

236403

LYŽAŘSTVÍ

ČASOPIS ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU TĚLESNÉ VÝCHOVY

ROČNÍK 75 (1989)

redaktor časopisu MICHAEL LOHNISKÝ

VYDÁVÁ NAKLADELSTVÍ OLYMPIA

OBSAH

	čís.	str.		čís.	str.
Politicko-výchovné materiály, úvodníky			Ladislav Harvan: Vysoké Tatry před zimou	10	7
Myšlenky na míru	1	1	Josef Lánský: Skokani před novou sezónou	11	2
Anketa	1	11	Otto Kulhánek: Sjezdová sezóna 1988—1989	11	6
Ján Jech: Dať seba	2	1	Ján Mráz: Majstrovstvá sveta na trávě	11	11
Anketa	2	11	Manfred Strnad: Na letním sněhu	11	12
-tr-: Vzácná návštěva na Poháru Spindlerova Mlýna	5	1	Michael Lohniský: Byl to nejtěsnější závod	12	4
Pavol Erdziak: Otvorenie športovej časti ČSS 1990	5	12	Pavel Borský: Sněhu málo, výsledky slušné (VLŠ)	12	9
-pbu-: O trenérských touhách	6	1	Lyžování pro každého		
-tr-: Plenární zasedání	7	1	Martina Páková: Servis a nervy	1	12
Naše anketa	7	11	Pavol Erdziak: Biela stopa očami pretekára	1	13
Pavol Erdziak: Na Štrbe k festivalu	7	12	-vap-: Zelí a paní Eva	2	12
-MS-: 90 let našeho olympijského výboru	8	1	Květoslav Žalčík, Zdeněk Krejčí: Jeseníky — Nové centrum	2	12
Naše anketa	8	11	Michael Lohniský: Reportáž z Jizerské padesátky?	3	12
-až-: O vrcholovém sportu	8	11	Jiří Soukup: Buď všestranným sjezdačem	6	7
Jaroslav Trousil: Pro úspěšnou reprezentaci (jk): Jak v Jizerkách?	9	1	Jaroslav Novák: Lyžařské úrazy a výživa	6	12
Alois Horáček: K problematice sportovní přípravy	10	10	Jiří Soukup: Buď všestranným sjezdačem	7	7
Jaroslav Trhlík: Výběr žactva pro reprezentaci	10	11	Eva Bartovská: Hry a soutěže uplatňované v běžecké přípravě	8	7
Radislav Klesa: Zkušenosti z Moravy	10	11	Ivo Domanský: K lyžařským maratónům	8	12
Jaroslav Trhlík: Nábor, nebo výběr talentů?	10	12	Jiří Soukup: Buď všestranným sjezdačem	9	9
-buš-: Souvislosti	11	1	Pavel Bartovský, Věra Zajícová: Pro „znevýhodněné“ sportovce	12	9
-tr-: O masovém rozvoji, o vrcholovém lyžování	12	1	edy: Stoletý kalendář pro lyžaře	12	14
Metodické materiály			Zpravodajství		
K výuce lyžování dětí předškolního věku	2	7	Jaroslav Potměšil: Hiihdon maalmestauuskilpailut v Lahti 1989	1	8
Jiří Soukup: Rychlost nejsou žádné čáry	3	7	Laakkonen na body... Boklöv na metry	3	1
František Dvořák: Technika a metodika bruslení na lyžích	11	9	-tr-: Lyže zlatá a Svanova	3	2
František Dvořák: Výuka techniky bruslení	12	7	30. mistrovství světa ve sjezdových disciplínách	4	1
Rozbory, komentáře			Samorost (Hans-Jörg Tauscher)	4	4
K. B.: Kontrola krevního dopingu	1	2	Pirminův deník	4	6
Bohumír Zeman: Jak to bude s reklamou?	1	2	Rusiiho mulda	4	8
Václav Vopalecký: Pravda o sportu bez časomíry	1	4	-vs-: Ideální sportoviště	5	2
-tr-: Hodně novinek ve FIS	2	2	-vs-: Vail: Předseda FIS byl spokojen	5	2
Martina Páková: Šťastný (ne)šťastný	2	6	Jaroslav Potměšil: Mistrovství světa Lahti 1989	5	4
Josef Kutheil: Problémy sdružené	2	11	Tomáš Čechtický: Střípky z finského zrcadla	5	10
-pbu-: Loterie?	3	2	-vs-: Světová univerziáda	5	16
Václav Matoušek: Akrobatický sjezd na olympijských hrách	3	11	Dozvuky z Lahti	6	3
50 %	4	10	Ladislav Harvan: Na dalekej Aljašce (MS juniorov)	6	4
Ty, co okradly Schneiderovou	4	11	-tr-: Juniorské turné se stovkami kilometrů	6	5
Zdeněk Paulů: Rozporuplný mamut	5	16	Vladimír Sturm: Běžci na juniorských šampionátech	6	6
Otto Kulhánek: Akrobatické lyžování — vývoj a perspektiva	7	4	Petr David: Navzdory počasí	6	12
Ján Kríž: Novinky vo výstavbe	7	16	Vilém Podešva: Světová univerziáda z pohledu našich sjezdařů	6	16
Jaroslav Potměšil: Skončil tréninkový cyklus	8	4	Složení reprezentačních družstev	7	2
Pavel Zelenka: Konference trenérů sjezdu	8	5	Složení reprezentačních „běček“	8	2
Jiří Pošváb: Z Brna do nové sezóny	9	2	Jaroslav Potměšil: Havrančíková královnou	8	6
Jiří Pošváb: Proč na autodrom?	9	2	Ján Mráz: Čo nového vo FIS	8	14
Wolfgang Slavík: Nejnáročnější sezóna Harrachova	9	5	Ján Mráz: Protí dopingu, reklame	9	4
Otto Kulhánek: Skokani a sdružení	9	6	Ján Ilavský: Juniorok v Hamaru (loh): Bronzová z Hamaru	9	12
Jaroslav Trhlík: Soutěž talentované mládeže trochu jinak	9	13	Jiří Pošváb: Premiéra v Erně se vydařila	11	4
Otto Kulhánek: Běžci a běžkyně	10	4	Jiří Pošváb: Nečekáný úspěch na Hungaroringu	11	5

	čís.	str.		čís.	str.
Jaroslav Luňák, Vladimír Seidl: Testy před sezónou	11	13	loh: Interview na rozloučenou (Michael Holland)	5	14
Jiří Pošváb: Lyžaři na Jadranu...	12	2	loh: Stále vyšší cíle (Peter Jurko)	5	15
Jiří Pošváb: ...a na Dachsteinu, na prašanu (ERB): Tiskovka Kneissla	12	2	M. Pávová: Čtvrthodinka s Lucií (Medzihradskou)	6	14
Václav Matoušek: Ve vodě „na suchu“	12	13	Martina Pávová: Vladimír Podzimek?	6	15
Zdeněk Krejčí: Jak v Jeseníkách	12	12	Martina Pávová: Nemohu tušit, co mě potká (Jiří Parma)	7	6
			-VS-: Hansjörg Tauscher a jeho...	7	14
Z oddílů, okresů, krajů			Otto Kulhánek: Legenda odchází (Ingemar Stenmark)	9	16
-jk-: TJ Bižuterie Jablonec nad Nisou	1	13	Otto Kulhánek: Startuje za Lucembursko (Marc Girardelli)	11	16
Milan Turek: Líheň lyžařů	2	13	Jiří Pošváb: Ve znamení blíženců (Ivana Rádlová)	12	12
Igor Benko: Sviatok Liptova	5	13	Otto Kulhánek: Milionářovo dítě (Alberto Tomba)	12	16
Jiří Černý: Orlický pohár	5	13			
-tr-: Balónkový slalom	5	13			
Lyžaři Šumavanu hodnotili	6	13			
K. Hampl: V létě nezaháleli	6	13			
Jozef Kulich: Nitrania na maratónoch	7	13			
Alois Jandura: Mladí sjezdáři v Itálii	7	13			
-VS-: Rekordní Stěchovice	7	13			
Josef Kohn: Spartak Police oslavuje	8	13			
-RK-: Morava '89	8	13			
Karel Daněk: Nález na půdě	9	12			
Břetislav Novotný: Lyžovali jsme v Turecku	10	13			
			Statistika		
			Světové poháry	1	10
			Světové poháry	2	10
			Světové poháry	3	9
			MS ve sjezdových disciplínách	4	2
			MS v klasických disciplínách	4	12
			Světové poháry	5	7
			MS juniorů v klasických disciplínách	5	7
			Mistrovství ČSSR v klasických disciplínách	5	7
			Světová zimní univerziáda	5	9
			Družba ve sjezdových disciplínách	5	9
			Družba v klasických disciplínách	5	9
			Světové poháry	6	9
			Finále Evropského poháru skokanů	6	10
			Finále Evropského poháru ve sjezdových disciplínách	6	10
			Mistrovství ČSSR ve sjezdových disciplínách	6	10
			Mistrovství ČSSR ve vytrvalostním běhu	6	11
			XXXIV. ročník Velké ceny Slovenska	6	11
			Světové poháry	7	9
			Přebor ČSSR dorostu v běhu	7	9
			Přebor ČSSR dorostu ve skoku a v závodě sdruženém	7	9
			Přebor ČSSR dorostu ve sjezdových disciplínách	7	10
			Přebor ČSSR staršího žactva v běhu	7	10
			Přebor ČSSR žactva ve skoku a v závodě sdruženém	7	10
			Světové poháry	8	9
			Přebor ČSSR žactva ve sjezdových disciplínách	8	10
			Termínová listina 1989—90	10	2
			Závody SP 1989—90 v běhu	10	2
			Světové poháry 1989—90	11	11
			Skokani na umělé hmotě	11	11
			Výstroj a výzbroj		
			Josef a Jiří Šperkovi: Kloubové tyče	1	7
			Jan Seidl: Ještě jednou monolyže	1	9
			Pavel Alexandr: Úprava hran sjezdových lyží	3	13
			Martina Pávová: Marker: Bude co prodávat	7	15
			Petr Brož: Lyžování na trávě	10	9
			Historie		
			Lyžaři na bankovce	8	3
			Radek Linhart: Ogaři z Bečev v odboji	8	16
			Poprvé slovo „ski“	10	14
			Sláva Mašek: Opravdu novinky?	10	15
Zahraněční materiály					
Jak jezdí	1	12			
Svan je proti hromadným startům	1	14			
Pavel Zelenka, Petr Bušta: Vail - Beaver Creek	1	16			
Ján Mráz: Pripustit alebo nepripustit Edwardsa a spol.	2	16			
-loh-: Co nového v NDR?	3	15			
-loh-: Aby bylo o čem psát?	3	15			
Michael Lohniský: Ve stínu „orla“	3	16			
-vs-: Albertvillské plánování	6	2			
-VS-: Olympijské boule	6	2			
Ivo Doušek: Stagnace na úrovni	7	2			
-id-: Wintersteiger	8	2			
-VAP-: Akrobatický šok	8	2			
-vs-: Zurbriggenův manažer	8	3			
-loh-: Griffithová-Joynerová: „Miluju lyže!“	9	14			
Petr Pauliš: Lyžování v Mongolsku	9	14			
Vladimír Slobodzian: Bude Pirin kouzelný i pro nás?	9	15			
(ERB): Zimu v létě	10	3			
-loh-: Pirmin končí	11	3			
Kýč na plyši	11	15			
Profily					
Martina Pávová: Jak to bylo, Miloši?	1	6			
Petr Bušta: Roztomilý, báječný, nebezpečný (Alberto Tomba)	1	15			
Petr Bušta: 279 dní ze života Václava Korunky	2	4			
-vap-: Lyžování je zaměstnáním (Helmuth Höflechner)	2	14			
V. A. P.: Thoma ztratil ideál	2	15			
Michael Lohniský: Nejmladší z Michalova rodu (Paal Gunnar Mikkelsplass)	3	4			
-pbu-: Cigareta s Boklövem	3	6			
-pbu-: Laakkonen: Styl — ale objektivně!	3	14			
Pavel Loněk: Čekání (Alžběta Havrančíková)	3	14			
-loh-: Labuť v bílé stopě (Gunde Svan)	4	15			
V. A. P.: V jednom klobouku (Kirvesniemi/Kirvesniemiová)	4	16			

lyžařství

ROČNÍK 75

1989

Kčs 3,—

MUDr. Milan Jirásek
předseda VSL ÚV ČSTV

STÁLE DRAŽŠÍ JSOU ČINY

Ve dnech 18.—20. listopadu 1988 se konal v Praze v Paláci kultury VII. sjezd Československého svazu tělesné výchovy, a to pod heslem „Plněním závěrů XVII. sjezdu KSČ za další rozvoj tělesné výchovy, socialismus a mír“.

Příprava sjezdu se stala věcí více než dvou miliónů členů ČSTV. Předsjezdová kampaň výročních členských schůzí tělovýchovných jednot, okresní a krajské konference, svazová jednání na všech stupních i republikové sjezdy vedly k tomu, že se k základním otázkám činnosti ČSTV vyjádřilo téměř 200 000 členů. K diskusi byly předloženy dva zásadní sjezdové materiály — Návrh stanov ČSTV a Návrh rezoluce VII. sjezdu ČSTV. Měníci se ovzduší v celé naší společnosti příznivě ovlivnilo otevřenost, kritičnost a podnětnost předsjezdové diskuse. Ještě před vlastním jezdovým jednáním došlo např. k návrhu nových stanov ČSTV celkem 1614 připomínek.

Celá předsjezdová diskuse ukázala, že v zájmu dalšího rozvoje tělesné výchovy, sportu a turistiky jsou životně nezbytné změny v životě vlastní tělovýchovné organizace i v jejím vztahu k celému tělovýchovnému hnutí.

Tyto názory pak rozvedla obsažná hlavní zpráva VII. sjezdu, kterou přednesl předseda ÚV ČSTV Jindřich Poledník, i kritická diskuse, která byla zaměřena k všeobecným otázkám i problémům masového rozvoje, výkonnostního a vrcholového sportu.

Lyžaři přijali s uspokojením, že v navrhované diferenciaci sportu patří lyžování mezi sporty komplexně zabezpečené — vedle atletiky, cyklistiky, juda, kanoeistiky, tenisu, stolního tenisu a zápasu.

Mezi dokumenty, které 1247 přítomných delegátů s hlasem rozhodujícím v závěru sjezdu schválilo, je i Rezoluce VII. sjezdu ČSTV. Ta zavazuje řídicí orgány a tělovýchovné jednoty považovat v celém ČSTV za rozhodující rozvoj masových forem tělesné výchovy, sportu a turistiky, dále podstatně zvyšovat úroveň tělovýchovného procesu jako rozhodujícího nástroje zvyšování efektivnosti v ČSTV. Dále požaduje široce demokratizovat život ČSTV a osvojit si metody práce, které uvolní tvořivost a aktivitu členů, zvýší samostatnost tělovýchovných jednot. Podílet se na tvorbě a uskutečňování politiky Národní fronty a socialistického státu a vést členy ČSTV k angažovanému podílu na urychlení ekonomického a sociálního rozvoje společnosti.

V oblasti vrcholového sportu ukládá rezoluce mimo jiné stanovit dlouhodobou strategii vrcholového sportu, přehodnotit preference sportovních odvětví, strukturu a obsahovou i organizační návaznost všech článků vrcholového sportu od výběru talentované mládeže až po reprezentanční družstva.

VIII. sjezd ČSTV byl zdravě kritický, pravdivý a podnětný. Nedal však, a ani nemohl dát, odpověď na všechny nahromaděné problémy. Naznačil však východiska a učinil první krok na cestě přestavby a přeměn v naší tělovýchově. A to není málo!

Lyžařské hnutí se podílelo významně na celé předsjezdové kampani, bylo slyšet v předsjezdové diskusi i na samotném sjezdu. Teď je mimořádně důležité, abychom — vedle starostí o zdařilý průběh všech lyžařských akcí a soutěží v letošní sezóně — energicky a bez váhání vykročili na stejnou cestu přeměn. Dnes již totiž platí, že slova jsou čím dál levnější, stále dražší jsou činy!

ČTĚTE

Bezpečná akrobacie

4-5

Rozhovor s Milošem Bečvářem

6

Kloubové tyče

7

Servis a nervy

12

Tomba zase zlobí

15

Vail - Beaver Creek

16

Listopadové jednání VII. sjezdu ČSTV rozhodlo o tom, že v čele naší organizace bude i v dalším období stát Jindřich Poledník, místopředsedy ÚV ČSTV byli zvoleni Ernest Demetrovič, Vladislav Krumer, Juraj Kniežo, Luboš Kupec a Pavel Klapuš, předsedou ÚKRRK ČSTV Ludovit Štros.

na míru

Myšlenky

Z obsahu příštího čísla:

279 dní ze života Václava Korunky, Rozhovor s Pavlem Šťastným, Výuka ve VLŠ, O Höfflechnerovi a Thomovi

Na titulu Gunde Swan. Snímek Juraje Bobuly

JINDŘICH POLEDNÍK:

„Budeme všestranně podporovat samostatnost TJ, jejich osobitost a iniciativu, ale zároveň výrazně působit na jejich odpovědnost za výsledky práce.“

MILOŠ FRANĚK:

„Domnívám se, že u těch tělovýchovných jednot, kterým budeme výrazněji poskytovat dotace — a takové jednoty budou, podle mého názoru, vždycky — bude třeba, byť i jiným způsobem, určité úkoly např. v masovém rozvoji zadávat a účelově je tedy odměňovat.“

MOJMÍR STUHLÍK:

„V době, kdy se rozhodovalo o nové organizaci vrcholového sportu, se asi neuvažovalo o tom, že je možné vychovat sportovce v malém oddíle bez TSM a ST. Pokud by se o tom uvažovalo, nebyly by možné problémy, se kterými se potýkáme v naší trenérské činnosti.“

JINDŘICH POLEDNÍK:

„Je třeba dávat přednost mládeži před dospělými.“

FRANTIŠEK CHMELÁR:

„Jsme přesvědčeni, že je nesprávné oddělovat vrcholový sport od jeho mládežnické základny, a to ani v jeho organizačních strukturách a řízení.“

JAROSLAV DVOŘÁK:

„Rozhodující pro kvalitu vrcholového sportu je vyhledávání a výběr talentů a následná práce s nimi. Považujeme výsledky testování žáků 1. a 3. tříd za málo objektivní, navíc nahrává fyzicky akcelerovaným jedincům a druhotný široký systematický výběr neexistuje. Vše záleží výhradně na iniciativě trenérů nebo častěji rodičů. Tak se stává, že systematicky

pracujeme přibližně s každým pátým nebo šestým tzv. talentem a je velmi pravděpodobné, že právě ti nejschopnější zůstávají stranou. Přitom máme ověřeno, že abychom vychovali jednoho mistra světa, musíme pracovat přibližně s 1400 talenty... Navrhujeme celý proces vyhledávání a výběru včetně přechodu do jednotlivých článků systému znovu komplexně posoudit a doplnit o systematický výběr v dalších etapách. Prozkoumat vhodnost a účelnost stávající testové baterie a zjednodušit ji.“

KAROL STRÁŇAI:

„Vrcholový sportovec musí být vzdělán aspoň tak jako trenér.“

JINDŘICH POLEDNÍK:

„Ze širokého spektra výchovných metod se nejčastěji praktikují pobídky a tresty, a to ještě značně nevyváženě. Nedostatečná pozornost je věnována samosprávnému působení kolektivu.“

MILAN JIRÁSEK:

„Nechceme se rozlišovat na profesionální a dobrovolné pracovníky. Na profesionálech budeme vyžadovat nadšení pro věc a srdce dobrovolných pracovníků, na dobrovolných pracovnících pak kompetentnost a odbornost profesionálů.“

„Mohu prohlásit, že jsme proti zvyšující se izolaci jednotlivých článků vrcholového lyžování od lyžařských oddílů. Tam jsou totiž naše kořeny, náš motor, pramen naší síly. Tam musí být přirozený zdroj úspěchů. Tohle zázemí má i velký výchovný význam pro mladého sportovce, je záštitou proti nebezpečnému pocitu vyloučenosti a nadřazenosti. Izolaci vrcholového lyžování od lyžařských oddílů bychom si podřezávali kmen pěkně košatého stromu.“

lyžařství

Ročník 75

Číslo 1

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů a vedoucí redaktor ing. Alexandr Žurman. Redaktor časopisu Petr Bušta. Grafická úprava Zdeněk Köhler. Redakční rada: J. Trouslil, předseda, ing. P. Borský, PhDr. T. Broda, CSc., P. Bušta, P. Honzl, PaedR. A. Horáček, A. Jedlička, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, J. Lánský, dr. J. Maršik, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil, CSc., P. Zelenka. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská 1. Tel. 23 13 78 1. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Cena 3 Kčs. Rozšiřuje PNS. Informace o předplatném podá a objednávkou přijímá každá administrace PNS a doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS - ústřední expedice a dovoz tisku Praha, závod 01, administrace vývozu tisku, Kafkova 19, 160 00 Praha 6. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. 12. 1988. Neobjednané příspěvky se nevracejí.

ISSN - 0323 - 1445

KONTROLA KREVNÍHO DOPINGU

Mezinárodní lyžařská federace je — pokud víme — první ze sportovních svazů, který bude oficiálně kontrolovat krev účastníků mistrovství světa. Stane se tak v Lahti při MS v klasických disciplínách (13. 2.—26. 2.).

Zatímco kontrola tradičních dopingových látek i anabolických preparátů je při velkých sportovních událostech už samozřejmá, kolem krevního dopingů se zatím chodilo po špičkách a s pokrčením ramen. Tento způsob umělého zvyšování výkonnosti byl považován za neprokatelný, ačkoliv už v roce 1976 dokázaly pokusy s tehdejším mistrem světa v orientačním běhu Egilem Johansenem, že výkon vytrvalce může aplikací krevního dopingů stoupnout až o 7,5 %. (Budiž poznamenáno, že Johansen doping nezneužíval, pouze byl k dispozici výzkumnému ústavu při pokusech v terénu).

Pokud snad někdo ze čtenářů o této metodě mnoho neslyšel: Krevní doping spočívá v tom, že se závodníkovi několik týdnů před soutěží odebere dávka krve, která se konzervuje, uměle ionizuje, čímž stoupá množství červených krvinek. Tím se de facto uměle dosáhne efektu vysokohorské přípravy vytrvalců. Vstříkovaní krve krátce před závodem má zajistit lepší transportní schopnost krvinek, usnadnit vázání molekul kyslíku a jeho dokonalejší přenos do tkání, tedy důslednější využití. Jsou však

i teoretikové, kteří poukazují na skutečnost, že ionizovaná krev je hustší, což naopak přenos kyslíku omezuje, takže ani v názorech na význam krevního dopingů není zcela jasno. Nemluví o tom, že lékaři i sportovci poukazují na zvýšené riziko onemocnění syndromem AIDS — jenže jiným to v honbě za slávou za každou cenu zřejmě nevdají...

Buď jak buď, právě vytrvalostní sporty a disciplíny jsou v podezření největším. Pokud jde o anabolika, jsou relativně „čistě“, krevní doping však na ně vrhá nepěkný stín. Ani mezi běžci na lyžích nebylo vždy ticho po pěšině. Postupně upadali v podezření de Zolt, Hämäläinenová i další, ale zdvižený prst klesal před argumentem: Nikomu nic nedokážete.

Nyní se má situace s prokazatelností krevního dopingů zásadně změnit. Pracovníci laboratoří tvrdí, že příjem cizí krve lze prokázat stoprocentně, příjem krve vlastní s jistotou jenom nepatrně nižší — snad na 98 %. Zastírací látky se prý v krvi poznají daleko lépe než v moči, navíc by krevní zkouška mohla pomoci i při odhalování anabolik v případech, kdy sportovec protestuje u civilního soudu, že žádné zakázané prostředky vědomě nebral (viz případ švýcarské atletky Gasserové). Nezanedbatelná je také skutečnost, že krevní zkouška je mnohem levnější. Zatímco anabolický test moči stojí až 200 švýcarských franků, krevní kontrola pouze 30 franků.

Generální sekretář FIS Gian-Franco Kasper k tomu říká: „Bojím se jenom právních důsledků. Dosud nás právníci dost omezují a stále se odvolávají na aspekty náboženské, na ochranu osobností, její nedotknutelnost a podobně. Mluví také o tom, že vlastní krev není cizí látka, zkrátka federacím boj proti dopingů spíše znesnadňují. Bude-li závodník odmítat podrobit se zkoušce, nevím, jak budeme postupovat. Zatím musíme doufat, že snaha o čistotu sportu najde pochopení také u právníků.“

Ano, všem nám jde o totéž — a nejen v lyžování: vrátit sportu jeho autoritu, v posledních letech značně narušenou četnými podvody „na nejvyšší úrovni“. (Sprinter Johnson je jenom jeden z příkladů.) Věřme, že lyžařské mistrovství světa v Lahti k tomu přispěje.

Podle zahraničních materiálů K. B.

JAK TO BUDE S REKLAMOU?

Vpád průmyslové a obchodní reklamy do lyžování, zejména sjezdového, je neoddiskutovatelnou realitou. Uvědomme si, že právě na ní je ve značné míře závislý materiálně technický i organizační rozvoj sjezdového lyžování ve světovém měřítku. Mezinárodní lyžařská federace FIS se snaží využití reklamy ve sjezdovém lyžování co nejúčinněji regulovat ve svůj prospěch. Na říjnové poradě trenérů družstev Světového poháru v rakouském Buchenu oznámil přední odborník FIS přes využití reklamy Heinz Krecek pravidla, která budou v tomto směru platit od sezóny 1989—90.

Startovní čísla budou mít dvě velikosti (pro ženy a pro muže). Povo-

lují se čtyři druhy reklamy: 1. na výzbroji, 2. na výstroji, 3. na pokrývce hlavy, 4. ukazování lyží při vyhlásování vítězů. Budou ovšem platit některá omezení. Veškerá výzbroj a výstroj musí zůstat taková, jaká je při prodeji. (Například na brýlích může zůstat jen jedna guma s reklamou výrobce, přidávání dalších gum je zakázáno.) O počtu reklam na oblečení rozhoduje, zda je jednodílné či dvojdílné. (Pouze optické rozdělení např. páskem, nestačí). Na oblečení (1 dílu) mohou být a) 2 reklamní nápisy na ploše maximálně 2×30 cm²; b) 1 reklamní nápis o rozměru 15 až 30 cm² plus značka firmy velká maximálně 15 cm².

Značka hlavního sponzora může být na oblečení a výzbroji nošena pouze dvakrát, nesmí být shodná se značkou sponzora individuálního.

Na rukavicích může být reklama maximální velikosti 6 cm². Přilby, čepice atd. mohou obsahovat po stra-

náh reklamu do velikosti 30 cm². Na čele mohou být umístěny 2 znaky — znak svazu lyžování a znak individuálního sponzora. Přitom znak či nápis individuálního sponzora musí být nejméně 2 cm nad znakem svazovým.

Jako naprostou samozřejmost — a to slouží FIS rozhodně ke cti — zdůraznil Heinz Krecek zásadu nepropagovat tabákové výrobky a alkohol.

K problémům reklamy, propagace, komercializace a všech dalších jevů tvořících spojené nádoby snad patří také informace o povinnostech sjezdařů při MS 1989 ve Vailu. Jelikož na finančních dotacích a zabezpečení jsou závislí nejen pořadatelé šampionátu, ale samozřejmě i lyžaři, trenéři, lyžařské svazy, je třeba respektovat požadavky sponzorů i FIS. To znamená: lyžaři se musejí zúčastňovat zahajovacích a závěrečných ceremoniálů, vyhlásování vítězů i pořádaných autogramiád.

BOHUMÍR ZEMAN

S JEDINOU VĚTOU KOMENTÁŘE

uvěřujeme výsledky nominačních závodů československých skokanů v Kuopiu, které rozhodly koncem listopadu o nominaci pro první část Světového poháru skokanů (se Švagerkem a bez Malce): 1. Ploc 202,2 (85 a 86 m), 2. Parma 201,7 (83 a 83), 3. Dluhoš 198,4 (79 a 88), 4. Švagerko 184,1 (78 a 80), 5. Malec 168,7 (82 a 89).

Komentář: Věrně reprezentačnímu trenérovi, nechme mu jeho práva i odpovědnost a neptejme se po výsledcích už po jednotlivých krocích, které učinil.

ZAČALO TO V SÖLDENU

Už 29. 10. se v tomto rakouském středisku otevřely brány sjezdářské sezóny. Do začátku Světového poháru zbýval ještě měsíc, ale to nebránilo expertům, aby nepovažovali výsledky závodů v Söldenu za spolehlivý barometr nastávající zimy. Pořadatelé připravili pro exkluzivní společnost slalomářů dva méně obvyklé závody — sprintsíalom (na 3 kola) a paralelní slalom. A výsledky:

Sprintsíalom: 1. Bittner (NSR) 54,62 s, Stangassinger (Rak.) 54,73, Žan (Jug.) 54,98, Benedik (Jug.) 55,14, Nierlich (Rak.) 55,32, Strolz 55,56, Berthold (Rak.) 55,73, Zurbriggen (Švýc.) 55,79, Okabe (Jap.) 55,87, Mader (Rak.) 56,02, Frommelt (Licht.) 56,13, Roth (NSR) 56,28. Nedokončili: Stenmark, Petrovič, Wendl.

Paralelní slalom: ve čtvrtfinále vyřadili Hangl (Švýc.) Pierena (Švýc.), Stenmark Wasmeiera (NSR), Mader Heinzera (Švýc.), Mayer (Rak.) Strolze. V semifinále pak zvítězil Hangl nad Stenmarkem a Mader nad Mayerem. Ve finále porazil Mader Hangla o 0,197 s ve dvou kolech.

HLEDAJÍ SE KLASICI

protože štafety se už neběhají jen volně. Specializace nás sice dovedla k medaili v Calgary, ale teď nám trochu zamotala hlavu. Dva klasické úseky v nově pojatém závodě dozajista vyvolají změnu ve složení štafety. Koho můžeme vlastně vyslat do klasických bojů? Zeptali jsme se hlavního trenéra Petra Honzla těsně před začátkem nového ročníku SP: „Tradičním specialistou je Bečvár a dále Petrásek. Předpoklady ke klasické technice má Luboš Buchta a hlavně máme Ládu Švandu, který umí v obou technikách. Přitom se chceme pokusit o dva zákraky — totiž obrátit ke klasice aspoň kousek pozornosti Radi-

ASICS

oblékl naše sjezdaře. Už loni navázal trenér Pavol Štastný při závoděch SP kontakt s představiteli této japonské firmy se sídlem v Kóbe. Asics dodal oblečení pro naše reprezentanty v Calgary a solidní výsledky, kterých dosáhli, vzbudily zájem firmy i pro tuto zimu. Dvaatřicet souprav kombinéz a oblečení do nepohody bylo předáno členům družstev A a B mužů i žen. Svrchní oděv je například ušit ze speciálně vyvinutých integrovaných tkanin (typu Gortex, Climatex), samozřejmě v módních barvách a funguje jako tepelná izolace až do -20°C .

Původně jezdili v kombinézách s nápisem ASICS jen Japonci, první závody SP však představily jako zákazníka firmy také reprezentanty Rakouska. Je logické, že z reklamních důvodů sázejí podnikaví Japonci na týmy, které by měly být na vzestupu. Znamená to, že také

NÁM VĚŘÍ

ma Nyče a pak je tu Vašek Korunka, který má ke klasice málem odpor, ale na přípravných závodech v Bruksvalarne (Švédsko) v této technice závodil se Svanem.

KLOUBOVÉ TYČE

jsou pro naše sjezdaře existenční nutností. A nevystačí jen se zahraničními. Proto letos v září měli reprezentanti možnost vyzkoušet si na ledovcích tyče dodané Slovsportem. Výsledek? Ze třiceti jich prasklo a roztržilo se — třicet! Přesto Slovsport slibuje, že s 38 kusy dodanými v listopadu budou uživateli spokojeni. Otázku pevnosti a nerozbitnosti kloubových tyčí už prý vyřešili také v laboratorích VŠCHT v Brně. Je nejvyšší čas rozjet spolehlivou domácí výrobu, tolik nezbytnou pro rozvoj našeho sjezdového (už i žákovského) lyžování.

HRUDKY SOLI

Před odjazdom na prvú sériu Svetového pohára zjazdárov (21. 12. 1988)

Naše žienske A-družstvo pripravujúce sa na MS vo Vaile a MSJ v Anchorage (obe v USA) patrí svojím veľkým priemerom k najmladším na svete: Lenka Kebrlová (22 rokov), Milka Milanová (21), Lucia Medzihradská (20) a juniorka Zuzana Kormaňáková (18).

Samozrejme, že boli stanovené výkonnostné ciele — získaf 2 OH body

na MS ako družstvo a 1 OH bod na MSJ. Okrem tohto jednorázového ukazateľa výkonnosti existujú však i ďalšie. Zameriame sa predovšetkým na zlepšenie FIS bodov, teda postavenia na svetovom rebríčku. To považujeme za hlavný dlhodobý ukazovateľ dynamiky rastu. Ide o to, aby sa dievčatá prebojovali z terajších 40. miest do polovice sezóny na 30., v záveru na 20. miesta na svete, čo by nám umožnilo na budúci rok vážne bojovať o svetovú špičku. Preto sme v letošnej príprave uprednostňovali zatiaľ rozvoj koordinačných a kondičných schopností. Obrazne povedané — dirigent + skladateľ dostal veľmi málo času, aby sa kvalitne roznánil so schopnosťami a možnosťami nového orchestra.

Za tak krátke obdobia zpoznávania a pritom tak veľa spoločne prežitého času sa samozrejme vyskytli príjemné i menej príjemné chvíle. Avšak niekto povedal: „Mierou priateľstva je veľkosť hrudky soli, ktorú dokážu zjesť priatelia spolu.“ Niekoľko hrudiek sme už i my zjedli spolu, ale nikomu neprišlo z toho zle.

MILAN BEŇAČKA
tréner družstva

NEJLEPŠÍ LYŽE '89

Tradiční testy západoněmeckého časopisu Ski ukázaly, že všechna „nej“ letošní sjezdářské sezóny budou patřit lyžím Head Radial Gala. Výrobci se při jejich vývoji drželi radiální konstrukce, také použité materiály — titan, carbon, dřevo, laminát — zaručují všestranné výborné jízdní vlastnosti. Za jeden pár „nej“ lyží však zaplatí zájemci 300–400 marek! (snímek Milan Štastný)

Představuje skiakrobacie
nový vývojový stupeň
lyžování?

PRAVDA O SPORTU BEZ ČASOMÍRY

K napsání tohoto článku jsem se odhodlával již dávno; poslední kapkou do ohně se stal článek z Lyžařství 9/88, kde se pod souhrnným názvem „Nejlepší ZOH všech dob?“ krátce pojednávalo i o jednom z nových ukázkových olympijských sportů — lyžařské akrobacii (dále AL).

Podle posledních slov zmíněného článku „lyžařská akrobacie zkouškou ohněm na výbornou neprošla“. Proti zařazení mezi olympijské sporty mimo jiné hovořila i tato fakta:

- nebezpečnost, zejména ve skoku;
- silně subjektivní charakter rozhodování;
- balet na lyžích má prý málo společného s lyžováním.

Jako jeden z členů trenérské rady AL při ČUV ČSTV se této disciplíně věnuji již bezmála 10 let. Prošel jsem všemi fázemi jejího vzniku, byl jsem na prvních srazech propagátorů nového lyžařského odvětví v Československu, zažil jsem všechny porodní pro-

blémy a těžkosti, jsem jedním ze spoluautorů našich pravidel AL, těch, která se dnes používají při závodech. Proto jsem se trochu pozastavil a zamyslel nad trojicí jednoznačných negativních soudů, nad slovy o nebezpečnosti, subjektivitě rozhodování a příbuznosti sportů. Víím, že není v našich silách (aspoň prozatím) tyto názory okamžitě vyvrátit, ani to není mým cílem. Rád bych pouze poukázal na několik velice důležitých skutečností, které nebyly doposud nikde uváděny. Proto se neustále opakují názory o nebezpečnosti akrobatických skoků. To snad je největší problém akrobatického lyžování — ale — PROČ???

Tuto otázku jsem si položil i při sestavování našich pravidel AL. Záměrně zde užívám slova „našich“, tedy Československých, protože ta mezinárodní, původní, bylo potřeba nejen pochopit a přepsat do naší řeči, ale především „nanašovat“ na naše podmínky. Praxe již jednoznačně potvrdila — povedlo se nám to na jedničku. Dokonce tak, že původní „nebezpečnost“ královské disciplíny — akrobatických skoků — byla odsunuta daleko do pozadí. V čem spočívá naše úprava? Co zaručuje takřka maximální bezpečnost?

V mezinárodních pravidlech AL je stanoveno, že pro disciplínu akrobatické skoky se uděluje tzv. licence — jakési oprávnění, vysvědčení skokana, průkaz umožňující účast na závodech v akrobatických skocích. Na závodech se tak v podstatě nemůže objevit neopzkoušený a nezkušný nováček. Závodník při závodech nesmí

předvádět jiné skoky než ty, pro které získal licenci. Zároveň je závodník v oficiálním tréninku znovu přezkušován, zda skok opravdu bezpečně ovládá. Pouze skoky, předvedené v rámci oficiálního tréninku a přezkoušené komisí, může předvádět v závodě. Tento základní předpis je ovšem obecný. A právě tady je háček. Každý národní svaz si stanovuje svůj vlastní systém udělování licencí (u nás kvalifikací). Systém zabezpečení zdraví a jistoty závodníků. Je všeobecně známo, že někde se tento předpis vzal doslova a pro bezpečnost závodníků bylo uděláno maximum. V těchto případech (a mezi ně patří i Československo) jsou i akrobatické skoky disciplínou maximálně bezpečnou a dovolím si tvrdit, že bezpečnější než třeba sjezd na lyžích.

Náš systém udělování kvalifikací pro jednotlivé skoky vznikl tři roky. Během těchto let jsme prostudovali systémy jiných států, zkoušeli různé varianty a z toho vzešla struktura, která v podstatě nedovoluje — RISKOVAT. Většina zahraničních systémů je postavena na předvádění skoků na sněhu. Je lhostejné, v jakém pořadí si lyžař vyskáče jednotlivé kvalifikační stupně, může začít třeba skokem nejobtížnějším, podle své úvahy. Může tedy vlastně už v kvalifikaci riskovat. Některé státy dokonce svěřily udělování kvalifikací (licencí) do rukou pouze trenérovi! To, že se nové skoky předvádějí pro zkoušky až na sněhu, je také pozdní řešení — k čemu je pak vlastně kvalifikace, když závodník v podstatě může i při svém prvním skoku (předváděcím) na

sněhu riskovat. Může se dokonce pokoušet získat kvalifikaci i na skok, který doposud ještě neskákal. Tohle o něm samozřejmě nikdo neví, ani zkušební komise, nemůže posoudit, zda závodník náhodou neriskuje získání kvalifikace náhodou. A pokud by se mu to opravdu podařilo... pokaždé to vyjít nemusí.

Nejideálnějším způsobem řeší tento klíčový problém naše, československá pravidla. Akrobatické skoky u nás mají svou přípravnou disciplínu — akrobatické skoky do vody na můstcích s umělou hmotou. I o těchto skocích se v Lyžařství již psalo. Závodník musí skákat a trénovat především celé léto. Aby si vůbec mohl zaskákat na sněhu, nezbyvá mu, než nejprve projít přezkoušením na vodních můstcích. Tyto zkoušky jsou maximálně bezpečné, je při nich prakticky vyloučena možnost úrazu a závodník je dokonale v několika kolech přezkoušen ze skoků, pro něž chce získat kvalifikaci. Teprve když jí získá na můstcích do vody, smí tento skok předvádět na můstcích sněhových. Ale pozor — ještě nemá vyhráno — jedině ty skoky, které závodník předvedl na vodě, smí skákat po celou sezónu na sněhu. A ještě jedno ozvláštnění proti ostatním předpisům mají naše pravidla — závodník musí mít v kvalifikačním průkazu skoky řazené za sebou tak, aby první byl nejjednodušší z celé metodické řady a další se od každého předcházejícího smějí odlišovat přidáním maximálně jedné rotace (otočení o 360°) v kterémkoliv směru; platí to zvláště pro salta vzad a vpřed.

Tento předpis, jeden z nejdůležitějších, společně s předkvalifikací na vodních můstcích jsme nezaznamenali u žádných jiných svazů — všude podle nás něco chybí.

Není právě tato okolnost tak důležitá při posuzování bezpečnosti této sportovní disciplíny? Pokud ve sjezdu na lyžích povolíme na MS účast nezkušeným závodníkům, jak zvládnou trať? Pokud v automobilových závodech povolíme jezdit rychleji než dovoluje charakter trati, bude to ještě sport? A vůbec — dovolí někdo dnes v automobilových závodech, aby za volant usedl člověk bez předepsané licence nebo snad vůbec bez řidičského průkazu?!

Je pravda, že nejen předpisy mohou odstranit riziko, jde o celý systém tréninku, zkoušek (u nás přezkoušuje skoky komise složená z rozhodčích AL, tedy nikoliv vlastní trenéři). Tím jistě není odpovědnost trenérů odstraněna — vždyť každý z nich zároveň zodpovídá za to, co dovolí svěření skákat.

Závěrem této pasáže je třeba říci — po dodržení uvedených bezpečnostních předpisů se i akrobatické skoky mohou zařadit mezi sporty s menší úrazovostí, s menším rizikem a to dokonce menším než např. sjezd na lyžích. Rychlost skokana se pohybuje kolem třiceti kilometrů za hodinu, celý svah je uvraven tak, že závodník při dopadu z osmimetrové výšky dostane do nohou pouze takový úder, jako kdyby skočil na rovnou podlahu z 1.5 m vysokého stolu (dopadový svah má sklon přesně 37±1° a je do 40 cm měkce nakypřen — tím se všechny síly působící na skokana při

dokoku z velké výšky rozloží, a to především do dopředné rychlosti po dopadu). Samozřejmě, pokud dopadnete i ze stolu špatně, můžete se zranit. Je to stejné jako v kterémkoliv jiném sportu — dokonalá základní příprava je základem nejen úspěchu, ale i bezpečnosti.

Jinou kapitolou je „silně subjektivní“ charakter rozhodování? Cožpak někoho zarazil tento fakt při prosazování sportů jako jsou gymnastika, krasobruslení, skoky do vody, trampolína? To přece není argument proti prosazení atraktivního a velice zajímavého sportovního odvětví (vždyť na ZOH přesáhla účast diváků 140 000!) se všestranným sportovním zaměřením.

Dále: balet na lyžích má prý málo společného s lyžováním? Tento argument do této diskuse jednak podle našeho mínění vůbec nepatří (šlo přece o zařazení do programu ZOH a ne MS v lyžování) — a jednak kdo kdy tvrdil, že krasobruslení nemá nic společného s bruslením??!! Musí snad být představa o lyžování spojena pro věčné časy pouze s rychlostí a časem? Proč nemůže vzniknout disciplína, která upřednostňuje techniku a to techniku pohybu všeobecně, ve spojení s lyžemi a k tomu ještě podmaňovanou hudební takti? Snad proto, že při sjezdových a ostatních lyžařských disciplínách hudba nikdy nehrála? V tom případě bychom nemuseli pokračovat v žádném vývoji a třeba nadále bydlet v jeskyních.

I balet na lyžích je vlastně nový směr v lyžování, upravený do určitého tvaru a nepřesahující možnosti lyžování. Zároveň umožňuje závod-

níkovi nevšedně rozvinout vlastní tvořivost, rozvoj technických dovedností, myšlení a koordinace. Která z dosavadních lyžařských disciplín otevírá takové možnosti?

Nezařazení AL mezi olympijské sporty má jistě na druhou stranu své opodstatnění — prozatím neexistuje jednotnost v předpisech zajišťujících bezpečnost závodníků u jednotlivých svazů. To se negativně odrazilo i přímo na ZOH v Calgary. Bohužel. Bohužel pro závodníky, pro diváky i pro nové zájemce.

Myslím si však, že prozatím to není naše slovo poslední. Snad se ve velmi brzké době podaří podpořit bezpečnost závodníků, snad se to povede právě jednou z československých cest, snad budeme moci pootevřít nové obzory nejen v lyžování, ale i ve sportu celkově. Nový sport nyní bojuje nejen za umístění na ZOH, ale i o svůj oficiální statut sportu u nás v Československu. Už jeho závratný vzestup z prvopočátků v koncích sedmdesátých let do dnešní doby hovoří sám za sebe — kterému jinému sportu se v tak krátké době něco podobného podařilo?

Rozhodující podporu zatím AL na OH (kromě disciplíny akrobatický sjezd) nedostalo. Ale pokud se nyní poukázalo na nedostatky, je v našich silách je odstranit, upravit systém a dokázat, že AL si zaslouží uznání.

Nejen z hlediska výkonnosti, ale především pro svou obrovskou všestrannost, nsvázanost a tvořivost ve spojení s vrcholnými sportovními výkony. Kolik takových sportů vůbec máme?

VÁCLAV VOPALECKÝ

Snímky archiv autora

Snímek B. Hynka

tační tričko, do současnosti?

Mění se neustále. Každý rok se soustředujeme na něco jiného. Jednou rozvíjíme především sílu a víc trénujeme s činkami, jindy se specializujeme spíš na vytrvalost a jezdíme častěji dlouhé tratě. Od roku 1979, kdy jsem do reprezentačního družstva přišel, tudý prošla už třetí generace závodníků, změnil se trenér...

Vyhovuje vám nyní spolupráce s Bohuslavem Rázlem?

Ano, umožnil mně a Láďovi Švandovi přípravu podle individuálního plánu. Určuje nám pouze celkové tréninkové objemy, to ostatní — kdy a jak je budeme plnit — nechává na nás, na momentálních psychických a fyzických možnostech. Víc podporuje aktivitu každého jedince, konkurenci v družstvu.

Dalo by se spočítat, kolik kilometrů jste už naběhal?

Moc. Ročně osm až deset tisíc. Dost záleží na tom, jaký je rok, celkové objemy jsou třeba nižší, když se člověk zraní a na pár týdnů musí z tréninku vysadit.

To je taky váš případ, pokud se nemýlím?

Bohužel je. Vloni jsem si zlomil žebro a celý měsíc jsem byl mimo provoz. Před prvním závodem Světového poháru jsem pak dostal chřipku a ten další jsem pokazil. Když jsem se dostal do té správné formy, bylo už o nominaci na olympiádu rozhodnuto.

Nemrzelo vás, že jako jeden z nejkoušenějších budete v Calgary chybět?

V mém věku nemá smysl jezdit si někde pro zkušenosti. Chce to buď přivést výsledek anebo zůstat doma. Já bych skončil dejme tomu třicátý — hovořili jsme o tom s trenérem Rázlem a shodli jsme se, že bude lepší dát šanci mladším, kteří ještě olympijské zkušenosti uplatní.

Která vlastnost je podle vás pro běh na lyžích nejdůležitější?

Vytrvalost, houževnatost. Musíme trénovat za každého počasí, v každých podmínkách. Mnohdy by si člo-

JAK TO BYLO, MILOŠI?

Prosincové kontrolní závody na Dvorské boudě skončily a většina běžců nabírala po náročném dopoledni nové síly. Miloše Bečváře jsme o pár minut odpočinku připravili krátkým rozhovorem.

Vzpomenete si ještě na své začátky?

Když mi bylo deset, líbilo se mi skoro všechno. Nejvíce basketbal, pro ten mi ale chyběly správné tělesné proporce. Hrál jsem fotbal a jiné podobné hry, běhal jsem delší tratě a přespolní běhy. Kromě toho jsem v zimě dvakrát týdně jezdil lyžovat na Kubovu Hut nebo na Žadov. Trochu jsem trénoval, ale nedalo se to ještě nazvat speciální zaměřenou přípravou.

Jak se z obyčejného kluka stane reprezentant?

Vlastně ani nevím. Jako mladší dorosteneček jsem byl druhý na mistrovství ČSSR na Benecku, v dalším roce přišla pozvánka juniorského družstva a první dva závody ve Švédsku. Vynesly mi zlato a bronz a účast na mistrovství Evropy v Liberci a mistrovství světa ve Švédsku. A pak už jsem se prostě vezl.

Jak jste se z rodných Strakoníc dostal do liberecké Dukly?

Nebyla to nijak neobvyklá cesta. Prostě jsem tam narukoval a dva roky trénoval. Když potom přišel civil, nevěděl jsem, kam se vrátit. Zkusil jsem znovu Strakonice, za půl roku přišla nabídka, abych se do Dukly vrátil. Tak jsem šel.

Změnila se nějak příprava od chvíle, kdy jste poprvé oblékl reprezen-

taci? Věk pro sebe radši řekl: „Jdu domů, vykašlu se na to,“ ale musí to překonat a vydržet. Jako všude — výsledky vyžadují pevný trénink.

Zbývá vám čas ještě na něco jiného?

Sice jen sem tam, ale zbývá. Ty chvílky většinou trávím doma, se ženou. Máme poměrně velkou zahradu, spolyká hodně času. Kromě toho rád poslouchám moderní hudbu a jezdím na kole — docela se mi daří v triatlonu a ve vrchařských závodech. Člověku občas neuškodí změna, je dobré vrhnout se načas na něco jiného, odreagovat se, odpočinout si.

Odpočinku obvykle předchází únavy. Cítíte se unaven?

Občas si říkám, že už s tím seknu, ale končit vlastně ještě nechci. Záleželo by na výsledcích letošní sezóny.

Ptala se: MARTINA PÁVOVÁ

Josef a Jiří Šperkovi

KLOUBOVÉ TYČE

Správné usazení kloubových tyčí

Tak jako je dnešní kloubová slalomová tyč složitější než původní pevná, i jejich montáž — postavení v trati — se neobejde bez složitější přípravy a zejména dodržení předepsaných technik. Teprve pak můžeme očekávat i spolehlivější funkci.

Základním předpokladem je předem připravená a náležitě tvrdá trať a to nejen ve stopě slalomu. Samotné upevňování kloubových tyčí se provádí takto:

Na místě vytyčeném pro branku se

nejprve zarazí opěrný klín plochou do předpokládaného směru vychýlení tyče 3 cm pod úroveň terénu. Vrtačkou nebo bodcem pak těsně vedle klínu zhotovíme otvor o průměru 30—32 mm do hloubky hrotu kloubové tyče. Do tohoto otvoru zapíchneme kloubovou tyč tak hluboko, až se opěrný talířek dotýká čela klínu, tj. opět 3 cm pod úroveň terénu. Vzniklou prohlubeň pak zadusáme sněhem do úrovně okolního terénu a zasypane kontrolní šmolkou.

Položení opěrného talířku 3 cm pod úroveň terénu je nutné ze dvou důvodů — počátek ohybu kloubu u tyči podle AO 258566 začíná 30 mm nad talířkem, dále pak zasypávání talířku částečně brání vysunutí tyče z otvoru.

Je samozřejmé, že sněhové podmínky nejsou vždy ideální a proto při vlastní technologii stavby tratě je nutné reagovat na situaci, zejména se znalostí funkce kloubové tyče. Použití klínu není podmínkou, je však třeba počítat s tím, že k deformaci otvoru ve sněhu v důsledku malé opěrné plochy a velkého zatížení tak dochází častěji a pro stavbu kvalitní tratě to není vždy nejvhodnější. Platí to zejména u nejexponovanějších míst ve slalomu, což každý dobrý stavitel tratě dovede spolehlivě odhadnout a použije klíny automaticky. Používání kloubových tyčí může ovlivnit

i charakter a poloměry otáčení slalomové tratě.

Proč musíme z hlediska regulérnosti závodu věnovat tolik úsilí právě stavbě tratí?

Je třeba zabránit tomu, aby po odjetí prvního razantního závodníka bylo nutné celou trať stavět znovu (což se často stávalo a ke konci závodu byla trať vlastně úplně jiná, než na začátku).

Čas věnovaný řádné přípravě tratí se pořadatelé vrátí v podobě plynulého průběhu závodu.

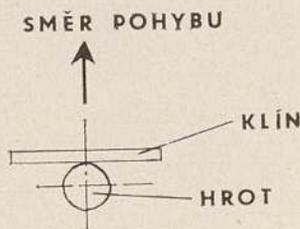
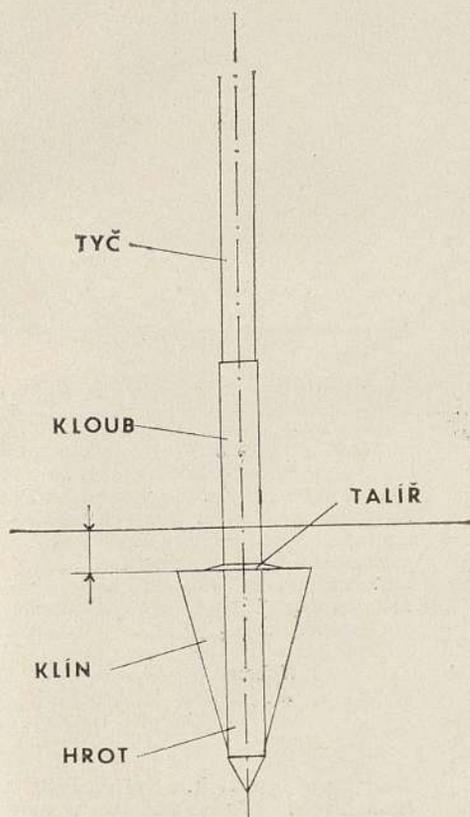
Jak zhodnotit pevné slalomové tyče na kloubové

V současné době zápasíme s naprostým nedostatkem kloubových slalomových tyčí. Kvalitní tyče z dovozu jsou nedostupné a příliš drahé, domácí zase nekvalitní, neopravitelné a rovněž drahé. Tyto problémy částečně řeší kloub podle autorského osvědčení č. 258566. Předností kloubu spočívají zejména v tom, že při jeho aplikaci mohou být využity pevné slalomové tyče vyráběné ve Slovácku Žilina, dále je možná poměrně snadná výměna či oprava poškozené tyče nebo kloubu. Životnost kloubu podle AO je podstatně vyšší než jsme zvyklí, oprava je proveditelná i v terénu a předpokládaná cena je i pro „chudší“ oddíly zajímavá. Nevýhodou je pouze vyšší váha kloubu a občasná deformace tyčí z polyetylénu, eventuálně tříštivost některých u nás vyráběných materiálů. Technické parametry jako síla, doba uklidnění, zpětný úder, jsou v příznivých relacích a vyhovují požadavkům uvedeným v bulletinu FIS. Kloubové tyče podle AO byly zkoušeny v sezóně 1988 při závodech v zahraničí. I přes některé výhrady bylo dosaženo velmi dobrých výsledků hlavně v životnosti. Je proto v zájmu našeho lyžování pospíšet si s realizací, dosáhnout co nejrychleji maximální dostupnosti pro oddíly.

Kloubová tyč podle našeho AO se skládá:

1. Z hrotu tyče, horní funkční části tyče;
2. Z kloubu, který tvoří speciální pružina, nástavce pružiny umožňující spojení hrotu a funkční části tyče, dále ochranný návlek a opěrný kroužek.

Na kloubu podle AO je možné i svépomocí v lyžařských oddílech namontovat podle pracovního pokynu stávající slalomové tyče (Žilina). Pro zájemce o tuto novinku doporučujeme osobní nebo písemnou konzultaci s autory AO na adrese Jiří a Josef Šperkovi, Vodní 4204, 760 01 Gottwaldov.

HIHDON MAALMANMESTAURUUSKILPAILUT V LAHTI

Je to zcela prosté: jde o mistrovství světa v klasických disciplínách. Bude to již 39. MS v pořadí vůbec a v samotném Lahti pak již páté. Obdobná setkání zde proběhla už v letech 1926, 1938, 1958, 1978.

Při svém prvním prohlášení městem mělo Lahti 2500 obyvatel. Dnes jich žije v tomto čilém a průmyslově rozvinutém středisku přes 120 000. Jak je možné, že toto „město bez minulosti“, které bylo založeno roku 1905 na místě vypálené vesničky, si tak rychle dokázalo získat svoji popularitu?

Nejvíce se o to asi přičinila poloha. Krásná krajina se soustavou jezer poměrně málo vzdálená od hlavního města Helsinek a snadno dostupná po železnici přilákala do Lahti podnikavé a čínorodé lidi. V roce 1923 zde založili známé Salpauská Spelen. Vyrostl tu jeden z nejkrásnějších sportovních komplexů na světě. Sportovci i ostatní návštěvníci mohou využít 150 km upravovaných běžeckých tratí (z nichž pětina je denně osvětlována až do 22.30 hodin), skokanské můstky, lyžařské muzeum a další vymoženosti sportovního areálu, který spolu s lyžařským klubem Lahden Hiihtoseura stojí u kolébky finské lyžařské slávy.

Jak to vlastně bylo s tou slávou v minulosti? V roce 1926 se tu konaly druhé „Rendes-vous-Rennen“ (první proběhly v Janských Lázních), na jejichž pořadu byly soutěže na 30 a 50 km mužů. V obou závodech zvítězil M. Raivio, ve skoku a závodě sdruženém kralovali Norové T. Thams a J. Grøttumsbraaten.

Na 15. MS 1938 vyhráli v bězích na 15 a 50 km Finové P. Pitkänen a K. Jalkanen. Rovněž finská štafeta slavila úspěch, skok a závod sdružený vyhráli opět Norové — A. Ruud a O. Hoffsbakken.

Dvaadvacáté MS 1958 se konalo za velkých mrazů. Běžecké souboje byly urputným soubojem V. Hakulinena, S. Jernberga a P. Kolčina. Finové se radovali z vítězství na 15 a 50 km, Švédové slavili úspěch na 50 km a ve štafetě. V soutěžích žen zvítězila sovětská běžkyně A. Kolčimová, SSSR vyhrál i štafetu. Vavříny za skok a závod sdružený patřily Finům, J. Kärkinenovi a P. Korhonenovi.

Překvapením 32. MS 1978 byl Polák J. Luszczek, vítěz běhu na 15 km a bronzový medailista z třicítky. Tu vyhrál S. Saveljev, padesátka S. A. Lundbäck a ze štafetového vítězství se radovalo Švédsko. V bězích žen se utkaly především finské a sovětské reprezentantky. Finky zvítězily ve štafetě, běh na 5 km se stal kořistí H. Takaloové, 10 a 20 km patřilo Z. Amosovové. Skoky na P 70 m vyhrál M. Buse z NDR, na P 90 T. Räisänen a závod sdružený K. Winkler, další reprezentant NDR. Všechny soutěže proběhly v přebudovaném areálu, organizace i propagace byly vskutku vynikající.

Co můžeme očekávat od MS 1989?

Především poprvé v historii MS a klasického programu ZOH rozšíření běžeckých disciplín na deset závodů.

Do soutěží mužů budou zařazeny běhy na 15 km klasickým a 15 km volným způsobem, dále 30 km klasicky a 50 km volně. Štafeta 4x10 km se v prvních dvou úsecích poběží klasicky, ve zbývajících volně. Tatáž úprava proběhne i u žen — zde se bude závodit na 10 a 15 km klasicky, 10 a 30 km volně. Štafety budou mít pětikilometrové úseky rozděleny stejně jako u mužů. Do programu nebyl zařazen běh na 5 km. V závodě sdruženém i ve skoku zůstává program soutěží nezměněn, to znamená závod sdružený jednotlivců a družstev, ve skoku soutěž jednotlivců na K 90 m a jednotlivců a družstev na K 114 m.

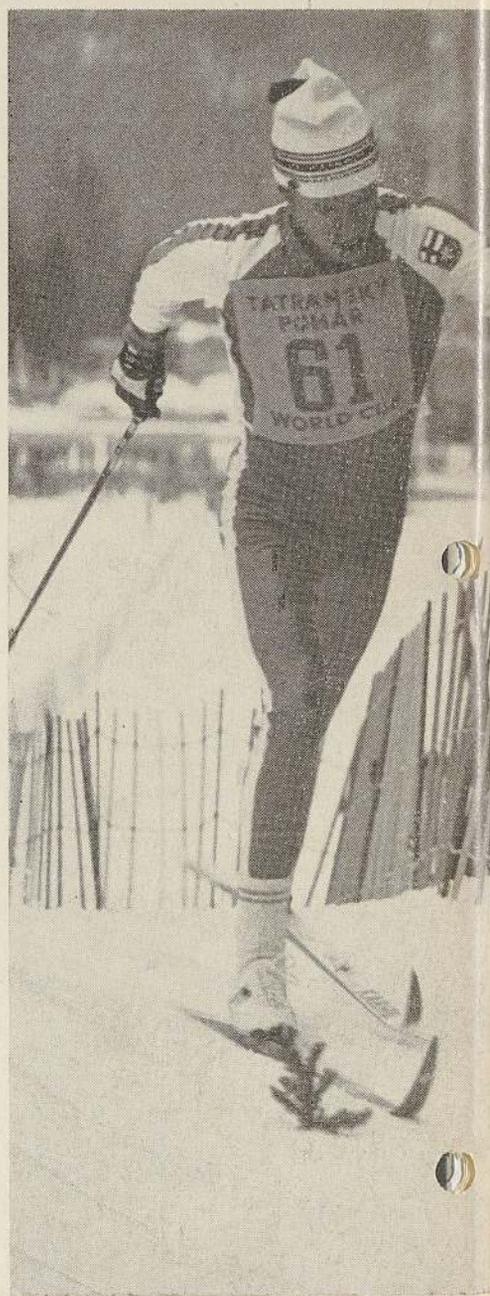
Celkem bude rozděleno patnáct sad medailí. Všeobecně se soudí, že na ně budou muset závodníci dosáhnout pěkně vysoko. Proč? Lze očekávat typicky severské podmínky — prachový sníh a mrazy — tj. prostředí, ve kterém se budou Finové snažit navázat na fantastické výsledky M. Nykänena (3x zlatá) a M. Matikainenové (jednou 1., dvakrát 3. místo včetně štafety) a současně odčinit neúspěchy běžců a sdruženářů, kteří vůbec v Calgary neobodovali.

Další zajímavosti můžeme nalézt v programu. Například v běžeckých disciplínách soutěží muži i ženy vlastně ob den a pravidelně střídají klasickou a volnou techniku. Naprotá většina soutěží (9) bude odstartována ve 14 hodin, méně již v 11 hodin (6), jedna soutěž začne ve 12.30 a jedna (skok družstev) až v 18 hodin.

Běžecké tratě, které Finové připravili, jsou profilově vynikající. Tratě známé z MS 1978 jsou podstatně ztíženy, například 10 km žen má charakteristiky MT 445 m (1978 — 290 m), MM 55 m (45 m), HD 65 m (65 m). Jsou zajímavé nejen obtížnými prvními kilometry, ale především mikroprofilem, tj. neustálými změnami sklonu stopy, což vyžaduje nejen vynikající techniku běhu, hodně sil a aktivní pojetí jízdy, ale především vysokou taktiku běhu. Zcela nové je uplatnění diferencí mezi profily běžeckých tratí na 10 km klasicky a 10 km volně. Podobně je tomu na 15 km a ve štafetových úsecích. Části po startu a před cílem jsou pochopitelně stejné, ale střední úseky těch tratí, které se pojedou klasicky, jsou rovinnatější. Tratě připravené k bruslení naopak slibují větší výškové rozdíly.

Modernizace se dotkla rovněž můstků, jejich profily nyní plně odpovídají současným požadavkům FIS. Po úpravách došlo ke snížení dráhy letu, zvýšila se bezpečnost skokanů a z větší části se zabránilo působení větru. Experti odhadují, že všechna tato opatření se kladně promítnou do délky skoků.

Devětatřicáté MS v klasických lyžařských disciplínách v Lahti představuje pro naše běžce, skokany a sdruženáře výkonnostní vrchol sezóny. Chtějí navázat na výborné výsledky z Calgary a dokázat, že příprava na příští ZOH v Albertville 1992 je realizována s plnou odpovědností. Víme, že je třeba udržet sportovní činnost zkušených a osvědčených repre-

Fin Kirvesniemi na snímku B. Hynka

zentantů na vysoké úrovni, ale hledáme i nové, mladší, kteří postupně zaujmou jejich místa. Zkušenosti praví, že vždy po ZOH a dobrých výsledcích dochází k poklesu úspěšnosti reprezentace. Chceme, aby v Lahti byl tento pokles co nejmenší a aby byla vytvořena dobrá výchozí pozice pro průběh olympijského cyklu 1989 až 1992.

Nakemi in Lahteen
dr. JAROSLAV POTMEŠIL
(ústřední trenér)

• První prozkouškou připravenosti funkcionářů byly prosincové závody Paavo-Nutio, další budou kvalifikační

• Rozhlasové a televizní středisko je organizačním výboru k dispozici od 20. prosince. Tiskové středisko ve sportovní hale zahájí svou činnost 14. února.

• Zájem o mistrovství je veliký: při zahájení předprodeje byly prodány vstupenky v hodnotě více než miliónu finských marek.

• Program mistrovství světa

Pátek 17. února: ženy 10 km klasickým stylem ve 14.00, slavnostní zahájení MS v 18.00.

Sobota 18. února: muži 30 km klasickým stylem v 11.00, skoky pro závod sružený ve 14.00.

Neděle 19. února: běh na 15 km sruženářů Gundersenovou metodou v 10.00, ženy 10 km volnou technikou ve 14.00, skoky na velkém můstku P 90 m.

Pondělí 20. února: muži 15 km volnou technikou ve 14.00.

Úterý 21. února: ženy 15 km klasickým stylem ve 14.00.

Středa 22. února: muži 15 km klasickým stylem ve 14.00, soutěž družstev skokanů na můstku P 90 m v 18.00.

Čtvrtek 23. února: skoky družstev sruženářů v 11.00, ženy 4x5 km (dva úseky klasickým stylem, dva úseky volnou technikou) ve 14.00.

Pátek 24. února: 3x10 km družstev sruženářů volnou technikou (Gundersenova metoda) v 11.00, muži 4x10 km (dva úseky klasickým stylem, dva volnou technikou) ve 14.00.

Sobota 25. února: ženy 30 km volnou technikou v 11.00, skoky na můstku P 70 m ve 14.00.

Neděle 26. února: muži 50 km volnou technikou v 11.00, slavnostní zakončení MS ve 14.00. -tr-

JEŠTĚ JEDNOU MONOLYZE

V Lyžařství č. 10/1988 byl uveřejněn článek „První (a zatím poslední)“, pojednávající o první československé monolyži. Z posledního odstavce článku, který se týká vhodnosti bezpečnostních vázání pro použití na monolyži, je zřejmá jednak neinformovanost, jednak i určitá bezradnost autora v této záležitosti. Chtěl bych proto — pro něj i případné další amatérské konstruktéry monolyží — uvést informace na pravou míru.

Tedy především — žádné bezpečnostní vázání vhodné pro monolyži se nevyrábí! Podstatu trefně, i když žertem, vystihl Warren Miller ve videofilmu Ski Country: „Monolyže má velkou výhodu a velkou nevýhodu. Výhodou je, že nohy jsou při jízdě zaručené u sebe. A nevýhodou, že při pádu se zlomí obě najednou.“

Důvodem, proč nelze existující bezpečnostní vázání spolehlivě použít na monolyži, je — jaký paradox — právě to, co je u těchto vázání na běžných lyžích jejich největší předností: vysoká stranová pružnost bezpečnostních špiček. Aby bylo jasno, o čem je řeč — každá bezpečnostní špička se při stranovém namáhání nejprve pružně vychyluje do strany a teprve na konci této tzv. elastické dráhy dojde k bezpečnostnímu vypnutí. Elastická dráha je různá podle výrobce i modelu vázání (např. u vázání Salomon je od 20 do 40 mm, u Tyrolie od 25 do 27 mm, u LOOK 40 mm, Marker 16 mm). V citovaném článku není uvedena šíře naší monolyže v pedálu, ale podle údajů o šířce špičky, patky a klínovitým tvaru ji lze odhadnout na 180 až 190 mm. To znamená, že po namontování obou špiček mezi nimi zůstane v nejlepší případě mezera 50 mm. To samozřejmě nestačí k vypnutí a uvolnění boty v případě, že nevypnou obě špičky současně. To se však vzhledem k povoleným tolerancím pružin, různé působící síle nohou a dalším vlivům dá předpokládat jen teoreticky. (Mimochoodem špička Marker Twincam, tolik kritizovaná V. Mlejnkem, vychází z výše uvedeného porovnání ještě nejvýhodněji.) A závěr? Pro monolyži se nehodí žádné současně vyráběné vázání. Někteří výrobci tuto skutečnost výslovně uvádějí v návodech.

Čtenář by se nyní mohl oprávněně ptát, proč tedy některý z výrobců vázání nenabízí model speciálně konstruovaný pro monolyže. Odpověď není obtížná: z ekonomických důvodů! Vývoj a zavedení výroby nového modelu přijde minimálně na 1 milión západoněmeckých marek a vyplatí se při ročním prodeji kolem 50 tisíc vázání. A také velký trh zatím monolyže ani v alpských zemích nepředstavují!

Co tedy současným i budoucím „monolyžníkům“ poradit? Pravděpodobně jediné schůdné a amatérsky realizovatelné řešení je následující: zhotovit něco vzdáleně podobného desce deskového vázání, ovšem o šířce monolyže a délce takové, aby se tam vešly vedle sebe obě boty, dále nějaké nepojistné upínací zařízení (např. z vázání K 300). Toto „něco“ by mělo mít ve střední ose výčnělky ve tvaru normalizované špičky a paty podešve lyžařské boty. Za tyto výčnělky by byla celá deska pojistně uchycena k monolyži jediným vázáním montovaným v ose lyže. Běžné vázání by ovšem nestačilo, protože bude zatěžováno vyšší silou. Patrně by však vyhovovalo licenčně vyráběné závodní vázání MRR Racing s rozsahem nastavení 8—18. Vypínací sílu by bylo nutno vyzkoušet, dá se odhadnout, že nastavení kolem $Z = 12$ by vyhovovalo. Styčná plocha monolyže a desky by měla být pro snížení tření opatřena velkou kluznou podložkou z teflonu, v nouzi možná i pertinaxu. Celé zařízení by bylo možné zdokonalit ještě dvěma brzdami Mistral (Lověna), montovanými při hranách lyže, s odříznutými vnitřními raménky.

Celá záležitost vypadá na první pohled velmi komplikovaná, ale pro toho, kdo si dokáže sám postavit monolyži, bude její realizace jistě už hračkou. Takže nezbývá než se rozloučit s přáním příjemných dobrodružství na monolyži a s prosbou, abyste nám napsali, jestli jste „to“ zkusil a jestli „to“ fungovalo.

Ing. JAN SEIDL

soutěže finských skokanů 21. a 22. ledna a mistrovství Finska na sprinterských tratích 28. a 29. ledna. Předpokládá se účast 900 startujících.

• Zahraňiční výpravy budou přivítány na letišti Vantaa v Helsinkách a dopraveny do Lahti. Družstva budou mít k dispozici mikrobuse, připravena je i pravidelná doprava mezi vesnicí závodníků a lyžařským stadiónem.

• K účasti na MS 1989 v Lahti se předběžně přihlásilo 844 členů výprav z 28 zemí světa, z toho 426 závodníků a závodnic. O akreditaci požádalo 1200 zástupců sdělovacích prostředků. Bezproblémový průběh MS pomůže organizačnímu výboru zajistit 2000 dobrovolných pracovníků.

SVĚTOVÉ POHÁRY

Sjezdové disciplíny

Muži

Superobří slalom 27. listopadu 1988 ve Schladmingu (délka tratě 2020 m, převýšení 543 m, 44 branek): 1. Zurbriggen (Švýc.) 1:31,65, 2. Piccard (Fr.) — 0,12, 3. Stock (Rak.) — 0,50, 4. Tomba (It.) — 0,66, 5. Wasmeler (NSR) — 0,95, 6. Strolz (Rak.) — 1,19, 7. Alphan (Fr.) — 1,30, 8. Höflechner (Rak.) — 1,35, 9. Girardelli (Luc.) — 1,47, 10. Enn — 1,73, 11. Mader (oba Rak.) — 1,84, 12. Renoth (NSR) — 2,02, 13. Hangl (Švýc.) — 2,10, 14. Polig (It.) — 2,13, 15. Eder (NSR) — 2,23.

Obří slalom 29. listopadu v Les Menuires (47 a 48 branek): 1. Zurbriggen 2:09,32 (1:9,93 a 1:05,39), 2. Nierlich — 0,16 (1:04,41 a 1:05,07), 3. Enn — 0,70 (1:04,29 a 1:05,73), 4. Mayer (všichni Rak.) — 1,89 (1:05,38 a 1:05,83), 5. Barzella (It.) — 1,99 (1:05,35 a 1:05,96), 6. Čížman (Jug.) — 2,07 (1:05,78 a 1:05,61), 7. Stenmark (Švéd.) — 2,27, 8. Strolz (Rak.) — 2,28, 9. Tomasi (It.) — 2,41, 10. Tavernier (Fr.) — 2,86, 11. Petrovič (Jug.) — 2,97, 12. Mader — 3,35, 13. Girardelli — 3,42, 14. Tonazzi (It.) — 3,50, 15. Wasmeler — 4,01.

Slalom 6. prosince v Sestriere:

1. Girardelli 1:47,41 (52,58 a 55,52), 2. Nilsson (Švéd.) — 0,69 (52,58 a 55,52), 3. Accola (Švýc.) — 1,24 (53,33 a 55,32), 4. Bittner (NSR) — 1,91 (52,64 a 56,48), 5. Okabe (Jap.) — 2,12 (54,58 a 54,95) a Gstrein (Rak.) — 2,12 (54,47 a 55,06), 7. McGrath (USA) — 2,42, 8. Tritscher (Rak.) — 2,52, 9. Furuseth (Nor.) — 2,56, 10. Gerosa — 2,64, 11. Tötsch — 3,09, 12. Tonazzi (všichni It.) — 3,10, 13. Berthold (Rak.) — 3,37, 14. Beck (NSR) — 3,50, 15. Strolz — 3,65.

Sjezd 9. prosince ve Val Gardènè: 1. Müller (Švýc.) 2:00,51, 2. Assinger (Rak.) — 0,18, 3. Boyd (Kan.) — 0,28, 4. Zurbriggen — 0,38, 5. Ortlieb (Rak.) — 0,70, 6. Tauscher (NSR) — 0,87, 7. Wasmeler — 0,90, 8. Resch — 0,97, 9. Wirnsberger (oba Rak.) — 0,99, 10. Heinzer (Švýc.) — 1,10, 11. Stock — 1,14, 12. Höflechner — 1,23, 13. Mair (It.) — 1,26, 14. Pfaffenbichler (Rak.) — 1,27, 15. Stemmler (Kan.) — 1,32.

Druhý sjezd 10. prosince ve Val Gardènè: 1. Höflechner 2:02,67, 2. Ortlieb — 0,08, 3. Müller — 0,35, 4. Besse (Švýc.) — 0,43, 5. Pfaffenbichler — 0,76, 6. Alpigler (Švýc.) — 0,86, 7. Gattermann (NSR) — 0,87, 8. Resch (Rak.) a Krauss (NSR) oba — 0,95, 10. Mair — 1,14, 11. Bell (Brit.) — 1,34, 12. Skaardal (Nor.) — 1,35, 13. Belczyk (Kan.) — 1,38, 14. Schuler (Švýc.) — 1,40, 15. Assinger (Rak.) — 1,46.

Slalom 11. prosince v Madonnè di Campiglio (59 a 57 branek): 1. Tomba 1:41,19 (50,14 a 51,05), 2. Girardelli — 0,91 (50,82 a 51,28), 3. Tritscher — 1,25 (50,72 a 51,72), 4. Bittner — 1,32 (50,53 a 51,98), 5. Gstrein — 1,87 (50,37 a 52,69), 6. Frommelt (Licht.) — 2,22 (50,57 a 52,84), 7. Stangassinger (Rak.) — 2,23, 8. Furuseth — 2,32, 9. Stenmark

— 2,55, 10. Beck — 2,80, 11. Schmidt (Fr.) — 2,81, 12. Okabe — 3,28, 13. Wörndl (NSR) — 3,68, 14. Petrovič — 3,91, 15. Bouvet (Fr.) — 4,16. — M. Bireš se do finálové třicetky nekvalifikoval.

Ženy

Superobří slalom 26. listopadu 1988 ve Schladmingu (délka tratě 1793 m, převýšení 473 m, 41 branek): 1. Merleová (Fr.) 1:25,36, 2. Materová (Rak.) — 0,65, 3. Mösenlechnerová (NSR) a Wachterová obě — 0,90, 5. Wolfová (obě Rak.) — 0,92, 6. Hächerová (NSR) — 1,02, 7. Figiniová (Švýc.) — 1,43, 8. Gergová (NSR) — 1,55, 9. Schneiderová (Švýc.) — 1,58, 10. Kronbergerová (Rak.) — 1,60, 11. Stangassingerová (NSR) — 1,70, 12. Chedalová (Fr.) — 1,87, 13. Ederová (Rak.) — 1,95, 14. Gintherová — 2,09, 15. Gutensohnová (obě Rak.) — 2,26. — **49. Milanová — 5,69, 58. L. Medzihradská — 7,08, 61. Kebrlová — 7,39, 68. Kormanáková — 8,83.**

Obří slalom 28. listopadu v Les Menuires: 1. Schneiderová 2:03,83 (1:04,10 a 59,73), 2. Wachterová — 0,09 (1:03,90 a 1:00,02), 3. Materová — 0,54 (1:03,17 a 1:01,20), 4. Guignardová (Fr.) — 0,69 (1:04,34 a 1:00,17), 5. Ochoaová (Šp.) — 0,91 (1:04,87 a 59,87), 6. Svetová (Jug.) — 1,03 (1:04,27 a 1:00,59), 7. Hächerová — 1,44, 8. Gergová — 1,73, 9. Barbierová (Fr.) — 1,81, 10. Dedlerová (NSR) — 1,87, 11. Ederová — 2,12, 12. Kindleová (Licht.) — 2,57, 13. Salvenmoserová — 2,68, 14. Kronbergerová (obě Rak.) — 2,75, 15. Šarecová (Jug.) — 2,85.

Sjezd 2. prosince ve Val d'Isère (délka tratě 1860 m, převýšení 550 m): 1. Figiniová 1:11,58, 2. Mösenlechnerová — 0,21, 3. Gergová — 0,26, 4. Merleová — 0,28, 5. Wallingerová (Rak.) — 0,51, 6. Percyová (Kan.) — 0,56, 7. Zurbriggenová (Švýc.) — 0,62, 8. Gutensohnová — 0,73, 9. Sadlerová (Rak.) a Bournissenová obě — 0,77, 11. Walliserová (obě Švýc.) — 0,90, 12. Kronbergerová — 0,92, 13. Stangassingerová — 1,18, 14. Emonetová (Fr.) — 1,23, 15. Ederová — 1,27. — **22. L. Medzihradská — 1,72, 25. Milanová — 2,15, 50. Kebrlová — 4,10, 56. Kormanáková — 5,47.**

Běžci

15 km volnou technikou 10. prosince 1988 v Ramsau: 1. Mogren 42:32,2, 2. Svan (oba Švéd.) — 26,3, 3. Bellmann (NDR) — 49,0, 4. Ottosson — 49,9, 5. Halland (oba Švéd.) — 1:11,3, 6. Mikkelsplass — 1:15,4, 7. Ulvang (oba Nor.) — 1:18,6, 8. Vanzetta (It.) — 1:22,2, 9. Nyč — 1:22,8, 10. Björn (Nor.) — 1:23,0, 11. Saurer (It.) — 1:23,6, 12. Pousilouma — 1:26,5, 13. Forsberg (oba Švéd.) — 1:29,7, 14. Rundgaldier — 1:31,3, 15. Polvara (oba It.) — 1:35,0. — **20. Korunka — 1:51,0, 32. Petrásek — 2:31,3, 36. Švanda — 2:43,0, 44. Benc — 3:00,4, 52. Teplý — 3:22,1.**

4X10 km klasicky 11. prosince v Ramsau: 1. Švédsko (Ottosson, Halland, Mogren, Svan) 2:12:36,5, 2. Norsko (Langli, Björn, Ulvang, Mikkelsplass) — 1,4, 3. SSSR (Sergejev, Devjatjarov, Prokurov, Smirnov) — 1:48,3, 4. ČSSR (Nyč, Petrá-

sek, Švanda, Korunka) — 2:46,0, 5. Finsko — 4:11,3, 6. Itálie — 4:17,7, 7. NDR — 6:01,0, 8. Švýcarsko — 6:07,9. — Mimo soutěž ČSSR II. — 5:27,3.

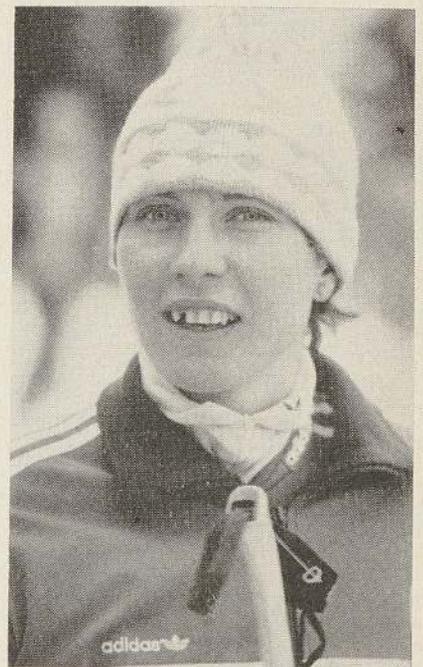
Běžkyně

5 km volnou technikou 10. prosince 1988 v La Fèche: 1. Havrančíková 15:15,9, 2. Tichonová — 6,8, 3. Vialbeová (obě SSSR) — 7,4, 4. Savolainenová (Fin.) — 24,4, 5. di Centaová — 24,7, 6. Belmondová (obě It.) — 28,6, 7. Venceneová — 33,2, 8. Samšurinová (obě SSSR) — 34,8, 9. dal Sassoová (It.) — 36,8, 10. Lazutinová — 38,9, 11. Gavriluková — 40,8, 12. Jegorovová (všechny SSSR) — 43,1, 13. Jahrenová (Nor.) — 45,9, 14. Smetaninová (SSSR) — 50,3, 15. Westinová (Švéd.) — 51,1. — **23. Janoušková a Simčáková obě — 1:12,8, 38. Knižková — 1:25,4, 50. Balážová — 1:49,8.**

4X5 km klasicky 11. prosince v La Fèche: 1. SSSR (Venceneová, Samšurinová, Vialbeová, Tichonová) 1:18:35,5, 2. Norsko (Elveosová, Nielsensová, Nykälmová, Nybraatenová) — 1:22,6, 3. Finsko (Ponkaová, Matikainenová, Savolainenová, Kuivalainenová) — 1:37,6, 4. NDR (Mohringová, Kuhfittigová, Braunová, Wezelová) — 1:42,9, 5. ČSSR (Simčáková, Balážová, Janoušková, Havrančíková) — 2:09,6, 6. Švýcarsko. — Mimo soutěž SSSR II. — 1:57,7.

Sdružení

Závod družstev 10.–11. prosince 1988 ve Svatém Mořici: skok: 1. Rakousko 644,1 b., 2. NSR 612,7, 3. Norsko 603,5, 4. SSSR 601,6, 5. Francie a ČSSR (Kopal, Klimko, F. Repka) oba 596,1. — **Konečné pořadí po běhu 4X10 km:** 1. Norsko (Bredesen, Andersen, Elden) 1:22:56,9, 2. SSSR (Levandi, Dundukov, Savin) — 1,4, 3. Francie (Repellin, Guillaume, Guy) — 35,2, 4. ČSSR — 36,2, 5. Švýcarsko — 1:23,8, 6. NDR — 1:26,1, 7. Rakousko — 3:35,3, 8. NSR — 4:40,5.

Alžběta Havrančíková

Snímek B. Hynka

Jako novinář nepracuji mezi lyžaři dlouho. Ale zažil jsem už ledacos.

Slyšel jsem hovory postrané.

Viděl jsem pohledy skrz prsty.

Cítil jsem napětí i vztek.

Chutnal jsem zatuchlou přichuť fráze: „Ale to tam radši nepište.“

Diskutoval jsem na toto téma s mnoha lidmi, jejichž největší kompetentnost v dané otázce, spočívá v tom, že mají lyžování rádi. Kromě toho jsou trenéři, funkcionáři, závodníci... Shodli jsme se. A ptáme se: Je tenhle kuloární guláš zapotřebí právě v jednom z neúspěšnějších sportů současnosti?

Viděl jsem totiž také, jak olympijští medailisté a jejich domácí konkurence pracují před novou zimou tak tvrdě, jako ještě nikdy.

Cítil jsem nadšení a chuť trenérů, tátů, funkcionářů a opravářů či kutilů v jedné osobě; cítil jsem, že umějí a chtějí.

Chutnal jsem radost z prvního sněhu a pocit, že nás ji chutná víc — milióny.

Slyšel jsem na konferenci svazu lyžování slova: „Nahradme administrativní přístupy k řízení osobním slovkem...“

Tak vznikla rubrika Téma 89. Chápejme ji jako někoho, kdo chce pracovat, jehož sebevědomí si je jisto krásou a účelností lyžování; kdo ale bude trvat na tom, že názory a rozpory nemají lyžařské hnutí rozdělovat nýbrž sjednocovat.

PETR BUŠTA

ANKETA

Položili jsme řadě osobností našeho lyžařského hnutí tři otázky.

1. Co považujete za svůj osobní úkol ve prospěch československého lyžování v roce 1989?

2. Co by měl častěji přinášet časopis Lyžařství?

3. Které faktory podle vás v současnosti nejvíce a) urychlují; b) brzdí rozvoj našeho sportu?

Obsáhlejší i stručné odpovědi budeme postupně na této stránce přetiskovat.

LADISLAV RYGL, zasloužilý mistr sportu

1. Chci dále pokračovat poctivě v práci, tak abych ji dělal stále jako hobby, abych se nenechal otrávit některými názory a věcmi, které do sportu nepatří. Věřím, že závěry VII. sjezdu ČSTV se podaří rychle zavést do praxe a že více než pěkné řeči bude platit práce.

2. Více informací o životě, tréninku, přístupu, výsledcích a názorech nejlepších našich i světových závodníků.

3. a) Výborné výsledky našich závodníků na hlavních světových soutěžích. Dále trpělivá práce některých trenérů mládeže i nové poznatky z výzkumu.

b) Malíčkovitost, kterých je více. Neměly by se vyskytovat problémy se zajišťováním přípravy reprezentačních družstev. V mnoha zařízeních vrcholového sportu nejsou často i přes solidní podmínky k přípravě optimální okolnosti důležité pro rozvoj sportovního mistrovství. Ještě se projevuje direktivní a byrokratické řízení, mnoho lidí může zasahovat do vztahů a sportovního života družstev. Snižuje se pravomoc a autori-

ta trenéra. Ještě není plně na úrovni spojení vědy s praxí. Získali jsme mnoho velmi dobrých poznatků, ale ne všechny se dají využít v určité konkrétní situaci. Ve velké snaze zavádět vše nové se též může chybovat.

Ing. IVAN ŽÁK, předseda VSL Jihočeského KV ČSTV, vedoucí trenér SVS-M Zadov, bývalý čs. reprezentant

1. Naším úkolem je vychovávat mladé lyžaře tak, aby z nich vyrostli noví reprezentanti a hlavně pracovití lidé. Nevím, proč bych zrovna v roce 1989 měl mít jiný cíl. Myslím, že soustavnou povětivou práci nemůže nahradit žádná kampaňovitost. V každé práci se dá stále něco zlepšovat. V původním zaměstnání jsem podal 235 zlepšovacích návrhů a mám uděleno 7 československých patentů. Ve sportu mají „zlepšováky“ úplně jiný charakter, ale jedno je společné: při práci se musí myslet.

2. V Lyžařství postrádám stálou rubriku zdravotnickou. Dnes už se nedá kvalitně pracovat bez lékařských a vědeckých poznatků, bez stálého zdravotního sledování závodníků. Sportovních lékařů se stále velmi málo, trenéři je musejí suplovat a k tomu potřebují odborné rady.

3. Rozvoj urychlují lidé, kteří aktivně přistupují k řešení problémů, mehlí na čas ani na peníze. To jsou ty tisíce obětavých dobrovolných pracovníků, kteří denně pracují v terénu a neznají žádný volný čas.

Největší brzdou jsou opět lidé — ti, kteří vymýšlejí nesmyslné směrnice, umějí všechno zdůvodnit a sport vidí jen přes peníze. To jsou ty stovky tělovýchovných úředníků, kteří mluví do sportu od zeleného stolu.

Dr. VILÉM PODEŠVA, CSc., vedoucí subkomise sjezdových disciplín KVL

1. Mé úkoly vyplývají z plánu činnosti subkomise sjezdových disciplín svazu a subkomise sjezdových disciplín vysokoškolského sportu. Připravit XIV. ročník mezinárodního akademického závodu o Pohár osvobození. Tento závod je nejenom jednou ze soutěží pro získání bodů v poháru UNI/FIS, ale i možností získání FIS bodů asl pro 50 našich sjezdařů a sjezdařek, zvláště získání základních bodových hodnot pro členy C-družstev. Za-

jistit optimální přípravu čs. reprezentantů - akademiků na Světovou zimní univerziádu 1989 v Bulharsku. V metodické oblasti dokončit komplexní materiál pro stanovení kritérií — předpokladů i podmínek pro zařazování do všech reprezentačních i výběrových družstev. Spolupracovat při zajištění konference sjezdových trenérů v dubnu 1989 v Jasně.

2. V zájmu široké informovanosti celého lyžařského hnutí přinášet informace z jednání P-VSL ÚV ČSTV a jeho komisí i z VSL národních svazů. Připravit metodicko-tréninkové seriály pro trénující rodiče, kteří jsou v nejmladších kategoriích zatím nepostradatelnou složkou výchovy a výkonnostního růstu masové základny; pro které však nemáme ucelené návody a postupy.

3. Faktory urychlující rozvoj lyžování: — obrovský až těžko zvládnutelný zájem o lyžování na celém území ČSSR, tj. i mimo horské oblasti;

— snahy o nové formy řízení — zejména přechod od horizontálních funkcí k vertikálnímu řízení uvnitř jednotlivých disciplín nebo i v masovém sportovním lyžování. Mohly by přinést lepší a dlouhodobě koncepčnější rozvoj.

Faktory „brzdící“ cíc

— Předpisová svázanost na všech úsech činnosti. (Ve vrcholové sféře příliš dlouhé lhůty vyřizování výjezdních formalit — neodpovídající dnešním počítačovým možnostem. VSL by si jistě zasloužil modernější formy práce než dosavadní „ruční“). Ve výkonnostním sportu to jsou problémy se zajišťováním sportovní přípravy na sněhu, otázky pořadání VT a soustředění pro národní a krajské celky, dosažení požadavků pro činnost tzv. reprezentačních rezerv.)

— Vše, co souvisí s ekonomikou (nedostatek téměř všech druhů sportovní výzbroje a výstroje vyšší kvality. Výstavba sportovních lyžařských zařízení, nekoncepčnost ve většině horských oblastí v celé ČSSR, strach z podnikání i tam, kde by se návratnost vložených prostředků projevila téměř okamžitě.)

— Skutečnost, že svaz lyžování nemá dosud v některých sférách své činnosti větší pravomocí (oblast výstavby, výroby vybavení třeba i formou licencí, významnější partnerství při jednání s cestovními kancelářemi, ale i jinými složkami jako SSM, ROH, podniky — to se týká například zabezpečování ubytovacích možností pro závody a další akce).

SERVIS & NERVY

Potkala jsem oheďky kamarádku, byla pěkně nabroušená. „Představ si, co se mi stalo!“ rozhorlila se. „Holka vloni zlomila lyže. Letos pojede na kurs, tak jsem jí koupila nové. Přijdu do servisu a oni jí je nechtějí namontovat! A když se zeptám, jestli jí opraví ty zlomené, tak mi div nevynadají, proč jsem je nepřinesla v dubnu nebo v květnu. Od čeho tam teda jsou, když ne od práce?“ Nějak se mi to nezdálo, vydala jsem se tedy zjistit pravý stav věci. Kam jít než — do servisu.

Lyžařských servisů je na území našeho hlavního města více než dvě desítky. Jejich chod zabezpečují většinou pražské tělovýchovné jednoty nebo Drobné zboží Praha, občas se můžeme setkat i s individuálním poskytováním služeb lyžařům. Jakých služeb? V některých provozovněch vám ochotně nabídnou celý sortiment: od montáže všech typů běžeckých i sjezdových vázání přes seřizování a nastavování vypínacích sil, opravy a broušení skluznic a hran až po jiné drobnější i složitější opravy. Jistě, existují i dílny (např. v obchodním domě Kotva nebo v Domě sportu), kde vám provedou pouze montáž a seřízení. Většina provozoven vychází vstříc zákazníkům pracovní dobou, která obvykle dvakrát v týdnu končí až k večeru. Mnohde můžete své lyže přinést i během sobotního dopoledne, výjimečně i v neděli. Už pět let využívají pevně stanovený ceník. Tak to vypadá před pultem, očima zákazníka. Ze strany servismana je to ještě trochu složitější — už prvním pohledem na zařízení každé dílny se dá snadno zjistit, že naši výrobci ani podniky zahraničního obchodu se do zajišťování lyžařských potřeb právě nehrou. Zatímco v zahraničí se běžně vyrábějí a používají stroje, které umožňují broušení skluznic a hran pod vodou (odpadá nadměrná prašnost a celkový výsledek je kvalitnější), v našich dílnách stojí brusky firmy „urob si sám“, které (sice většinou s menším úspěchem) přece jen brousit mohou. Často nekvalifikovaný zásah má ale dopad na bezpečnost lyžaře a je i příčinou národohospodářských ztrát. Lyže, které mohly při odborně provedené opravě ještě několik let uspokojivě sloužit, jsou předčasně vyřazovány z provozu. Zkušenosti ze sousedního Polska ukazují, že dovoz potřebných zařízení by byl sice devizově náročný, ale i tak ekonomicky výhodný. Další v řadě holístek jsou montážní šablony. Na domácí typy je dodává výrobce vázání a, i když jejich kvalitou nejsou servismani právě nadšení, nebudme neskromní a spokojme se s málem. Tvrdší oříšek představují zejména šablony na zahraniční typy vázání, kterých je nedostatek. Situace se ani přes dovoz z kapitalistických států nedá nazvat uspokojivou. Přitom zajišťování trhu bruskami, montážními šablonami, ale i speciálními vrtáky, tibiametry,

přezkami do lyžáků, šrouby do vázání a tak dále by mohlo pro menší organizaci znamenat zajímavý a dlouhodobý výrobní program. Servisy tělovýchovných jednot, Drobného zboží a jiných organizací jsou na tom ještě relativně dobře. Pokud náhradní součástky leží ve skladech domácích výrobců (Filmový průmysl Barrandov, Koh-i-noor Bílovec, Nisaport Jablonec), nebývá neřešitelným problémem přestěhovat je do servisních dílen. Hůře jsou na tom podnikavci, kteří servisní služby poskytují „na vlastní triko“, soukromě. Nejsou socialistické organizace, výrobci jim tedy prodávat nemohou. Takže přibývá shánění, běhání...

„Dělám tu práci jako koníčka, je to zvláštní druh seberealizace,“ řekl mi ve své dílně J. Kubišta. „Jsem sám sobě šéfem, nákupčím i tvůrcem reklam.“

Jak se liší práce odvedená vámi a servisem organizace?

„Národní výbor mi určil nižší ceny než jsou ty uvedené v ceníku. Podle potřeby je mohu ještě snížit, abych si nalákal zákazníky. Jinak se práce nelíší.“

A finanční efekt tří odpolední strávených týdnů v dílně?

„V loňském roce za dobu od října do vánoc jsem měl čistý zisk necelých 5000 Kčs, od inkasovaných částek se totiž musím odečíst výdaje za nájem místnosti, nářadí, náhradní díly apod. Účtenky za výdaje i příjmy si schovávám, jinak to s administrativou není zase tak hrozné.“

Ten, kdo chce at už pod hlavičkou organizace nebo individuálně poskytovat služby lyžařům, musí splňovat dvě základní podmínky: fyzické předpoklady k vykonávání náročných úkonů a odborné znalosti spojené se znalostí lyžování. O školení lyžařských servismanů se od roku 1983 stará subkomise komise výzbroje a výstroje výboru svazu lyžování ÚV ČSTV. Dříve školení zabezpečovali výrobci vázání (pro prodejní organizace) nebo Technosport Vlašim (týkalo se pouze obsluhy strojů, ne zásad správné montáže). Ing. Jan Seidl, který odpovídá za školení servismanů, mi řekl:

„Od května příštího roku začneme pořádat i doškolovací kurzy. Jednotliví zaměstnanci na ně budou zváni podle toho, kdy absolvovali základní kurs. Jedná se o seznámení s novinkami světového trhu za poslední léta. Bohužel se nám zatím ještě nepodařilo zapojit do školení i pracovníky prodejních organizací, zákazníci často přicházejí s nevhodnou výzbrojí, kterou zakoupili údajně na radu prodáváče. Občas mě napadá, jestli jsou někteří prodáváči opravdově tak negramotní ve svém oboru nebo jestli spíš v zájmu zvýšení obrátu nedoporučí to, co zrovna mají v regále.“

Jakých chyb se zákazníci při koupi výzbroje nejčastěji dopouštějí?

„Stává se, že si dospělí přinesou do servisu dětské lyže a požadují montáž. Kdesi se doslechli, že na kratších lyžích se naučí jezdit rychleji. Jenže dětská konstrukce nepočítá s tak velkým zatížením, špička a pata se třepatá ve vzduchu a lyžař vlastně bruslí na ploše pod vázáním. Jízda je pro něj potom nebezpečnější, na každém terénu může uklouznout. Jiný příklad: rodiče koupí dítěti mnohem delší lyže než je výška dítěte. Buď proto, aby z nich hned nevyrostlo nebo jsou špatně informováni. Výsledek? Lyže působí jako páka a riziko zlomeniny při pádu se značně zvyšuje.“

Co potom s takovými zákazníky?

„Většina lidí si nechá vysvětlit, že výzbroj je nevhodná nebo nevhodně zkompletovaná a pokusí se jí vyměnit za jinou. Pokud ale lyžař trvá na montáži, odmítneme mu vydat potvrzení o správném nastavení vypínacích sil, případně si necháme stvrdit, že byl předem upozorněn na možné následky používání nevyhovujících lyží nebo vázání.“ Až příště potkám kamarádku, dám jí dvě rady: „Než si příště koupíš lyže nebo ostatní vybavení, zeptej se v servisu, zda to, co sis vybrala, se pro tebe opravdu hodí. A kdybys náhodou potřebovala převést na lyžích složitější opravu, vzpomeň si pokud možno hned po sezóně, kdy je v servisech méně práce. Ušetříš čas a zbytečné nervy nejen pracovníkům servisů, ale i sobě.“

MARTINA PÁVOVÁ

JAK JEZDÍ

RAKOUSKO

Bernhard Gstrein (lyže Fischer, vázání Marker, boty Koflach), Günther Mader (Atomic, Marker, Koflach), Dietmar Köhlichler (Head, Salomon, Dachstein), Helmut Mayer (Head, Salomon, Kastinger), Rudolf Nierlich (Atomic, Ess, Koflach), Gerhard Pfaffenbichler (Blizzard, Tyrolia, Dynafit), Leonhard Stock (Fischer, Tyrolia, Koflach), Hubert Strolz (Kästle, Tyrolia, Koflach), Peter Wlrsberger (Blizzard, Salomon, Koflach).

Silvia Ederová (Kneissl, Salomon, Koflach), Petra Kronbergerová (Blizzard, Tyrolia, Dynafit), Ida Ladstätterová (Kästle, Salomon, Dynafit), Ulrike Maierová (Atomic, Ess, Dachstein), Anita Wachterová (Kästle, Salomon, Dachstein), Veronika Wallingerová (Blizzard, Tyrolia, Dynafit), Sigrid Wolfová (Kästle, Salomon, Koflach).

KANADA

Felix Belczyk (Head, Tyrolia, Raichle), Rob Boyd (Fischer, Salomon, Lange), Brian Stemmler (Fischer, Salomon, Raichle).

Kerín Lee (Rossignol, Salomon, Raichle), Karen Percyová (Rossignol, Salomon, Salomon).

[pokračování na str. 14]

BIELA STOPA OČAMI PRETEKÁRA

Ten, kto prejde aspoň raz Bielu stopu SNP, je bohatší o nové poznania. Okolnosti ho nútia rozmýšľať a konať inakšie ako v normálnych situáciach. Tam nemožno hocikde vzdať, tam sa každý musí popasovať so sebou. Je to ozajstná previerka vôle a kondície. Mne sa napríklad stalo, že som asi na 5. km zlomil lyžu. Čo teraz? Všade dookola len hlboký sneh a lesy. Ľudí síce plno, ale všetko pretekári, uháňajúci dopredu. A čo, vari ma budú nosiť na chrbte? Ani som to nechcel, veď som zdravý. Tak som sa i ja posúval dopredu, ale oveľa pomalšie. Na jednej lyži som sa prodlil v snehu a keďže trať bola väčšinou z kopca, ostatní lyžiari okolo mňa doslova preffčali. Na občerstvovačku na 11. km som prišiel posledný, už dokonca nakladali varnice s čajom na auto. Ešteže lyžiarsky servis vedľa sa tak neponáhľal. Dali mi celú lyžu a už som uháňal ďalej. Jedna lyža navoskovaná, druhá čistá a k tomu ešte drevená. Ale nevzrušoval som sa takými maličkosťami a za-

bával sa rátaním predbehnutých pretekárov. Po najbližšiu občerstvovačku to bolo asi 250. Dostal som chuť a do cieľa som zanechal za sebou ďalšie stovky lyžiarov.

Na BS SNP sa aj mráz inakšie vníma ako v „civilnom“ živote. Štart je síce o deviatej, ale už dve hodiny predtým sme vyložení z autobusov, ktoré musia odísť a uvoľniť cestu ďalším. Krahule je veľmi malá horská dedinka. Do kultúrneho domu sa všetci nepomestíme a inde sa nedá. Pamätám sa, že v roku 1975 sme voskovali lyže v teľatníku miestneho JRD. Veruže tam bolo príjemnejšie. Mráz štípe poriadne aj cez rukavice. A to treba pripraviť lyže, prezlieť sa a prezúť. Ja robím zo seba hrdinu a skúšam fotografovať. Prsty poriadne tuhnú a kamaráti so schovanými rukami sa mi uškŕňajú. Po presune do štartovného koridoru v ňom niektorí stoja aj pol hodiny a strážia si výhodnejšiu pozíciu. Ja by som tam poriadne skrehol, pretože nechodím veľmi naobliekaný.

Sme radi, keď nám počas preteku nesneží a nefúka vietor, pretože to ani poriadne nevidíme, kadiaľ ideme. V lete 1983 som sa zúčastnil Behu hliadok Kremnickým pohorím, ktorý mal čiastočne rovnakú trať ako BS SNP. Terén a okolie som vôbec nepoznal, aj keď som tadiaľ išiel viackrát na lyžiach. Museli ma na to upozorniť spolubežci.

O pády nie je na trati núdza a často z toho bývajú hromadné. Niektorých pretekárov mi je ľúto. Sviatoční bežci by na takého náročné podujatie ozaj nemali chodiť. Je od nich pekné, že si to chcú skúsiť, ale dĺžka i terén si vyžadujú dôkladnú prípravu a na tú mnohí zabúdajú a nie sú sebakritickí. A tých skúsenejších oko hneď spozná. Nielen podľa výstroje, aj slabšia stabilita ich prezrádza. Na trati niekedy doslova zavádzajú a zdržiavajú, spôsobujú hromadné pády. Môže si tento pekný a zdravý

šport aj znechutiť, keď sa za každú cenu snažia dodržať časový limit. Verím, že sa poučili. Mnohým je jedno, či trať prejde za štyri či päť hodín. Mnohí si pri tom zbytočne veľa vytrpia a to slabšou telesnou prípravou i nesprávnym mazaním. Je dôležité zobrať si do vrečka nejaký vosk na stúpanie.

Už dvakrát som na trati BS SNP stretol nevidiaceho pretekára. Mal to napísané na chrbte. To kvôli ohľaduplnosti ostatných. O tom prvom neviem nič, ale druhého nevidiaceho som si v minulom roku všimol dôkladnejšie. Mal štartové číslo 6584, Jozef Buroš z Dolného Kubína. Mal pred sebou aj vodiča, ktorý ho stále sloвне informoval o trati, i kovovými krúžkami na bežeckej palici udával smer. Aj tak som J. Buroša obdivoval. Keď si pomyslí, koľkí úplne zdraví ako často padali, tak pred jeho výkonom skládám klobúk. Dodnes si neviem predstaviť ako dokázal zvládnuť najmä asi 7 km dlhý zjazd v poslednej časti trate. Obdivujem ho pre jeho odvahu i nadľudský výkon, pretože v náročných zjazdoch som sám mal čo robiť, aby som sa udržal na nohách.

Diváci sú samostatná kapitola tohto preteku. Na trati sa s nimi stretávame na všetkých dostupných úsekoch, na Skalke, Turčeku, Králikoch, Suchom vrchu, v Tajove i na iných miestach trate prechádzajúcej blízko dedín. Vydžia stáť a povzbudzovať celé hodiny a je im jedno či sú to najlepší alebo slabí pretekári. Podajú prepotrebne občerstvenie i prehodia hrejivé slová. Najradostnejšia situácia pre nás je v Banskej Bystrici na Štiavnickách. To už počujeme stáleho hlásateľa Milana Racka a vieme, že o niekoľko minút to máme za sebou. Už nemusíme ísť ďalej, môžeme zastať, odopnúť lyže, prezlieť sa, najesť a spomínať.

PAVOL ERDZIAK

Robert Rožděstvenskij

LYŽAŘ

*Když tak
číslem značkován, zrovna jak tramvaj,
chvátá po duhových kolejkách lyží,
zdraví ho: „Píchej — píchej!“
a za ním volají: „Přidej — přidej!“*

*Jenom trenér,
strhnuv si s hlavy čapku,
hlasem stepního větru,
za výdechu,
sípavě,
chraptivě
a jak ještě,
zavržele opakuje jediné slovo:
„Vydřž...!“*

*Lenivé pobízení davu.
Vichorec, který si postavil hlavu.
Mlčenlivé hroudy docela tupé...
vydřž...!*

*U pultíku s přáteli nepoklímbávej.
Teskní a raduj se,
miluj a zdržuj se,
před každým okruhem omráčen trneš.
Vydřž...!*

*Ůnavy nakup do krajnosti.
Nevzdávej,
neselži,
jen zuby skřípej.
Prahy a meze
možnosti překroč.
Vydřž...!*

*Vydřž.
Lehounká bravura, to není ono.
Někdy povinně,
někdy v chvatu,
někdy v potu
výtky i pochvaly snes...
A vy pořád jen to vaše:
„Přidej—přidej...“*

Z antologie lyžařské poezie, kterou sestavuje dr. Karel Daněk, CSc. Je také autorem překladu této básně.

TJ BIŽUTERIE JABLONEC NAD NISOU

pracuje průběžně na modernizaci a kompletaci svých lyžařských středisek. V nové sezóně by měla lyžařská veřejnost najít ve středisku Špičák nový přiblížovací přenosný vlek, situovaný mezi závodní a turistickou sjezdovkou. Přes léto také značně pokročily práce na dostavbě vrcholové budovy, kde přibude dalších 16 lůžek a restaurační prostory. Nový objekt bude uveden do provozu na jaře 1989. V téže době začne výstava dolní a horní stanice nové trojsedačkové lanovky. [S uvedením do provozu se počítá

na jaře 1990.] Čilý ruch panuje ve středisku Severák. Intenzívně se staví čistíčka odpadních vod jako nutný předpoklad výstavby velkého objektu služeb Jizerský mlíř. Pokročily také práce na dalším rozšíření a zkvalitnění parkoviště. TJ Bižuterie rozšířila strojový park o novou Lavinu 1400 D, která bude nasazena na svazích v Bedřichově. Již tři pracovníci byli vyčleněni na jablonecký úsek Jizerské běžecké magistrály, počítá se s celosezónním provozem jednoho z občerstvovacích kiosků. -jk-

SVAN JE PROTI HROMADNÝM STARTŮM

Už potřetí nebo počtvrté se v podzimních kuloárech objevila úvahová varianta: všechny zlaté pro Svana. Proč se tato verze nepoužívá také v souvislosti s Mogrenem, Prokurorovem nebo De Zoltem? Odpověď je velice prostá — jediné Svana je favoritem na všech distancích a v obou stylech. Zamyslíme-li se nad seznamem soupeřů, u každého objevíme trhlinu — Mogrenovi nevyhovují dlouhé tratě, Prokurorov, Děvjatjarov a Smirnov jsou nepatrně pozadu ve volné technice, Grünenfelder a Bauroth zase v klasickém stylu. Zbývají Norové Ulvang a Mikkelsplass — ti podle prohlášení chtějí tři medaile z MS, ale ani jeden není v žádné disciplíně jednoznačným tipem. Svana ano!

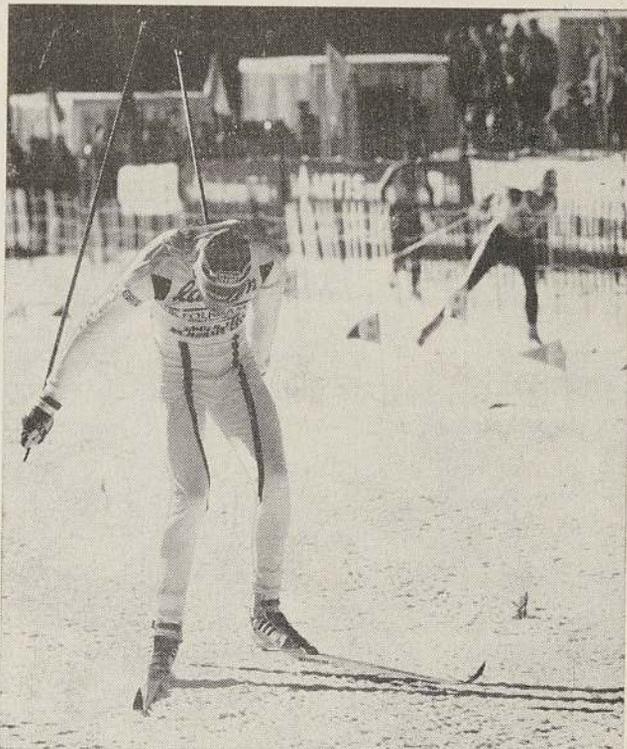
Hovoří pro něj málem zázračná psychická i fyzická odolnost. Přes léto absolvoval 750 tréninkových hodin bez sebemenšího zdravotního problému. Neměl přitom k dispozici ani maséra, ani regenerační linky, ale nic ho nepřibrzdilo, ani namožený sval, prostě nic. Většinu z těch 750 hodin odtrénoval docela sám, odreažoval se programově účastí v automobilových soutěžích (o tom jsme už v Lyžařství psali).

To znovu potvrzuje, že Svana je sportovec, který dokáže lyžovat hlavou, uvažuje jasněji a přesněji než leckterí trenéři. Uvědomuje si, že 12. ledna mu bude už 27 let a musí veli-

ce hospodárně nakládat se silami. „Rozhodně neabsoluji všechny závody Světového poháru, záleží mi jenom na MS. A také ještě nejsem rozhodnut, zda v Lahti poběžím všechny tratě — slova o všech zlatých jsou úlety lidí, kteří nikdy nelyžovali tak jako já. Soustředím se určitě na 50 km, na královskou disciplínu. Všichni mi budou chtít oplatit Calgary, ale budu se prát.“

Svana je znám tak trochu jako lyžařský filozof. Potvrdil to svou úva-

hou, v níž se jednoznačně postavil proti hromadným startům, kterými se měla zvýšit přitažlivost běžeckých soutěží: „Lyžař má bojovat s časem, být na trati sám, v tom je zvláštnost našeho sportu. Nedá se taktizovat, ani na moment se nesmíte šetřit, musíte si precizně rozložit síly, dolovat je až ze dna. Hromadné starty by zničily krásu těch okamžiků, kdy je lyžař obrácen sám do sebe a bojuje víc, než kdyby po jeho boku supěl soupeři.“ -pbu-

JAK JEZDÍ

NSR

Markus Wasmeier (lyže Fischer, vázání Marker, boty Raichle), Frank Würndl (Völkl, Salomon, Nordica), Armin Bitter (Elan, Salomon, Nordica), Peter Dürr (Fischer, Salomon, Raichle).

Michaela Gergová (Atomic, Marker, Raichle), Traudl Hächerová (Rossignol, Salomon, Lange), Angelika Hurlerová (Völkl, Marker, Nordica), Christa Kinschoferová (Völkl, Ess, Dachstein), Christine Meierová (Völkl, Geze, Nordica), Regine Mösenlechnerová (Atomic, Salomon, Raichle), Ulrike Stangassingerová (Atomic, Marker, Raichle).

FRANCIE

Luc Alphand (Rossignol, Salomon, Lange), Didier Bouvet (Dynastar, Salomon, Lange), Christian Gaidet (Rossignol, Look, Trappeur), Franck Piccard (Rossignol, Salomon, Lange), Christophe Plé (Dynamic, Salomon, Salomon), Philippe Verrieret (Dynamic, Salomon, Lange).

Patricia Chauvetová (Rossignol, Marker, Trappeur), Christelle Guignardová (Rossignol, Salomon, Lange), Carole Merleová (Dynastar, Salomon, Lange), Catherine Quittetová (Dynastar, Lange, Salomon).

ITÁLIE

Ivano Camozzi (Dynastar, Salomon, Nordica), Roberto Erlacher (Rossignol, Salomon, Caber), Michael Mair (Rossignol, Salomon, Lange), Richard Pramotton (Rossignol, Salomon, Dolomite), Werner Perathoner (Rossignol, Salomon, Lange), Giorgio Piantanida (Rossignol, Salomon, Lange), Danilo Sardello (Blizzard, Salomon, Nordica), Alberto Tomba (Rossignol, Salomon, Lange), Marco Tonazzi (Fischer, Marker, Nordica), Oswald Tötsch (Fischer, Salomon, Nordica).

Deborah Compagnonová (Fischer, Salomon, Lange), Paola Magoniová (Dynastar, Marker, Lange), Michaela Marzolaová (Rossignol, Salomon, Lange).

JUGOSLAVIE

Grega Benedik (Rossignol, Marker, Alpina), Tomáš Čížman (Elan, Tyrolia, Alpina), Rok Petrovič (Rossignol, Marker, San Marco), Robert Žan (Elan, Tyrolia, Alpina).

Mateja Svetová (Elan, Tyrolia, San Marco), Veronika Šarecová (Elan, Tyrolia, Tecnica), Mojca Dežmanová (Rossignol, Tyrolia, San Marco).

ŠVÝCARSKO

Paul Accola (Rossignol, Salomon, Lange), Karl Alpiger (Blizzard, Tyrolia, Raichle), Joël Gaspoz (Atomic, Look,

Nordica), Martin Hangl (Atomic, Marker, Lange), Franz Heinzer (Atomic, Tyrolia, Dynafit), Daniel Mahrer (Rossignol, Salomon, Reichle), Peter Müller (Blizzard, Salomon, Dynafit), Hans Pleuren (Atomic, Look, Lange), Pirmin Zurbriggen (Kästle, Salomon, Nordica).

Chantal Bournissenová (Rossignol, Tyrolia, Reichle), Michela Figiniová (Atomic, Tyrolia, Lange), Beatrice Gaferová (Kästle, Salomon, Reichle), Zoë Haasová (Völkl, Salomon, Reichle), Brigitte Oertliová (Völkl, Marker, Koflach), Corinne Schmidhauserová (Dynastar, Geze, Lange), Vreni Schneiderová (Rossignol, Tyrolia, Reichle), Maria Walliserová (Völkl, Marker, Reichle), Heidi Zellerová (Kästle, Tyrolia, Lange).

ČESKOSLOVENSKO

Adrián Břeš (Rossignol, Marker, Nordica), Marián Břeš (Atomic, Marker, Lange), Peter Jurko (Rossignol, Marker, Nordica), Vlastimil Maxa (Völkl, Marker, Nordica), Martin Vokatý (Völkl, Marker, Dynafit).

Lenka Kebrlová (Rossignol, Marker, Lange), Zuzana Kormanáková (Völkl, Marker, Lange), Lucia Medzihradská (Atomic, Marker, Lange), Ludmila Milánová (Völkl, Marker, Dachstein).

GSTREIN SE ZNOVU NARODIL

Stalo se v posledním říjnovém týdnu na jedné z alpských — nkoliv sjezdovek, ale silniček. Řidič vozu značky Opel

ROZTOMILÝ, BÁJEČNÝ, NEBEZPEČNÝ

Zatím se o něm psalo spíše se shovívavým úsměvem. Naposledy jsem četl historiku o tom, jak se potkal v Turíně s Pirminem Zurbriggenem. Hned ho pozval jménem své matky paní Tombové do bývalého šlechtického sídla Ca de Britti, kde Tombovi bydlí. Oba rivalové se velice dobře snesli, Zurbriggen byl ovšem tak trochu šokován — doslova celý den strávili u jídla a pití. Roztomilý Tomba.

Jenže — sezónu začal Alberto Tomba novým skandálem. Na zasedání do Ricione pozval italský olympijský výbor několik osobností — mezi jinými De Zolta a Tombu. Tomba ovšem přišel o půl hodiny později a uprostřed plného jednání šel rovnou pozdravit předsedu Arriga Gattaie: „Ciao, Arrigo.“ Hned se také zeptal, jak se má, co dělá a považoval za významné připomenout, že on, Tomba, se má výborně. „Pro La Bombu je každý přítel,“ rozplývaly se italské noviny. Báječný Tomba.

Jenže — a už jde do tuhého — Alberto od října svěřil všechny své la-

neudržel takřikajíc správnou stopu a protože to nebyla sjezdovka, ale komunikace, nepomohly mu žádné záchrané sítě kolem; zřítíl se z příkrého srázu do rokle. Za volantem seděl jeden z nejlepších sjezdařů současnosti Bernhard Gstrein. Jen náhodě a štěstí, jaké přicházejí jednou dvakrát za život, může děkovat, že jej v troskách téměř roztržitého automobilu našli jen polomrtvého. Nakonec se ukázalo, že utrpěl jen zranění středního stupně a zase bude moci lyžovat.

DEVĚT BAREV

Rosteme. Jsme dál! Už neřkáme, že lyžař hájí jen barvy své země. Hájí také barvu své firmy. Nebo dokonce svých firem. Podle toho by ovšem musel v této sezóně vypadat olympijský vítěz Pirmin Zurbriggen jako devítibarvý papoušek. Jeho sponzory pro letošek jsou: tradičně Kästle, Salomon, Nordica a Uvex, Boss (módní a kosmetická firma), nově pak Švýcarská banka, hodinářská firma Ebel, výrobce čokolády značky Mars a kávový gigant Lavazza. Je pravda, že všechno zlé je k něčemu dobré a Pirmin slíbil, že z peněz, které od firem získá, věnuje 25 000 švýcarských franků na podporu přípravy talentovaných lyžařů zákovského věku.

Ovšem jestli se mu na oblečení vejdu ještě desátá a jedenáctá barva — červená a bílá barva Švýcarska — o tom se někdo někde nezmiňl.

pálí a průšvihy do rukou „manažera manažerů“ McCormacka. Šéf italského lyžařského svazu Carlo Valentino o tom soudí: „Aspoň bude trochu pod kontrolou.“ Není od věci připomenout si, pod jakou že to kontrolou bude. McCormackova agentura je nechvalně spojená s pokusy o stále přísnější podřízení vrcholového sportu komerčním zájmům (angažovala se zejména v atletice či tenise). Nezůstala stranou ani ve sjezdovém lyžování — to v hlavě McCormacka se vylíhla myšlenka vybudování mezinárodního týmu superhvězd, který by měl svůj vlastní seriál závodů — či spíše reklamních show. Projekt byl několika trefnými verdikty přibrzděn (ovšem např. rozhodnutí švýcarského svazu o zákazu osobních sponzorů už většina hvězd obchází). McCormack vydělává hodně pro sebe — ale také pro své zákazníky, to je jisté. Chytrý Tomba.

Jenže — pomalu to vypadá, jakoby se italský lyžařský svaz stával malinkým prosebníkem, který je rád, že svatý McCormack vezme malého Alberta do své školky. Přitom — jak může mít Tomba osobního manažera, když jako všichni italská sjezdaři předtím slíbil věrnost svazovému poolu, svazovým manažerům, svazovým sponzorům? Italští strýčkové asi mají pochopení, ale je to tak správné? Po-

zor, to není řečnická otázka, to je otázka etická (a jasná odpověď na ni neexistuje). Pokusím se ji co nejpřesněji zformulovat: Znamená to, že síla výsledků dosahovaných vrcholovým sportovcem je podstatnější než strategie sportovních organizací a svazů? Jaké je tedy poslání vrcholového sportu? Zpropadený Tomba.

Tam, kde rozhodují peníze, je však každý svým způsobem ovlivnitelný. ! Tomba, i lyžařský svaz Itálie, i McCormack.

Jenže — a to je nejhorší — Tombovi na penězích podle všeho nezáleží. Bodejt by záleželo, když jeho rodina patří k podnikatelské elitě Itálie. Když ho nemusí zajímat názory jiných lidí. Ale co tedy může ovládnout Tombu? Je neovladatelný? Na svou obhajobu uvádí s oblibou, že trénuje 6 hodin denně, a často ani neobědvá, aby shodil pět kilo nadváhy. Chudák Tomba.

Jenže — jeho svévolné chování je sice tak trochu okouzující, ale zároveň tak trochu atentátnické. Jeho svéhlavost se může stát snadno součástí arzenálu sil a jevů, které rozkládají lyžování v jeho základních organizačních jistotách a strukturách. Nebezpečný Tomba.

PETR BUŠTA

1 OTÁZKA ODPOVĚĎ

ODPOVÍDÁ MARIÁN BÍREŠ

Absolvovali jste 4 dny speciálního tréninku pro sjezd. Čím je vlastně takový program mimořádný?

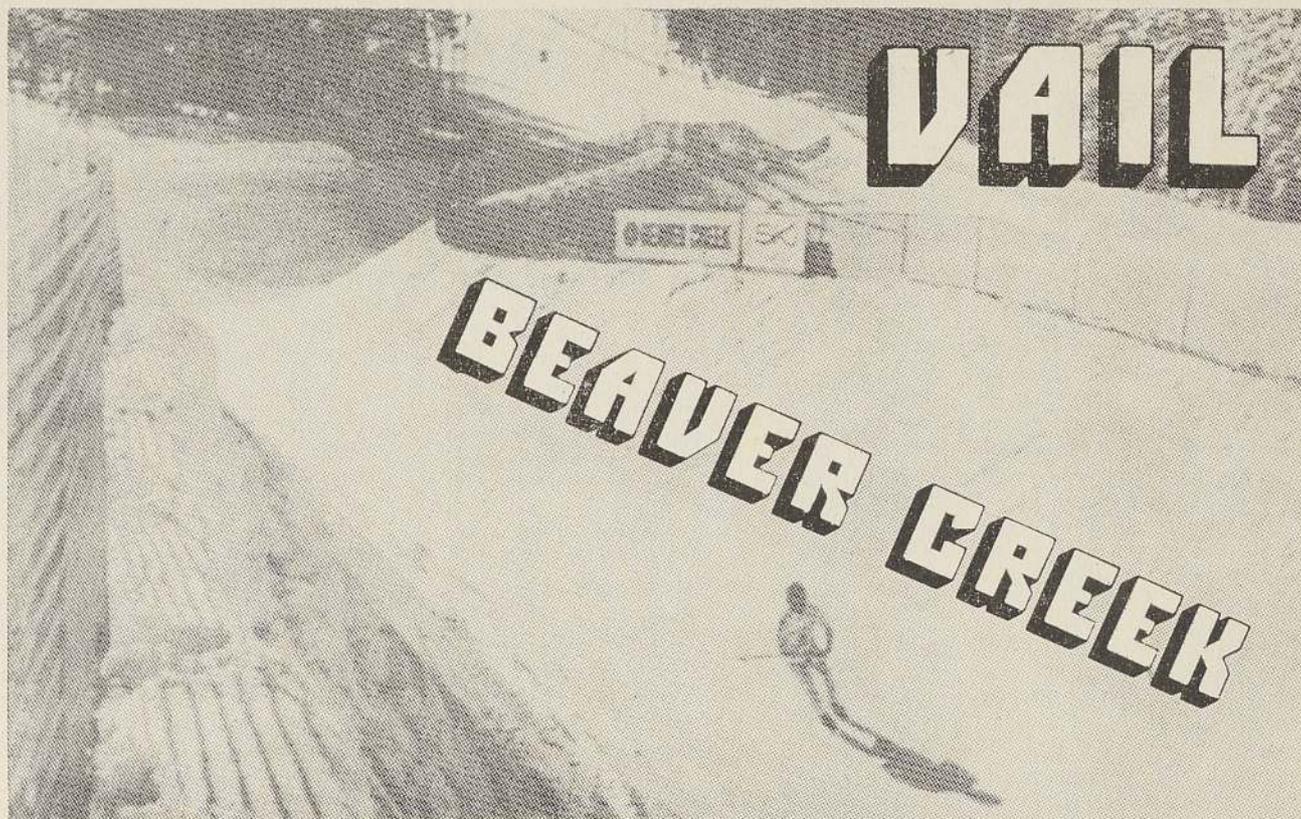
„Byl zatím nejnáročnější z celé přípravy. Už technické zabezpečení takového tréninku musí být na mnohem vyšší úrovni — speciální terče na brankách, komplikovaný systém měření, hodně lidí kolem, vysílaček, napětí... To všechno jsme měli po ruce, ale na druhé straně musím přiznat, že zabezpečení nebylo na tak vysoké úrovni jako u jiných družstev. Lidé na Hintertuxu nám prostě zatím nevy-

cházejí vstříc tolik, jako celkům, které mají pověst silnějších.

Kromě toho se na tomto ledovci dá vlastně postavit jen trať v rozsahu 60–80 s, která se podobá spíše super-G, neodpovídá vůbec sjezdům ve Světovém poháru. Ale tak trénují všichni, nedá se nic dělat.

Během podzimní přípravy mám v nohou asi 60 km sjezdu, to je podstatné.“

Mezi Vaillem a Beaver Creek leží 170 km silničního asfaltu, 170 km Skalistých hor, 170 km amerického státu Colorado. Ta vzdálenost je považována za jeden z nejslabších článků organizačního řetězu MS ve sjezdových disciplínách 1989. Ve Vailu bude centrum mistrovství, v Beaver Creek se pojedou sjezd a super-G.

Začneme však poslušně tam, kde bude už 29. ledna MS zahájeno — ve Vailu. Přímou skrze Skalisté hory vede k městu dálnice, kde vás milí za milí tlučou reklamy a vývěsky — nabízení se vám tady penziony, hotely, benzínová čerpadla, motely, restaurace, bary, sanatoria, noční podniky, masáže, léčebné kúry a zdravý vzduch. Ale kdosi trefně poznamenal, že v téhle malebné krajině působí koncentrovaná strakatá nabídka jako pěst na oko. Vail je luxusním lázeňským střediskem v horách, připomíná místy alpská letoviska.

Lyzování je v Americe vším jiným než lidovým sportem — pro mnoho lidí spíše atrakcí — a tak se na něj také budou domorodci dívat. Domorodci je možná silné slovo — nikdo nezastírá, že Vail a okolí jsou především rekreačním střediskem společenské elity. Tak jako do Aspeny jezdí hollywoodská hvězda Jack Nicholson, ve Vailu má domovské právo třeba exprezident USA Gerald Ford.

Vail i Beaver Creek leží v nadmořské výšce 2500 m, což zaručuje dostatek kvalitního přírodního sněhu a stabilní podmínky tratí. Pro závody to znamená, že například ve sjezdu budou hrát podstatně menší úlohu tepelné změny a změny struktury sněhu. Jestliže cíl sjezdu je situován do nadmořské výšky 2491 m n. m., dá se očekávat, že tyto změny budou zcela zanedbatelné.

Vydejme se z Vailu na cestu do Bobřího potoka (jak můžeme dosti oprávněně překládat jméno Beaver Creek).

První, co se dozvíte v Beaver Creeku, je, že za vstupenky se platí jen pokud chcete místo k sezení v cílovém prostoru. Všude jinde je okukování zdarma. A nikdo nepochybuje, že zvědavců bude dost.

Mužský sjezd — prý nejtěžší trať na světě — postavil Bernhard Russl. Už jsme o jeho práci psali, psali jsme o tom, jak budoval olympijskou střechu v Calgary, psali jsme, jak připravoval sjezdovku Beaver Creek spíš na způsob letiště (patnáct větších skoků, z nichž některé vynesou sjezdaře až 4 m nad terén). Po loňské březnové zkoušce ohněm (předmistrovský závod) doznala trať jen drobné úpravy. Byla nepatrně zkrácena, ale lahůdky zůstaly zachovány. První část tratě se zdála Russimu nemístně pomalá, a tak se rozhodl

udělit lyžařům hned v prvních metrech patřičný švih — je pro ně postavena 10 m vysoká startovní rampa!

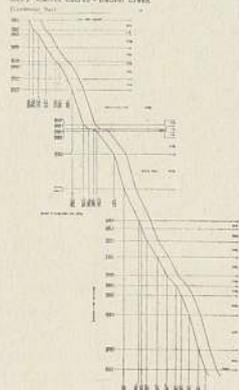
Senzací zůstává „Chřestýšovka“, trojitá zahloubená zatáčka na způsob bobové dráhy. Zkoušky ukázaly, že skutečně vynesou jezdce natolik, že pojedou po stěnách tohoto obřího tobogánu. Nakolik bezpečný to bude žert, záleží prý jen na závodnících. Bývalý vynikající kanadský sjezdař Ken Read o tom říká: „Může to být dosti nebezpečné, jistě. Ale jsme prostě na křižovatce vývoje disciplíny jménem sjezd. Uvědomme si to konečně. Problém stojí tak: buď dopadne všechno v Beaver Creek dobře a tím se rozsvítí zelená pro vymyšlení takových spektakulárních bombónek na všech světových tratích (a zelená úprava pravidel pro sjezd — pozn. red.), nebo se přihodí úraz a pak začne velká čistka, odstraňování velmi obtížných nebo riskantních míst na všech světových sjezdovkách. Sjezdaři mají v Beaver Creek velice choulostivou i když historickou úlohu.“

Nejlepší sjezdaři by měli absolvovat trať kolem 2:10 minut, což je nadprůměrně dlouhý časový úsek. Rozhodovat o úspěchu proto může kondice a fyzický fond.

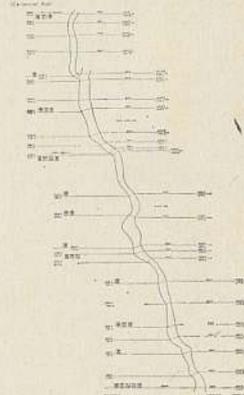
A také v případě Beaver Creek samozřejmě platí to, co si ověřili třeba šilení kanadští Kanuci loni v Calgary — bezhlavost a nezměrná odvaha neplatí, i ve sjezdech rozhodují technické kvality.

(Připravují PAVEL ZELENKA a PETR BUŠTA)

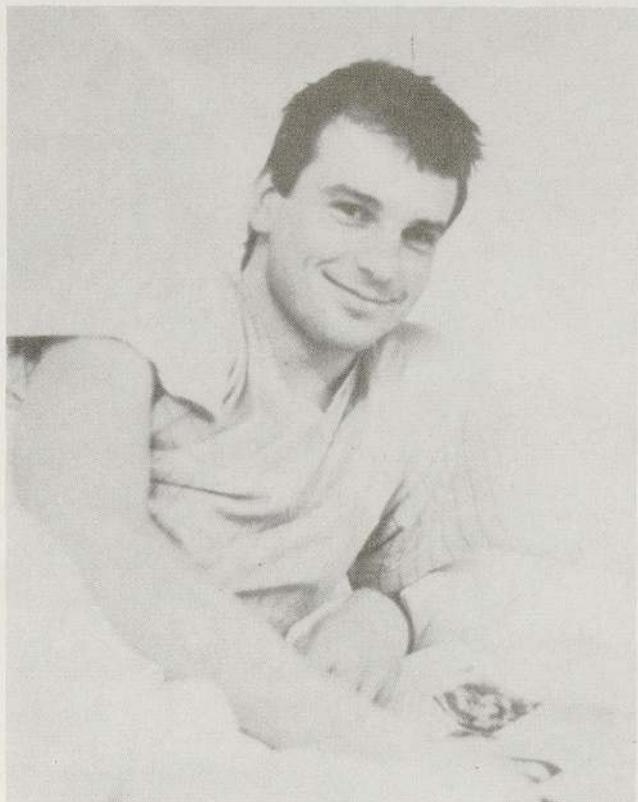
Men's Tourist Course - Beaver Creek

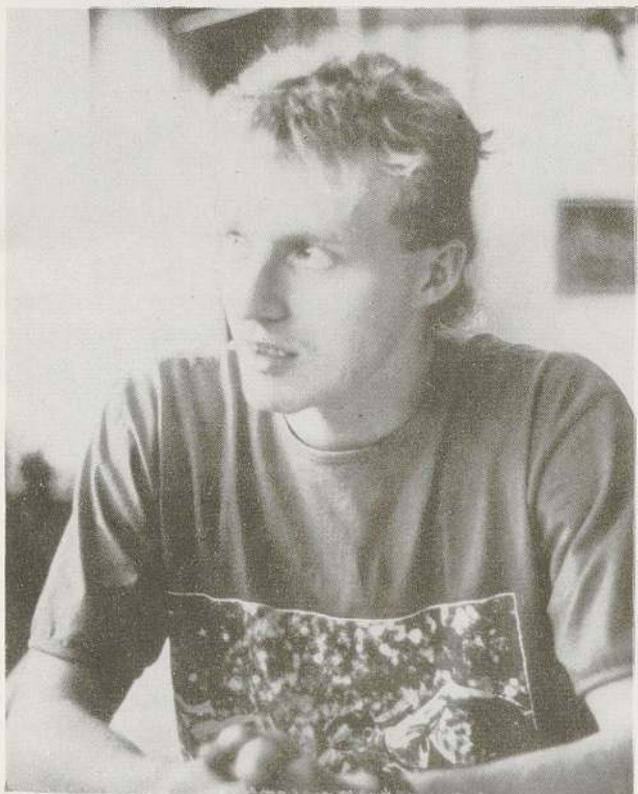
Men's Olympic Course - Beaver Creek

S ÚSMĚVEM

se probouzelí Martin Petrásek a Radim Nyč do dalšího tréninkového dne na Dvorské boudě v Krkonoších. Byl počátek prosince a odhodlání nechybělo ani Miloši Bečvářovi a Václavu Korunkovi. Snad ani po sezóně nezůstanou tváře našich běžců

BEZ ÚSMĚVU

KONTRASTY

Muž a žena. Radim Nyč a Alžběta Havrančíková. Zima a léto. Vyčerpání a úsměv. Dokonce Kästle a Kneissl...

Jedno však mají společné. Hned v prvních závodech Světového poháru běžců resp. běžkyň zazářili. Radim Nyč doběhl v Ramsau na 15 km volně 9., Alžběta Havrančíková 5 km volně v La Fèclaz dokonce vyhrála. Takový začátek zimy snad nepamatujeme. Což je ten největší (a nejpříjemnější) kontrast.

Snímky B. Hynek a K. Prošek

**VÁCLAV
KORUNKA**
(čtěte na str. 4-5)

TVÁŘE - INTERVIEW

Ani nejobratnějšími otázkami by se mistři interviewu nedobrali tak hluboko k podstatě skokanského dramatu. Podívejte se na tváře, ve kterých jen hraje pocit, živý, čerstvý a syrový, pocit, který vydrží pár minut, někdy jen pár vteřin a který se obvykle nesděluje. Jen fotoaparát má šanci dozvědět se pravdu na otázku: Jak ti je?

Interview s Pavlem Plocem a Norem Kjörumem. Napadá mě, jestli v Harrachově při druhém závodě turné Bohemia nedělali spíš interview jeden s druhým. Společní vítězové z Liberce se pohybovali po harrachovském areálu málem jako dvojčata, diskutovali a měli o čem. V okamžiku našeho snímku už vědí oba, že Kjörum je vítězem turné Bohemia Crystal, že Ploc je druhý, ti kteří ještě skáčí je nemohou ohrozit. Vědí však také, že druhý harrachovský závod docela jistě nevyhrají. Právě totiž přistál Ladislav Dluhoš.

Interview s Ladislavem Dluhošem. Právě vidí, jak Švéd Boklöv rozmotal jeho naděje na vítězství. Pokolikáté už vidíme tenhle výraz, pokolikáté už stál Láďa tak malý krůček od vítězství. Pokolikáté si za pár minut řekne nejvýznamnější příslovce své kariéry — „příště“. Ale pozor, ještě skáče Laakonen.

Interview s Risto Laakonenem. Ten skutečný si přečtete v příštím Lyžařství. Ale tentokrát vidíte, jak se dívá už jen na své bodové ohodnocení. Hrozně rád by byl, kdyby se krása hodnotila víc než metry, ale délka pořád ještě platí — zatím. Na extravagantního Švéda v Harrachově nestačil. A kdyby jednou zrušili hodnocení stylu, vůbec by nemusel cítit napětí, Boklöv totiž skočil o 19,5 metru dál.

Interview s Janem Boklövem. Hned po dojezdu ze sebe strhnul startovní číslo 96 a navlékl se do žlutého trikotu vedoucího závodníka Světového poháru. Uměl si to spočítat. Gesto stejně jednoznačné, jako výraz jeho obličeje.

Interview s Bohumilem Hynkem (to je muž na druhé straně našeho fotoaparátu) tentokrát zaznamenal

PETR BUŠTA

ČTĚTE

Nafukovací slalomové
tyče

3

Rozhovor s Pavlem
Štastným

6

Zdeněk Gabriel
v anketě Téma '89

11

Tajné zbraně
z Dvorské boudy

12

Thoma ztratil ideál,
Höflehner iluze

14-15

Z obsahu příštího čísla:

Rozhovor s Norem Mikkelsplassem, Cigareta s Boklövem, Úprava hran sjezdových lyží, Styl — ale objektivně! (Risto Laakonen), Ve stínu „Orla“.

Na titulu snímek B. Hynka. Na 3. straně obálky portrét Gunde Svana od Bohumila Hynka.

lyžařství

Ročník 75

Číslo 2

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů a vedoucí redaktor Ing. Alexandr Žurman. Redaktor časopisu Petr Bušta. Grafická úprava Zdeněk Köhler. Redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, PhDr. T. Broda, CSc., P. Bušta, P. Honzl, PaedDr. A. Horáček, A. Jedlička, J. Kotland, JUDr. O. Kulháněk, J. Lánský, dr. J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil, CSc., P. Zelenka. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská 1. Tel. 23 13 78 1. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Cena 3 Kčs. Rozšiřuje PNS. Informace o předplatném podá a objednávkou přijímá každá administrace PNS a doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS - ústřední expedice a dovoz tisku Praha, závod 01, administrace vývozu tisku, Kafkova 19, 160 00 Praha 6. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. 1. 1989. Neobjednané příspěvky se nevracejí.

ISSN - 0323 - 1445

Úlohy VII. zjazdu ČSZTV

DAŤ SEBA

Od okamihu, keď dozneli posledné slová z tribúny VII. zjazdu ČSZTV, uplynulo už niekoľko mesiacov. Ťažisko práce pri plnení záverov VII. zjazdu ČSZTV sa prenieslo na zväzové orgány a postupne do TJ, oddielov, TSM, SVŠ atď.

Závery VII. zjazdu ČSZTV boli prerokované na zasadnutiach predsedníctiev VLZ SÚV, ČŮV a ČSZTV a prostredníctvom jednotlivých komisií rozpracované do plánov činnosti. Zatiaľ je krátke obdobie na hodnotenie plnenia záverov zjazdu. Skôr si môžeme v krátkosti pripomenúť, čo je nutné urobiť pre ďalší rozvoj lyžovania v ČSSR.

Zväzové orgány zamerali svoju činnosť na všestranné skvalitňovanie vrcholového a výkonnostného lyžovania a vytvorenie lepších podmienok k dôstojnej športovej reprezentácii socialistickej vlasti. Tieto základné myšlienky sú premietnuté do celej činnosti športových tried, TSM, SVŠ a reprezentačných družstiev.

Tréneri, cvičitelia, rozhodcovia a funkcionári boli oboznámení s novými požiadavkami pre ich ďalšiu činnosť v hnutí. Dá sa povedať, že línia zjazdu je nám jasná. Bude teraz závisieť iba od každého z nás, ako budeme k sebe a svojim podriadeným (profesionálnym či dobrovoľným) pracovníkom dôslední a prísni, aby takto vytýčený program bol splnený.

V nasledujúcej etape nám ide o jednotu a dôsledné prehlbenie kvality tréningovej a výchovnej práce. To znamená orientovať metodický úsek na rozpracovanie a uplatnenie foriem prenosu moderných poznatkov do vlastného telovýchovného procesu s využitím technických tréningových pomôcok, audiovizuálnej, meracej a výpočtovej techniky, metód testovania účinkov tréningu, foriem regenerácie atď.

V spolupráci s vysokými školami a výskumnými pracoviskami zvýšiť úroveň metodiky lyžovania a zdokonaľovať metodicko-servisnú činnosť pre reprezentačné družstvá. Je to ťažká

systematická dlhodobá práca našich profesionálnych i dobrovoľných pracovníkov. Po zjazde sa už určité kroky urobili, ale to podstatné náš čaká. Ide o plynulé spojenie tréningovej a výchovnej práce o ich kvalitu a nenásilnosť. To všetko závisí od ľudí, ktorí tento proces zabezpečujú, od ich odbornej a ideovej vyspelosti, od ich odhodlania dať tejto činnosti viac, dať seba!

V tomto smere budeme dôslednejšie ako doteraz vyžadovať od popredných trénerov, cvičiteľov, rozhodcov ako aj výskumných a vysokoškolských pracovníkov odovzdávanie týchto poznatkov písomnou, prípadne inou formou.

Kladne treba hodnotiť iniciatívny prístup pracovníkov VZL, ktorí zabezpečujú vydávanie Spravodaja, prostredníctvom ktorého sa dôležité správy operatívne dostávajú do hnutia. Tento spravodaj začal vychádzať v decembri 1988 a bude vychádzať pravidelne v sezóne každý mesiac.

Je potrebné zjednotiť tréningový systém od najmladších kategórií (kde vyhľadávame talenty) až po strediská vrcholového športu (lyžovania). Vypracovať systém práce s talentami a pre tieto vytvárať študijné, zamestnanecké a sociálne podmienky. Späťne po skončení reprezentácie, alebo po skončení aktívnej športovej činnosti na úrovni výkonnostného lyžovania vytvoriť podmienky pre realizáciu týchto športovcov v spoločenskom živote.

V tomto smere je celý rad subjektívnych i objektívnych problémov, ktoré v nasledujúcom období musíme prekonať. Ide nám vo výchove o to, aby sme z chlapcov a dievčat vychovali slušných ľudí, ktorí si budú vážiť rodičov, priateľov, svoj národ, svoju vlasť a budú morálne a eticky vyspelí. Nezabúdajme, že výchova k týmto hodnotám začína v rodine. Preto je nutné úzko spolupracovať s rodičmi. Ďalej je nutné rozšíriť spoluprácu so školou a podnikmi.

VZL ČSZTV na další období připravil program masového rozvoje lyžování v tesnej súčinnosti s celým telovýchovným hnutím a zložkami NF, ktorý sa už v tejto zimnej sezóne bude postupne realizovať. Tento program zahŕňa činnosť lyžiarskych oddielov, telovýchovných krúžkov na školách, verejných lyžiarskych škôl, masových behov a pochodov ako aj zimnej športovej časti Československej spartakiády 1990.

Kladne treba hodnotiť usporiadateľov Veľkej ceny Slovenska, ktorí v samostatnom programe po Veľkej cene zorganizujú preteky v zjazdovom lyžovaní pre telesne postihnutých v dňoch 2.—3. 4. 1989. Týmto činom sa lyžiarsky zväz ako jeden z prvých prakticky zapojil do výzvy telesne postihnutých, ktorá odznela z tribúny VII. zjazdu ČSZTV.

Nemalú pozornosť v lyžiarskom hnutí sme venovali a i naďalej budeme venovať výchove cvičiteľov, trénerov, rozhodcov a ostatných funkcionárov. Systém výchovnej práce je rozbehnutý a je dobrý. V zmysle záverov VII. zjazdu a v duchu preštavy a zmien v našej telovýchove je nevyhnutné zvýšiť nároky na výchovnú, metodickú, tréningovú a organizačnú prácu. Je potrebné zmeniť staré formy práce a pristúpiť k novým progresívnym metódam a formám práce. **Je to iba na vedúcich**

pracovníkoch VZL, aby nové progresívne formy a metódy nekompromisne vyžadovali a v prípade potreby vyvodzovali patričné závery, prípadne postihy (vôči trénerom, rozhodcom, cvičiteľom, funkcionárom alebo športovcom).

Prezentovaná úroveň športových výsledkov je závislá od materiálnych podmienok, od ich účelného využitia v praktickej činnosti. Je to oblasť pre lyžiárov obzvlášť dôležitá. Lyžovanie je ako šport veľmi náročné na materiálne, technické a iné športové vybavenie lyžiarskych stredísk a lyžiarskych oddielov. **Ide teraz iba o jeho účelné využitie. Treba ho sústrediť tam, kde si to lyžiarsky šport vyžaduje. Akékoľvek trieštenie síl je neúčelné.**

Treba sa pochvalne vyjadriť a poďakovať pracovníkom v Harrachove a na Štrbskom Plese za vynaložené úsilie pri rekonštrukcii mostíkov. Ďalej patrí vďaka všetkým tým pracovníkom, ktorí riešia, overujú a zabezpečujú výrobu kĺbových tyčí, keramickej stopy atď.

V ďalšom období je potrebné sústrediť pozornosť na výstavbu lyžiarskych zariadení podľa dlhodobého plánu investícií ČSZTV do roku 2000. Postupne budovať športové a rekreačné areály tak, aby vyhovovali potrebám masového rozvoja i výkonnostného lyžovania. **V tomto smere je**

potrebné vstúpiť do spolupráce s odborovými a zväzovými orgánmi, organizáciami a inými zložkami NF. Z tohto pohľadu VZL hľadá nové formy ako aj kontakty s predložením programu účelného rozvoja masového lyžovania.

Súčasný materiálne zdroje VZL budeme využívať pre zabezpečenie preferovaných úloh v lyžiarskom zväze pre dosiahnutie vysokej kvality športového majstrovstva.

V činnosti zväzu si treba klásť reálne ciele. Určitém materiálo-technickým podmienkam a úrovni tréningového procesu zodpovedá určitá športová výkonnosť. **Nemôžeme súhlasiť s tým, že sa budú vyžadovať profesionálne podmienky, ale športové výkony nebudú profesionálne.**

Je celý rad problémov v materiálo-technickom ako aj v personálnom zabezpečení činnosti v lyžiarskom hnutí, tieto sa budú postupne riešiť.

Záverom treba povedať, pre nás všetkých funkcionárov v lyžiarskom zväze, že pre dôsledné splnenie záverov VII. zjazdu ČSZTV je potrebné, aby sme rozvíjali svoj talent a nelutovali síl pre lyžiarsku slávu našej socialistickej vlasti. **Budme vzorom pre mládež.**

Doc. ing. JÁN JECH, CSc.
predseda politickovýchovnej komisie
VZL ČSZTV

Zasedání predsednictva FIS, které se konalo 12. a 13. prosince 1988 v Curychu, přineslo mnoho novinek.

SKOKANSKÁ KOMISE FIS po zkušenostech ze ZOH 1988 připravila návrh kvalifikace skokanů pro ZOH, mistrovství světa a Světový pohár. Skokani slabší výkonnosti by se museli do těchto vrcholných mezinárodních soutěží kvalifikovat. Předpokládá se zvýšení výkonnostní úrovně hlavních skokanských událostí. Nový systém má být vyzkoušen na některých závodech již v této sezóně.

Předsednictvo schválilo osmičlennou komisi rozhodčích FIS. Předsedou je Nor Dag Barggrav, dosavadní člen predsednictva Mezinárodní lyžařské federace. Jedním z členů je Leonid Fedorov (SSSR).

K PROGRAMU běžeckých disciplín na ZOH 1992 v Albertville navrhuje FIS dvě alternativy. První doporučuje zařadit další disciplínu (vyrovnat počet závodů v obou technikách), u štafet prvé dva úseky běžet klasickým způsobem a druhé dva úseky volnou technikou. Druhá alternativa navrhuje běžet dva dny stejnou trať. První den klasickou technikou, druhý den volnou technikou podle Gundersenovy metody a za konečný výsledek udělovat jednu sadu medailí.

HODNĚ NOVINEK VE FIS

PROBLÉM S MISTROVSTVÍM SVĚTA 1989 v lyžování na trávě byl dořešen. Bude se konat 1. až 3. září v rakouském Kindbergu. Přípravy jsou již v proudu.

Z AKROBATICKEHO LYŽOVÁNÍ byla zařazena do programu olympijských soutěží 1992 v Albertville jízda v boulicích. Předsednictvo FIS je proti zařazení letmého kilometru jako ukázkového sportu na ZOH 1992. Curling neprošel jako olympijský sport na ZOH. Mezinárodní olympijský výbor se snaží omezit ukázkové sporty v programu OH i ZOH.

DO KALENDÁŘE FIS A PRO KALKULACI BODŮ FIS byly zařazeny 1. Panamerické zimní hry. Budou se konat 2.—15. září 1989 v argentinském zimním středisku Las Lenas.

POŘADATELÉ MISTROVSTVÍ SVĚTA 1991 A 1993 informovali předsednictvo FIS o přípravách světových šampionátů. Val di Fiemme (pořadatel MS 1991 v klasických disciplínách) má již finanční zabezpečení MS. Byla zahájena výstavba tiskového střediska, dokončena stavba můstku P 70 m. Na jaře bude zahájena výstavba můstku P 90 m. S profily kvalitních běžeckých tratí ne-

jsou problémy. Saalbach - Hinterglemm (MS 1991 ve sjezdových disciplínách) si zajistil finanční záruky vlády. Všechny technické problémy byly vyřešeny. Pracuje se na infrastruktuře. Falun (MS 1993 v klasických disciplínách) má dobré technické vybavení již z minulého MS. Stadión bude ještě zmodernizován a staví se u něho nový hotel. V Morioco (MS 1993 ve sjezdových disciplínách) organizační výbor zahájil přípravné práce a využije zkušeností evropských pořadatelů mistrovství světa. Nový hotel s podmínkami evropského ubytování je před dokončením, další se upravují.

BÝVALÝ DLOUHOLETÝ GEN. TAJEMNÍK FIS Sigge Bergman dal FIS k dispozici svůj **bohatý lyžařský archiv a knihovnu**. Budou převezeny do Bernu a později uloženy v nově stavěné budově Mezinárodní lyžařské federace dokončené v příštím roce.

SKANDINÁVSKÉ STÁTY navrhovaly zvýšení celkového počtu možných účastníků už pro letošní mistrovství světa v klasických disciplínách v Lahti z 28 na 30 lyžařů. Z toho mělo být 22 mužů a 10 žen (dosud 20 mužů a 8 žen). Návrh nebyl schválen.

KOMISE PRO VÝZBROJ A VÝSTROJ navrhuje, aby tzv. **vibrační podložka pod vázání sjezdových lyží** (Derbyflex) byla odzkoušena v letošní sezóně. Předpokládá se oficiální povolení jejího všeobecného používání. **-tr-**

Ptáme se

V listopadu byly opět zahájeny tzv. dlouhodobé výcvikové tábory, které pořádá komise vrcholového lyžování mládeže ČUV ČSTV. Znamená to, že po 6–8 týdnů bude mít 25 mladých klasiků a 15 sjezdařů možnost soustředěné přípravy na slušné evropské úrovni.

Než se dostaneme k problémové otázce, několik základních informací. Pro letošek bylo na tyto účely vyčleněno 278 tisíc Kčs. Hlavním úkolem táborů je zvýšit objem a intenzitu tréninku, aby byli mladí lyžaři lépe připraveni na přechod do SVS. Vždyť se stává, že při této změně často musejí ze dne na den až dvojnásobně přidat! Tábory navíc vyřeší otázku pravidelné lékařské péče, regenerace, plnění školních povinností (odpolední doučovací kurzy). Záměrem komise je postupně pracovat s těmito skupinami celoročně.

Ale proč nám to všechno připadá jako plánání rostlinek v dosti malém skleníku? Je nepochybné, že do vybraných skupin jsou zařazováni především jednotlivci podle aktuální výkonnosti. Ta ovšem ještě nemusí znamenat skutečnou perspektivu dalšího růstu. Jen se tím zvětší momentální výkonnostní rozdíl mezi akcelerovanými a retardovanými.

V době, kdy byly zahájeny tyto tábory, se intenzivně diskutovalo o uvolnění větších prostředků pro zabezpečení tréninkového procesu v odřelech.

Ptáme se, zda podpoření oddílové přípravy, by nebylo účelnější, než systém dlouhodobých výcvikových táborů? —pbu—

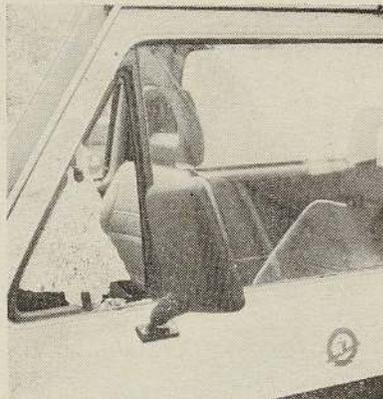
Nafukovací slalomové tyče

vyvinula firma IMS. Jejich horní část lze nafouknout až na 25 barrů, navíc je možné je až do dvou třetin vyztužit gumovou vložkou, přetaženou i přes kloub. Průměr tyčí je 43 mm.

Výhody: tyč se ohýbá od těla a nenarazí závodníka do hlavy, případný náraz není nijak citelný. Proto se tyče hodí velmi dobře pro trénink žen a žáků. Cena má být o čtvrtinu až třetinu nižší proti ceně dnes používaných tyčí.

Nevýhody: tyče mají povrch prozatím z hrubší látky (na nápravě se pracuje). Vyskytují se problémy při větru — tyče jsou stabilní jen do rychlosti 45 km/h. Drží na nich špatně praporky. Padl návrh zkrátit horní část tyčí na 170–150 cm a používat je bez praporků.

Zatím nebylo rozhodnuto, kdy se mezi novými tyčemi začne závodit. Požadavek výrobce zněl — letos. Trenéři reprezentačních týmů však oponovali tím, že nové tyče zatím ne-

UKRADLI nám jenom pár hodin času, říká už poměrně klidně Peter Schlang, reprezentační trenér. 27. prosince totiž našel přední okénko volkswagenu, kterým jezdí naši skokani po Evropě, vylomené a pořádně ho zamrazilo. Naštěstí zlodějíček nebyl nijak spokojen s vybavením, které nalezl uvnitř (co by za ně kdekerý lyžař dal). Nic se neztratilo, na Intersporturné naši skokani dojeví, jenom mohli mít dojem, že pachatelé přece něco ukradli — **FORMU** Snímek Mojmír Balling

byly vyzkoušeny muži (testování provádělo rakouské ženské družstvo).

Bohumír Zeman

Sedm nových oddílů

má být v roce 1989 založeno v české lyžařské organizaci. Předpokládá se další zvýšení počtu organizovaných lyžařů o 538 členů (na 60 570). Připočteme-li oddíly, které mají vzniknout k celkovému počtu, dojdeme k číslu 762.

Významným úkolem je skloubení výkonnostního a masového lyžování, lepší využívání metodických materiálů při tréninkovém procesu. K rozvoji lyžování má přispět i nový model lyžařských soutěží, připravovaný od sezóny 1990–91. To jsou nejvýznamnější informace z posledního plenárního zasedání VSL ČUV ČSTV.

Lillehammer

Organizační výbor ZOH 1994 v Lillehammeru již zahájil svou práci. Zabývá se především výstavbou sportovních zařízení. V čele technických lyžařských komisí jsou zkušení funkcionáři a odborníci FIS Martinsen, Yggeseth a Doublag. První závody na skokanských můstcích se uskuteční v roce 1991, premiéra na běžeckých trasách je plánována o rok později, na sjezdové tratě přijedou v sezóně 1991 až 1992 účastníci Světového poháru.

Individualisté?

Sedm bodovaných míst po první části Světového poháru běžců (nejlépe

Korunka 6. na 30 km volně 14. 12. 1988 v Bohinji je bilance, jakou nepamatujeme. Potvrzuje to jen strategii reprezentačního trenéra Bohuslava Rázla: „Mám už dostatek bruslařů, ale spoň dva nebo tři budu moci začít šetřit ne pro štafetu, ale pro individuální starty. Předběžně počtám s Bencem, Švandou a Korunkou.“

Akrobatický sjezd

zařazený do programu ZOH — to je velký úspěch rozvíjejícího se lyžařského odvětví. Balet a skoky ovšem zůstávají i pro ZOH v Albertville 1992 jen ukázkovými disciplínami.

Akrobatický sjezd je charakterizován technickou jízdou podobnou sjezdovému lyžování. Pojetí je poněkud bojovnější než ve slalomu, ovšem přisněžně kontrolované. Závodník musí zvolit správně úzké rozhraní mezi příliš riskantní, neovladatelnou jízdou a příliš pomalou jízdou.

Bližší podrobnosti o nové olympijské disciplíně přinese 3. číslo časopisu Lyžařství.

ing. Václav Matoušek

Deset tisíc fischerek

už vyrobili v SSSR v rámci licenční dohody s touto rakouskou firmou. Jde o prvotřídní sjezdové lyže, které mají sloužit pro výkonnostní a vrcholové sjezdové lyžování. V příštím roce už obdrží sportovní a obchodní organizace 260 tisíc párů, z nichž bude více než polovina určena pro rekreační sport. Odborníci zároveň pracují na vývoji modifikovaných typů pro akrobatické lyžování. Za zmínku stojí, že v tak masovém měřítku ještě žádná výroba sportovních potřeb v Sovětském svazu neprobíhala. -tr-

279 DNÍ ZE ŽIVOTA VÁCLAVA KORUNKY

1. března 1988 vystoupil na ruzyňském letišti a zavalili ho slávou. Byl jsem u toho, nadšený dav novinářů, funkcionářů a fanoušků měl naše běžce opravdu, normálně, lidsky moc rád. Muž, který byl zoufalý, když na druhém úseku štafety v Canmore ne a ne setřást Švýcara Capola, ale potom moc šťastný, protože také z jeho trápení vzešla ta báječná historická bronzová, kterou si v Ruzyni zase pověsil na krk...

Toho prvního březnového dne ovšem už také věděl, že začíná léto. Ne ledajaké. Nemluvalo se o tom nahlas, ale koho by nenapadlo, že je čas připravit některé československé běžce tak dobře, aby dosáhli výrazných úspěchů nejen ve štafetě, ale také v individuálních závodech? Aby končili aspoň mezi první desítkou. Václav Korunka byl tehdy na jaře jenom jedním z kandidátů, ale byl odhodlaný ke všemu. Ten krůček od dvacátého místa mezi prvními deset bývá podle všech zkušeností nejhorší.

1. DOMA — HARRACHOV

„Na letišti bylo všechno moc milé, dokonce přijeli z domova, z Harrachova; vezli mě domů a tam čekali lidé přímo pod můstkem. Odehrál se tam malý ceremoniál jenom pro Pavla Ploce a pro mě a potom ještě

Snímek J. Trouсила

autogramiáda. Lidí přišlo jako o pouti, to člověku udělá dobře.

Doma čekal dort s nápisem Calgary '88 a první telegramy. Těch přišlo později spousta; ještě dlouho po olympiádě pak lidé psali o podpisy, ale já už žil něčím jiným.“

2. ŠVÝCARSKO

„Švýcarské turné představuje osm závodů na nejnemožnější distance. Pojednávají je jako show, závodí se v pozdním večeru, třeba i v jedenáct hodin a divácký zájem nás udivil. Každý den čekala jedna etapa a nejrychlejší lyžař vždycky oblékl žlutý trikot, tak jako při cyklistice.

První dva závody jsem jel ve žlutém já. Až při třetím, sprintu na 400 m, jsem v závěrečné zatáčce udělal taktickou chybu, soupeři mě předjeli a tak jsem musel žluté tričko předat Švédovi Wassbergovi. Ale důležitá je jiná věc — už tam jsem cítil, že bychom mohli mít i na ty

vůbec nejlepší. Smíšenou štafetu jsme ve složení Korunka—Laurančíková—Švanda vyhráli.“

3. JABLONEC

„Byly také průšvihy. Takové mistrovství ČSSR na 50 km v Jablonci nad Nisou. Každý si určitě pamatuje, jaké fiasko tam utrpěla celá reprezentace. Byli jsme ale vážně děsně unavení — po olympiádě, po cestě domů, po vši slávě... co vám budu povídat; představte si, že den před mistrovstvím jsem dokonce usnul přímo v kině.

Je hrozně nepříjemné prohrávat, trápit se, vzdávat, když všichni čekají, že budete lán cesty před ostatními. Potom se nám vytýkalo, že jsme týden po olympiádě vůbec neměli chodit na start, že nám to měli trenéři přímo zakázat. Ale my jsme měli svou hlavu. Proč? To je snad jasné, bylo to mistrovství ČSSR, ne ledajaký poufák, každý chtěl medaili.“

4. BOJNICE

„V lázních Bojnice jsem na jaře nedělal nic. Kromě lázeňských procedur, samozřejmě, ale jinak absolutně nic. Možná tomu nevěříte, ale je to moje malá specialita. Někteří lyžaři i v přechodném období solidně trénují; já se flákám ku zdraví. Přišel jsem na to předminulou zimu. Na francouzském turné jsem si přetrhl podkolenní vazy, šest neděl jsem se nemohl ani pohnout a přitom — následující sezóna byla moc dobrá. Ten odpočinek mi pomohl, tak proč bych ho nezapomněl? Víím už, co na mě platí.“

5. JIZERKA

„Horší je, když se znovu začne v květnu trénovat. Na kole 90 kilometrů, později i 120 a čím dál rychleji. Nebo běžecky nejprve kratší úseky, to znamená asi 15 kilometrů, potom delší a delší.“

Člověk musí mít nějakou motivaci; závody nejsou, tak se chystáme na testy, které jsou důležité i pro různá nominační řízení. Mně osobně z testů vyhovují nejvíce výběhy kopců; dokonce mohu říct, že je mám rád. Konečně, co jiného mi zbývá, když běhám většinou kolem Harrachova. Mám svoje stálé trasy — třeba přes Čerták, Labskou na Dvoračky, nebo zase na druhou stranu, na Jizerku. A kopce to jsou pořádné, jen škoda, že se tak rychle proměňují. Když jsem na Jizerku zase letos po delší době vyběhl, málem jsem krajinu nepoznal, jak byl les vykácený. Kolikrát se tam prostředí za jediný týden tak změní, že nevíte, kde jste.“

6. NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ

„Ale vraťme se k testům. Právě loni v létě jsme je začali provádět na stabilních tratích v Novém Městě; zůstaneme u nich po celý olympijský cyklus, takže budeme mít možnost srovnávat. Bohouš Rázl má svůj systém, kterým každý závod nebo test hodnotí, takže na konci letní přípravy vzniká jakýsi žebříček. Když léto skončilo, byl jsem v tomhle žebříčku druhý, hned za Láďou Švanou.“

7. DACHSTEIN

„Letos, to je zajímavé, mi z celé přípravy na ledovci utkvěla v paměti nejvíce cesta na Dachstein. Šli či spíše běželi jsme nahoru po svých, celá cesta z Ramsau trvala 3 hodiny. Byl to nevšední zážitek tréninkový i jiný — kolem nás skály, letní sněh, slunce v něm jiskřilo, prostě pohádka.“

8. HARRACHOV PODRUHÉ

„Když zrovna neprobíhá výcvikový tábor reprezentace, trénuje každý sám, tak jako my týden v září. Trenér Rázl nám napíše určitý program, ale většinou nepředepisuje detailní způsob provedení, ten hledá každý sám, podle svých pocitů a zkušeností. Sám jsem v předolympijském roce začal pracovat novým systémem, loni v něm pokračoval a věřím, že jsem se trefil. Ale v čem spočívá, to bych si raději nechal pro sebe.“

9. ŠVÉDSKO — KIRUNA

„Obvykle se říká — ti lyžaři zase jedou do Švédska, ti se mají... Přál bych každému, aby to jednou zkusil, aby poznal, jak je to tvrdé, žádná rekreace.“

Jeli jsme tedy do Švédska. Nejdříve čtyři hodiny lodí, ale potom dva a půl dne autobusem; stále na sever. Když se člověk tak dlouho tluče na sedadle, není mu vůbec do skoku. Spí se přímo v autobuse, který má lůžkovou úpravu, a ráno znovu na sever. Tak začíná báječný život lyžaře ve Švédsku.

V Kiruně už trénovali, když jsme dorazili my, Italové, běžci NDR, Mogens. Mohu říci, že nikde v Evropě nenajdete v tomhle období takové podmínky pro lyžování. Čtyřicet kilometrů upravených stop; z toho 12 km osvětlených, protože už ve 14.30 se setmí! Trénuje se ovšem z drsných okolností, my jsme zažili dvacetistupňové mrazy a jak podzimu přibývá, klesá teplota ještě mnohem níž.“

10. ŠVÉDSKO — BRUKSVALARNA

„Nejprve jsme si to rozdali sami mezi sebou, v kontrolním závodě na 11 km volně. Na teploměru bylo -15°C a vyhrál jsem já. O 40 vteřin před Švanou. O minutu před Benem. Dovedete si představit, jakou jsem měl radost. Už jsem věděl, že přišla. Forma.“

Jenže nazítří šlo do tuhého; na startu mezinárodního závodu klasickou technikou byli Rakušané, Norové, Švédové, prostě lepší konkurence jsme mohli dost těžko sehnat. Celý závod jsem se držel kolem šestého místa, kilometr a půl před cílem jsem však dostal hlášku, že to se mnou vypadá ještě líp, chvil jsem se té zprávy jako záchranného kola a dojel třetí; jen 33 vteřin za specialistou Svanem.“

11. PRAHA

„Jenže Svan je specialistou na všechno. Což je vzácnost, velká vzácnost.“

nost. Být dobrý v klasice i bruslení je moc těžké, protože každá technika vyžaduje jiný typ přípravy a hlavně jiné předpoklady. Smířil jsem se s tím už.“

Jenže sotva jsme přijeli ze Švédska, přečetl jsem si v novinách, že mě na základě závodu v Bruksvalarně budou tréní přesvědčovat, abych se víc věnoval klasice a stal se univerzálem. Ale to není dobrý nápad. O tom, že jsem bruslař, jsme se dohodli už před léty s Bohuslavem Rázlem; jednak se to hodilo pro štafetu, jednak mám k bruslení výtečné tělesné předpoklady. Myslím tím hlavně menší postavu a silovější pohyb.“

12. DVORSKÁ BOUDA

„Po návratu ze Švédska jsme si mysleli, že na horší — tedy drsnější — podmínky už nemůžeme narazit. Ale to jsme nemohli vědět, jak to letos bude vypadat na Dvorské. Podmínky tam jsou vždycky trochu komplikované — máme jen dost úzkou stopu a nesmíme také najet na žádný stromek nebo kleč, to by KRŇAP řádl. Ale letos si ani počasí se švédským nezadalo.“

V sobotu 3. prosince jsem v reprezentačním testu klasickou technikou promazal. Jak tvrdím, nejsem klasik, ale bruslař, jenže šesté místo mě stejně zklamalo, byl jsem pěkně vzteklý.

Na neděli 4. prosince budu dlouho vzpomínat. Jel se nejtěžší závod přípravného období — 19 km volně. Myslím, že byl vzhledem k podmínkám ještě těžší než všechny testy ve Švédsku. Tyč od tyče jsme museli hledat trať. Ale vyhrál jsem. Vyhrál.“

„Dneska mám velký den; zklamání jsem byl včera,“ uzavřel téhož dne po obědě, 4. 12. 1988. své vyprávění Václav Korunka. Uzavřel také zatím asi nejvýznamnější léto své sportovní dráhy. Tak často bolestné a mrazivé, ale určitě i šťastné, to bych chtěl dvakrát podtrhnout. Jak jinak by totiž mělo být sportovci, který krok za krokem vidí, jak se mu plní plán, cíl, sen. Sen o tom, že bude konkurovat těm docela, docela nejlepším.“

Vstal. Díval jsem se od stolu v jídelně na Dvorské jak nevzrušeně odchází do pokoje. Pak do sauny. Potom spát. Potom na večeři. A za pár dnů do světa.

Dne 10. prosince skončil na 15 km volně v Ramsau na 20. místě.

Dne 14. prosince na 30 km volně v Bohinj na 6. místě.

Dne 17. prosince na 15 km volně ve Val di Sole na 8. místě.

Dne 18. prosince po závodě na 15 km klasicky ve Val di Sole skončil v kombinaci obou patnáctek celkově 11.

PETR BUŠTA

ŠŤASTNÝ (ne)šťastný

„S tím návrhem jsem přišel já. Přiměla mě k tomu hlavně únava, připadal jsem si trochu opotřebovaný. Ta změna byla jako živá voda,“ vysvětloval na jaře loňského roku trenér reprezentačního výběru našich sjezdařů dr. Pavol Šťastný výměnu družstev, ke které došlo mezi ním a Milanem Beňačkou. Po téměř deseti letech přešel od ženského družstva k mužům. Co si o tom myslí dnes?

„V té výměně vážně nehrály roli žádné osobní neshody. S děvčaty jsme si rozuměli, měla dobré předpoklady, vysoké ambice. Na rozdíl od chlapců, kteří se neustále chtějí překonávat, jim ale scházela ta správná motivace. Do každého výkonu jsem je musel hecovat, provokovat. Mnohem výrazněji se u nich projevovaly i osobní problémy, velmi často jsme řešili i individuální nálady a různé vztahy. Veškerá technika se odvozovala od mužského sportu s přihlédnutím k ženské fyziologii. Práce s novým družstvem je osvěžující — mohu nyní všechny svoje trenérské myšlenky uskutečňovat bez toho, abych je přizpůsoboval ženské mentalitě.“

S jakou představou jste do družstva mužů přišel?

„Bylo mi jasné, že na výsledky družstva jako celku si ještě chvíli počkám. Tři nebo čtyři roky. Moje představy se proto týkaly vesměs jednotlivců. Hodně jsem sázel na Petra Jurka, naznačil, že je typ slalomáře; ke světové špičce má nejblíže. Od prvních závodů začal beze zbytku využívat to, co do sebe během tréninku nastřídal. Je rozený závodník, dokáže odevzdat maximum toho, co v něm je. Podobně je to i u obou bratří Bírešů. Adriánovi sedí skluzové disciplíny, jeho bratr Marián se ukázal jako perspektivní ve sjezdu i v kombinaci. U Maxy se zatím nedá moc srovnávat, ve svém ročníku se ale drží na špičce. Vokaty je spíše tréninkový typ, při tréninku odevzdává lepší výkony než ve vlastním závodě.“

Chtěl bych navázat na výsledky, které ženy v r. 1984 a 1988 dosáhly a muži v Calgary naznačili. Nemůžeme se vymlouvat na materiálně technické zabezpečení, nedostatky musíme nahrazovat láskou ke sportu, lepší motivací, maximálním nasazením.“

Poprvé za dvanáct let práce v reprezentaci jste nebyl se svými svěřenci na závodech. Čím to bylo způsobeno a jak jste to prožíval?

„Špatně. V říjnu loňského roku jsem měl autonehodu a od té doby jsem začal mít problémy s páteří. Nejspíš přispělo i její celkové opotřebení, všechno se začalo zhoršovat. Od listopadu jsem měsíc ležel v nemocnici.“

Na kluky jsem se díval jenom v televizi, družstvo na závodech vedl asistent Vlado Dzugas. Byli jsme v neustálém kontaktu, denně jsme si telefonovali. Sledoval jsem vynikající Jurkovy výkony a nezbývalo mi než držet palce. Po prvním kole v Kranjské Goře byl na mezích čtvrtý jen malým rozdílem, napadlo mě — aby si tenhle rytmus udržel až do konce. Ve druhém měl jet jako třetí, to byla pro něj výhoda, dobře na něj působí, když trať není ještě vyježděná, vymletá. Po druhém mezíchase jsem Petrovi už jenom přál, aby neudělal chybu. Byl jsem hrozně nervózní. On tu chybu nakonec udělal, ale i tak to byl perfektní výkon.“

Vzpomenete si po tak dlouhé době práce v reprezentaci ještě na své trenérské začátky?

„Jistě, začínal jsem jako trenér bratislavské Slávie. Současně jsem učil tělocvik na filozofické fakultě Univerzity Komenského. První zkušenosti s reprezentantky jsem sbíral u chlapců juniorů, potom mi nabídli družstvo žen. Nejdřív se mi moc nechtělo, ale pak jsem to vzdal. A vidíte — zůstal jsem u toho málem deset let.“

Jistě taky sám lyžujete?

„To je jasné. Jezdil jsem dokonce první ligu za Slávií Bratislava v době, kdy ji pětkrát po sobě vyhrála. Teď je to vzhledem ke zdravotním problémům komplikovanější, především musím být fit k realizaci své práce. Lyžování stejně jako všechno

Snímek B. Hynka

ostatní musí jít stranou, nic se nedá dělat.“

Opravdu nic?

„Jedině dodržovat důsledně všechny rady a návody lékařů. O to se snažím, doufám, že se k družstvu vrátím co nejdříve.“

Za všechny fanoušky lyžování vám to přeju.

MARTINA PÁVOVÁ

**Zeptala jsem se
Darii Šťastné:**

JAK TO VIDÍ MANŽELKA?

„Jarní změna na Pavla zapůsobila báječně. Je klidnější, vyrovnanější, je znát, že ho práce s novým týmem tolik psychicky nevyčerpává. Jenom teď, když nemohl na závody, byl nešťastný. Seděl před televizí — byl zrovna měkký snůh — a chytal se za hlavu: ‚Tak, a tomu Jurkovi nikdo neřekne, že má vyhazovat špičky!‘ Říkal: ‚Teď by měl někdo zavolat.‘ Ale nezavolal zrovna nikdo. Byl prakticky bezmocný, cítil uvnitř, že potřebuje závodníkům podat nějakou informaci a nemohl.“

Asi si manžela kromě rekonvalescence moc neužíváte...

„To opravdu ne. Nedávno jsme spolu spočítali, že je z domova pryč deset měsíců v roce. Přitom vlastně pracuje i v noci, protože za družstvo je zodpovědný i mimo trénink. Já se s tím srovnávám po svém — sleduju všechny jejich závody a fandím.“

K výuce lyžování dětí předškolního věku

V poslední době u nás nastal obrovský rozmach VLS jako odpověď na vznikající potřeby společnosti učit děti i dospěle lyžovat. Už prvním krůčkům učít bez chyb, odborně a kvalifikovaně. Lyžování, tak jako plavání a další činnosti patří dnes k samozřejmým dovednostem moderního člověka. Relaxace a aktivní odpočinek v tichém zasněženém prostředí, uvolnění v horské chatě — to vše jsou součástí nové regenerace sil.

Z posledních statistik vyplývá, že 91 % frekventantů VLS tvoří děti a mládež do 18 let. Vystává problém. Stovky lyžařských cvičitelů, schopných využívat vyučovací způsoby a metody pro dospěle začínají hledat cesty a citlivé mateřské přístupy k problému jak, kde a co učít malé děti. Rada škol si vytvořila dobrou základnu, zvláště tam, kde dokázali do práce zapojit matky dětí, cvičitelky. Přírozenou cestou, dětem nejbližší, pestrou hrou, mnohdy s pomocí rodičů dosáhli velice pěkných výsledků.

Vyčlenila se výuka lyžování dětí předškolního a dětí mladšího školního věku jako samostatný blok ve výuce lyžování. Specializují se i cvičitelé.

Spontánně a později díky koncepční práci komise masového rozvoje lyžování ČUV ČSTV docházelo k tolik potřebné vzájemné výměně zkušeností z této oblasti a dokonce v roce 1985 na Špičáku na Šumavě a v únoru 1986 na Severáku ke specializovaným seminářům zaměřeným na výuku malých dětí.

Chtěli bychom ukázat hlavní směry, kterými se výuka dětí ubírá, shrnout zkušenosti cvičitelů, případně upozornit na nedostatky, s nimiž stále ještě zápasíme.

Lyžařská výuka se donedávna zaměřovala většinou na problematiku zatačení. Pro děti jsme používali výukové postupy vypracované pro dospělé, bez ohledu na věkové, mentální a fyzické rozdíly. V poslední době jsme si uvědomili nutnost respektování věkových zvláštností dětí, začala se utvářet samostatná metodika výuky lyžování nejmenších, zaměřená na vytvoření základů pro běh, sjezd a skok. Je zpracována na základě nejnově-

ších výzkumů a praktických zkušeností celé řady pracovníků.

Pro výuku malých dětí byly stanoveny nové obecné cíle:

1. rozvoj základních pohybových dovedností, základy techniky sjezdového a běžeckého lyžování,
2. rozvoj vědomostí — seznámení se základními pojmy lyžařské teorie a praxe, všeobecné poznatky o lokalitě, kde výuka probíhá, prostředí, horstvu,
3. působení na osobnost žáka, rozvoj jeho individuality, výchova v kolektivu,
4. upevnění zdraví, upevnění hygienických návyků, otužování.

Z hlediska metodiky se přistupuje ke **komplexnímu pojetí** výuky malých

dětí. Celek nacvičujeme v hrubé formě, pomalém tempu, omezeném rytmu a teprve postupně se blížíme výtčnému cíli odstraňováním chyb.

Hovoříme-li o učení, lyžařské výuce, nesmíme opominout v ý c h o v u. V každé výukové lekci děti současně vychováváme. Základním cílem výchovy je harmonický rozvoj všech stránek osobnosti dítěte. A zamysleme-li se nad hlavními úkoly, jedná se o osvojování potřebných vědomostí, motorických dovedností, rozvoj pohybových schopností a utváření návyků (hygiena, režim dne), rozvoj specifických schopností — periferní vidění, složitější struktury, ovlivňování postojů (vztah k horám, prostředí, pohybu), regulace interpersonálních vztahů (dítě—dítě, cvičitel—dítě), výchova v kolektivu, případně působení na vlastnosti osobnosti dítěte, na jeho charakter, schopnosti.

Vlastní výuku malých dětí členíme na:

1. výuku 3—5letých dětí — období seznamování, navykání — předškolní věk (MŠ); 2. výuku 6—10letých dětí — hra — mladší školní věk (1. stupeň ZŠ). Dále navazuje výuka 11—14letých dětí — proces učení (2. stupeň ZŠ).

Za zlatý věk dětské motoriky je označováno období 11—12 let, zde je možná diferenciací výuky na sportovní trénink, práci s talenty a rekreační pojetí pro méně nadané děti.

Cílem u naší výuky je vybavit děti nejlepšími základy, abychom mohli jednak trenérům předat kvalitní materiál a jednak další děti získali pro lyžování na celý život.

Období předškolního věku (3-5 let)

V tomto období dochází k základnímu rozvoji citů, dítě se raduje, je žárlivé, zlobí se. Zvýšený zájem má o pohádky a příběhy, proto se i my děti při výuce přizpůsobujeme, používáme např. figurky pohádkových hrdinů... Velmi nestálá je u dětí pozornost, maximálně 5—10 minut. Chceme-li pozornost upoutat, musíme působit silnějšími podněty, používáme barevné obrázky, častěji měníme podněty, děti učíme pestrou hrou. Pro období je charakteristická přemíra pohybové energie, dítě má radost z pohybu, musíme umožnit dítěti pohybové vyžití. Proto výuka z výše uváděných důvodů probíhá v **dětské lyžařské zahrádce**, ohraničeném, bezpečném výukovém prostoru.

Ve fázi seznamování s prostředím, navykání — sních, dítě zebe, vítr, slunce, první nesmělé krůčky..., se osvědčila pomoc rodičů. Dítě se cítí bezpečně, nehrozí mu žádná nebezpečí. Výuka může tedy probíhat jako **výuka rodičů a dětí**. S touto oblastí má výborné zkušenosti VLS TJ Bžuterie Jablonec a dnes už i další školy. Rodičům doporučíme lehkou běžeckou výzbroj, jsou mobilnější. Pomáhají při dopravě dětí na hory, při

obouvání, oblékání, ve výuce při vracení pomůcek, míčů, lan, tyčí, zvedání dětí. Mohou být využiti jako lyžařský vlek (tažení dítěte za hůlky, za ruce), pomáhají s přípravou stanovišť apod. Zásadně by mělo mít každé dítě svého rodiče s sebou, v krajním případě jeden dospělý na dvě děti. Dětem nesmí být líto, že se o jednoho někdo stará, o druhého ne. Mnohdy se rodiče s lyžařskou školou seznámí natolik, že se z nich později stávají platní pomocníci, případně cvičitelé.

Další rozvíjenou formou je **spolupráce s mateřskou školou**. Pěkné zkušenosti má VLS TJ Veselí na Moravě. Učitelka MŠ je blízká, důvěryhodná osoba zastupuje rodiče při přepravě dětí na hory, dítě se cítí bezpečněji pokud učitelka zůstává přítomna společně s cvičitelem lyžování v dětské zahrádce a zapojí se do vlastní výuky. Rada VLS oba způsoby (výuku dětí s rodiči i výuku ve spolupráci s MŠ) dnes běžně uplatňuje a domníváme se, že bychom měli hledat více prostoru pro tolik potřebnou výměnu zkušeností, publikovat, diskutovat na seminářích, hledat další cesty.

Období mladšího a středního školního věku (6-10 let)

V 6 letech dítě vstupuje do školy, začíná proces socializace. Dochází k rozvoji rozumových funkcí, myšlení se přesouvá od fantazijních představ k realitě. V citové oblasti se dítě stabilizuje, rozvíjí se smysl pro čestnost, pravdu, spravedlnost. Věk 6 let je pro rozvoj motoriky věkem klíčovým, dítě se snadno učí i složitějším pohybovým tvarům.

V tomto období má dítě velkou schopnost **napodobovat**, proto je tolik důležitá vzorná cvičitelova ukázka.

Zařazujeme cvičení pestrá, neunavujeme dítě nadměrným opakováním prvků. Nadále pracujeme komplexními metodami, cvičení musí být dynamické, bez dlouhých odpočinkových fází. Osvědčilo se i zařazování tzv. volných chvil, při nichž děti mohou lyžovat podle vlastního přání a rozhodnutí, volí si stanoviště. Výuka celkově musí mít rychlý spád, dostatečnou intenzitu a musí odpovídat možností krátkodobé koncentrace pozornosti žáků. Dítě je už schopno všimnout si chyb, rozlišovat správný a špatný pohyb. Z pohybových schopností kromě obratnosti můžeme rozvíjet i rychlost. Pohyb je v tomto období pro dítě potěšením, je na nás, abychom dokázali sledovat stupeň jeho únavy a upravovat namáhavost cvičení. Není vhodná dlouhodobá a jednostranná činnost. Učení dětí je závislé na charakteristických vlastnostech jejich vnímání, myšlení a paměti. Pro děti je typický tzv. konkrétnismus — je jim srozumitelné to, co je konkrétní, názorné, smysly postižitelné, a prezentismus — kdy převládá prožívání přítomného dění, přičemž odhady minulého a zejména budoucího jsou zkreslené a nepřesné. Proto při výuce používáme globální metody, jak jsme již vzpomněli, dítě se lépe učí celku.

V tomto období není ještě ukončena osifikace, proto děti nesmíme zatěžovat cvičením síly. Z pohybových vlastností se u nich rychle rozvíjí obratnost a rychlost. Vyřadíme však vytrvalostní cvičení. Děti prožívají období všestrannosti, mají rády všechny přirozené činnosti — běhání, skákání, veselé hry.

V rozumové oblasti přecházíme od pohádek k logickému vyprávění, cvičitel je uznávanou autoritou.

Závěrem — období mladšího školního věku je velmi šťastné období mládí, děti jsou veselé, snadno ovladatelné. Naším cílem by tedy mělo být vést děti hrou od spontánního pohybu k postupně systematické sportovní přípravě, od konkrétních zájmů je vést k základům rozvíjení abstraktního myšlení. Nám v práci napomáhá přirozená autorita.

V úvodu jsme uvedli, že chceme shrnout poznatky a zkušenosti z dosavadní výuky dětí. Tedy **k praxi**. Zodpovíme tři otázky — **kde učit, co učit a jak učit**.

KDE UČIT?

Z hlediska zajištění bezpečnosti dětí při výuce v přeplněných areálech volíme odpovídající prostor odkloněný od provozu střediska. Správná volba odpovídajícího terénu patří při lyžařské výuce k podstatným faktorům, u dětí-začátečnicků je zvláště důležitá. Prvořadou podmínkou je velice mírný sklon svahu. Mírný svah není pro děti nebezpečný, děti nemají strach, jejich jízda není křečovitá, nebojí se pádů a mohou plnit pokyny cvičitelů. Snadněji zastaví do protisvahu. Terén v dětské zahrádce by měl mít i členitější části — prudší část s dojezdem do roviny. Výukový prostor označíme barevnými terčíky nebo zahrádkou z umělé hmoty. Lyžařská zahrádka nesmí být daleko od příjezdové cesty — dlouhý nástup by děti unavil.

Společně s cvičiteli a rodiči si tedy vybudujeme jednoduchou dětskou lyžařskou zahrádku, **dětské lyžařské hřiště**. Podklady pro terénní tvary připravujeme již v létě:

příčné vlny — celkem 6—8 vln plynule na sebe navazujících, pro navycování přejezdu terénních nerovností, cvičení rovnováhy, zatáčení na boulich a další. Děti velmi oblíbené stanoviště. Můžeme používat i pomůcek — přejezd vln na tyči, podjíždění branek na vlnách;

šlapačka — příčné vlny střídavě pro pravou a levou nohu. Stanoviště slouží hlavně k nácviku samostatné práce dolních končetin (3 a 3 vlny na sebe navazující);

hřbet, hrana — terénní tvar ve spádnicí, délka 6 m, nácvik kročného rovnováhy, oblouk z přestoupení, případně nácvik sesouvání;

kužel — jízda šikmo, postavení lyží na hrany v oblouku;

můstky — z dotazníků loňského průzkumu vyplynuly jako vůbec nejoblíbenější stanoviště. Můstky stavíme i za sebou pro násobené skoky, stavíme je nižší, vysoké;

tobogan — upravená, ve sněhu vhloubená dráha. Zpestříme jednoduchými překážkami (podjížděcí branky, sbírání předmětů apod.). Tobogan dětem „vede“ lyže, děti se nebojí zatočení.

Z nejčastěji používaných pomůcek připomeneme: využití slalomových tyčí, barevných míčů, kostek, krabic, lan, různých branek ve tvaru H, A, oblouku... Pro dopravní výchovu dětí vhodné využijeme dopravního lyžařského hřiště.

Dále by v lyžařské zahrádce nemělo chybět cvičné zábradlí, lano na stoupání, oblíbený kolotoč. Dobře vybavené hřiště má i vlastní dětský vlek, kde obsluhu zajišťuje některý z rodičů.

V posledních dnech výuky můžeme vedle lyžařského vleku připravit zá-

bavnou dráhu — složenou z oblíbených stanovišť. Např.: po startu podjížděcí branky různých tvarů, vlny, šlapačka, tobogan, skokanský můstek, jednoduchý slalom s přímým sjezdem do cíle. Zde komplexně procvičíme naučené pohybové dovednosti. Po náročném sjezdu děti s radostí užijí vleku.

Většinou v DLH pracujeme na stanovištích. Každé stanoviště je pro děti poutavě označené, na každém stanovišti plníme odpovídající výukový cíl. Práce v DLH je velmi náročná, jak z hlediska organizace práce, tak z hlediska neustálé motivace dětí. Děti se na výuku musí těšit, musí z ní mít radost, na lyžařském hřišti si proto hrají.

CO UČIT?

Hlavním cílem výuky je rozvoj základních pohybových dovedností pro sjezd, skok i běh, tedy jakási všeobecná základní průprava.

V každé výukové jednotce se věnujeme **nácviku přímého sjezdu**. Nebojíme se ani rychlejší jízdy, ale zajistíme dětem bezpečný dojezd do protisvahu, do roviny. Při nácviku přímého sjezdu učíme dítě správnému pocitu skluzu, rychlosti, jako nej důležitějšímu pocitu při lyžování. Po citu sjezdu je největším lyžařským zážitkem dětí.

Stejně důležitý je **nácvik rovnováhy** — samostatná práce dolních končetin, nácvik odšlapování, jízda po jedné lyži a další. Výuku **zatáčení** začínáme přes mírnou a zvýrazněnou vlnovku, zatáčení dětem usnadní jednoduchý slalom z větviček, slalomových tyčí. Koncem výuky zvládnou děti základní střední oblouk tak, že ho s úspěchem použijí v závěrečném závodě.

Velmi diskutovanou otázkou je otázka přirozeného pluhového postavení nohou u dětí, případně **pluhu** vůbec. Z našich zkušeností — pluh učíme pouze jako prvek pro bezpečné zastavení na lesní cestě při terénní vyjíždě, v hlubokém sněhu apod. Při zatáčení ho tolerujeme u méně nadaných dětí. V souvislosti s touto otázkou upozorňujeme na článek ing. Pavla Borského o zkušenostech feditelky kalifornské profesionální školy M. Adamské. Je to téma k diskusím a výměně zkušeností.

Závěrem — vždy si musíme uvědomit co v dané lekci chceme naučit a pro nácvik každé pohybové struktury volit postupně navozující jednotlivé průpravné prvky. Vhodně využijeme terénních tvarů a pomůcek. Volíme nejvhodnější postup výuky, jednoduchou a účelnou organizaci s dětmi.

Dále bychom ve VLS neměli podceňovat **výuku běžecké techniky**. Nebojíme se využívat běžky i pro tuto věkovou kategorii. Čím menší dítě, tím se lépe učí. Nakupme výzbroj — boty, lyže — alespoň pro jedno druž-

stvo ve své lyžařské škole. Děti se ve výukovém cyklu 1—2X prostřídají. Společně s cvičitelkou si děti lyže připraví, udržují je i po výcviku. Při volném pohybu v terénu se seznámí s okolím, psychicky se odreagují, lépe se seznámí s prostředím areálu. Jízdou v terénu upevňují naučené pohybové dovednosti v proměnlivých podmínkách.

Při výuce na běžkách se zaměřujeme na chůzi sunem, nácvik skluzu, rovnováhu, přímý sjezd, dokonalé přenesení váhy, odšlapy a zastavení. Děti s podivem i bez dlouhého vysvětlování na běžkách dobře točí a troufnou si i na sněhový můstek.

Za úvahu stojí předem připravit pro výuku paralelní běžecké stopy, dráhy, ale i rolbou utažený prostor pro hry na běžkách.

JAK UČIT?

Jak jsme již uvedli, za základní výukový postup u dětí považujeme **postup komplexní**, učíme celek v jeho hrubé formě, chyby odstraňujeme postupně. Analytickosyntetickou metodu použijeme při jemnějším odstraňování chyb. Nezastupitelná je ukázka cvičitele. Musí být přesná, dostatečně názorná, děti se učí napodobením. Ukázkou podtrhneme slovní instrukcí, kterou použijeme při pochválení, při odstraňování chyb. Příklad: „Jirka výborně projel šlapačku“, „Pepík málo pokrčil nohy v boulich“.

Dále používáme metodu jednoduchých úkolů. Příklad: „Zatoč na každé vlně“, „Podjeď tuto branku“.

Součástí zahájení každého výukového dne musí být krátká jednoduchá rozvíčka, musí se stát pro děti samozřejmostí. Pohádka vítá děti po příjezdu. Hudba je zve k rozvíčení.

OSOBNOST CVIČITELE

Cvičitel musí nad svojí prací hodně přemýšlet, každou lekci důkladně připravit. Výukové postupy volí s ohledem na věk dítěte, jeho pohybové nadání, ale i s ohledem na lyžařskou výzbroj. Dítě si chce hrát, cvičitel je musí umět zaujmout, nadchnout. Měl by používat jazyka dětí, výrazů ze světa pohádek, ale vždy by se měl vyjadřovat názorně a přesně.

Lekci zahajujeme již známými prvky, opakováním, veselou hrou navodíme potřebnou atmosféru. Postupně učíme děti používat dovednosti zvládnuté za příznivých podmínek v podmínkách náročnějších — ve větších rychlostech, na strmějším svahu, v náročnějším terénu, za změněných sněhových podmínek.

Měli bychom se také zamýšlet nad **organizací práce v DLH**. Jednotlivá stanoviště připravujeme podle výukových cílů. Jejich počet odpovídá počtu družstev. Družstvo nemá mít více než 15 žáků, skutečný počet záleží na

věku a lyžařských dovednostech dětí. Na stupni seznamování (předškolní věk) by neměl počet žáků přesáhnout 6, na stupni hra je optimální počet 8—10 dětí. Družstva jsou přirozeně koedukovaná. Rozdělení do družstev věnujeme maximální pozornost. Snažíme se slučovat žáky stejně staré, s přibližně stejnými předpoklady pro výuku. Pokud se v průběhu prvních lekcí nebo dnů objeví v družstvu žák, který je lepší než ostatní, přeřadíme ho do výkonnostně lepšího družstva a opačně.

Předností práce v družstvu:

- cvičitel má dobrý přehled o všech žácích,
- zadává úkoly současně všem, všechny kontroluje a opravuje,
- žáci mohou některá cvičení provádět najednou.

NEDOSTATKY:

- cvičitel má menší možnost individuálního přístupu,
- náročnost výuky se řídí úrovní průměrných členů družstva,
- nejšíkovnější děti se často nudí, nejslabší těžko stačí.

Jednotlivá cvičení můžeme s dětmi provádět najednou, v čelné řadě, rozestavené volně, ve dvou skupinách, jedna skupina sjíždí, druhá stoupá, 2—3 žáci vedle sebe, za sebou — děti drží stopu.

Pokud se cvičitel zamýšlí nad svojí prací, volí si vlastní přístup k dětem, oboustranný úspěch se jistě dostaví.

ZÁVĚREM

1. Řada škol má problémy s vybudováním DLH, se zajištěním vhodného prostoru. Máme nedostatek vlastních objektů, areálů, vleků a zařízení. I zde jsou určité rezervy ve využívání podnikových objektů a prostor, snažíme se navázat spolupráci s většími podniky.
2. Stále máme málo zkušených učitelů lyžování, zaměřených na výuku malých dětí, je třeba tuto problematiku zařazovat na pořad školení a doškolování cvičitelů. Před zahájením sezóny je účelné v rámci přípravy cvičitelů zařadit i seminář zaměřený na výuku lyžování malých dětí s tím, že si zopakujeme jednotlivá herní cvičení na sněhu, navštívíme stanoviště DLH.
3. Dosud zápasíme z provozních důvodů s poměrně vysokými počty dětí v družstvech. Optimálního počtu 6—8 dětí dosahujeme málokde.
4. Ve VLŠ je třeba více zařazovat výuku běžeckého lyžování, využijeme pro výuku, s ohledem na velký zájem veřejnosti, celou zimní sezónu, na jaře je také možná spolupráce s MŠ (výuka nejmenších na jarním sluníčku).
5. Je třeba přejít od řešení organizačních problémů ke zkvalitňování procesu vlastní výuky.

Dr. EVA TREMLOVÁ

SJEZDOVÉ DISCIPLÍNY

MUŽI

Slalom 17. prosince 1988 v Kranjské Goře (převýšení 199 m, v obou kolech 65 branek): 1. Girardelli [Luc.] 1:50,52 (54,38 a 56,14), 2. Bittner [NSR] — 0,49 (54,54 a 56,47), 3. Tomba [It.] — 0,70 (54,53 a 56,69), 4. Furuseth [Nor.] — 1,69, 5. Strolz [Rak.] — 1,94, 6. Jurko — 2,60 (56,12 a 57,00), 7. Okabe [Jap.] — 2,68, 8. McGrath [USA] — 2,98, 9. Nilsson [Švéd.] — 3,25, 10. Accola [Švýc.] — 3,29, 11. Tötsch [It.] — 3,34, 12. Tritscher — 3,61, 13. Mader — 3,78, 14. Stangassinger (všichni Rak.) — 4,02, 15. Frommelt [Licht.] — 4,09.

Slalom 21. prosince ve Sv. Antonu (převýšení 196 m, v prvním kole 68, ve druhém 67 branek): 1. Bittner 1:43,87 (49,03 a 54,84), 2. Gstrein [Rak.] — 0,28 (48,93 a 55,22), 3. Zurbriggen [Švýc.] — 0,87 (48,24 a 56,50), 4. Furuseth — 0,98 (50,02 a 54,83), 5. McGrath — 1,02 (50,54 a 54,35), 6. Stangassinger — 1,35 (50,40 a 54,82), 7. Tritscher — 1,62, 8. Nilsson — 1,64, 9. Accola — 1,68, 10. Strolz — 2,06, 11. Stenmark [Švéd.] — 2,08, 12. Wörndl [NSR] — 2,19, 13. Tönazzi [It.] — 2,47, 14. Beck [NSR] — 3,05, 15. Pramotton [It.] — 3,06. Jurko nedokončil druhé kolo.

Sjezd 22. prosince ve Sv. Antonu (délka tratě 3210 m, převýšení 969 m): 1. Höflehner [Rak.] 2:02,03, 2. Zurbriggen — 0,01, 3. Stock [Rak.] — 1,11, 4. Girardelli — 1,19, 5. Mair [It.] — 1,23, 6. Wirnsberger [Rak.] — 1,52, 7. Wasmeier [NSR] — 1,55, 8. Besse — 1,59, 9. Heinzer (oba Švýc.) — 1,64, 10. Skaardal [Nor.] — 1,73, 11. Mader — 1,84, 12. Piantanida [It.] — 1,87, 13. Mahrer [Švýc.] — 1,88, 14. Eriksson [Švéd.] — 1,96, 15. Tauscher [NSR] — 2,20.

Kombinace 21. a 22. prosince ve Sv. Antonu: 1. Zurbriggen 5,03, 2. Wasmeier 43,94, 3. Strolz 49,93, 4. Accola 50,18, 5. Eriksson 71,81, 6. Tauscher 90,65, 7. Crétier [Fr.] 91,40, 8. Wirnsberger 93,82, 9. Skaardal 93,89, 10. Nyberg [Švéd.] 96,43, 11. Huber [NSR] 97,90, 12. Müller 101,53, 13. Oehrl [oba Švýc.] 105,52, 14. Besse 107,98, 15. Eigler [NSR] 108,56.

ZENY

Sjezd 15. prosince 1988 v Altenmarktu (délka tratě 2200 m, převýšení 603 m): 1. Walliserová [Švýc.] 1:35,23, 2. Wallingerová [Rak.] — 0,10, 3. Figiniová [Švýc.] — 0,22, 4. Sadlerová [Rak.] — 0,99, 5. Stangassingerová [NSR] — 1,12, 6. Steinebrunnerová [Švýc.] — 1,16, 7. Krennová [NSR] — 1,34, 8. Kirchlírová [Rak.] — 1,36, 9. Kobelkaová [Kan.] — 1,43, 10. Lodžinová [SSSR] — 1,46, 11. Bernetová [Švýc.] — 1,55, 12. Gergová [NSR] — 1,58, 13. Larocheová [Kan.] — 1,68, 14. Oertlová — 1,75, 15. Speschaová (obě Švýc.) — 1,88.

Slalom 16. prosince v Altenmarktu (převýšení 160 m, v prvním kole 54, ve druhém 55 branek): 1. Schneiderová [Švýc.] 1:35,08 (46,43 a 48,65), 2. Pušniková [Jug.] — 0,48 (46,08 a 49,48), 3. McKinneyová [USA] — 0,55 (45,88 a 49,75), 4. Maierhoferová [Rak.] — 0,58 (46,72 a 48,94), 5. Chauvetová [Fr.] — 0,95 (46,30 a 49,73), 6. Svetová [Jug.] — 0,97 (46,43 a 49,62), 7. Fernandezová-Ochoaová [Sp.] — 1,39, 8. Maierová [Rak.] — 1,51, 9. Gerschová [NSR] — 1,59, 10. Nilssonová [Švéd.] — 1,83, 11. Völklerová [USA] a Stroblová [Rak.] obě — 1,87, 13. Lundbäcková [Švéd.] — 2,25, 14. Šarecová [Jug.] — 2,31, 15. Kronbergerová [Rak.] — 2,70, — 21. Medzihradská — 3,59, 25. Kebrlová — 4,55.

Kombinace v Altenmarktu: 1. Schneiderová 37,43, 2. Maierová 42,79, 3. Kron-

bergerová 44,56, 4. McKinneyová 46,68, 5. Oertlová 54,22, 6. Figiniová 54,79, 7. Stangassingerová 57,06, 8. Sadlerová 57,75, 9. Kebrlová 63,60, 10. Krennová 65,48, 11. Zurbriggenová [Švýc.] 67,53, 12. McKendryová [Kan.] 71,96, 13. Steinebrunnerová [Švýc.] 72,23, 14. Leeová [Kan.] 74,38, 15. Stöcklová [Rak.] 75,47 b.

Obří slalom 18. prosince ve Val Zoldaně (převýšení 350 m, v prvním kole 45, ve druhém 43 branek): 1. Schneiderová 2:28,40 (1:16,27 a 1:12,13), 2. Svetová — 1,00 (1:16,48 a 1:12,92), 3. Wachterová [Rak.] — 1,63 (1:17,11 a 1:12,92), 4. Müsenlechnerová [NSR] — 2,57 (1:17,91 a 1:13,06), 5. Walliserová — 2,88 (1:17,21 a 1:14,07), 6. Merleová [Fr.] — 2,99 (1:17,46 a 1:12,93), 7. McKinneyová — 3,12, 8. Salvenmoseřová [Rak.] — 3,25, 9. Nilssonová — 3,34, 10. Percyová [Kan.] — 3,53, 11. Kindleová [Licht.] — 3,57, 12. Hurlerová — 3,67, 13. Dedlerová (obě NSR) — 3,75, 14. Wolfová [Rak.] — 3,87, 15. Quitteřová [Fr.] — 4,02.

Slalom 20. prosince v Courmayeuru (převýšení 180 m, v prvním kole 55, ve druhém 56 branek): 1. Schneiderová 1:37,53 (47,66 a 49,87), 2. Fernandezová-Ochoaová — 0,01 (47,72 a 49,82), 3. Salvenmoseřová — 1,43 (49,73 a 49,23), 4. Wachterová — 1,45 (48,50 a 50,48), 5. Maierová — 1,47 (48,64 a 50,36), 6. Grünigenová [Švýc.] — 1,60 (49,40 a 49,73), 7. Nilssonová — 1,84, 8. Ladstätterová [Rak.] — 2,30, 9. Masnadellová — 2,48, 10. Freiherová — 2,62, 11. D. Mogoreová (všichni Fr.) — 2,92, 12. Anderssonová — 3,49, 13. Lundbergová (obě Švéd.) — 3,86, 14. Kronbergerová — 4,26, 15. Medzihradská — 4,35.

BĚŽCI

30 km volnou technikou 14. prosince v Bohinji: 1. Svan 1:18:34,6, 2. Mogren — 34,7, 3. Mikkelssplass — 1:01,1, 4. Ulvang — 1:12,2, 5. Sachnov [SSSR] — 1:46,4, 6. Korunka — 1:58,1, 7. Benc — 2:26,3, 8. Nyč — 2:40,0, 9. Eriksson [Švéd.] — 2:53,3, 10. Hadamšin [SSSR] — 3:04,5, 11. Petrásek — 3:12,4, 12. Smirnov [SSSR] — 3:32,4, 13. Poromaa [Švéd.] — 3:33,4, 14. Haaland — 3:43,7, 15. Majbäck [Švéd.] — 3:44,1, — 20. Svanda — 4:24,3, 31. Teplý — 5:38,0, 43. Bečvář — 6:46,0, 46. Buchta — 6:55,0.

15. km kombinace 17. a 18. prosince 1988 ve Val di Sole: 1. Svan 1:14:17,6, 2. Mogren (oba Švéd.) — 7,5, 3. Mikkelssplass — 28,5, 4. Ulvang (oba Nor.) — 46,8, 5. Ottosson [Švéd.] — 1:05,0, 6. Smirnov [SSSR] — 1:09,8, 7. Bellmann [NDR] — 1:19,2, 8. Eriksson [Švéd.] — 1:22,8, 9. Langli [Nor.] — 1:36,5, 10. Majbäck [Švéd.] — 1:37,5, 11. Korunka — 1:48,7, 12. Prokurorov [SSSR] — 2:12,3, 13. Behle [NSR] — 2:14,3, 14. Kičkin — 2:18,1, 15. Sachnov (oba SSSR) — 2:20,9. **15 km volnou technikou:** 1. Svan 35:44,1, 2. Mogren — 0,8, 3. Ulvang — 18,7, 4. Eriksson — 28,6, 5. Mikkelssplass — 36,8, 6. Smirnov — 45,0, 7. Ottosson — 47,5, 8. Korunka — 50,8, — 15 km klasičky: 1. Mikkelssplass 38:25,2, 2. Svan — 8,3, 3. Mogren — 15,0, 4. Ottosson — 25,8, 5. Smirnov — 32,9, 6. Bellmann — 35,1, 7. Ulvang — 36,4, 8. Langli — 42,7.

BĚŽKYNĚ

15 km volnou technikou 14. prosince v Canpře: 1. Vialbeová 43:24,8, 2. Havrančíková — 15,3, 3. Lazutinová — 19,2, 4. Gavriljuková — 23,3, 5. Ordínová [SSSR] — 33,0, 6. dl Centaová — 33,4, 7. Šamšurinová — 37,3, 8. Westinová — 43,9, 9. Meierová [NDR] — 1:02,8, 10. Nykkelmoová [Nor.] — 1:06,1, 11. Belmondová — 1:06,7,

12. Mattikainenová [Fin.] — 1:08,1, 13. Venceneová — 1:16,0, 14. Bondarevová [SSSR] — 1:16,5, 15. Savolainenová — 1:28,6, — 26. Janoušková — 2:11,5, 36. Simčáková — 2:57,9, 41. Balážová — 3:22,4, 45. Knižková — 3:35,0.

10 km klasičky 17. prosince 1988 v Davosu: 1. Šamšurinová [SSSR] 32:48,5, 2. Määttäová [Fin.] — 21,9, 3. Vialbeová [SSSR] — 23,2, 4. Kirvesniemiová [Fin.] — 26,2, 5. Belmondová [It.] — 33,5, 6. Lazutinová — 35,2, 7. Smetaninová — 35,7, 8. Jahrenová [Nor.] — 46,0, 9. Ordínová — 46,2, 10. Tichonovová (obě SSSR) — 50,5, 11. Nybraatenová [Nor.] — 50,5, 12. Svingstedtová — 52,4, 13. Wallinová (obě Švéd.) — 1:09,6, 14. Kratzerová [Švýc.] — 1:10,8, 15. Venceneová [SSSR] — 1:17,1, — 22. Janoušková — 1:46,2, 30. Havrančíková — 2:24,2, 42. Simčáková — 2:51,1, 56. Balážová — 3:49,1, 63. Knižková — 4:38,8.

4x5 km volnou technikou 18. prosince v Davosu: 1. SSSR (Lazutinová, Šamšurinová, Tichonovová, Vialbeová) 1:00:03,8, 2. Švédsko (Wallinová, Westinová, Görlinová, Svingstedtová) — 1:22,3, 3. NDR (Moringová, Kuhfittigová, Braunová, Meyerová) — 1:32,5, 4. Norsko — 2:11,4, 5. Finsko — 2:15,2, 6. Švýcarsko — 2:24,0, 7. ČSSR (Simčáková, Janoušková, Knižková, Havrančíková) — 2:52,5, 8. Itálie — 5:01,8, — Mimo soutěž SSSR II. — 25,7 a Švédsko II. — 2:54,8.

SDRUŽENÁŘI

Závod jednotlivců 17. a 18. prosince 1988 v Saalfeldenu: 1. Bredesen, 2. Elden, 3. Andersen (všichni Nor.), 4. Sulzenbacher [Rak.] 5. Guy [Fr.], 6. Riiber, 7. Danielsen (oba Nor.), 8. Schaad [Švýc.], 9. Abratis, 10. Prenzel (oba NDR), 11. Guillaume [Fr.], 12. Kopal, 13. Beetz [NDR], 14. Apeiland [Nor.], 15. V. Repka — 18. Klímko, 27. Kerda, — Skok: 1. Bredesen 222,5 (84,5 a 88), 2. Sulzenbacher 220,2 (84,5 a 85), 3. Aschenwald [Rak.] 211,7 (85 a 82,5), 4. Guy 211,6 (84 a 84,5), 5. Platzer [Rak.] 210,5 (83 a 85), 6. Andersen 209,7 (84 a 80), — 9. Klímko 204,5 (81 a 81), 16. Kopal, 27. V. Repka, 28. Kerda, — 15 km: 1. Elden 44:24,5, 2. Riiber — 1:42,1, 3. Danielsen — 1:43,8, 4. Jacob [NDR] — 1:55,2, 5. Schaad — 1:55,5, 6. V. Repka — 2:37,1, — 10. Kopal — 2:56,1, 26. Klímko — 6:10,9, 29. Kerda — 6:43,3.

SKOKANI

Závod na středním můstku 3. prosince 1988 v Thunder Bay: 1. Thoma [NSR] 221,6 (88,5 a 90), 2. Laakonen 218,0 (88,5 a 86,5), 3. Nykänen (oba Fin.) 216,8 (87 a 86,5), 4. Heumann [NSR] 212,9 (86 a 85,5), 5. Vettori [Rak.] 206,0 (84 a 81,5), 6. Suorsa [Fin.] 205,0 (85,5 a 82,5), 7. Dluhoš 204,9 (78,5 a 89), 8. Johnsen [Nor.] 200,0, 9. Puikkonen 194,7 (78,5 a 83), 10. Parma 194,4 (83,5 a 76,5), 11. Debelak [Jug.] 192,9, 12. Opaas [Nor.] 192,7, 13. Lacedelli [It.] 191,6, 14. Klausner [NSR] 190,2, 15. Švagerko 190,1, 21. Ploc 178,6.

Závod na velkém můstku 4. prosince v Thunder Bay: 1. Laakonen 235,0 (126 a 121,5), 2. Johnsen 233,0 (123,5 a 119,5), 3. Thoma 230,5 (122 a 122), 4. Suorsa 226,5 (120,5 a 119,5) a Boklöv [Švéd.] 226,5 (126 a 118), 6. Heumann 225,5 (124 a 117,5), 7. Puikkonen 224,5 (119 a 118,5), 8. Opaas 217,5 (119 a 117,5), 9. Švagerko 212,5 (118,5 a 112), 10. Lacedelli 212,0 (110 a 118,5), a Bauer [NSR] 212,0 (117 a 114), 12. Debelak 211,0 (114 a 117,5), 13. Dluhoš 210,5 (110 a 120), 14. Lotrič [Jug.] 210,0 (111 a 113), 15. Kjörum [Nor.] 209,5 (119 a 110), — 20. Ploc 205,0 (118,5 a 107,5), 26. Parma 193,5 (108,5 a 106,5).

Problémy sruženě

Sružený závod prochází v současné době ve světovém měřítku obrozením a desetitisícové návštěvy na hlavních světových soutěžích nejsou výjimkou. K popularizaci přispělo hlavně použití Gundersenovy metody při startu závodu v běhu, která činí sružený závod velmi zajímavým a přehledným.

Naši sružení dosáhli v posledním období několika dobrých výsledků v SP, ZOH 1988 a především na MSJ 1987, 1988 a Družbě 1988.

AVŠAK

1. Zabezpečení RD sportovním materiálem. Lyžařskou výzbroj a výstroj je nutno dodat včas, před sezónou a v potřebné kvalitě. Pro jednání a výběr materiálu u zahraničních firem doporučujeme přizvat trenéra RD.

2. Spolupráce se socialistickými státy. Dohody při zabezpečování tréninku na ledové stopě a na prvním sněhu nejsou ze strany našich partnerů, NDR a SSSR, dodržovány; předem dohodnuté počty sportovců jsou na poslední chvíli snižovány.

Dohody o pořádání sružených závodů jsou dodržovány pouze našimi pořadateli, např. Pohár přátelství, ale ostatní státy (PLR a NDR) dohody neplní, doprava do míst soutěží v SSSR je složitá.

3. Mezinárodní sportovní styk sruženářů. Pro sruženáře je celosvětově pořádáno málo závodů. V mezinárodním kalendáři 1988—89 je pouze 20 závodů sružených(!)

(Za pomoci mezinárodní komise VSL uspořádala TJ Jiskra Harrachov v březnu 1988 I. ročník mezinárodních závodů juniorů. Pořádáním této soutěže chceme umožnit našim mladým závodníkům v širším počtu změřit síly se zahraničními soupeři a dále získat možnost reciproční výměny.)

4. Počet závodníků na domácích mládežnických soutěžích je malý, což je důsledkem malého počtu závodníků, zařazených do SVS-M. Nezařazení závodníci (i členové TSM) nejsou uvolňováni ze středních škol a učilišť na odpolední tréninky a prakticky na podzim a v zimě trénují jen v sobotu a v neděli a ve všední dny jen večer v tělocvičně. Vzhledem k náročnosti disciplíny je počet závodníků zařazených v SVS-M nízký!

5. Některé tradiční lyžařské oblasti (Šumava, Českomoravská vysočina a Beskydy) nemají SVS-M se zařazením sruženářů. Proto podáváme návrh na rozšíření SVS-M Zadov, Nové Město na Moravě a Rožnov (Frenštát) o sruženáře a na rozšíření sítě TSM na Slovensku.

6. Počet funkcionářských kádrů. Převážnou část administrativních úkolů plní trenéři a pouze několik dalších pracovníků. Z těchto důvodů někdy velmi těžko na různých úrovních prosazujeme a obhajujeme naše požadavky.

V celém sruženářském hnutí chceme aktivním přístupem k tréninkovému procesu, využíváním nových vědeckých poznatků, ekonomicky dostupným zajištěním tréninku doma i v zahraničí zaručit „dovoz“ bodovaných míst a medailí.

JOSEF KUTHEIL

subkomise sruženého závodu

ANKETA

1. Co považujete za svůj osobní úkol ve prospěch československého lyžování v roce 1989?
2. Co by měl častěji přinášet časopis Lyžařství?
3. Které faktory podle vás v současnosti nejvíce a) urychlují; b) brzdi rozvoj našeho sportu?

dilo by možná otevřít okénko dotazů a veřejné diskuse. Místo by se mělo najít i pro oblast techniky potřebné k úpravě tratí a můstků, případně pro poradenskou službu s tím spojenou.

3. a) — V čem vidím urychlení vývoje lyžování? Stalo se jedním z nejmasovějších sportů ve světě. Civilizační problémy se stále více dotýkají lidstva, které hledá únik do přírody. Hladově po pohybu, který současná konzumní doba vyžaduje. Nu a lyžování — to je pohyb, pobyt na zdravém vzduchu, krása horské přírody, krása a lehkost vlastního pohybu na lyžích. Proto také v zemích lyžařského sportu bylo tohle všechno důkladně podchyceno. Profesionální příprava tratí a svahů přitáhla širokou veřejnost. To je oblast masová. S tou samozřejmě souvisí prudký rozvoj závodního, vrcholového lyžování. Zde se projevuje otázka národní prestiže, sport vlastně přerůstá do oblasti politické. Přesto si myslím, že současný stav organizace vrcholového sportu není šťastný. Ani VII. sjezd ČSTV nedal dostatečnou odpověď na otázku, jak v nejbližší budoucnosti dál, což je jistě chyba. Jednou z dalších chyb je podle mého názoru přílišné urychlení růstu závodníků v žákovském věku, jejich opotřebení ještě před skutečným využitím talentu. Nešťastně plánování a stanovování cílů i pro trenéry mládeže zaviniolo honbu za medailemi v domácích soutěžích, a to je vývoji talentu jen ke škodě.

Za urychlující faktor ve vývoji lyžování považují také obnovu klubové cti, pocit příslušnosti ke svému městu, na který by měl navazovat nejvyšší stupeň — státní reprezentace. K tomu bude nutné zříditi SVS ČSTV, protože SVS v resortech ministerstva národní obrany a vnitra právě toto postrádají. Hlavní aktéři — závodníci — by měli mít možnost výběru. Současná snaha P-VSL ÚV ČSTV v této oblasti by měla rozvoj urychlit.

b) — Co rozvoj našeho sportu napopak brzdi? Především nedostatečná úprava svahů, tratí, nedostatek a zastaralost lanovek a vleků, slabé vybavení střední a těžší mechanizací pro úpravu lyžařských terénů, nízký počet kvalifikovaných organizačních pracovníků a trenérů lyžování, nedostatek základního lyžařského vybavení odpovídajícího alespoň průměrné kvalitě (lyže, hole, vosky, vhodné svrchní i spodní oblečení). Chátrají ubytovací zařízení na horách, staré bytovny-boudy jsou neúspěšně likvidovány časem, staví se nové hotely-monstra pro normálního lyžaře nedostupné. Také nedostatek oblužných prostorů je velkou brzdou masového a mnohdy i výkonnostního lyžování.

Vážným problémem se stává oblast ochrany přírody, zvláště pak přístup vedení Správy chráněných území v některých oblastech. Je nerozumné, že pracovníci některých chráněných oblastí nepřistupují k výkonu své práce jen formou striktních zákazů a neřeší problematiku vzájemnou dohodou.

Brzd lyžování je jistě mnoho, musíme se snažit o jejich postupné odstranění. Na závěr ještě jedna připomínka, která velmi silně ovlivňuje rozvoj sportu vůbec: docenění práce dobrovolných pracovníků, konečné uznání, že úsilí rozhodčích, trenérů, cvičitelů, technických pracovníků slouží rozvoji společnosti, že výsledky jejich práce ani nelze vyčíslit finančně, protože se projevují i v morálně volných vlastnostech občanů a tím i ve vlastním pracovním procesu. Stále ještě trvá nepochopení významu tělovýchovy pro dnešní společnost. Nestačí jen proklamací kladné na sjezdech a schůzích, je třeba velmi náročnou činnost pracovníků v tělovýchově ohodnotit, třeba jen veřejným uznáním, že je srovnatelná s prací uměleckou nebo společensko-politickou.

Zdeněk Gabriel
předseda STK VSL ÚV ČSTV

1. Pro mne jako předsedu STK-R VSL ÚV ČSTV je rok 1989 rokem plným práce na přípravě nového stabilizačního období lyžařských soutěží v ČSSR. Chceme, aby změny zasáhly především motivační oblast pro závodníky a lyžařské oddíly. Jistě také bude nutné zařadit do našeho lyžování vše nové z kongresu FIS v Istanbulu 1988. Naším cílem je navázat užší kontakt s pořadateli závodů. Velmi těžká práce čeká mne i pracovní kolektiv v plénu rozhodčích lyžování. Začíná se projevovat nedostatek mladých, bude třeba zajistit výchovu nových kádrů, aby úroveň nových rozhodčích lyžování byla stejně vysoká jako úroveň těch, kteří svoji činnost končí. Práce bude náročná a velmi citlivá, ale věřím, že s pomocí celého kolektivu pracovníků STK-R dosáhneme vytyčeného cíle do otevření nového období soutěží, do roku 1990.

2. Časopisu Lyžařství si velmi vážím pro poměrně rozmanitou náplň. Z pohledu pracovníka STK-R a funkcionáře oddílu si myslím, že by měl obsahovat více aktualit z oddílů, neuško-

ZELÍ A PANÍ EVA

Dvorská bouda je pro lyžaře pojem. Předloni se tam třeba připravoval Miroslav Kopal, když nemohl odjet na ledovec, a dokázal pak neuvěřitelně — vyrovnat se těm, kteří na Dachsteinu byli. Poslední dny před zahájením sezóny se na Dvorské pravidelně připravují běžci. Dvorská tak získává pomalu pověst Mekky, které není radno se vyhnout, chcete-li v zimě něco dokázat. Každého napadne jediná otázka: Proč? Mě napadla, když jsem na Dvorskou boudu přijel v prosinci za reprezentanty-běžci. Všichni se cítili báječně a spokojeně a všichni mi doporučovali, abych se s otázkou „proč“ obrátil na svrchovanou paní Dvorské boudy, odpovědnou vedoucí, chatařku, boudařku, jak chcete; Evu Soukupovou.

Takže, proč vycházíte lyžařům tolik vstříc, jak se všeobecně ví?

„Já si potrpím na pěkné mužské a tohle pěkní mužští jsou.“

Jenže oni sem jezdí trénovat. A podmínky, za kterých jsem dorazil nahoru, mi vnikly myšlenku, že tady se vůbec trénovat nedá. Mlha, metelice, meteorologický konec světa...

„Jenže — pokud někde leží sníh, pak je to právě tady. Na Dvorské se dá počátkem zimy trénovat, i když se jinde horské terény jen zelenají.“

Odkdy sem reprezentanti jezdí?

„V roce 1974 zahájil tradici Jaroslav Honců, tehdy jsme s manželem právě boudu přebírali. Od té doby sem jezdí pravidelně oni a taky Dukla Liberec, sportovní škola Jilemnice a další.“

Vozí si odtud pěkně vzpomínky. Když třeba šéfoval družstvo Urbanec, vzal si jednu moji zaměstnankyni.“

Reprezentační družstvo ovšem není běžný rekreační zájezd, s jakými se tu setkáváte od ledna. Ovlivňuje to nějak vaši práci?

„Samozřejmě, že reprezentanti jsou pro mě zvláštní kapitola. Právě teď přecházejí na makrobiotickou stravu, což dělá potíže. Ne každý to jí a potom — jednou nejsou vložky, podruhé obilné klíčky, celozrnný chleba tady taky nedostanu.“

Chutnají jim vůbec makrobiotické lahůdky?

„Snad. Ale nejraději ze všeho mají nakonec zelí. Normální zelí. Jsme letos v provozu teprve měsíc a už jsme spotřebovali pět metráků.“

To bude ve světě poprask, až se dozvědí, že za československými úspěchy se schovává také zelí. A navíc Eva Soukupová, jak bych měl asi připsat.

„Neblázněte. S trenéry i kluky je báječná spolupráce. S kým není, toho bych si sem podruhé nepustila. Ale tyhle tady chci. A dokud tu budu, mohou sem jezdit i oni. Strašně jim fandím. Jsou moc hodní, v půl desáté zalehnou a je dokonalý klid.“

Vážně je všechno bez problémů? Slyšel jsem, že jste je zrovna dneska pěkně zpucovala.

„To bylo kvůli mazání lyží a neporádku, který přitom kolem udělali. Totiž před takovými dvanácti lety se mazalo docela jinak a tomu odpovídala i výstavba — stačila lyžárna. Zatím preparace pokročila a všude jsou s tím problémy. Boudu bych asi dnes postavila jinak.“

Řekli mi, že nejste odsud. Proč vlastně pracujete na horách?

„Než jsem přišla na Dvorskou, lyžovala jsem každou volnou chvíli. Tady měl být pro mě ráj. Ale dosta-

nu se na lyže moc málo. Je to zvláštní situace. Člověk si pořád říká — sniž ti přece do zítřka nesleze, dneska zrovna fouká, přece do toho, holka, nepolezeš. A tak lyžuju miň a miň. Ale je to krásné, hrozně krásné. Ještě kdyby všichni lidi měli rádi nejenom sport, ale i prostředí, přírodu, boudu, personál... Pro tyhle vztahy je lyžování krásné nejvíc.“

Rozumím, protože bez vzájemných kontaktů a ohleduplnosti se tady lidi neobejdou. Poslyšte, uvědomují si to vůbec?

„Vždycky ne. Kolikrát mě hrozně dopálí. Příklad pán poprosit o šroubovák, aby si opravil vázání. A než mu ho donesu, ukradne lyže.“

To se stává častěji? Takhle musíte za pár dní přestat lidem důvěřovat.

„Ba ne, to se pozná, jestli je člověk v nouzi a přišel se jenom ohřát, nebo bude čekat do půl šesté, až padne tma, abych ho už nemohla vyhodit a musela někam uložit. I když nemám kde.“

Takže — důvěřujete. Ale přece, v čem bychom měli být lepší?

„Víte, co poslední dobou pozoruju? Lidi k sobě ztrácejí vztah. Každý přijde do jídelny a sedne si, aspoň mi to tak připadá, co nejdál od ostatních. Místo, aby se sesedli dohromady. To nemá logiku, ale je to československá specialita. Že jsme družní, se jenom povídá. Ve skutečnosti jsme si někdy dost daleko.“

V té chvíli se nad nás naklonil reprezentační trenér Bohuslav Rázl, energicky zamířil ukazovákem na paní Evu a sdělil vážným hlasem: „Trenér podotýká — nebýt těchhle lidí, nedá se vůbec lyžovat.“ A já po takovém finále už jaksi nevěděl, na co důležitějšího se ještě zeptat. -vap-

Jeseníky - nové centrum

Veřejnost v posledních letech bedlivě zkoumá oblast Jeseníků jako místo útočiště, odpočinku, regenerace sil, ale především pravidelného či nepravidelného sportovního vyžití. Je chvályhodné, že dnešní generaci není hostejné, v jakém stavu se nachází kdysi krásně hustý les, jaké služby jí poskytují horské chaty, zda se vylepšuje úprava běžeckých a sjezdových tratí...

A že jsme již uznali nepochybnou platnost stupnice:

1. kvalitní podmínky a zázemí,
2. zájem začátečníků i pokročilých;
3. zelená masověmu sportování;
4. vyšší úroveň výkonnostního a vrcholového sportu.

* *

Tak se Jeseníky postupně staly oblastí velice zajímavou i pro ústřední orgány lyžování. Nedávno to potvrdila návštěva delegace ÚV ČSTV v sestavě: Jaroslav Potměšil - ústřed-

ní trenér, Svatopluk Rejtar - ústřední inspektor, Lenka Šnebergrová - metodička svazu lyžování. Zhlédli sportovní školu v Bruntále, standardní tratě na Pradědu, Kurzovní chatu, sportovní školu v Jeseníku, neušel jim ani trénink TSM Jeseník na kolečkových lyžích a lyžařský areál v Horní Lipové.

Dr. Potměšil shrnul získané poznatky: „Jeseníky, jako celá oblast, stály dlouhou dobu stranou našeho zájmu, řadili jsme je mezi 'rozvojové oblasti'. Ale v nejbližším období musíme tomuto kraji věnovat zvýšenou pozornost. K výrazným přednostem patří sněhové podmínky, ovšem za předpokladu kvalitní úpravy terénu. Průkazná je vysoká schopnost jeseníckých organizátorů, stačí jmenovat akce Jesenícká 70, Ve stopě Jesenícké 70, mistrovství ČSR a ČSSR apod., kde se i ve skromnějších podmínkách osvědčili.“

Velmi aktuální je dobudování standardních běžeckých tratí v okolí Kurzovní chaty a sjezdovek na Červenohorském sedle, jako hlavních center lyžování v Jeseníkách. Vzhledem k růstu výkonnostní úrovně

v mládežnických kategoriích by také jistě mělo opodstatnění zřízení vyššího článku vrcholového sportu. Tato záležitost je ovšem dosti složitá a k potvrzení oprávněnosti takového požadavku bude potřeba delší časový úsek."

* *

Připomeňme, že novodobá historie jesenického lyžování je spjata se založením sportovních lyžařských tříd v Jeseníku, u něhož stál v roce 1974 mistr sportu Karel Štefl. Od počátku byli žáci sportovních tříd i jejich rodiče aktivováni ke spolupráci na rozvíjení práce oddílu RD Jeseník. Společnými silami byla opravena lyžařská chalupa v Horní Lipové a zahájena výstavba běžeckých tratí v jejím okolí. Dnes už jsou jako jedny z prvních v ČSSR homologovány. Hodnota díla prezentuje částku 3,5 miliónu Kčs při nepatrných nákladech.

V návaznosti na výsledky sportovních tříd bylo Jeseníku přiděleno v roce 1984 lyžařské TSM. Rozvoji činnosti pomohlo otevření nové školy na Goitwaldově nábřeží, kde nyní sídlí ST v kvalitních tréninkových podmínkách. Trenéři mají k dispozici dvě tělocvičny s posilovnou a školní sportovní areál, který učitelé, rodiče a žáci vybudovali za 6 měsíců v akci „Z“. Škola je navíc situována do těsné blízkosti dobrých běžeckých terénů.

* *

Rada jeseníckých trenérů se zapojila do spolupráce s podnikem Jesan, sídlícím v Jeseníku. Ten začal vyrábět nedostatkový materiál pro lyžaře-běžce. Počínaje lyžařskými holemi, přes vázání, mazací stolice pro firmu SWIX došli až k výrobě kolečkových lyží. A v nejbližší době bude zahájena výroba karbonových běžeckých holí, opět ve spolupráci s firmou SWIX. O tom, že pomoc trenérů byla v tomto směru neocenitelná, nejsou pochybnosti.

Výborné sněhové podmínky v oblasti Pradědu jsou umocněny dokončením Kurzovní chaty v těsné blízkosti lyžařských tratí. Ty jsou stále

ještě v mohutné a velkorosé výstavbě, kterou vede oddíl lyžování při TJ Slavoj Bruntál v čele s Milanem Hornou.

Svycárna je nejstarší chatou v oblasti Pradědu, v minulém roce oslavila 100 let. Dnešní vedoucí, bývalý reprezentant v orientačním běhu Oldřich Pilc, lyžování fandí. Důkazem je nejen skutečnost, že na chatě mají přednost lyžaři-běžci (zejména v listopadu a prosinci), ale i to, že byla založena TJ Svycárna a že už v letošním roce pořádá CKZ dospělých.

Na závěr malého kaleidoskopu z Jeseníků připomeňme, že **oblast Pradědu je vyhledávaným místem předsezónní přípravy vrcholových lyžařů**. V ideálních sněhových podmínkách se na Kurzovní chatě připravovaly před odjezdem k první sérii Světových pohárů i naše reprezentantky-běžkyně.

Jubileum Elitexu

LÍHEŇ LYŽAŘŮ

Jsou města, ve kterých už po prvních krůčcích poznáte něco charakteristického. Přírodní útvary, památky, ale třeba i nějaký druh rozšířené a oblíbené činnosti obyvatel. V Jablonci na Nisou vás za nos zatahá vůně sportu. Sportem žije město i celé jeho okolí, na každém rohu se zde setkáte s lidmi v teplácích, na kolech, lyžích, lodích, v tělocvičnách, na hřištích, atletických drahách, samozřejmě i v překrásné atletické hale, u šachovnic a za pingpongovými stoly. Každý sport si tu našel své místo. Ale at si říká kdo chce co chce — vede atletika a lyžování.

Klimatické podmínky Jablonecka jsou pro zimní sporty přímo rájem. První nadšenci je využili už v roce 1948, kdy zde vzniklo organizované lyžování. Nejstarším oddílem je dnešní TJ Elitex, jehož členové si v říjnu 1988 na společenském večeru připomněli čtyřicet let činnosti. Dnes jsou největším lyžařským oddílem

* *

Podle všeho mají Jeseníky šanci stanout důstojně po boku takových lyžařských oblastí jako Krkonoše, Sumava či Tatry. Zkušenosti, poznatky i odhodlání lidí tomu napovídají. Chtějí rozvíjet nejen masový, ale i výkonnostní a vrcholový sport. Oddíl lyžování LP Šumperk žádá o přidělení sportovních tříd se zaměřením na běžecké i sjezdové disciplíny.

Snahou oddílu RD Jeseník je získat SVS zaměřené na běh. Případně rozšíření činnosti TSM. Talentovaní sportovci totiž každoročně odcházejí z Jeseníků do vzdálených SVS-M.

Jeseničtí si ovšem uvědomují, že první článek známé stupnice zní: kvalitní podmínky a zázemí. A dodávají: „Věříme, že v další cestě nám pomohou všechny zainteresované složky.“

**KVĚTOSLAV ŽALČÍK
dr. ZDENĚK KREJČÍ**

v ČSSR a nikdo v minulosti nezískal tolik medailí jako právě lyžaři z Jablonce nad Nisou.

O výchovu mladých nástupců se nyní starají i menší oddíly — Jiskra Lučany, Spartak Rychnov, Sokol Alšovice, Sokol Zlatá Olešnice, Jiskra Josefův Důl, Sokol Nová Ves, Jiskra Tanvald, Sokol Hamrská a další. I tyto oddíly mají svá lyžařská sportoviště a žijí lyžemí po celý rok. Z tak důkladné základny se dobře vybírá špička.

Mezi první zástupce Jablonecka v reprezentaci patřili V. Lahr, B. a J. Sůvovi, J. Bartoš, V. Zajíček, J. Weishäutel a jiní. Výchova reprezentantů klade velké nároky na sportovce, funkcionáře i organizaci. Oddíl lyžování zahrnuje lyžařskou přípravu dětí od osmi do deseti let, sportovní školu, sportovní třídy, tréninkové středisko mládeže, středisko vrcholového sportu mládeže a družstvo dospělých. Překrásný a stále rozšiřovaný areál v Břízkách je přímo líhň lyžařů. V poslední době o tom svědčí vynikající sportovci jako např. Alena Janoušková, Petra Šimůnková, Šárka Zurinková, Jitka Pospíchalová, Heidi Suchánková-Hannichová, cenné medaile domů přinášejí Ladislav Švanda, Pavel Benc, Radim Nyč, František Chládek, Martin Janoušek, Vladimír Pospíchal, Martin Hušek, Karel Raabe, Jan Pecka, Pavlína Brožová, Martina Vondrová...

Dnes mají lyžaři Elitexu 290 žáků, 90 dorostenců a dorostenek, 124 dospělých. Jejich úsilí je nesmírně významné pro celou společnost. Není to jen zábava, ale i tvrdá práce. Účastníci říjnového setkání jsou si toho vědomí a chtějí v práci s ještě větším nasazením pokračovat. Tělovýchova není v Jablonci jen boj o medaile a body. Stala se nezbytnou a nezastupitelnou složkou životního stylu lidí.

MILAN TUREK

HELMUT HÖFLECHNER:

Lyžování je zaměstnání

Tisíc a jednu noc nevyhrál Rakušan závod Světového poháru ve sjezdu. Pohádka o despotii Švýcarů, Italů, Kanaďanů a spol. měla nová a nová pokračování. Až přišel Helmut Höflechner. Vlastně — až se vrátil. Přibližme si ho několika základními údaji:

Narozen: 24. 11. 1959.

Výška/hmotnost: 177/78.

Původní povolání: automechanik.

Stav: svobodný, ale s přítelkyní Lydií má šestnáctiměsíčního Romana.

Zájmy: golf, cyklotrial.

Největší úspěch: v sezóně 1984 až 1985 se stal vítězem Světového poháru v disciplíně sjezd; až do loňska vyhrál pět závodů SP, poslední však v roce 1985.

Vrátil se 10. 12. 1988, kdy vyhrál sjezd ve Val Gardeně. 22. 12. 1988 ve St. Antonu znovu triumfoval, jakoby cítil potřebu vynahradit si tisíc a jednu bezesnou noc. To samozřejmě vzbudilo pozornost sdělovacích prostředků. Z höflechnerovské kampaně jsme pro vás vybrali několik otázek a odpovědí.

Jaký byl váš první pocit v cíli ve Val Gardeně?

„Cítil jsem se jako v horečce. Jako bych onemocněl a zdály se mi divné sny. Všechno mi najednou prolétlo hlavou.“

Co vás během tří hladových let 1986, 1987 a 1988 motivovalo, hnalo dopředu?

„Moje hladová cesta trvala dokonce skoro čtyři roky. Ale po celou dobu jsem měl kromě špatných výsledků dobrá znamení — v těžkých a zatáčkovitých úsecích tratí patřily moje mezičasy k vůbec nejlepším. To mě stále utvrzovalo, že jsem lyžovat nezapomněl.“

Vám vyhovují spíše těžší tratě?

„Přitahují mě. Cítím se na příkrých zatáčkovitých srážech jako ryba ve vodě, zato na těch dlouhých ‚rovinách‘ jsem mizerný. To byl vždycky můj problém, nedostatek, jenž mě od začátku brzdil.“

Ríká se, že ideálním prototypem sjezdaře je Švýcar Peter Müller. To znamená — žije raději v ústraní,

pro sebe, všechno dost prožívá, není příliš kolegiální. Ale právě to všechno nezbytně potřebuje. Dovedete si sebe představit v takové poloze?

„Ne, ne. Pro mě je lyžování zaměstnání, jako každé jiné. Dávám mu všechno, ale mám proto zapomenout na úsměv? Mám být zklamaný a uzavřený, když přijdou bídné roky? Ani mě nenapadne. Beru sport jako povolání a patří k němu proto i porážky a zklamání.“

Lyže Atomic vás provázely po celé nešťastné tři roky, vyhovovaly vám méně a méně, proto jste loni přešel k Fischerovi. Nehrály v tom však roli spíše finanční otázky?

„Rozhodně ne. U Fischera jsem na tom dokonce hůř než dříve. Nepochybuji však, že teď po úspěších se všechno pomalu vylepší. Aby bylo jasno: přecházet jsem k nové firmě s plným vědomím, že si finančně pohorším. Na tom mi ale nemůže záležet. Bez lyží, které mi naprosto perfektně sedí, nemohu dosahovat perfektní výsledky. A za perfektními výsledky vždycky přijdou peníze. V tom smyslu jsem na přestupu vydělal, to je zákon.“

Změnil jste se od roku 1985 také jako člověk?

„Snad. Vlastě určitě. Protože se změnila podmínky, ve kterých pracuji. Teprve dnes chápu, jak těžké je vyhrávat, že to, co jsem pro to vždycky musel dělat, je obrovská práce. Nikdy mi to nepřišlo, až dnes to vím.“

Dovedete si představit spolupráci s trenéry odlišné lyžařské školy; třeba se švýcarským novátorem Karlem Frehsnerem?

„To bych musel vyzkoušet. Nevím. Ale přežil jsem už hodně trenérských změn, pracoval pod vedením řady lidí a se všemi jsem vycházel výtečně. To vůbec není u každého sjezdaře běžné. Myslím, že proto mě moji trenéři měli docela rádi. A já měl rád je. Ale zpět k otázce — párkrát jsem se dal na sjezdovce do řeči s Frehsnerem, myslím, že bychom si docela rozuměli. On je totiž také posedlý.“

Jaké jsou vaše nejoblíbenější tratě?

„Garmisch-Partenkirchen, Wengen, Val Gardena, prostě ty těžké. Ale vůbec nejraději mám Kitzbühel. Tam se mi zrychluje tep, sotva přijedu.“

Rakouský tým měl výtečný nástup do sezóny, lepší než v předchozích letech. Čím si vysvětlujete obrat k lepšímu?

„Dříve existovaly 4 reprezentační skupiny, každý si dělal, co ho napadlo, tým byl roztržštěný.

Rozdělení bylo nyní zlikvidováno, všichni pracují společně a mladí i starší závodníci si už navzájem neříkají — co je ti do toho — ale spolupracují. To je rozhodující.“

Co si myslíte o novinářích? Slétní se teď na vás ze všech stran.

„Mám názor na ty rakouské. Ten zní: Když se mi jenom trochu nedaří, přál bych si nebýt Rakušanem.“

Závěr: třicetiletý Rakušan chytíl do plachet čerstvý vítr. Jezdí najednou jako Ortlieb, jako Besse, jako Piccard, jako celá nová generace, která se tlačí na nemnoho míst na výsluní. A, bohužel, chytíl do plachet i vítr jejich filozofie. Lyžování jako povolání... Sny o amatérismu se najednou kácejí příliš rychle.

A dokonce s hrdostí.

-vap-

THOMA ZTRATIL IDEÁL

Bylo jich pět: Švéd Tällberg, Rakušan Kutin, Němec Thoma, Fin Nikkola a náš Jež. Všichni stejně staří. V atmosféře loňského Nykänena boomu se hned na druhém místě mluvilo o nich. Protože skokan je křehký materiál a Nykänena také jednou začnou bolet kosti a nebude se mu chtít brzo vstávat k tréninku. Zmizí starý ideál a budeme muset najít nový. Bylo jich pět — kandidátů. Dnes se do čela jejich žebříčku dostal Dieter Thoma. V očích mnohých to bylo nejméně čekané řešení. Jenže strašlivě se mylili. I výroba skokanského ideálu má totiž své zákony a Dieter Thoma je do písmene dodržel a dodržuje. Takže poslyšte jeho (a kdoví jestli ne univerzální) recept.

HINTERZARTENSKÝ NYKÄNEN

Jeho příběh opravdu připomíná nykänenovskou cestu. Od dětství měl mimořádné tělesné předpoklady, vyrůstal navíc v poslední době do tělesné podoby dokonalého lehkého letce. Na hinterzartenských můstcích měl možnost skákat a skákat do umdlení, absolvoval tisíce skoků; odhaduje se, že 2–3X více než jeho mladí konkurenti. V tom jakoby Nykänenovi z oka vypadl. Naučil se skákat uvolněně, přirozeně, cítit vzduch a vítr.

Jeho rodiště Hinterzarten je proslaveno strýcem Georgem Thomou. O jeho úspěších se ví (vítěz OH 1960 ve Squaw Valley, mistr světa z roku 1966 v Oslu v závodě sdruženém), méně je známo to, že byl jedním z otců slavného Adlerova můstku v Hinterzartenu, uznávaného všeobecně jako nejlepší a nejkrásnější můstek světa. Brzy na něm zavedli i ledovou stopu, což byla podmínka Thomova růstu.

PROFESOR A RAS

Pak musel přijít krotitel, kočí, který usměrní to prudké, lyžemi zdívočelé hříbě. Na scéně se objevil, a to bylo velké štěstí, Ewald Roscher. Thoma měl kliku — dostal se v šestnácti do rukou reprezentačního trenéra, známého jako skokanský profesor. „Víte, kdy jsem v něm poznal opravdovou osobnost budoucnosti?“ vzpomíná Roscher. „Hned při prvních minutách prvního tréninku jsem mu něco radil, jemu se to nezdálo a div se se mnou nepohádal. To si nedovolil ani zkušený dospělý chlapeček.“

Formoval ho jako vybroušeného stylistu. Už tehdy, kdy ještě více rozhodovaly metry, ale i v tomto směru je recept přesný. Roscher tušil, že vývoj půjde tímto směrem. A Thoma získal náskok před ostatní-

Dieter Thoma, NSR, narozen 19. 10. 1969, člen SC Hinterzarten, výška 173, hmotnost 63 kg. Juniorský mistr světa 1986 v soutěži skokanských družstev.

mi. Nešlo jim o to dohonit Nykänena; museli na tom být od počátku lépe než on. Jejich představy byly přemrštěné — ale může mít jiná logika ve sportu úspěch?, řekněte sami. Dnes přiznává: „Bez Roschera bych nebyl vůbec nic.“ Byli prostě dva, dva v dobrém i zlém; a také to je v našem receptu nezbytné.

Musel ovšem nastat den, kdy Roscher svou roli dohrál. Musel nastoupit zlý muž. Šťastnou shodou okolností se novým trenérem reprezentace loni stal kdysi slavný skokan Rudi Tusch. Zvolil podstatně drsnější tón, tvrdší metody, bezohledně dráždil chlapcovu citlivost, učil ho snášet bolest a únavu a vyrovnávat se s ní odvážně a ukázněně. Thoma sám pochopil důležitost toho momentu, kdy chlapec musí splnit svojí jedinou povinnost — totiž přeměnit se v muže. Kombinace Roscher—Tusch přivedla na svět hvězdu.

MÍSTA V KUFRU

Ale to, co je mladému muži nejbližší, zatím v našem výčtu schází. Ten tvrdý, samostatný a sebevědomý muž je zcela závislý na tichém domě na úpatí hory Winddeck. Stojí jen pár kroků od dolní stanice lanovky, kterou spravuje Franz Thoma, otec. Kdysi býval běžcem, dokonce reprezentantem, pamatují na něj jako na nezkrotného individualistu, který si vždycky prosadil, co chtěl. A syn se potatil.

Trénují společně v lese, sedávají pak u krbu a celé hodiny dokáží ho-

vořit jeden o druhém a jeden pro druhého, je to taková zvláštní forma důvěry. Ale kdo takovou nepotřebuje. „Kdybych se mohl svěřit třeba děvčeti, měl vážnou známost, kdoví, možná by mě odvedla od lyžování.“ Mít za nejbližšího přítele otce je ovšem v tomhle směru jistota. Jistota, že Thoma žije ideálně.

Nehledě k tomu, že otec Thoma ho rezolutně chrání před nezdravou publicitou. Víte, oč nejvíce novináři žádají — o snímky Dieterovy ložnice a o rozhovory na intimní témata, Franz Thoma však prohlásil: „Do mého domu tenhle rumrajch nevkročí.“

Nic se ale nesmí přehánět. Matka by se chtěla o syna starat, snad jako každá jiná, poněkud úzkostlivěji než by odpovídalo věku. On to podrážděně odmítá. Patří to k jeho sebevýchově k tvrdosti. „Na takové balení zavazadel si vůbec nedá sáhnout,“ říká paní Thomová. „Rohy jinak nabitého kufru si nechává volné, tvrdí, že to je místo na poháry, které přiveze.“

Na gymnáziu v Neustadtu výtečně prospívá. Kamarádi z družstva o něm říkají, že jediný dokáže po tréninku překonat únavu, otevřít knihu a učít se. „Chci brzy absolvovat obchodní školu ve Freiburgu.“

Konečně — je dobře, že se může stát vzorem nejen po sportovní stránce. V tom smyslu by byl ještě zářnější než Nykänen.

Myslíte, že je předčasně o tom hovořit, že Mattiho hvězda zatím nepadá? Pro Dietera Thomu to není tak jisté: „Míval jsem vzor, ideál — Nykänena. Říkával jsem si, až ho začnu porážet, budu muset hledat jiný. Dnes ho porážím a jiný vzor jsem nenašel. Ztratil jsem ideál.“

S použitím zahr. pramenů V. A. P.

1 OTÁZKA ODPOVĚD

Odpovídá **BOHUSLAV RÁZL**,
trenér československých
běžců

Proslýchá se, že si vedete jakýsi žebříček podle výkonů v závodech a testech a také to, že ten žebříček hraje dosti důležitou roli. Můžete prozradit něco bližšího?

„Vycházím z toho, že v průběhu přípravy absolvují moji svěřenci každé dva měsíce asi 5 závodů nebo testů. Bodují jejich pořadí systémem 10—1 bod. Po příslušných dvou měsících body sečtu a vzniklé pořadí znovu oboďuji, takže celkově první dostává 10 bodů, s nimiž vstupuje do dal-

ší etapy. Tak je zaručeno, že žebříček odráží především aktuální výkonnost, ale zároveň je v něm aspoň jednou pětinou zastoupena kvalita předchozí přípravy. Ještě bych rád dodal, že na počátku přípravy na sezónu dostali čtyři olympijské medailisté 10 bodů do první etapy.

Tento systém mohu doporučit jako poměrně objektivní měřítko poměru sil v družstvu.“

Pripustiť alebo nepripustiť Edwardsa a spol.

Ked tento článok vyjde v našom „Lyžařství“, lyžovanie bude v druhej polovici zimnej sezóny 1988—1989. Napriek tomu si myslím, že téma o ktorej píšem, bude aktuálna aj pre budúcu sezónu 1989—1990, hoci vyvolala dosť rozruchu v odborných kruhoch FIS už na začiatku sezóny tejto.

Ide konkrétne o skok, jeho propagáciu vo verejnosti, jeho ďalší vývoj, najmä pokiaľ ide o nových adeptov tohto odvážneho športu. „Rozruch“ vyvolala účasť anglického pretekára Eddie Edwardsa na skokanských súťažiach v Calgary. Mnohí sa pýtali a mnoho sa napísalo o tom, či jeho účasť bola regulérna, alebo či sa nepostaral len o zaujímavé „show“, ktoré, ako sa zdá, našlo porozumenie u časti menej odborne znalého publika.

Z tých odborných orgánov, ktorých sa tento problém týka, sa ako prvý ozval Medzinárodný olympijský výbor. V snahe podporovať rozvoj športu aj v krajinách športovne zatiaľ menej rozvinutých MOV hradí určitému počtu pretekárov z takých krajín v potrebnom rozsahu náklady

O TURISTICKÝCH PRETEKÁROCH

ich účasti na OH. V snahe však zabrániť účasti „turistických pretekárov“ požiadal okrem iných medzinárodných športových federácií aj FIS, aby vypracovala kritéria kvalifikácie pretekárov, ktorým by MOV hradil účasť na ZOH.

Predsedníctvo FIS uložilo svojej skokanskej komisii, aby sa týmto problémom zaoberala a rozšírila ho aj na spracovanie kritérií pokiaľ ide o účasť na majstrovstvách sveta. Sama skokanská komisia ho rozšírila ešte aj o účasť na Svetovom pohári v skoku.

Je teda účasť takéhoto pretekára členskej národnej lyžiarskej federácie FIS na ZOH, MS, SP alebo vôbec na pretekoch uvedených v kalendári FIS problémom? Odpoveď znie: áno, zatiaľ je. Predovšetkým je to aktuálne práve v skoku na lyžiach, ale nie je vylúčené, že sa to bude týkať čoskoro napr. aj zjazdu. Ale zostaňme zatiaľ u skoku.

Podľa stanov FIS má každý riadny členský štát FIS, pokiaľ si plní svoje povinnosti vyplývajúce z členstva, aj právo vyslať svojich pretekárov na všetky lyžiarske preteky uvedené v kalendári FIS, teda MS a SP, EP apod. Túto zásadu FIS dosiaľ ctíla, pretože jej snahou je rozširovať lyžiarsky šport vo všetkých krajinách, kde sú na to podmienky. To znamená, že jej vrcholných súťaží sa môžu zúčastniť aj pretekári, ktorých kvalifikácia ešte nie je na takej úrovni, ako u vedúcich lyžiarskych krajín. Za

touto „benevolenciou“ sa skrýva snaha nielen podporovať lyžiarsky pretekársky šport v menej rozvinutých krajinách, ale súčasne aj „bojovať“ proti monopolizácii lyžiarsky silných štátov, ktoré by napr. najradšej videli na zjazde len „alpské“ zeme a povedzme v behu len skandinávské zeme. To samozrejme trochu prehaniam, ale podobné tendencie tu sú, no nechcem sa v tomto článku nimi zaoširoka zaoberať.

Na druhej strane, ale život ukazuje, že treba brať do úvahy aj iné aspekty účasti napr. bezpečnosť pretekára, čo sa mi vidí veľmi aktuálne v skoku a zjazde. Pokiaľ ide o skok, návrhy skokanskej komisie smerujú k tomu, aby na vrcholnú svetovú súťaž boli pripustení skokani, ktorí v tréningu dosiahnu skok najmenej 70 % dĺžky najdlhšieho skoku, ktorý bol dosiahnutý. Tréning je každý pretekár povinný absolvovať. Pre urobenie predstavy: týchto 70 % by napríklad znamenalo na mostíkoch v Innsbrucku, Garmisch-Partenkirchen alebo na Holmenkollen asi dĺžku 70 m, alebo dĺžku 75 m na mostíkoch v Calgary, Lahti alebo Lake Placid. V skutočnosti by to znamenalo skoky o cca 10—15 m kratšie ako je bod P, kde vlastne začína doskočisko. Je známe, že práve v tomto bode môžu byť pády veľmi kritické a nebezpečné, pády ktorým sa samozrejme „potešia“ najmä fotografovia, televízia a potom neunávne takto zle vypadajúce pády náležite „spropagujú“. Ide teda o to predísť novými pravidlami takýmto situáciám, pretože podľa doterajších pravidiel ani jury nemala dostatočnú možnosť zakázať štart riadne prihlásenému pretekárovi. Ide o to vytvoriť také pravidlá, aby začiatočníci alebo ešte nekvalifikovaní pretekári neštartovali hneď na MS alebo SP či dokonca na ZOH, ale aby sa na tieto vrcholné podujatia museli kvalifikovať. Veď začiatočníci majú dostatok medzinárodných pretekov, na ktorých si môžu zdokonaľovať svoju kvalifikáciu. Týmto súťažiam je len treba dodať patričnú vážnosť a dobre ich organizovať.

Možno povedať, že obdobné stanovisko, úvahy a pohľady vedli skokanskú komisiu FIS, keď prišla s návrhom obmedzenia účasti pretekárov na pretekoch Svetového pohára, ktorý, ako vieme, je veľmi populárny a počty prihlásených pretekárov na preteky Intersportturné už dnes presahujú 100 pretekárov. To je už z pretekárskeho a organizačného hľadiska naozaj veľa, keď si uvedomíme možnosti zlého počasia, vetru atď., čím sa preteky neúmerne predlžujú a diváci strácajú aj záujem, ale psychicky to nepôsobí dobre ani na pretekárov, nehovoriac už o problémoch televíznych prenosov. Preto sa skokanská komisia domnieva, že maximálny počet pretekárov nesmie prekročiť číslo 90, v ktorom by sa umiestnili všetci pretekári z krajín, kde je skokanský šport prevádzaný.

Škoda, že tieto návrhy skokanskej komisie boli spracované dosť neskoro a predsedníctvo FIS vyslovilo nesúhlas, aby sa v tak krátkej dobe tesne pred hlavnou sezónou uviedli do života, a tak by sa národné federácie nemali možnosť k takémuto zásadnému problému vlastne vyjadriť.

V každom prípade bude zaujímavé, ako sa bude situácia ďalej vyvíjať a aké budú závery predsedníctva FIS, ktoré v tejto veci príjme na svojom jarnom zasadnutí v Benátkach.

JÁN MRÁZ

Poznámka redakcie: Ťeský pád a zranění Eddieho Edwardsa pri závodu Intersportturné v Innsbrucku dalo snad ďalší pádný argument do ruky tých, ktorým jde oprávněně především o bezpečnost skokanů. Připomeňme však, že nejen skokanský sport se v posledních letech ocitl na křižovatce — stále vyšší výkony versus bezpečnost.

KONEC KONCŮ

vyhrát může jen jeden, říkal si nejspíš 13. 1. 1989 v cíli Zlaté lyže v Novém Městě na Moravě Nor Ulvang (č. 66), kterému vítězství ve volně běžené patnáctce uniklo jen o pár vlásků.

Ambice Švéda Isaakssona (41) a Miloše Bečváře (102) sice tak vysoko nesahaly, ale stopy únavy a vyčerpání byly patrné i na nich.

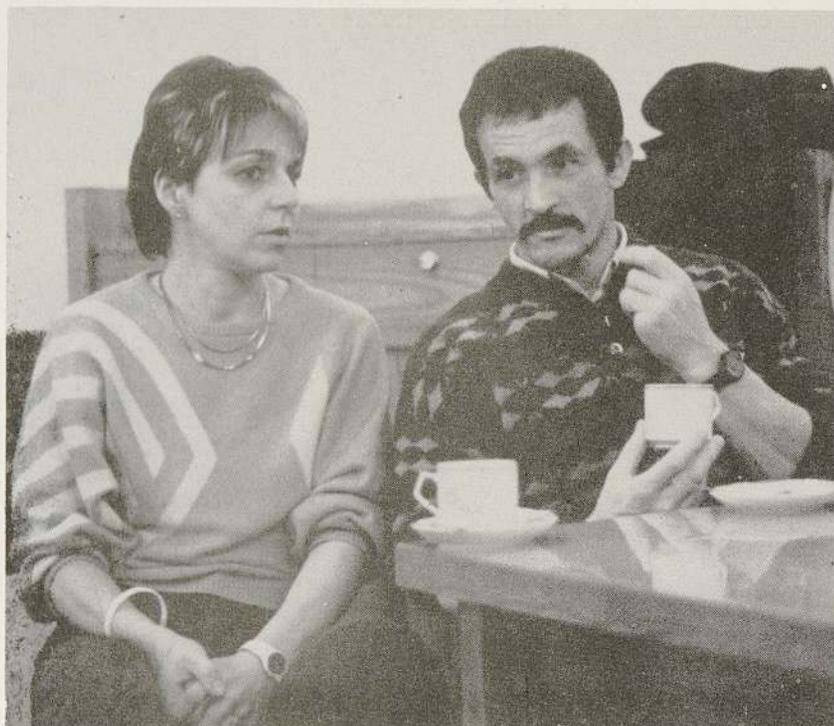
Jenže — první může být jen ten nejlepší. A tak se všichni tři sklánějí před bezkonkurenčním Svanem (na 3. straně obálky). Foto M. Brachtlová

JAN BOKLŮV

(čtěte na str. 6)

Patří mezi lidi, o kterých se říká: malí postavou, velcí výkonem. Matador světové bílé stopy, po které se pohybuje od roku 1982 (MS Oslo, 7. na 50 km). V Sarajevu 1984 sice nic moc, ale přišla mistrovství světa v Seefeldu (1985) a v Oberstdorfu (1987). Jak dravé zvíře se tam hnal ladným bruslařským pohybem za medailemi. V Seefeldu mu ještě odolal Svan, ale v Oberstdorfu už nikdo. Maurillio de Zolt se stal mistrem světa v běhu na 50 km!

Přišly olympijské hry v Calgary. O dvanáct let mladší Svan v lyžařském maratónu zvítězil, ale osmatřicetiletý „dědek“ de Zolt zase hned za ním. Stříbrná olympijská medaile — krásný závěr závodní kariéry!

Závěr? De Zolta jsme viděli na Světovém poháru v Novém Městě na Moravě znovu! Fešácký knírek „desperáda od mexických hranic“, tichý chraplavý hlas à la Drupí (chcete-li Dalibor Janda) a neotálejší s odpověďmi (přes překladatelku — viz snímek).

Mysleli jsme, že olympiádou v Calgary končíte.

„Taky jsem si to myslil. Tím spíš, že se mi do dalšího tréninku už nechtělo. Ale přišlo léto, chlapci odjžděli na ledovec do Ramsau — a já jel s nimi! Rozhodl jsem se, že to do Lahti vydržím.“

Tenkrát v Seefeldu bylo bruslení novinkou. Jak to, že jste ji tak rychle a perfektně zvládl?

„Já jsem bruslil od malička. Chtěl jsem být hokejista. Na lyžích jsem poprvé bruslil až na soustředění před Seefeldem v Ramsau. Najednou jsem viděl, že to jde a že to nic není.“

Prý taky jezdíte na kole a děláte Moserovi sparringpartnera?

„Mosera znám moc dobře, ale už jsem ho dlouho neviděl. Přestěhoval se a teď bydlí ode mne hodně daleko. Ale že bych jezdil na kole? Kdo vám to povídal?“

Prý nerad cestujete?

„Kdo by rád cestoval, když má v chalupě tři děti.“ (Čtrnáctiletého chlapce a dvěčata, dvanáctileté a čtyřleté. Žije v dolomitské vesnici Belluno, někdejšími dějišti Světové zimní univerziády 1985.)

Ještě několik otázek a odpovědí telegraficky: Letní trénink? „Běh a kolečkové lyže!“ Peníze? „Nestěžuju si!“ Doping! „Nechápu, jak to může někdo dělat!“ Co se vám na lyžování nejvíc líbí? „Když je hodně sněhu a hodně diváků!“

Na závěr jsme se zeptali: Včera (v pátek 13. ledna, 15 km volně) jste skončil až 72. Poběžíte zítra zase (30 km klasicky)?

„Na času a na pořadí mi teď nezáleží. Poběžím naplno. Je to báječný trénink.“ (Na druhém snímku de Zolt na startu třicítky, ve které skončil 52.)

Později nám italský reprezentační trenér Alessandro Vanoi ještě řekl: „Kdyby se Maurilliovi podařilo udělat v Lahti medaili (čtenář v době vyjítí tohoto čísla Lyžařství už může posoudit), tak ho z lyží nedostaneme až do roku 1994.“

Ještě nám prozradte, zeptali jsme se trenéra, co de Zolt dosud neřekl žádnému novináři?

„Že by chtěl vyhrát Worldloppet!“

-loh-

Snímky: Míša Brachtlová

CO DE ZOLT NEPROZRADIL

ČTĚTE

Rozhovor
s Mikkelsplassem

4

Cigareta s Boklövem

6

Rychlost nejsou žádné čáry
(metodické rady)

7-8

Akrobatický sjezd —
nová OH disciplína

11

Ve stínu „Orla“

16

Z obsahu příštího čísla:

- Vzlety a pády (jedenáct stran z MS ve Vailu nabízí povídání o Tauscherovi, Jurkovi, Nierlichovi, Svetové, McKinneyové, Zurbriggenově pádu, Tombově smůlovaté sezóně, železné vládě firem a další zajímavosti)
- Portrét Alžběty Havrančíkové
- Něco o Svanovi a manželském páru Kirvesniemiových
- Výsledkový servis z Vailu i Lahti

Na titulu snímek B. Hynka, na zadní straně obálky snímek Richarda Grégra

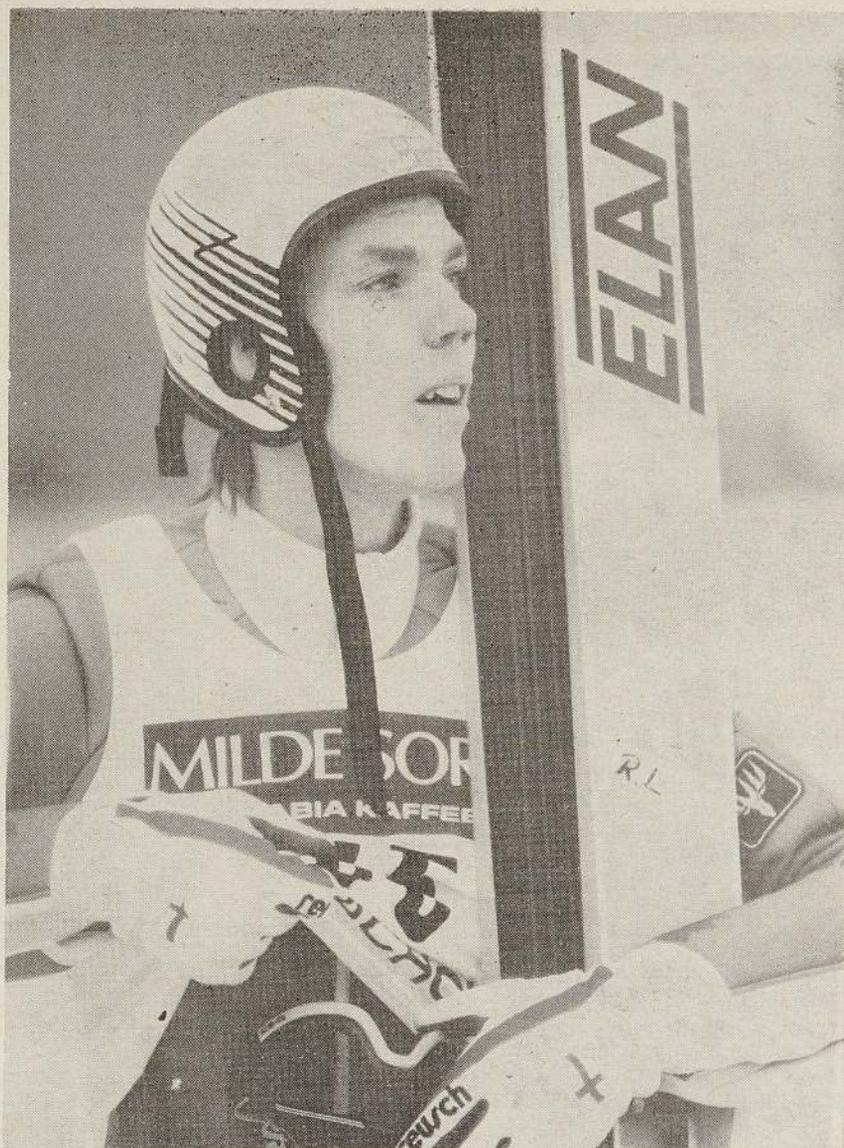
lyžařství

Ročník 75

Číslo 3

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů a vedoucí redaktor ing. Alexandr Žurman. Redaktor časopisu Petr Bušta. Grafická úprava Zdeněk Köhler. Redakční rada: J. Trouslil, předseda, ing. P. Borský, PhDr. T. Broda, CSC., P. Bušta, P. Honzl, PaDr. A. Horáček, A. Jedlička, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, J. Lánský, dr. J. Maršik, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil, CSC., P. Zelenka. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentůvská 1. Tel. 23 13 78 1. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskářské závody, n. p., Karlovy Vary. Cena 3 Kčs. Rozšiřuje PNS. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá administrace PNS a doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS - ústřední expedice a dovoz tisku Praha, závod 01, administrace vývozu tisku, Kafkova 19, 160 00 Praha 6. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. 2. 1989. Neobjednané příspěvky se nevracejí.

ISSN - 0323 - 1445

Risto Laakkonen

Snímek B. Hynka

LAAKKONEN NA BODY... ...BOKLÖV NA METRY

Letošní Intersportturné potvrdilo značnou vyrovnanost skokanů Světové špičky a zvýšený počet uchazečů o medaili na mistrovství světa v Lahti. Jedenadvacetiletý Fin Risto Laakkonen zvítězil v 37. ročníku, přestože nevybojoval prvenství ani v jediném ze čtyř závodů. Jeho náskok rozdilem 2,5 bodu před krajanem Matti Nykänenem a Jens Weissflogem (NDR), kteří se dělili o druhé místo, byl nejmenším bodovým rozdilem v posledních deseti ročnících soutěžích. Stejně tomu bylo i mezi vítězem a šestým v pořadí celkové klasifikace Norem Kjörumem — pouze 10,0 b. Tato skutečnost nejlépe potvrzuje vyrovnanost nejlepších skokanů. Zajímavé jsou bodové rozdíly mezi vítězem a druhým a v pořadí mezi prvním a šestým závodníkem: 1987—88 99,0 — 136,2, 1986—87 6,9 — 25,8, 1985—86 30,1 — 48,0, 1984—85 14,7 — 51,4, 1983 až 1984 55,6 — 108,0, 1982—83 12,6 — 35,2, 1981—82 36,0 — 46,4, 1980—81 3,6 — 66,5, 1979—80 27,2 — 43,1 b.

Největší délky v osmi soutěžních skocích dosáhl Švéd Jan Boklöv 850,5 m, což znamená průměrnou délku na jeden skok 106,3 m. Na druhém místě je Thoma (NSR) s 839,5 m před Nykänenem 838,5 m. V loňském ročníku Intersportturné Nykänen naskákal 869,5 m, což je o 19 metrů více než letos Boklöv a znamená to úctyhodný průměr 108,7 m na jeden skok. Od stylových rozhodčích měl nejlepší ohodnocení Weissflog 420,5 před Rakušanem Vettorim 413,0, Laakkonenem 412,0, Kjörumem 407,0, a Nykänenem 404,0 b. Boklöv se svým V stylem je až třináctý s 385,5 b.

(Výsledky na str. 9)

LYŽE ZLATÁ A SVANOVA

51. ročník Zlaté lyže Českomoravské vysočiny přinesl nejen boje dosud nepočtenější a nejkvalitnější mezinárodní konkurence, ale byl také mimořádným úspěchem novoměstských organizátorů, vzhledem ke zvláště nepříznivým sněhovým podmínkám nejen na Vysočině, ale i v alpských zemích. Ocenil to i zástupce FIS B. E. Bengtsson. Velká většina mezinárodních závodů plánovaná na druhý lednový víkend (a to i ve vysokohorských oblastech) totiž musela být pro nedostatek sněhu odřeknuta. Rekl: „Obdivuji mimořádnou obětavost novoměstských organizátorů; mimořádný zájem ukázněných diváků po celé trati a povzbuzování i těch nejslabších běžců, umožnění bezproblémového pohybu novinářů a fotoreportérů na stadiónu. Českoslovenští lyžaři znovu potvrdili, že jsou výbornými organizátory.“

Ve startovním poli ze světové špičky chyběli jen Švéd Torgny Mogren (pro onemocnění) a sovětský reprezentační A-tým, který zahájil přípravu na MS v Lahti na speciálně profilovaných tratích v Bakuriani. SSSR obeslal Zlatou lyži především mladými závodníky v čele s juniorským mistrem světa 1988 Alexandrem Karcevským. Silné družstvo vyslali Italové, kteří však teprve doladovali formu. Očekávaly se také lepší výsledky Finů. Zato se opět blýskli Holger Bauroth (NDR) a Rakušan Alois Stadlober (světenec trenéra Jaroslava Honců).

Horečka způsobila absenci Lubomíra Buchty a Václav Korkunka závody jen sledoval se zlomeným prstem. Přesto si naši běžci ze dvou závodů připsali do SP 18 bodů a potvrdili, že plní úkol prosadit se do světové špičky i v závodech jednotlivců.

Trenér reprezentačního družstva Bohuslav Rázl: „Je to dobrá předzvěst a povzbuzení pro všechny reprezentanty. Cením si zejména výkonů Petráska [6. na 30 km klasicky] a Bence [8. na 15 km volně]. Švanda po obvyklém slabším začátku sezóny nabírá formu.“

Martin Petrásek: „Je to můj zatím největší úspěch. Spolehlivě jsem namazal a na náročné trati se dobře stoupalo.

V závěrečné desítce jsem se při obtížných sjezdech obával pádu. Stopa postupně měkla a důležitý byl především správný odraz do skluzu.“

Pavel Benc: „Že budu osmý jsem nečekal. Diváci mě vydatně povzbuzovali a pomáhali mi udržet sebedůvědu pohotovými informacemi o průběhu závodu. Jsem rád, že jsem nezklamal. Druhé kolo bylo obtížné a stálo mě hodně sil.“

Nové Město na Moravě se může pochlubit rekordem letošního ročníku Světového poháru ve všech klasických disciplínách. Více než 20 000 diváků při nedělní klasické třicítce! Taková návštěva nebyla ani v žádném ze čtyř závodů letošního Intersportturné.

VÝSLEDKY:

15 km volnou technikou 13. ledna: 1. Svan (Švéd.) 18:12,8, 2. Mikkelsspass — 1,4, 3. Ulvang — 12,8, 4. Dahlie [všichni Nor.] 52,5, 5. Perlov [SSSR] — 1:03,7, 6. Bauroth (NDR) — 1:08,7, 7. Guldon (Švýc.) — 1:09,8, 8. Benc — 1:14,1, 9. Ristanen (Fin.) — 1:20,5, 10. Forsberg (Švéd.) — 1:27,5, 11. Vanzetta (It.) — 1:29,6, 12. Langli (Nor.) — 1:29,9, 13. Albarello (It.) — 1:31,0, 14. Danielson (Švéd.) — 1:32,5, 15. Bellmann (NDR) — 1:32,9, 16. Fauner — 1:33,1, 17. Polvara (oba It.) — 1:36,8, 18. Nyč — 1:37,9, 19. Walder (It.) — 1:38,8, 20. Behle (NSR) — 1:40,5, — 23. Teplý — 1:46,3, 27. Švanda — 1:57,3, 32. Svub (Slavia Banská Bystrica) — 2:10,6, 35. Vaněk — 2:14,0, 36. Karlík — 2:15,4, 37. Hušek — 2:15,5, 40. Lisičan — 2:17,9, 42. Nečas (Nové Město na Moravě) — 2:33,1, 44. Petruch — 2:36,9, 46. Lichoň (ČH Strbské Pleso) — 2:39,5, 48. Koucký (Dukla Liberec) — 2:40,9, 52. Petrásek — 2:44,8, 54. Jebavý — 2:47,8, 95. Bečvár — 5:00,2 — Ze 114 startujících bylo 112 klasifikováno.

30 km klasicky 15. ledna: 1. Svan 1:17:57,7, 2. Mikkelsspass — 1:42,0, 3. Bauroth a Ulvang oba — 2:09,7, 5. Langli — 2:27,9, 6. Petrásek — 2:37,7, 7. Majböck (Švéd.) — 2:42,9, 8. Forsberg — 2:45,2, 9. Stadlober (Rak.) — 2:56,1, 10. Karcevskij (SSSR) — 2:57,1, 11. Eriksson (Švéd.) — 3:07,5, 12. Kirillov (SSSR) — 3:27,6, 13. Dahlie — 3:48,8, 14. Kirvesniemi (Fin.) — 3:56,1, 15. Lichoň — 4:00,1, 16. Benc — 4:12,4, 17. Sarkinen (Fin.) — 4:21,8, 18. Teplý — 4:26,9, 19. Danielson — 4:34,6, 20. Ristanen — 4:35,3, 21. Nyč — 4:42,8, 22. Jebavý — 4:55,7, 23. Janoušek — 5:09,3, 26. Karlík — 5:14,1, 30. Bečvár — 5:33,8, 31. Švanda — 5:36,0, 25. Beneš (Ski Jilemnice) a Vaněk oba — 6:09,4, 46. Blaško — 7:09,7, 52. Kapusta — 7:43,2, 58. Staněk (všichni ČH Strbské Pleso) — 8:39,4, 63. Lisičan — 9:30,9, — Z 96 startujících 81 závod dokončilo.

LOTERIE?

Mezi 6. lednem, kdy se v Bishofshofenu uzavřelo Intersportturné, a 14. lednem, kdy proběhl liberecký závod Bohemia Crystal turné, se rozkládá bílá mapa osmi dní. Osmi dní, během nichž československý skok na lyžích z šedivého průměru popoletěl na místo, které mu náleží. Chceme shrnout, k čemu během oněch osmi dnů došlo a snad i trochu nadčasově postihnout, co všechno je ve skokanském sportu možné. (Poznámka: mezi vstupními informacemi je nezbytné připomenout, že IST nebylo naprostou prohrou — jak se o tom zmiňujeme na str. 1 — a také výhodu domácího prostředí, ve kterém se závodilo při Bohemia Crystal turné.)

Z čeho pramenily potíže, které nás postihly v NSR a Rakousku na přelomu

roku? Odpovídá Josef Lánský, hlavní trenér skoku: „Hlavně se nepovedla závěrečná příprava. Nemohli jsme skákat na devadesátce, protože v Harrachově napadlo příliš sněhu a nedala se upravit. Souvisí to s formou, ale také s psychikou. Kluci věděli, že potřebují trénovat na devadesátce, a přitom nemohli. Působilo to na ně. A už se vezli.“

Pavel Ploc po vítězství v Liberci hodnotil příčinu náhlé proměny zejména z pohledu psychologického: „Všichni od nás očekávali od samého počátku velké výkony, když nepřicházely, svazovalo nás to. Odpovědnost i očekávání.“ Otázkou, zda příčiny byly skutečně především psychologické, jsme adresovali ústřednímu trenéru Jaroslavu Potměšilovi: „Začíná se od drobné technické chyby, kterou není čas odstranit. Nedaří se, potom je psychika narušena. A z narušené psychiky pramení nervozita a další technické chyby. Tady existuje opravdu jakási dialektická souvislost.“

Tedy technické chyby v pozadí výkono na IST a zároveň jejich odbourání

v pozadí obratu při Bohemii... Co na to říká Josef Lánský? „Kluci si potřebovali opravdu pořádně zatrénovat a dohánět hlavně nájezdové postavení. Tu možnost mezi IST a Bohemií měli. Členové realizačního týmu dr. Zháněl, Zdeněk Kříž a Zbyněk Hubač přivezli z Intersportturné videozáznamy, které se zaměřovaly na měření nájezdových úhlů. Až jejich rozbor odhalil, v čem je chyba. Do poslední chvíle jsme pracovali na jejím odstranění. Když například 13. ledna v Harrachově odpadl trénink, přesunuli se naši na sedmdesátku, kde se právě nájezdový postoj piluje snáz.“

V nablité světové konkurenci Československo získalo deset bodovaných míst do SP. A navíc — dvě z nich patří Daňkovi a Sakalovi, začínají oba splňovat předpoklady, o kterých se v jejich případech mluvilo. Ovšem — skok je strašně kulatý. Celá letošní skokanská sezóna ukazuje, že to může být — jako v případech československé lednové proměny — tak trochu loterie.

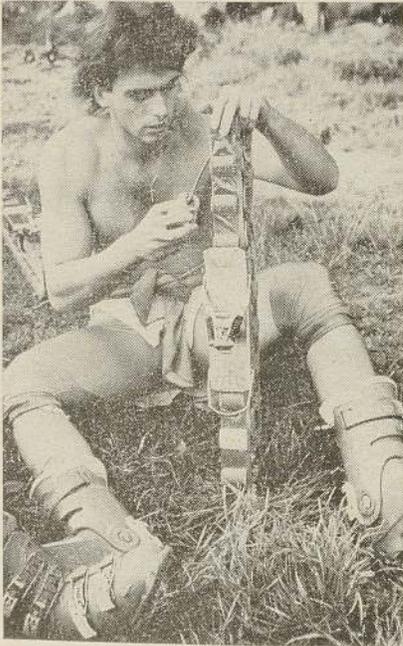
-pbu-

Jaro je tady

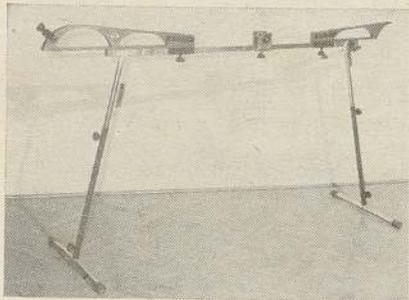
tím chceme připomenout, že lyžování nekončí spolu s invazí prvních sněženek. Ze od loňského roku u nás bylo zrovnoprávněno lyžování na trávě. Ze lekteří odborníci ho doporučují jako velmi vhodnou přípravu pro lyžování tradiční. Ze můžete dosahovat úspěchů v zimě i v létě — jako Juraj Breštenský (na snímku Jána Janegy). Ze Koh-i-noor Bílovec a JZD Plumlov už vyrábějí odpovídající trávařské vybavení.

Jediný skutečný rozdíl tkví v tom pozoruhodném zjevu, že asi tak od dubna se nám začínají lyžaři pod rýpavým sluníčkem SVLEKAT

Pro úpravu běžek

vyvinula firma Sportservis Plzeň nový typ skládacího stojanu, vhodného pro preparaci lyží dlouhých 165 až 210 cm. Zájemci se mohou blíže informovat na adrese: Sportservis Plzeň, Hřbitovní 37, 312 83 Plzeň.

Ptáme se

Spatřte jednoho finského novináře a jednoho norského skokana ve stavu náramné a nevidané zuřivosti, zamyslel jsem se nad Bohemia Crystal turné.

Výsledky prvního závodu v Liberci vydali pořadatelé se zpožděním 21 hodin; výsledky závodu harrachovského si zuřiví zpravodajové vydupali sice už po dvou hodinách, bylo to sice o 90 % rychlejší, ale pořád o 100 % pomalejší, než snesou i dosti tolerantní redakce a agentury.

A z jiného soudku. Liberecký závod poskytuje svým účastníkům podmínky — krátce řečeno Světového poháru nedůstojné. Ani v prostoru závodnických buněk ani na nájezdu skokani neobjevili žádné sociální zařízení, kromě toho před každým kolem se musejí patřičně zahřát půl-kilometrovou překážkovou drahou po schůdcích a ledových plotnách — a to s lyžemi na zádech.

Liberečtí i harrachovští zvítězili nad nepřízní přírody — to obdivujeme. Přesto...

Ptáme se, zda opravdu ještě chceme pořádat někdy v budoucnu mistrovství světa v klasických disciplínách?

-pbu-

Arzenál

Co je moc, to je moc. Pirmin Zurbruggen se vydal na cestu do Vailu a do kufrů si zabalil: 17 párů lyží pro sjezd, 6 pro super-G a 6 pro obří slalom. Kromě toho 5 párů bot (a hromadu vnitřních výplní k tomu — pro každou disciplínu zvlášť), 5 párů holí sjezdových o 9 párů holí pro točivě disciplíny. Jeho servisman Bär přibalil ještě 50 kg vosků a přístrojů k jejich roztírání. Podtrženo, sečteno — Zurbruggen má nejtěžší lyžařské kuřry historie — váží 0,5 tuny.

3X světový

Při Zlaté lyži v Novém Městě na Moravě došlo k předběžnému jednání s představitelům FIS E. Bengtssonem o našich nadějích na přidělení závodů Světového poháru v klasických disciplínách pro příští sezónu. Naděje trvají pro SP sdruženářů, pro skokanské turné Bohemia Crystal (hned po ukončení Intersportturné) a pro 15 km a štafetu běžců (tentokrát ovšem v termínu týden po Bohemii).

Gilotina

V konejšivé náruči bezpečnostních vázání a nepropustných kombinéz se snadno zapomene — hory vždycky zabíjely. Než se začne umírat ve velkém — jako letos.

Smrtelné úrazy na československých horách nebyly ojedinělé, z těch nejotřesnějších si asi pamatujeme smrt chlapce a vychovatelky na výcvikovém kursu v Krkonoších, nebo smrt matky před očima celé rodiny na Lysé hoře v Beskydech. Také těžkých úrazů na zledovatělých plotnách sjezdovek bylo víc než je v kraji obývaném myslícími lidmi zvykem. Lidé se asi přestávají bát. Méně jim na životě záleží? Nebo jsou prostě větší hazardéři? Kolik jsem viděl „sjezdařů“, kteří by měli hoblovat loučku pod boudou, a přitom se nechali otloukat černými sjezdovkami ve Špindlerově Mlýně a Harrachově.

Ale poslední lednový den se smrt dotkla i princů a po sněhu tekla modrá krev. Skvělý lyžař, španělský princ Alfonso Bourbonský, člen výkonného výboru FIS (!) vjel ve Vailu na uzavřenou (!) trať a doslova se gilotinoval o lano cílového zařízení, se kterým technici právě manipulovali. Vlajky byly svěšeny na půl žerdi.

Všimněte si — zase neodpovědnost. Člověk prostě ještě přírodu neovládá, protože neovládá sám sebe. Kolika vlajek na půl žerdi se ještě dočkáme...

Znovu kloubové tyče

Patříme mezi oddily, které se nechaly zlákat nabídkou kloubových tyčí exotické firmy ZLÍNSPORT. Výsledek byl po prvním použití bolestný. Nejen proto, že kloub stojí 90 Kčs a zakoupili jsme jej na úkor jiných DKP, ale především z důvodu jeho nepoužitelnosti. Charakteristika: 1. je velmi měkký; 2. neunesse tyč vyrobenou Slovšportem; 3. již po prvním jízdě zůstává tyč svěšená.

Celková situace zůstává tedy i nadále kritická a jistě opět negativně ovlivňuje průběh zejména nižších soutěží dorostu a dospělých, které nejsou zajištěny „putovními tyčemi“ svazu.

Prekvapující je, že výrobek je evidován jako patent. Kdo se asi před schválením jeho kvalitou zabýval? Antonín Pech, sportovní areál Špičák

(Pozn. red.: jedná se o kloub, o němž jsme psali v čísle 1/89. Ukazuje se tedy, že také ten, i když posvěcený patentem, má svoje mouchy. O situaci v zásobení a výrobě sjezdových tyčí vás budeme v dalších číslech informovat.)

Nar. 29. 4. 1961 v Nesbyenu, 171 cm, 65 kg
Jezdí na lyžích zn. Rossignol

Zlato na MS 1982 ve štafetě, zlato na MS 1985 ve štafetě, bronz na MS 1987 ve štafetě, stříbro na OH 1988 na 15 km

Před mnoha a mnoha lety se jistý Michal (norsky Mikkel) vydal z nížiny do hor, aby si v jednom údolí našel místo (plass), kde by žil on a jeho rod. Lidé, kteří z usedlosti na tom místě postavené pocházeli, pak dostali podle „Michalova placu“ jméno „Mikkelsplass“. U příležitosti letošní Zlaté lyže Vysočiny, závodu Světového poháru, jsme hovořili se zatím nejmladším z Michalova rodu Paalem Gunnarem. Dodejme, že ta dvě „aa“ ve jménu Paal (čti Pol) by se slušela psát jako jedno „a“ (jak se dosud objevovalo v našich textech), ale nad tím „a“ by měl být malý kroužek. Jelikož takové písmenko česká tiskařská „kasa“ nezná, uchylujeme se k také správnému přepisu dvěma „a“. Takže — nejlepší norský lyžař současnosti: PAAL GUNNAR MIKKELSPLASS!

„Vypadá to u vás jako v Norsku!“

NEJMLADŠÍ Z MICHALOVA RODU

Vy jste tedy Mikkelsplass z Mikkelsplassu?

Ne, ta usedlost se nyní jmenuje Bromma. Ale stačí, když napíšete, že pocházím z Nesbyenu, což je název celé tamní oblasti.

Co dělá váš otec?

Pracuje na svém statku. Spíš bych řekl, ve svém lese. Máme 2500 hektarů lesa a taky já už od šestnácti let pomáhám při kácení stromů.

Zabýváte se dřevorubectvím i teď, když jste se stal slavným závodníkem?

To na věci nic nemění. V lese pracuju každé léto. Mnozí sportovci se v té době snaží využít své popularity,

objíždějí všelijaká show. Já jsem taky musel vyhovět různým pozvánkám, ale sláva mně příliš nesedí. Příští rok by se mi nemuselo dařit a pak by se to mohlo obrátit proti mně.

Jak jste se dostal k lyžím?

Jako každý norský kluk na nich jezdím od nejranějšího dětství. Taky jsem na nich už v klukovských letech skákal a taky dělal rychlobruslení. Bylo mi asi sedm let, když jsem v televizi sledoval nějakou olympiádu (v Grenoblu, kde Norsko zvítězilo v bodování národů s medailovou bilancí 6 — 6 — 2; pozn. red.). Moc se mi to líbilo a řekl jsem si, že bych chtěl taky závodit. Vážně jsem s tím začal až v patnácti letech.

Váš sportovní vzor?

Oddvar Braa. Je mu už 37 let, ale stále závodí a je to dobrý kamarád.

Váš trenér?

Nejdřív mi radil otec. Prvního skutečného trenéra jsem měl až v juniorské reprezentaci, by jím Steinar Tormogard. V seniorské reprezentaci nás pak vedl Magnar Lundemo, než odešel trénovat Rakušany, potom Odd Skildheim, který pak trénoval Francouze. Nyní je naším trenérem Švéd Aake Jonsson.

Máte osobního trenéra?

Trénuju sám. Žádný trenér totiž nemůže znát mé pocity. Nemůže mi proto přikazovat, co mám dělat. Celý

trénink podřizuju svým pocitům. Podle toho dřu nebo naopak zvolním.

Vaše cesta k úspěchům?

Začala bronzovou medailí na domácím šampionátu juniorů. Pak byl chvíli klid, až přišel rok 1981, kdy jsem se dostal do seniorské reprezentace. Nebylo mi ještě devatenáct, když jsem vyhrál slavné závody Holmenkollen na 15 km. Rok před mistrovstvím světa v Oslu!

Na tom mistrovství došlo k one dlouho diskutované kolizi mezi vašim a sovětským finišmanem (Oddvar Braa, Alexandr Zavjalov). Vy jako člen norské štafety jste byl u toho. Mohl byste nám po letech, kdy už vášně opadly, říct, kdo to tenkrát opravdu zavinil?

I teď po letech bych řekl, že vinu měli oba. Sovět vjel Braaovi na hůlku a zlomil mu ji, Braa do něj vrazil. Všechno bylo v zápalu boje a věřím, že žádný nepoškodil svého soupeře úmyslně. Bylo jenom dobře, že i do cíle oba doběhli naprosto stejně, takže na nejvyšším stupni stanuly obě štafety.

To byl váš první titul mistra světa, Pak přišel ještě jeden, také štafetový v Seefeldu. Pak jste se ale vytrácel z předních pozic. Čím to?

Já bych řekl, že každý sportovec má ve svém životě takové období, kdy trénuje jak může, ale ono je to spíš horší.

Dobrych výsledků dosahujete spíš na 15 km.

Taky mě považují za sprintera, ale myslím, když mi to sedne, že dokážu vyhrát i maratón.

Bruslení?

Není tak těžké, jak by se zdálo. Stačí se dívat, jak to dělají ostatní závodníci.

Jak vypadá váš tréninkový rok?

V dubnu, i když je po největších soutěžích, se ještě hodně závodí. Vloni jsem v tom měsíci absolvoval 21 závodů. Pro mne začíná tréninkový rok v květnu. To je největší pohoda. Trénuju sice pětkrát až šestkrát v týdnu, ale jenom půl hodiny, maximálně jeden a půl hodiny. Většinou běhám. Pouze když je u nás ještě sníh, беру si někdy lyže. V květnu reprezentanční družstvo odjíždí na soustředění do Španělska. Je to spíš taková dovolená. Týden u teplého moře, diskotéka, aby si i hlava odpočinula. V červnu už začínáme lyžovat. Ledovec mám prakticky za chalupou, je to jen dvě hodiny jízdy autem. Jmenuje se Vargebren, Vlčí ledovec. S reprezentanty se pak scházíme jednou měsíčně na týden. Od září trvá sou-

středění 10 až 15 dnů, v listopadu i 20 dnů. V tomto měsíci jezdíme na ledovec, ale do Rakouska.

Příklad vašeho tréninkového týdne, kdy nezávodíte? Například letos před Světovým pohárem v Kavgolovu (6. až 8. 1.).

Každý den jsme trénovali jeden a půl až dvě a půl hodiny. Dva dny v týdnu pak dvoufázově. To vypadá tak, že ráno trénujeme dvě hodiny a odpoledne ještě hodinu a čtvrt. Kolik naběhám kilometrů vám neřeknu, my to počítáme na čas. Ty dvoufázové tréninky nejsou tak těžké, nehorší období je v říjnu a v listopadu.

Mažete si lyže sám?

Obyčejně si lyže mažu sám, ale při závodech máme dva servismany. Jeden glideruje, druhý nanáší další vrstvy.

Proč jste vloni nepřijeli na Světový pohár do Tater?

Byli jsme v té době ve Sv. Mořici na vysokohorském soustředění.

Řekněte nám něco k olympijskému závodu, ve kterém jste získal stříbrnou medaili.

Já jsem strašně chtěl vyhrát. Hlavně proto, že jsem věděl, že na to mám. Pak mě ale předjel Sovět (Děvjaťjarov) a byla z toho jenom stříbrná medaile. I tak jsem byl spokojený, protože jsem podal svůj maximální výkon. Sovět byl prostě lepší.

Jaký byl ohlas doma?

Strašně chtěli, abychom přivezli alespoň jednu zlatou medaili. Ale přivezli jsme jenom tři stříbrné. Štafeta žen, skokan Johnsen a já. Ale nikdo mi nic nevyčítal.

Jeden norský novinář nám řekl, že se chystáte svrhnout Švédy z vedoucí pozice v běžeckém lyžování.

Švédové jsou naši největší rivalové. V soukromí jsme sice přátelé, ale ve sportu je pro nás nejdůležitější porazit Švédy. Až pak přicházejí na řadu ti ostatní. Zatím jsou Švédové lepší. Avšak jako jsme je dokázali porážet v minulosti, určitě je porážíme i v budoucnosti.

Zimní olympijské hry 1994 budou v norském Lillehammeru, jak rozhodl Mezinárodní olympijský výbor v Soulu.

Tam jsme to Švédům už naklepli. Po druhém kole sice vyhrával švédský Östersund, ale nakonec jsme se pořadatelé stali my. (Připomeňme, že před kongresem byla největším favoritem Sofia — pozn. red.) Já se na olympijské hry v Lillehammeru velmi těším. V té době mi bude 32 let, což v našem sportu vůbec nic nezna-

mená. Kolik bylo olympijských vítězů, kterým bylo přes třicet! Byl bych velmi rád, kdybych tam mohl úspěšně dovést svoji kariéru.

Jistě vám něco říká název Birkebeiner Renet.

To je velmi slavný závod mezi městy Lillehammer a Rena. Jeden rok se běží jedním směrem, druhý rok opačně. Každý účastník musí nést zátěž 11 kg jako připomínku historické události, zachránění jednoho malého prince. Já osobně se ale masových maratónů neúčastním a zřejmě ani v budoucnu nebudu.

Děláte něco jiného mimo lyžování? Studujete? Pracujete?

Už jsem říkal, že kácím stromy. Se sekerou se to už nedělá, ale i s elektrickou pilou je práce dost. Při této práci zhubnu o 2 až 3 kila. Když mám vykáčené určité množství dřeva u nás, vypomáhám u sousedů.

Zálibý?

Střelba na terč. V Norsku však střílíme na terč do vzdálenosti 300 m. To je moje letní zábava. V zimě zase skáču na lyžích. Mám už osobní rekord 67 metrů a chtěl bych někdy skočit 100 metrů. Příští rok ještě ne, ale ten další bych chtěl startovat na domácím šampionátu v severské kombinaci.

Máte nějakou známost?

Nemám.

Váš cíl pro letošní rok?

Vyhrát Světový pohár. Osobně si této soutěže vážím víc, než mistrovství světa. U Světového poháru musí člověk dokázat, že byl dobrý po celých pět měsíců. U mistrovství světa jenom během jednoho závodu.

Vášim největším soupeřem v Norsku je Vegard Ulvang.

Je také mým největším přítelem. Spolu trénujeme a radíme se o tréninkových plánech. Společným rozumem toho zvládneme víc.

Jak se vám líbí v Československu?

Jsem tady poprvé. Byl jsem překvapen, kolik lidí fandilo podél trati. To jsem nečekal. Češi jsou mi sympatičtí. Podobají se Norům, žádný rozdíl nevidím. A když se podívám z okna, i ta krajina kolem vypadá jako v Norsku.

Děkuji za rozhovor.

— —

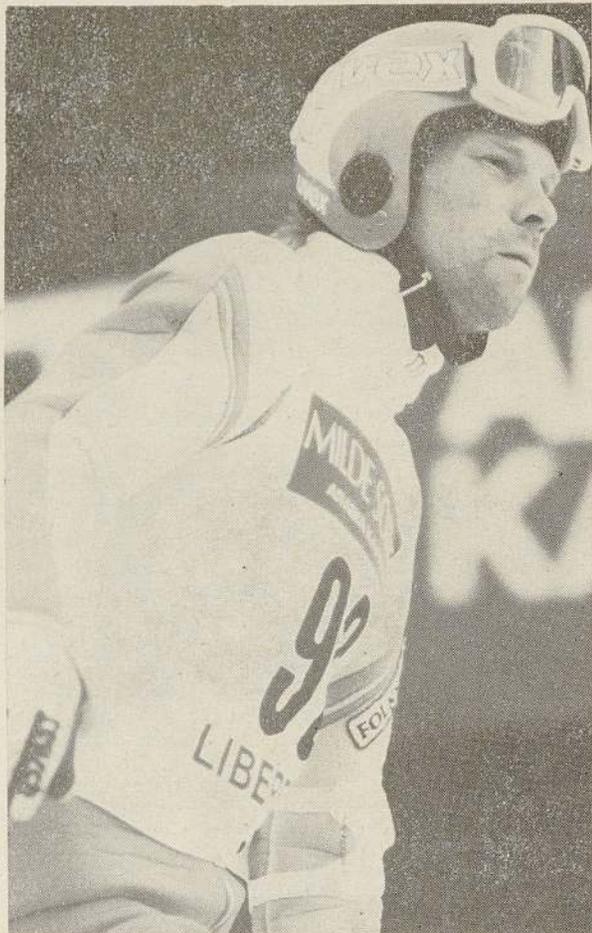
A pošlete mi to až to vyjde?

To byste nám musel sdělit svoji adresu.

Stačí napsat mé jméno a 3540 Nesbyen. On mě tam každý zná.

Hovořil: MICHAEL LOHNISKÝ

Snímek M. Brachtlová

CIGARETA S BOKLÖVEM

To bylo divadlo! Kterýsi fotoreportér si umanol, že vyfotografuje při turné Bohemia Crystal nejdiskutovanějšího skokana současnosti JANA BOKLÖVA s cigaretou v ruce. Jenže Švéd to brzy postřehl, nejprve zvýšil opatrnost a pozorně se rozhlížel, avšak vzápětí docela nešampiónsky prchal před neodbytným mužem s aparátem. Ale odložit cigaretu? Takové opatření vůbec nepřicházelo v úvahu...

Naše Sparty mu docela chutnaly. Cigareta není pro Boklöva pouze zlovykem, ale prý také způsobem koncentrace mezi jednotlivými koly závodu. Ne, nechceme obhajovat kouření a vůbec už ne v případě sportovců, chceme jen objektivně říci, že lidé jsou různí a ne vždy vychovatelní. Jan Boklöv má ovšem také dobré vlastnosti a o těch chceme vyprávět. Sešli jsme se proto — ne snad na skleničku, Boklöv vůbec nepije — na cigaretu s Boklövem. (Samozřejmě — bohužel — bez fotostistence...)

Skokan ve Švédsku si žije. Neotravují ho novináři, protože švédské noviny skok na lyžích ignorují. Nemusí odpovídat na nadšené ani zlovolné dopisy, protože na skokany lidé nechodí. Může absolvovat sportovní gymnázium jako Boklöv a nebýt přitom odpovědný za své výsledky, protože to nestojí za řeč. Když se dostane do reprezentační party, nevydělává tisíce, protože je amatér, ale nemusí pracovat, protože je státem podporovaný reprezentant.

A přece — Jan Boklöv si chodí v létě přivydělávat do mateřské školy. Je to pravda?

„Zvláštní, že? Pracuji tam jako vychovatel. Proč? Protože mám děti hrozně rád.“

Opravdu to neděláte kvůli výdělku?

„Proč? Dnes jsou mým životem skoky, dohodli jsme se proto s manželkou, že dokud budu závodit, nemůžeme mít dítě. Uznejte, nedokázal bych se mu pořádně věnovat a to bych nepřenesl přes srdce. Tak si ve škole asi vybijím nějakou otcovskou potřebu.“

(Dali bychom tučný honorář za fotografii toho robustního zrzavého chlapíka u pískoviště.)

* * *

Švédsko je země na tom stupni vývoje, kdy lidé velice z pohodlní, ztrácejí ochotu dřít se, ztrácejí onu přírodní tvrdost tak potřebnou pro kterýkoliv sport, natož pro skoky na lyžích. Tak to cítí Boklöv „Přesně od tohoto místa jsme museli před pěti lety s trenérem Östlundem začít. Odvyknout pohodlnosti, začít hodně tvrdě trénovat, zvyknout si na dřinu. A říkali jsme si — jednou ten nezájem, tu průměrnost, všechny bariéry musíme zlomit!“ Pět let dřiny s nejistými nadějemi na úspěch... Po čtyřech letech se však vynořil Staffan Tällberg, letos ho Boklöv vystřídal. „Trenér nás od první chvíle učil — musíte si ujasnit, co od života chcete. A co chcete od skákání. Ujasnit si, že z toho nikdy nebudete moc mít, ale musíte hodně odevzdat. Nutil nás, abychom si udělali pořádek v hlavě.“

Šlo to tak daleko, že při každé nominaci do reprezentace se rozhodovalo nikoliv podle talentu, ale podle ochoty tvrdě pracovat. Na dřině je postavena celá švédská škola. (Dali bychom nevímco, kdybychom si mohli poslechnout kuřáka Boklöva po desetikilometrovém proběhnutí.)

* * *

Kolik jmen už dostal jeho svérázný styl! V-styl, delta styl, obrácené rogalo, boklevovština, dokonce létající vrata. A o kolik bodů už díky němu přišel!

Skandální byl právě případ letošního Harrachova, kde v 1. kole závodu skočil o 4 metry dál než Laakkonen a přitom na body prohrál. Byl, popravdě řečeno, docela rozzešený.

„Ten styl je výtečný — což to nedokazují moje výsledky?“

Proč tedy neskáčí podobně ostatní skokani? Nebo aspoň ostatní Švédové?

„Je to jenom můj styl. Nikdo mě nekopíruje a trenér mě nikdy nenutil ho měnit. Víte, on není aerodynamicky dokonalý, testovali jsme ho v Japonsku v aerodynamickém tunelu a skutečně odborníci naměřili větší odpor vzduchu. Ale vyplatí se proto, že právě odpor vzduchu a větru mě nese daleko, jakoby mě nadlehčoval.“

Proslýchalo se, že tak skáče od dětství, ale to je zkreslené. „Skákával jsem docela normálně, hodně jsem však o skoku a letu přemýšlel, až jsem se dostal ke svému provedení. Není tedy mou přirozeností, ale mým vynálezem. Poprvé jsem ho vyzkoušel asi před pěti lety.“

Máte spočteno, o kolik metrů dál musíte skočit, abyste zlikvidoval bodový handicap?

„O to se nestarám. Rozhodčí mě nezajímají, smyslem skoku je doletět co nejdál.“

Říkáte, že nikdo neskáče jako vy. Co takhle Malec?

„Jeho skok není stejný, jenom podobně vypadá. Největší rozdíl tkví v tom, že já se dostávám do patřičné pozice hned po odraze a on až v průběhu letu. Což je, myslím, méně výhodné.“ (Co bychom dali za fotku Boklöva, lečícího s lyžemi u sebe!)

* * *

Může být dokonale hodný a předpisový sportovec opravdu úspěšný? Jan Boklöv znovu rozvířil starou nedořešenou otázku. Jeho trenér Ake Östlund ke stylu skokanskému: „Velice se mi líbí. Bojuji za jeho zrovnoprávnění.“ A ke stylu životnímu: „Vadí mi jeho cigarety, ale zákaz není výchovný prostředek. Neurčuji mu, kdy má chodit spát, co má jíst, co pít. Je dospělý člověk. Každý sportovec musí sám vědět, co a jak má dělat, jinak to není pořádný sportovec a projeví se to i při soutěžích. Jan Boklöv je samostatný a cílevědomý muž.“ (Dali bychom redakční krk za to, že se jednou opravdu všechno zlomí, že se dočkáme fotografie, na níž vystupuje na trůn sveřepý severský bojovník a vynálezce.) -pbu-

RYCHLOST NEJSOU ŽÁDNÉ ČÁRY

Jsou sporty, při kterých šumění vzduchu kolem uší, volný pád, nazad se míhající krajina a omamující rychlost patří k hlavním požitkům. Také při sjíždění na lyžích je možné přijít rychlosti na chuť. Potřebujete pouze malíčkost — zvládnout příslušnou techniku sjíždění oblouky.

Ano, myslím to tak doslova, i když jako bych přímo slyšel vaše námitky: „To jsi ještě nikdy neviděl ty maléry na sjezdovkách? Jezdí tam jako střelení, je to zrovna o strach, zmrzačí ty kolem a ještě se sami rozbijí.“

Máte pravdu, máte docela pravdu. Tady jde ale právě o to, aby se tohle neudálo. Zakázat sjíždět rychle na lyžích se dá asi těžko. Pak je tu druhá možnost: sjíždět sice rychle, ale abych na to stačil, na své úrovni. Umět rychlost získat, ale také ji umět kontrolovat.

A to je také účelem několika následujících odstavců. Připomenout si, co nám umožní sjíždět oblouky rychle a bezpečně. Potřebná technika nejen dodá rychlost, ale je také předpokladem pro její kontrolu. Je to ona, která nás vede k vyrovnanému dynamickému postoji, k aktivitě a k bezchybnému ovládnutí lyží. Nuže...

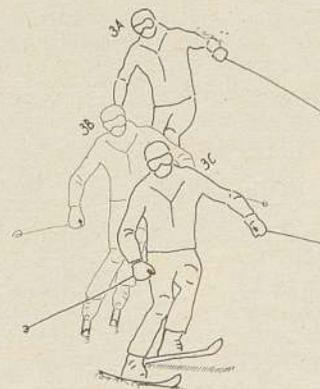
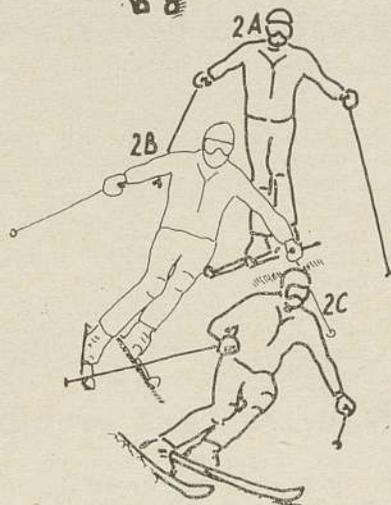
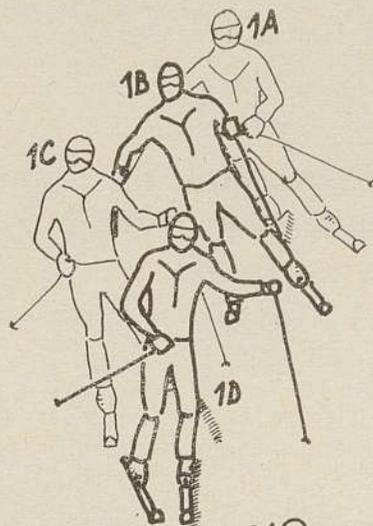
Mezi oblouky se klouzej po plochách

Sjíždět rychle znamená především ztrácet co nejméně rychlost při změně směru. Řešení: když vysloveně nejedeš v oblouku, snaž se klouzat s lyžemi na plochách. Skluznice z umělé hmoty klouže vždycky rychleji než ostrá ocelová hrana. Přejichod z jednoho oblouku do druhého, fázi „střídání oblouků“, prováděj bez záběru hran.

Když skončíš jeden oblouk, přestup včas z vnější lyže (1A).

Jakmile máš tíhu na druhé lyži (1B), nech ji klouzat co nejvíce po ploše (1C). Toto je skluzová fáze mezi oblouky, lyže klouže bez hranění.

Zatížená skluznice vnější lyže dalšího oblouku nyní zvyšuje rychlost. A poněvadž skluznice je na sněhu poměrně naplocho, vytváří malý odpor při zahajování dalšího oblouku (1D).

Proved' včas záběr hranou a jed' oblouk řezaně, abys udržel rychlost

Jestliže jedeš oblouk řezaně, pak příslušný záběr hran dává lyžím malou nebo téměř žádnou možnost se smýkat. Smýkání lyží je nepřítelem rychlosti. Řezání ji podporuje.

Chceš-li jet řezaně, proved' včas vklonění celého těla do nového oblouku, ještě dříve než lyže začnou měnit směr (2A). Zatížená, na plochu položená vnější lyže se vkloněním au-

tomaticky zahrání. Čím větší je vklonění, podporované vkloněním boků a vnějšího kolena (angulace), tím větší je úhel hranění (úhel mezi příčnou osou lyže a rovinou svahu) (2B).

Tvým úkolem je: zachovávat vyvážený postoj, kterým zatěžuješ střed vnější lyže. Lyže se prohne v místě podrážky boty a svým vlastním tvarem vyřezává oblouk (2C).

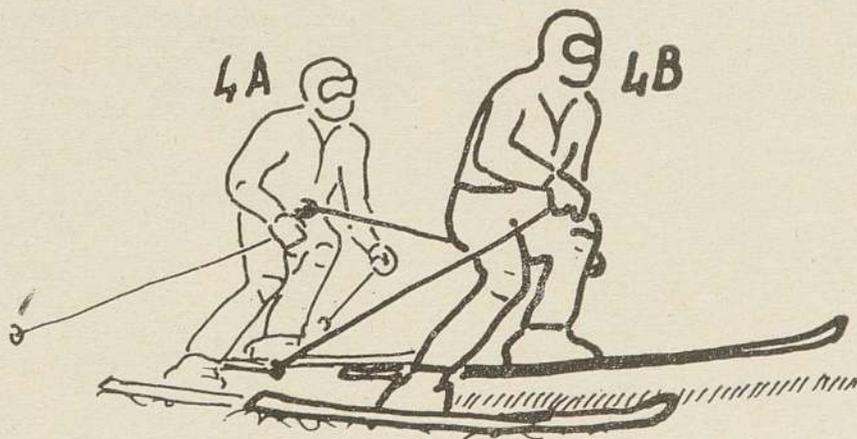
Sniž svůj postoj, aby sis poradil s tlakem

Řezaný oblouk vytváří pro rychlost nové podmínky. Při něm se rychlost v průběhu oblouku nezmenšuje, ale posiluje. Tlak na lyži před vyjetím z oblouku také pomáhá. Tvůj postoj musí být vyvážený a pevný, abys tlak v oblouku zvládl a abys udržel potřebný úhel hranění.

Na sjezdaři, znázorněném na obrázku, pozoruješ při zahájení oblouku dvě věci: (3A) boky se vklánějí do oblouku a vnější končetina zůstává poměrně natažená.

Většina tvé tíhy se soustřeďuje v oblasti boků. Tím, že je vkláníš do oblouku, umožníš promítnout tíhu do vnitřní hrany vnější lyže. Kdybys tuto angulaci v bocích neprovedl, úhel hranění by se zmenšil, tíha by se promítla vně lyží, byl bys tlačěn z oblouku a lyže by se smýkaly (3B). Natažená vnější dolní končetina

umožňuje, aby značnou část zatížení zvládla stehenní a holenní kost a odlehčuje tak svalům.

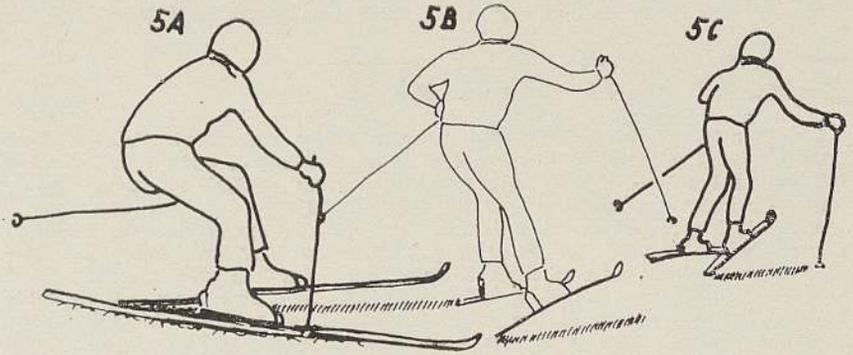

Když se tlak ke konci oblouku ještě více zvětšuje (3C), pomůže jej dolní končetina absorbovat tím, že se také pokrčí.

Převed' tlak na patu, abys využil patku lyže

Na oblouku, kdy spojení odstředivé síly a gravitace má největší účinnost, se může velmi snadno stát, že se patka lyže dostane do smyku. Máš-li nežadoucímú smýkání zabránit, přenes více tíhu na patku vnější lyže zatížením paty (4A). Patka je tvrdší

a užší než přední část lyže a jestliže je dobře zatížená, je u ní menší nebezpečí, že by uklouzla (4B).

Přestup z lyže dřívě, než se přetíží

Jestliže jedeš rychle a lyže se v oblouku výrazněji prohne, může se také patka přetížit, odtrhnout se od sněhu a uklouznout, ať ji hlídáš jak chceš.

Proto v potřebném okamžiku, dřívě než uklouzne, ze zatížené lyže přestup 5A).

Přenes tíhu na plošně postavenou vyšší lyži, abys zachoval rychlost (5B).

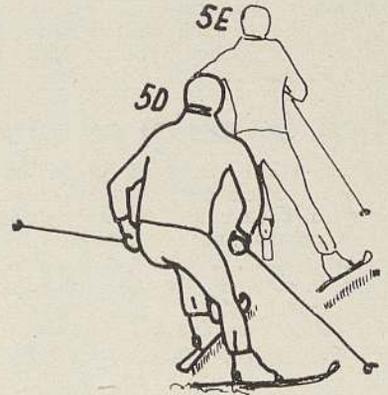
Zvyšuj se k zahájení dalšího oblouku (5C).

Jakmile získáš cit, kdy se máš od-

razit ze zatížené vnější lyže — buď trpělivý, získat cit pro tento okamžik potřebuje čas — uč se nechat se „vystřelit“ z jednoho oblouku do druhého.

Když zakončuješ oblouk, s vnější lyží na pokraji přetížení, je lyže prohnutá jako luk (5D).

Nech luk vystřelit! Představ si, že tvoje vnější dolní končetina je vystřelený šíp. Uvolněná energie ohnuté lyže tě mrští do dalšího oblouku (5E).

Nauč se také rychlost zbrzdít

Když už umíš při sjíždění oblouky zvyšovat rychlost, zodpovíáš pak i za to, že jí dokážeš rychle zbrzdít.

V průběhu řezaného oblouku brzdiš tak, že lehce uvolníš záběr hran a pokračuješ v zatáčení (6A).

Kolena a boky nad lyžemi (6B) vyvolají kontrolovaný smyk — okamžitě, rychlost snižující tření.

A když potřebuješ zastavit okamžitě...

Umístí své těžiště nad oběma lyžemi (7A).

Torzním pohybem otoč výrazně horní část těla a dolní končetiny opačnými směry a vzpříči tak lyže kolmo na směr jízdy (7B).

Zatlač hrany obou lyží do sněhu a lehce se přikloň ke svahu, abys při náhlém brzdění udržel rovnováhu (7C).

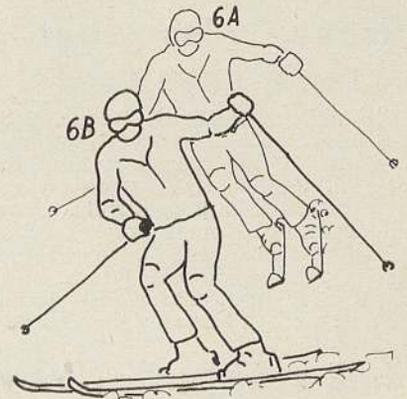
Nyní jsi zvládl základy rychlého sjíždění oblouky. Jak však poznáš, že

sjíždíš až příliš rychle? V takovém případě se lyže obvykle rozechvějí, začnou být „nervózní“, nebo začneš bojovat o rovnováhu, anebo se začneš utíkat nekontrolovaně k brzdivým smykovým obloukům.

To však znamená, že jedeš příliš rychle vzhledem ke tvé současné úrovni. Jestliže budeš dále zdokonalovat zde popsanou techniku, zvládneš rychlost tak, jak potřebuješ. Avšak z důvodu bezpečnosti budeš rychle sjíždět jen na volných nebo uzavřených sjezdovkách. Rychlost je lákavá a stojí zato ji prožívat. Nikdy však bez střízlivého zvážení podmínek a svých možností, a nikdy ne na úkor bezpečnosti druhých.

A ať to i na sjezdovkách frčí...

Podle současné lyžařské literatury [zejména Cambell, S.: Speed Skills. Ski-New York, 1988, Nov., 40—46] zpracoval Jiří Soukup.

Skokani

Závod na velkém můstku 10. prosince v Lake Placidu: 1. Boklöv 228,5 (119 a 115), 2. Vettori 223,5 (114,5 a 110), 3. Suorsa 221,5 (119,5 a 108), 4. Thoma 220,5 (121,5 a 105), 5. Neuländtner (Rak.) 215,5 (111 a 110), 6. Laakkonen 212,0 (108 a 109) a Heumann 212,0 (114 a 109), 8. Debelak 209,0 (113 a 106), 19. **Dluhoš 198,5 (108 a 106)**, 22. Ploc 196,0 (109 a 102), 23. Parma 195,0 (105 a 101).

Závod na středním můstku 11. prosince v Lake Placidu: 1. Opaas 221,5 (86 a 86), 2. Vettori 221,2 (85,5 a 85), 3. Klauser 219,7 (88 a 80), 4. Neuländtner 218,9 (87 a 82), a Puikonen 218,9 (85 a 84), 6. Eldhammer (Nor.) 218,1 (86 a 84), 7. Kowal (Pol.) 214,6 (87 a 83), 8. Boklöv 214,5 (86,5 a 83), 9. **Dluhoš 213,5 (85 a 82)** a Heumann 213,5 (83 a 86,5), 11. Laakkonen 210,6 (85 a 80), 12. Cecon (It.) 209,1 (87 a 78), 13. Lehmann (Svyc.) 208,2 (83 a 80), 14. Mollard (Fr.) 207,6 (81 a 81), 15. Holland 207,0 (83,5 a 81).

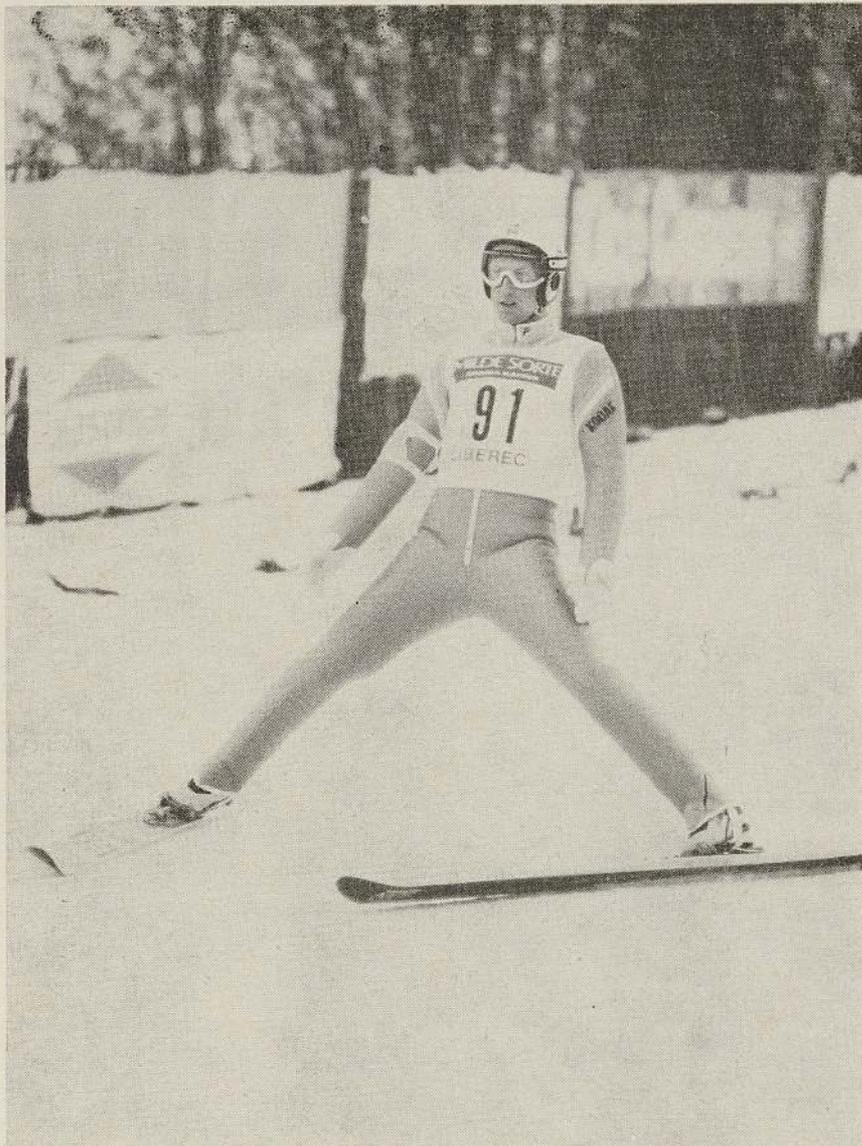
Závod na středním můstku 17. prosince 1988 v Sapporu: 1. Nykänen (Fin.) 219,7 (88,5 a 90), 2. Thoma (NSR) 204,4 (77,5 a 94,5), 3. Braaten (Nor.) 200,8 (85 a 84), 4. **Dluhoš 198,1 (87 a 78,5)**, 5. **Malec 194,7 (80 a 86)**, 6. Fidjestoel (Nor.) 194,6 (87,5 a 78), 7. Reymond (Svyc.) 194,4 (83,5 a 81), 8. Boklöv (Svéd.) 192,8 (91 a 73), 9. Bauer (NSR) 187,6 (86 a 74,5) a Debelak (Jug.) 187,6 (81,5 a 79), 11. Schilli (NSR) 187,3 (83,5 a 78), 12. Nikkola (Fin.) 186,7 (86,5 a 74,5), 13. Vettori (Rak.) 185,8 (81,5 a 77,5), 14. Higaši (Jap.) 182,0 (76 a 81,5), 15. Lotrič (Jug.) 181,9 (82 a 75). — 16. **Parma 180,2 (74 a 82)**, 19. Svagerko 171,6 (75,5 a 76,5).

Závod na velkém můstku 18. prosince v Sapporu: 1. Boklöv 222,0 (115 a 110), 2. Nikkola 216,0 (115 a 108,5), 3. Nykänen 212,5 (110 a 108), 4. Fidjestoel 178,5 (100,5 a 96,5), 5. Debelak 177,5 (103 a 96), 6. **Dluhoš 176,0 (98,5 a 95)**, 7. Thoma 172,0 (101,5 a 91,5), 8. **Malec 168,0 (97 a 94,5)**, 9. Braaten 167,5 (100,5 a 91), 10. Bauer 166,5 (96 a 93), 11. Higaši 166,0 (100 a 90), 12. Wiegele (Rak.) 165,0 (97 a 94), 13. **Svagerko 164,5 (96,5 a 93)**, 14. Nikaidoh 164,0 (99 a 90,5), 15. Tanaka (oba Jap.) 163,5 (95,5 a 91,5). — 24. **Parma 150,5 (91 a 88,5)**.

Přehled výsledků 37. Intersportturné

První závod 30. prosince 1988 v Oberstdorfu: 1. Thoma (NSR) 219,5 (115 a 110), 2. Laakkonen 212,5 (112,5 a 105), 3. Nykänen (oba Fin.) 209,0 (108,5 a 109,5), 4. Weissflog (NDR) 206,5 (109 a 103), 5. Cecon (It.) 204,5 (107 a 105), 6. Vettori (Rak.) 203,5 (110 a 100), 7. Heumann (NSR) 201,5 (108 a 105,5), 8. Boklöv (Svéd.) 201,0 (111 a 104,5), 9. Puikonen (Fin.) 200,0 (108 a 101) a Kjörum (Nor.) 200,0 (109 a 102), 11. Bauer 199,0 (109,5 a 101,5), 12. Klauser (oba NSR) 198,5 (107,5 a 102), 13. Felder (Rak.) 198,0 (106 a 103,5), 14. Kustov (SSSR) 197,5 (108 a 101), 15. Zupan (Jug.) 197,0 (104,5 a 104), 16. Stranner (Rak.) 196,0 (105,5 a 102,5) a Ulaga (Jug.) 196,0 (104,5 a 103), 18. Eldhammer 193,0 (102,5 a 101), 19. Braathen (oba Nor.) 192,5 (104,5 a 102), 20. **Dluhoš 192,0 (105 a 99)**. — 24. **Malec 190,5 (107 a 102)**, 26. **Svagerko 189,0 (103 a 101)**, 27. **Jež 187,5 (101 a 99)**, 34. **Parma 181,5 (100 a 94,5)**, 49. Ploc 165,0 (98,5 a 90).

Druhý závod 1. ledna 1989 v Garmisch-Partenkirchenu: 1. Nykänen 220,5 (109 a 102), 2. Weissflog 218,0 (104 a 100), 3. Laakkonen 217,0 (107,5 a 99,5), 4. Thoma 214,0 (104,5 a 102,5), 5. Kjörum 211,0

(103 a 100), 6. Heumann 208,0 (103 a 98), 7. Klauser 207,0 (104 a 94), 8. Stranner 205,5 (104,5 a 94,5) a Holland (USA) 205,5 (104,5 a 95,5), 10. Zupan 204,5 (100 a 99,5), 11. Fidjestoel (Nor.) 202,5 (103,5 a 95), 12. Boklöv 202,0 (107,5 a 95,5), 13. Ulaga 200,0 (99 a 93,5) a Opaas (Nor.) 200,0 (100 a 97), 15. M. Debelak (Jug.) 198,5 (103 a 94,5) a Vettori 198,5 (105,5 a 86), 17. Hakala (Fin.) 197,0 (101,5 a 91), 18. Schilli (NSR) 195,5 (99 a 95), 19. J. Debelak (Jug.) 194,5 (95,5 a 95), 20. Leonhardt (NSR) 194,0 (97,5 a 94). — 27. **Malec 190,5 (102 a 93,5)**, 36. **Dluhoš 185,5 (96 a 87,5)**, 37. **Svagerko 184,5 (94,5 a 92)**, 41. **Jež 182,5 (99,5 a 84)**, 43. Ploc 182,0 (95,5 a 89), 52. **Parma 92,0 (92)**.

Třetí závod 4. ledna v Innsbrucku: 1. Boklöv 215,0 (104 a 109), 2. Nikkola (Fin.) 214,5 (103 a 105,5), 3. Weissflog 213,0 (100 a 105), 4. Vettori 209,0 (99 a 103,5), 5. Nykänen 206,5 (96 a 108), 6. Kjörum 205,5 (99 a 101), 7. Puikonen 203,5 (98 a 104) a Laakkonen 203,5 (98 a 103), 9. Halm (Rak.) 203,0 (95 a 102,5), 10. Tepeš (Jug.) 194,0 (94,5 a 100), 11. Heumann 193,5 (96 a 99), 12. Holland 192,0 (95 a 99), a Fidjestoel 192,0 (91 a 103), 14. Thoma 189,5 (88,5 a 104,5), 15. **Dluhoš 189,0 (93 a 99)**, 16. M. Debelak 188,5 (97 a 95), 17. Hunger (NDR) 188,0 (90,5 a 100,5), 18. Klauser 187,0

Mike Holland. Snímek B. Hynka

(89,5 a 99), 19. Ploc 185,5 (94 a 96), 20. J. Debelak 185,0 (91 a 96). — 23. **Svagerko 181,0 (93 a 94)**, 31. **Malec 174,0 (89,5 a 95,5)**, 38. **Parma 170,5 (88 a 91)**, 41. **Jež 166,5 (89,5 a 89)**.

Čtvrtý závod 6. ledna v Bischofshofenu: 1. Holland 218,5 (111 a 107), 2. Nikkola 217,0 (105 a 112,5), 3. Boklöv 215,0 (108 a 111,5), 4. Kjörum 214,5 (106 a 108), 5. Thoma 214,0 (103 a 111,5), 6. Fidjestoel 213,5 (104 a 109), 7. Halm 212,0 (104 a 104,5), 8. **Svagerko 210,0 (110,5 a 100)** a Vettori 210,0 (105 a 103), 10. Laakkonen 208,0 (101 a 105,5), 11. Schuster (Rak.) 207,5 (105 a 103), 12. Johansen (Nor.) 207,0 (104 a 104), 13. Tepeš 205,0 (105 a 103) a Cecon 205,0 (105 a 102), 15. Stranner 204,5 (105,5 a 99), 16. Bauer (NSR) 203,0 (102 a 104) a Opaas 203,0 (103 a 103), 18. Nykänen 202,5 (98,5 a 107), 19. Weissflog 201,0 (102 a 99), 20. Felder 200,5 (104 a 99). — 28. **Dluhoš 193,5 (97 a 102)**, 29. **Parma 193,0 (103 a 99)**, 34. Ploc 189,0 (97 a 100), 53. **Malec 85,5 (94)**, 60. **Jež 82,0 (89)**.

Konečné pořadí 37. Intersportturné: 1. Laakkonen 841,0, 2. Nykänen a Weissflog oba 838,5, 4. Thoma 837,0, 5. Boklöv 833,0, 6. Kjörum 831,0, 7. Vettori

821,0, 8. Holland 802,5, 9. Klausner 792,0, 10. Fidjestoel 790,5, 11. Tepeš 775,0, 12. Puikkonen a Haim oba 772,0, 14. Stranner 771,5, 15. Cecon 769,5, 16. Heumann 765,5, 17. Svagerko 764,5, 18. Dluhoš 760,0, 19. Felder a Neuländtner [Rak.] oba 756,0, 21. Opaas 755,5, 22. Schuster 752,5, 23. J. Debelak 745,5, 24. Johnsen [Nor.] 745,0, 25. Bauer 742,0, 26. Brejčev [Bul.] 734,0, 27. Vervejkjn [SSSR], 732,0, 28. Ploc a Hunger oba 721,5, 30. Nikkola 706,5, — 36. Malec 640,5, 37. Parma 637,0, 43. Jež 618,5 b.

Bohemia Crystal turné

Závod na můstku P-90 14. 1. v Liberci:

1. Ploc (110, a 111,5 m) a Kjörum [Nor.] (112,0 a 110,5) oba 213,5 b., 3. Nikkola [Fin.] 211,0 (107 a 116), 4. Rauschmeier [Rak.] 205,5 (109,5 a 108) a Fidjestoel [Nor.] 205,5 (107,5 a 110,5), 6. Malec 205,0 (113,5 a 109,5), 7. Dluhoš 203,5 (113 a 101,5), 8. Kowal [Pol.] 200,0 (108 a 105,5) a Neuländtner [Rak.] 200,0 (108,5 a 104,5), 10. Holland [USA] 199,0 (101 a 111,5), 11. Parma 198,0 (101 a 108,5), Stranner [Rak.] 198,0 (103 a 108), 13. Schilli [NSR] 197,0 (107,5 a 104), 14. Braathen [Nor.] 196,5 (107 a 105,5), 15. Debelak [Jug.] 193,5 (110 a 100), 16. Zupan [Jug.] 192,5 (109 a 98), 17. Martinsson [Švéd.] 192,0 (104 a 104,5), 18. Svagerko 191,0 (110 a 96,5), 19. Richards [Kan.] 190,0 (100,5 a 107,5), 20. Hakala [Fin.] 189,5 (106 a 101,5) a Johansen [Nor.] 189,5 (108 a 99,5), 22. Jež 189,0 (104 a 99), 27. Kováč 182,5 (104 a 96), 39. Daněk 172,0 (108,5 a 86), 40. Sakala 169,5 (101 a 91,5), 41. Podzimek 169,0 (97,5 a 92).

15. ledna v Harrachově:

1. Boklöv [Švéd.] 209,0 (116,5 a 115,5), 2. Laakkonen [Fin.] 195,5 (112,5 a 100,0), 3. Dluhoš 193,5 (111 a 99), 4. Holland [USA] 191,5 (106,5 a 105), Kjörum [Nor.] 191,5 (108,5 a 102), 6. Ploc 190,0 (108,5 a 102) a Fidjestoel [Nor.] 190,0 (106 a 104,5), 8. Bauer [NSR] (99 a 113), 9. Parma 185,5 (109 a 96), 10. Svagerko 183,0 (102 a 104), 11. Richards [Kan.] 182,5 (101 a 103,5), 12. Daněk 182,0 (110 a 96), Braathen [Nor.] 182,0 (106 a 99,5), 14. Rauschmeier [Rak.] 181,5 (104 a 100), 15. Sakala 179,5 (104,5 a 99), 16. Puikkonen [Fin.] 179,0 (102,5 a 100), 17. Neuländtner 178,5 (100 a 101), Vettori [oba Rak.] 178,5 (102 a 97,5), 19. Zupan [Jug.] 176,5 (103,5 a 98), 20. Kowal [Pol.] 174,0 (99,5 a 100,5), 24. Porty 173,0 (102 a 96,5), 28. Kováč 170,5 (99,5 a 100), 32. Podzimek 166,5 (101 a 91), 35. Malec 163,0 (105 a 91,5), 38. Polák 160,0 (94,5 a 93), 39. Vasko 159,0 (96 a 90,5), 50. Razska 141,0 (100 a 96,5).

Sjezdové disciplíny

MUŽI

Sjezd 6. ledna 1989 v Laaxu [délka tratě 3300 m, převýšení 800 m]: 1. Stock 1:51,19, 2. Wirnsberger — 0,48, 3. Höflechner — 0,62, 4. Mair — 0,66, 5. Tauscher — 0,69, 6. Wasmeyer — 0,98, 7. Besse — 1,31, 8. Skaardal — 1,32, 9. Girardelli — 1,38, 10. Zurbriggen — 1,40, 11. Dürr [NSR] — 1,84, 12. Stemmler [Kan.] — 1,89, 13. Mader — 2,08, 14. Fahner — 2,10, 15. Alpiger [oba Švýc.] — 2,13.

Superobří slalom 8. ledna v Laaxu: 1. Hangl [Švýc.] 1:16,14, 2. Enn — 0,34, 3. Mayer [oba Rak.] — 0,66, 4. Zurbriggen — 0,78, 5. Tomba — 0,87, 6. Mader — 1,10, 7. Piccard [Fr.] — 1,12, 8. Strolz — 1,17, 9. Eder [NSR] — 1,31, 10. Eriksson — 1,44, 11. Runggaldier [It.] — 1,45, 12. Stock — 1,68, 13. Müller [Švýc.] — 1,69, 14. Girardelli — 1,70, 15. Holzer [It.] — 1,81.

Obří slalom 10. ledna v Kirchbergu

[v prvním kole 45, ve druhém 48 branek]: 1. Nierlich [Rak.] 2:44,72 [1:20,72 a 1:24,00], 2. Zurbriggen — 0,38 [1:20,96 a 1:24,14], 3. Tomba — 0,54 [1:21,25 a 1:24,01], 4. Čizman [Jug.] — 0,83 [1:21,48 a 1:24,07], 5. Girardelli — 1,02 [1:21,89 a 1:23,85], 6. Furuseth — 1,24 [1:21,83 a 1:24,13], 7. Strolz — 1,45, 8. Hangl [Švýc.] — 1,87, 9. Gaidet [Fr.] — 2,37, 10. Eder — 2,61, 11. Mayer — 2,96, 12. Eriksson — 3,21, 13. Žan [Jug.] — 3,42, 14. Stenmark — 3,61, 15. Kröll [Rak.] — 3,66.

Sjezd 13. ledna v Kitzbühlu: 1. Girardelli 2:01,25, 2. Mair — 0,70, 3. Rupp [Rak.] — 1,49, 4. Müller — 1,60, 5. Alpiger — 1,62, 6. Wirnsberger — 1,75, 7. Mahrer — 1,96, 8. Resch — 2,01, 9. Assinger [oba Rak.] — 2,21, 10. Besse — 2,35, 11. Stock — 2,45, 12. Piantanida — 2,55, 13. Horsen [Nor.] — 2,61, 14. Ortlieb [Rak.] — 2,63, 15. Runggaldier — 2,73, — 44. M. Bireš — 5,01.

Sjezd 14. ledna v Kitzbühlu: 1. Mahrer 1:58,42, 2. Girardelli — 0,07, 3. Wirnsberger — 0,25, 4. Zurbriggen — 0,53, 5. Müller — 0,81, 6. Boyd [Kan.] a Assinger oba — 1,02, 8. Mair — 1,04, 9. Alpiger — 1,06, 10. Höflechner — 1,21.

Slalom 15. ledna v Kitzbühlu:

[v prvním kole 63, ve druhém 65 branek]: 1. Bittner 1:45,09 [52,59 a 52,50], 2. Tomba — 1,22 [52,04 a 53,27], 3. Nierlich [Rak.] — 1,10 [53,65 a 52,54], 4. Girardelli — 1,22 [52,89 a 53,42], 5. Furuseth — 1,43 [53,26 a 53,26], 6. Frommelt [Licht.] — 1,64 [53,82 a 52,91], 7. Grigis [It.] — 2,10, 8. Benedik [Jug.] — 2,22, 9. Okabe — 2,77, 10. Shaw [USA] — 3,67, 11. Jurko — 3,99, 12. Staub [Švýc.] — 4,26, 13. Gaidet — 4,45, 14. Halvarsson [Švéd.] — 4,46, 15. Pistor [NSR] — 4,69.

ŽENY

Slalom 3. ledna v Mariboru:

[v prvním kole 46, ve druhém 50 branek]: 1. Schneiderová 1:22,65 [39,86 a 42,79], 2. Maierhoferová — 1,16 [40,60 a 43,21], 3. McKinneyová — 1,49 [41,05 a 43,09], 4. Gadenťová [Švýc.] — 1,85 [40,22 a 44,28], 5. Grünigenová — 2,35 [40,63 a 44,37], 6. Pušniková — 2,49 [41,17 a 43,97], 7. Chappotová [Fr.] — 2,50, 8. Schmidhauserová [Švýc.] — 2,89, 9. Salvenmoserová — 2,92, 10. Ladstätterová — 2,98, 11. Lacasseová [Kan.] — 3,27, 12. Maierová — 3,51, 13. L. Becková [Brit.] — 3,55, 14. Masnadlová — 3,71, 15. Filliolová [Fr.] — 3,93. — Kehrlová závod nedokončila.

Obří slalom 6. ledna v Mellau:

1. Schneiderová 2:22,24 [1:09,53 a 1:12,71], 2. Maierová — 0,99 [1:10,54 a 1:12,60], 3. Walliserová — 1,61 [1:10,48 a 1:13,37], 4. Svetová — 1,87, 5. Percyová — 1,90, 6. Merleová — 2,02, 7. Quittetová — 2,20, 8. Hächerová [Rak.] a Wolfová obě — 2,45, 10. Ederová [Rak.] — 2,46, 11. Nilssonová — 2,47, 12. Haasová [Švýc.] a Salvenmoserová obě — 2,53, 14. Meierová — 2,73, 15. Gergová [oba NSR] — 3,34.

Obří slalom 7. ledna ve Schwarzenbergu [převýšení 310 m, v prvním kole 45, ve druhém 44 branek]: 1. Schneiderová 2:16,75 [1:08,30 a 1:08,45], 2. Maierová — 0,49 [1:08,47 a 1:08,77], 3. Merleová — 0,75 [1:08,77 a 1:08,73], 4. Svetová — 0,92 [1:08,54 a 1:09,13], 5. Ederová — 1,62 [1:08,63 a 1:09,74], 6. Wolfová — 2,28 [1:09,01 a 1:10,02], 7. Walliserová — 2,48, 8. Gergová — 2,57, 9. Percyová — 2,59, 10. Hächerová — 2,62, 11. Salvenmoserová — 2,65, 12. Haasová — 2,71, 13. Quittetová — 2,85, 14. Nilssonová — 3,01, 15. McKinneyová — 3,07.

Slalom 8. ledna v Mellau:

1. Schneiderová 1:46,12 [53,78 a 52,34], 2. Svetová — 0,28 [53,34 a 53,36], 3. Chauvetová — 0,87 [53,89 a 53,10], 4. Sarecová — 0,99 [53,89 a 53,22], 5. Maierhoferová — 1,56 [54,46 a 53,22], 6. Grünigenová — 2,06 [55,11 a 53,07], 7. Gergová — 2,22, 8. Wachterová — 2,31, 9. Salvenmoserová — 2,39, 10. Percyová a Oertliová obě — 2,83, 13. Nilssonová — 3,43, 14. D. Mogoreová — 3,57, 15. Völkerová — 3,90. — 26. Kehrlová — 6,24.

Sjezd 12. ledna v Grindelwaldu: 1.

Figiniová 1:55,82, 2. Gaferová [Švýc.] — 0,44, 3. Merleová — 0,74, 4. Walliserová — 1,00, 5. Wolfová — 1,09, 6. Sadlerová — 1,13, 7. Wallingerová — 1,35, 8. Kirchlervová — 1,53, 9. Ederová — 1,79, 10. Gergová — 1,84, 11. Percyová — 1,91, 12. Mösenlechnerová — 2,01, 13. Zurbriggenová [Švýc.] — 2,06, 14. Leeová — 2,16, 15. Emonetová [Fr.] — 2,39, — 29. Milanová — 3,74, 56. Kehrlová — 6,43.

Superobří slalom 14. ledna v Grindelwaldu:

1. Merleová 1:26,24, 2. Wolfová — 1,73, 3. Walliserová — 2,07, 4. Maierová — 2,43, 5. Kirchlervová — 2,45, 6. Zellerová [Švýc.] — 2,60, 7. Gergová — 2,68, 8. Wallingerová — 2,70, 9. Kronbergerová [oba Rak.] — 2,82, 10. Figiniová — 2,91, 11. Dedlerová — 2,97, 12. Mösenlechnerová — 2,98, 13. Zurbriggenová — 3,08, 14. Wachterová — 3,33, 15. Ederová — 3,42. — 22. Medzihradská — 5,71.

Slalom 15. ledna v Grindelwaldu:

1. Schneiderová 1:22,87 [42,33 a 40,54], 2. McKinneyová — 0,88 [42,15 a 41,60], 3. Maierhoferová — 1,11 [42,20 a 41,78], 4. Sarecová — 1,13 [42,41 a 41,59], 5. Ochoaová — 1,43 [42,10 a 42,20], 6. Svetová — 1,69 [42,15 a 42,41], 7. Chauvetová — 1,75, 8. Grünigenová — 1,80, 9. Pušniková — 2,35, 10. Ladstätterová — 2,41, 11. Buderová [Rak.] — 2,63, 12. Zingerová [Švýc.] — 2,76, 13. Maierová — 2,90, 14. Anderssonová — 3,09, 15. Oertliová — 3,17.

Běžecské disciplíny

MUŽI

15. km klasický 7. ledna 1989 v Kavgolovu: 1. Ulvang 36:47,5, 2. Mikkelssplass — 25,6, 3. Smirnov — 51,3, 4. Prokurov — 1:04,3, 5. Sergejev [SSSR] a Ponsiuloma [Švéd.] oba — 1:07,5, 7. Langli — 1:20,8, 8. Filipov [SSSR] — 1:24,1, 9. Buchta — 1:25,2, 10. Vialbe [SSSR] — 1:29,5, 11. Dahlie [Nor.] — 1:37,8, 12. Bergström — 1:39,9, 13. Andersson [oba Švéd.] — 1:45,3, 14. Guldon [Švýc.] — 1:48,7, 15. Burlakov [SSSR] — 1:50,9, — 16. Petrášek — 1:51,6, 33. Teplý — 2:32,4, 53. Vaněk — 3:05,7, 58. Bečvář — 3:16,9.

4 X 10 km volnou technikou 8. ledna v Kavgolovu: 1. Norsko [Langli, Birn, Mikkelssplass, Ulvang] 1:33,25,0, 2. SSSR I. [Badamšin, Sachnov, Smirnov, Prokurov] — 22,1, 3. Švédsko [Ramström, Ponsiuloma, Andersson, Bergström] — 1:45,4, 4. Itálie — 1:47,8, 5. SSSR II. — 2:14,6, 6. SSSR V. — 2:56,0, — 9. ČSSR [Vaněk, Petrášek, Teplý, Bečvář] — 3:29,3.

ŽENY

15 km klasický 7. ledna v Kavgolovu: 1. Vialbeová 43:29,3, 2. Nagejkinová [oba SSSR] — 7,0, 3. Dybendahlová [Nor.] — 13,0, 4. Samšurinová — 20,9, 5. Nybraatenová — 36,3, 6. Kaširská [SSSR]

Akrobatický sjezd na olympijských hrách

Na zasedání výkonného výboru MOV ve Vídni konaném v prosinci loňského roku (=1988) byla s konečnou platností lyžařská akrobacie přijata do rodiny olympijských sportů. Je to velký úspěch tohoto mladého lyžařského odvětví. Bohužel není to úspěch dokonalý, do programu ZOH byla zařazena pouze jedna disciplína ze třech a to akrobatický sjezd. Balet a skoky zůstaly po tentokrát stranou. Jen malou náplastí pro závodníky těchto dvou disciplín bude opětne zařazení skoků a baletu jako ukázkových sportů na příštích ZOH v Albertville. Akrobatické lyžování ovšem není ve svém rozmachu v konečném stádiu a díky stále stoupající popularitě se na olympijských hrách časem jistě objeví v úplné podobě.

Akrobatický sjezd je charakterizován technikou jízdy podobnou sjezdovému lyžování. Pojetí jízdy je bojov-

nější než ve slalomu, ovšem ne nekontrolované. Závodník musí správně zvolit úzké rozhraní mezi příliš riskantní a neovladatelnou jízdou a příliš pomalou jízdou. Jedním z důležitých kritérií je spontánnost. Akrobatický sjezd je veden po spádnicí, nejkratší cestou od startu k cíli. Součástí závodní jízdy jsou integrálně začleněné skoky. Sjezdovka pro akrobatický sjezd má předepsaný sklon 24°–32°; délka tratě je přibližně 250 metrů.

Kritéria hodnocení:

Jízdu každého závodníka hodnotí bodová rozhodčí, kteří mohou udělit maximálně 7,5 bodu. O dalších 2,5 bodu bojuje závodník dosaženým časem. Polovinu hodnocení v akrobatickém sjezdu (tedy max. 5 bodů) tvoří **technika jízdy**. Oblouky při akrobatickém sjezdu vyžadujeme rovnoměrné, na obě strany spádnice, přičemž se jede agresivně, ale kontrolovanou technikou přiměřenou terénu. Boule musí být využívány k provedení oblouků a nesmí jim bránit. Závodník by měl ukázat perfektní sled pohybů bez viditelné námahy. Technika musí být neustále přiměřená velikosti bouli a svahu. Důležité je, že horní polovina těla zůstává v klidu, pracují především nohy.

Druhým kritériem hodnocení akrobatického sjezdu jsou **skoky**, jež tvoří čtvrtinu celkové známky, tj. maximálně 2,5 bodu. Jsou povoleny jen přímé skoky. Nejčastěji používané jsou např. roznožka, daffy (tj. předozadní roznožka), twister (vytočení lyží do příčného směru a zpět), helikoptéra (otočení o 360°) a u vyspělých závodníků i jejich vícenásobné kombinace. Závodník může provést libovolný počet skoků, ale hodnotí se mu jen počet skoků určených před závodem rozhodčími (většinou dva skoky). Skoky provedené na těžších místech sjezdovky jsou hodnoceny výše. Na skoku hodnotí rozhodčí spontánnost, výšku, délku, dopad, navázání dalších oblouků a obtížnost. Provedení různých skoků se hodnotí výše než opakování jednoho skoku.

Závodník je rozhodčími hodnocen od doby startu až po zaujetí kontrolovaného postavení v cílovém prostoru. Pády v prostoru cíle započaté před cílovou linií jsou rozhodčími hodnoceny.

Akrobatický sjezd se jezdí také jako paralelní závod podle modelu, který částečně eliminuje nespravedlivost K.O. systému a přitom zachovává diváckou atraktivnost. Nejprve všichni závodníci jedou předkolo, které absolvují jako jednotlivci. Z něj postupuje 16 nejlepších mužů a 8 žen do osmifinále, které se jede opět jednotlivě. Teprve z něj postupuje 8 mužů a 4 ženy do paralelního čtvrtfinále. V něm se již neměří čas.

Výzbroj

Minimální délka lyží je určena pravidly pro muže 190 cm, pro ženy 180 cm. Pro závodníky s výškou postavy menší než 160 cm jsou povoleny lyže o 10 cm kratší (180 cm pro muže a 170 cm pro ženy). Pro dorostence a žáky je předepsána minimální délka lyží rovnající se výšce postavy + 10 cm. Platí označení výrobce, případně se měří rozvinutá délka lyží. Používají se točivé slalomové lyže.

Podobnost akrobatického sjezdu se sjezdařskými disciplínami je evidentní a proto nepřekvapí, že přední světoví závodníci v akrobatickém sjezdu se rekrutují z výborných slalomářů. Jedním z typických příkladů je Tatjana Mittermeierová. Shoda jmen není náhodná, jedná se o mladší sestru slavné Rosi Mittermeierové. Po zranění musela Tatjana opustit juniorské A-družstvo německé sjezdařské reprezentace. S takovýmto zakončením své krátké sportovní dráhy se ovšem nehodlala smířit a využila příležitost, kterou jí nabídl trenér skiakrobatického klubu v jejím rodišti. Netrvalo dlouho a brzy se jméno Mittermeierové začalo opět objevovat ve výsledkových listinách FIS závodů. V roce 1987 se dostala do užší špičky Světového poháru a v roce 1988 triumfovala na ZOH v Calgary, kde zvítězila v ukázkovém akrobatickém sjezdu. V současné době patří k oporám západoněmeckého reprezentačního družstva skiakrobatů a je žhavým favoritem na 2. mistrovství světa v lyžařské akrobacii, které se letos koná právě v NSR.

Také v ČSSR se letos uskuteční celá řada závodů v akrobatickém lyžování. Organizované soutěže probíhají v Československu již od roku 1984. V současné době jsou organizovány kromě veřejných závodů krajské přebory, národní klasifikační závody a vyvrcholení sezóny je přebor ČSR (resp. mistrovství SSR). Nejlepší českoslovenští skiakrobaté se zúčastní mistrovství světa v NSR a dvou závodů Evropského poháru. Zde je přehled akrobatických sjezdů konaných v ČSSR v roce 1989:

19. 2. Červenohorské sedlo, TJ Lokomotiva Pramet Šumperk, dorost, dosp.
26. 2. Hrebienok, TJ Vernár Poprad, žáci, dorost, dospělí
4. 3. Vyšehradná, TJ Prefabrikácia Bratislava, dorost, dospělí
10. 3. Špindlerův Mlýn, TJ Ekonom Praha, dorost, dospělí
17. 3. Jiřetín, TJ Bižuterie Jablonec n. Nisou, žáci
25. 3. Špičák na Šumavě, TJ Lokomotiva Karlovy Vary, dorost, dospělí
- 1.–2. 4. Hrebienok, TJ Vernár Poprad, žáci, dorost, dospělí
23. 4. Lomnické sedlo, TJ Prefabrikácia Bratislava, dospělí

Kromě přeboru ČSR ve Špindlerově Mlýně je na všechny závody volná kvóta a své umění v nezvyklém terénu si zde tedy mohou vyzkoušet i závodníci slalomáři. Informace získají na lyžařském svazu krajského nebo okresního výboru ČSTV.

VÁCLAV MATOUŠEK

- 47,9, 7. Smetaninová — 48,6, 8. Lazutinová — 49,3, 9. Tichonovová — 55,4, 10. Bondarevová (SSSR) — 1:05,9, 11. Kirvesniemi — 1:07,8, 12. Ordínová — 1:08,7, 13. Pyykkonenová (Fin.) — 1:10,9, 14. Jegorovová (SSSR) — 1:12,5, 15. Savolainenová (Fin.) — 1:17,4. — 26. Zurynková — 1:46,8, 32. Balážová 2:28,4, 39. Simčáková — 2:47,5, 48. Šimůnková — 3:31,6, 50. Rádlová — 3:35,7.

- 4 X 5 km volnou technikou 8. ledna v Kavgolovu: 1. SSSR I. (Nagejkinová, Lazutinová, Tichonovová, Vialbeová) 52:00,1, 2. Norsko (Dahlmoová, Woldeová, Skiemová, Dybendahlová) — 17,0, 3. SSSR III. (Černychová, Kaširská, Kamocká, Trefjakovová) — 42,9, 4. Finsko 47,0, 5. SSSR II. — 47,7, 6. Švédsko — 1:49,9. — 10. ČSSR (Zurynková, Šimůnková, Simčáková, Balážová) — 2:53,7.

- 10 km klasicky 13. ledna v Oberwiesenthalu: 1. Dahlmoová 32:17,7, 2. di Centaová — 10,8, 3. Jahrenová — 26,8, 4. Kamocká (SSSR) — 29,6, 5. Svingstedtová — 43,5, 6. Kuhfittigová — 49,1, 7. Mayerová (obě NDR) — 50,9, 8. Kaširská — 1:00,1, 9. Morinková (NDR) — 1:00,6, 10. dal Sassoová — 1:04,4, 11. Wirthová (NDR) — 1:05,3, 12. Wallinová — 1:06,1, 13. Matikainenová (Fin.) — 1:07,9, 14. Sedlecká (SSSR) — 1:13,5, 15. Antonsenová (Nor.) — 1:17,0. — 23. Balážová — 1:45,0, 27. Simčáková — 1:52,3, 12. Janoušková — 2:15,8, 37. Zurynková — 2:43,5, 39. Havrančíková — 2:51,5, 40. Pravečková — 2:51,9, 43. Šimůnková — 3:00,0, 46. Rádlová — 3:16,3.

- 30 km volnou technikou 15. ledna v Oberwiesenthalu: 1. Havrančíková 1:29:30,9, 2. Hessová (NDR) — 58,7, 3. Dahlmoová — 1:08,6, 4. Černychová — 1:15,2, 5. Frostová (Švéd.) — 1:15,6, 6. Kaširská — 1:32,2, 7. Irrnigerová (Švýc.) — 1:48,2, 8. Kamocká — 1:57,7, 9. Larssonová (Švéd.) — 1:59,7, 10. di Centaová — 2:22,6, 11. Meyerová — 2:28,2, 12. Antonsenová — 2:42,2, 13. Bonsacková (NDR) — 2:45,3, 14. Matikainenová — 2:51,1, 15. Svingstedtová — 3:10,1. — 28. Simčáková — 5:33,8, 31. Balážová — 5:41,5, 34. Šimůnková — 6:12,5, 38. Rádlová — 6:35,4, 43. Knížková — 7:49,4.

REPORTÁŽ Z JIZERSKÉ PADESÁTKY?

Já vím, že to asi není nejobektivnější způsob psaní, když se vyzdvihují věci nepodstatné a ty podstatné a charakteristické zůstávají nepovšimnuty. Takže tě, čtenáři, předem varuju, pokud jde o následující řádky. Vůbec se nedovíš, kolik tam bylo startujících a kolik se snědlo párků a vypilo čaje, dokonce ani nebude zaznamenáno, kdo Jizerskou padesátku 1989 vyhrál.

NEBEŠTÍ JEZDCI

Naopak. Budeš-li číst dál, dovíš se několik věcí nepodstatných, lépe řečeno podstatných, ale toliko z mého hlediska osobního.

Tak předně: Snad že už přicházím do let, mám rád svůj klid a běsnící rádio v autobuse či v autě mi působí duševní muka. S předtuchami muk jsem nastupoval i do autobusového „pendlu“, který stál před libereckou sokolovnou a chystal se odjet právě do Bedřichova.

Ano, autobus vyhrával, ale z nekvalitních reproduktorů se nelinuly hřmotné a chraplavé zvuky rozhlasových stanic. Naopak: z kvalitních reproduktorů se linuly zvuky nehluché a jasné. Řidič zřejmě někde získal kazetu s věčně zelenými americkými country, a tak než jsme vyjeli z Liberce, vyslechl jsem nabádavý hlas jedné zpěvačky Baby, come home (volně přeloženo jako Chlapče, vrať se zpátky), další zpěvák požadoval Oh, bury me not, on the lone prairie (Nepohřbívej mě v pusté préríi) a vskutku rozkoší bylo poslouchat Johnnyho Cashe, jak zpívá Nebeské jezce.

Klikatili jsme si to po silnici, kolem mne nebylo po sněhu ani památky a já uvažoval, že se Jizerská padesátka tentokrát opravdu poběží s běžkami v ruce.

Nebeští jezdci mě však podnítili, abych pohlédl vzhůru k nebesům a já nemohl uvěřit svým očím: s černěšedou silnicí a černěžlutou zasnou trávou ostře kontrastoval **postříbřený** (jinovatkou) les a nad lesem **pozlacené** (sluncem ozářené) a sněhem zaváté štíty jizerských velkánů (nadsázka). Takový pohled jsem při svých každoročních lednových poutích dosud nezaznamenal.

Na Královce mě zarazila další nemilá předtucha. Nellbě totiž nesu, když ve velebném chrámu přirody trhovci chrám-nechrám vybalují svoje stánky a nabízejí k prodeji své cetky. Černá tabule zde totiž vybízel k zaplacení poplatku 1 Kčs. Za co?

A zase jsem musel změnit názor. Tou „cetkou“ měl být vstup na ka-

mennou věž stojící na onom místě, která za léta, co do Bedřichova jezdím, byla vždycky nedobytnou tvrzí. Z věže se naskýtal nevidaný pohled na sluncem ozářené okolí až ke Krkonošim a z druhé strany na špičku ještě vypínajícího se nad mlžným oparem. Tu špičku jsem pak pozoroval (už na zemi) ještě dlouho po západu slunce, pohled, který se mi naskýtl naposledy před čtrnácti, patnácti lety.

PORADA PŘED BITVOU

Neúčastním se tiskovek ve Zlatém lvu před závodem, protože v té době běhám na lyžích a zkoumám, jaké vrstvy nanést.

Účastním se však porady, ke které se schází v předvečer závodu organizační štáb. Je to jako porada generálního štábu před bitvou. Či lépe: jako koncert, při kterém stojící dirigent (ředitel závodu Foff) mává nad sedícími činovníky rukama, tu vytáhne basy (zpráva o tom, kam ještě bude třeba navězt sněh), tu žestě (kam budou přeneseny plůtky), tu pikolu (kdo přivítá peruánského vel-vyslance) a tak dále a tak podobně. Zítřejší už na zkoušky nebude čas, zítřejší koncert spustí naplno a předehra začíná ve 4.00 rádiovou relací o počasí na jednotlivých úsecích tratě.

Jizerská padesátka, memoriál expedice Peru, se dostala do kalendáře FIS. Tudiž přijel technický delegát FIS, sám někdejší mistr světa na 50 km Gerhard Grimmer. Tu kázal někam ještě napíchat větvičky, aby si borci nezkracovali trať, tu ještě naházet lopaty sněhu a zvláště upozornil, že bude rajtovat na kouření a reklamách.

Neumím si sice představit, že by někdo v tom jiskřivém ránu a v očkávaní padesáti spěšných kilometrů si dokázal dát „páva“. A už vůbec si nedovedu představit, že by si třebaš můj tradiční soupeř Zdeněk Kerner, jinak náměstek (ne-li ředitel) pražského Průmstavu, připípal na svou mohutnou hrudň nápís, že „Průmstav přijímá za výhodných platových podmínek betonáře a montáž-

ní dělníky“. A i kdyby se tak stalo a bdělé oko páně Grimmerovo případ zaznamenalo, už by tu byl hbitý činovník s **předem připravenou** lepící páskou a všechny ilegální nápisy na Kernerově hrudi by zalepil.

Jiný problém nastolilo stylové rozštěpení v běžeckém lyžování. Jizerská padesátka vzhledem k masovosti a úzkým prostorám přísně dodržuje klasickou techniku. A tak musel být rozšířen sbor rozhodčích o deset strážců stylové čistoty.

SMUTNÝ AUTOBUS

Nevím, kolika lidem byla zalepena reklama na kombinéze, ani nevím, v kolika případech se řešil protest proti nedovolenému bruslení. Podobně nevím spoustu dalších důležitých věcí, o kterých nemohu poreferovat, ale to už jsem v úvodu povídání předdeslal.

Ale zato vím, že na startu byla vyjeta stopa vedle stopy, takže to připomínalo engadinský start na zamrzlém jezeře. Podobně vím, že kdo mazel „fialovej“, že udělal dobře. A hlavně vím, že to bylo rychlé, velmi rychle.

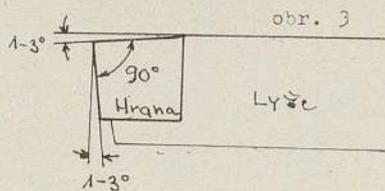
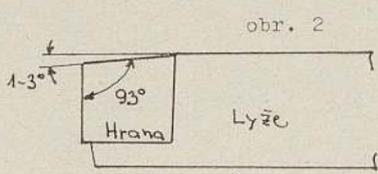
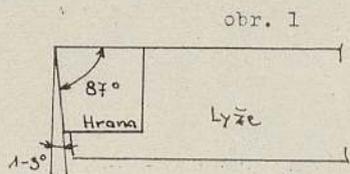
Závod se zase běžel jako kdysi z Hrabětické louky ke Královce a potom do „truchtýře“, kde za časů, když se ještě nesharovalo po vlnách, docházelo k nejhorším masakrům.

Časový limit 13.30 na Smědavě se mi pro ty rychlé podmínky zdál zbytečně dlouhý a tudíž čtyři autobusy, které měly být přistavené k odvozu diskvalifikovaných opozdílů, se mi zdály zbytečné.

Kdybych tušil, že zrovna **já** budu sedět v těch autobusech první!

Jestli jsi se, čtenáři, dopracoval v mých nepodstatných poznámkách až k tomuto bodu, ještě vydrž a přečti si truchlivý, zato pravdivý příběh se smutným koncem.

Jak už jsem řekl, stopa byla rychlá, velmi rychlá. Rychlá i do kopce a z kopce krásné kilometrové sjezdy. Při jednom takovém borec přede mnou z ničeho nic upadl. Nebylo uhnutí ani doprava ani doleva, moje lyže mezi jeho lyže, letím po hlavě

dolů, lyže obráceně, další a další borci na nás najížděli a přejížděli nás. Krev po sněhu z odřeného lokte, nějak jsme se z toho vymotali, borec, o kterého jsem se přerazil, se zvedl a vydal se na další pochod.

To nejhorší teprve přišlo! Já se taky zvedl a vidím, že jsem zutý. Že na vázání chybí upínací pérko, že boty nedrží na lyži a lyže nedrží na botě.

Oh, bury me not, on the lone prairie!

Pérko, které je na vázání napevno, vyletělo a desítky a stovky bizónů, které se kolem nás přeháněly, ho zadržovaly do sněhu, neznámo kde.

Bizóni mi nadávali, co přej tam hledám. Pak se kolem mne přešoural i ten nejposlednější borec. Nebyl to však borec, byl to kontrolor. Strhnul ze startovního čísla kupón a bylo po závodě.

Stalo se na čtrnáctém kilometru, dva kilometry pěší chůze do nejbližší civilizace na Smědavě. Tam jsem se napil nezaslouženého čaje a nezaslouženého džusu, snědl nezaslouženou polévku a nezasloužený párek.

V autobusu jsem si uvědomil další hrůzu. Že budu muset čekat dvě a půl hodiny, než se autobus naplní diskvalifikovanými závodníky.

Někteří odpadlíci však na sebe nechal dlouho čekat. Jakýsi profesionální pud mě nutil, abych se jich zeptal, proč to vzdali, abych udělal anketu. Ale, upřímně řečeno, do „práce“ se mi moc nechtělo. Však některé případy byly jasné od pohledu. Jeden se přiběhlal a lyže mu sloužily jako berle. Druzí dva ještě nedošli k autobusu, už měli zapálené cigarety a chystali se chytit dech, kterého se jim nedostávalo na trati. U jiných nebylo zřejmé, proč vzdali, ale jejich pohledy prozrazovaly, že to neudělali rádi.

Obloha se zatahovala nad stráněmi, které byly ještě donedávna porostlé hustými lesy, Jizerská padesátka začala dostávat svou obvyklejší podobu. Oči se mi klížily a já v tom chladném autobuse, třebaže se topilo, pomalu, ale jistě usnul.

No nic, i tohleto je zkušenost. Příští rok si беру náhradní „pasticu“. Jeden ročník se tedy uzavřel a další pomalu začíná.

MICHAEL LOHNISKÝ
Snímek Václav Jirsa

ÚPRAVA HRAN SJEZDOVÝCH LYŽÍ

Do povědomí lyžařské veřejnosti již všeobecně proniklo zařazení lyží do skupin podle jejich určení — známé třídění L-A-S-I. Mnohý z lyžařů se již také setkal s pocitem bezmocnosti při jízdě s neošetřenými hranami na zledovatělém svahu. Méně je již známo, mimo úzký okruh specialistů ve sjezdových disciplínách, že kromě samozřejmě péče o skluznice lyží je možno také vhodnou úpravou hran zlepšit nebo příslušným způsobem přizpůsobit jízdní vlastnosti sjezdových lyží. Pokud výsledkem této malé instruktáže bude, že se stále více lyžařů uvědomí, že jedině co může lyžař v péči o své lyže, které již vlastní, udělat, je správná a poctivá péče o skluznice a hrany, pak bylo účelu dosaženo.

Na úvod několik základních pravidel:

- čím kratší je naostřená část hrany z její celkové délky, o to více se zvyšuje točivost lyže, snižuje se riziko zařiznutí lyže, případné chyby v technice jízdy se nechají snáze korigovat. Na lyži je však možno přenášet menší tlak a v důsledku toho je lyže při vyšších rychlostech méně stabilní
- při úpravách hran je třeba důsledně rozlišovat mezi pravou a levou lyží. Vnitřní hrana vnější lyže vyžaduje zvláště velkou péči vzhledem k její klíčové roli při ovládnutí lyží. Z tohoto důvodu je nutno mít lyže vhodným způsobem označeny.

GEOMETRIE HRAN:

Pravoúhlá hrana:

Většina lyží je od výrobců dodávána s hranami zbrúšenými do pravého úhlu souhlasně se skluznicí lyže. Hrany je nutno, zejména při jízdě po zledovatělém nebo tvrdém sněhu často přebroušovat.

„Podbroušená“ hrana (obr. č. 1)

Podbroušená hrana zvyšuje bezpečnost jízdy zejména na tvrdém a zledovatělém sněhu. Při zahranění lyže lépe drží a podstatně je sníženo riziko nechtěného bočního smyku. Kromě toho se lyže při vedení po hranách dá přesněji ovládat.

„Odkloněná“ hrana (obr. 2)

Odkloněná hrana umožňuje při zachování držení na hranách lepší točivost lyží bez nebezpečí „zařiznutí“ lyže.

Podbroušená a odkloněná hrana (obr. 3)

Podbroušená a zároveň odkloněná hrana umožňuje zvýšit držení na hranách při zachování výhod lepší točivosti „odkloněných“ hran.

DALŠÍ ÚPRAVA HRAN:

Po zbrúšení je nutno srazit na hranách otřepky — jemným pilníkem popř. speciálním přípravkem. Hrana se tzv. „změkčí“, aniž by ztratila na své funkci.

Pokud budeme jezdit v těžkém hlubokém sněhu nebo ve firnu je vhodné hrany lehce zaoblit.

Pro prodloužení životnosti nabroušených hran je vhodné hrany „vyleštit“. K tomu používáme buď plochý brousek nebo jemný skelný papír pro broušení pod vodou (zrnitost 180—240).

K úpravě hran používáme pilník na měkké kovy, speciální brusičku na hrany s možností nastavení úhlu (ke špičkovým výrobkům tohoto typu patří brousek SKS Racing Combi), jemný pilník a plochý brousek.

Při úpravě hran postupujeme takto:

- hrany je nutno před broušením lehce zdrsnit (např. brusným papírem)
- nejprve brousíme hrany ze strany skluznice — „odkloněnou“ hranu brousíme v rozsahu 0,5—1,5° (zkoušíme postupně po 0,5°), odklon přes 2,5° se používá pouze pro sjezd.
- Ze strany skluznice pracujeme opatrně — možnost poškození.
- hranu „podbroušujeme“ z boku lyže 1—3° s tím, že opět postupně vyzkoušíme vhodnou míru podbroušení s ohledem na účel použití (sjezdová disciplína) a techniku jízdy
- lyže musí být při práci vždy dobře upevněna.

Ing. PAVEL ALEXANDER

Vítězem 37. Intersportturné se stal Fin. Ale nebyl to Nykänen, ani Puikkonen, ani Suorsa, ani Nikkola, nýbrž **RISTO LAAKKONEN**. V roce jedna, prvním opravdu velkém roce jeho kariéry, jsem měl to štěstí s ním hovořit.

Je pravda, že ve Finsku začínají chlapci skákat ještě dříve, než jdou poprvé do školy?

Ano, já sám jsem si poprvé skočil v šesti letech. Nikdo mě neopravoval, nekontroloval, jen mi vysvětlili základy a nechali mě skákat. Až do deseti let jsem skákal jen pro vlastní radost. Až potom jsem začal opravdu vážně trénovat.

Neměl jste ani trenéra, žádný dozor?

Můj trenér se na věc díval podobně jako já — nezávazně. Ve Finsku patří skoky k oblíbeným klukovským zábavám, jako když se hraje odpoledne po škole fotbal nebo hokej. Kluci se baví tím, kdo skočí nejdál. To je přece normální. I když mají štěstí, jako já, a mohou skákat na opravdových můstcích, atmosféra klukovské hry zůstává. Až později se z hrátek stane sport se vším všudy.

Jaké je postavení finských skokanů za Nykänenem? Nejste v některých směrech diskriminováni?

Necítím se ani diskriminovaný ani o mnoho slabší než Matti. On je určitým způsobem zvýhodněn třeba ve vztahu k reklamě, v popularitě; konečně, on je olympijský vítěz, ne já. Ale osobně mu nezávidím — ani peníze, ani slávu, ani volnější ruku, kterou si dokázal u trenérů vydupat. A myslím, že mezi reprezentanty mu nezávidí nikdo.

Co si myslíte o jeho povaze, názorech, životním stylu?

Řeknu vám jen to, že umí moc dobře skákat.

Laakkonen: STYL-ALE OBJEKTIVNĚ!

Ve Finsku je však spousta dalších výjimečných skokanů. Vzniká určitě jistá konkurence. Nekomplikuje to vztahy mezi vámi, závodníky?

Každý sportovec je individualista. Každému jde o vlastní výkon — je to snad nenormální? Když jde o nominaci na velké soutěže, o umístění na nich, rozhoduje jedině výkonnost. A to výkonnost prokázaná v závodech, to je spravedlivé.

Kdyby se mi teď přestalo dařit, mohu vypadnout z reprezentace a dál trénovat na některém domácím můstku. Podmínky se ale budou velice blížit podmínkám reprezentačním, protože můstek bude perfektně upravený, zázemí vynikající, sněhu habaděj. Rozdíl mezi reprezentací a jejím zázemím je v tomto směru minimální.

Za jediný rok jste se vypracoval z průměru do absolutní špičky. Proč?

Jsem o rok starší než loni. O rok silnější. O rok zkušenější.

Poslední dobou se říká, že skoky se mohou vbrzku stát záležitostí skokanských mladíků bez respektu. Tak trochu to předchozí odpovědi vyvrátcíte.

Velmi mladí skokani mají výhody: zůstávají kluky, kteří skáčí pro zábavu, a zároveň mají nesmírnou a neotupenou tížádost. Neprožili si těžké pády, nezají slovo respekt. Ale jejich forma je velmi nestabilní. Podívejte se na Svěda Staffana Tälberga. Kde byl loni a kde je dnes!

Proč mají nestabilní formu? Zatím jim schází dostatek tvrdosti. Jak to myslíte?

Skok, to je především dokonalé ovládnutí každého svalu, každého pohybu. Celý minulý rok jsem se snažil víc pracovat a víc se ovládat. Což vyžaduje tvrdost k sobě samému. A výsledkem je lepší ovládnutí pohybu.

Máte už v sobě dostatek tvrdosti? Nemyslím. Vyhrál jsem Intersportturné, budiž. Měl jsem momentálně nejvyrovnanější výsledky. Ale nevíte, těžil jsem ani v jednom z těch čtyř závodů...

Jak se cítíte po špatném výkonu? Tak jako po dobrém, pokaždé se cítím stejně, mám hlad.

Považujete stylovou složku hodnocení za rovnoprávnou s hodnocením délky skoku?

Jistě. Správná technika je prostředkem, jak dosáhnout co nejdelšího skoku, navíc bezpečně a esteticky. Je prověřená desetiletými skokanského vývoje. Jsem přesvědčen, že má budoucnost.

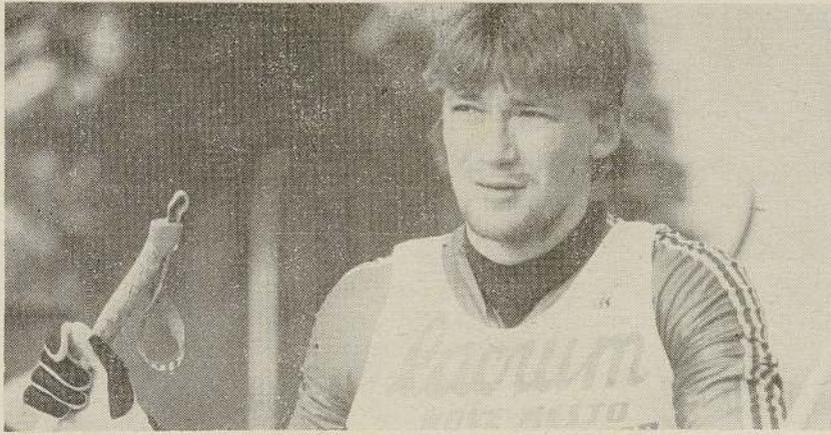
Ale třeba Boklöv dosahuje dalekých skoků technicky nesprávným provedením. Jak to vysvětlíte?

Jedině v jeho případě je to asi technicky přirozené, zvykal si na ni od samých počátků. Ale musím opakovat — jsou jisté fyzikální zákonitosti — a ty se odrážejí ve správné technice (tedy technice, jak ji předepisují pravidla — pozn. red.). Že Boklövův styl není stylem budoucnosti, v tom jsme ve Finsku jednotní.

Souhlasíte tedy s tím, aby jeho technická chyba byla přísně postižována?

V bodovém hodnocení by se určitě projevit měla, protože to prostě chyba je. Ale nemyslím, že tak výrazně jako nyní. Zbytečně se blížíme k subjektivitě, ta rozhodně nemůže skokanskému sportu prospět. Rozhodně musí hodnotit mnohem objektivněji.

-pbu-

CO NOVÉHO V NDR?

Z běžeckého tábora našich severních sousedů se nám doneslo hned několik zpráv.

Tou první se ještě vracíme k loňským zimním olympijským hrám v Calgary: Před olympiádou měli sestavovatelé štafety NDR největší starost s tím, koho nominovat jako čtvrtého. Uwe Bellmann, Holger Bauroth a Michael Kroth byli jisti. Čtvrtým běžcem měl být někdo ze tří „L“ — Liebig, Lautner, Leopold. Výkonnostní požadavky však byly přísné a tak nakonec, jak známo, Německá demokratická republika závod štafet neobsazovala. Do calgarského Canmore jeli jenom dva běžci — Bellmann a Bauroth. Oba dosáhli vynikajících pátých míst, první na 15 km, druhý na 50 km.

Po návratu při závěrečném hodnocení olympiády se však nejvyšším představitelům sportu NDR tato umístění přece jenom nezdála. Běžci prý měli převést aspoň jednu medaili. Marná byla obhajoba lyžařských funkcionářů. „Když může Roetsch (Frank-Peter Roetsch, trojnásobný olympijský vítěz v biatlonu), proč nemůžete vy?“ zněla odpověď a bylo po diskuzi.

Do nového olympijského cyklu vstoupili běžci NDR s novým trenérem. Je jím Eberhard Klessen. Archiváři by mohli najít v olympijských přehledech jeho 16. místo na 50 km na OH 1972 v Sapporu. Až dosud byl osobním trenérem Baurotha.

Na startu Zlaté lyže Českomoravské vysočiny, závodu Světového poháru, v Novém Městě na Moravě, jsme neviděli Michaela Knotha, bronzového medailistu na 10 km z loňského JMS. Příčinou byla distanc z blíže nespecifikovaných důvodů.

Viděli jsme však současnou jedničku NDR Baurotha a hlavně jsme si všimli že má každou botu jinou. I to má svůj důvod: Když se výprava NDR vracela z tréninkového tábora na ledovci na Dachsteinu — bylo to přesně 23. října — Bauroth při výstupu z autobusu seskočil tak nešťastně, že si potřhal vazy na kotníku. Dva a půl týdne nemohl dělat nic jiného, než ležet. Pak se pomalu začal dávat dohromady, zúčastnil se všech dalších tréninkových táborů a v Novém Městě byl na 15 km šestý a na 30 km třetí. Zranění se sice vyléčilo, ale noha se stále ještě nemůže vejít do normálních boty. Proto mu pořídili speciální běžeckou botu ortopedickou.

Jedno z výše zmíněných soustředění se konalo ve švýcarském mondénním středisku Davosu, kde je také pomník Conana Doyleho, autora detektivek se Sherlockem Holmesem. Běžci NDR se před pomníkem nechali vyfotit spolu s rychlobruslaři NDR, kteří tam v téže době byli také na soustředění. Setkávali se ovšem také v tělocvičně a při společných výbězích do terénu. Rychlobruslař Uwe-Jens Mey (zlato a stříbro v Calgary) potom řekl: „Dosud jsem si myslel, že nejtěžším sportem je rychlobruslení. Běh na lyžích jsou však hotové galeje.“

-loh-

Aby bylo o čem psát?

Trenérem norských reprezentantů-běžců je Švéd AAKE JONSSON. Pozoruhodné na tomto muži je, že v letech 1980 (po olympiádě v Lake Placid) až do roku 1985 byl trenérem švédské reprezentace. S jeho jménem jsou spojeny úspěchy Thomase Wassberga a Gunde Svana. Od roku 1986 však Jonsson dělá reprezentačního trenéra Norů. Jelikož je norskó-švédská sportovní řevnivost dostatečně známá, není divu, že se kolem Jonssonova přestupu vyrojily různé fámy. Proto jsme se zeptali Jonssona přímo:

Povídá se, že jste se nepohodl se švédskými reprezentanty, hlavně se Svanem. Proto jste prý přešel ke „konkurenci“. Mohl byste nám říct, co je na tom pravdy?

Neměli jsme žádné problémy, všechny neshody si vymysleli novináři. Snad aby bylo o čem psát. Ve skutečnosti byly vztahy ve švédském družstvu na velmi dobré úrovni. I se Svanem jsem docela dobře vycházel.

Proč jste tedy přešel k Norům?

Práci se švédským národním družstvem jsem dělal pět let. Chtělo to tedy změnu. Já sám jsem chtěl. Nerad něco dělám do nekonečna. Samozřejmě, že svoji práci s norským družstvem odvádím tak, abych měl co nejlepší výsledky. Ale ne pro to, abych dělal něco na trzc švédským lyžařům.

Jak se v Norsku pracuje?

Velmi dobře. Mají vše dobře zorganizované. Doktor, fyzioterapeut, schopný sekretář, materiální vybavení na úrovni. To vše moji práci usnadňuje. Hlavně však mají závodníky, kteří mají chuť bojovat. Na mistrovství světa v Lahti si dáváme za cíl získat aspoň jednu zlaté medaile. (Čtenáři, v době vyjítí tohoto čísla už můžete srovnávat.) Smlouvu s norským svazem mám do června letošního roku, ale možná se bude prodlužovat.

V Novém Městě na Moravě z Norů chyběl pouze Oddvar Braa. Znamená to, že se závoděním skončil?

Minulou neděli (9. 1.) vyhrál závod v Trondheimu. Když bude mít výsledky, může i reprezentovat

Zaznamenal -loh-

1 OTÁZKA ODPOVĚD

Odpovídá

Giachem Guidon, Švýcarsko

Od olympijských her v Calgary uplynul už rok, přesto by nás zajímalo, jestli si na ně ještě vzpomínáte. Máme na mysli zvláště štafetový běh.

Já vím, kam míříte. Ten okamžik, kdy se vaše štafeta dostala před nás, mě straší dodnes. Muselo se to stát zrovna na mém úseku, kdy jsme přišli o bronzovou medaili. Ten stoupák byl těžký, ale když šel váš závodník (Pavel Benc) přede mne, udělalo se mi vyloženě špatně. V cíli mi nikdo nic nevyčítal, i tak bylo čtvrté místo úspěchem švýcarského běžeckého lyžování. Přesto jsem byl

rád, že Andi Grünenfelder dokázal v závěrečném maratónu vybojovat bronzovou medaili. Pak už mě tolik nemrzelo, že jsme o ni přišli ve štafetě.

Andy Wylie v Novém Městě n. Moravě na startu závodu na 30 km. Snímek Míša Brachtlová

Skromné cíle britských lyžařů

VE STÍNU „ORLA“

Zastihli jsme družstvo běžců Velké Británie u oběda v zotavovně Medlov, kde bydlela většina účastníků letošní Zlaté lyže Vysočiny, závodu SP. Tým tvoří Angličané Mark Croasdale (24 let) a Andy Wylie (27) a Skotové Ewan MacKenzie (30) a Brian Muirhead (23). Přítomen byl i vedoucí družstva Walesan Patrick Winterton (27), který do loňska ještě závodil. Chyběl jenom švédský trenér Christer Skog (33), který byl na obhlídce trati před chystaným závodem na 30 km klasicky.

Předchozí závod na 15 km volnou technikou nedopadl pro Brity příliš šťastně. Croasdale, ač přihlášen, se na start vůbec nedostavil. Muirhead vzdal na trati, protože to bylo „příliš rychlé“. Zbývající MacKenzie a Wylie skončili na 101., resp. 105. místě ze 112 doběhnuvších závodníků.

Z besedy, kde odpovídal hlavně Winterton, shrnujeme:

Sněhu v Británii je opravdu velmi poskrovnu a tak milovníci běžek jezdí provozovat svůj sport převážně do Skandinávie. Stojí to samozřejmě hodně peněz a i reprezentanti na tom nejsou z hlediska finančního příliš růžově. Když se sejdou v listopadu ke svému prvnímu soustředění, musí mít za léto našetřený dostatečný peněz, aby mohli zimní sezónu vůbec absolvovat. Pro letošek získal sponzora banku Montagu Bank a nějaký pří-

spěvek dostali také od Britské sportovní rady a obdobných rad v místě bydliště. Přesto tyto příspěvky nestačí křýt všechny výdaje.

Kde získali švédského trenéra? Winterton: „Před třemi roky jsme si dali inzerát do jednoho švédského časopisu.“ Trenér dbá nejen na vlastní tréninkový proces, ale také sestavuje program na celou sezónu a hlavně, zajišťuje vše potřebné při tréninkových soustředěních ve švédském středisku Idre Fjäll, které se stalo hlavní základnou Britů.

Nedalo nám, abychom se nezeptali britských lyžařů na nejpopulárnějšího z nich, skokana „Orla“ Eddieho Edwardse. Tak populárního, že i předseda MOV Juan Antonio Samaranch musel přerušit svůj projev, když se během závěrečného ceremoniálu v Calgary objevil na stadióně taky Edwards. Britští běžci říkají:

Eddie má jednu dobrou vlastnost — je velice snaživý. Ale nedejte se mýlit, jeho skokanské schopnosti jsou ještě horší, než jak by se zdálo. Přesněji řečeno, pro svůj sport nemá schopnosti žádné, což se projevílo v letošním roce, kdy si mohl dovolit kvalitní tréninkové podmínky a výsledky byly horší než vloni.

Jak se díváte v Británii na jeho popularitu?

Je víc populární v Americe, kde má dokonce fan-club svých příznivců.

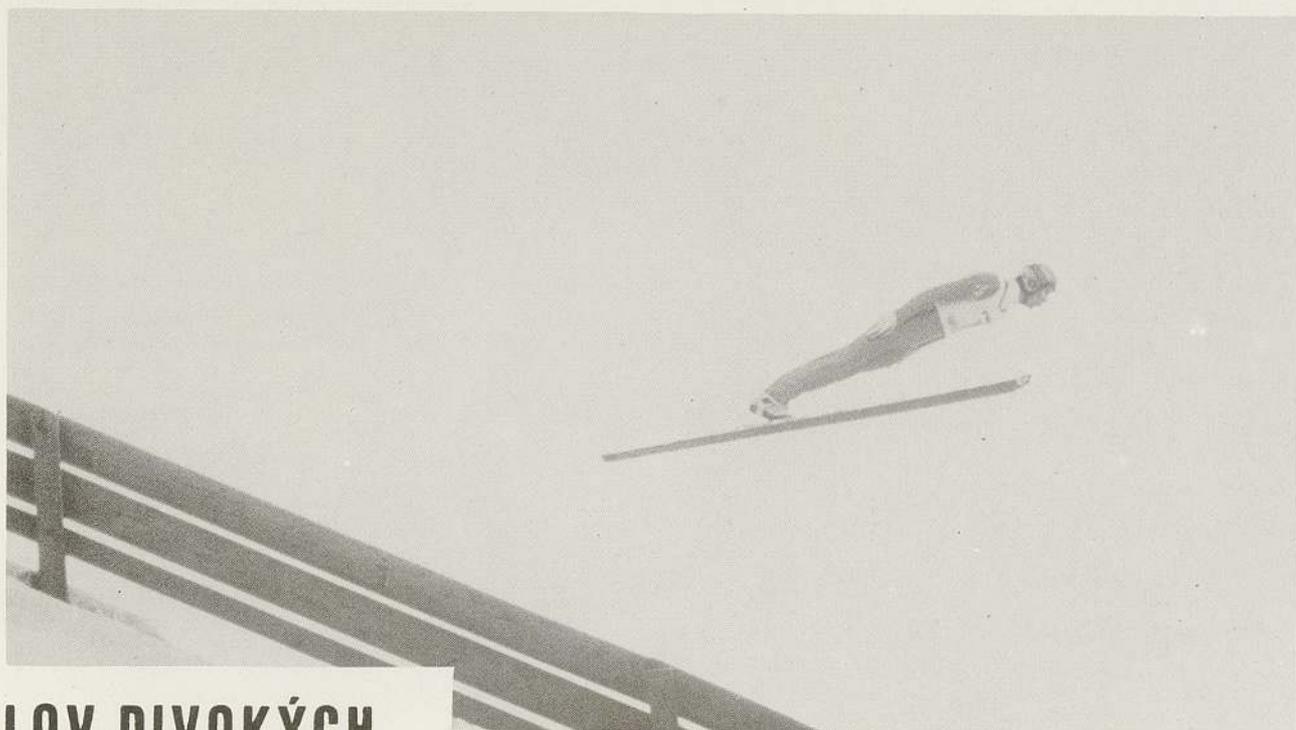
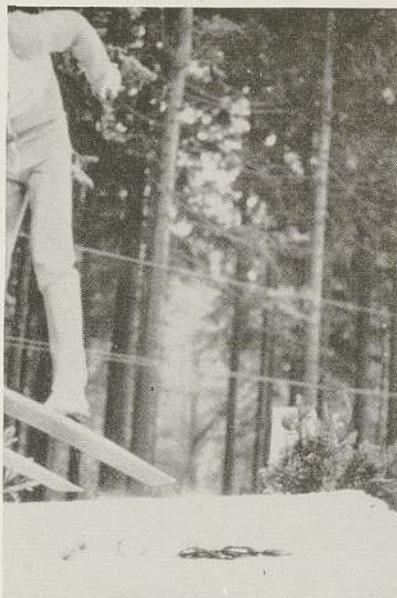
V Británii jeho popularita klesá, hlavně proto, že ze svého neumění dokázal udělat docela slušný byznys. Má dokonce svého vlastního manažera. Samotní lyžaři ho berou s rezervou. Poukazují na Michaela Dixona, který své kvality prokázal 13. místem na olympiádě v biatlonu, což byl na podmínky, které máme v Británii, vynikající výsledek. (Umístil se i před naším nejlepším Janem Matoušem — pozn. red.) Přesto Dixon je ve své zemi naprosto neznámým člověkem, kdežto Edwardse zná každý.

Nechtěli byste být také tak slavní jako Eddie?

Příznáváme, že by se nám líbily jeho peníze. Rozhodně bychom však nechtěli být populární na základě toho, že to neumíme. Svůj sport děláme proto, že ho máme rádi, že rádi cestujeme a rádi se pereme se soupeři. Jednu ctižádost máme: Chtěli bychom, aby Velká Británie byla nejlepší mezi zeměmi, které nemají sněž.

Náš rozhovor, který se uskutečnil 14. ledna, doplníme zprávou ČTK z 24. ledna: Britská lyžařská federace zakázala Eddie Edwardsovi účast na zahraničních závodech, protože jeho výsledky byly daleko pod minimálním limitem, který mu federace pro reprezentaci určila. Edwards se mnohem více než tréninku věnoval komerčním záležitostem. Stanovisko může federace změnit, pokud Edwards zvýší své tréninkové úsilí. Edwards v době zákazu byl ještě v nemocnici po pádu na můstku v Innsbrucku a rozhodnutí federace přijal s rozhořčením.

MICHAEL LOHNISKÝ

LOV DIVOKÝCH KACHEN

Tak říká jeden fotoreportér pokusům o zvěčnění skokanů na lyžích. Proti parádní lovecké „disciplíně“ má fotografická tu nevýhodu, že kachny aspoň nelétají stodesátkou. Předností naopak je, že u skokanů na rozdíl od kachen obyčejně tušíte, odkud, kudy a kam poletí.

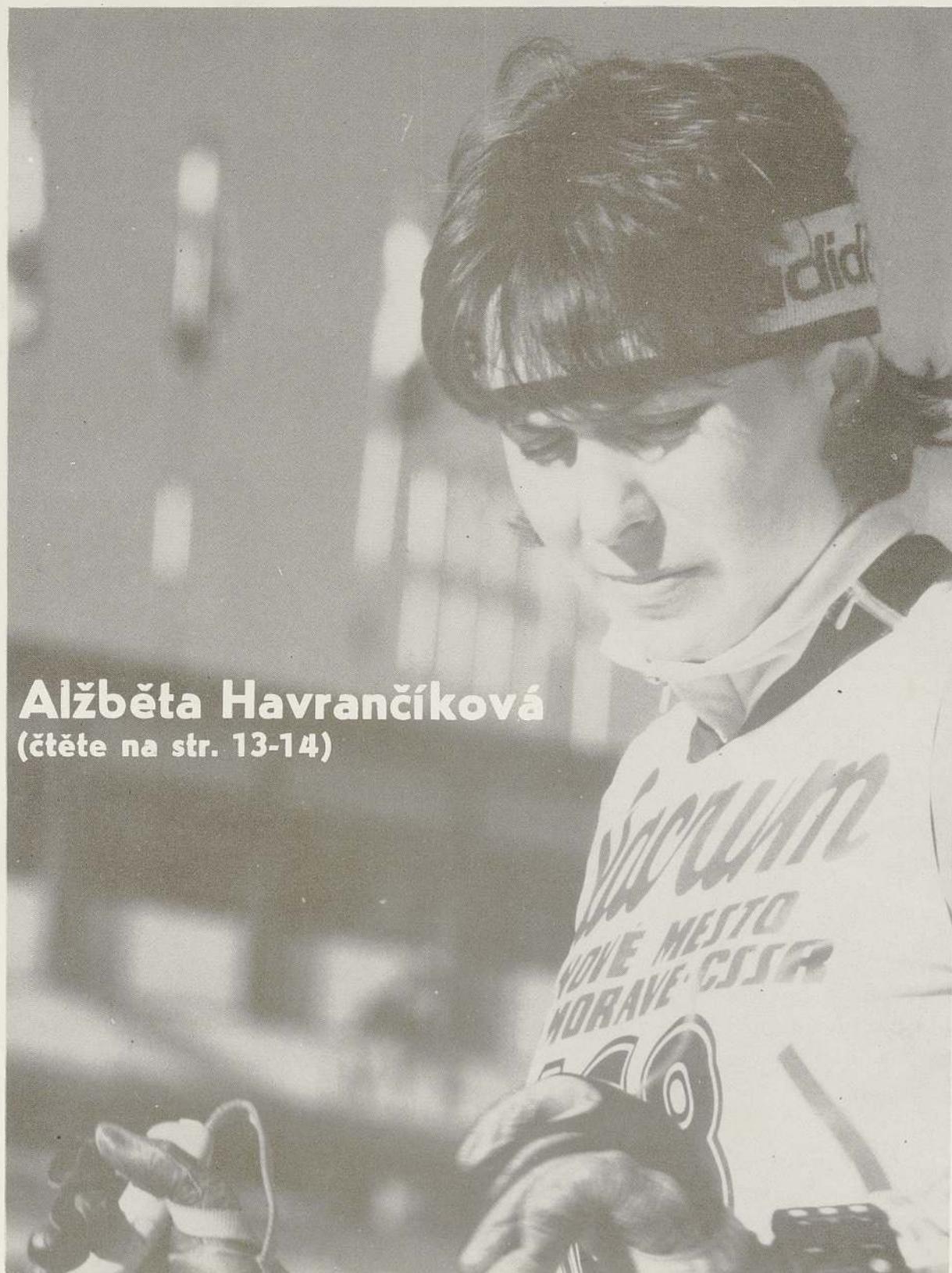
Svuňk! Svísl! Šfouk! To je všechno, co můžete zachytit u odrazového stolu — ale jak to vměstnat do jednoho rámečku kinofilmu, je stále nepřekonatelná potíž. Vidíte sami. Snazší je trefit skokana, když si to šustí, fučí, šelestí, šumí, plachtí a vůbec všelijak šmoulí oblohou. Ale nejjistější zbraní fotoreportéřskou je palba z úkrytů na dojezdu můstku, kam skokan musí chtě nechtě dorazit — tak jako Jirka Malec. Potom se ukáže, že skokani jsou vlastně velmi krotké kachny.

-pbu-

Safmky Michaela Brachtlová

Alžběta Havrančíková
(čtěte na str. 13-14)

Překousl jsem fajfku. Ohnul kávovou lžičku; pak si tím kafem oparil jazyk. Nu nic, lžičku jsem kleštěmi narovnal, jazyk už se dávno zahojil. Jen tu rozkousanou troubel si schovám na památku. Díval jsem se totiž ten den, jak se v Lahti běží mužská štafeta na 4x10 km.

Priznám se, že takhle sportem rozrušený jsem nebyl od té doby, co si Panenka stavěl v Bělehradě balón na bílý puntík jedenáctky.

Jestli mě něco během téhle sezóny mrzelo, pak jedině to, že jsem nemohl stát v Lahti někde za plotem u cíle. Pak bych na Vaška Korunku,

DÍKY!

Máfase Petráska, Laca Švandu a Radase Nyče a na Rázla a na Krejčího a na Sturma a na Potměšila a na Honzla; prostě bych na ně houkl jenom „díky“ a šel se tiše projít někam do lesa.

Pak mě mrzí ještě to, že Československá televize neposkytla těm nejfantastičtějším divákům přímý přenos. Vím o leckterých, kteří by si ten den vzali třeba dovolenou. Sledoval jsem přímý přenos na sovětském programu, zatímco ti, kteří se spolehli na náš záznam, už věděli, že to dobře dopadne. Přišli o pět let krásného života.

Dovedu si představit, jak těžké bylo uviset v tom rychlíku se čtyřmi nebo pěti hvězdami. Třeba pro Petráska, který bojoval s Kirvesniemim, Svanem, Mikkelsplassem. To trápení, ta síla z pocitu, že jedeme s nimi, že bojujeme O ZLATO; a ta slabost, když se člověk cítí hluboko v lesích sám v boji proti lehkonožným větrným mlýnům, které se točí stále bolestivěji.

Vašek Korunka je báječný sprinter, to se o něm ví, ale takhle vyrovnaný závod; nejvyrovnanější štafeta historie, ta se nedá napláňovat, nedá se předpovědět.

Snad je naší tradicí, že z úspěchů družstev míváme větší radost než z medailí soukromých. Sdílená radost je totiž větší radost. Když jí mohou sdílet ti čtyři v bílém Finsku, je čtyřnásobná. A když milióny v únorovém blátivém Československu...

A navíc mě napadá stará pravda, že tam, kde je silný kolektiv, se dřív nebo později vynoří mimořádná individualita.

Běžci, skokani s medailí, běžkyně a sdrúženáři s body — naše klasické lyžování si od začátku nového olympijského cyklu hezky přibrousilo zubiska.

Autentickou reportáž přímého účastníka MS v Lahti přineseme v příštím čísle Lyžařství.

Na archívních snímcích vám představujeme Martina Petráska, Ladislava Švandu, Radima Nyče a Václava Korunku. Snímky: Michaela Brachtlová, Bohumil Hynek a Jaroslav Trousil

ČTĚTE

Vzlety a pády

čtení o mistrovství světa ve sjezdových disciplínách ve Vailu připravili PETR BUŠTA, VLADIMÍR SLOBODZIAN, TOMÁŠ URBAN a PAVEL ZELENKA

Z obsahu příštího čísla:

Mistrovství světa v Lahti

Michael Holland a Peter Jurko — rozhovory

Zahájení ČSS 1990

SP Harrachov

Světová univerziáda

lyžařství

Ročník 75

Číslo 4

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů a vedoucí redaktor Ing. Alexandr Žurman. Redaktor časopisu Petr Bušta. Grafická úprava Zdeněk Köhler. Redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, PhDr. T. Broda, CSc., P. Bušta, P. Honzl, Paed. A. Horáček, A. Jedlička, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, J. Lánský, dr. J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil, CSc., P. Zelenka. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská 1. Tel. 23 13 78 1. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Cena 3 Kčs. Rozšiřuje PNS. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá administrace PNS a doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS - ústřední expedice a dovoz tisku Praha, závod 01, administrace vývozu tisku, Kalfkova 19, 160 00 Praha 6. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. 3. 1989. Neobjednané příspěvky se nevracejí.

ISSN - 0323 - 1445

Vzlety a Pády

30. mistrovství světa ve sjezdových disciplínách

Českoslovenští sjezdaři nedokázali zcela navázat na úspěšné vystoupení v Calgary, ale 8. místem Mariána Bířeše v alpské kombinaci a 11. místem Petera Jurka ve slalomu prokázali příslušnost ke světové špičce, která je rok od roku širší.

Sjezdařky — Lenka Kebrlová v kombinaci a Lucia Medzihradská ve slalomu se sice prosadily do první patnáctky, ale to už vlastně dokázaly na MS 1987 v Crans Montaně.

POPRVÉ, PODRUHÉ, POTŘETÍ

Poprvé v historii startovali českoslovenští reprezentanti na MS v zámoří (nepočítáme-li účast na OH v Lake Placid, kde se kromě olympijských rozdělávaly také naposledy i medaile FIS).

Podruhé v historii se konal v poválečném období šampionát na území Spojených států amerických — před devětatřiceti lety to bylo v Aspenu.

Potřetí v historii (předtím na MS 1987 a OH 1988) se soutěžilo v pěti disciplínách (sjezd, super-G, obří slalom, slalom a alpská kombinace) — tedy o 10 medailových kolekcí a 220 bodů pro hodnocení národů.

Patnáctidenní boje přinesly dramatickou, napínavou podívanou, s nečekanými zápletkami a rozuzlenými; s nečekanými pády favoritů a překvapivými vítězi. Několik dnů řádily arktické mrazy, několik dnů museli pořadatelé zápasit s přemírou sněhu. Všechny problémy, včetně menšího zájmu diváků však zvládli — šampionát skončil čistým ziskem 370 tisíc dolarů.

Místo konání

O uspořádání se rozhodovalo při 35. kongresu FIS ve Vancouveru (1985). Ze tří uchazečů, mezi kterými byla i Jasná, zvítězil zásluhou výborné propagace hned v prvním kole Vail (45 hlasů) před Jasnou (18 hlasů) a Kranjskou Gorou (17 hlasů).

Středisko Vail, kde se šampionát uskutečnil 29. ledna—12. února 1989, leží ve státě Colorado, který svojí rozlohou 270 tisíc km² je devátým největším státem USA (například NSR 247 973 km²). Lyžařské centrum tohoto státu je dnes největším samostatným lyžařským komplexem v Americe a zřejmě i na světě — rozkládá se na ploše 50,5 km², z toho upravené tratě, kterých je jmenovitě označeno 120, zaujímají prostor 15,3 km². Nejdelší tratí je tu Flapjack Run o délce 4,5 míle (7,2 km). Celková kapacita všech transportních zařízení (převážně sedačkových rychlovýtahů) je 35 tisíc lyžařů za hodinu. Vail je vzdálen 168 km na západ od Denveru a prochází jím „high way 70“ — dálnice spojující východní a západní pobřeží USA. Leží na 40° severní šířky (pro srovnání to je poloha Lisabonu, Madridu nebo Neapole), v nadmořské výšce 2485 m n. m. Okolní vrcholy se nad městečkem vypínají až o 975 m, jsou porostlé jehličnatými stromy. Časový rozdíl mezi Prahou a Vaillem je mínus 8 hodin.

Druhým centrem šampionátu byl Beaver Creek, vzdálený 16 km západně, rozkládající se ve výšce 2470 m n. m., nejvyšší vrcholy ční nad Beaver Creek o 1018 m. Na ploše 22,6 km² se rozprostírá 49 jmenovitě označených tratí. Nejdelší z nich je Cente-

Vzlety a Pády

SJEZD MUŽI

Sjezd (délka tratě 3480 m, převýšení 853 m): 1. Hansjörg Tauscher (NSR) 2:10,39, 2. Peter Müller — 0,19, 3. Karl Alpiger — 0,28, 4. Mahrer — 0,52, 5. Besse (všichni Švýc.) — 0,55, 6. Skaardal — 0,60, 7. Höflechner — 0,85, 8. Wirnsberger (oba Rak.) — 1,13, 9. Rupp (všichni Rak.) — 1,21, 10. Gattermann

(NSR) — 1,29, 11. Boyd (Kan.) — 1,50, 12. Moe (USA) — 1,88, 13. Sbardellotto (It.) — 1,94, 14. Thorsen — 1,96, 15. Olson, Zurbriggen a Plé (Fr.) všichni — 2,00, 18. Krauss (NSR) — 2,01, 19. G. Bell — 2,14, 20. Foser — 2,21. — 37. M. Břeš — 5,85. — Z 55 startujících bylo 52 klasifikováno.

Triumf Švýcarů, ale vítěz překvapivý. Sjezd mužů se považuje za hlavní disciplínu MS. Překvapením bylo nejen vítězství Tauschera, ale i 6. místo Nora Skaardala. Mezi nejlepší se nedostali Rakušané, což byl největší „pád“, vůbec se nedařilo Girardellimu, Mairovi, pádem otrěsený Zurbriggen bojoval marně. Břeš nezapomínal výkon z kombi-

načního sjezdu, chyboval především ve střední technické části.

SJEZD ŽENY

Sjezd (délka tratě 2591 m, převýšení 667 m): 1. Maria Walliserová (Švýc.) 1:46,50, 2. Karen Percyová (Kan.) — 1,50, 3. Karin Dedlerová (NSR) — 1,51, 4. Zurbriggenová (Švýc.) — 1,55, 5. Kawabataová — 1,82, 6. Gergová (NSR) — 1,88, 7. Leeová — 1,95, 8. Figiniová — 2,07, 9. Zellerová (obě Švýc.) — 2,10, 10. Emonetová (Fr.) — 2,11, 11. Krennová — 2,28, 12. Kronbergerová — 2,33, 13. Majerová — 2,47, 14. Lodžinaová (obě SSSR) — 2,49, 15. Lindhová (USA) a Wallingerová (Rak.) obě — 2,51, 17. Kobelkaová

nial Run, dlouhá 4,4 km, na níž se konaly soutěže šampionátu. Celková kapacita přepravních zařízení je 15 209 osob za hodinu. Lyžařská škola v Beaver Creeku je s osmi sty instruktory i kvalitou vyučování označována za největší a nejlepší na světě.

TRATĚ A JEJICH TECHNICKÉ PARAMETRY

Od MS ve Schladmingu je zvykem situovat soutěže do dvou míst. Ve Vailu se na trati INTERNATIONALE konaly super-G, obří slalom a slalom mužů, sjezd, kombinační sjezd, super-G a obří slalom žen.

Technické parametry:

Super-G muži

Start 3097, cíl 2499. Převýšení 598 m, délka 2334, počet branek 43.

Super-G ženy

Start 2977, cíl 2499, převýšení 478, délka 1671, počet branek 41.

Sjezd ženy

Start 3166, cíl 2499, převýšení 667, délka 2591, 38 branek.

Sjezd ženy — kombinační

Start 3097, cíl 2499, převýšení 598 m, délka 2234, 34 branek.

Obří slalom muži

Start 2874, cíl 2499, převýšení 372, 54 a 54 branek.

Obří slalom ženy

Start 2840, cíl 2499, převýšení 338, 47 a 51 branek.

Slalom muži

Start 2706, cíl 2499, převýšení 207, 73 a 74 branek.

V Beaver Creek na zmíněné trati Centennial Run proběhly závody ve sjezdu, kombinačním sjezdu a slalomu mužů, ve slalomu a kombinačním slalomu žen.

Vzlety a Pády

Kolik stojí hory?

Tak vy jste nevěděli, že taky hory jsou na prodej? Široká horstva kolem Vailu nepatří ani matičce přírodě, ani — tím méně — státu, nýbrž panu Georgovi N. Gilletovi. Koupil je před čtyřmi roky — prý lacino, za 155 miliónů dolarů. Gillet je povoláním vlastník. Vlastní řadu rozhlasových stanic a novin,

mužstvo amerického fotbalu Miami Dolphins a mužstvo pověstných basketbalových kouzelníků Harlem Globetrotters. Nyní tedy také největší lyžařskou oblast světa. Zahrnuje 1500 hektarů hor, hemží se denně asi 13 tisíci lyžaři, a při MS bylo nutné pro veřejnost uzavřít jen pět procent kapacit.

Byl jednou jeden Pepi

Totíž Pepi Gramshammer. Je tomu 27 let. Tehdy stál na opuštěném místě Skalistých hor (říkalo se tam Vail) jeden jediný srub. A tyrolský přistěhovalec Gramshammer postavil hned vedle něco

v těchto končinách nebývalého — dům. Prátele ho přemlouvali, aby se vrátil z míst, kde doslova lišky dávaly dobrou noc. Ale Pepi věděl, co dělá. Pod jeho rukama vyrůstalo město sjezdu tak dokonale rakouského, jak moc se mu stýskalo.

Po sedmadvaceti letech obývá Vail 4000 stálých usadlíků, zato turistů sem zavítá ročně kolem 10 miliónů.

Sečteno

7,5 metru sněhu napadne průměrně ročně ve Vailu.

40 % amerických sjezdařů žije právě ve státě Colorado.

Vzlety a Pády

(Kan.) — 2,52, 18. Zamulaová — 2,53, 19. Müsenlechnerová (NSR) — 2,60, 20. McKendryová a Bournissenová (Svčc.) obě — 2,69. — 28. L. Medzihradská — 3,82. — Z 33 startujících bylo 32 klasifikováno.

Walliserová před zbytkem světa o 1,5 s. To je rozdíl třídy. Druhé Percyové „ujela“ o 36 metrů. Jinak byl závod ovšem velmi vyrovnaný, čtrnáctou závodnicí děl-

lilo od druhé 0,99 s. To představuje 13 závodnic v jedné sekundě!!! Jelo se na samé hranici regulérnosti (−20 °C). Lyže Vökl tak jako u mužského sjezdu osvědčily svoji vhodnost právě pro tak extrémní podmínky. Vzlety? Nejen 5. místo Japonky Kawabatové, ale i 29. náší Medzihradské, které firma nedala k dispozici testované lyže!!! Přitom v tréninku za „teplejších podmínek“ dosahovala 8. a 9. času.

SUPER-G MUŽI

Superobří slalom (délka tratě 2234 m, převýšení 598 m, 43 branek): 1. Martin Hangl (Svčc.) 1:38,81, 2. Pirmin Zurbriggen — 0,28, 3. Tomáš Čížman (Jug.)

— 0,37, 4. Strolz (Rak.) — 0,68, 5. Wasmeier — 0,75, 6. Tomba (It.) — 0,92, 7. Eriksson — 1,14, 8. Lee (Austr.) — 1,16, 9. Stock (Rak.) — 1,26, 10. Piccard (Fr.) — 1,28, 11. Heinzer (Svčc.) — 1,39, 12. Furuseth — 1,47, 13. Enn (Rak.) — 1,55, 14. Girardelli — 1,60, 15. Stuffer (NSR), — 1,64, 16. Skaardal — 1,68, 17. Barcella (It.) — 1,75, 18. Rey — 1,76, 19. Alphan (oba Fr.) — 1,82, 20. Erlacher (It.) — 1,84. — 39. Jurko — 3,28, 50. M. Bířeš — 5,01. — Z 97 startujících bylo 92 klasifikováno.

Hangl s jedničkou, tedy se startovním číslem jedna, byl v cílovém prostoru hodně dlouho nervózní. Ohrožovali ho totiž i závodníci s vyššími startovními

Technické parametry:

Sjezd mužů

Start 3344, cíl 2491, převýšení 853, délka 3480, 40 branek.

Sjezd mužů pro kombinaci

Start 3292, cíl 2491, převýšení 801, délka 3339, 38 branek.

Slalom mužů pro kombinaci

Start 2659, cíl 2479, převýšení 180, 61 a 57 branek.

Slalom žen

Start 2659, cíl 2479, převýšení 180 m, 53 a 56 branek.

Slalom žen pro kombinaci

Start 2629, cíl 2479, převýšení 150, 45 a 45 branek.

Zvláštností všech tratí je nadmořská výška — větší zhruba o 1000 m než na všech předchozích šampionátech, ale i ZOH. Tato skutečnost znamenala úpravu tratí (silné mrazy); pořadatelé denně nasazovali nejmodernější techniku včetně „vysavačů“ na odstraňování přebytečného sněhu. Navíc přes dostatek, ba dokonce přebytek sněhu nevyšlo z pohotovosti umělé zasněžování všech tratí, takže se soutěžilo na směsi přírodního a umělého sněhu.

V souvislosti s úpravou tratí se zastavme u sjezdové tratí mužů, kterou poznamenal svým rukopisem Bernhard Russi. Na každé z tratí, které konstruoval (Nakiska, Åre), zanechal nějaký nezvyklý prvek. V případě Centennial Run postavil na rovinatém úseku ledový tobogan se třemi zatáčkami, nazvaný Chřestýšová alej. Vybudovala byla v letních měsících ze zeminy, byla zasněžena umělým sněhem a preparována vodou, takže vzniklo skutečně ledové koryto. (Byly tu použity fukary - vysavače k odstranění nového sněhu.) Vjezd do tohoto úseku byl psychickou záležitostí, neboť vysoká nájezdová rychlost brala sjezdařům odvahu, navíc byli na pár okamžiků zbaveni periferního vidění.

Pro úplnost zbývá uvést, že maximální okamžité rychlosti dosahovali závodníci v horní části tratě po prvním skoku — 135,80 km/h naměřili Danielu Mahrerovi (4. místo), vítěz jel 132,30 (Hansjörg Tauscher), náš Marián Bířeš 131,50 km/h.

Naše nominace

Československou výpravu tvořili 4 sportovci (2 muži, 2 ženy) a 5 členů doprovodu. Vedoucím výpravy a lékařem byl MUDr. Milan Jirásek, předseda VSL ÚV ČSTV, vedoucím realizačního týmu Pavel Zelenka, hlavní trenér sjezdových disciplín. Družstva vedli zodpovědní trenéři dr. Pavol Štátný (muže) a Milan Beňačka (ženy). Asistent trenéra mužů Vlado Dzugas byl současně servismanem.

Reprezentací byli na základě splnění nominačních kritérií pověřeni: **Marián Bířeš** (nar. 1964, Pozemní stavby Banská Bystrica, člen reprezentace od roku 1985, na MS ani ZOH dosud nestartoval, v roce 1982 na MSJ 11. ve slalomu. V loňském ročníku SP získal 6 bodů v kombinaci za 10. místo v Bad Kleinkirchheimu. Nominační kritérium splnil 12. místem v kombinaci v Kitzbühelu). **Peter Jurko** (nar. 1967, TJ Jasná Liptovský Mikuláš, na MS dosud nestartoval — Bormio i Crans Montana mu unikly pro zranění. První vrcholná soutěž — ZOH 1988 — 5. místo v kombinaci. Ve Světovém poháru 1987—88 získal 12 bodů v kombinaci, v letošním ročníku SP dosáhl zatím 15 bodů ve slalomu 6. v Kranjské Goře, 11. v Kitzbühelu). **Lenka Kebrlová** (nar. 1966, VŠ Praha; v reprezentaci od roku 1985, poprvé startovala na MS 1987 (12. místo ve slalomu); největší dosavadní úspěch — na ZOH 1988 5. místo v alpské kombinaci. Letos bodovala ve 2 závodech SP v kombinaci (9. v Altenmarktu, 14. v Grindel-

waldu). **Lucia Medzihradská** (nar. 1968, Slavia UK Bratislava, v reprezentaci od roku 1984, na MS startovala poprvé v roce 1987 — 10. v kombinaci, 11. ve slalomu; na ZOH 1988 6. v kombinaci. Nominována do Vailu na základě 15. místa ve slalomu v Courmayeuru a 9. místa v kombinaci v Grindelwaldu).

Naše výprava si byla vědoma významu účasti na MS v zámoří. Nepodařilo se však navázat na výsledky ze ZOH 1988 v Calgary. **Úkol získat 4 body do hodnocení národů (2 muži, 2 ženy) stanovený integrovaným plánem na OH cyklus 1989—1992 jsme nesplnili.**

Přesto lze mezi muži považovat za velice hodnotné 8. místo **Mariána Bířeše** v alpské kombinaci. Porazil například Müllera, Maira, Furusetha, kteří v Kitzbühelu skončili před ním. 11. místo Jurka ve slalomu můžeme přijmout také s uspokojením. Za objektivní příčinu určitého neúspěchu v Jurkově případě lze považovat omezení tří dny před zahájením MS (příčinný úvodní disciplínou byla alpská kombinace). Za optimálních zdravotních podmínek měl Jurko reálný předpoklad umístít se do 6. místa. **Při závěrečném slalomu byl Jurko vzhledem k náročnosti tratí a vývoji soutěže veden k dojetí závodu. Umístěním i časovým odstupem za vítězem (−2,33; v Calgary 13. s odstupem − 2,74) potvrdil, že kontakt se světovou špičkou udržel.**

Ženy. Přes objektivní handicap (onemocnění L. Kebrlové rovněž tři dny před úvodní disciplínou MS) a přes veškerou snahu obou závodnic, lze výsledky hodnotit jako částečný ústup z pozic. Porovnáním výsledků z MS 1987 a ZOH 1988 totiž zjišťujeme, že tam jejich umístění i časové odstupy za vítězkami byly mnohem lichotivější.

K Vailu se ještě vrátíme v příštích číslech Lyžařství.

Vzlety a Pády

170 dolarů, tedy dvakrát tolik, co na předchozích šampionátech, stála jedna noc v hotelu.

1700 dolarů týdenní pronájem budky pro přípravu lyží v Beaver Creeku.

90 % Američanů lyžování vůbec nezajímá.

25 tisíc diváků na každém závodě — to byly jen sliby organizátorů, ve sku-

tečnosti si apatičtí Američané našli cestu do hledišť jen asi ve čtvrtinovém počtu.

V roce 1998 chce Colorado kandidovat na pořadatelství ZOH!

Štěstí nebo umění?

Servisman Marie Walliserové, René Schlumpf, je považován za mistra světa ve svém oboru. Pro vítěznou lyžičku Marie Walliserové prý použil nové složení mazání, které je tak tajné, že ho nezná ani samotná vítězka. „Nevěděla jsem, že mám něco nového.“ Walliserová vy-

hrála s náskokem 1,5 sekundy před Kanaďankou Percyovou, což hovoří za veškerou komentáře. Taková Figiniová nebo Müsenlechnerová si stěžovaly, že trať absolvovaly čistě, přesto skončily na 8. resp. 19. místě. Figiniová a Gergová (6.) stály ovšem na stejných lyžích jako bronzová Karin Dedlerová. To je zvláštní nepoměr. Je pravděpodobné, že servismani Atomice ihned reagovali na špatné časy Figiniové a Gergové a Dedlerová už jela na jiných lyžích. Ale sama o tom nic neví: „Osobně nemám žádný vliv na výběr lyží. Postavím se jednoduše na ty, které mi podají servismani.“ Připomeňme, že na stejných lyžích startovaly i překvapivě úspěšné so-

Vzlety a Pády

čísly. Třeba bronzový Čížman s dvaadvacítkou. Jeho prvenství ovšem nakonec atakovali Švýcaři — trochu nečekaně Müller, s nejlepším mezičasem na půli tratí; ten ovšem v cílovém „hangu“ závod nedokončil. Zurbriggen startoval stále ještě otřesen. Zklamání — Piccard, Rakušané, Girardelli. Průměrná rychlost vítěze 81,39 km/h.

SUPER-G ŽENY

Superobří slalom (délka tratě 1807 m, převýšení 478 m, 41 branek): 1. Ulrike Maierová 1:19,46, 2. Sigrid Volfová (obě Rak.) — 0,03, 3. Michaela Gergová — 0,04, 4. Walliserová — 0,23, 5. Müsenlechnerová a Figiniová obě — 0,62, 7. McKendryová — 0,81, 8. Kronbergerová — 0,92, 9. Wachterová — 0,93, 10. Percyová — 1,01, 11. Dedlerová — 1,12, 12. Zurbriggenová — 1,32, 13. Larocheová (Kan.) — 1,35, 14. Roffeová (USA) — 1,35, 15. Quittetová (Fr.) — 1,39, 16. Kawabataová — 1,41, 17. Zellerová — 1,45, 18. Knappová (USA) — 1,63, 19. Emoneťová — 1,69, 20. Leeová — 1,73. — 24.

L. Medzihradská — 2,57, 36. Kebrlová — 5,60. — Ze 64 startujících bylo 53 klasifikováno.

Rakouský dvojblok na prvních dvou místech přišel Rakousku náramně vhod. Až do té chvíle totiž Rakušané neměli na svém kontě žádné (!) bodované místo. Smutné Švýcarky Figiniová a obhájkyně titulu Walliserová, Merleová, Quittetová, Percyová — ty všechny skrípaly zuby. McKendryová naopak startovala až s pětaticítkou. Výsledky našich děvčat (podobně to ovšem platí o mužích) v této disciplíně odpovídají možnostem přípravy.

Švýcar Peter Müller se na stříbrném stupni při vzhlašování nejlepších sjezdařů postavil na hlavu. Ta póza měla dokumentovat, jak moc ho porazil Hansjörg Tauscher. Italský list Il Messaggero ovšem napsal: „Vedle Tauschera měl stát muž, který mu vyrobil lyže.“ Švýcarský Baseler Zeitung připomněl zase něco jiného: „Tauscher předvedl brilantní výkon v nejobávanější části tratě.“ (Tedy v Chřestýšové aleji.)

Obě citace trefně shrnují, proč vlastně Tauscher vyhrál. Do „chřestýšovky“ vjížděl devátý, vyjel jako pátý. V útrokách obřího tobogánu byl nejrychlejší díky promyšlené volbě ideální stopy. Právě tak nejrychlejší byl i v závěrečném pádaku, kde naděhl Müllerovi 0,33 s a třetímu Alpigerovi dokonce 0,88 s. To už byla záležitost perfektně připravených lyží.

BEZ VOSKU

Protože na lyžích Völkl vyhrála s impozantní suverenitou sjezd i Walliserová (píšeme o tom na jiném místě této dvojstrany), dostala se západoněmecká firma do centra pozornosti. Jaké lyže připravila pro mistry světa?

SAMOROST

Nakonec vyšlo najevo jediné — lyže pro Tauschera byly jen minimálně preparovány, pravděpodobně je, že tam, kde rozhodl, už byl „vosk“ zcela setřen, do přímého kontaktu se sněhem se dostávala skluznice!

Šéf firmy Franz Völkl mladší říká: „Okamžitě jsme zaznamenali asi dvojnásobné zvýšení objednávek našich lyží v USA. To představuje navíc 35 000 párů ročně.“ Völkl samozřejmě nebyl ke svým prominentům nijak skoupý. Tauscherovi vyplatil prémie ve výši 80 000 marek. Ve srovnání s tím vypadá částka 16 000 marek od západoněmeckého lyžařského svazu mírně řečeno chudě. I to je typické.

CO VĚDĚLI VE WELTU?

Devátého ledna, tedy ještě dost dlouho před sjezdem ve Vailu, uveřejnil západoněmecký deník Die Welt rozsáhlý článek pod titulkem: „Hansjörg Tauscher: tiché zvyky — velké touhy“. Jakoby autor, Markus Seyrer, který psal materiál v Laaxu, tušil, že Tauscher se stane skutečnou senzací zámožského šampionátu. Nebo — jakoby měl velmi přesné informace možná právě od Völkla...

Vzlety a Pády

větské reprezentantky Larisa Majerová (13.) a Ulla Lodzinová (14.).

A že Lucia Medzihradská vůbec, od firmy Atomic speciální lyže pro sjezd tentokrát nedostala...

Vývoj Martina Hengla

Kdysi byl slalomovým specialistou. Schoval si z těch časů do fototy jemnou

techniku. Švýcarský technický trenér Didier Bonvin si o tom myslí: „Dnes v super-G rozhoduje především technika. Proto se Hangel musel v této disciplíně prosadit.“

Před dvěma roky taktak vyvázl z trestního stíhání za finanční machinace. Jeho partáky byli Max Julen a Thomas Bürgler. Reprezentační trojka ztropila opravdu reprezentativní skandál.

Na jaře 1988 vyhrál svůj první super-G — v Saalbachu, potom druhý — v zimě 1989 v Laaxu. Tím se zařadil mezi velké favority disciplíny.

V Kitzbühelu, Laaxu a Wengenu 1989 měl pády ve sjezdech, do Vailu cestoval

Z článku vybíráme: Už během olympijské sezóny byl jednadřicetiletý vrchní strážmistr jednotek ochrany hranice NSR na nejlepší cestě do první světové patnáctky. Po 11. resp. 13. místě ve Val d'Isère a Val Gardè (jeho nejoblíbenější trati) jeho naděje zmařil těžký pád v Bad Kleinkirchheimu. Zlomil si levé předloktí; ale přesto na olympiádě nechyběl. Se speciální dlahou z umělé hmoty dojel na 20. příčku. „Byla to rozhodující chvíle mé kariéry. Od Bad Kleinkirchheimu mě tížil strach, až v Calgary jsem měl radost, že dokážu závodit i handicapován, překonal jsem strach a od té doby znovu jezdím stoprocentně útočně. Jinak to dnes nejde.“ Jeho trenérem je Martin Osswald, servismanem Georg Rossberger. Jeho filozofie? „Nejsem žádný zvláštní talent. Všechno jsem si musel tvrdě vybojovat. Žiji každý den naplno. Co bude zítra, mě nezajímá.“

Tolik Die Welt. Zkusme se však podívat na Tauschera trochu indiskrétněji.

SNICKI A JÁTROVÝ SÝR

Jako mladík se měl stát absolventem gymnázia v Berchtesgadenu, ale ze školy utekl už po čtyřech dnech. Cítil se příliš daleko od rodného Obersdorfu. Právě v souvislosti s jeho rodištěm bychom měli uvést na pravou míru některé informace, které se v našem tisku objevily. Totiž že Tauscher začínal jako skokan. „Ne, ne, být příliš dlouho ve vzduchu, to není nic pro mě,“ vyvrátil Tauscher tuto teorii.

Kamarádi mu přezdívali Snicki. Co to znamená? Napovíme jen tolik, že jeden z největších čokoládových koncernů v Evropě se jmenuje Dr. Snickers. Tauscher je v jídle stejně neukázněný jako třeba Tomba. V éře, kdy většina vrcholových sportovců přechází na makrobiotickou stravu se Hansjörg naruživě láduje řízkou a pomfrity. V Americe přisedl na hamburgery a čokoládu. Došlo to tak daleko, že po jeho vítězství se nad vchodem hotelu, kde lyžaři NSR bydleli, objevil nápis: Dr. Haas je pryc, profesor Snickers je tady. Ať žije játrový sýr.“ Na vysvětlenou: „Dr. Haas se stará o výživu západoněmeckých sjezdařů a játrový sýr je další z oblíbených ‚nevrcholových‘ Snickiho pochoutek.“

PROČ PRŠELA ČOKOLÁDA

A ještě jednu kapitolu musí povídati o Hansjörgu Tauscherovi nezbytně obsahovat. Kapitolu jménem Weirather. Mistr světa z roku 1982, manžel Hanni Wenzelové, se přerodil z excelentního sjezdaře ve zdatného byznysmana. Založil v Lichtenštejnsku podnik SMW, agenturu pro obchodní záležitosti špičkových sportovců, především

zraněň, navíc vylosoval nevýhodné startovní číslo 1.

8. února ve Vailu jel prý na samé hranici rizika, třikrát během jízdy mysl, že je konec.

Kdo je to Nierlich

Byly mu čtyři, když otec koupil motor z vyřazeného autobusu a postavil mu hned za domem soukromý vlek.

Otec Nierlich je hrobník a značnou část svého výtěžku investoval do lyžařského růstu svého syna. Když Rudi studoval na lyžařském gymnáziu, posílal mu týdně 2400 šilinků.

Vzlety a Pády

OBŘÍ SLALOM MUŽI

Obří slalom (převýšení 372 m, v obou kolech 54 branek): 1. Rudolf Nierlich 2:37,66 (1:17,07 a 1:20,59), 2. Helmut Mayer (oba Rak.) — 1,62 (1:19,14 a 1:20,14), 3. Pirmin Zurbriggen — 1,72 (1:18,33 a 1:21,05), 4. Girardelli — 1,91 (1:18,50 a 1:21,07), 5. Hangl — 2,09 (1:18,04 a 1:21,71), 6. Stenmark (Švéd.)

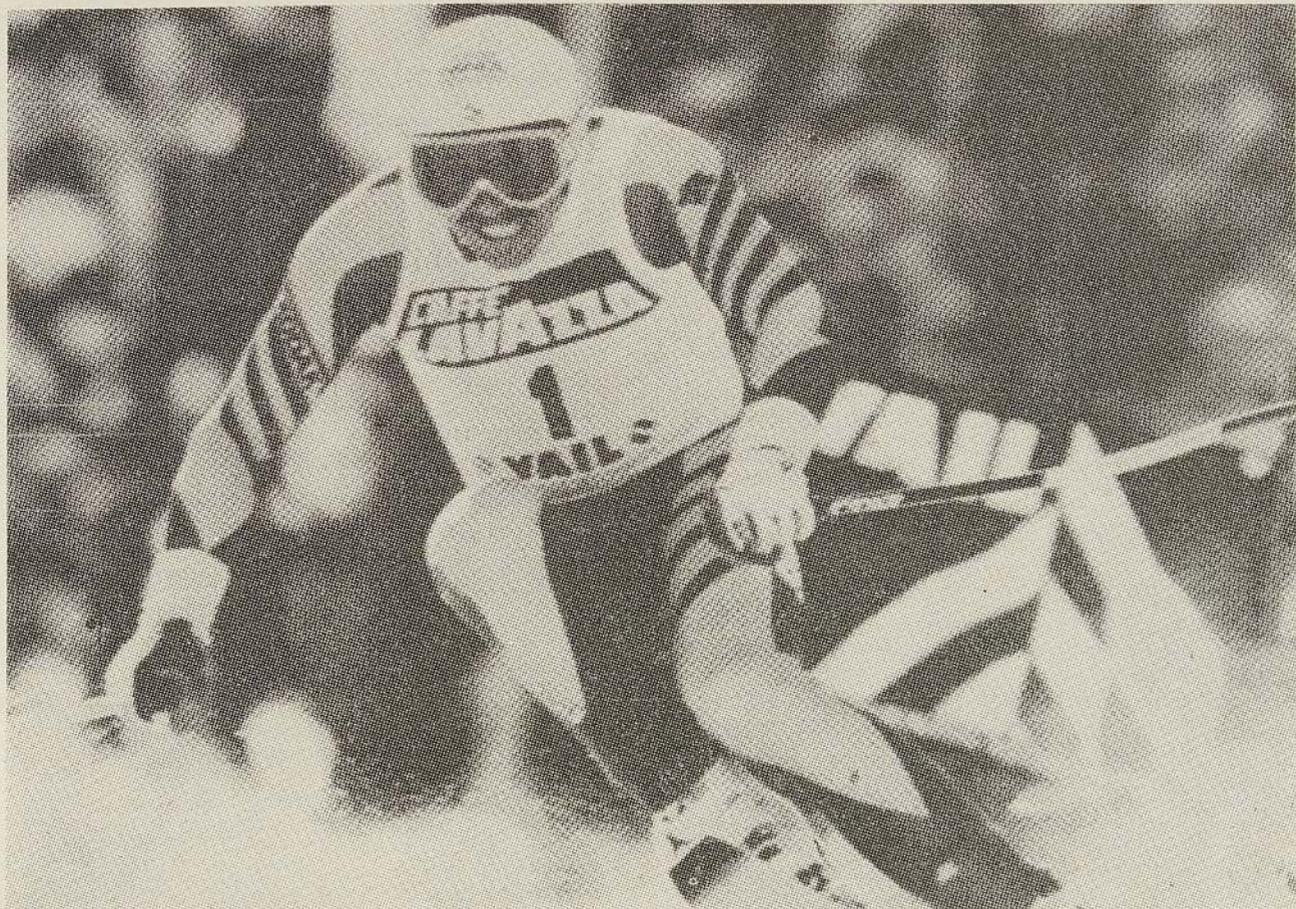
— 2,19 (1:18,77 a 1:21,08), 7. Tomba — 2,45, 8. Furuseth — 2,96, 9. Wieche (USA) — 3,20, 10. Gaidet (Fr.) — 3,21, 11. Eriksson — 3,36, 12. Staub — 3,41, 13. Wasmeier — 3,66, 14. Kaelin (Švýc.) — 3,71, 15. Tavernier (Fr.) — 3,90, 16. Žan (Jug.) — 4,81, 17. Nilsson — 4,82, 18. Petrovič (Jug.) — 5,96, 19. Eder (NSR) — 6,25, 20. Barcella (It.) — 6,72, — 29. Jurko — 10,41 (1:22,05 a 1:26,02). — M. Bireš nedokončil první kolo. — Ze 101 startujících bylo 68 klasifikováno.

Zase rakouský dvojblok. Rakušané se podle vlastních slov na obří slalom vloženež zaměřili. I když už v prvním kole jim vypadli největší favorité — Strolz a Enn. Kromě nich ovšem i Čížman, Pie-

ren; Tomba po chybě skončil až 15. I druhé kolo bylo velice těžké, rychlé, ale rytmické s dlouhými oblouky na velmi členité trati. Tombovi bravurní výkon nestačil na víc než na 7. místo. Zurbriggen díky technické rutině zachránil aspoň medaili, ale potlesk sklídil v cíli někdo jiný — Stenmark. Bireš skončil v prvním kole ještě před prvním mezičase, Jurkovo 29. místo a odstup — 10,41 odpovídá tomu, co se dalo „udělat“ na „odcházející“ trati.

OBŘÍ SLALOM ŽENY

Agresivně a technicky čistě. Tak jsme ostatně na Schneiderovou zvykli. Vyhrá-

sjezdařů. V minulé sezóně se pod jeho křídla uchýlili Höflehner, Wolfová, Wachterová, v létě se dohodl s Tauscherem. A ve Vailu měl hody. Ještě v den sjezdu se mu podařilo uzavřít reklamní smlouvu — s kým jiným, než se zástupcem koncernu Dr. Snickers. „Začíná druhý díl, mistrovského sjezdu,“ prohlásil. „Zlato se musí co nejvýhodněji prodat.“ Hned vymyslel, že na medailisty bude při slavnostním dekorování padat déšť čokoládových kostiček. Trik s oblíbenou Tauscherovou pochoutkou se bezzbytku líbil.

Jak se k otázce peněz staví Tauscher? Odhaduje, že finanční efekt jeho prvenství bude mít hodnotu kolem miliónu marek. „Nelyžuji pro potěšení, beru sjezdařinu jako povolání. To je logické, sjezdař má jen pár let času, aby všechnu dřinu a všechny schopnosti zúročil. Musí si vydělat na budoucnost. A kdyby jen pomyslel na to, co všechno riskuje, byl by konec. Nejezdím sice kvůli penězům, ale bez nich bych také nejezdil.“

A pointa? Životním cílem Hansjörga Tauschera je: „Stát se milionářem.“

Vzlety a Pády

V devatenácti si ho všiml Hans Pum: „Nikdy jsem neviděl takový cit pro snih a skluz. Víím, že se to nedá naučit, to musí člověk v sobě mít.“

Rudi si to brzy uvědomil a před dvěma roky dokonce prohlásil: „Jezdím technicky tak dobře jako Zurbriggen.“ Hans Pum se mezitím stal rakouským šéftrenérem a Nierlich jedním ze silně

mladé rakouské pětky (Gstrein, Nierlich, Strolz, Mader, Mayer).

Koncem roku 1987 si jednou takhle večer dal pět půllitrů piva a přišel o řídičský průkaz. „Takhle dál žít nechci,“ řekl sám od sebe Pumovi. Od té chvíle se plně koncentroval na lyžování.

Nenávidí taktizování a opatrné jízdy. Pum to schvaluje: „Potřebuje tak jezdit, když nejede naplno, vypadá na lyžích jako turista třetího řádu.“

Hop nebo trop stylu odpovídají také výsledky. Minulou sezónu ve Světovém poháru šestkrát vypadl ve slalomu a třikrát v obřím slalomu. Ale když už někde dojede, bývá excelentní. Letos zatím dokončil jen dva slalomy (v Kitzbüh-

helu 3., ve Wengenu 1.) a dva obří slalomy (ve Val Thorens 2. a v Kirchbergu 1.). Třetí slalom a třetí obří slalom, které letos dojel, byly vailské vítězné.

Stenmarkovo adieu

V polovině prosince 1973 získal mladý Švéd 9. místem v obřím slalomu v rakouském Saalbachu první body ve Světovém poháru. Jel tehdy se startovním číslem 73! Na konci sezóny ve Skandinávii a v ČSSR se jeho jméno objevilo při všech slalomech a obřích slalomech mezi prvními třemi. To byl začátek bezpříkladné kariéry tehdy 18letého Ingemara Stenmarka.

Vzlety a Pády

la obě kola a náskok 1,13 s je impozantní. „Pády“ zase Rakušanky, ale také Svetová — jejich ústup z pozic využily francouzské lyžařky, zejména bronz Guignardové je skutečným vzletem. Naše děvčata — to musíme připomenout — si proti Calgary i Crans Montaně mírně polepšila.

Obří slalom (převýšení 338 m, v prvním kole 47, ve druhém 51 branek): 1.

Vreni Schneiderová 2:29,37 (1:12,84 a 1:16,53), 2. Carole Merleová — 1,13 (1:13,35 a 1:17,15), 3. Christelle Guignardová (obě Fr.) — 2,43 (1:15,03 a 1:16,77), 4. Svetová — 2,55 (1:14,21 a 1:17,71), 5. Walliserová — 2,68 (1:13,69 a 1:18,36), 6. Dedlerová — 2,96 (1:14,35 a 1:17,98), 7. Chedalová (Fr.) — 3,60, 8. Fernandezová-Ochoaová (Sp.) — 3,85, 9. Maierová — 4,08, 10. Roffeová — 4,25, 11. Salvenmoserová (Rak.) — 4,29, 12. Zurbriggenová — 4,40, 13. Quittetová — 4,69, 14. Wachterová — 4,92, 15. Völkerová (USA) — 5,49, 16. Pušniková — 6,05, 17. Twardokensová (USA) — 6,10, 18. Anderssonová — 6,61, 19. L. Medzihradská — 8,86, (1:17,50 a 1:20,73), 20. Szafranská (Pol.)

— 9,63, 21. Kebrlová — 10,25 (1:19,31 a 1:20,31). — Ze 72 startujících bylo 38 klasifikováno.

SLALOM ŽENY

Slalom (převýšení 180 m, v prvním kole 53, ve druhém 56 branek): 1. Ma-teja Svetová 1:30,88 (44,02 a 46,86), 2. Vreni Schneiderová — 0,61 (45,45 a 46,04), 3. Tamara McKinneyová — 0,68 (43,98 a 47,58), 4. Fernandezová-Ochoaová — 0,87 (44,97 a 46,78), 5. Salvenmoserová — 1,69 (45,34 a 47,23), 6. Maierhofferová (Rak.) — 1,89 (44,84 a 47,93), 7. Gerschová (NSR) — 2,49, 8. Twardokensová — 2,52, 9. Masnadaová (Fr.) — 2,57, 10. Freiherová — 2,72, 11. Luccová (It.)

Až do MS ve Vailu Pirmin Zurbriggen nikdy těžce neupadl, nikdy, ač to zní neuvěřitelně.

PIRMINŮV DENÍK

29. LEDNA

Sázkové kanceláře v USA předpověděly, že Girardelli získá tři zlaté a Zurbriggen zůstane bez medaile. Naproti tomu sázkaři z Londýna zveřejnili prognózu, že Pirmin získá zlato v super-G a v obřím slalomu.

Odpoledne se Zurbriggen vrací ze slalomového tréninku a za ním připluje jako ve snách technický trenér Švýcarů Didier Bonvin. „Jsem konsternován, Pirmin dnes jezdil absolutně jistě, za celé odpoledne neudělal jedinou technickou chybu. Ještě nikdy jsem ho v takové formě neviděl,“ říká. A ještě ho potom napadne: „A tyče po cestě málem vyvrací, mám strach, že zítra rozebere svah.“

30. LEDNA

Jede se slalom pro kombinaci. Jediná chyba v prvním kole a sebebravurnější a seberiskantnější druhá jízda mu nepomůže víc než k 11. místu. Ta chyba není náhodná, na tomto místě končí své kombinační životy taková kanóni jako Rakušané Stroz a Gstrein.

Nazítří mají na sjezdovce Beaver Creek začít tréninky sjezdu. Zurbriggen si myslí: „Bude to záležitost servis-manů. Na mně záleží jen zčásti.“

31. LEDNA

V den, kdy po těžké sjezdovce tekla krev prince Bourbonského, je Zurbriggen nejrychlejší v prvním tréninku pro kombinační sjezd. 0,35 s před Heinzerem, 0,38 s před pozdějším vítězem tohoto sjezdu Mairem, 1,97 před pozdějším vítězem kombinace Girardellim.

Trenéři pak spočítají, že 10 % své jízdy, to znamená 300 m, strávil ve vzduchu nad sjezdovkou.

1. ÚNORA

Ve druhé tréninkové jízdě 1. Zurbriggen 1,60 s před Wasmeierem. Ve třetí jízdě znovu 1. Zurbriggen.

Ve čtvrté — stane se to na jednom z nelehčích skoků Spruce Saddle Face. Sjezdovka je tam mírná jako beránek, jen vítr rve z tyčí látkové terče. Každý pád lze změřit, přesně určit jeho parametry. Takže: Rychlost lyžaře — 110 km/h. Rychlost větru zprava — 70 km/h. Dopad — pouze na levou lyži. Délka letu střemhlav — 30 m. Délka kutálení, rotací, vibrací, nárazů a drhnutí

po dopadu — 50 m. První dojmy — „vyrazil jsem si dech“.

Bránil se. Snažil se padat na ruce, ale fyziku na hlavu nepostavíš. Navíc ho pravá lyže udeřila do hrudníku.

Dole v cíli se otec Zurbriggen chytil za bradu, matka spráskla ruce jako na modlení a snoubenka Monika Julenová schovala obličejík do dlaní.

Ve švýcarském táboře vybuchuje gejzír hysterie. S ní kampaň proti jury, která „měla jako vítězný trénink odložit.“ Šéftrenér Frehsner vyhlíží jako dopálený chřestýš: „Pánové z jury jsou tady se vším spokojeni. Hlavně s lyžemi, které dostali grátis, s dobrými postelemi, s tím, že mohou zadarmo telefonovat domů. Lyžaři je ale nezajímají.“ A aby se o něm neříkalo, že mlátí prázdnou slámu, hned zakazuje tréninkové starty Mahrerovi, Al-pigerovi a Heinzerovi.

Když vášně upadnou, připomínají odborníci, že Zurbriggen celou sezónu jezdí sjezdy jako ztřeštěný, že jen o vlasek se vyhnul pádům už ve Val d'Isère a v Laaxu. Videozáznam nakonec ukáže drobnou technickou chybu po dopadu na jednu lyži, která pád ještě zkomplikovala.

Nicméně večer Frehsner přiznává: „Přivezl ho ke mně hned po pádu. První, co jsem mu vysvětlil, bylo, že pád nebyl způsoben v žádném případě jeho chybou. Musel jsem to říci, ať je to pravda nebo není, jinak by do-cela ztratil sebevědomí. Pak jsem zakázal všem přístup k němu.“

Frehsner dosáhne svého. Až do konce šampionátu se Zurbriggen o tom, co ukázalo video, nedozví.

2. ÚNORA

Jsou dvě hodiny ráno. Zurbriggen vstane a jde se protáhnout do gymnastické tělocvičny. První otřes je překonán. V půl šesté přijde do bazénu, v šest je na řadě strečink. Muž ze včerejších nosítek se objevuje úplně první u snídaně. Šok.

„Celou noc mi Monika dávala na záda a rameno le-dové obklady, nemohl jsem spát.“

Večer se váhavě postaví na lyže. Má navíc štěstí — vítr, který ho včera zrasoval, je tentokrát jeho spojen-cem. Znemožňuje start kombinačního sjezdu. A tak jedi-nou špatnou zprávou toho dne je lékařské podezření na poškození ledvin.

Vzlety a Pády

Rekord 85 vítězství (45 v obřím slalomu a 40 ve slalomu) mlčenlivého syna učitele lyžování z Tarnaby pravděpodobně nikdo nepřekoná. Trenér a největší přítel Hermann Noggler je ještě dnes přesvědčen: „Kdyby Ingemarovi ženy neodkryly další stránky života mimo sportu, dosáhl by sto vítězství.“ Před pěti roky se oženil s letuškou Ann Uvhagenovou a přesídlil kvůli daním do Monte Carla.

Po skončení kariéry chce Monako opus-tit, protože se bude jako poradce firmy Elan pohybovat především ve Spojených státech. Ještě sezónou bude jezdit v profesionální skupině po USA. Předtím stále říkal „ne“, zřejmě diktován přáním 22le-té přítelkyně Ann z Malmö, která je už rok stálou průvodkyní Stenmarka na zá-vodech. Ale půl miliónu marek asi pře-vážilo více.

Rezignace

Existuje takové hezké slovo „dojel“. Užívá ho hovorová čeština v případech

Alberto Tomby, a to nečekaně ve vazbě se čtvrtým pádem: jako „dojel na svoje extravagance“. Na nekoncentrovanost, na někdy nucenou originalitu. A nedo-jel k medaili, ale ke všem čertům. Pro-dleme ještě okamžik u toho krásného slova a doplníme, že italský šéftrenér Sepp Messner zase „dojel na Tombu“. „Nepodařilo se mi ho zkrotit, je to mo-je největší prohra. Stále byl středem nej-nevhodnějšího rozruchu; ten rozruch za-sahoval celý mužský tým.“

A tak se Itálie poprvé od roku 1970 vrátila z velkého světového klání bez medaile. Jako že jedna a jedna jsou dvě,

Vzlety a Pády

— 2,87, 12. D. Mogoreová (Fr.) — 3,22, 13. Lundbäcková — 3,66, 14. L. Medzihradská — 5,21 (47,0 a 49,09), 15. Kindlová (Licht.) — 5,22, 16. Mogaová (Sp.) — 6,31, 17. Kawabataová — 7,39, 18. Szafranská — 7,52, 19. Fernandezová-Maranaová (Sp.) — 8,28, 20. Ozekiová (Jap.) — 8,41. — Kebrlová nedokončila první kolo. — Ze 67 startujících bylo 32 klasifikováno.

Svetová překonala komplex 4. místa. Její vítězství je také životním triumfem tvůrce jugoslávské sjezdářské školy Tone Vogrince. McKinneyová nezvládla nervově druhé kolo [po prvním vedla], Schneiderová udělala chybu už v prvním a po jeho skončení figurovala až na 8. místě. Ve druhé jízdě jí ani nejrychlejší čas nepomohl. Největší a nejpřekvapivější „pád“ mistrovství. 14. místo Medzihradské je velmi překvapivým vzletem.

SLALOM MUŽI

Slalom (převýšení 207 m, v prvním kole 73, ve druhém 74 branek): 1. Rudolf Nierlich 2:02,85 (57,57 a 1:05,28), 2. Ar-

min Bittner (NSR) — 0,44 (57,32 a 1:05,97), 3. Marc Girardelli — 0,80 (58,23 a 1:05,42), 4. Accola — 0,95 (58,27 a 1:05,53), 5. Nilsson — 1,02 (58,80 a 1:05,07), 6. Furuseth — 2,33 (59,07 a 1:06,11), 7. Frommelt — 2,49, 8. Benedik — 2,70, 9. Stangassinger (Rak.) — 4,40, 10. Staub — 4,63, 11. Jurko — 4,81 (1:00,40 a 1:07,26), 12. Bouvet (Fr.) — 4,89, 13. Jagge (Nor.) — 6,43, 14. Ošigiri — 10,44, 15. Popov — 10,57, 16. Dimitračkov (oba Bul.) — 11,02, 17. Sundberg (Fin.) — 11,20, 18. Campo (Sp.) — 11,69, 19. Tennilae (Fin.) — 12,81, 20. Petrik (SSSR) — 16,80. — M. Bireš nedokončil první kolo. — Z 92 startujících bylo 31 klasifikováno.

3. ÚNORA

Zurbriggenův bolestiplný stín sjíždí pro kombinaci jako patnáctý nejrychlejší, medailové naděje jsou v trapu. Stěžuje si na špatné dýchání a bolesti hlavy. A ordinuje si typickou regeneraci — co může, prospí.

4. ÚNORA

Teploměry na startu sjezdu ukazují —27 °C, v cíli ještě —17. Lékaři se bojí omrzlin, jury dalších potíží. A tak je odložen i závod ve sjezdu. Mnozí se ovšem nemohou ubránit dojmu, že spíše než kvůli mrazu byl sjezd odložen kvůli Zurbriggenovi. Snad se jury cítí provinilá, snad zastrašená švýcarským povykem.

Zůstává u tréninku, kterého se Zurbriggen neúčastní. Bledý jako stěna leží v posteli a není schopen pozít sousto. Lékařská podezření se zatím konkretizovala — vypadá to na odražené ledviny.

5. ÚNORA

V tréninku sjezdu Zurbriggen 27. se ztrátou — 3,39 s.

6. ÚNORA

To poslední, co zbývá do vailského dárkového balíčku pro Zurbriggena je tady. Jeho servisman promazal. To, co se mu nestalo v posledních letech ani jednou (Walter Bär je prý jedním z nejspolehlivějších), přišlo při mistrovském závodě ve sjezdu. Podobně dopadli ovšem také hoši od Fischera a Atomicu. Úspěchy slavily značky Völkl a Blizzard. Večer v jedenáct se šťastný vítěz Tauscher ukazuje ve dveřích diskotéky, zatímco Pirmin pospíchá do posilovny. Pro něj všechno jakoby začíná.

7. ÚNORA

Zažívá s Monikou Julenovou menší šok. Šok na který dlohou nezapomeně. Svým způsobem je to lekce pro každého ze slavných. Sednou si do jedné z vailských kavárniček a když je číšník obsluhuje, nevinně se nepopulárnějšího muže Švýcarska a nejdiskutovanějšího muže tohoto MS optá: „A vy jste turisté nebo taky nějaký lyžaři?“

Pirmin ztuhne v mrtvé pauze a potom se rozesměje na celé kolo. Uvolněně, bláznivě. A všechno z něj v tu chvíli spadne. Je volný.

8. ÚNORA

V obřím slalomu třetí. Pak se postaví před novináře. „Výsledky, kterých jsem včera a dnes dosáhl, mě nepřekvapují. Celou přípravu jsem letos věnoval právě obřím slalomu; nikdy jsem nebyl v této disciplíně tak silný jako letos. Cítím ovšem, že moje možnosti jsou vyčerpány.“

9. ÚNORA

O pádu ani slovo. „Proč jste tedy nevyhrál,“ ptá se kdosi. „Nevím. Jel jsem ve stoprocentní formě. Byli lepší.“

Ken Read je nad tím u vytržení: „Pirmin je pro mě sportovec s největším S. Nerezignoval, nepřestal věřit a hlavně se nevymlouval. To je u mě chlap.“

10. ÚNORA

Na forbně Zurbriggenova vailského jeviště se objevují postavy, které dosud hrály jen v komparsu. Manažér Marc Biver, společník a tiskový mluvčí Franz Julen. Jsou odborníky ve své branži; vědí, že teď, právě teď, jediné teď je ta pravá chvíle. Bez ohledu na to, že nemá ani jediné zlato, se stal Zurbriggen přes noc miláčkem Ameriky. Prezentoval se totiž jako hrdinská figura, jako tvrdý chlapík, to se Američanům velice líbí. Lidé obchodu a reklamy to dobře vědí...

Ten den pořádá hodinářská firma Ebel party na Zurbriggenovu počest. Přijde i Tomba a zábava je prý vdařená.

Na večírku firmy Lavazza se Pirmin blýskne perfektní angličtinou s níž zdraví milióny televizních diváků (společnost ABC nabízí přímý přenos z večírku) a pak si před kamerami připije s Tombou červeným vínem vyhlášené kalifornské značky.

Biver stačí ten den navázat kontakty se čtyřmi americkými společnostmi.

Karl Frehsner ruší Zurbriggenovu izolaci.

Desítky interview...

SEDMKRÁT ŽENA

Vreni Schneiderová poté, co získala ve slalomu jen stříbro:

● „Být druhá je pro mě porážka. Jsem vzteklá.

● Měla jsem pocit, že jedu proti bariéře.

● Před mistrovstvím světa jsem pět slalomů vyhrála. Tady mi už nevydržely nervy.

● Jednou to muselo přijít. Copak jsem stroj, copak nejsem člověk?

● A tlak na mě se pořád stupňuje. Každá chyba se tak draze platí.

● Tomba dopadl hůř.

● Napadá mě, že jsem vlastně se stříbrem spokojena.“

Vzlety a Pády

musel Messner odejít od týmu, tak to má v logických systémech být. Pracoval s Italy od roku 1969, od roku 1980 byl šéfem družstva; ani dvacet let zásluh však neobměkčilo funkcionářské srdce.

A Tomba? „Mám v letošní sezóně málo štěstí.“ Nic víc.

Vzlety a Pády

„Terén v Beaver Creeku má středohorský ráz, hodí se tak pro rekreační sjezdaře, ale ti, co jezdí šusem, potřebují něco jiného,“ tak začíná svoje exkurse po trati mužského sjezdu autor Švýcar Bernhard Russi.

Za 250 tisíc dolarů dokázal upravit terén tak, že sjezdařům skutečně daroval novou hračku, něco pro radost.

Úvodní padák, připomínal start mistrovského sjezdu v Bormiu. Startovní domek obložený dřevem vypadá jako malá pevnost na ostrohu. Jenže hned potom krajina mihající se kolem sjezdaře nabyde pastorálního rázu a... hodí se tak pro rekreační lyžaře. Tahle trať totiž není strašidelným zámekem pro svou brutální strmost, ale pro rafinované nápady. Je to trať intelektuální. Když malé skoky, lehké komprese a sněžné dálnice dokonale lyžaře ukoľebají (pokud je nesfoukne nárazový vítr jako Zurbriggen), začne Russi jako malý pánbůh vynášet eso za esem. Wyllis Face je místo s obtížnými a prudce klesajícími umělými zatáčkami. Na jeho konci táhla prava zatáčka vymáčkne z lyžařů pořádnou porci síly. Co-

bydup je tu Swiss Bank, úsek, kde se lyže prakticky nedostanou do kontaktu se sněhem. Hned nato levotočivá zatáčka na svahu nakloněném vpravo.

Ke skoku jménem Amen Jump není co dodávat, jeho jméno hovoří za sebe. Sjezdaři tady měli pocit, že letí do prázdnoty. Dostali se až 4 metry nad zem a přistávali asi po 40 metrech. A když už má Russi lyžaře pěkně načatého, nastraží na něj — Chřestýšovou alej. Bobová dráha o šířce 3,5 m, výšce mantinelů 3,5 m a délce 800 metrů — to se o ní všeobecně vědělo dopředu. Překvapení však čekalo až v samotném Beaver Creeku — sjezdaři do ní vjížděli rychlostí kolem 120 km/h. Z toho už se třesou kolena a klapou zuby.

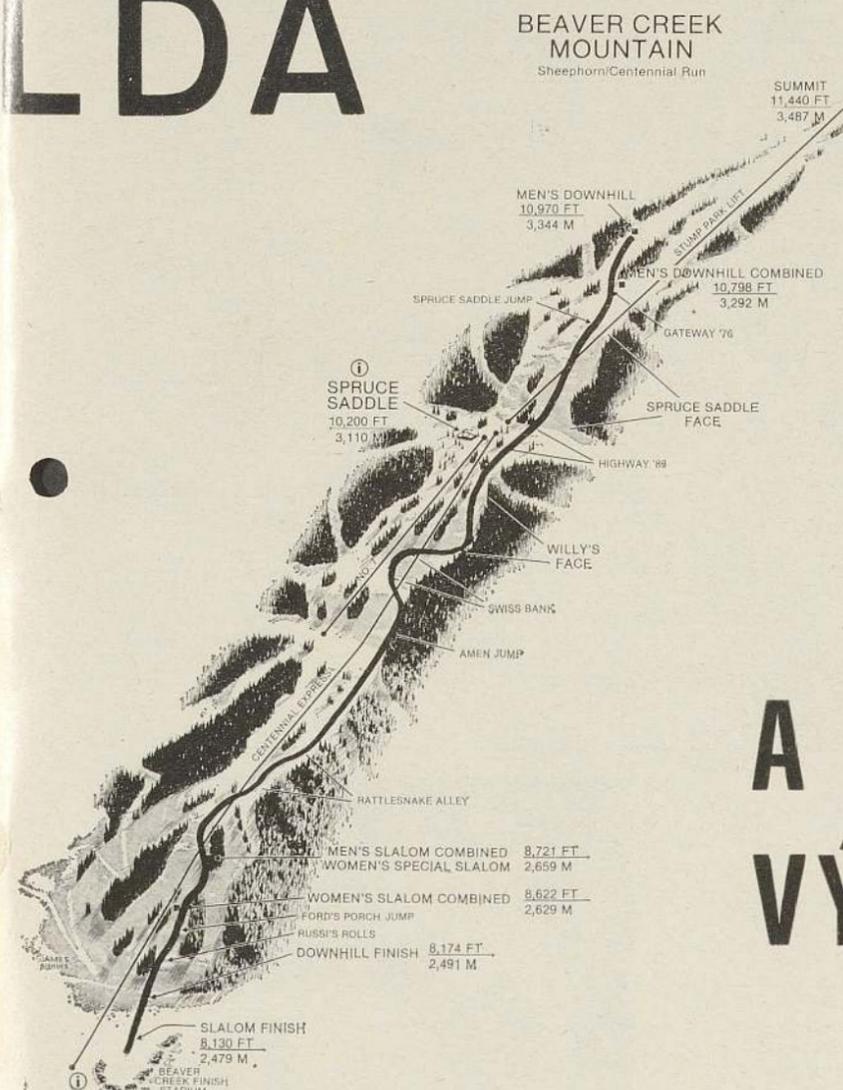
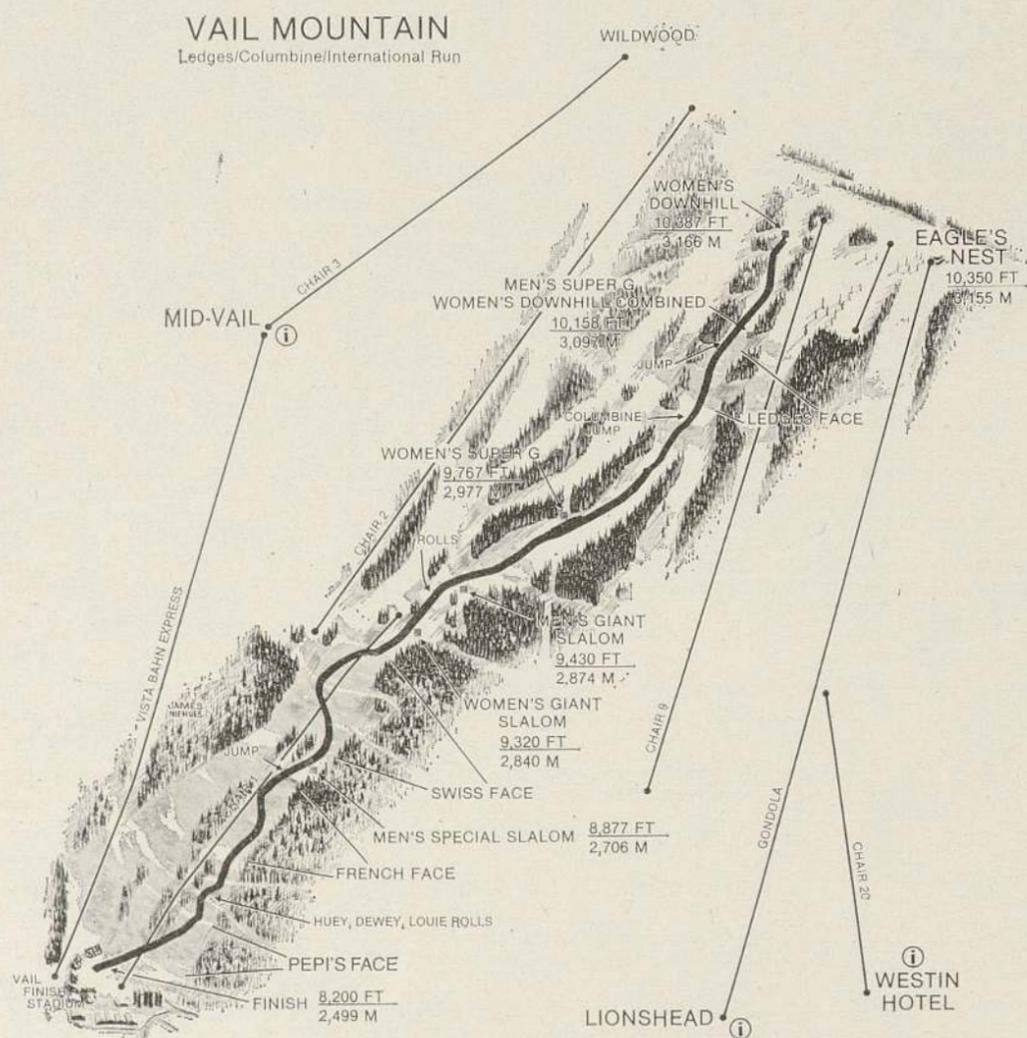
„Ta myšlenka mě napadla jednou v pět hodin ráno,“ vzpomíná Russi. „Proč je to rozhodující místo sjezdovky? Protože přímá jízda nepřilíš strmým svahem není kupodivu nejrychlejší. Rozhodující desetiny získá ten, kdo najde ideální stopu najížděním na val z jedné strany na druhou.“

Člověk vrah dorazí sjezdaře zmatené chřestýší šarádou dvěma skoky — Fordovým prahem a skokem Russi's Rolls. Přeládáme to jméno nejlépe jako Russiho mulda.

Russi se dříve vychvaluje: „Je to velmistrovská trať.“ Slycheli jste zprávy, hovořilo se o nejtěžší trati světa; a někdo tady nakonec hrůzostrašně nepadal, nikomu ne v hlavě nedunělo. Ohlášený Russiho zabiják se říká spíše jako — řekněme Russiho mulda. Jediné hromozroutali Helmut Girardelli, otec Marca Girardelliho, Švýcar Peter Müller. Pan Girardelli totiž před sjezdem po kombinaci tak dlouho obíhal lidi ze soutěžního řádu, až na začátek „chřestýšovky“ přidali ještě jednu branku a tedy zatáčku; to technickému Marcovi vyhovovalo. Müller ale spustil bandurskou: „Chtějí udělat šed pro malé děti?“ Girardelliho klan se vyjádřil v tom smyslu, že Müller by nejradyji jezdil sjezd bez jedné zatáčky. Jenže to prý už není lyžování, ale parašutismus.

RUSSIHO MULDA

A SLALOMOVÍ VÝTRŽNÍCI

Nierlich vyhrál nejtěžší slalom historie MS. Už první kolo bylo oříškem, který nerozlouskl obhájce titulu Wörndl, Gstrein, McGrath, Tomba, Zurbriggen. Také Bireš. Druhé kolo v sobě neslo jedinou nástrahu ve druhé části, na tu ovšem dopltila hotová plejáda společníků: Pramotton, Stenmark, Villard, Okabe, Tritscher, Američané Wieche a Ormsby a další. O obtížnosti slalomu svědčí, že bylo použito nejvíce branek v historii vrcholných soutěží: 73 v 1. a dokonce 74 ve 2. kole. Jurko byl trenérsky veden k opatrné jízdě, tomu odpovídá 11. místo. Ještě připomeňme, že slalom se stal triumfem lyžařů moderní

slalomářské školy (1., 2., 4., 6., 9., 10., 11. místo).

KOMBINACE MUŽI

Kombinace: 1. Marc Girardelli (Luc.) 4,72, 2. Paul Accola (Švýc.) 16,26, 3. Günther Mader (Rak.) 31,49, 4. Zurbriggen (Švýc.) 40,41, 5. Wasmeier (NSR) 45,91, 6. Staub (Švýc.) 55,53, 7. Tritscher (Rak.) 59,56, 8. **M. Bireš 61,58**, 9. Polig (It.) 68,83, 10. Huber (NSR) 72,31, 11. Schmidt (Fr.) 74,36, 12. Eriksson (Švéd.) 75,44, 13. Ormsby (USA) 75,84, 14. **Jurko 85,27**, 15. Skaardal 93,61, 16. Furuseth (oba Nor.) 93,84, 17. Frommelt (Licht.) 96,68, 18. Crossan (Kan.) 112,06, 19. Hoop

(Licht.) 113,89, 20. Thorsen (Nor.) 118,01 b. — Z 84 startujících bylo 45 klasifikováno. — **Slalom** (převýšení 180 m, v prvním kole 61, ve druhém 57 branek): 1. Furuseth 1:36,89 (50,12 a 46,77), 2. Nilsson (Švéd.) — 0,01 (50,08 a 46,82), 3. Girardelli — 0,76 (50,02 a 47,63), 4. Okabe (Jap.) — 0,77 (50,00 a 47,66), 5. Frommelt — 0,94 (49,96 a 47,87), 6. Accola — 0,96 (50,36 a 47,49), 7. Tritscher — 1,02, 8. Benedik (Jug.) — 1,05, 9. Mader — 1,25, 10. Schmidt — 1,31, 11. Zurbriggen — 1,58, 12. Ormsby — 1,74, 13. Polig — 2,03, 14. Staub — 3,26, 15. **Jurko — 4,74 (52,76 a 48,87)**, 16. Ošigiri (Jap.) — 4,92, 17. Wasmeier — 6,29, 18. **M. Bireš — 6,58 (53,74 a 49,73)**, 19. Ny-

50 %

50 % podle Markuse Wasmeiera znamená sjezdář, zbytek úspěchu je v lyžích. Trenér Hansjörga Tauschera Martin Osswald zase tvrdí: „Sjezdář je od toho, aby dokázal přivést dobré lyže do cíle.“ O těchto superlativách by se dalo diskutovat, ale zcela nediskutabilní je jiný význam našeho titulku. Dlouhodobým sledováním bylo zjištěno, že vítězství lyžařské značky na OH nebo MS znamená zvýšení zájmu o ni zhruba o 50 %. Každé MS nebo olympiáda jsou bitvou o milióny, pokaždé si mezi sebou firmy dělají trh.

WATTERLOO

A v bitvách bývají poražení. Jenže málokdy jsou poražení tak krutě a jednoznačně, jako letos Fischer. Firma nezískala ani jedinou medaili. Krátce po Calgary v březnu 1988 otestovali zkušební jezdci přímo ve Vailu kolem 600 párů speciálních lyží určených pro sjezd, odborníci firmy zkoumali charakter zdejšího sněhu a teplotní normály.

Fischer pak připravil pro MS 20 modelů lyží, každý s jinou strukturou skluznice i lyže jako takové. Wasmeierův servisman Paul König měl pak ještě pět minut před závodem ve sjezdu možnost vybrat z patnácti párů, které se nakonec dostaly „do finále“. Marně.

MEDAILE ZA MILIŃ

Zato Atomic žal slávu téměř denně, jen ve čtyřech ze 12 závodů se nevešel na stupně vítězů. Jeho tým (Hangl, Nierlich, Girardelli, Mader, Dedlerová, Maierová, Gergová atd.) se ziskem 9 medailí dostal daleko před ostatní. Však to také stálo pěkný balík. Rozpočet firmy na šampionát činil 10 miliónů marek, jak prozradil nový šéf stáje — Andreas Wenzel. Suma sumárum, jedna medaile přišla na 1,1 miliónu marek. Ale vůbec nepochybujeme, že se to vyplatí.

PENÍZE NAD ZLATO

Proti dřívějšímu schovávání hlavy do písku a zamlčování výše peněžitých prémii pro úspěšné reprezentanty

dnes každý bez ropaků vykládá karty na stůl. Nejštědřejší byl ve Vailu rakouský lyžařský svaz, který prosřednictvím svého poolu vyplatil každému rakouskému vítězi 57 200, druhému 43 000 a třetímu 21 500. Vítězka některé ze ženských soutěží si mohla přijít na 43 000, druhá na 21 500 a třetí na 10 750.

Na druhém místě „skončil“ italský lyžařský svaz, který by rád vyplácel 55 tisíc, 33,5 tisíce a 15 750 pro muže i pro ženy. Jenže, jak se ukázalo, Italové letos pěkně ušetřili.

Švýcaři vypsali prémii jen za zlato — 47 tisíc (všechny sumy jsou uvedeny v přepočtu na marky), ale jsou zajedno s Italy ve snahách o emancipaci. Dříve ženy dostávaly jen poloviční částky, dnes jsou zplnoprávněny.

VÝHLEDY

Jenže vedle sponzorských premii se mohou lyžařské svazy se svými poolovými tisíci — odpustte — jít bodnout.

Vzlety a Pády

Lehce jako Marc, silně jako Girardelli

Sněh v Severní Americe je jemný jako moučný prach, nevoří krystaliky a žene výrobce lyží do vývoje zvláštního materiálu pro skluznice. A lyžaři? Marc Girardelli: „Tento sněh vyžaduje zvláštní techniku jízdy. Co vypadá na první pohled lehce, je ve skutečnosti výsledkem ohromné silové práce.“

Vzlety a Pády

berg (Švéd.) — 7,01, 20. Hoop — 7,40. — Z 84 startujících bylo 52 klasifikováno. — **Sjezd** (délka tratě 3339 m, převýšení 801 m): 1. Mair (It.) 2:4,63, 2. Girardelli — 0,01, 3. Wasmeier — 0,87, 4. Accola — 1,19, 5. Skaardal — 1,36, 6. Huber — 1,50, 7. Thorsen — 1,88, **8. M. Bireš** — 2,46, 9. Mader — 2,73, 10. Olson (USA) — 2,93, 11. G. Bell (Brit.) — 2,95, 12. Eriksson — 3,30, 13. Podivínsky

(Kan.) — 3,49, 14. Zurbriggen — 3,52, 15. Staub — 4,08, 16. M. Bell (Brit.) — 4,17, 17. Polig — 5,76, 18. Foser (Licht.) — 5,87, 19. Tritscher — 6,10, 20. **Jurko — 6,45.** — Ze 47 startujících bylo 45 klasifikováno.

Nebývalá konkurence, 85 mužů se přihlásilo do kombinace. To svědčí o vzrůstu zájmu o tuto disciplínu. Celo konečného pořadí ovládli staří matadoři, překvapení se konala až od 6. místa (Staub, Tritscher, M. Bireš, Polig, Huber, Schmidt). Nastupující generace o sobě dává hlasitě vědět. „Pády“: těmi nejpikantnějšími bylo vyřazení Gstreina a Stroize už ve slalomu. Naopak Accola dokazuje, že vážně musí brát jeho

slova: „Chci být nejvšestrannějším závodníkem na světě.“ Birešův úspěch vynikne, pokud si uvědomíme, kdo všechno zůstal za ním, nebo neměl sílu kombinaci dokončit.

KOMBINACE ŽENY

Kombinace: 1. Tamara McKinneyová (USA) 5,65, 2. Vrení Schneiderová 26,63, 3. Brigitte Oertliová (obě Švýc.) 32,88, 4. Svetová (Jug.) 35,86, 5. Wachterová 35,97, 6. Maierová 37,70, 7. Kronbergerová (všechny Rak.) 39,71, 8. McKendryová 50,41, 9. Leeová (obě Kan.) 59,24, 10. Freiherová (Fr.) 83,16, 11. Kawabataová

TY, CO OKRADLY SCHNEIDEROVOU

Jedenáctkrát za sebou vyhrála během letošní sezóny Vrení Schneiderová slalom nebo obří slalom SP. Zdálo se, že není síly, která by jí zabránila získat ve Vailu tři zlaté. Není proto divu, že vítězství Mateji Svetové ve slalomu a Tamary McKinneyové v kombinaci vypadaly div ne jako krádež.

MATEJA

Nepláče — a když, tak ze vzteku. Má v sobě jistou dávku bezohlednosti k sobě i k druhým a proto musí být úspěšná. Od dvou stříbrných a jedné bronzové z Crans Montany, přes stříbrnou z Calgary to byl ovšem k vailskému zlatu pořádný kus cesty. V jedenadvaceti její heslo zní: „Vždycky jsem bojovala a vždycky věděla za co.“ A poděl její cesty padali lidé jako kuželky.

Nejprve to odnesl dlouholetý trenér Janez Zibler. Mladá nezkrotná žena ho mohla vystát méně a méně až do Val d'Isère 1987 sbalila po jedné menší hádce kufru a odjela domů do Lublaně. Nakonec to byl samozřejmě trenér, kdo musel vyklidit pozice.

O rok později vycouval ze spolupráce s ní renomovaný manažer Marc Biver. „Chovala se tak svévolně, že jsem neměl jedinou záruku. Vystavovala naše podnikání trvalému nebezpečí.“

Počátkem roku poslala k čertu přítele Tomaže Čizmana. To byla třetí oběť. V téže době vrcholily její spory s firmou Elan, koketovala s francouzským Rossignolem a svým servismanům a vůbec lidem od firmy nemohla přijít na jméno. Šéf závodního oddělení Elanu Bostjan Gaser na tu dobu vzpomíná: „Chyby děláme všichni, my i Rossignol, to by si měla Mateja uvědomit. Ale musí si také zvyknout na práci. Na testování lyží. V létě nemá náladu, na podzim čas. v zimě chuf a na jaře nervy. Prázdniny, přítel, cestování...“

Nakonec se Svetová umoudřila ve vztahu k Elanu, zato se odstěhovala od rodičů do bytu patřícímu sportovní škole v Lublani „aby si mohla samostatně plánovat život“.

Těsně před mistrovstvím světa dovršila sérii svých rozchodů a přestala respektovat jugoslávského šéftrené-

ra Tone Vogrinca. Zlato ze slalomu a 25 tisíc lidí, které ji čekali v Lublani, ji před odvetnými ranami zatím zachránily. Jenže známe přísloví: Jdeš-li nahoru, nezapomeň, že stejné lidi budeš potkávat, až jednou půjdeš dolů.

Kdo je další na řadě? Podle všeho zbývá Svetové už jen jediný člověk — současný osobní trenér Jože Drobnič.

TAMARA

Není snad nikdo, komu bychom vailské zlato přáli více, koho bychom více obdivovali. McKinneyová by si mohla ze smůly a tragédií psát už pomalu životní kroniku. Ve třech letech jí zahynul otec. V roce 1982 měla její sestra Sheila těžký pád na lyžích, strávila několik měsíců v bezvědomí a už nikdy se docela neuzdravila. Během OH v Calgary si zlomila nohu. Krátce po ZOH v Calgary jí zemřela matka. V létě 1989 spáchal bratr sebevraždu. Trochu moc na pouhého člověka, na pouhou ženu. **A přece...** „Po zranění jsem chtěla všechno zabalit. Cítila jsem se unavená. Ale po smrti matky jsem se rozhodla pokračovat — nevěděla jsem, co lepšího udělat. Po sebevraždě bratra jsem zase na týden se vším praštila, bylo toho příliš.“

Naštěstí kolem sebe měla přátele, kteří jí pomohli na nohy, pofoukali rozčtvrcenou duši. Jaký kontrast! Svetová a ona. Noční pták, který lidi ze své cesty odstraňuje a vyhrává pro sebe, a ranní ptáče, které tvrdí: „Jen díky přátelům jsem mohla trénovat dál. Ta medaile patří všem, kteří mě v posledních letech neopustili.“

Mám z jejího příběhu pocit, že nějaká spravedlnost přece jenom je. Kromě přátel jí totiž neopustilo hlavně lyžování; „Jedině lyže mi pomáhaly překonávat osobní krizi, všechno ostatní, co jsem zkoušela, zklamalo.“ Neopustilo jí štěstí: „Den, kdy se jel kombináční slalom, mám tak jednu do roka. Už ráno jsem se cítila báječně, při proběhnutí to bylo OK, stejně dobře jsem se cítila při rozcvičování a při závodě. A víte iak jsem se cítila po závodě? Juuúúúú huuúúú. Takhle.“ Neopustil jí ani americký sněh. Co to znamená? „V Americe bývá sněh jiný než v Evropě. Tam jezdíme pokaždé skoro na ledu, tady je podklad měkkounký. Jezdím na takovém sněhu od mateřské školky. Však jsem šesti ze svých osmnácti vítězství v SP dosáhla právě doma, ve Skalnatých horách.“

Je příznačné, že na otázku — chcete letos skončit? — pobaveně odpověděla: „Člověče, já přece nevím, co bude zítra ráno; natož za měsíc.“

Zato Mateja to prý ví.

[Jap.] 83,20, 12. Knappová (USA) 86,48, 13. Bouvierová (Fr.) 88,19, 14. Kroneová (USA) 88,99, **15. Kebrlová 91,17**, 16. Anderssonová (Švéd.) 108,69, 17. Zamulaová 122,90, 18. Zelenská (obě SSSR) 128,40, 19. Blairová (Nový Zél.) 128,45, 20. Du-gaillyová (Bel.) 265,30 b. — Ze 43 startujících bylo 22 klasifikováno. — **Slalom** (převýšení 150 m, v obou kolech 45 branek): 1. Schneiderová 1:18,58 (38,48 a 40,10), 2. McKinneyová — 0,12 (37,31 a 41,39), 3. Svetová — 0,96 (37,85 a 41,69), 4. Anderssonová — 2,08 (38,45 a 42,21), 5. Kronbergerová — 2,36 (38,95 a 41,99), 6. Wachterová — 3,35 (39,34 a 42,59), 7. Pušniková (Jug.) — 3,54, 8. Oertliová — 3,92, 9. McKendryová — 3,96,

10. Maierová — 4,15, 11. Lundbäcková (Švéd.) — 4,26, 12. Freiherová — 4,30, **13. Kebrlová — 5,81 (40,12 a 44,27)**, 14. Kroneová — 6,85, 15. Kawabataová — 7,52, 16. Leeová — 7,89, 17. Knappová — 8,51, 18. Bouvierová — 9,26, 19. Blairová — 10,49, 20. Zelenská — 11,75. — L. Medzihradská nedokončila první kolo. — Ze 43 startujících bylo 24 klasifikováno. — **Sjezd** (délka tratě 2234 m, převýšení 598 m): 1. Leeová 1:31,70, 2. Oertliová — 0,29, 3. McKinneyová — 0,40, 4. Maierová — 0,55, 5. Wachterová — 0,91, 6. Krennová (NSR) — 1,16, 7. Bouvierová — 1,57, 8. McKendryová — 1,74, 9. Kronbergerová — 1,85, 10. Knappová — 1,90, 11. Schneiderová

— 2,24, 12. Kawabataová — 2,25, 13. Svetová — 2,41, 14. Zamulaová — 2,57, 15. Kroneová — 3,16, 16. Zelenská — 3,38, **17. Kebrlová — 4,00**, 18. Blairová — 4,18, 19. Freiherová — 4,28, 20. Anderssonová — 7,83. — Všech 22 startujících bylo klasifikováno.

Švýcarsko—rakouský soubor se nekoná. Vyhrála konečně Tamara McKinneyová. Rakušanky byly nejzklamanejšími lyžařkami pod sluncem. Poměrně snadný sjezd jim totiž nevyhovoval, znamenal, že body ze slalomu budou pro celkové hodnocení kombinace rozhodující. Však také jedině Maierová a Oertliová si sjezdem trochu pomohly.

SEVER

PROTI

JIHU

MS v klasických disciplínách 17.—25. 2. v Lahti

MUŽI

30 km klasicky: 1. Vladimír Smirnov (SSSR) 1:24:56,9, 2. Vegard Ulvang (Nor.) — 6,7, 3. Christer Majbäck (Švéd.) — 12,9, 4. Kirvesniemi (Fin.) — 39,7, 5. Bellmann (NDR) — 56,1, 6. Prokurorov (SSSR) — 1:06,6, 7. Albarello (It.) — 1:28,7, 8. Behle (NSR) — 1:38,9, 9. Mogren (Švéd.) — 1:41,2, 10. Mikkelsplass (Nor.) — 1:44,2, 11. Bauroth (NDR) — 2:04,3, 12. Ottosson (Švéd.) — 2:20,9, 13. Sasaki (Jap.) — 2:25,5, 14. Devjatjarov (SSSR) — 2:46,3, 15. Langli (Nor.) — 2:48,6, 16. Botvinov (SSSR) — 3:07,0, 17. Svanda — 3:07,4, 18. Bilodeau (Kan.) — 3:12,6, 19. Schwarz (Rak.) — 3:23,1, 20. Ploner (It.) — 3:29,4. — **30. Buchta** — 5:06,8, 34. **Benc** — 5:39,3, 37. **Petrásek** — 6:09,4. — Ze 78 startujících bylo 69 klasifikováno.

Závod sdružený jednotlivců: 1. Trond Einar Elden (Nor.), 2. Andrej Dundukov (SSSR), 3. Trond Arne Bredesen (Nor.), 4. Kempf (Švýc.), 5. **Kopal**, 6. Pelkonen (Fin.), 7. Abratis (NDR), 8. Levandí (SSSR), 9. Müller (NSR), 10. Ofner (Rak.), 11. Zavjalov (SSSR), 12. Guillaume (Fr.), 13. J. Ylipulli (Fin.), 14. B. J. Elden (Nor.), 15. Sulzenbacher (Rak.), 16. **F. Repka**, 17. Saapunki (Fin.), 18. Csar (Rak.), 19. Leinonen (Fin.), 20. Girard (Fr.). — **26. Pustějovský**, 29. **Kerda**. — **Skok:** 1. T. E. Elden 222,6 (85 a 84,5), 2. J. Ylipulli 222,0 (85,5 a 83), 3. Dundukov 215,1 (83,5 a 81,5), 4. Abratis 211,5 (80,5 a 83,5), 5. Ofner 211,4 (82,5 a 85,5), 6. Platzler (Rak.) 210,5 (82 a 82), 7. Pelkonen 210,5 (81 a 80,5), 8. Csar 209,5 (82 a 79,5), 9. Bredesen 205,7 (81,5 a 81,5), 10. Leinonen 202,6 (80 a 80), 11. Sulzenbacher 201,7 (79,5 a 81,5) a **Kerda 201,7 (79,5 a 81,5)**, 13. Schwarz 200,4 (82,5 a 80), 14. Kempf 200,1 (77,5 a 82,5), 15. Guillaume 197,1 (81 a 79), a **Kopal 197,1 (78 a 79,5)**, 17. **Pustějovský 196,5 (78,5 a 80,5)**, 18. Repellin (Fr.) 195,3 (80,5 a 81,5), 19. Saapunki 194,0 (77,5 a 79), 20. Levandí 193,8 (77,5 a 79,5). — **15 km:** 1. B. J. Elden 36:07,3, 2. **F. Repka** — 32,8, 3. T. E. Elden — 1:03,4, 4. Zavjalov — 1:15,9, 5. Apeland (Nor.) — 1:18,7, 6. Ustupski (Pol.) — 1:20,6, 7. Schaad (Švýc.) — 1:32,2, 8. Savin (SSSR) — 1:44,1, 9. Glanzmann (Švýc.) — 1:45,6, 10. Müller — 1:47,7, 11. Levandí — 1:48,5, 12. Guy (Fr.) — 1:51,3, 13. **Kopal** — 2:01,5, 14. Kempf — 2:03,0, 15. Bredesen — 2:15,7, 16. Girard — 2:19,0, 17. Guillaume — 2:20,8, 18. Saapunki — 2:33,9, 19. Mijazaki (Jap.) — 2:34,3, 20. Dufter (NSR) — 2:47,6. — **25. Pustějovský** — 3:29,7, 34. **Kerda** — 4:31,7. — Ze 43 startujících bylo 42 klasifikováno.

15 km volnou technikou: 1. Gunde Svand 40:39,6, 2. Torgny Mogren — 23,3, 3. Lars Haaland (všichni Švéd.) — 30,7, 4. Prokurorov — 33,3, 5. Räsänen (Fin.) — 42,5, 6. Behle (NSR) — 47,0, 7. Sasaki — 49,5, 8. Guidon (Švýc.) — 55,3, 9. Bauroth — 57,8, 10. Barco (It.) — 1:02,9, 11. Ristanen (Fin.) — 1:04,4, 12. Sachnov (SSSR) — 1:10,3, 13. **Nyč** — 1:18,3, 14. **Korunka** — 1:21,0, 15. Kuorelahti — 1:27,2, 16. Lind (oba Fin.) — 1:28,9, 17. **Svanda** — 1:36,1, 18. Langli — 1:38,2, 19. Ottosson — 1:40,5, 20. Daehlie (Nor.) — 1:48,9, 21. **Benc** — 2:04,4. — Z 91 startujících bylo 90 klasifikováno.

Skoky na velkém můstku: 1. Jari Puikkonen (Fin.) 218,5 (113,5 a 107), 2. Jens Weissflog (NDR) 212,5 (114,5 a 103), 3. Matti Nykänen 205,0 (105 a 108,5), 4. Nikkola (oba Fin.) 201,5 (111 a 100,5), 5. Vervejkin (SSSR) 199,5 (109 a 103), 6. Neuländtner (Rak.) 198,5 (103,5 a 103,5) a **Dluhoš 198,5 (105,5 a 103,5)**, 8. **Ploc 194,5 (106 a 102,5)**, 9. Fidjestoel 185,5 (100,5 a 101), 10. Johnsen 183,0 (99,5 a 99,5), 11. Brathen (všichni Nor.) 182,5 (103 a 99), Jesin (SSSR) 182,5 (99 a 100) a Cecon (It.) 182,5 (104 a 98,5), 14. Vettori (Rak.) 180,5 (104 a 93,5), 15. Sambugaro (It.) 174,5 (96,5 a 96,5) a Kjörum (Nor.) 174,5 (93,5 a 100,5), 17. Lunardi (It.) 172,0 (103,5 a 89), 18. Felder (Rak.) 171,5 (98,5 a 92), 19. Tällberg (Švéd.) 169,5 (97 a 93,5), 20. Ulaga (Jug.) 167,5 (98 a 92), 21. **Parma 166,5 (93 a 96)**. — **26. Švagerko 160,5 (99 a 87)**. — Všechny 65 startujících bylo klasifikováno.

15 km klasicky: 1. Harri Kirvesniemi 42:40,7, 2. Paal Gunnar Mikkelsplass — 3,3, 3. Vegard Ulvang — 27,7, 4. Karvonen (Fin.) — 37,1, 5. Eriksson (Švéd.) — 42,8, 6. Svand — 45,9, 7. Haaland — 48,4, 8. **Korunka** — 57,4, 9. Braa (Nor.) — 1:03,5, 10. Smirnov — 1:14,5, 11. Kuss (NSR) — 1:35,3, 12. De Zolt (It.) — 1:39,5, 13. Majbäck — 1:39,7, 14. Vanzetta (It.) — 1:45,1, 15. Sasaki — 1:48,4, 16. Sarkkinen (Fin.) — 1:53,0, 17. Albarello — 2:02,2, 18. **Petrásek** — 2:14,6, 19. Bilodeau — 2:20,8, 20. Mosen (Nor.) — 2:28,9. — **26. Buchta** — 2:45,5. — Z 89 startujících bylo 85 klasifikováno.

Skoky družstev na velkém můstku: 1. Finsko (Ari-Peka Nikkola, Jari Puikkonen, Matti Nykänen, Risto Laakkonen) 645,0, 2. Norsko (Magne Johansen, Clas Brede Braathen, Ole Gunnar Fidjestoel, Jon Inge Kjörum) 626,0, 3. **ČSSR (Jiří Parma, Martin Švagerko, Ladislav Dluhoš, Pavel Ploc) 595,5**, 4. SSSR (Vdovenko, Jesin, Kustov, Vervejkin) 584,0, 5. Švédsko (Nordheim, Martinsson, Tällberg, Boklöv) 582,5, 6. Rakousko (Felder, Haim, Vettori, Neuländtner) 576,5, 7. NDR (Züchner, Findelsen, Hunger, Weissflog) 558,0, 8. NSR (Bauer, Heumann, Klausner, Thoma) 546,0, 9. Jugoslávie (Ulaga, Župan, M. Debelak, Tepeš) 531,5, 10. Itálie (Lacedelli, Lunardi, Sambuga-

ro, Cecon) 524,5, 11. Švýcarsko 478,0, 12. Polsko 462,0, 13. USA 430,0, 14. Kanada 388,0, 15. Japonsko 359,5. — Startovala družstva 15 zemí.

Závod sdružený družstev: 1. Norsko (Trond Einar Elden, Trond Arne Bredesen, Bard Jørgen Elden), 2. Švýcarsko (Andreas Schaad, Hippolyt Kempf, Freddy Glanzmann), 3. NDR (Ralph Leonhardt, Bernd Blechschmidt, Thomas Abratis), 4. SSSR (Levandí, Dundukov, Zavjalov), 5. Rakousko (Csar, Ofner, Sulzenbacher), 6. **ČSSR (Kerda, Kopal, F. Repka)**, 7. NSR (Müller, Schwarz, Dufter), 8. Finsko (J. Ylipulli, Leinonen, Pelkonen), 9. Francie (Repellin, Girard, Guillaume), 10. Japonsko (Kodama, Mijazaki, Marujama). — Startovalo 10 družstev, všechna byla klasifikována. — **Skok:** 1. Rakousko 629,2, 2. SSSR 602,9, 3. NDR 602,7, 4. Norsko 592,6, 6. **ČSSR 586,0**, 6. Francie 584,4, 7. Švýcarsko 582,8, 8. NSR 582,0, 9. Finsko 576,0, 10. 3. NDR 602,7, 4. Norsko 592,6, 5. **ČSSR** Japonsko 539,7 b. — **Běh 3×10 km:** 1. Norsko 1:24:21,7, 2. Švýcarsko — 1:44,3, 3. NDR — 1:48,4, 4. SSSR — 2:11,8, 5. Rakousko — 3:36,5, 6. **ČSSR** — 4:21,6, 7. NSR — 4:48,4, 8. Finsko — 5:02,0, 9. Francie — 5:03,8, 10. Japonsko — 9:46,0.

4×10 km (první dva úseky klasicky, druhé dva volnou technikou): 1. Švédsko (Christer Majbäck, Gunde Svand, Lars Haaland, Torgny Mogren) 1:40:12,3, 2. Finsko (Aki Karvonen, Harri Kirvesniemi, Kari Ristanen, Jari Räsänen) — 1,3, 3. **ČSSR (Ladislav Svanda, Martin Petrásek, Radim Nyč, Václav Korunka)** — 1,4, 4. Norsko (Monsen, Mikkelsplass, Langli, Ulvang) — 1,8, 5. SSSR (Kičkin, Smirnov, Sachnov, Prokurorov) — 14,1, 6. NDR (Rein, Bellmann, Lautner, Bauroth) — 1:42,0, 7. Itálie (Albarello, Vanzetta, Saurer, Barco) — 2:19,1, 8. Francie (Remy, Bulle, Thomas, Pierrat) — 2:38,6, 9. Kanada (Bilodeau, Ferrari, Pilcher, Masson) — 3:19,7, 10. NSR (Kuss, Dotzler, Richter, Behle) — 4:12,0, 11. Rakousko — 4:46,8, 12. Švýcarsko — 4:59,4, 13. USA — 8:19,7, 14. Dánsko — 11:09,2, 15. Británie — 11:17,3, 16. Španělsko — 11:53,4, 17. Austrálie — 12:08,5, 18. Nizozemí — 14:36,9, 19. Řecko — 18:52,8. — Všechny 19 startujících štafet bylo klasifikováno.

Skok na středním můstku: 1. Jens Weissflog 114,3 (89), 2. Ari-Peka Nikkola 110,5 (87,5), 3. Heinz Kuttin (Rak.) 108,5 (87,5), 4. Nykänen 107,1 (85,5), 5. Kjörum 106,4 (87), 6. M. Debelak 105,6 (85,5), 7. **Ploc 105,0 (85)**, 8. Vervejkin 104,7 (86), 9. Cecon 104,0 (85), 10. Boklöv 103,8 (86,5), 11. **Dluhoš 102,4 (84,5)**, 12. Kustov 102,1 (83), 13. Puikkonen 100,6 (83), 14. Thoma 99,4 (84,5), 15. Braathen 99,0 (82,5), 16. Klausner 98,4 (82), 17. Ulaga 98,0 (82,5), 18. Bauer 97,5 (82,5), 19. **Malec 96,1 (83)**, 20. Župan 96,0 (80), a Higasi (Jap.) 96,0 (82,5). — **26. Parma 92,2 (78,5)**, 39. **Švagerko 88,1 (78)**. — Startovalo 64 skokanů, všichni byli klasifikováni. Pro většinu počasí bylo hodnoceno jen jedno kolo.

50 km volnou technikou: 1. Gunde Svand 2:15:24,9, 2. Torgny Mogren — 44,3, 3. Alexej Prokurorov — 53,9, 4. Haaland — 1:20,8, 5. Badamšin (SSSR) — 2:08,6, 6. Kuorelahti — 2:11,6, 7. De Zolt — 3:33,9, 8. Pilcher — 3:40,8, 9. Eriksson — 4:30,9, 10. Guidon — 4:46,6, 11. Sasaki — 5:26,2, 12. Daehlie — 5:38,6, 13. Räsänen — 6:54,5, 14. Kuss — 7:05,5, 15. Saurer — 8:03,8, 16. Ristanen — 8:04,4, 17. Kindschi (Švýc.) — 8:15,8, 18. Langli — 8:41,8, 19. Barco — 8:50,4, 20. Mikkelsplass — 9:01,6. Z 67 startujících bylo 53 klasifikováno. Žádný z čs. reprezentantů závod nedokončil (Nyč, Svanda, Korunka, Benc).

ŽENY

10 km klasicky: 1. Marja-Liisa Kirvesniemi 29:19,0, 2. Pirkko Määttäová — 53,2, 3. Marjo Matikainenová [všechny

(Fin.) — 53,9, 4. Šamšurinová — 1:04,8, 5. Smetaninová — 1:08,6, 6. Vialbeová (všechny SSSR) — 1:09,7, 7. Pyykkönenová (Fin.) — 1:14,8, 8. Di Centaová (It.) — 1:22,3, 9. Nybraatenová (Nor.) — 1:30,0, 10. Venceneová (SSSR) — 1:31,9, 11. Belmondová (It.) — 1:38,7, 12. Dybendahlová (Nor.) — 1:44,5, 13. Westinová (Švéd.) — 1:49,6, 14. Dahlmoová (Nor.) — 1:58,1, 15. Janoušková — 1:58,4, 16. Svinstedtová (Švéd.) a Jahrenová (Nor.) obě — 1:59,0, 18. Wallinová (Švéd.) — 2:02,8, 19. Kuhfittigová (NDR) — 2:06,6, 20. Kratzerová (Švýc.) — 2:14,0. — 31. Simčáková — 3:15,0, 39. Balážová — 3:45,6. — Všech 58 startujících bylo klasifikováno.

10 km volnou technikou: 1. Jelena Vialbeová 27:04,5, 2. Marjo Matikainenová — 32,2, 3. Tamara Tichonovová (SSSR) — 54,3, 4. Havrančíková — 1:06,8, 5. Gavriljuková (SSSR) — 1:13,5, 6. Dahlmoová — 1:19,9, 7. Di Centaová — 1:24,1, 8. Lazutinová (SSSR) — 1:25,7, 9. Hesová (NDR) — 1:28,0, 10. Belmondová — 1:32,1, 11. Janoušková — 1:39,6, 12. Bonsacková (NDR) — 1:43,3, 13. Hyytiäinenová (Fin.) — 1:50,2, 14. Westinová — 1:51,9, 15. Svinstedtová — 1:52,5, 16. Savolainenová (Fin.) — 1:54,6, 17. Pyykkönenová — 2:05,9, 18. Skeimeová — 2:11,4, 18. Heggeová (obě Nor.) — 2:11,8, 20. Manciniová (Fr.) — 2:21,2. — 42. Simčáková — 3:39,1. — Všech 61 startujících bylo klasifikováno.

15 km klasicky: 1. Marjo Matikainenová 47:46,6, 2. Marja-Liisa Kirvesniemiová — 2,0, 3. Pirrko Määttäová — 34,2, 4. Smetaninová — 1:08,3, 5. Jahrenová — 1:13,9, 6. Pyykkönenová — 1:44,4, 7. Šamšurinová — 1:55,9, 8. Nybraatenová — 2:00,9, 9. Lazutinová (SSSR) — 2:11,3, 10. Woldová (Nor.) — 2:24,9, 11. Bondarevová (SSSR) — 2:29,9, 12. Dybendahlová — 2:37,6, 13. Kuhfittigová — 2:39,6, 14. Fritzonová (Švéd.) — 2:43,2, 15. Fidlerová (USA) — 2:57,4, 16. Lambertová — 3:04,6, 17. Wallinová (obě Švéd.) — 3:27,1, 18. Schmidtová-Fosterová (Kan.) — 3:49,6, 19. Kratzerová (Švýc.) — 3:50,5, 20. Frostová (Švéd.) — 4:13,7. — 26. Havrančíková — 5:05,4, 29. Simčáková — 5:38,1. — Ze 49 startujících bylo 46 klasifikováno.

4x5 km (první dva úseky klasicky, další dva volnou technikou): 1. Finsko (Pirrko Määttäová, Marja-Liisa Kirvesniemiová, Jaana Savolainenová, Marjo Matikainenová) 54:49,8, 2. SSSR (Julia Šamšurinová, Raisa Smetaninová, Tamara Tichonovová, Jelena Vialbeová) — 7,1, 3. Norsko (Inger Helene Nybraatenová, Anne Jahrenová, Nina Skeimeová, Marianne Dahlmoová) — 1:02,5, 4. Švédsko (Svinstedtová, Wallinová, Fritzonová, Westinová) — 1:39,5, 5. ČSSR (Balážová, Simčáková, Janoušková, Havrančíková) — 3:05,3, 6. Itálie (Carrellová, Belmondová, Desderiová, Di Centaová) — 3:41,8, 7. Švýcarsko (Honeggerová, Faesslerová, Irnigerová, Kratzerová) — 3:48,2, 8. Kanada (Schmidtová-Fosterová, Sassevilleová, Pattersonová, Massonová) — 3:54,4, 9. Francie (Didlerlaurentová, Burletová, Claretová, Manciniová) — 4:18,5, 10. Rakousko (Mainhartová, Embacherová, Sulzerová, Theurllová) — 4:23,7, 11. USA — 4:33,3, 12. Polsko — 4:48,2, 13. NDR — 5:00,3, 14. Nizozemí — 12:04,9. — Všech 14 startujících štafet bylo klasifikováno.

30 km volnou technikou: 1. Jelena Vialbeová 1:29:59,7, 2. Larisa Lazutinová — 8,0, 3. Marjo Matikainenová — 30,9, 4. Havrančíková — 40,2, 5. Di Centaová — 46,6, 6. Dahlmoová — 1:23,3, 7. Venceneová — 2:00,9, 8. Kirvesniemiová — 2:16,3, 9. Westinová — 2:52,3, 10. Wallinová — 2:53,5, 11. Tichonovová — 3:12,4, 12. Fritzonová — 3:14,9, 13. Heggeová — 3:15,0, 14. Skeimeová — 3:16,3, 15. Nykkelmoová — 3:30,3, 16. Lambertová — 3:35,8, 17. Kratzerová — 3:52,6, 18. Janoušková — 4:36,4, 19. Fidlerová — 4:52,4, 20. Hyytiäinenová — 4:59,4. — Z 50 startujících bylo 49 klasifikováno.

Nedokončený příběh o Alžbětě Havrančíkové, druhé dáme Světového poháru

ČEKÁNÍ

Říkalo se to už před sezónou. „Havrančíková by se měla prosadit i v individuálních závodech,“ opakoval několikrát ústřední trenér dr. Jaroslav Potměšil. Předseda subkomise běhu Petr Honzl ale před odjezdem na závody Světového poháru upozorňoval: „Od olympiády neuplynulo tolik času. Nelze čekat nějaké převratné změny. Úvodní závody Světového poháru by nám hlavně měly přinést odpověď na to, zda byla příprava vedena správným směrem. Vrcholem sezóny je až mistrovství světa v Lahti. Přesto očekáváme, že se některá ze závodnic dostane na bodovaně umístění.“

A tak jsme s napětím očekávali, jak dopadne první „světák“ sezóny ve francouzském La Féclaz. V sobotu desátého prosince jsme ve sportovní relaci Branky body sekundy slyšeli neuvěřitelnou zprávu. ALŽBĚTA HAVRANČIKOVÁ (21. 9. 1963) vyhrála v La Féclaz pětiku volnou technikou před sovětskými reprezentantkami Ti-

chonovovou a Vialbeovou. To byla bomba!

„Jsem šťastná — a taky pořádně překvapená. Vždyt na startu byly mistrně světa i olympijské vítězky. Když se hlásily nejlepší mezičasy, nechtěla jsem tomu věřit. Kilometr před cílem jsem vedla před Tichonovovou o pět sekund a cítila jsem dostatek síl. A tak jsem ještě trochu přitlačila.“

Za tři dny se jela ve švýcarské Canpře volná patnáctka. Tam měla Betka dokázat, že výsledek z La Féclaz nebyl náhodný. Naše výprava dostala ve Francii krásného umouněného kluka, komíníčka. Děvčata si ho vezla s sebou pro štěstí. Na volnou patnáctku Havrančíková prohrála — ...ale jenom s jednou soupečkou. Jelena Vialbeová (před dvěma roky čtyřnásobná juniorská mistrně světa z Assiaga) jí utekla o 15 sekund. Ještě tři kilometry před cílem byla

Alžběta v čele. Závěr Vialbeové byl ale drtivý.

„Jsem moc ráda, že mi to na začátku sezóny tak jezdí. Do Lahti je však daleko. Určitě se začnou lepší Seveřanky.“

Za další tři dny se závodnice stěhovaly do Davosu. Tam byla na programu klasická desítka. A klasika je styl, který Havrančíkové nesedí. Byla třicátá. Domů se ale vracela spokojená. Vezla si více bodů, než za celý loňský Světový pohár — 45!

Pohádková premiéra

I. Bartoš

V Praze jsme hovořili s trenérem ženského reprezentačního družstva JIRÍM BARTOŠEM. V La Féclaz měl premiéru, pohádkovou premiéru. Tenkrát po návratu říkal: „Je mi pětáctýřicet let, jsem trenér ve zralém věku. Možná se Bohouš Rázl někde zmínil, že jsem se podílel na přípravě tří bronzových olympioniků, a tak jsem dostal ženské družstvo. Nestydím se říci, že jsem v minulosti spolupracoval se Zdeňkem Cillerem a dost se toho naučil. Jdu ale svou cestou, chci se oddat věci, chci aby děvčata zase našla sebedůvěru, aby uvažovala profesionálně nejenom šest hodin tréninku, ale i celý zbytek dne!“

A pak už se vrátil k nejuvětšimu překvapení.

„Věděl jsem, že Havrančíková má formu, že je schopná jezdit se světovou špičkou. Měla vynikající závěr loňské sezóny na švýcarském turné. Forma se jí přihlásila bohužel až po Calgary... V létě hodně trénovala na objemu. Našla sparringpartnera v jabloneckém juniorovi Huškovi a chtěla se mu vyrovnat. Na soustředění v Jeseníkách, těsně před odjezdem na Světový pohár, utekla třeba Janouškové na šestapůlkilometrové trati o sedmdesát sekund. To ukazovalo, že by mohla zajet slušně. Ale že vyhraje, o tom jsem neuvažoval.“

Nemáte obavy, že jste „přepálili“ start do sezóny?

„Nemohli jsme začít opatrně. Chtěli jsme získat nějaký ten bodík do Světového poháru. O formu jsme ale neusilovali. Betka jela rovnou z tréninku, formu nijak neladila.“

Šampáňo z Klingenthalu

V závěru loňského roku bylo naše ženské reprezentační družstvo na soustředění v Harrachově. Alžběta věděla, že jí tři závody Světového poháru ubraly síly. Tvrdě trénovala, pracovala zase na objemu. Do Kavgolova na další závod Světového poháru nejela, chystala se až v polovině ledna do Klingenthalu. V pátek se nad městečkem, kde se vyrábějí foukací harmoniky, jela desítka klasickou technikou. Nejlepší z československých závodnic byla Balážová na 23. místě, Havrančíkové stačil čas na 39. — Pamatuji se na trenéra Jiřího Bartoše, jak má hlavu v dlaních, jak bojuje se zklamáním.

„Musím přiznat, že jsem myslel na bod. Není to ale žádná tragédie, určitě přijde zlepšení.“

Havrančíková jenom mávla rukou: „Napište, že začnu jezdit jenom turisticky...“ A hned dodala vážně:

„Nechci, aby to znělo jako výmluva, ale cítím na sobě únavu. Od začátku závodu jsem cítila, že to není ono. Maratón volnou technikou mi v neděli snad bude více vyhovovat.“

V neděli ráno se Alžběta probudila v pokoji číslo 11 penzionu Grosse Aschbergsschanze. Nebylo jí zrovna do smíchu. Celý vršek trupu měla ztuhlý, jako z kamene. Bolesti vystřelovaly i do pravé ruky. Pomohla doktorka. MUDr. Miroslava Plchová na Betku mrkla a věděla co dělat. Protahovací cviky uvolnily svalstvo a zbavily je křečí.

V deset hodin je start. V noci přeshlo, trať je těžká. Dopředu se tlačí sovětská dvojice Černychová a Kamocká. Obě bojují o letenky do Lahti. Po prvních deseti kilometrech má ale nejlepší čas Havrančíková. O devět sekund vede před Černychovou. Máme obavy, aby udržela to dáblské tempo. Alžběta by ten den ale mohla sílu rozdávat. Do cíle doběhla s úsměvem — a neuvěřitelným, téměř minutovým náskokem, před Hessovou z NDR.

„Tak kde je ta baba, co vyhrála třicítku?!“ křičí Jiří Bartoš a popadne Betku do náruče.

„Šampáňo, šampáňo!“ volá vedoucí československé výpravy Milan Hrdinka. Alžběta si na stupních vítězů něco vypráví s Norkou Dahlmovou a vezme si cenu — kytaru. Dlouho se pak podepisuje do dětských bloků, a když uteče před československou buňku, děkuje doktorce Plchové.

„Nevím, jak bych to bez vás zvládla...“

Vydýchala se, oblékla a vyprávěla: „Z maratónu jsem neměla velké obavy, i když je to na ženy opravdu hodně dlouhá trať. Krizi jsem neměla ani jednu, ještě zbyla rezerva sil, kdybych musela zrychlit. Do Lahti je ale ještě daleko...“

Pláč za dvě „bramborové“

Do Lahti zbýval měsíc a ten utekl jako bystřina. Alžběta nikde o medaili z mistrovství světa nahlas nemluvila. Někde uvnitř sebe ukrývala tu velkou touhu. „Já a favoriti? Prosim vás proč? V Lahti jsou jiné favority. Když budu do šestého místa, jsem spokojená.“

Alžběta v Lahti došla dvakrát čtvrtá — a spokojená nebyla. Plakala.

„Kdyby mi někdo před sezónou řekl, že bude štafeta pátá a jedna ze závodnic dvakrát čtvrtá, bral bych to všemi deseti. Teď je to jinak,“ říkal trenér Jiří Bartoš. Pojďme ale do Lahti. Alžběta těsně před zahájením mistrovství světa prodělala lehké nachlazení, měla teplotu. Na klasickou desítku ji trenéři raději nepostavili. Šetřili síly, které Betce vzala nemoc, na volnou desítku.

Mezičas na 1,6 kilometru: 1. Vialbeová, 2. Tichonovová, 3. Havrančíková, 4. Matikainenová. Finku hnali diváci dopředu. Vybíhala předposlední, všechny největší soupeřky měla před sebou. V polovině trati už byla druhá, za ní vedly „válku“ Havrančíková s Tichonovovou o bronzovou medaili. Havrančíková porazila Dahlmovou, Lazutinovou, di Centaovou. Tichonovovou ne. V cíli jí chybělo 12,5 sekundy. Dlouho nemohla promluvit, lámal se jí hlas. „Tolik jsem

si medaili přála, škoda nachlazení po příjezdu do Lahti.“

„Málo trénuješ! Musíš přidat,“ přitočila se k ní Jelena Vialbeová, která už měla v hrsti zlato. Takové věty se po závodě neříkají. Má to daleko ke sportovnímu kavalírství.

„Nic jsem jí na to neřekla, ale chtěla bych jí porážku oplatit v maratónu.“

Na vynikajícím jedenáctém místě došla Anička Janoušková.

Když ale viděla nešťastnou Betku, řikala: „Raději bych se vzdala svého jedenáctého místa, kdyby Beta měla medaili. Za výkony v letošní sezóně by si jí zasloužila.“

Do startu třicetikilometrového maratónu chyběl týden. Týden příprav, úvah, štafetového závodu (byli jsme na výborném pátém místě) i klasické patnáctky „na rozjezd“.

Tu sobotu bylo v Lahti zoufalé počasí. Teplota nad nulou, vlhkost vzduchu 90 procent, sníh těžký, měkký, hodně náročný na fyzickou kondici. Závod rozběhla rychle Lazutinová, Havrančíková začala pomaleji, z pátého místa na 1,6 kilometru se prodrala na druhé. Na 15 kilometrech bylo toto pořadí: 1. Lazutinová, 2. Havrančíková — 33,3, 3. di Centaová — 42,5, 4. Matikainenová — 45,7. Vialbeová jela vzadu s téměř minutovou ztrátou. Zrychlila ve druhé polovině trati a letěla vpřed jako gepard. Sedm a půl kilometru před cílem už byla druhá, na Lazutinovou ztrácela přes půl minuty. Havrančíková třetí před di Centaovou netušila, co se děje za ní. Přibližovat se začala Marjo Matikainenová. Ještě dva kilometry před cílem na ní měla Havrančíková 14 sekund, kilometr před cílem sedm. Pak přestala dostávat informace z trati. Jela sama a... „byla jsem si jista, že o vytouženou medaili nemohu přijít. Neuvědomila jsem si, že je zapotřebí se vyhecovat k rychlejšímu závěru. O tu medaili jsem se připravila sama!“ povídala.

Chybělo 9,3 sekundy...

„Z Betky spadla kilometr před cílem koncentrace. Myslela si, že má vyhráno. Je mi jí líto. Pro medaili udělala v téhle sezóně hodně,“ přidával Jiří Bartoš.

Alžbětě Havrančíkové se nespínil velký sen. Byla dvakrát čtvrtá, dvakrát „bramborová“. Sportovcům není nutné připomínat, jak nešťastné je čtvrté místo. Forma už možná odezněla, kolik sekund jí asi sebrala nemoc?

„Na dvou kilometrech prohrála s Matikainenovou 24 sekund. Už z ní nevyzařovala ta dravost a síla. Po technické stránce je Havrančíková nejlepší běžkyně na světě!“ říkal v letištní hale v Praze vedoucí subkomise běhů Petr Honzl. Alžběta v tu chvíli byla na cestě na Holmenkollen. Ve Světovém poháru zůstala druhá za Vialbeovou. Chce přidat ještě další body.

A pak? V létě si odpočinout a začít s tou dřinou znovu. Není stará a letošní sezóna ji přesvědčila o tom, že může jezdit se světovou špičkou. Také na tenhle pocit je dobré si zvyknout. Přináší tolik důležitých sebevědomí. A sebevědomí Alžbětě Havrančíkové, po téhle sezóně, nemůže chybět. Její lyžařský příběh je jenom rozepsaný.

PAVEL LONĚK

Gunde: Od Calgary k Lahti

Všude, kde se objeví král bílé stopy Gunde Svan, mají novináři pohotovost. Výjimkou nebyl ani Světový pohár v Novém Městě na Moravě, i když proti minulému ročníku se ho pořadatelé snažili šetřit před premiérou tiskovek. (Roli nejvíc „vyslychaných“ tentokrát převzali Nor Mikkelss-plass a Ital de Zolt). Ale i tak byl o Svana velký zájem a novináři se na něho řadili ve vestibulu odborářské zotavovny Medlov do docela slušné fronty. Však jsme si pak mohli v denním tisku přečíst: Svan a automobily, Svan a plány do budoucna, Svan a jídelníček atd. atp.

I my jsme se postavili do symbolické řady. Vzhledem k tomu, že jsme ho vloni v Tatrách „ždímalí“ dostatečně dlouho (viz Lyžařství 3/1988, které si prý Svan, jak řekl, zařadí do svého archívu), omezili jsme tentokrát náš rozhovor na rekapitulaci toho, co se mezitím stalo. Přesněji řečeno, vrátili jsme se k zimním olympijským hrám v Calgary, abychom srovnali naše dojmy z televizní obrazovky s tím, jak prožíval Svan olympiádu ze svého pohledu. Začali jsme otázkou:

Ještě před Calgary se sportovní tisk předháněl v úvahách, kolik uděláte zlatých medailí. Ale váš začátek (30 km klasicky) byl notně rozpačitý. Bylo útrpné sledovat, jak vám při stoupání ustřelují lyže a že byste jel v nějaké pohodě, to se taky nedalo říct.

Měl jsem špatně namazáno a na trati se už s tím nedalo nic dělat. Větší problém byl, že jsem se necítil dobře. Ještě dlouho potom jsem měl potíže s aklimatizací (15 km klasicky — Svan 13.). Rozhodně jsme měli do Calgary přijet o nějaký den dřív, největší potíže dělala vysoká nadmořská výška. Útlum padl na celé družstvo, což se odrazilo i ve švédských novinách. Naši novináři si navíc nevšimli varování trenéra Peterssona, které vyslovil dávno před olympiádou, že konkurence bude velká a že bude šťasten, když získáme aspoň jednu zlatou medaili.

Ta přišla ve štafetovém závodě, Švédové tak dokázali, že v bílé stopě jsou přece jenom nejlepší. Na vás však čekala druhá zlatá v lyžařském maratónu na 50 kilometrů. Tušili jste před závodem, že to takhle dopadne?

Už před startem jsem měl pocit, že to bude dobré. Cítil jsem se maximálně uvolněný a na závod jsem se vyloženě těšil.

Před vámi se však hnal starý lišák de Zolt, kterému by se náramně hodilo, kdyby svojí kariéru zakončil olympijskou zlatou.

Po celý závod jsem měl sto procentní kontrolu o časech soupeřů, a na 40. kilometru jsem se cítil tak skvěle, že kdyby bylo nutné, ještě bych své tempo zvýšil. Nutné to však nebylo, do cíle jsem jel na jistotu.

Byl jste si jistý, i když se nad Canmorem začaly stahovat mraky a hrozilo nebezpečí, že si to s vámi rozdájí taky blizzard s víchřicí?

Nezneklidnilo mě, ani když začalo sněžit. Věděl jsem, že v cíli budu včas. Závodník musí mít taky trochu

LABUŤ V BÍLÉ STOPĚ

štěstí, které ovšem neměli ti, co dojížděli za mnou.

Že jste zapřísáhlý abstinent je o vás známo. Ale neříkejte, že jste olympijské vítězství neoslavil šampaňským a že zůstalo jenom u vašeho tradičního sladkého koláčku!

Ani koláček. Když jsem se vymotal z obklíčení novinářů, spěchal jsem, protože jsme se chystali na cestu domů. Chtěl jsem pomoci s balením věcí, které jsme do Kanady táhli v několika bednách.

V televizi vyslovovali vaše jméno „Svon“. Nepoangličtili si to trochu?

Bylo to správně, vyslovuje se to tak i švédsky.

Má to slovo nějaký význam? „Svan“ je švédsky „labuť“. [Náš rozhovor se odehrával v angličtině, kterou Svan perfektně ovládá.]

Proč jste letos do Československa nevezali Torgny Mogrena?

Nechtělo se mu, měl už těch závodů dost. Abych byl přesný, nechtěl, protože zrovna jel automobilovou rallye. Říkal, že se potřebuje odreegovat, a tak tentokrát závodil za volantem. Přestože se mi u vás líbí a o závodech v Novém Městě jsem slyšel, že mají hezkou atmosféru, taky bych si raději sedl za volant. Ale na rozdíl od Mogrena jsem cítil, že těch závodů před mistrovstvím světa nemám dost a taky chci i letos získat Světový pohár.

Říkali Norové, že se na vás chystají a že by chtěli Švédy v Lahti svrhnout z lyžařského trůnu.

To se jim asi nepodaří. Máme natrénováno víc než vloni a chceme být ještě lepší než v Calgary.

Krátce před mistrovstvím světa Svan v zahraničních novinách vyjádřil jistou nelibost nad rozšířením počtu disciplín (o 15 km volnou technikou). Snižuje to prý hodnotu medailí a hlavně, jak řekl doslova: Není možné závodit každý druhý den naplno. Rozhodně se všech závodů nezúčastním a ještě si musím rozmyslit, který v Lahti vypustím.

Byla to třicítka, kterou Svan nakonec vynesl. Pokud šlo o závody ve volné technice, nejen on, ale celé švédské družstvo dokázalo, že zatím na ně nikdo nemá (viz „výhrůžky“ Norů). Obsazené stupně vítězů na 15 km, závěr štafety a suverénní vítězství na 50 km. Svan v tomto posledním závodě mistrovství jel stylem „start—cíl“. A „automobilista“ Mogren? Svoji „akcelerační schopnost“ dokázal na předposledním stoupáku ve štafetě i na padesátce. Prakticky po celý závod nebylo o něm mezi první pěticí ani vidu ani slychu a nakonec si šel pro stříbrnou medaili.

Gunde ovšem pro zlatou. Se třemi zlatými medailemi se stal nejúspěšnějším účastníkem mistrovství světa v Lahti. Na světových šampionátech (včetně Seefeldu a Oberstdorfu) jich získal celkem šest. A když započítáme olympijské hry (Sarajevo a Calgary), dělá to dohromady — deset medailí z nejdražšího kovu!

-loh-

DVA SVĚTY

V JEDNOM KLOBOUKU

Marja Liisa Kirvesniemiová původně o rozhovoru nechtěla ani slyšet. Štíhlá, asketická, v hranatém obličejí zdrženlivý výraz. To Harry Kirvesniemi ještě po třinácti letech ve velkém lyžování (od OH 1976) nevyhlížel nijak unaveně ani nervózně jako jeho žena. Nakonec našel kompromisní řešení a jednacíctiletá Marja-Liisa k rozhovoru svolila. Tedy — k rozhovoru, to je silné slovo. Seděla a neřekla ani slovo, když náhodou otázka směřovala na ni, jen hodila pohledem po Harrym a ten už věděl, co říci.

Nikdy jste nic neprozradili o svém dítěti. Proč?
„Jsmo lyžaři, hovoříme tedy hlavně o běhu na lyžích. Ale budiž. Máme modrooké světlovlasé děvčátko Elisiu, jsou jí tři roky.“

Není pro vás Elisa pobídkou, abyste uvažovali o konci kariéry?

„Když Marja Liisa před MS v Obersdorfu v roce 1987 otěhotněla, od prvních dnů prohlašovala, že se chce vrátit. Od prvních dnů, kdy to jen trochu šlo, začala velmi tvrdě trénovat. Chápu to — nechtěla zůstat „jen“ matkou, vdanou ženou nebo fyzioterapeutkou, což je její povolání. Cítila totiž, že v lyžování ještě nedosáhla všeho.“

Ale kdo se vám stará o dítě, když jste na výcvikových táborech, na závodech, když trénujete?

„Většinou bereme Elisiu sebou. Vlastně nejen Elisiu, ale ještě dědečka nebo babičku, tetu nebo strýčka.“

Jak dlouho může rodina vydržet takhle pracovat.

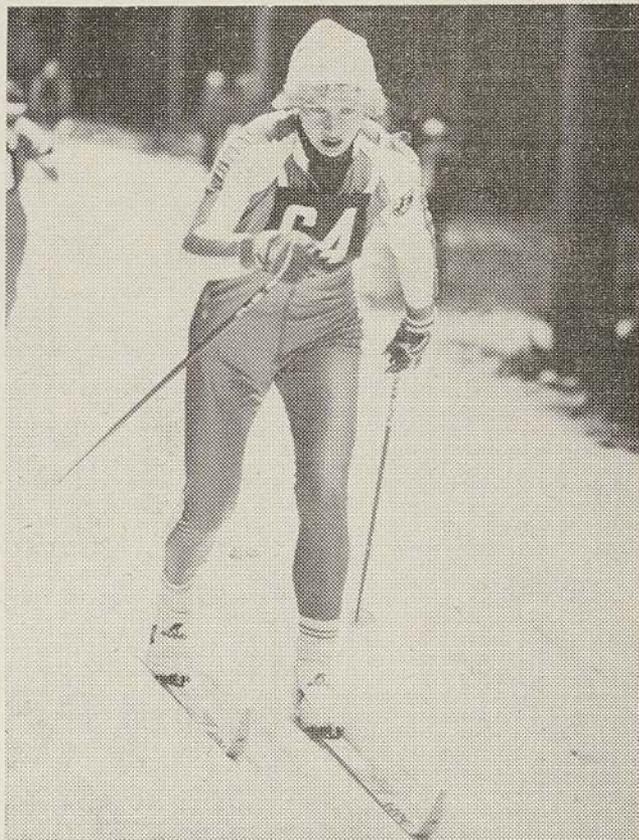
„V tom nemáme jasno. Až skončí MS v Lahti, pojedeme domů do Simpele (asi 80 km severně od Lappeenranta, na sovětských hranicích — pozn. red.) a tam si necháme pár dnů, možná týdnů, abychom se rozhodli.“

Marja Liisa je fyzioterapeutka. A vy?
„Musím se konečně pohnout ve studiu čtvrtého ročníku tělovýchovné fakulty v Jyväskylää.“

Máte jako rodina ve finské reprezentaci nějaká privilegia?

„Jediné — můžeme bydlet spolu v pokoji a můžeme brát sebou dítě. Jinak žádné úlevy.“

Jak reagují vaši reprezentační kolegové na Elisiu?
„Zvykli si na ni, ona nikoho neruší, je tiché dítě. Jen když začnou zaznívat dětské žertíky z jídelny, je aspoň všem jasné, že je čas jít k jídlu.“

Jak byste označili váš způsob rodinného života?
„To je pokus nacpat dva světy do jednoho klobouku. Ale myslím si, že kdo nedokáže v rozhodující chvíli od světa rodinného utéci, nemůže mít ve sportu úspěch.“

Můžete to nějak dokumentovat na svém příkladě?
„Jistě. V Lahti s námi Elisa bydlet nesměla.“

Jaké negativní vlivy může mít dítě na váš výkon?
„Když je malá nemocná nebo když má zrovna svůj zlobící den, necítíme se ani já ani Marja Liisa ve své kůži.“

Ríkali jste, že s vámi jezdí dědeček, babička, strýc nebo teta. Jaké jsou jejich úkoly?

„Nejčastěji je s námi dědeček Taapio. Celý den si s malou hraje, chodí s ní na procházky, ukládá ji. A myslí také na nás. Naučil se perfektně připravovat lyže — a tak nám pomáhá vlastně jako osobní servisman. Stará se o výzbroj a výstroj. A ráno chodí kupovat noviny.“

Je spokojený s takovým životem?
„Říká, že je šťastný.“

Jak si nejlépe odpočíváte?
„Oba máme rádi ticho. To je největší dobro na světě. Klid a ticho před tréninkem, po tréninku, u jídla, večer. Myslím, že Elisa to po nás podědila.“

Jak se jí vůbec věnujete jako rodiče?
„Čteme jí pohádky, občas vyrazíme do přírody. Ale víc soukromého času sportovní rodina prostě nemá.“

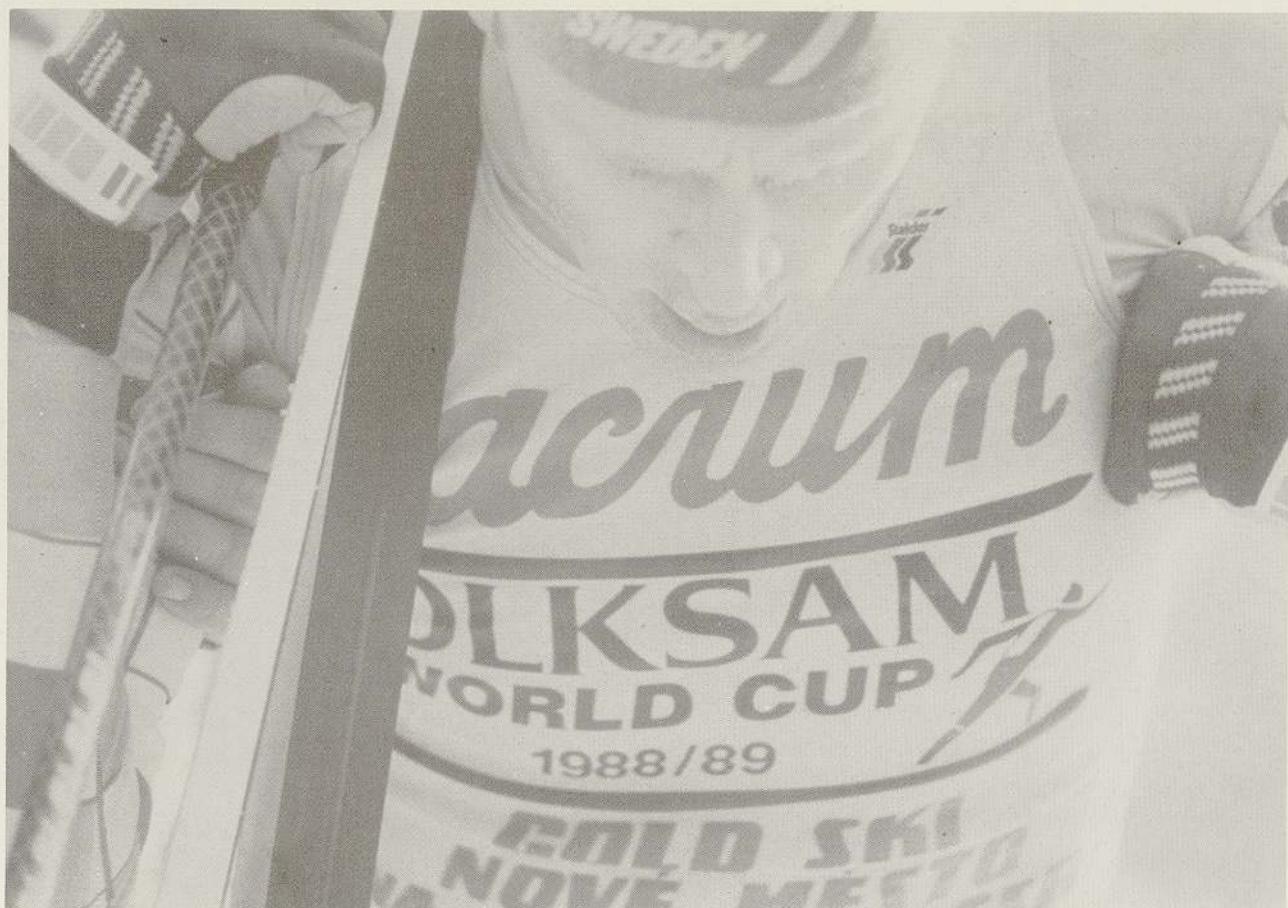
Před MS v Lahti, které nakonec pro vás skončilo tak úspěšně — pěti medailemi — jste odmítli trénovat ve Finsku, raději jste odjeli (samozřejmě s dcerou) do Davosu. Proč?

„Rozruch kolem MS byl u nás příliš velký. Jak se ukázalo, mnozí mu podlehl. Noviny, prognózy, očekávání, rozhovory — to všechno bralo klid na přípravu. Proto jsme ujeli.“

Proč jste byli tak úspěšní?
„Protože jsme dokázali najít svoji specifickou cestu. To je ovšem pravidlo, které platí všude a pro každého.“

S použitím zahr. materiálů

V. A. P.

SVAN

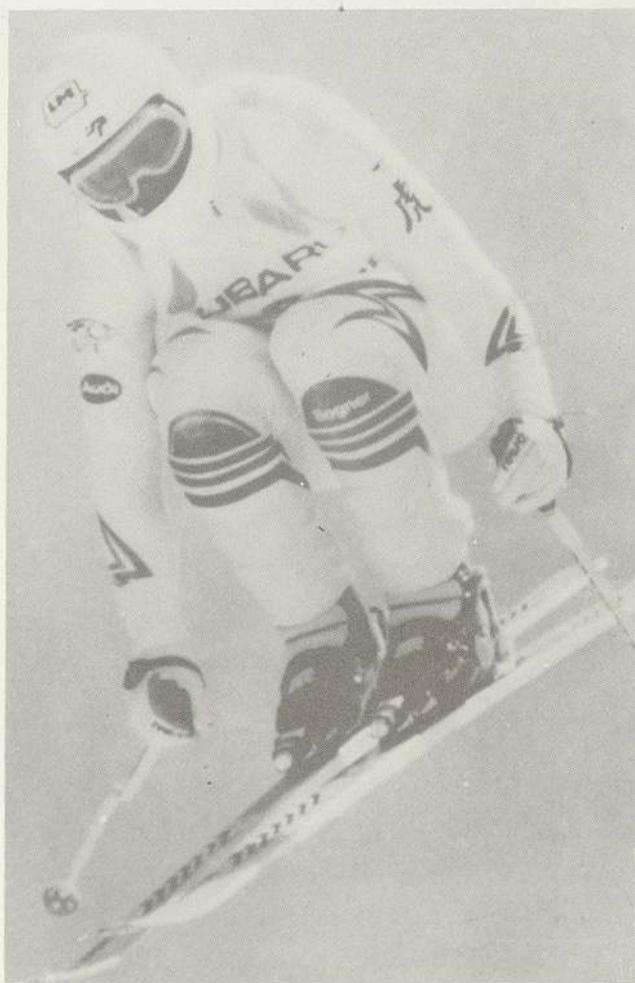
Snímky M. Brachtlová

VAIL

Tři vzlety zachycují snímky ČTK. Rakušanka Maierová zvítězila v super-G; Rudolf Nierlich (na ramenu Mayera a Zurbriggena) se stal vítězem slalomu i obřího slalomu a tak nejméně úspěšným sjezdařem mistrovství; Hansjörg Tauscher zase jeho největším překvapením, když vyhrál sjezd.

lyžařství

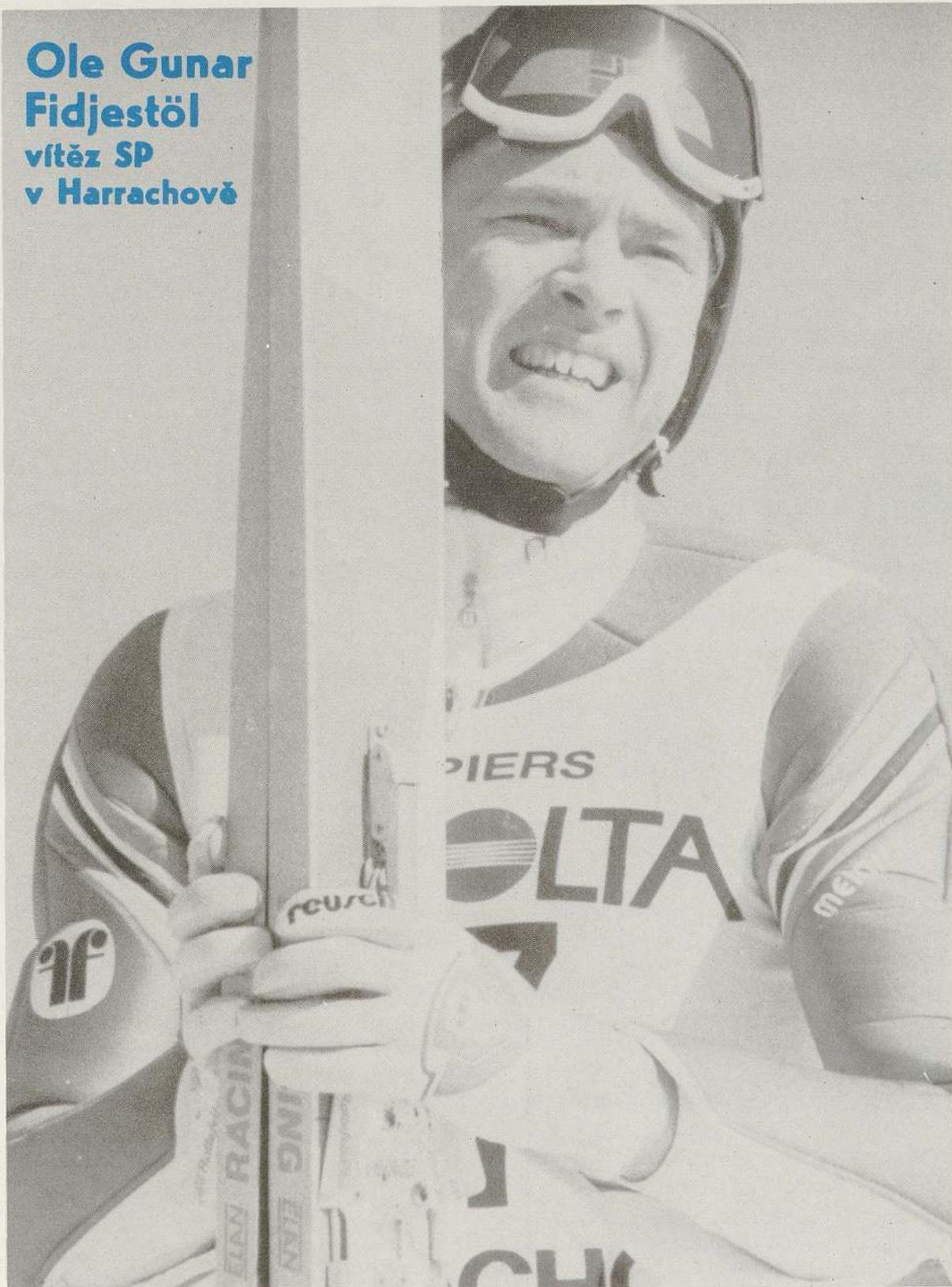
ROČNÍK 75

1989

Kčs 3,—

5

**Ole Gunar
Fidjestöl**
vítěz SP
v Harrachově

NEPORAZITELNÝ

Podívejte se na něj, takhle vypadá pan Neporazitelný! Jednička na prsou mu právem náleží! To není člověk, ale automat na získávání nejcennějších kovů! Taková byla

pověst, která ještě krátce před mistrovstvím světa 1989 v Lahti předcházela finského „superskokana“ Matti Nykänen. Jenže neporazitelný není nikdo, ani trojnásobný olympijský vítěz z Calgary! Sportovní štěstí mu tentokrát nepřálo tolik jako jindy, a tak se musel miláček davů spokojit „jen“ se zlatem za soutěž družstev a s bronzem z velkého můstku.

ČTĚTE

MS Vail	2
MS Lahti	4-6
Zahájení ČSS 1990	12
Mike Holland	14-15
Peter Jurko	15
SP Harrachov	16

V příštím čísle:

Dozvuky Lahti — Sjezdaři na Aljašce — Úspěch juniorské štafety — termínovka na trávě — Lucie Medzihradská (rozhovor)

Na zadní straně obálky pohled ze startovací plošiny mamutího můstku v Harrachově. Snímek Miša Brachtlová

lyžařství

Ročník 75

Číslo 5

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů a vedoucí redaktor ing. Alexandr Žurman. Redaktor časopisu Petr Bušta. Grafická úprava Zdeněk Köhler. Redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, PhDr. T. Broda, CSC., P. Bušta, P. Honzl, Paed. A. Horáček, A. Jedlička, J. Jech, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, J. Lánský, dr. J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil, CSC., P. Zelenka. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská 1. Tel. 23 13 78 1. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Cena 3 Kčs. Rozšiřuje PNS. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá administrace PNS a doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS - ústřední expedice a dovoz tisku Praha, závod 01, administrace vývozu tisku, Kačkova 19, 160 00 Praha 6. Uzávěrka tohoto čísla byla 3. 4. 1989. Neobjednané příspěvky se nevracejí.

ISSN - 0323 - 1445

Snímek Jaroslav Trousil

VZÁCNÁ NÁVŠTĚVA NA POHÁRU ŠPINDLEROVA MLÝNA

Generální tajemník ÚV KSČ Miloš Jakeš a první místopředseda vlády ČSR Miroslav Toman navštívili 8. února Špindlerův Mlýn a v doprovodu člena sekretariátu ÚV KSČ a předsedy ÚV ČSTV Jindřicha Poledníka přihlíželi také superobřímému slalomu mužů 17. ročníku Juniorkritéria a 2. ročníku Poháru Špindlerova Mlýna. Jejich přítomnost byla příležitostí k besedě na Městském národním výboru ve Špindlerově Mlýně o perspektivách rozvoje tohoto významného krkonošského lyžařského střediska. Miloš Jakeš se seznámil s výstavbou lyžařského areálu ve Svatém Petru, který od roku 1979 buduje vrchlabský závod Sportovních staveb Praha. Počítá se ještě s dokončením ubytovny, rehabilitačního zařízení, posilovny, věže rozhodčích, dalších úprav a v deváté pětiletce má být zahájena výstavba hotelu s kapacitou 250 lůžek. Předpokládá se vybavení černé a červené sjezdovky děly na výrobu umělého sněhu a tím i prodloužení sezóny. Pečlivá úprava sjezdovek při letošním nedostatku sněhu ve Špindlerově Mlýně zachraňovala pestrý program závodů a umožňovala lyžování pro nejširší veřejnost.

Príznivé sněhové podmínky a kvalitu připravených tratí oceňovali všichni zahraniční účastníci Juniorkritéria. Přijela jich tentokrát více než stovka z jedenácti zemí. Svou kvalitou ve slalomu prokázali mladí Rakušané, z Jugoslávců byl nejlepší Jure Košir a ze sovětských juniorek (zatím se věnovaly sjezdu, nikoliv technickým disciplínám) si úspěšně vedla v superobřím slalomu Natalia Bugová. Z našich závodníků dokázal Borek Mudroch porazit reprezentanty a stal se vítězem kombinace. Mezi ženami v kombinaci zvítězila Veronika Tarasovičová. -tr-

Lahti: Ideální sportoviště

Čtyřiačtyřicetiletý psycholog ze švýcarských vysokohorských lázní Svatý Mořic Gian Franco Kasper je už řadu let generálním sekretářem Mezinárodní lyžařské federace (FIS).

Vaše mínění o mistrovství světa v Lahti?

Bylo to dobré mistrovství světa. Počet diváků mě překvapil, podmínky na stadionu dobré, na tratích snad trochu více nacionalismu. Protože finské družstvo bylo tak úspěšné, znamenalo to na konci šampionátu zájem i v dalších zemích. Připomínalo to mistrovství světa ve sjezdovém lyžování v Crans Montaně 1987, kde Švýcaři vyhráli téměř všechno. Viděli bychom snad raději, kdyby také Středoevropané, Američané a možná i Japonci dopadli lépe. Především nás potěšilo, že v Lahti se vůbec nemluvilo o dopinku. Přitom jsme kontrolu zpřísnili i o krevní dopink. Nechci mluvit o efektivitě této kontroly, ale dopink už není náš problém. Pořadatelé příštích šampionátů se budou muset snažit vyrovnat se Lahti a budou to mít těžké, už kvůli ideálním sportovištím.

Jaké poučení si vezme FIS z jednokolového závodu skokanů na středním můstku?

Budeme ještě prozíravější a zkusíme, ačkoliv jsou skoky jedním z vrcholů mistrovství, je posunout v programu dopředu, abychom případně měli čas na překládání.

Bude v budoucnu ještě více takových větrných můstků jako v Lahti a Calgary?

Musíme dbát na to, aby se takové nestavěly. V Albertvillu si necháme předložit několik větrných měření, aby místo bylo v pořádku.

Největší překvapení MS z vašeho pohledu?

Neuvěřitelná síla finského družstva, víceméně zklamání z výkonů Středoevropanů a úspěch Weissfloga. Po letech v ústraní se Jens vrátil s plným leskem, tomu říkám přesvědčivý výkon. Nemohu zapomenout ani na takové lyžaře jako japonský běžec Sasaki, kteří dodávali mistrovství světa trochu ze svého koloritu.

FIS měla v minulosti nemálo problémů s komercializací lyžování. Jaké jsou zkušenosti z Lahti?

Před jedenácti roky to zde v Lahti bylo velmi špatné. Tentokrát byla jasně stanovená pravidla hry, dohoda s televizí. Vše probíhalo v čistých ko-

lejších, reklama byla jen taková, jakou FIS povolila.

Co si myslíte o programu MS?

Podle mého názoru jsme dosáhli krajní meze. Více soutěží je už nemyslitelné. Chceme však ještě prosadit do programu stíhací běh na 15 km. Jeden den by se běželo 15 km klasicky a den poté volně 15 km Gundersenovou metodou. Časové ztráty závodníků by určila právě klasická patnáctka. To by zároveň mohlo zabránit, aby se vytvořili specialisté jen na klasiku nebo bruslení. Bylo by to také velmi přitažlivé pro diváky.

-vs-

Skokanské můstky v Lahti na snímku Jaroslava Potměšila

Vail: PŘEDSEDA FIS BYL SPOKOJEN

Málo diváků, dobré podmínky, výborné tratě, prázdné hotely. I tak by se dalo charakterizovat MS v americkém Vailu, v pořadí již 29. jen pro srovnání počtu diváků. Ve Vailu spočítali jen 40 tisíc diváků, zatímco před čtyřmi roky s Crans Montaně třikrát více. Před sedmi roky v rakouském Schladmingu jich pořadatelé napočítali dokonce 160 tisíc. Jinak řečeno, „amerických“ 40 tisíc a možná o něco více je stejný počet, jaký viděl ve Schladmingu jen samotný sjezd.

Ale i přesto je předseda FIS Švýcar Marc Hodler navýsost spokojen: „Jsem nadšen, jak mnoho diváků bylo podél tratí na lyžích a během svého sportování pozorovalo soutěže nejlepších světových sjezdařů. Mně jsou lyžaři podél tratí milejší než v cíli v botách.“ Jistě sympatický hlas a možná s ním souhlasit. V průběhu sjezdu mužů se tísnilo u cíle kolem pěti tisíc diváků, ale kdo chtěl na trať, nemusel si kupovat vstupenku, pouze lístek na lanovku.

Předseda organizačního výboru John Knous říká: „Člověk to nemůže říci nahlas, ale mockrát jsem si tady připadal jako na hřbitově. Lyžování žel není u nás tak po-

pulární jako v Evropě. Američané i přesto očekávali větší zájem. Čestný předseda OV a bývalý americký prezident Gerald Ford doufal, že 60 procent prodaných hotelových lůžek z 25 tisíc v prvním týdnu šampionátu se v druhé polovině zaplní z 90 procent. Nestalo se. A tak hlučnou atmosféru obstarávali za domácí fanoušky švýcarští příznivci s kravskými zvonci.

Hodlera těšila ještě jedna věc. Po sedmi disciplínách si 21 medailí rozdělili závodníci sedmi zemí. „To je dobré pro rozšíření lyžování, ačkoliv jako Švýcara ho asi mrzelo, že závodníci helvétského kříže nezopakovali Crans Montanu (14 medailí z 30 možných). Předseda FIS pochválil také výborně připravené tratě.

Největším vítězem ale není ani Rudolf Nierlich nebo Vreni Schneiderová, ale muž, o kterém se v souvislosti s MS moc nepsalo. Majitel celého lyžařského střediska 52letý multimilionář George Gillet. Pozemky a lanovky koupil před časem za 50 miliónů dolarů a podle solidní studie mu reklamní smlouvy pro MS přinesou v krátké době 250 miliónů dolarů. Australský milionář byl Vallem tak nadšen, že ještě před začátkem šampionátu koupil komplexy budov za 270 miliónů dolarů.

-vs-

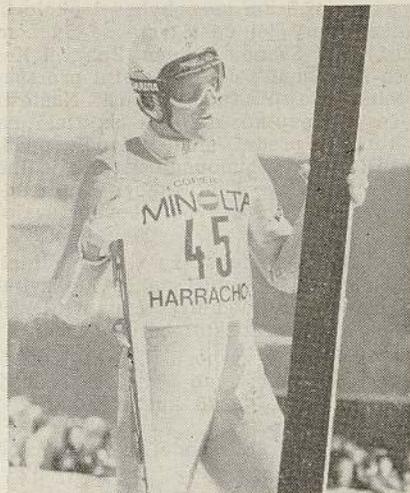
Kdo létal v Harrachově nejvíce

A pak že je role předskokana nevděčná. Jako jediní si při harrachovských letech na lyžích pořádně zaskákali právě jen čtyři předskokani. Zatímco většina lyžařů se spustila z nájezdové věže harrachovského mamuta jen párkrát za závod a také tentokrát stáli opodál, předskokani se s můstkem seznámili dost důvěrně. „Rekord“ vytvořil Martin Rehořek: když jsme v neděli 19. 3. sečetli a podtrhli jeho letecký účet za uplynulé dny, napočítali jsme těch skoků — třináct.

Holland se ptal

Těžko se pořadatelům 4. harrachovských letů na lyžích odpovídalo na otázku Mika Hollanda z USA. Chtěl totiž vědět, proč byly vykáčeny lesy v okolí mamutího (i devadesátimetrového) můstku. Přes veškerou snahu nemohl dlouho uvěřit, že stromy byly odumřelé. Ročně se zásluhou zdravého krkonošského povětří ztrácí z Čertáku 30—40 m² lesa. Perspektiva také není nijak příznivá — ani pro ekology ani pro lyžaře. Do roku 1992 prý zmizí i poslední zbytky lesní křtice. Čerták zůstane holohlavý a vítr konečně dostane volnou ruku.

Spartakiádní vločka 1990

Výbor svazu lyžování ČÚV ČSTV vypisuje se spoluprací s ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČSR ve spartakiádním roce 1990 lyžařskou soutěž mládeže o „Spartakiádní vločku“.

Závody mohou pořádat všechny organizace, které sdružují mládež, tj. složky ČSTV, SSM, ROH, školy, odborná učiliště a další organizace NF, a to v zimní sezóně 1989—1990. Soutěž je vypsána pro závody v běhu na lyžích, ve slalomu a ve skoku na lyžích.

Závody probíhají v kategoriích od mladšího žactva (11—12 let) až po starší dorost (17—18 let). Každý, kdo splní předepsaný výkonnostní limit, se stane držitelem odznaku „Spartakiádní vločka“ bez ohledu na umístění. Podrobnější informace a metodické pokyny k pořádání soutěží uveřejníme v příštím čísle Lyžařství.

Žádný lyžařský oddíl by neměl přemeškat tuto příležitost a využít ji k náboru i výběru mladých lyžařů. Úspěšné uspořádání navíc napomáhá ke zvýšení autority a kreditu lyžařského svazu. Zaměříme se na spolupráci s partnerskými organizacemi, zvláště se školami. A nezapomínejme informovat o výsledcích tohoto úsilí prostřednictvím Lyžařství.

Opravdu smůla?

Kdybychom chtěli vzpomínat, kdy naposledy proběhlo mistrovství ČSSR ve sjezdových disciplínách bez problémů, museli bychom dost do minulosti. Předloni na Kubinských holicích se závodilo na hranici regulérnosti, protože borci a borkyně dojížděli zejména sjezd omrzlí a omrzlé. Loni se dokonce celé mistrovství muselo přesunout ze „sněhuprostého“ Špindlu na Skalnaté pleso, kde navíc proběhl jen zkrácený program. Letos ve Svatém Petru vypadal lyžař spíš jako vodník, když od jejich lyží stříkaly docela nezimní vodní gejzíry a když snaživě přeskakovali hluboké kaluže na dojezdu. A navíc soutěže v obřím slalomu mužů i žen musely být přesunuty — znovu na Skalnaté pleso v rámci Velké ceny Slovenska. A tam — pro nepřízeň počasí se vůbec nejevy. Ve slalomu tam kralovali Jurko s Milanovou, ale to nic nemění na faktu, že M-ČSSR zase zůstalo nedokončené. Smůla?

Faktem je, že termín mistrovství neurčujeme jenom my, ale mluví do něj i Mezinárodní lyžařská federace, jenže stálo by za to se zamyslet nad celou situací. Dohodnout se na přesunutí termínu do vhodnějšího období nebo znovu posoudit jeho regionální umístění.

Poslední vítězství

Snad jedině v Tatrách byl v pondělí 27. března sníh. To je třeba ocenit a poděkovat organizátorům mistrovství ČSSR ve vytrvalostních lyžařských bězích. Tak jako sjezdařské šampionáty se potácejí už pár let

v problémech, mistrovské závody na 50 km mužů a 30 km žen volně v poslední době představují tradičně vydařenou tečku za sezónou klasiků. Tentokrát zvítězili Pavel Benc a Alžběta Havrančíková — když ovšem Švanda, Nyč, Korunka, Petrásek, Simčáková, Šimůnková, Knížková a další z nejruznějších důvodů chyběli. To není zlehčování výkonů Bence a Havrančíkové, jen konstatování, že náročná a dlouhá sezóna je ještě nad síly mnohých a sezónet až do konce je svým způsobem také vítězství.

Koasalauf

Worldloppet — proslulá světová liga dálkových běhů volným způsobem, má svůj protějšek — WORLD CLASSIC GRAND PRIX, světový seriál dálkových běhů běhaných klasickým stylem. Do tohoto seriálu bylo letos zařazeno osm běhů, jichž se tradičně zúčastňují i naši lyžaři. Na jeden z nich — International Koasalauf (v tyrolském nářečí to znamená „Císařský běh“) — organizovala zájezd i cestovní kancelář Sport-turist. Koná se v Tyrolích nedaleko Kitzbühelu.

Závod bývá tradičně v kraji velkým svátkem, také zájem sponzorů je značný — letos jej dotovaly mimo jiné firmy Adidas, Fischer, Toko, Sangeor a další. Také organizace je tradičně důkladná. Ačkoliv při Koasalaufu nebývají problémy s čistotou stylu, v táhlých údolích přesto číhají rozhodčí s dalekohledy — mnohdy mají výhled na více než kilometr.

Zajímavosti? Ti nejlepší jeli téměř celý závod soupaž, protože na přemrzlé trati to prostě jelo. Večer v televizi jsme viděli, že soupažně zdolávali i nejprudší stoupání.

Mezi účastníky byl mimo jiné olympijský vítěz ve sjezdu Franz Klammer z Rakouska (na kratší trati 33 km). Na šedesátikilometrové trati se zase v kategorii šedesátníků objevila finská legenda Paul Siitonen.

Celý závod musel v každém zanechat ohromný dojem — balóny, rogalá a helikoptéry na startu, davy fanoušků podél trati, zvuková kulisa, kterou obstarávaly tyrolské kapely.

A nakonec výsledky: trať 33 km nejrychleji zdolal Švýcar Grünenfelder za 1:30:23, na 60 km vyhrál Švéd Westin za 2:47:08 hod.!!!

JIRÍ MARKYTÁN

17 sekund a dost

Taková je móda v Japonsku. Během uplynulé zimy tam došlo k doslova revolučnímu přemnožení závodů ve sprinterském slalomu. Nejdélejší z nich trval vítězi právě 17 sekund a všichni si pochvalovali, jak závody rychle odsypají. Dlužno dodat, že je pořádají většinou bohaté firmy a to v krytých lyžařských halách.

MISTROVSTVÍ SVĚTA LAHTI 1989

MS v klasických lyžařských disciplínách ve finském Lahti bylo již 39. v pořadí, z toho v samotném Lahti již páté. Žádná jiná země, natož město se nemůže pochlubit takovým množstvím uspořádaných šampionátů.

Jak se tedy vlastně toto místo vypořádalo s uspořádáním mistrovství světa? Podle všeobecného názoru velmi dobře. Položilo organizátorskou a sportovní latku velmi vysoko. Snad se může zdát, že lépe už to ani nejde. Přesto bylo zvláštní, trochu jiné než jsme čekali, ale v každém případě neopakovatelné. Čím to bylo? Především asi proto, že Finové v nejkrásnějším a nejdokonalejším areálu na světě to organizačně umějí a také přidali vynikající výsledky. Bylo až nepředstavitelné, jak v jednu dobu probíhaly soutěže, trénink, zasedání různých komisí, fungovala doprava. A to všechno za účasti velkého množství diváků.

Přítom sněhové podmínky a počasí nebyly právě severské — sněhu bylo málo, bylo teplo, počasí se neustále střídalo a foukal vítr. Rovněž ubytování sportovců v „olympijské“ vesnici bylo zvláštní. Na nás působilo studeně až odlišně.

Vázným faktorem, který hrál důležitou roli, byl rozšířený program soutěží. Běžci a běžkyně závodili každý druhý den a měnil se způsob běhu, soutěže ve skoku opět pronásledoval nárazový vítr a tak vznikl pro všechny účastníky, sportovce, trenéry a členy realizačních týmů vyčerpávající maratón.

Celkově je ale nutno konstatovat, že to byl velký svátek lyžování, obrovská propagace lyžařského sportu a organizační a výkonnostní krok vpřed.

BĚH — MUŽI

Běžci a běžkyně byli na MS postaveni před náročný úkol — poprvé absolvovat rozšířený a změněný program soutěží. Muži: 30 km klasicky, 15 km volně a klasicky, 4x10 km 2x klasicky a 2x volně a 50 km volně. Ženy: 10 km klasicky a volně, 15 km klasicky, 4x5 km 2x klasicky a 2x volně. Závodilo se každý druhý den, měnil se způsob běhu, startovní časy 11 — 14 hodin. K tomu je nutno ještě připočítat nezvyklé podmínky, zčásti umělý sníh a náročná tratě.

První soutěží mužů bylo 18. 2. ve 14 h **30 km klasicky**. Startovalo 72 běžců ze 24 zemí, teplota sněhu $-5,2^{\circ}\text{C}$, teplota vzduchu $-3,8^{\circ}\text{C}$. Trať HD 73, MM 48, MT 1124 m. (HD — výškový rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším bodem, MM — nejdelší stoupání, MT — součet všech stoupání.)

Vítězem se stal sovětský běžec Vladimír Smirnov, který byl od druhého mezičasu v čele. Od 22,5 km na něho ztrácel Vegard Ulvang, celkově druhý, 10 s. Relativně slabý začátek měli celkově třetí Ch. Majbäck — 22. na 1,6 km a celkově čtvrtý H. Kirvesniemi — 18. Smirnov svým vítězstvím potvrdil, že běžci SSSR jsou v běhu na 30 km od roku 1954, kdy byla tato trať zařazena do programu, nejlepší. Z 22 soutěží získali 9 vítězství a celkem 19 medailových umístění. Z našich byl nejlepší L. Švanda na 17. místě. V Oberstdorfu 1987 byl 13., v Calgary 1988 17.

20. 2. se jel závod na **15 km volným způsobem**. Start ve 14 h, startovalo 91 běžců, teplota sněhu a vzduchu $+0,6^{\circ}\text{C}$. Trať HD 73, MM 48, MT 562 m.

Závod skončil doslova senzačním vítězstvím švédských běžců, kteří obsadili v pořadí G. Svan, T. Mogren a L. Haland prvá tři místa. To se stalo za dobu, kdy se

jezdí volným způsobem, poprvé. Na tuto soutěž jsme se speciálně připravovali a 13., 14., 17. a 21. místo jsou toho důkazem. Zejména R. Nyč byl na 1,6 km 7., na 7,5 km 5. a ukázal, jak dokáže být rychlý. Byl to kolektivně velmi dobře zajatý závod a naznačoval možnosti pro štafetu.

Běh na **15 km klasicky** byl odstartován 22. 2. ve 14 h. Startovalo 85 běžců, teplota sněhu $-1,2^{\circ}\text{C}$, vzduchu $-1,8^{\circ}\text{C}$. Trať HD 73, MM 48 a MT 527 m. Zvítězil H. Kirvesniemi a dokázal, že patří v klasice k nejlepším. V. Korunka se umístil na 8. místě, což je nejlepší umístění našeho běžce na MS a ZOH na této trati od roku 1935. Dokázal, že úroveň připravenosti může být rozhodujícím faktorem.

Za povšimnutí stojí skutečnost, že z prvních patnácti běžců v běhu na 15 km volným způsobem nestartovalo na téže trati klasicky 8 a naopak z prvních patnácti klasických běžců volným způsobem 11. To je příklad specializace běžců a taktizování silných zemí v obsazování soutěží. Při součtech časů na obou tratích by vyhrál Svan před Halandem a Korunkou.

Nejdramatičtější a pro nás nejkrásnější závod mistrovství byl odstartován 24. 2. ve 14 h. **Štafeta** se poprvé jela novým způsobem, tzn. první dva úseky klasicky a druhé dva volně. V cíli byl naměřen nejmenší rozdíl v historii mezi 1. a 4. družstvem. Švédové zvítězili po právu, Finové se skvěle prosazovali, Norové tvrdili muziku, naši se však postarali o největší překvapení a doslova „udělali“ závod. Běžci SSSR a NDR přes veškerou snahu na první čtveřici nestačili a pouze sekundovali.

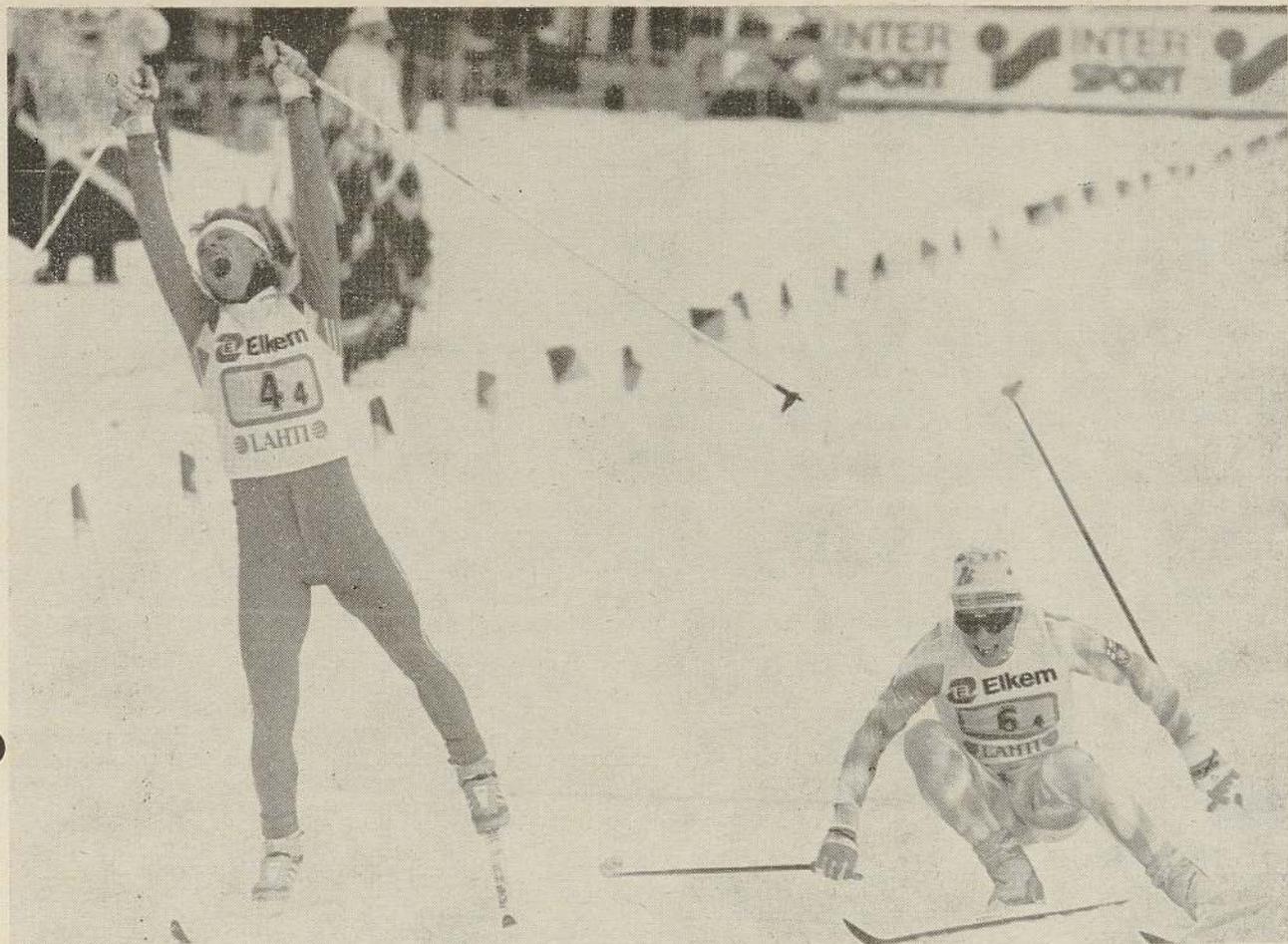
Průběh závodu je dostatečně znám a proto uvedu jenom zpoždění jednotlivých našich běžců za nejlepšími časy na úseku. To nejlépe dokumentuje jednak nezbytnou taktiku, především však světovou výkonnostní úroveň našich běžců. První úsek Majbäck — Švanda — 1,2 s, druhý úsek, nejrychlejší byl Smirnov — Petrásek byl 6. — 15,4 s, ale pouze 6 s za vedoucím závodníkem. Třetí úsek zajel nejrychleji Guidon — Nyč 3. — 8,4 s, za vedoucím družstvem — 3,2 s. Čtvrtý úsek — Korunka zajel nejrychleji, na Mogrena 1,2 s. Časové rozdíly v cíli — Švéd. 0,0, 2. Fin. — 1,3 s, 3. ČSSR — 0,1 s, 4. Nor. — 0,4 s. Drama v cíli, rozhodování mezi druhým a třetím běžcem, tj. Korunkou a Räsänenem i tolik diskutovaný časový rozdíl dá jistě podnět k návratu měření na setiny s.

50 km volně 26. 2. v 11 h. Do cíle dojelo 54 běžců, 14 vzdalo. Teplota sněhu 0°C , vzduchu $+0,2^{\circ}\text{C}$. Trať HD 73, MM 48, MT 1822 m. Závod skončil vítězstvím G. Svana, švédských a sovětských běžců. Svan byl nejrychlejší na všech mezičasech. Velký závod rozjeli i naši běžci, zejména R. Nyč, který až do 42,5 km se pohyboval okolo 5. místa, dále V. Korunka, který jel část tratě se Svanem a střídali se ve vedení, ale i Švanda a Benc. Bohužel Korunka musel vzdát pro žaludeční potíže a ostatní pro svalové křeče. Kolem toho byla již řada diskusí. Naštěstí nikdo nepochybuje, že jeli naplno, dalo by se říci „na vítězství“. Jinak se totiž o přední místa závodit nedá. Úspěch v takové soutěži může v budoucnu zaručit jedině dlouhodobá speciální příprava, v Lahti nebyl čas zvednout energetické zásoby a došlo k vypotřebování svalového glykogenu.

Zajímavou se může zdát i skutečnost, že z dosavadních 37 mistrovských a olympijských soutěží na 50 km zvítězili Švédové 16x (celkově 39 medailí) a např. běžci SSSR jen 2x, medaile na 50 km získali běžci 9 zemí.

Nejlépeším běžcem MS se stal bezesporu G. Svan — zvítězil v běhu na 15 km a 50 km volně a běžel klasický úsek ve vítězné štafetě a byl 6. na 15 km klasicky.

				bodů	klas.	volně
Svan	3	—	—	22	8	14
Mogren	1	2	—	17	—	17
Kirvesniemi	1	1	—	15	15	—
Haland	1	—	1	14	—	14
Ulvang	—	1	1	12	9	3
Majbäck	1	—	1	11	11	—
V klasice byli nejlepšími:						
Kirvesniemi	1	1	—	15		
Majbäck	1	—	1	11		
Smirnov	1	—	—	9		
Ulvang	—	1	—	9		
Ve volném způsobu:						
Mogren	1	2	—	17		
Svan	2	—	—	14		
Haland	1	—	1	14		

V tomto momentě se Václav Korunka ještě domnívá, že dosáhl na stříbrnou medaili pro naši štafetu. Cílová fotografie pak ukázala, že to přece jenom byl bronz, i když i ten znamenal velký úspěch. V podřepu finský finišman Jari Räsänen

Snímek: Lehtikuva

Velmi zajímavý je přehled startů nejlepších běžců:

	30 kl.	15 vol.	15 kl.	štaf.	50 vol.
Svan	—	/	/	kl.	/
Mogren	/	—	—	vol.	/
Kirvesniemi	/	—	/	kl.	/
Haland	—	—	/	vol.	/
Ulvang	/	—	/	vol.	/
Majbäck	/	—	/	kl.	—
Švanda	/	/	—	kl.	nedok.
Petrásek	/	—	/	kl.	—
Nyč	—	/	/	vol.	nedok.
Korunka	—	/	/	vol.	nedok.
Benc	/	/	—	—	nedok.
Buchta	/	—	/	—	—

Lze konstatovat, že z nejlepších běžců nejvíce vynechalo běh na 15 km volným způsobem. Většina běžců startovala ve 4 soutěžích. Zcela výjimečně a relativně úspěšně startoval Kanadčan Bilodeau ve všech soutěžích — 30 km kl. (18.), 15 km vol. (25.), 15 km kl. (19.), št. (9.), 50 km nedokončil. Jednotlivé země postavily na start různé počty běžců — nejvíce SSSR, Nor. a Fin. — 9, Švéd., ČSSR — 6 atd.

Průměrné rychlosti na jednotlivých tratích a při různých způsobech běhu:

30 km klas.	5,89 m/s
15 km volně	6,15 m/s
15 km klas.	5,86 m/s
4×10 km	6,65 m/s
50 km vol.	6,15 m/s

I když musíme pochopitelně připustit, že mohly být rozdílné skluzové podmínky, potvrzuje se, že bruslení je cca o 0,25–0,30 m/s rychlejší než klasický způsob běhu.

BĚH — ŽENY

První soutěží žen byl 17. 2. běh na 10 km klasickým způsobem. Startovalo 60 žen ze 17 zemí. Teplota sněhu $-2,8^{\circ}\text{C}$, vzduchu $-1,4^{\circ}\text{C}$. Trať HD 69, MM 48, MT 348 m.

Závod skončil suverénním vítězstvím finských běžkyň, které obsadily prvá tři místa před běžkyněmi SSSR. M. L. Kirvesniemiová vedla od startu až do cíle a zvítězila o 53,2 s. Z našich A. Havrančíková nestartovala, A. Janoušková byla 15. Vzhledem k tomu, že se štafety jezdí dva úseky klasicky a dva volně, vznikla otázka, jak se která země vyrovná s jednotlivými způsoby běhu. Součty časů 4 běžkyň ukázaly ambice Finska před SSSR.

19. 2. 10 km volně. Teplota sněhu $-3,2^{\circ}\text{C}$, vzduchu $-2,0^{\circ}\text{C}$. Trať HD 69, MM 48, MT 348 m. Zvítězila E. Vålbeová o 32,2 s před M. Matikainenovou, která získala druhou medaili na 10km trati v obou způsobech běhu. Vyňkající závod zajela A. Havrančíková, která skončila na 4. místě. A. Janoušková byla 11. V této soutěži zvítězily sovětské běžkyně podobným způsobem jako Finky v předcházející soutěži a najely prakticky stejný časový rozdíl — 1:51:51,5 proti 1:54:00,9 h.

Nejlepší běžkyně nevyhodnocované kombinace se stala M. Matikainenová před Vålbeovou a Di Centaovou. Za pozornost stojí opět skutečnost, že z prvních 15 běžkyň klasickým způsobem nestartovalo 6 volným způsobem a naopak z prvních 15 volně 9 v klasickém způsobu.

21. 2. 15 km klasicky. Nová trať poprvé zařazena do programu MS. Startovalo 47 běžkyň. Teplota sněhu $-0,2^{\circ}\text{C}$, vzduchu $+1,8^{\circ}\text{C}$. Trať MD 73, MM 48, MT 495 m.

Opět neuvěřitelný úspěch finských běžkyň, v klasickém způsobu běhu dokázaly, že jsou jasně nejlepší. Důležitou roli sehrála znalost prostředí a mazání. M. Matikainenová získala medaili i ve třetí soutěži za sebou. Naše běžkyně doplatily na nevhodné mazání.

Štafeta 4×5 km. Startovalo 14 družstev, teplota sněhu $-1,8^{\circ}\text{C}$, vzduchu $-1,4^{\circ}\text{C}$. Trať HD 59, MM 48, MT 750 m.

Předpoklady ze soutěží na 10 km se plně potvrdily. Finky byly nejrychlejší v klasice, sovětské běžkyně ve volném způsobu. Náskok finských běžkyň po klasických úsecích byl 51,7 s, ten se sice podařilo běžkyněm SSSR ve volném způsobu snížit na 7,1 s, přesto to na 1. místo nestačilo.

Z našich běžkyň nastupovala L. Balážová po nemoci, Z. Šimčáková neměla sportovní formu a tak výsledek byl velkým otázkám. O to příjemnější byl průběh a závěr — 5. místo. R. Smetaninová [nar. 29. 2. 1952] získala od MS 1974 ve Falunu, kde stála poprvé na stupni vítězů, svoji 19. medaili na MS a ZOH (6 zlatých, 8 stříbrných a 5 bronzových) a celkem 121 bodů a stala se nejspěšnějším lyžařem v historii MS a ZOH před G. Kulakovou 18 (9,5,4) a 116 bodů a S. Jernbergem 15 (8, 3,4) a 100 bodů.

30 km volným způsobem 25. 2. v 11 h. Startovalo 50 běžkyň. Teplota sněhu a vzduchu 0°C. Trať HD 73, MM 48, MT 990 m.

Zvítězila E. Vålbeová před L. Lazutinovou, která vedla prakticky po celou trať. A. Havrančíková jela střídavě na 2. a 3. místě, ještě 1 km před cílem byla na 3. místě. Závěrečný finiš M. Matikainenové však znamenal odsunutí na 4. příčku. Přesto je to obrovský úspěch. Betka však toužila po medaili a po dvou čtvrtých místech byla velmi smutná. Stala se však nejspěšnějším lyžařem celé naší výpravy.

Absolutním suverénem běžeckých soutěží a mistrovství světa vůbec se stala M. Matikainenová — startovala ve všech 5 soutěžích a ve všech získala medailová umístění — 2 zlaté, 1 stříbrnou a 2 bronzové. To je pochopitelně nejvíce v historii lyžování. Triumfovala v obou způsobech běhu.

V klasickém způsobu běhu byly nejlepší:

Kirvesniemiová	2	1	—	19	
Määttäová	1	1	1	16	
Matikainenová	1	—	1	11	
Ve volném způsobu:					
Vålbeová	2	1	—	19	
Matikainenová	1	1	1	16	
Tichonovová	—	1	1	9	
Celkové:					
Matikainenová	2	1	2	27	klas. volně
Vålbeová	2	1	—	20	11 16
Kirvesniemiová	2	1	—	19	19 —
Määttäová	1	1	1	16	16 —
Smetaninová	—	1	—	10	10 —
Tichonovová	—	1	—	9	— 9

Starty na jednotlivých tratích:

	10 kl.	10 vol.	15 kl.	Štaf.	
Matikainenová	///	///	///	vol.	///
Vålbeová	///	///	—	vol.	///
Kirvesniemiová	///	—	///	kl.	///
Määttäová	///	—	///	kl.	///
Smetaninová	///	—	///	kl.	///
Tichonovová	—	///	—	vol.	///
Havrančíková	—	///	///	vol.	///
Janoušková	///	///	—	vol.	///
Šimčáková	///	///	///	kl.	—
Balážová	///	—	—	kl.	—

SKOKY NA LYŽÍCH

Skokani měli v Lahti vynikající a výborně připravené můstky a jednoho nepřítele: vítr. Ten se podepsal na výsledcích tak, jako v posledních letech na mnoha velkých soutěžích.

Soutěž na můstku K 114 byla plánována na 19. 2., ale pro silný nárazový vítr se uskutečnila 20. 2. v 16 h. Teplota sněhu +1,0°C, vzduchu +3,0°C. Vítr 1—3 m/s. Startovalo 65 skokanů.

Zvítězil J. Puikkonen, určitě nejstarší vítěz (29 let) na MS ve skoku. J. Weissflog se dostal včas do sportovní formy a tuto náležitě využil. Cenné je 6. místo L. Dluhoše (faktem je, že se může trochu zlobit na rozhodčí) i 8. P. Ploce. Překvapením byli sovětská skokani (Vervejkin 8.).

Soutěž družstev na K 114 se konala 22. 2. Soutěž probíhala za umělého osvětlení, za obrovské účasti diváků (80 tisíc) a v neuvěřitelně krásné atmosféře. Byl to velký svátek. Startovalo 15 družstev. Teplota sněhu 0°C, vzduchu +0,1°C. Vítr 1—4 m/s.

Celkově měla velmi dramatický průběh, před posledním skokem R. Laakonena byli Finové druzí. Ten však potvrdil jejich prvenství. Nejlepším skokanem celé soutěže byl A. P. Nikkola (230,5 b.). Norové byli druzí, měli oporu v J. Kjörumovi (123,5). Československé družstvo po sérii 4. míst (Seefeld 1985, Oberstdorf 1987, Calgary 1988) vy-

bojovalo 3. místo. Jednoznačnou oporou byl L. Dluhoš, jehož oba skoky se započítávaly a měl druhý nejdelší skok 2. kola 116 m (se 118 body by se umístil na 5. místě). Čtvrtým místem překvapili Sověti.

25. 2., 14 h **soutěž na můstku K 90**. Sníh 0°C, vzduch 1,0°C. Startovalo 64 skokanů, vítr 2—5 m/s.

Naši nastupovali v pěti, protože úřadující mistr světa může startovat navíc. Pro silný nárazový vítr byla však soutěž po prvním kole přerušena a pokračování odloženo na další den. Bohužel, pro vítr a nepříznivé počasí se již nepokračovalo a mistr světa byl vyhlášen z jednoho soutěžního kola. Domnívám se, že k takové situaci došlo na středním můstku na MS dospělých poprvé. Pro nás to byla velká škoda. Výchozí pozice P. Ploce 3,5 bodu ke třetímu místu a L. Dluhoše 3,4 bodu do šestého místa byly nadějně. Vítězem se stal J. Weissflog a Finové si připsali další medaili a body.

Nejlepší skokani:

Nikkola	1	1	—	15
Puikkonen	2	—	—	14
Nykänen	1	—	1	14
Weissflog	1	1	—	12

ZÁVOD SDRUŽENÝ

Závod sružený — jednotlivci — skok 18. 2. ve 14 h. Startovalo 43 sruženářů. Vítr 0—2 m/s. Teplota sněhu —3,4°C, vzduchu —3,2°C. Běhy 19. 2. v 10 h. Sníh —4,2°C, vzduch —3,8°C.

Zvítězil T. E. Elden — byl 1. ve skoku a 3. v běhu. Je to nejmladší mistr světa v této náročné disciplíně (19 let). Prokázal neuvěřitelnou vyrovnanost obou disciplín (součet umístění 4), 2. Dundukov (25), 3. Bredesen (24). Zvítězil s náskokem 2:39,9 min. Faktem je, že mezi prvními sedmi mají převahu skokanské typy. Velký výkon podal M. Kopal a jeho 5. místo je úspěchem.

Nejlepší běžecký výkon podal B. J. Elden, který se posunul vpřed o 24 míst, S. Zavjalov o 18 míst a F. Repka o 17 míst. Naopak nejvíce ztratil M. Platzer — 26 míst, H. Schwartz — 22 a J. Kerda — 17 míst. Norové se stali favority i pro soutěž družstev.

Soutěž družstev v závodě sruženém — skoky 23. 2. v 11 h. Sníh —3,0°C, vzduch —2,0°C, vítr 1 m/s. Startovalo 10 družstev. Běh 24. 2. v 11 h. Sníh —0,2°C, vzduch 0°C.

Zcela jednoznačně zvítězili norští sruženáři. Potvrdili skutečnost, že v historii MS a ZOH jsou daleko nejspěšnější zemí. Z 38 provedených soutěží zvítězili 18× a získali celkem 45 medailí. Naši sruženáři po 5. místu ve skoku klesli po běhu na 6. místo. J. Kerda zaběhl na svém úseku předposlední a M. Kopal 6. čas. F. Repka byl na 10km trati rychlejší o 2:44,6 min. než Kerda a o 1:08,9 min. než Kopal.

Nejlepším sruženářem mistrovství se stal:

Elden	2	—	—	14
Bredesen	1	—	1	11
Kepmf	—	1	—	8
Dundukov	—	1	1	8

Výsledky na MS pochopitelně ovlivnily dlouhodobé historické pořadí našich nejspěšnějších lyžařů na MS a ZOH:

Ploc	—	1	3	28
Parma	1	—	2	28
Raška	1	2	—	25
Jeriová	—	1	3	25
Paulů	—	2	1	25
Donth	1	2	1	21

Lyžaři klasických disciplín splnili plánované výkonnostní cíle, získali 2 medaile a 20 bodů a umístil se na 5. místě v bodování národů. Navázali na Calgary a vykročili úspěšně k Albertville 1992.

Za příčinu úspěšných výsledků lze jednoznačně označit skutečnost, že se podařilo udržet kontinuitu kádrů, úroveň zabezpečení a přípravy jako na ZOH 1988. V některých směrech došlo k prohloubení činnosti realizačních týmů. Osvědčila se spolupráce s resorty a se středisky.

Výsledky by však neměly zastírat skutečnost, že v některých případech nemáme dostatečnou zálohu a že je potřeba řešit vztahy, otázky přípravy a metodického, zdravotního a především ekonomického zabezpečení.

PhDr. JAROSLAV POTMĚŠIL
ústřední trenér lyžování

SVĚTOVÉ POHÁRY

SKOKANI

První závod na středním můstku 21. ledna v Oberhofu: 1. Fidjestøl [Nor.] 216,6 (90,5 a 85), 2. Weissflog 216,5 (86,5 a 86), 3. Züchner [oba NDR] 214,9 (86,5 a 85,5), 4. Boklöv [Švéd.] 214,3 (91 a 85,5), 5. Haim [Rak.] 209,7 (86 a 82,5), 6. Thoma [NSR] 206,3 (86 a 82,5), 7. Parma 204,1 (84 a 81,5), 8. Kjörum 202,8 (84 a 82,5), 9. Opaas [oba Nor.] 202,4 (83,5 a 83,5), 10. Heumann [NSR] 202,1 (84 a 84), 11. Stranner [Rak.] 201,5 (82,5 a 82,5), 12. Kowal [Pol.] 200,6 (83,5 a 84,5), 13. Tepeš [Jug.] 200,5 (79 a 86), 14. Lehmann [Svyc.] 197,1 (85,5 a 77,5), 15. Martinsson [Švéd.] 197,0 (78 a 84,5). — 26. Sakala 190,8 (78 a 81), 27. Portyk 188,9 (82,5 a 77), 52. Daněk 85,0 (75), 60. Podzimek 81,3 (71,5), 63. Ploc 80,6 (73), 90. Kováč 48,8 (59).

Druhý závod na středním můstku 22. ledna v Oberhofu: 1. Weissflog 229,0 (90 a 87,5), 2. Fidjestøl 221,1 (89 a 89), 3. Kjörum 218,7 (89,5 a 86,5), 4. Thoma 214,9 (85 a 87), 5. Kuttin [Rak.] 214,4 (85 a 89,5), 6. Hunger 214,1 (88 a 85), 7. Lesser [oba NDR] 213,7 (86 a 85), 8. Boklöv 213,6 (82 a 86,5), 9. Haim 212,3 (84 a 87,5), 10. Parma 212,0 (86 a 84), 11. Züchner 211,8 (84 a 85), 12. Braathen [Nor.] 210,0 (86,5 a 86) a Ploc 210,0 (87,5 a 85), 14. Brejčev [Bul.] 208,5 (86,5 a 86), 15. Findeisen [NSR] 207,0 (83,5 a 84). — 20. Sakala 205,4 (82 a 85), 22. Portyk 204,5 (84 a 83,5), 47. Podzimek 183,6 (78,5 a 72), 61. Kováč 90,1 (78), 65. Daněk 89,0 (77,5).

Závod na středním můstku 28. ledna v Chamonix: 1. Boklöv 220,0 (93 a 97), 2. Cecon [It.] 216,2 (94 a 92), 3. Heumann 216,1 (92,5 a 95,5), 4. Kjörum 208,7 (90,5 a 90,5), 5. Neuländtner [Rak.] 207,5 (90 a 90), 6. Hauswirth [Svyc.] 206,6 (90,5 a 90), 7. Parma 205,3 (89,5 a 87), 8. Johansen [Nor.] 201,5 (87 a 90,5), 9. Bauer [NSR] 201,3 (92,5 a 86,5), 10. Dluhoš 201,1 (89,5 a 88,5), 11. Lunardi 200,8 (90,5 a 86), 12. Sambugaro [oba It.] 198,2 (89,5 a 87,5), 13. Wiegeler [Rak.] 196,9 (89,5 a 87,5), 14. Lehmann 196,4 (87 a 87,5), 15. Opaas 195,5 (87,5 a 87,5). — 36. Malec 177,7 (83 a 83), 38. Sakala 173,9 (81,5 a 80,5).

Lety na lyžích, závod SP (Harrachov, 19. 3.): 1. Fidjestøl [Nor.] 356,1 (178 a 159), 2. Holland [USA] 355,2 (176 a 158), 3. Boklöv [Švéd.] 353,7 (165 a 174), 4. Parma (ČSSR) 348 (167 a 158), 5. Zupan [Jug.] 343,2 (171 a 158), 6. Klausner [NSR] 333,9 (155 a 163), 7. Jesin [SSSR] 333,8 (152 a 169), 8. Svagerko 327,7 (150 a 161), 9. Podzimek 326,3 (161 a 150), 10. Sakala 323,3 (147 a 159), 11. Golovčikov [SSSR] 322,8 (150 a 158), 12. Polák 311,8 (140 a 156), 13. Kustov [SSSR] 311,7 (141 a 153), 14. Lunardi [It.] 310,9 (145 a 150), 15. Züchner [NSR] 309,6 (140 a 157), 16. Malec 309,2 (143 a 156), 17. Vaško (ČSSR) 308,3 (150 a 143), 18. Treves [Fr.] 304,2 (144 a 147), 19. Portyk (ČSSR) 303,4 (140 a 148), 20. Dolar [Jug.] 302,1 (142 a 145).

SDRUŽENÁŘI

Závod jednotlivců 29. a 30. prosince 1988 v Oberwiesenthal: 1. Apeland [Nor.], 2. Ofner [Rak.] 3. F. Repka, 4. Blechschmidt, 5. Leonhardt [oba NDR], 6. Kempf [Svyc.], 7. Pustějovský, 8. Schaad, 9. Sulzenbacher [oba Svyc.], 10. Schwarz [NSR]. — Skok: 1. Ofner 217,5, 2. Schwarz 214,7, 3. Aschenwald [Rak.] 212,8. — 6. Pustějovský 201,0, 10. F. Repka 189,3. — 15 km: 1. Jacob [NDR] 38:38,0, 2. Kempf — 3:3, 3. F. Repka — 15:5, 4. Humanik [NDR] — 19:3, 5. Apeland — 20:5, 6. Blechschmidt — 24:4. — 10. Kopal — 1:16,9.

Závod jednotlivců 7.—8. ledna v Schnochu: 1. Kempf, 2. Dundukov [SSSR], 3. T. E. Elden [Nor.], 4. Sulzenbacher, 5.

Levandi [SSSR], 6. Repellin [Fr.], 7. Bredesen, 8. Danielsen [oba Nor.], 9. Guy [Fr.], 10. Zavjalov [SSSR], 11. Schwarz, 12. Andersen [Nor.], 13. Ylipulli [Fin.], 14. Schaad, 15. Kopal. — 30. Pustějovský, 41. Vrbičan, 48. Patráš. — Skok: 1. Dundukov 224,0, 2. Schwarz 218,8, 3. Sulzenbacher 218,0, 4. Kempf 215,7, 5. Andersen 209,5, 6. Repellin 209,4. — 20. Pustějovský 190,2, 26. Kopal 185,6, 43. Vrbičan 165,1, 51. Patráš 130,1. — 15 km: 1. Kempf 40:14,9, 2. Zavjalov — 20:1, 3. Levandi — 27:4, 4. Elden — 33:5, 5. Kopal — 38:0, 6. Danielsen — 45:1. — 22. Patráš — 2:18,0, 34. Vrbičan — 3:55,4, 40. Pustějovský — 4:11,2.

Závod jednotlivců 14.—15. ledna v Reit im Winkl: 1. Bredesen, 2. Kempf, 3. Sulzenbacher, 4. T. E. Elden, 5. Ofner, 6. B. Elden [Nor.], 7. Ustupski [Pol.], 8. Kopal, 9. Apeland, 10. Pohl, 11. Guy, 12. Repellin, 13. Schwarz, 14. Kazuoki, 15. Hideki [oba Jap.]. — 28. Pustějovský, 30. Patráš, 39. Vrbičan. — Skok: 1. Bredesen 224,5, 2. Ofner 219,10, 3. Schwarz 219,0, 4. Sulzenbacher 215,6, 5. Pohl 215,2, 6. Kempf 213,7. — 9. Kopal 206,8, 35. Pustějovský 187,9, 45. Vrbičan 175,9, 47. Patráš 173,4. — 15 km: 1. B. Elden 36:40,8, 2. Apeland — 22:7, 3. Ustupski — 50:7, 4. Guy — 1:11,2, 5. Repellin — 1:11,3, 6. Glanzmann [Svyc.] — 1:15,0. — 10. Patráš — 1:26,6, 13. Kopal — 1:42,8, 23. Pustějovský — 2:49,1, 24. Vrbičan — 2:50,6.

Závod jednotlivců 21.—22. ledna v Breitenwang: 1. T. E. Elden, 2. Ustupski, 3. Sulzenbacher, 4. Ofner, 5. Kerda, 6. Hideki, 7. Apeland, 8. Csar [Rak.] 9. F. Repka, 10. Pohl, 11. Schaad, 12. Moen [Nor.], 13. Dufter [NSR], 14. Guy, 15. Tošiaki [Jap.]. — 25. Klimko, 27. V. Repka, 33. Mäka. — Skok: 1. Ofner 213,0, 2. Pohl 210,9, 3. Aschenwald 210,7, 4. Csar 210,4, 5. Platzer [Rak.] 209,8, 6. Moen 208,4. — 7. Kerda 207,9, 26. F. Repka 187,4, 29. V. Repka 186,5, 32. Klimko 185,1, 40. Mäka 174,8. — 15 km: 1. T. E. Elden 33:25,4, 2. F. Repka — 22,8, 3. Schaad — 43,6, 4. Hideki — 57,8, 5. Ustupski — 1:00,2, 6. Apeland — 1:00,7. — 17. Klimko — 2:20,0, 23. V. Repka — 2:40,8, 32. Mäka — 3:19,1.

MISTROVSTVÍ SVĚTA JUNIORŮ V KLASICKÝCH DISCIPLÍNÁCH

15.—19. 3. v Hamaru (Norsko)

JUNIORI

30 km volnou technikou: 1. Johann Mühlegg [NSR] 1:25:09,0, 2. Bertram Seidel [NDR] — 23,2, 3. Roberto de Zolt [It.] — 32,9, 4. Möller [NDR] — 1:42,1, 5. Kukrus — 1:56,2, 6. Kassin [oba SSSR] — 2:08,8. — 20. Hušek — 5:47,7, 30. Čáslavský — 6:11,6, 31. Raabe — 6:32,3. — 66 startujících.

10 km klasicky: 1. Vladimír Isupov [SSSR] 28:00,4, 2. Niklas Jonsson [Švéd.] — 26,9, 3. Kari Hietamäki [Fin.] — 35,9, 4. Seidel [NDR] — 52,3, 5. Aschwanden [Svyc.] — 55,3, 6. Plesovskich [SSSR] — 1:00,9. — 19. Čáslavský — 1:37,4, 22. Hušek — 1:41,8, 35. Raabe a Koucký oba — 2:15,8. — 68 startujících.

4x10 km: 1. SSSR [Plesovskich, Isupov, Kassin, Kukrus] 1:55:56,0, 2. NDR [Schubert, Seidel, Neuber, Möller] — 40,0, 3. ČSSR [Čáslavský, Hušek, Koucký, Raabe] — 1:57,0, 4. Itálie — 2:08,0, 5. Finsko — 2:10,0, 6. Norsko — 3:24,0. — Startovalo 17 štafet.

Skok — jednotlivci [K 82 m]: 1. Kent Johansen [Nor.] 223,8 (84 a 83), 2. Andreas Rauschmeier [Rak.] 208,5 (79 a 81,5), 3. Staffan Tällberg [Švéd.] 208,0 (80,5 a 75), 4. Kuttin [Rak.] 207,9 (77,5 a 80), 5. Jež 204,4 (78,5 a 76,5), 6. Kopač [Jug.] 196,1 (77,5 a 73,5). — 17. Krejča 188,1 (74,5 a 74), 34. Sudek 175,1 (68,5

a 72,5), 44. Raszka 167,0 (67,5 a 68). — 62 startujících. — Družstva: 1. Rakousko [Rauschmeier, Pointner, Steiner, Kuttin] 625,5, 2. Jugoslávie [Janoš, Kropar, Petek, Kopač] 603,2, 3. Norsko [Berg, Schumann, Wold, Johansen] 598,1, 4. Itálie 592,1, 5. Japonsko 571,7, 6. ČSSR [Raszka, Krejča, Sudek, Jež] 570,9. — 15 startujících družstev.

Sdružení — jednotlivci: 1. Trond Einar Elden [Nor.], 2. Francis Repellin [Fr.], 3. Ago Markvardt [SSSR], 4. Skopek, 5. Stadelmann [Rak.], 6. Girard [Fr.]. — 14. Kečka, 21. Soldát, 24. Giacco. — Skok: 1. Moen [Nor.] 216,2, 2. T. E. Elden 216,0, 3. Stadelmann 215,2, 4. Kallunki [Fin.] 199,2, 5. Repellin 212,1, 6. Markvardt 210,5. — 11. Skopek 203,9, 20. Soldát 194,5, 29. Giacco 183,4, 37. Kečka 177,8. — 10 km: 1. T. E. Elden 28:07,1, 2. Kečka — 48,0, 3. Repellin — 50,5, 4. Frosch [NSR] — 1:00,0, 5. Bohard [Fr.] 1:05,0, 6. Skopek — 1:13,5. — 15. Giacco — 2:08,0, 26. Soldát — 2:56,5. — Družstva: 1. Norsko [Lundberg, Moen, T. E. Elden], 2. Francie [Bohard, Repellin, Girard], 3. SSSR [Jerechalev, Svagirev, Markvardt], 7. ČSSR [Giacco, Skopek, Kečka].

Skok: 1. Norsko 625,2, 2. Francie 603,1, 3. SSSR 599,2, 4. NDR 589,0, 5. Rakousko 587,7, 6. Finsko 550,6. — 10. ČSSR 522,5. Běh: 1. Norsko 1:35:57,7, 2. Francie — 3:40,4, 3. SSSR — 5:26,3, 7. ČSSR — 10:30,8. [14 startujících družstev].

JUNIORKY

15 km volnou technikou: 1. Stefania Belmondová [It.] 50:30,3, 2. Marie-Josée Pepinová [Kan.] — 1:20,6, 3. Marie Hietalaová [Fin.] — 1:30,1, 4. Grenosová [SSSR] — 1:30,2, 5. Beckertová [NSR] — 1:30,6, 6. Hessová [NDR] — 1:36,3, — 11. Mihoková — 2:37,7, 15. Zelingerová — 3:38,6, 30. Bucharová — 4:50,0, 32. Pravečková — 5:09,2. — 59 startujících.

5 km klasicky: 1. Stefania Belmondová 16:21,8, 2. Kikki Eskilssonová [Švéd.] — 6,5, 3. Olga Danilovová [SSSR] — 15,7, 4. Uglemová [Nor.] — 28,1, 5. Jarkovová [SSSR] — 30,4, 6. Braunová [NDR] — 32,1. — 7. Pravečková — 38,7, 13. Tučková — 50,5, 17. Zelingerová — 58,8, 36. Bucharová — 1:31,5. — 59 startujících.

4x5 km: 1. SSSR [Danilovová, Jarkovová, Zajevová, Crenosová] 1:05:15,0, 2. Švédsko [Fankvistová, Öhmanová, Evaldssonová, Eskilssonová] — 33,0, 3. ČSSR [Tučková, Pravečková, Zelingerová, Mihoková] — 34,0, 4. Finsko — 35,0, 5. NDR — 36,0, 6. NSR — 48,0. — Startovalo 12 štafet.

MISTROVSTVÍ ČSSR

V KLASICKÝCH DISCIPLÍNÁCH

3.—8. února v Harrachově

Skok na velkém můstku [K 120 m]:

1. Ladislav Dluhoš 212,5 (117,5 a 109,5), 2. Pavel Ploc 208,5 (120,5 a 105), 3. Jiří Malec 204,5 (všichni Dukla Liberec) 204,5 (111 a 115), 4. Parma 204,0 (109 a 108,5), 5. Svagerko [oba Dukla Banská Bystrica] 200,5 (112 a 106,5), 6. Sakala 198,0 (110,5 a 105), 7. Portyk 187,5 (103,5 a 104), 8. Podzimek 184,5 (102,5 a 103,5), 9. Daněk (všichni Dukla Liberec) 181,0 (105 a 103,5), 10. Kováč [Dukla Banská Bystrica] 177,5 (104 a 101), 11. Polák [Jiskra Harrachov] 177,0 (101 a 98), 12. Vaško 176,0 (103,5 a 97,5), 13. Šindler [oba Dukla Ban. Bystrica] 169,5 (101 a 100), 14. Raška 162,5 (94,5 a 97), 15. Šimek 160,0 (99,5 a 93,5), 16. Reichel 159,5 (101 a 94), 17. Sudek (všichni Dukla Liberec) 159,0 (96 a 100,5), 18. T. Ploc [Jiskra Harrachov] 157,5 (94 a 99), 19. Vaverka 155,5 (96 a 97), 20. Selcer [oba MEZ Frenštát] 154,5 (99,5 a 93). — Startovalo 30 skokanů, všichni závod dokončili.

15 km volnou technikou: 1. Pavel Benc 32:31,7, 2. Ladislav Svanda — 4,1, 3. Václav Korunka — 6,1, 4. Petrásek — 23,6,

5. Nyč (všichni Dukla Liberec) — 32,8, 6. Teplý (Nové Město na Moravě) — 35,9, 7. Háek (RH Jablonec) — 51,1, 8. Vaněk (Nové Město na Moravě) — 54,2, 9. Buchta (CH Štrbské Pleso) — 56,6, 10. Bečvář — 1:06,7, 11. Jebavý — 1:54,1, 12. Lisičan (všichni Dukla Liberec) — 1:54,9, 13. Hušek — 1:56,5, 14. Janoušek (oba Elitex Jablonec) — 2:03,1, 15. Svub (Slavia Banská Bystrica) — 2:03,6, 16. Prchal (VŠST Liberec) — 2:06,7, 17. Lichoň — 2:07,1, 18. Mierka — 2:15,5, 19. Petruch (všichni CH Štrbské Pleso) — 2:17,5, 20. Nečas (Nové Město na Moravě) — 2:19,0. Z 92 startujících bylo 91 klasifikováno.

10 km žen volnou technikou: 1. Alžběta Havrančíková (Tesla Liptovský Hrádok) 25:00,0, 2. Anna Janoušková — 37,8, 3. Iveta Knížková (obě RH Jablonec) — 39,7, 4. Šimčáková (Tesla Liptovský Hrádok) — 40,9, 5. Balázová (CH Štrbské Pleso) — 45,4, 6. Zelingerová (Lokomotiva Česká Třebová) — 59,2, 7. Tučková (VJ Vimperk) — 1:45,9, 8. Mihoková (Tesla Liptovský Hrádok) — 1:58,4, 9. Rázlová (Ski Jilemnice) — 2:03,7, 10. Sobková (Nové Město na Moravě) — 2:24,4, 11. Černoohorská (Sokol Dolní Branná) — 2:28,9, 12. Páříčková (Baník Kremnica) — 2:31,0, 13. Dvořáková (Nové Město na Moravě) — 2:45,4, 14. Horáková (Sokol Dolní Branná) — 2:46,1, 15. Jebavá (RH Jablonec) — 2:47,1, 16. Starša (Slavia Ban. Bystrica) — 2:52,8, 17. Kynčlová (Spartak Vrchlaby) — 3:24,5, 18. Bouchalová (Univerzita Brno) — 3:47,6, 19. Brokešová (Lokomotiva Pramet Šumperk) — 4:08,0, 20. Janečková (VŠ Praha) — 4:25,1. — Startovalo 31 závodnic, všechny byly klasifikovány.

Soutěž družstev skokanů (K 120 m): 1. Dukla Banská Bystrica I. (Roman Kovač, Martin Svagerko, Jiří Parma, Ladislav Dluhoš) 650,0, 2. Dukla Liberec I. (Tomáš Portyk, Jiří Malec, Jaroslav Sakala, Pavel Ploc) 632,5, 3. Dukla Liberec II. (Jaroslav Šimek, Miroslav Daněk, Jiří Raška, Vladimír Podzimek) 546,5, 4. Dukla Ban. Bystrica II. (I. Seget, P. Seget, Sindler, Vaško) 519,5, 5. Jiskra Harrachov (Polák, T. Ploc, Mikeša) 516,5, 6. SVS-M Dukla Liberec (Dyntar, Berka, Reichel, Sudek) 488,0. — Startovalo 8 družstev, všechna závody dokončila.

30 km muži klasicky: 1. Lubomír Buchta 1:14:52,5, 2. Martin Petrášek (Dukla Liberec) — 1,0, 3. Pavel Benc — 4,1, 4. Korunka — 1:21,9, 5. Janoušek — 1:44,0, 6. Bečvář — 1:46,0, 7. Svanda — 1:47,4, 8. Nyč — 2:26,1, 9. Vaněk — 2:37,3, 10. Petruch — 2:55,8, 11. Jebavý — 3:07,2, 12. Karlík (CH Štrbské Pleso) — 3:13,0, 13. Nečas — 4:22,6, 14. Beneš (Ski Jilemnice) 4:27,0, 15. Kapusta (CH Štrbské Pleso) — 4:42,8, 16. Pecka (Elitex Jablonec) — 4:51,9, 17. Čáslavský — 4:52,8, 18. Kunc (oba Dukla Liberec) — 4:57,6, 19. Šulek (Spartak Hriňová) — 5:05,7, 20. Havel (Univerzita Brno) — 5:07,1. — Ze 79 startujících bylo 74 klasifikováno.

15 km ženy klasicky: 1. Alžběta Havrančíková 44:11,6, 2. Anna Janoušková — 1,7, 3. Lubomíra Balázová — 55,6, 4. Pravečková (RH Jablonec) — 58,8, 5. Šimčáková — 1:22,7, 6. Šimůnková (RH Jablonec) — 1:57,5, 7. Páříčková — 2:23,5, 8. Knížková (RH Jablonec) — 3:26,8, 9. Dvořáková — 3:41,4, 10. Mihoková — 3:52,6, 11. Černoohorská — 4:15,4, 12. Pleskačová (Univerzita Brno) — 4:21,6, 13. Sobková — 4:29,3, 14. Jebavá — 4:41,1, 15. Bouchalová — 4:54,0, 16. Horáková — 5:45,7, 17. Brokešová — 6:17,5, 18. Starša (Slavia Banská Bystrica) — 6:32,8, 19. Havlová (Ski Jilemnice) — 6:37,3, 20. Kynčlová — 6:55,6. — Z 26 startujících bylo 25 klasifikováno.

Skok na středním můstku (K 90 m): 1. Pavel Ploc 211,5 (79,5 a 88), 2. Jiří Parma 204,8 (79,5 a 84,5), 3. Martin Sva-

gerko 188,5 (74 a 83,5), 4. Malec 186,1 (73,5 a 84,5), 5. Dluhoš 179,9 (73 a 76,5), 6. Podzimek 174,3 (66,5 a 80), 7. Sakala 173,3 (69 a 77,5), 8. Raška 166,0 (65,5 a 74,5), 9. Polák 165,8 (64 a 75), 10. Portyk 162,8 (65 a 76,5), 11. T. Ploc 162,8 (65 a 73,5), 12. Vaško 157,9 (63,5 a 73,5), 13. Krejča (MEZ Frenštát) 156,8 (63 a 76), 14. Kopal (Dukla Liberec) 149,3 (62 a 69,5), 15. Vaverka 146,5 (64,5 a 68), 16. Klobouček 137,0 (63,5 a 66,5), 17. Nedvěd (oba Dukla Liberec) 136,1 (64,5 a 66), 18. Kovač 135,7 (57,5 a 71), 19. Selcer 133,1 (61 a 67), 20. Skopek (Dukla Liberec) 132,9 (61 a 66). — Všechny 36 startujících závody dokončilo.

Závod sdruženářů: 1. František Repka (CH Štrbské Pleso) 427,700, 2. Miroslav Kopal 417,420, 3. Radomír Skopek 412,080, 4. Pustějovský 411,030, 5. Máka (všichni Dukla Liberec) 406,340, 6. Kovařík 405,405, 7. Patráš 405,165, 8. Soldát 398,880, 9. Klimko (všichni CH Štrbské Pleso) 396,935, 10. Nedvěd (Dukla Liberec) 389,235, 11. Vrbíčan 382,825, 12. V. Repka (oba CH Štrbské Pleso) 379,355. — **Skok:** 1. Pustějovský 215,0 (85,5 a 86), 2. Nedvěd 209,6 (84 a 85,5), 3. F. Repka 207,7 (82 a 84), 4. Kopal 204,2 (85,5 a 80,5), 5. Soldát 203,9 (81 a 84,5), 6. Skopek 203,0 (81 a 83), 7. Kovařík 195,8 (83,5 a 78,5), 8. Máka 193,6 (83 a 79), 9. Klimko 192,1 (78 a 79), 10. Patráš 191,0 (80 a 79). — **15 km:** 1. F. Repka 38:28,8, 2. Patráš — 38,9, 3. Kopal — 45,2, 4. Máka — 48,4, 5. Kovařík — 1:09,3, 6. Skopek — 1:12,8, 7. Klimko — 1:41,1, 8. V. Repka — 1:56,3, 9. Pustějovský — 2:39,8, 10. Soldát — 2:46,8. — Všechny 17 startujících sdruženářů závody dokončilo.

Závod družstev sdruženářů: 1. Dukla Liberec I. (František Máka, Miroslav Kopal, Radomír Skopek) 1288,888, 2. CH Štrbské Pleso I. (Ladislav Patráš, Jan Klimko, František Repka) 1239,260, 3. Dukla Liberec II. (Rostislav Kraus, Jaroslav Kerda, Martin Nedvěd) 1171,260, 4. CH Štrbské Pleso III. (Giacko, Kečka, Soldát) 1154,820, 5. CH Štrbské Pleso II. 1130,200. — **Skok:** 1. Dukla Liberec I. 635,3, 2. CH Štrbské Pleso I. 588,7, 3. Dukla Liberec II. 587,3. — **3x10 km:** 1. Dukla Liberec I. 1:25:37,8, 2. CH Štrbské Pleso I. — 15,1, 3. CH Štrbské Pleso III. — 4:06,3. — Startovalo 5 družstev, všechna soutěž dokončila.

15 km mužů klasicky: 1. Ladislav Švanda 40:30,8, 2. Lubomír Buchta — 35,4, 3. Martin Janoušek — 38,5, 4. Lichoň — 1:10,2, 5. Beneš — 1:40,7, 6. Korunka — 1:57,2, 7. Karlík — 1:59,2, 8. Bečvář — 2:03,2, 9. Teplý — 2:09,4, 10. Lisičan — 2:27,7, 11. Vaněk — 2:32,4, 12. Pecka — 2:42,0, 13. Petruch — 2:49,3, 14. Nečas — 2:51,5, 15. Nyč — 3:22,0, 16. Brabec (CH Štrbské Pleso) — 3:33,7, 17. Jebavý — 3:40,0, 18. Staněk (CH Štrbské Pleso) — 4:03,0, 19. Svub — 4:17,4, 20. Plecháč (Ski Jilemnice) — 4:49,6. — Ze 48 startujících bylo 44 klasifikováno.

10 km žen klasicky: 1. Lubomíra Balázová 30:48,0, 2. Alžběta Havrančíková — 27,3, 3. Petra Šimůnková — 1:08,4, 4. Janoušková — 1:14,9, 5. Šimčáková — 1:25,8, 6. Dvořáková — 3:06,8, 7. Kynčlová — 4:49,8, 8. Starša — 4:53,5, 9. Bouchalová — 5:02,9, 10. Jebavá — 5:35,6. — Všechny 16 startujících byly klasifikovány.

3x10 km mužů (první úsek klasicky, další volnou technikou): 1. Dukla Liberec I. (Ladislav Švanda, Václav Korunka, Pavel Benc) 1:09:01,3, 2. Dukla Liberec II. (Miloš Bečvář, Petr Lisičan, Radim Nyč) — 1:05,1, 3. CH Štrbské Pleso I. (Lubomír Buchta, František Karlík, Štefan Lichoň) — 2:05,3, 4. TJ Nové Město na Mor. (Teplý, Nečas, Vaněk) — 2:06,6, 5. CH Štrbské Pleso II. (Brabec, Staněk, Petruch) — 1:12:40,5, 6. Dukla Liberec III. (Čáslavský, Kunc, Jebavý) —

4:07,4, 7. Elitex Jablonec n. N. (Janoušek, Hušek, Suk) — 4:21,5, 8. Dukla Liberec IV. (Čepelka, Hartman, Koucký) — 4:35,6, 9. CH Štrbské Pleso IV. (Kyrinovič, Hudač, Kapusta) — 5:25,4, 10. CH Štrbské Pleso III. (Majliš, Korsch, Mierka) — 5:43,4, 11. Ski Jilemnice — 6:05,9, 12. Středoslovenský kraj — 6:07,5, 13. Slavia Banská Bystrica — 6:08,3, 14. Severomoravský kraj — 6:48,7, 15. VTJ Vimperk I. — 8:06,1. — Všechny 20 startujících štafet byly klasifikovány.

3x5 km (první úsek klasicky, další dva volnou technikou): 1. Tesla Liptovský Hrádok (Zora Šimčáková, Soňa Mihoková, Alžběta Havrančíková) 40:21,7, 2. Jablonec n. N. I. (Eva Pravečková, Anna Janoušková, Iveta Knížková) — 37,2, 3. Sokol Dolní Branná (Helena Černoohorská, Veronika Horáková, Lucie Bucharová) — 1:15,3, 4. RH Jablonec n. N. II. (Šimůnková, Jiránková, Klíngerová) — 2:39,8, 5. Středoslovenský kraj (Starša, Rovňaniková, Kučerová) — 3:47,8, 6. Univerzita Brno (Pleskačová, Kvasnicová, Sobotková) — 4:34,5. — Všechny 7 startujících štafet závody dokončilo.

JUNIORSKÝ PŘEBOR ČSSR

15 km juniorů volnou technikou: 1. Martin Hušek 34:28,2, 2. Vladimír Mierka — 19,0, 3. Martin Koucký — 28,7, 4. Majliš — 33,6, 5. Kunc — 43,2, 6. Čáslavský — 52,6. — Všechny 36 startujících byly klasifikovány.

10 km juniorek volnou technikou: 1. Iveta Zelingerová 25:59,2, 2. Lenka Tučková — 46,7, 3. Soňa Mihoková — 59,2, 4. Rázlová — 1:04,5, 5. Sobková — 1:25,2, 6. Černoohorská — 1:29,2. — Všechny 13 startujících byly klasifikovány.

30 km juniorů klasicky: 1. Tomáš Čáslavský 1:49:45,3, 2. Petr Kunc — 4,8, 3. Gunnar Havel — 14,3, 4. Hušek — 36,5, 5. Kyrinovič — 39,9, 6. Koucký — 43,9. — Z 29 startujících bylo 28 klasifikováno.

15 km juniorek klasicky: 1. Eva Pravečková 45:10,4, 2. Jaroslava Páříčková — 1:24,7, 3. Soňa Mihoková — 2:53,8, 4. Černoohorská — 3:16,6, 5. Sobková — 3:30,5, 6. Horáková — 4:46,9. — Z 9 startujících bylo 8 klasifikováno.

Závod sdruženářů-juniorů: 1. Radomír Skopek 444,380, 2. David Soldát 431,180, 3. Martin Nedvěd 421,535, 4. Giacko 398,280, 5. Kraus 395,705, 6. Kečka 378,635. — Všechny 8 startujících byly klasifikovány.

JUNIORKRITÉRIUM

(Špindlerův Mlýn, 4.—8. 2.)

MUŽI A JUNIOŘI

Obří slalom (první kolo převýšení 340 m — 47 branek, druhé kolo 295 m — 41 branek): 1. Mudroch (Bohemians) 2:17,89, 2. Vokatý (Technika Brno) — 0,08 [1:15,72 a 1:02,25], 3. Novotný (Dukla Liberec) — 0,28 [1:15,44 a 1:02,73], 4. Reiter (Rak.) — 0,50 [1:15,92 a 1:02,47], 5. Kolář (Dukla Liberec) — 1,70 [1:16,52 a 1:03,07], 6. Košir (Jug.) — 1,74 [1:16,48 a 1:03,15], 7. Čermák (Spartak Rokytice) — 1,82, 8. Wrobel (Pol.) — 2,21, 9. Jazbec (Jug.) — 2,24, 10. Dařílek (Technika Brno) — 2,49.

Slalom (převýšení 150 m, v prvním kole 59, ve druhém 56 branek): 1. Sýkora 1:41,95 [50,79 a 51,16], 2. Voglreiter (oba Rak.) — 1,01 [51,39 a 51,57], 3. Mudroch — 1,47 [51,56 a 51,86], 4. Kunkela (PS Banská Bystrica) — 1,60 [51,46 a 52,09], 5. Jazbec — 3,44 [52,97 a 52,42], 6. Brislkl (Jug.) — 3,47 [52,84 a 52,58], 7. Reiter — 3,67, 8. Maxa (Sumavan Vimperk) — 3,75, 9. Herb (Rak.) a Kolář (oba — 3,80.

Superobří slalom (převýšení 458 m, 36 branek): 1. Kolář 1:19,50, 2. A. Břeš (PS Banská Bystrica) — 0,66, 3. Vokatý — 1,02, 4. Dařílek — 1,11, 5. Košir — 1,14, 6. Čermák — 1,45, 7. Maxa — 1,46, 8. Reiter — 1,48, 9. Kunc — 1,55, 10. Albrecht (oba Jug.) — 1,58.

ŽENY A JUNIORKY

Obří slalom (převýšení 295 m, v obou kolech 41 branek): 1. Houdková (Bohemians) 2:18,09 (1:07,45 a 1:10,64), 2. Kormanáková — 0,14 (1:06,91 a 1:11,32), 3. Jandová (VSST Liberec) — 0,37 (1:08,19 a 1:10,27), 4. Stejskalová (Technika Brno) — 0,79 (1:07,58 a 1:11,30), 5. Tarasovičová — 1,17 (1:08,56 a 1:10,70), 6. Pochobradská (obě PS Banská Bystrica) — 1,33 (1:08,40 a 1:11,02), 7. Petrová (UK Bratislava) — 1,79, 8. Kapučánová — 1,89, 9. Schimmerová (obě Bohemians) — 2,07, 10. Krnavcová (PS Banská Bystrica) — 2,26.

Slalom (převýšení 130 m, v prvním kole 49, ve druhém 48 branek): 1. Tarasovičová 1:27,39 (45,23 a 42,16), 2. Pochobradská — 0,16 (45,44 a 42,11), 3. Zagataová (Pol.) — 1,77 (45,98 a 43,18), 4. Jandová — 2,10 (46,14 a 43,35), 5. Petrová — 2,17 (46,64 a 42,92), 6. Schimmerová — 2,52 (46,50 a 43,41), 7. Stejskalová — 2,86, 8. Hoškova (LIAZ Jablonec) — 3,04, 9. Trzebuniáová (Pol.) — 3,13, 10. Rejmánková (VŠ Praha) — 3,27.

Superobří slalom (převýšení 458 m, 40 branek): 1. Tarasovičová 1:29,41, 2. Pochobradská — 0,01, 3. Bugaová (SSSR) — 0,78, 4. Schimmerová — 0,83, 5. Kormanáková — 1,00, 6. Kapučánová — 1,24, 7. Krnavcová — 1,28, 8. Plajbesová (Jug.) — 2,20, 9. Houdková — 2,28, 10. Sochocká (Chemická Ústí n. L.) — 2,94.

-tr-

SVĚTOVÁ ZIMNÍ UNIVERZIÁDA (Sofia, 2.—12. 3.)

Sjezdové lyžování — muži — slalom: 1. Ghezze (It.) 1:51,94, 2. Dimitračkov (Bul.) 1:52,27, 3. Karres (Švýc.) 1:52,82, 4. Vokatý 1:53,03.

Obří slalom: 1. Bergant (Jug.) 2:21,59, 2. Dimitračkov 2:23,59, 3. Keller (USA) 2:23,45.

Superobří slalom: 1. Mougín (Fr.) 1:20,14, 3. Grill (Rak.) 1:23,23, 3. Dinsler (NSR) 1:23,31. — 9. Břeš 1:23,99, 27. Vokatý 1:25,42, 39. Hošek 1:26,34.

Sjezd: 1. Břeš 1:04,39, 2. Singer (It.) 1:04,83, 3. Dinsler 1:05,01, — 19. Vokatý 1:05,85, 23. Murdoch 1:06,05, 29. Razus 1:06,44, 33. Daniška 1:06,63, 41. Hošek 1:06,96, 44. Veselský 1:07,11.

Kombinace: 1. Bergant 42,43, 2. Planišek (oba Jug.) 45,26, 3. Vokatý 65,65.

Zeny — slalom: 1. Bokalová (Jug.) 89,31, 2. Borsottlová (It.) 89,55, 3. Dahlgrenová (USA) 89,87. — 5. Milanová 89,99, 8. Jandová 92,06, 14. Stejskalová 93,91.

Obří slalom: 1. Hojstričová 2:07,64, 2. Milanová 2:08,00, 3. Bugová (SSSR) 2:08,27. — 5. Stejskalová 2:09,02, 6. Jandová 2:09,36, 19. Petrová 2:12,76, 22. Holubiová 2:13,09, 35. Chalupníková 2:18,54.

Superobří slalom: 1. Bugová 1:21,54, 2. Pinoriniová (Švýc.) 1:22,72, 3. Borsottlová 1:22,75, 4. Stejskalová 1:22,88, 5. Milanová 1:22,91.

Sjezd: 1. Zanglerová 1:08,90, 2. Vordereggerová (obě Rak.) 1:09,16, 3. Bugová 1:09,38, 4. Milanová 1:09,57, 6. Hojstričová 1:09,91, 7. Stejskalová 1:10,40.

Kombinace: 1. Milanová 17,57, 2. Bugová 30,10, 3. Prelová (NSR) 39,17. — 6. Stejskalová 63,63, 8. Jandová 75,12, 18. Chalupníková 199,86.

Medaile: 1. ČSSR 3 — 1 — 1, 2. Jugoslávie 3 — 1 — 0, 3. Itálie 1 — 2 — 1, 4. Rakousko 1 — 2 — 0, 5. SSSR 1 — 1 — 2, 6. Francie 1 — 0 — 0, 7. Bulharsko 0 — 2 — 0, 8. Švýcarsko 0 — 1 —

1, 9. NSR 0 — 0 — 3, 10. USA 0 — 0 — 2.

Klasické lyžování — muži — 15 km klasicky: 1. Janoušek 42:55,0, 2. Lisičan 43:09,9, 3. Chamitov (SSSR) 43:18,9.

30 km volně: 1. Lisičan 1:22:12,9, 2. Janoušek 1:22:14,2, 3. Vaněk 1:22:18,9. — 25. Pecka 1:29:26,3, 45. Prchal 1:33:15,8.

Stafeta 4x10 km: 1. SSSR 1:35:26,3, 2. ČSSR (Prchal, Janoušek, Vaněk, Lisičan) 1:35:49,7, 3. Rakousko 1:37:27,2.

Závod sdružený: 1. Ogivara, 2. Kono (oba Jap.), 3. Zavjalov (SSSR).

Skok družstev na K 90: 1. NDR (Hunger, Grundig, Kraus) 588,7, 2. USA 564,2, 3. Japonsko 543,5.

Skok na K 90: 1. Hunger (NDR) 221,0 (84,5 a 93,5), 2. Madry (Pol.) 203,6, 3. Konopacke (USA) 196,8.

Zeny — 5 km klasicky: 1. Kümmelová (NDR) 14:36,6, 2. Kaširska 14:36,7, 3. Sediečková (obě SSSR) 14:44,2. — 7. Simčáková 15:00,7, 17. Zurynková 15:42,5, 18. Kulová 15:42,7, 21. Klíngerová 15:47,6, 22. Dvořáková 15:48,5.

10 km volně: 1. Sedlecká 29:00,0, 2. Černychová 29:36,0, 3. Chamotská (všechny SSSR) 29:44,0. — 7. Simčáková 30:05,0, 19. Kulová 31:53,0, 28. Klíngerová 33:18,0, 30. Dvořáková 33:40,0, 33. Zurynková 33:47,0.

Stafeta 3x5 km: 1. SSSR 41:33,1, 2. Polsko 42:08,8, 3. Švédsko 42:47,5, 4. ČSSR (Zurynková, Kulová, Simčáková) 43:08,8.

Medaile: 1. SSSR 3 — 2 — 4, 2. NDR 3 — 0 — 0, 3. ČSSR 2 — 3 — 1, 4. Japonsko 1 — 1 — 1, 5. Polsko 0 — 2 — 0, 6. USA 0 — 1 — 1, 7.—8. Švédsko a Rakousko 0 — 0 — 1.

DRUŽBA VE SJEZDOVÝCH DISCIPLÍNÁCH 8.—11. února v Banskú (Bulharsko)

CHLAPCI

Slalom (převýšení 168 m, v prvním kole 53, ve druhém 56 branek): 1. Pogan (Rum.) 1:28,06 (40,57 a 47,49), 2. Gerin — 0,35 (40,82 a 47,59), 3. Angelov (oba Bul.) — 0,59 (40,72 a 47,93). — 5. L. Novotný — 1,30 (41,31 a 48,05). — Rousek, Hynek, Václavek, Jakimič a Boledovič závod nedokončili.

Obří slalom (převýšení 328 m, v prvním kole 47, ve druhém 49 branek): 1. L. Novotný 2:09,32 (1:02,96 a 1:06,36), 2. Nečllorenko (SSSR) — 0,07 (1:03,19 a 1:06,20), 3. Angelov — 0,24 (1:03,54 a 1:06,02). — 11. Jakimič — 5,20 (1:06,60 a 1:07,92), 12. Boledovič — 7,80 (1:06,71 a 1:08,10). — Václavek, Rousek a Hynek závod nedokončili.

Kombinace: 1. Angelov 6,16, 2. Gerin 19,81, 3. Kobylkin (SSSR) 65,66 b.

DĚVČATA

Slalom (převýšení 140 m, v prvním kole 47, ve druhém 49 branek): 1. Račevová (Bul.) 1:35,46 (46,94 a 48,52), 2. Karamanová — 0,69 (47,12 a 49,03), 3. Michelová — 1,02 (47,77 a 48,71). — 8. Nosková — 2,86 (48,54 a 49,78), 9. Janů — 2,96 (48,88 a 49,54), 11. Rajniaková — 3,09 (48,69 a 49,86). — Báčková závod nedokončila.

Obří slalom (převýšení 328 m, v prvním kole 47, ve druhém 46 branek): 1. Račevová 2:12,17 (1:06,68 a 1:05,49), 2. Kalapinová (Bul.) — 0,01 (1:07,29 a 1:04,89), 3. Karamanová — 0,25 (1:05,66 a 1:06,76). — 7. Rajniaková — 2,46 (1:07,54 a 1:07,09), 11. Janů — 3,59 (1:08,33 a 1:07,43), 12. Nosková — 3,97 (1:08,78 a 1:07,36), 14. Michelová — 4,66 (1:08,18 a 1:08,65). — Báčková závod nedokončila.

Kombinace: 1. Račevová 8,43, 2. Jacenkova (SSSR) 26,67, 3. Karamanová 40,09. — 6. Michelová 68,44, 10. Nosková 81,96 bodu.

CKZ A ČESKOSLOVENSKÝ POHÁR DOROSTU V BĚHU 28.—29. 1. v Rýmařově

Dorostenci mladší 5 km volnou technikou: 1. Krupa (Tesla Liptovský Hrádok) 11:52,1, 2. Nováček — 2,3, 3. Pivnička (oba Dukla Liberec) — 4,8. — 7 km klasicky: 1. Nováček 17:02,6, 2. Pivnička — 1,9, 3. Krupa — 6,8.

Dorostenci starší 7 km volnou technikou: 1. Macháček (Ski Jilemnice) 15:33,4, 2. Kvapil (ČS Strakonice) — 0,9, 3. Dura (Sumavan Vimperk) — 2,3. — 10 km klasicky: 1. Kvapil 25:07,0, 2. Macháček — 10,9, 3. Kučera (Nové Město na Moravě) — 16,2.

Dorostenci mladší 5 km volnou technikou: 1. Ptáčková (Slovan Karlovy Vary) 13:09,6, 2. Douděrová (Jiskra Lučany) a Grošofová (Nové Město na Moravě) obě — 7,6. — 7 km klasicky: 1. Denková (Sumavan Vimperk) 19:21,2, 2. Douděrová — 9,2, 3. Grošofová — 32,7.

Dorostenci starší 5 km volnou technikou: 1. Bucharová (Sokol Dolní Branná) 12:26,2, 2. Zelingerová (Lokomotiva Česká Třebová) — 27,0, 3. Rázlová (Ski Jilemnice) — 27,7. — 10 km klasicky: 1. Nováková (Ski Jilemnice) 28:20,9, 2. Zelingerová — 2,4, 3. Bucharová — 2,6.

DRUŽBA V KLASICKÝCH DISCIPLÍNÁCH 7.—12. 2. v Galyatetö

CHLAPCI

10 km klasicky: 1. Torešinski 30:01, 2. Odincov — 1,0, 3. Ruděnko (všichni SSSR) — 5,0. — 7. Kvapil — 38,0, 9. Havel — 58,0, 10. Koucký — 1:02,0, 14. Mierka — 1:38,0, 21. Machek — 3:21,0.

20 km volnou technikou: 1. Neuber 53,13, 2. Grünwald — 4,0, 3. Schubert (všichni NDR) — 41,0. — 6. Mierka — 2:10,0, 11. Koucký — 3:48,0, 12. Kvapil — 3:58,0, 16. Havel — 4:40,0, 23. Macháček — 7:58,0.

4x10 km: 1. SSSR 1:12:45, 2. NDR — 1:18,0, 3. ČSSR (Havel, Kvapil, Mierka, Koucký) — 4:29,0.

První závod ve skoku: 1. Reichl 199,7 (75,5 a 79), 2. Glas (NDR) 197,7 (73,5 a 76), 3. Sotirov (Bul.) 196,9 (75,5 a 75). — 7. Lamper 183,8 (74 a 68,5), 8. Berka 176,8 (70 a 70). — **Druhý závod ve skoku:** 1. Sotirov 205,6 (76 a 78), 2. Sigmond (NDR) 202,7 (77,5 a 74,5), 3. Reichl 200,6 (78 a 76) a Hoffmann (NDR) 200,6 (77 a 72). — 7. Lamper 189,5 (73,5 a 72,5), 9. Vaverka 178,3 (72,5 a 70), 14. Berka 161,0 (66 a 65). — **Soutěž družstev ve skoku:** 1. NDR 627,4, 2. ČSSR (Lamper, Berka, Reichl) 560,5, 3. SSSR 550,9.

Závod sdruženářů jednotlivců: 1. Schwaar (NDR) 415,5, 2. Kečka 401,7, 3. Rašoticov (SSSR) 400,1. — 6. Kraus 370,9, 10. Pánek 353,7, 12. Pidanč 340,5. — **Závod družstev sdruženářů:** 1. NDR, 2. SSSR, 3. ČSSR (Kraus, Pidanč, Pánek).

DĚVČATA

5 km klasicky: 1. Gajnyllinová (SSSR) 16:52, 2. Tučková 3,0, 3. N. Ignatuková (SSSR) — 14,0. — 6. Páříčková — 26,0, 8. Vondrová — 30,0, 9. Nováková — 31,0, 10. Chroustovská — 38,0.

10 km volnou technikou: 1. J. Ignatuková (SSSR) 32:51, N. Ignatuková — 48,0, 3. Gajnyllinová — 1:16,0. — 6. Chroustovská — 1:33,0, 8. Tučková — 2:03,0, 13. Vondrová — 2:51,0, 14. Páříčková — 3:18,0, 21. Nováková — 5:29,0.

4x5 km: 1. SSSR 1:04:46, 2. NDR — 1,0, 3. ČSSR (Páříčková, Tučková, Vondrová, Chroustovská) — 1:07,0.

MM 1989 Lahti

STŘÍPKY Z FINSKÉHO ZRCADLA (aneb Na Svana nikdo nemá)

Na mistrovství světa v Lahti se běží patnáct kilometrů volně. Muži. Po mužské štafeti to pro nás je druhý nejdůležitější závod a nejvíc se věří Vaškovi Korunkovi. V tréninku nabruslil tři tisíce kilometrů, klasicky naběhal sotva pět set. Jdeme s trenérem mužů Bohuslavem Rázlem a Blankou Paulů (je v Lahti jako delegátka konference) na trať a nemůžeme v té chvíli tušit, že Vašek skončí v tomto závodě na čtrnáctém místě ale za pár dní, na klasické patnáctce, dojde osmý. Že bude všechno naopak. A že Vašek bude kroutit hlavou a říkne: „To jsem blázen! Vůbec mě nenapadlo, že bych mohl v klasice Severanům konkurovat. Možná se napřesrok stanu univerzálem, ještě se poradím s trenérem!“

Tohle všechno nemůžeme ještě vědět. Procházíme pod obrovitou betonovou kozou velkého můstku a potkáváme Pavla Ploce. Rozvíčuje se před tréninkem skoků a ptá se: „Ta patnáctka se jede na 3x5 km nebo 10+5?“

„Ne, ne,“ řekne netrpělivě Rázl, „je to patnáctikilometrový okruh.“ A pádí nervózně dál, že mu sotva stačíme.

Skating! Bruslení! Proslulý Siitonenův krok, který díky své rychlosti ovládl běžecké lyžování a před čtyřmi roky, na mistrovství světa v Seefeldu, vytlačil na čas klasický běžecký styl. Kdo v Seefeldu neuměl bruslit, byl bez šance. [Dopltili na to tehdy zejména sovětsí závodníci.] Naštěstí došlo k rozumné dohodě, závodí se v obou stylech a svět běžců se rozdělil na dva tábory. To jsou známé věci. Méně známý je fakt, že se na dva tábory rozdělila i veřejnost. Alespoň ve Finsku, v zemi s lyžařským srdcem.

Běžky patří k Finům, stejně jako k Čechům pivo nebo fotbalový míč. A tak můžete v táhlých lesních průsečích mírně zvlněného terénu potkat barevně oblečené Finy a spousta jich — bruslí! Ostatně i ty průseky jsou upraveny pro dvojí styl. Po okraji se vinou klasické běžecké koleje, ale vedle je bílá cesta jako mlata, po které se můžete rozehnat, jako kdyby vám narostla křídla!

Na běžkách se bruslí i po jezerech, kterých je ve Finsku naseto. Přímou

u Lahti končí jezero Vesijärvi, které je systémem průplavů spojeno s vodou, jež na mapě dosahuje málem až k polárnímu kruhu. Tvrdý sníh na ledu krásně nese a přímo vybízí k Siitonenovu kroku. A tak se jezero hemží lidmi, a když jednou jedu ze vsi Siikaniemi, kde bydlím, přes vodu do Lahti, potkávám rodiny, bruslicí zvolna na lyžích.

A mimochodem — obchody ve městě jsou plné finských běžek Järvinen a Karhu a můžete si vybrat lyže pro ten styl, kterému dáváte přednost. Finská firma Jalas zase vyrábí běžecké boty pro oba styly. Pro skating vyšší s „kloubem“. Špičkové běžky sice stojí téměř polovinu průměrného finského platu, boty čtvrtinu, ale jsou a nemají chybu!

Už jsme na předem vybraném stanovišti u tratě, přibližně na konci třetího kilometru. Bohuslav Rázl volá ústředního trenéra lyžování Jaroslava Potměšila, který je na stadiónu u startu. Říká: „Připomeň klukům, že to bude těžkej závod, ať nic nenechávají náhodě. (Pozn. aut.: to je jeho oblíbené úsloví.) Z kopce ať jedou radši ve stopě, než mimo. Je to rychlejší. To je vše.“

„Rozumím,“ odpovídá Jaroslav Potměšil. „Jezdit ve stopě.“

Rázl znovu stiskne knoflík vysílačky: „Tohle je pro všechny. Jako nulu si dáme Švéda Ottossona, ano?“ Ozývá se přitakání od všech, kteří jsou na trati. Od Rázlova asistenta Vladimíra Sturma, zvaného Gusta, který je až vzadu v lesích, tam, kde se ohýbá trať. Od doktora Petra Krejčího, který hlídá pátý kilometr. A od šéftrenéra běhů Petra Honzla, stojícího pod skokanskými můstky asi v polovině druhého kilometru. My čekáme, jak už řečeno, na kilometru třetím, a až bude třeba, proběhneme kousek lesíkem a budeme u finišu, na třináctém kilometru. Takhle jsou tedy rozestavení muži s vysílačkami, mančaft, který má vytvořit běžce do nejvyšších výkonů.

Realizační tým.

Což o to, bruslení nečiní na mažače běžek žádné nároky, alespoň

v Lahti. Pozorujeme při práci Jana Weisshäutela z Prahy, jinak servisovaná firma Swix. Oficiální smluvní název jeho činnosti u firmy zní — technický poradce. Jan slouží všem (během naší návštěvy v mobilní buňce Swix například vymění Australanovi přetržené poutko u hole), ale ve volném čase se věnuje našemu týmu. To jsme však odbočili — v Lahti se zkratka na skating maže prášek Cera, nic jiného. Je to jednoduché! Nasypte bílou Ceru na skluznice (úplně stejně, jako když sypete jablkový závin cukrem), prášek prstem zlehka rozmělníte a zažehlíte. Hmota ovšem taje při velmi vysoké teplotě, takže běžky po několikerém namazání můžete vyhodit, je navíc fantasticky drhává, takže to celé je nákladný špás.

Tolik o Čeře. Nás ale zajímá fakt, že přes aktivní účast tolika znalců mazání jsme v Lahti dvakrát katastrofálně promazali. Při klasické třicítce mužů a klasické patnáctce žen. Že by byly finské sněhy jiné než naše?

„Skandinávské sněhy zůstávají dlouho jemnozrné,“ vysvětluje Jan Weisshäutel. „Všiml jste si, kolikrát tady starý sníh zvlhl, zmrzl, zase zvlhl a zase zmrzl, přičemž žádný nový nepřipadl? U nás by se už z něj dávno stal hrubozrný firn, zatímco tenhle sníh zůstal jemný. To jsme podcenili. Dále: když bylo v poledne 0°C, předpokládali jsme, že se během dalších dvou hodin ještě oteplí, protože svítilo sluníčko. Jenže tady je slunce nízko a tak se do startu závodu ve 14.00 naopak ochladilo. Tyhle dva chybné předpoklady způsobily, že jsme mazali stříbrný klisr. Výsledkem bylo, že lyže nejdely z kopce a navíc ještě smekaly do kopce, tedy nejhorší kombinace. Teď víme, že se měly mazat tuhé vosky, třeba modré Skare, překryté modrým Swixem extra. Takhle jsme tedy chybovali u mužů. Při klasické patnáctce žen by ta máza ještě šla, jenomže jsme si mysleli, že když je sníh tak jemný, nebude agresivní. Jenže on agresivní byl, což je severská zvláštnost. My nedali podklad a stalo se prostě to, že holky ošoupaly vosk. Alespoň vidíte, co dělají nezvyklé podmínky i s odborníky. Někdo by mohl namítnout, že nejsme na Severu poprvé. To je fakt, ale během jednoho či dvou severských pobytů ročně tyhle zvláštnosti nevstřebáte.“

Nula je tedy Švéd Jan Ottosson. Má startovní číslo 8. Nula se vybírá tak, že trenér zvolí nejsilnějšího závodníka z počátku startovního pole a s jeho časem — časem nula — pak porovnává časy těch borců, kteří ho zaimají. Jestliže tedy u nás bude někdo rychlejší o 5 vteřin než Ottosson, bude Rázl hlásit dalším postům jeho čas jako +5. Bude-li o 5 vteřin pomalejší, bude hlásit -5.

Je odstartováno a kolem nás se plouží muži z lyžařsky rozvojových zemí. Řekové, Nizozemci, Guatemalci ... Jan Ottosson profrčí vedle nás a nechává je za sebou jako vlak telegrafní tyče. Teď jede číslo 10, René Dag Burgos z Guatemaly. Bruslí tak očividně špatně, že si toho musí všimnout i laik.

Tím spíš si toho všimne Blanka Paulů. „Hele,“ řekne, „s tím bych si to rozdala i já.“

Myslím si, že by Blanka na téhle trati dala Burgosovi klidně pět minut, ale nestačím to říct, protože se ozve vysílačka. Mluví Honzl. „Po projetí dvaceti běžců je Nyč druhý za Kozlovem!“ Kozlov má číslo 13, Radim Nyč číslo 15. A už je Nyč u nás!

Bohuslav Rázl mu běží naproti a kousek pak pádí s ním. Řve tuřím hlasem: „To je ono, Raďasi, a teď hezky do stopy. Oběma rukama a přibrusli si, tak, jedem, jeseš druhej!“

„Kolik má na Ottossona?“ zeptá se Blanka.

„Plus 12,“ řekne Rázl, „ale rozhodující bude hlášení od Gusty. Jestli bude pořad získávat...“

Zatím je Nyč druhý, ale z 92 běžců z 28 zemí, přihlášených k volné patnáctce, neodstartovala ještě ani čtvrtina.

Pozastavte se nad tím číslem — běžci z 28 zemí! To je strašně moc. Jak je vidět, klasické lyžování se šíří po světě jako lavina. A mluví se nejen o velkých postavách, nýbrž i o těch malých, zvláště když jde o reklamu. Nejslabší skokan ze všech, „Orel“ Edwards, má start v Lahti zakázán kvůli zranění a slaboučké výkonnosti, přesto ale vydělává ze skokanů nejvíce! Umí totiž svůj handicap perfektně prodat.

S těmito skutečnostmi koresponduje příhoda, která se stane při závodě na 15 km klasicky. Závodník Švýcarska jménem Jeremiáš Wigger při klasickém střídáku nedovoleně přibrusluje a je diskvalifikován. Wiggera nikdo nezná, nic zlého tím nemyslel — šlo o okamžik, o pár kroků — stejně by byl kolem třicátého místa. A tak šéftrenér rakouských běžců Jaroslav Honců, který nám stopy vypráví, volá firmě Fischer, jejíž běžky Wigger obouvá.

„O Wiggerovi jakživ nikdo neslyšel,“ směje se Honců, „a najednou ho jsou plné noviny. A s ním jsou

samozřejmě plné noviny i jeho fišerka. Tak volám Fischerům, ať mu jako náplast na tu diskvalifikaci dají aspoň lyže, vždyť jim udělal reklamu jako hrom! Ujistili mě, že mu dají nejen lyže.“ Vida, i diskvalifikací lze vydělávat!

Z vysílačky se ozývá hlas doktora Krejčího: „Právě projel Radim Nyč, na Ottossona má +15!“ Na dalších dvou kilometrech od nás tedy Radim získal další tři vteřiny.

„Radimovi se dnes věří nejvíce?“ ptám se.

„Ne, spíš Korunkovi a Švandovi,“ odpoví trenér.

S číslem 41 startuje Benc, o kterém dostáváme od Honzla první hlášení: „Benc ztrácí na Raďase tři vteřiny!“

Za chvíli žene Benc kolem, pronásledován opět Rázlovým strašlivým křikem. Čas plyne, vysílačka se co chvíli ozývá, závod se dostává do obrátke. Čekáme netrpělivě na hlas Vladimira Sturma ze 7,5 km, tedy z poloviny trati. Konečně je tu: „Nyč +14!“ Je jasné, že Nyč svůj náskok na Ottossona stále udržuje, ale zároveň je také jasné, že tento Švéd nejede svůj nejlepší závod a že tudíž takový náskok nemusí mnoho znamenat. Září ostatní Švédové; na trati je Mogren a jede. Ozývá se Krejčí: „Mogren je u mne +18, dává tedy Raďasovi tři vteřiny!“

A pak odstartuje s číslem 77 fenomen Gunde Svan a nenechá nikoho na pochybách o tom, kdo je na trati králem. Už u Honzla, tedy na 1,5 km, dává druhému v pořadí deset vteřin. Za chvíli proletí ladně kolem nás.

Běží soutěž družstev ve skoku. Je středa večer, skáče se při zářivkovém osvětlení, a ačkoliv teploměr ukazuje 0 °C, devadesát tisíc diváků pěkně promrzne. A tak o přestávce mezi oběma koly pořadatelé realizují krásný nápad. Na světlem zalitý jazyk dojezdů velkého můstku se dostávají pestře oblečené gymnastky a předvedou publiku sérii zahřívacích cviků. Vše je vysvětleno nejprve finsky, pak anglicky, a pak už se rozjede strhující diskotéková muzika, do které dívky rázně cvičí. A hle — čtyřicetitisícová tribuna vstává a podle předcvičujících děvčat poskakuje a hmitá (na druhé straně kotle mezi smrčky to už tak nejde) jako jeden muž! Všichni z toho mají ohromnou legraci — možná také proto, že finští reprezentanti po prvním kole suverénně vedou — a cvičí, mladí i staří. Je to pohled, při kterém je teplo nejen po těle, ale i u srdce.

No a potom naši skokani vybojují bronzové medaile a my s nimi mluvíme těsně před zahájením oficiální tiskovky. Všichni jsou za tu placku nesmírně šťastní.

Trenér Peter Schlank: „Dnes je mi čtyřicet a tajně jsem doufal, že... že — prostě, je to ohromný dárek!“

Pavel Ploc: „Takhle mizerně už jsem dlouho neskákal. Ale kluci to zachránili!“

Martin Švagerko: „Ten druhý skok mě štel!“

Jiří Parma: „V závodě jednotlivců na velkém můstku jsem skočil své dva nejhorší skoky tady v Lahti. Dnes jsem to možná trochu napravit.“

Kapitán Láďa Dluhoš: „Skákal jsem ve velké pohodě.“

Ve velké pohodě je i vedení československé výpravy. Neboť medaile, plánovaná a shora nařízená medaile, je tady!

Láďa Švanda začne závod velmi pomalu. U Honzla má už 34. čas. Bruslí kolem nás a trenér na něho křičí, až je fialový v obličej: „Je to pomalu rozjetý, musíš přidat, jed, Laco!“

Taky hlavní trumf Vašek Korunka nezačíná závod nijak přesvědčivě. Má číslo 81, takže téměř uzavírá startovní pole, ale projede kolem nás zhruba na patnáctém místě. To je sice hezky a ještě před pár lety bychom nad takovým začátkem zářili blahem, ale dnes už jsme náročnější. Bohuslav Rázl vydá ještě několik povelů do vysílačky a pak se klusem přes lesík přesuneme na 13. kilometr. Tady dostáváme hlášení z 9. kilometru, kam mezitím ze svého původního postu přejel doktor Krejčí: „Vašek u mne +8, je to zhruba desáté až jedenácté místo, ale má jenom tři vteřiny na tři prčky před sebou!“

Radim Nyč v posledních kilometrech ztrácí, Švanda naopak získává a vypadá to, že tihle dva plus Korunka skončí někde kolem patnáctky. Realizační tým se vysílačkami vzrušeně domlouvá o velkém finiši Japonce Sasakiho, který je nakonec sedmý a starosti nám dělá také závodník NDR Holger Bauroth. Toho totiž předstihl Svan, startující o minutu za ním, a Bauroth se ho drží jako klíště. Zdá se, že Svan dokonce vyveze Baurotha k medaili!

Jenže Švédové nejsou dnešní. Svan má jisté zlato, jeho krajané Mogren s Halandem mají čáku na další dvě medaile — přeče jim to Gunde nezkaží tím, že by Baurotha dotáhl na stupně vítězů! A tak Svan — věřte nebo ne — v závodě mistrovství světa úmyslně zpomaluje. Hraje si s Baurothem jako kočka s myší. Nechá se předjet, pak jde zase dopředu, zvolní ... Jsou z toho tři švédské medaile a Bauroth dojde devátý. 13. je Nyč, 14. Korunka, 17. Švanda a 21. Benc.

Zcházíme z kopce do prostoru cíle, na stadión, a Bohuslav Rázl trošku bručí. Chtěl vidět Korunku mezi prvními šesti. Pak ale řekne: „Mezi prvními jedenadvaceti jsou kompletní jenom Švédové, Finové a my. To je dobré, ne?“

To je nejen dobré, to je fantastické!

TOMÁŠ ČECHŤICKÝ

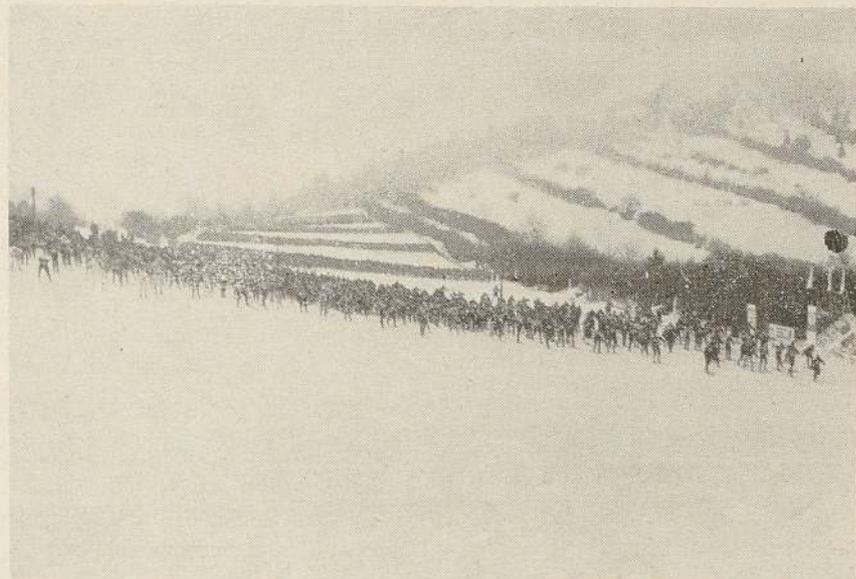
OTVORENIE ŠPORTOVEJ ČASTI ČSS 1990

Po minuloročných problémoch so snehom mali organizátori Bielej stopy SNP starosti aj v tomto roku. Napriek slabšej snehovej prikrývke, a vďaka mimoriadnemu úsiliu stovák technikov z Kremnice a Banskej Bystrice, sa 16. ročník tohoto masového podujatia uskutočnil v pôvodnom termíne 11. a 12. februára 1989. Tým bol dodržaný aj plánovaný termín otvorenia športovej a turistickej časti Československej spartakiády 1990. Stalo sa to už po druhý raz, po roku 1984, keď spomínané lyžiarske podujatie bolo takto poctené. Je len samozrejme, že dôveru si muselo získať. Túto skutočnosť môžeme považovať za vyznamenanie, za prestížnu záležitosť oproti iným druhom športov i za veľkú propagáciu lyžovania na verejnosti.

Na slávnostnom otvorení sa na námestí SNP v Kremnici zúčastnila aj delegácia našich najvyšších funkcionárov ÚV ČSZTV vedená jej predsedom a členom sekretariátu ÚV KSČ Jindřichom Poledníkom. Keďže po prvý raz sa Biela stopa SNP uskutočnila pod patronátom Medzinárodného olympijského výboru (po atletickej Veľkej kunratickej a volejbalových Dřeveniciach ako tretie masové podujatie v ČSSR), zastupoval tento svetový orgán čs. člen MOV prof. Vladimír Černušák. Ďalšou významnou novinkou bolo zaradenie Bielej stopy SNP do kalendára vytrvalostných behov Medzinárodnej lyžiarskej federácie FIS a tým aj prítomnosť jej zástupcu, ktorým bola Lore Sigutová z Rakúska. Toto medzinárodné uznanie spôsobilo ďalšiu novinku — účasť zahraničných pretekárov. Pôvodne sa prihlásili rekreační bežci z NDR, ZSSR, Maďarska a Rakúska. V dôsledku preloženia konania Svetového pohára v orientačnom behu na lyžiach z Nového Mesta na Morave na Slovensko využili možnosť štartu na Bielej stope SNP aj pretekári z Fínska, Švédska, Nórska, Švajčiarska a Bulharska. Celkovo sa na 16. ročníku Bielej stopy SNP zúčastnilo okolo šesť tisíc pionierov, zväzákov, mužov, žien a priamych účastníkov SNP. V dôsledku nedostatku snehu sa súťažilo na skrátených tratiach. Muži absolvovali 42 km.

Počas slávnostného otvorenia 16. ročníka Bielej stopy SNP za zvukov spartakiádnej zvučky zaslúžilý majster športu a olympijský víťaz v chôdzi zo Soulu Jozef Pribilinec zapálil spartakiádny oheň. Slub pretekárov predniesol najstarší súťažiaci, 83-ročný prof. Karol Stráňai, priamy účastník povstania, aj stály účastník tohto pekného a významného podujatia. Jediným nedostatkom vydareného, už medzinárodného preteku, bola diskvalifikácia niektorých, aj severských bežcov, za nedodržanie klasickej bežeckej techniky.

Text a snímky: PAVOL ERDZIAK

SVIATOK LIPTOVA

Nezabudnuteľné spomienky si odnášali všetci lyžiari a turisti-bežkári, ktorí sa dňa 28. januára 1989 zúčastnili 15. ročníka diaľkového lyžiarsko-turistického pochodu „Po stopách 1. čs. armádného zboru“.

Prišli z rôznych kútov našej vlasti, aby si v slnkom zaliatej bielej stope, vedúcej zo Štrbského Pleša do Žiarskej doliny, zmerali svoju fyzickú zdatnosť, urobili čo to pre svoje zdravie a zároveň vzdali hold všetkým tým, čo v týchto miestach bojovali za našu slobodu.

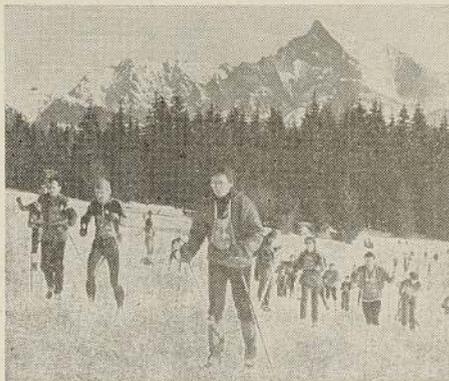
15. ročník pochodu bol jubilejný a zaznamenal aj rekordnú účasť 7133 bežkárov, z toho 1125 žien.

Voľba dĺžky trate pochodu na 10, 20, 30 a 40 km, časová voľnosť nástupu na štart, krásy tatranskej prírody i nepretekársky charakter pochodu sú azda motívom veľkého záujmu jednotlivcov i celých kolektívov organizovaných členov ČSZTV i neorganizovaných občanov a mládeže o toto podujatie, ktoré v priebehu 15. rokov každoročným rastom počtu účastníkov z pôvodných 321 na tohoročných vyše 7 tisíc, sa stalo popri Bielej stope SNP najmasovejším lyžiarsko-turistickým podujatím na Slovensku.

Najviac — 2303 účastníkov nastúpilo na štart 40 km trať v Areáli snov na Štrbskom Plese, ďalšie skupiny sa k nim pripájali: pri chate kpt. Rašu na Troch studničkách 1175 (30 km), na Podbánskom pod hotelom Kriváň 2248 (20 km), v Račkovej doline pri zotavovni VŠP Nitra 1201 (10 km) a tých najmladších — účastníkov „Pionierskej stopy DLTP“ — 206 čakal 5km úsek v Žiarskej doline. Bok po boku pochodovalo s účastníkmi z rôznych štartov aj 32 priamych účastníkov národnoslobodzovacieho boja.

Spotené, ale usmiate tváre a žiariace oči účastníkov, vymieňajúcich si v cieľi svoje zážitky z trate boli najväčšou odmenou a vďakou organizačnému štábu pochodu tvoreného členmi výboru zväzu turistiky OV ČSZTV a príslušníkmi VVTŠ ČSSP z Lipt. Mikuláša a členmi Horskej služby Západné Tatry-juh.

IGOR BENKO

Orlický pohár

Již řadu let mají mezi sebou okresní výbory svazu lyžování v Ústí nad Orlicí a Rychnov nad Kněžnou dlouhodobou soutěž lyžařských oddílů obou okresů, která se skládá z pěti až šesti závodů mládeže — tzv. Orlický pohár.

Ten letošní, pořádaný obětavými funkcionáři Spartaku Skuhrov v Dešné v Orlických horách byl provázen nepřízní počasí. Rybářské vzezření jednoho z rozhodčích na snímku hovoří za všechny komentáře.

Přesto se nad Národním domem postavilo na start 348 závodníků z 19 tělovýchovných jednot Východočeského kraje. Chvályhodné je, že nejvíce byla zastoupena mládež, nejmladším žactvem počínaje a starším konče. Z okresu Rychnov nad Kněžnou byli nejlepší mladí z Rokytnice a z pořádatelského Skuhrova, ze sousedního okresu Ústí nad Orlicí pak mladí z České Třebové, z Letohradu.

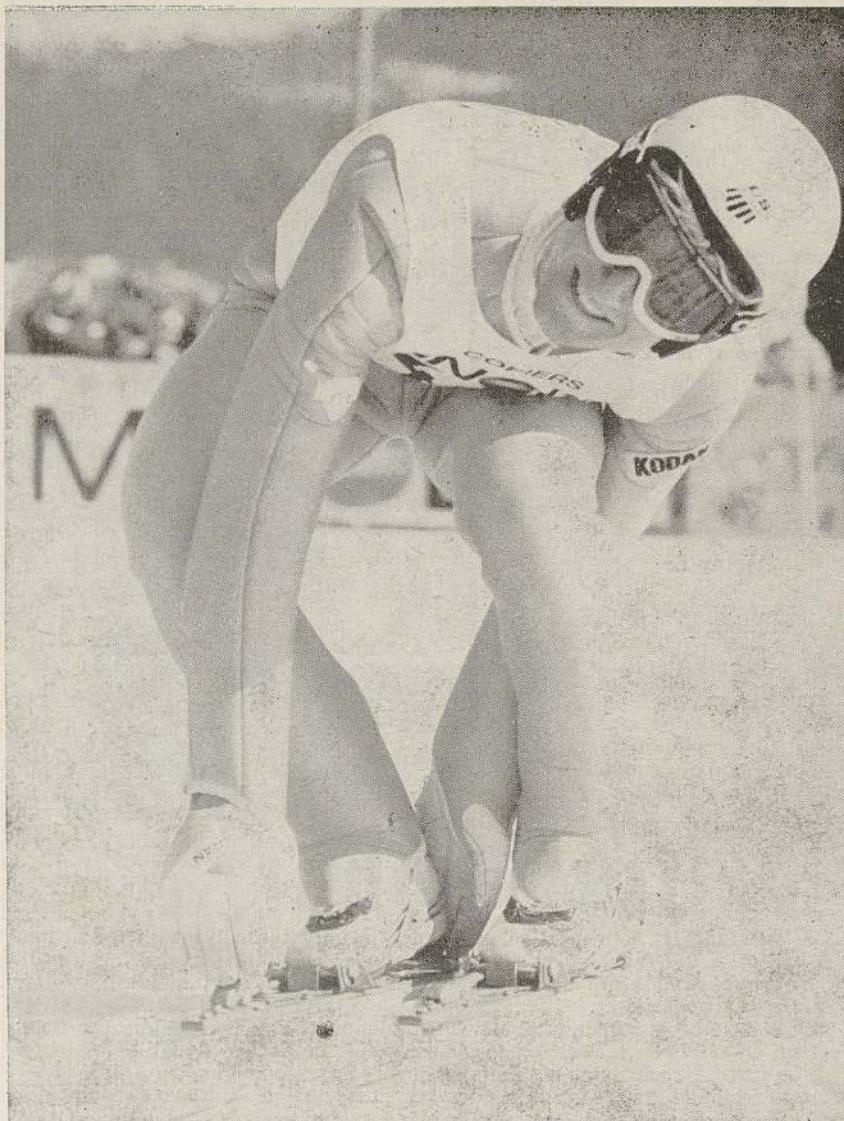
Možná, že o jménech vítězů jednotlivých kategorií uslyšíme v dalších letech. Každopádně však Martin Domin, Roman Pros, Radek Solil, Vojtěch Smolák, Martin Glaser, Tereza Levá, Jana Kubátová, Kateřina Habrová, Iva Bártová a Lucie Novotná však zasluhují ocenění. Do cíle přijžděli všichni promoklí, ale s úsměvem nad překonanými překážkami.

JIRÍ ČERNÝ

BALÓNKOVÝ SLALOM

Tradičním závodem nejmladších krkonošských lyžařských talentů je balónkový slalom. Stal se přehlídkou dětí z mateřských škol. Letos se uskutečnil v závěru sezóny jeho již 10. ročník v Peci pod Sněžkou. V kategorii chlapců zvítězil Valeš ze Špindlerova Mlýna před Hanišem z Janských Lázní a Hančlem ze Svobody nad Úpou. Z děvčat patřilo prvenství Dvořákové z Janských Lázní před Tučkovou z Trutnova a Caltovou ze Špindlerova Mlýna. Zasluhu na dobré organizaci závodů mají především učitelky mateřských škol. Na obrázku Stanislava Ondráčka nejúspěšnější v 10. ročníku balónkového slalomu na stupních vítězů při rozdělení diplomů a upomínkových cen.

-tr-

MICHAEL HOLLAND, USA

Nar. 12. 9. 1961, 177 cm, 67 kg, student, lyže zn. Elan, účastník OH 1984 a 1988, největší úspěchy: SR 186 m v Planici (1985), vítěz závodu Intersportturné v Bischofshofenu (1989). Na letech v Harrachově (19. 3. 1989) skončil druhý.

Následující rozhovor s Mikiem Hollandem nám zprostředkoval trenér amerických skokanů Dalibor Motejlek. Došlo k němu v neděli (19. 3.) v ne zrovna nejvhodnější dobu. Krátce před tím, než se závodníci odebrali ke skokanskému můstku, aby svedli další ze zápolení o body do Světového poháru.

Vzpomínáte si ještě na svůj světový rekord?

Považuji ho vedle letošních závodů v Bischofshofenu za svůj největší úspěch. Škoda, že trval tak krátce. Po půl hodině mě tenkrát Matti Nykänen přeskočil (o 1 m — pozn. red.).

Po letošních závodech Intersportturné se zdálo, že byste se na mistrovství světa v Lahti mohl ucházet o některé z předních umístění. Proč se tak nestalo? (Na velkém můstku 28., na středním 25.)

To se stává, že když člověk hodně chce, aby to bylo perfektní, že to nakonec perfektní není. V Lahti se mi

INTERVIEW NA ROZLOUČENOU

Mike Holland s dalším Američanem Steinem. Snímky Míša Brachtlová

neskákalo dobře, nevyhovoval mi tamní velký můstek, hlavně dopad. A hrozně nesnáším vítr, který foukal do zad. Zrovna takový v Lahti foukal.

Odkud pocházíte?

Z Norwiche ve státě Vermont. Je to pět hodin jízdy autem z New Yorku a 2 hodiny z Bostonu. Otec vlastní v Norwichi podnik na výrobu drátů a kabelů. Teď studuju obchodní školu a tak možná, že mu budu někdy v byznysu pomáhat. Norwich je něco jako Harrachov (Holland vyslovoval Harrakov). Ale můstky jsou tu menší. Dvacítky, třicítky, čtyřicítky. Když už tyto můstky byly pro mne malé, pokračoval jsem ve skákání v Lake Placidu.

Jak došlo k rozhodnutí, že budete skákat na lyžích?

Když mi bylo asi sedm, pořádaly se v Norwichi tři programy pro děti —

pro běžce, sjezdaře a skokany. Měl jsem o tři roky staršího kamaráda Jeffa Hastingsa, který už nějaký čas skákal a ten mě ke skokům přemluvil. Dokonce byl za našimi rodiči, aby mi to dovolili. Můj první trenér byl jistý Spike Foulton, jako závodník se příliš neproslavil.

Včera jsem vás viděl na skokanské věži. Už jsem si myslel, že budete skákat, ale pak se dívám, jak jdete po schodech dolů. Proč se tak stalo?

Když jsem viděl, kolik skokanů má problémy ve vzduchu, že někteří dokonce spadli, tak jsem se rozhodl, že raději nebudu riskovat. Ten vítr byl opravdu nevyzpytatelný. A taky to byly jenom tréninkové skoky. Když risk, tak až při závodech.

Máte strach, když stojíte na věži?

Skoky jsou takový divný sport. Někdy při nich dochází k drastickým scénám, takže pocity bývají všelijaké. Rekl bych to asi takhle: na normálních můstcích strach nemám, ale pokud jde o lety na lyžích, tak je to všechno trochu jiné.

Váš šťastný okamžik v životě?

V pondělí.

Myslíte jako každé pondělí, že už máte po víkendových závodech?

Ne, šťastný okamžik pro mne nastane, až se ve zdraví dožiju pondělí, co teď právě přijde. (Dodejme, že šťastný okamžik pro Michaela Hollanda nadešel už po nedělním závodě, kdy vystupoval na druhý stupínek stupňů vítězů za skoky dlouhé 176 a 158 metrů.)

Jak se vám skáče za trenéra Mojejlka?

Jako za každého jiného trenéra s tím rozdílem, že Dalibor dává větší důraz na techniku. I v mém případě navrhl určité změny a řekl bych, že ku prospěchu.

Na co myslíte během letu?

Hlavně na techniku, abych všechno dělal jak mám, abych dobře dopadl. Na nic jiného člověk myslet nesmí.

Jaké máte plány do budoucna?

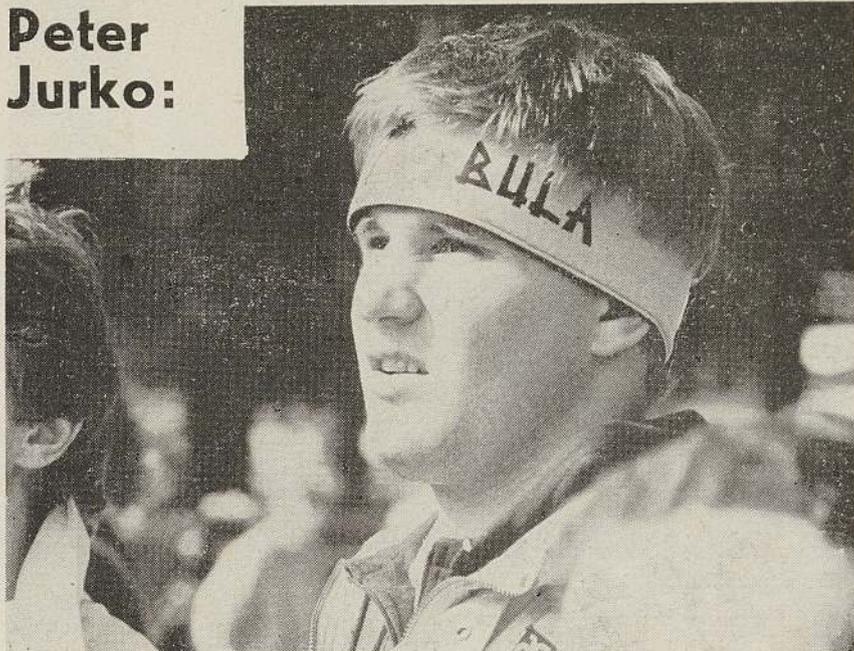
Že za sedm dní se závoděním skončím.

Proč zrovna za sedm dní?

To ještě budou závody v Planici, ale pak doopravdy končím. (Skončil 28., resp. 18.) Tedy připouštím, že možná ještě příští rok budu v Lake Placidu skákat, ale už jen sobě pro radost. S mezinárodním závoděním opravdu končím. Chci se věnovat studiu, ještě mi chybějí dva roky na University of Vermont, a taky chci mít více času na windsurfing. A jestli by mě některá chtěla, tak se možná i ožením.

(Zaznamenal — loh)

Peter Jurko:

STÁLE VYŠŠÍ CÍLE

Náš nejlepší sjezdař současnosti PETER JURKO přiletěl do Špindlerova Mlýna z Japonska, aby vyhrál dva tituly mistra republiky. Využili jsme této příležitosti ke krátkému rozhovoru.

Jak to bylo s tou horečkou v Japonsku?

Zpočátku to nevypadalo tak vážně. Když se teploty pohybovaly kolem 37,5, dalo se pořád ještě závodit. Pak ale šly přes 39,0 a to už bylo vážné. Ujal se mě lékař Rakušanů, který mi naordinoval nějaké širokospektrální antibiotikum. Týden jsem si pak poležel na hotelovém pokoji. Zřejmě to byl nějaký virus.

Aklimatizace při návratu do Československa?

Byl jsem trochu malátný, ale na to cestování z místa na místo si člověk brzy zvykne. Spíš jsem cítil únavu z nemoci.

Jak hodnotíte právě uplynulou sezonu?

Kdybych ji měl hodnotit jenom podle výsledků na mistrovství světa ve Vailu, tak by to nebylo dobré. Zvláště v kombinaci jsem chtěl dosáhnout mnohem lepšího umístění, než jsem nakonec dosáhl (15. — pozn. red.) Ale tam můj výkon také poznamenala nemoc. Tři dny před startem jsem musel ležet. Když bych ale měl hodnotit celou sezonu, tak bych byl docela spokojený. Vycházelo mi to na Evropském poháru (celkový vítěz slalomu) a dosáhl jsem i některých slušných umístění ve Světovém poháru (Kranjska Gora — 6., Kitzbühel — 9.).

Váš největší dojem z Vailu?

Líbilo se mi, jak tam měli všechny sjezdovky krásně upravené. Ze závodníků mě nejvíce překvapil Tauscher (vítěz sjezdu). To jsem opravdu nečekal.

Jak se vám líbí Špindlerův Mlýn?

Na černé sjezdovce se mi dosud nikdy nezavodilo dobře. Pokud jde o celé mistrovství, tak musím uznat, že pořadatelé dělali co mohli. Přesto, že sněh rychle odcházel, tratě byly dobře připravené.

Kdo vám maže lyže?

Momentálně Vlado Dzugas. Ale jinak si mažu lyže sám. Na závodech v zahraničí mi častokrát nic jiného nezbývá. Nepříjemné na tom je jenom to, že člověk ztrácí hodinu, kdy ji nejvíce potřebuje.

Co vás čeká po Špindlu?

Rehabilitace v Piešťanech a hlavně studium. Mám sice jako vrcholový sportovec individuální studijní plán, ale předepsaná látka se zvládnout musí. (Jurko studuje druhým rokem VŠ ekonomickou v Banské Bystrici.)

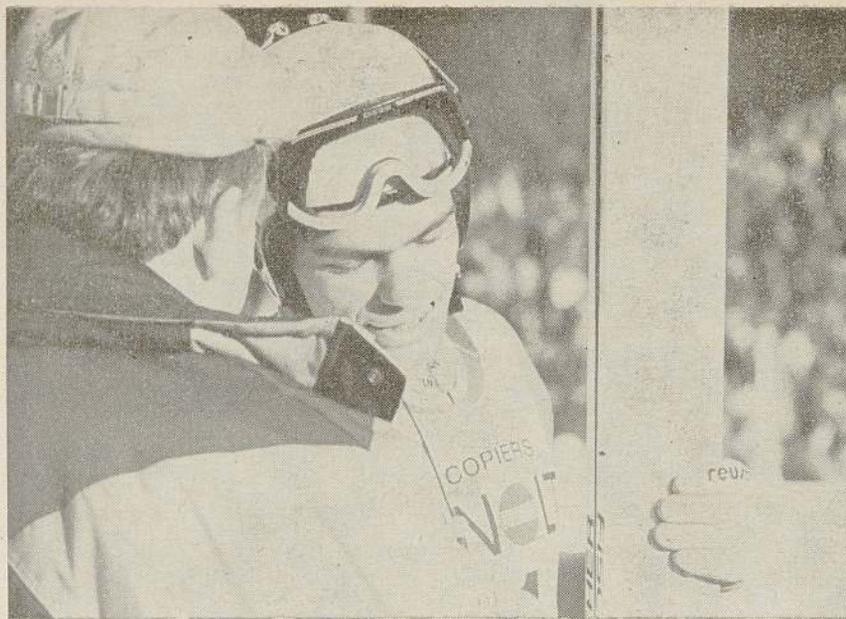
Kdy vám začne závodní sezóna?

První srpnový týden jsou závody v Austrálii, kde v té době bude zima. Rád bych na ně jel, ale to, samozřejmě, nezávisí jenom na mně. Světový pohár začíná závody v Americe, na kterých bychom měli startovat.

Rekl jste nedávno v jednom novinovém rozhovoru, že na velkou sezonu stále čekáte. Mohl byste to upřesnit?

To jsou takové nepříjemné otázky, na které každý sportovec nerad odpovídá. Se mnou je to asi takhle: Pro každou sezonu si stanovím nějaký cíl, který se snažím splnit. A do každé sezóny vstupuju ještě s vyšším cílem. Takže do každé sezóny vstupuju s nadějí, že bude opravdu velká.

(Zaznamenal — loh)

Náš skokan Podzimek na snímku Míši Brachtlové

Rozporu plný mamut

Harrachovský mamutí můstek byl přestavěn. Závodníci nelétají tak vysoko, snížila se nájezdová rychlost. Kolik dřiny (a také peněz) tato rekonstrukce stála. Všichni jsme se těšili na březnové létání. Jenže sněhu bylo jen o něco více než šafránu. Tak zase přišly ke slovu lopaty a mnoho a mnoho obětavé práce (tentokrát vlastně zadarmo). Všichni byli nevyšpalí a měli v dlaních tvrdé mozoly.

Jenže Čerták se dívá smutně do údolí. Tam, kde byl les, jsou jenom pařezy. Vítr se proto prohání po jeho pláních ve zvýšené míře. Ochranná barliera zmizela. V pátek měl být oficiální trénink. Nebyl — zaskákali si pouze předskokani, Seget doletěl dokonce na značku 160 metrů! Stopu najížděl Martin Řehořek. Byl vlastně nejčastěji létajícím mužem na harrachovském mamutu. Celkem třináctkrát se spustil z výše tří petřínských rozhleden. Mezinárodní jury ve větrných dnech stále žádala předskokany...

V pátek trénink nebyl. V sobotu ráno opět fučel vítr. Uskuteční se trénink? Bez alespoň jednoho tréninkového kola nelze lety povolit. Závodníci čekali v hotelu, jury neustále pozorně sledovala záznamy vrtulek větroměru. Kolem půl třetí odpoledne nastal poplach. Vítr se utiňuje, honem všichni na můstek!

Začalo se skákat v 16.22, skončilo krátce před osmnáctou. Odránovali téměř všichni, i když mnohdy dlouho čekali až se vítr uklidní. Nestartovali však Rakušan Klausner (byl promrzlý), Holland, kapitán naší reprezentace Dluhoš a další. Měli obavy z větrné loterie. Všem však umožnila jury požádat písemně o povolení startu bez tréninku. Petici neposlali pouze dva: Dluhoš („Pfece do toho nepolezu.“) a Američan Langlois (bál se). Proč nezasáhl náš trenér Peter Schlank: „Na mamutím můstku nemohu dát závodníkovi rozkaz, když se bojí. S Dluhošem jsem nesouhlasil a považuji to za zbabělost.“ Však také kapitán družstva nejel na finále Světového poháru do Planice.

V neděli se přece jen létalo. Možná říci za ideálních podmínek — téměř bezvětrí a slunečno. A tak diváci, kteří se nedali odradit sobotním nezdařením, viděli pěkné závody. A dva z borců, kteří v sobotu netrénovali, skončili v první šestce — Holland druhý, Klausner šestý! Z našich byl nejlepší Jiří Parma, který jakoby na mamutu našel formu, kterou po celou sezónu marně hledal.

Loučili jsme se s mamutím můstkem zalitým sluncem a větrné korouhvičky se téměř nepohnuly. Přáli jsme domácím pořadatelům, že se alespoň jeden den závodilo a uskutečnily se alespoň tři soutěžní skoky. Vzpomínáte na MS v Lahti, kde se na středním můstku závodilo pouze jednou?

Lety skončily. Co bude dál?! Většína komentářů v tisku odsoudila harrachovského mamuta do role drahé vyhlídkové věže pro turisty. Na odlesněném Čertáku se prý už nikdy skákat nebude, protože větru neporučíš. Já tomu nevěřím, Harrachovští určitě nějaké řešení najdou. Snad postaví kolem divácké tribuny. Čekat, až kolem opět vyrostě „kyselým deštěm“ nezničený les, by trvalo dost dlouho.

ZDENĚK PAULŮ

SVĚTOVÁ UNIVERZIÁDA

Také lyžaři stáli na 14. Světové zimní univerziádě (2.—12. 3.) v Bulharsku tak trochu stranou zájmu. Ne sice mezi studenty, ale v rozměru světového lyžování. To už mělo za sebou mistrovství světa a ve stejném termínu univerziády vrcholil v Japonsku Světový pohár a v Jasně Evropský pohár sjezdářů, stejně jako klasický ve Skandinávii. Tím pochopitelně utrpěla kvalita na svazích Vitoši, jenže s tímto faktem se jaksi počítalo.

Vyspělé alpské země, ale i Spojené státy a Kanadu reprezentovali ve sjezdových disciplínách mnohdy opravdu studenti, kteří pojmají sport především jako zábavu. Ani naši akademici nepřijeli v nejsilnějším složení (citelně chyběl zvláště Jurko), ale zkušenosti těch nejlepších (M. Břeš, Milanová) z účinkování ve Světovém poháru znamenaly výhodu. I přesto, že ji smazávala malá obtížnost trati včetně sjezdu.

Ve sjezdových disciplínách si rozdělil deset sad medailí stejný počet zemí. My jsme v bilanci vyšli nejlépe zvláště díky zlatu Břeše ve sjezdu, Hojstričové v obřím slalomu a Milanové v kombinaci (jako jediná obhájila titul z Tater). Hned za námi v závěru skončili Jugoslávci zásluhou dvou prvenství Berganta a slalomářky Bokalové. Při úvodních soutěžích se pořadatelé potýkali s nedostatkem sněhu, až v dalších dnech postupně připadla bílá peřina a celý předělaný program se mohl dokončit.

Klasici ještě více pocítili v začátku univerziády chybějící sněh a později zase na novém měli nepřekonatelné potíže s mazáním. Bruslaři si s ním pochopitelně tolik starostí nedělali a zvláště naši, neboť měli s sebou „zázračného“ servismana Honzu Weishäutela a prášek zvaný odborně cera swix. Jelo jim to jako po másle a spolu s načasovanou formou z toho bylo pět medailí ze šesti možných v individuálních závodech na 30 km volně a 15 km klasicky.

Lisičan a Janoušek se stali hvězdami univerziádní bílé stopy a mít vedle Vaňka k sobě dalšího vyrovnaného klasika, sáhli jsme si i na štafetové zlato. Zatímco mezi muži vlála vprdu československá trikolora (ačkoliv sovětské akademici přijeli s budoucími muži Světového poháru Bykovem, Filipovem a Gorbačovem), v ženském „pelotonu“ jezdily na špičce sovětské vysokoškolačky. S výjimkou senzačního vítězství Kummelové z NDR na klasické „pětce“. Hned za šestíci SSSR (olympijská vítězka z Calgary ve štafetě Nagejkinová bez individuální medaile) se v závěsu držela Simčáková, ale Zurynková formu z naší univerziády v Pernínku zcela ztratila. Proto na nás nezbyla medaile ani ve štafetě.

Závod sdruženářů a ve skoku v Borovci jsme neobsadili. -vs-

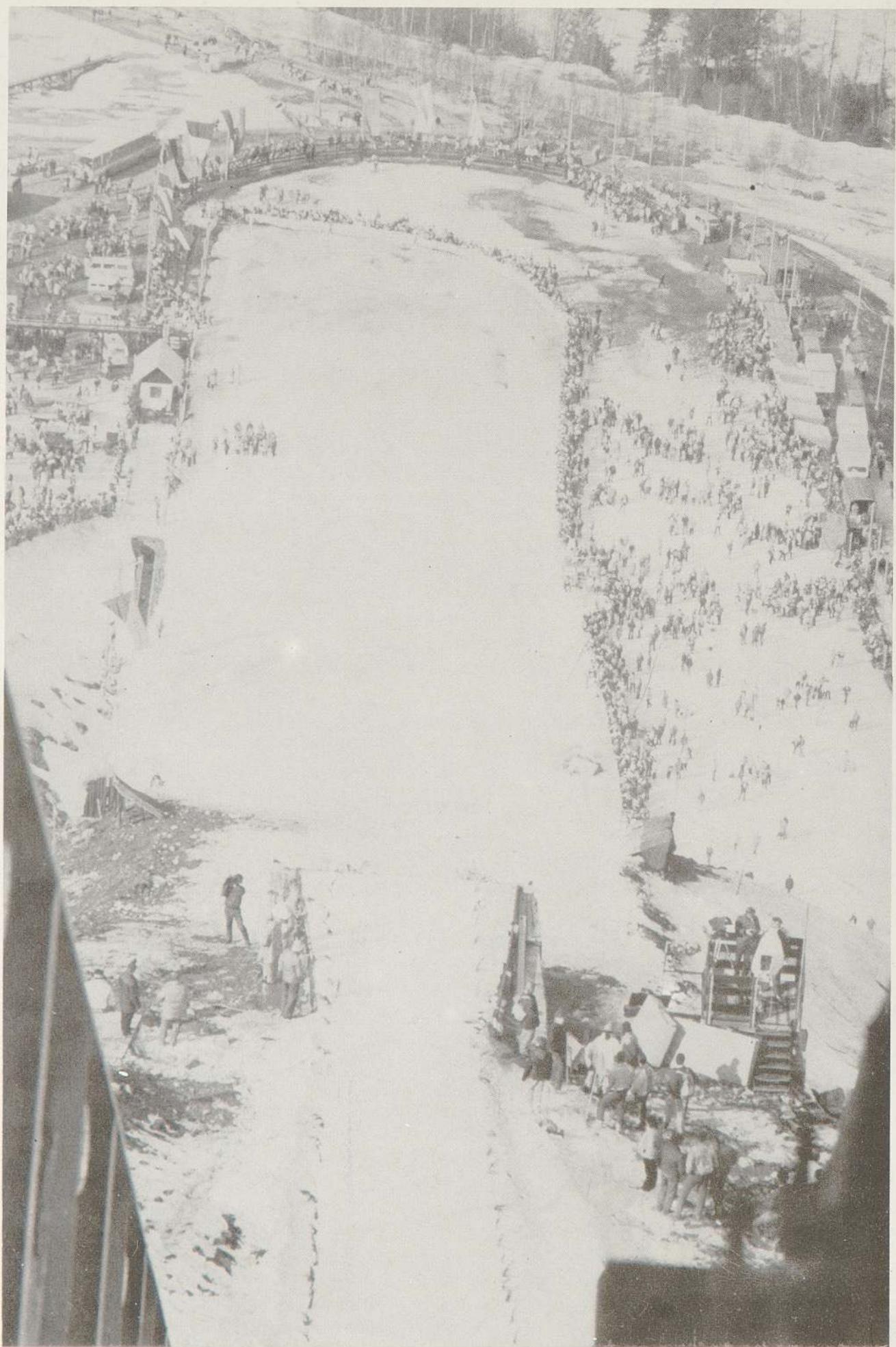

Lyžař - nejlepší přítel psa!

Ten víkend (14.—15. ledna) bylo na Českomoravské vysočině v okolí Nového Města na Moravě rušno. Sjeli se sem nejlepší běžci na lyžích, aby zde vybojovali další kolo Světového poháru. A o pár kilometrů dál si zase dali dostaveníčko — psi závodníci. Jak „hodnotili“ závody ti, jichž se to nejvíce týkalo, samotní pejskové? Jejich štěkání bylo slyšet v okruhu několika kilometrů. Snímek nahoře dokumentuje jednu z kategorií — pes a běžec na lyžích. Z obrázku by vyplývalo, že spíš lyžař tahal psa. Ale na trati tomu bylo opravdu jinak, nešetřil se ani pes, ani jeho pán. Na takřka desetikilometrovém okruhu (9,5 km) vítěz Vít Fousek dosáhl pozoruhodného času 28:30 min. Snad tomu pomohl i rychlý zledovatělý povrch. Soutěžilo se také v klasických psích spřeženích se saněmi. Na trati jsme mohli vidět troj, čtyř i šestispřeží. Komu učarovala romantika londonovských příběhů z dalekého severu, ten si přišel na své. Diváků se sešlo kolem pěti tisíc, což často nebývá ani na ligovém fotbale.

Snímky: Míša Brachtlová

lyžařství

ROČNÍK 75

1989

Kčs 3,—

6

LUCIA MEDZIHRADSKÁ
(rozhovor na str. 14)

DO LAHTI

na mistrovství světa v klasickém lyžování se ještě vracíme následujícími snímky Jaroslava Potměšila. Na snímku nahoře je naše výprava, jak se prezentovala při slavnostním nástupu. Uprostřed (zleva) Ladislav Švanda, Václav Korunka a Radim Nyč. (Aby byla naše úspěšná štafetová čtveřice úplná, je třeba ještě doplnit Martina Petráska.) Na spodním snímku Švéd Jan Boklöv, kterému se však v Lahti příliš nedařilo (nejlepší 5. místo v soutěži družstev).

ČTĚTE

Albertvillské plánování	2
MSJ na Aljašce	4
Běžci na MSJ	6
Čtvrthodinka s Lucíí	14
Vladimír Podzimek	15
Sjezdaři na univerziádě	16

V příštím čísle:

Sportovní veletrh Ispo, akrobacie na lyžích, Jiří Parma — rozhovor, festivalová míle, Hansjörg Tauscher.

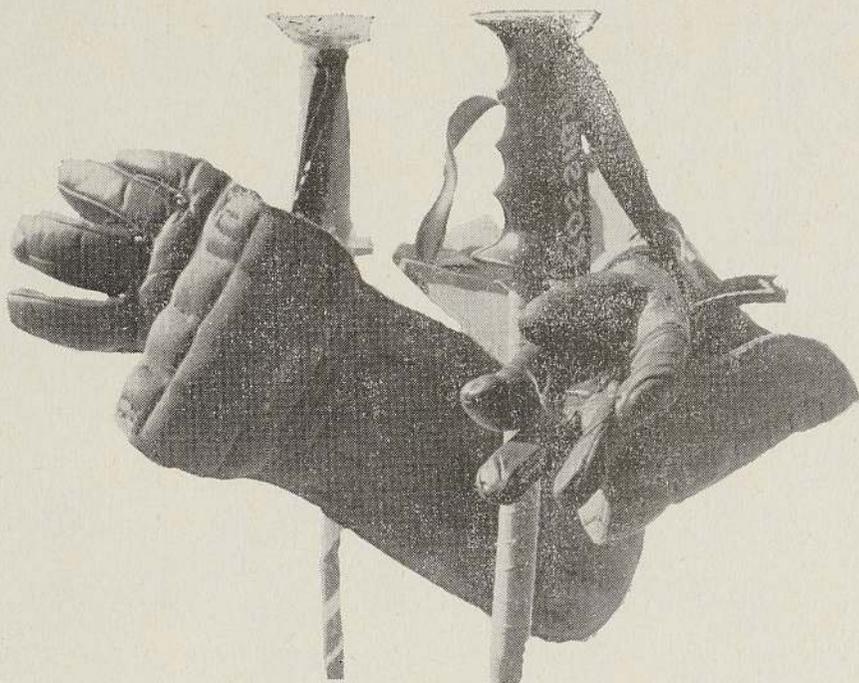
lyžařství

Ročník 75

Číslo 6

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů a vedoucí redaktor Ing. Alexandr Žurman. Redaktor časopisu Michael Lohniský. Grafická úprava Zdeněk Köhler. Redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, PhDr. T. Broda, CSc., P. Bušta, P. Honzl, PaedDr. A. Horáček, A. Jedlička, Ing. J. Jech, CSc., J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, J. Lánský, dr. J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil, CSc., P. Zelenka. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská 1. Tel. 23 13 78 1. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Cena 3 Kčs. Rozšiřuje PNS. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá administrace PNS a doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS - ústřední expedice a dovoz tisku Praha, závod 01, administrace vývozu tisku, Kafkova 19, 160 00 Praha 6. Uzávěrka tohoto čísla byla 4. 5. 1989. Neobjednané příspěvky se nevracejí.

ISSN - 0323 - 1445

Snímek Míša Brachtlová

O trenérských touhách

Jsou v dějinách (i v těch sportovních) chvíle, kdy se musí uposlechnout to, čemu říkáme hlas lidu. V případě opačném nutně následuje, sportovně řečeno, neúspěch. Ta chvíle nastala v našem vrcholovém sportu právě teď, kdy vymyslíme jeho nový systém. Není to jistě otázka tělovýchovná, nýbrž také politická, ekonomická, výchovně vzdělávací, morální... Ale přesto; přes tuhle komplikovanost, trvám na svém — musíme uposlechnout hlas lidu. V tomto případě profesionálních trenérů, včetně trenérů mládeže. Jejich touhy shrnujeme.

1. ŘÍZENÍ. Všechny články vrcholového sportu (VS) by měla řídit složka VS, která je ve spádové oblasti nejvyšší — tedy SVS. Mělo by usměrňovat dokonce i práci sportovních tříd a škol a v ideálním případě i testování, výběr a přípravu prvňáčků.

2. PŘEDÁVÁNÍ SPORTOVČŮ. Máme dost profesionálů, kteří jsou schopni vést svévence od sportovní třídy a TSM, přes sportovní školu a SVS-M až do SVS. Umožněme jim to. Vyhnuli bychom se tak nejméně 50 % zbytečných ztrát.

3. OPTIMALIZACE ŽIVOTA MLADÝCH SPORTOVČŮ. Na nesportovních školách, kam chodí členové TSM, je třeba prosadit odpovídající režim. Odstranit dva názory. Školní: že sportovec má chodit do sportovní školy a basta. Trenérský: že škola musí skákat, jak TSM pískne.

Prostě — zrušit tenhle vybujelej rozpor.

4. PŘÍKMNUTÍ ČLÁNKŮ VS K ODDÍLŮM A JEDNOTÁM.

V lyžování poměrně slušně funguje. Tím se vytváří ideální motivační napětí (které jsme v posledních letech mnohde se zdarem hubili). Malí a slabí trénují hned vedle velkých a silných. Naděje vedle vzorů. Snad si řeknete — tak teď není jasné, komu má patřit řídicí pravomoc. Oddílu nebo spádovému SVS? Oddíly však musejí pochopit, že rozhodující by mělo být SVS a že i přesto bude tahle spolupráce ku prospěchu.

5. POSTAVENÍ TRENÉRŮ.

Profesionální trenér by se měl věnovat trénování, nikoliv zařizování pro oddíl či pro svaz. Také se ukazuje, že platy těchto lidí často neodpovídají náročnosti a společenskému významu jejich práce.

6. PŘEDČASNÁ SPECIALIZACE.

Po patnácti letech proklamací by to měli konečně zejména v oddílech a sportovních třídách pochopit. Jde o to, aby lokální patriotismus (jinak tuze užitečná věc), který, jak se teprve ukazuje, se nejvýrazněji podepsal na předčasné specializaci, nevítežil nad logikou. Musíme uposlechnout těch hlasů. Vlastně, abychom byli úplní, hlasy, kterých musíme uposlechnout, jsou tři: hlas trenérů, hlas ekonomických možností a hlas etiky. Ale to je zase jiná, zpropadeně nepopulární kapitola.

-pbu-

Stalo se 17. října 1987. Mezinárodní olympijský výbor přidělil zimní olympijské hry v roce 1992 francouzskému městu Albertville. V Savojských Alpách zavládla pochopitelná euforie a Francouzi měli naráz velké oči. Nejprve počítali výdaje na upořádání na milióny franků a už si začali mnout ruce z příjmů vypočítaných na papíře. Avšak při serióznějším posuzování kolonek výdajů a příjmů se dostavilo vystřízlivění. Olympiáda nebude tak docela zlatým dolem, jak si to původně přípravný organizační výbor maloval, ale docela drahý špás.

Podle posledních propočtů se v příhrádce „má dáti“ už skví suma deseti miliard franků. Velkou část břímě na sebe převzal stát (3,2 miliardy) a pro další ulehčení jsou všechny výdaje spojené s olympiádou osvobozeny od daní. Stejně však organizačnímu výboru (COJO) zůstává značný krajíc. Ten se bude hradit z několika hlavních zdrojů.

Jean-Claude Killy (vlevo) s Michélem Barnierem

Albertvillské plánování

Jak už je zvykem při posledních OH, nejučtější sousto vloží do pokladny pořadatelů televize za přenosová práva. Ta odkoupila americká společnost CBS za 243 miliónů dolarů (v Calgary zaplatila ABC 309 miliónů). Menší poplatek proti Kanadě je zřejmý, protože tentokrát si televize nebude moci diktovat nejhodnější vysílací čas podle amerického diváka jako v Calgary a Soulu a s tím spojené vyšší poplatky za televizní reklamu. Jestliže v Soulu mohli atleti kvůli americkému diktátu soutěžit v pravé poledne, tak v Albertvillu by se těžko mohli sjezdaři řídit po svahu po půlnoci.

Další franky se budou sypat z prodeje vstupenek a suvenýrů a hlavně od sponzorů, kteří posejí sportoviště reklamami svých výrobků. Když si některá menší firma pospíšila se zájmem hned po vítězství Albertvillu,

byla přijata s otevřenou náručí, ale dnes už za vstup do klubu s právem užívat oficiální olympijský znak se platí nejméně 65 miliónů franků.

Rada sportovišť je zatím jen na plánech architektů, například bobová dráha a sánkařská dráha, která má stát v La Plague, nebo skokanské můstky v Courchevelu, ale s tím si Francouzi zatím hlavu nelámou. Proč také, když jsou proslulí jako nejrychlejší stavbaři na světě. Na olympiádu jdou od lesa a zcela správně v první etapě vrhli síly na dobudování dopravního systému. Ze stávajících podmínek by se mohla doprava opravdu stát kalami při očekávaném přílivu půl miliónu diváků.

Hlavní proud turistů nebude směřovat do Savojských Alp letecky do Lyonu nebo Aix Les-Bains, ale po železnici. Spojení, časově odpovídající letadlu, zajistí superrychlá dráha TGV

(až 300 km/h), která bude prodloužena až do Bourg - St. Maurice. V Paříži si sednete na vlak a za tři a tři čtvrtě hodiny jste na dosah Třech údolí, do nichž branou je právě Albertville. Počítá se rovněž s protažením dálnice do olympijského města a stavbou dalších silnic. V údolí se objeví obrovská parkoviště, odkud se diváci dopraví na sportoviště autobusy nebo lanovkami.

Také olympijská vesnice a hlavní tiskové středisko teprve spatří světlo světa. Zatímco presentrum vyrostě na území ocelárny uzavřené před osmi roky v městečku Moutiers, tak o domově sportovců ještě není zcela jasno. Na začátku letošního roku totiž zamítl výkonný výbor MOV plán proměnit termální lázně Brides-Les-Bains v olympijskou vesnici. Sportovci a jejich doprovod budou tedy bydlet poblíž míst bojů o „svě“ medaile, ale ještě není jasné, zda obydlí budou mít charakter hotelů, penzionů nebo něčeho jiného.

Otěže veškerého předolympijského ruchu v Savojských Alpách třímá předseda organizačního výboru Michel Barnier. Muž přinejmenším pozoruhodný. Jako sedmadvacetiletý se stal v roce 1978 nejmladším poslancem francouzského Národního shromáždění. Od roku 1982 je předsedou Generální rady Savojska (Conseil Général de la Région Savoie) a tedy je politikem a obchodníkem nadmíru zdatným. Za hlavního pomocníka, hravějšího neméně důležitou roli propagáči, si Barnier vybral manažera roku 1984 ve Francii, kterým není nikdo jiný než šestačtyřicetiletý Jean-Claude Killy, trojnásobný olympijský vítěz z Grenoble 1968. Albertvillské pořadatele čeká ještě větší kus práce, ale nechtějí za žádnou cenu promarnit šanci pozvednout Savojsko turisticky, sportovně i ekonomicky. -vs-

Olympijské boule

Historie světového šampionátu v akrobatickém lyžování napsala letos v západoněmeckém Hindelangu druhou kapitolu. A přesto už přilákala atraktivní soutěž velkou pozornost, protože jedna ze tří disciplín, jízda v boulicích, bude na ZOH 92 v Albertvillu olympijská. Snad proto je symbolické, že první MS se před třemi roky konalo právě v Savojských Alpách — v Lac de Tignes. Tehdy zvítězil v nejvíce obdivovaném skoku Kanadan Lloyd Langlois a v Hindelangu titul obhájil. Tentokrát předvedl 30 tisícům nadšených diváků trojnou salto se čtverným obratem.

Francouzi se na premiéru těší už proto, že očekávají úspěch. Galský kohout se v NSR stal jasně nejúspěšnější s třemi zlatými, jednou stříbrnou a bronzovou medailí. Absolutní špičku představují profesionálové z USA, Kanady a Francie a ještě není jisté, zda je MOV připustí ke startu. Také v Sovětském svazu už pevně zapustilo akrobatické lyžování kořínky. V Hindelangu se představil plný tucet sovětských reprezentantů a jistě není bez zajímavosti, že po MS 1991 v Lake Placidu bude další světový šampionát rok po olympiádě hostit Moskva. Kde? Na Leninských horách.

K historii akrobatického lyžování se vrátíme v příštím čísle obsáhlejším článkem.

(VS)

KRÁSNÉ OKAMŽIKY

Jak nám bylo při sledování štafetového běhu na 4x10 km, to jsme už v našem časopise popsali s dostatečnou podrobností. Jakže asi bylo našim závodníkům, když — v příslušně slavnostní náladě — přebírali tyto bronzové vložky? Snímek ústředního trenéra Jaroslava Potměšila nepotřebuje přílišných komentářů. Zleva jsou na něm zpodobněni: Martin Petrášek, Ladislav Švanda, Václav Korunka a Radim Nyč.

DOZVUKY Z LAHTI

Už dávno roztály sněhy v dějišti posledního mistrovství světa v klasickém lyžování, ve finském Lahti. Zůstala nám však po něm hrst zajímavostí a drobných postřehů a názorů, které, jak se domníváme, neztratily ani po těch několika měsících na zajímavosti.

● **Zahajovací ceremoniál** v Lahti zhlédlo 40 tisíc diváků. Tedy stejný počet jako celý šampionát ve sjezdovém lyžování v americkém Vailu.

● **Mistr světa na 30 km klasicky Vladimír Smirnov:** „V září jsem si zlomil ruku, ale trénink jsem vysadil jenom na tři dny.“ Druhý Vegaard Ulvang (Norsko): „Stříbro je lepší než bronz.“ A třetí Švéd Christer Majbäck: „Kdyby bylo podle mého, přál bych si na trati více stoupání.“

● **Nor Digird Solling** byl prvním vítězem velkého závodu sruženářů, který se konal na Holmenkollenu před 96 roky. Uplynulo více než půlstoletí, kdy norskou sérii vítězství v někdejší královské disciplíně klasického lyžování přerušil závodník z jiné země (Švéd).

Posledním mistrem světa před Lahti byl **Nor Torbjörn Loekken**, ale čtyři měsíce před šampionátem překvapil prohlášením: „Už toho mám dost, už nechci závodit.“ 25letý lyžař se prý stal obětí firemního tlaku, mnoho času mu zabíralo reklamní focení, autogramiády a televizní reklamy. Jedny noviny mu nabídl cestu do Lahti jako komentátoru listu. Loekken odmítl. Seděl však doma před obrazovkou a a svoje postřehy telefonoval do redakce.

● **Nový šampion v závodu sruženářům** Trond Einar Elden pochází z vesnice 150 km vzdálené od Trondheimu. Když se vracívá z tréninkových táborů — norští sruženáři jsou pospolu 75 dní v roce — nejraději prý pase krávy, jak za školních časů. Řada norských novin psala po jeho vítězství: „Reklama musí kolem něho chodit opatrně, aby neskončil jako Loekken.“

Druhý v závodu sruženém Andrej Dundukov: „Věděl jsem, že mám šanci na medaili, jen jsem nevěděl kterou.“

Třetí sruženář Trond Arne Brede- sen: „Moje povolání? Jsem nezaměstnaný.“

● **Vítězka 10 km volně Jelena Vialbeová** pochází z kamčatského města Magadan. Dvacetiletá studentce sportu se v listopadu 1987 narodil syn a už po šesti týdnech začala s přípravou. „U nás je zima po celý rok,“ odpověděla na otázku, jak se vypořádala s nevalnými sněhovými podmínkami v minulém roce.

Řekněme si ještě o Jeleně, že měří 164 cm a váží 58 kg a že se divčím jménem jmenuje Trubicynová. Její triumf prožívali v Estonsku před televizní obrazovkou matka a manžel Urmas. Kvůli tomuto „posezení u televize“ cestovali 10 tisíc kilometrů k Urmasovi strýci. Byli tak blízko Jeleně, „pouhých“ 400 km vzdušnou čarou od Lahti.

Jelena řekla po závodě: „Vítězství je zadostiučiněním za neúčast v Calgary.“ K návratu juniorské mistryně světa z roku 1987 řekl šéftrenér SSSR Viktor Ivanov: „Matky mají velkou sílu a po pauze je jejich motivace o mnoho větší.“

Druhá v závodu je na 10 km Marjo Matikainenová: „Měla jsem jen jeden den na odpočinek po klasické desítce. Jak je vidět, stačilo mi to.“ A třetí Tamara Tichonovová: „Trať nepatřila k nejtěžším.“

● **Finské trio Kirvesniemiová, Määttäová, Matikainenová** napodobilo v úvodním závodě na 10 km klasicky triumf svých krajanek na OH 1952 v Oslo. Tehdy rovněž na 10 km stály

na stupních vítězů tři Finky Widemanová, Hietamiesová a Rantanenová.

● V tréninku na velkém můstku měl těžký pád **Rakušan Heinz Kuttin**. Osmnáctiletý juniorský mistr světa byl s podezřením na zlomeninu klíční kosti převezen do nemocnice. Vše dobře dopadlo a Kuttin se dokonce postaral o velké překvapení. V jednokolovém závodě na středním můstku získali Rakušané v Lahti jedinou medaili — bronzovou právě zásluhou Heinze Kuttina.

● **Holandan Ruben Krowel** byl v běhu na 30 km klasicky diskvalifikován, protože si nechtěl ze své kombinézy odstranit nedovolenou reklamu. **Reklama** je vůbec kapitolou sama pro sebe. Mezinárodní federace FIS přesně stanovila, jakou má mít velikost na oděvech závodníků. Všeobecně je zakázáno propagovat alkoholické výrobky, cigarety a drogy. Na MS je všechno přísnější a ve Finsku zvláště. Prýč je doba, kdy na MS 1987 v Oberstdorfu byla propagována vodka a nebo kdy běžkyňe a skokani SP nosili na startovních číslech značku Mildé sorte. V Lahti bylo toto vše zcela nemožné. Finské zákony zakazují propagaci tabákových výrobků a vysokoprocenního alkoholu. Proto se nalézá ve společnosti sponzorů také firma, která bdí nad tímto nařízením. Jmenuje se Lääkintöhallitus, což v překladu znamená Kampaň proti kouření.

● **Teď na veslařskou notu. Peter Michael Kolbe** navštívil v Jyväskylä svého věčného soupeře z veslařských kanálů Pertti Karppinena, aby společně trénovali na běžkách. Zatímco Karppinen, trojnásobný olympijský vítěz ve skifu se i po neúspěchu v Soulu rozhodl pokračovat v kariéře, tak Kolbe už dal veslům vale. V Lahti byl Kolbe hostem jedné automobilové firmy.

● **Závěr mistrovství světa** sledovalo na půl miliónu návštěvníků. Jen závody družstev skokanů sledovalo 80 tisíc návštěvníků. Pohotoví počítali vypočetli, že kdyby všichni přijeli v autě, vytvořili by frontu dlouhou 1500 km. Na další skokanskou soutěž museli pořadatelé nechat dotisknout ještě 40 tisíc vstupenek pro dospělé a 10 tisíc dětských.

Majstrovstvá sveta juniorov:

NA ĎALEKEJ ALJAŠKE

Majstrovstvá sveta juniorov sa prvý raz uskutočnili v tak mimoriadne vzdialenej krajine v americkej Aljaške v dňoch 2.—9. apríla 1989. Pozývateľom bolo hlavné mesto Aljašky Anchorage, kandidát zimných olympijských hier. Organizátoria Majstrovstiev sveta usporiadali súťaž 70 km východne od Anchorage v zimnom stredisku Mount Alyeska na konci Aljašského zálivu. Vlastné stredisko je len niekoľko sto metrov od mora. Má rozdielny charakter ako európske zimné strediská. Bez hotelového vybavenia, len s niekoľkými reštauráciami a malými suvenírovými obchodmi. Stredisko je geometricky rozdelené, ulice sú tvorené množstvom súkromných víkendových usadlostí. V súkromných domoch bývali všetky výpravy po dvoch členoch v jednom byte, čo spôsobovalo organizačné problémy. Z týchto bytov sa no dobu MSJ majitelia vo väčšine prípadov vysťahovali.

Stravovanie bolo v jednej samoobsluže turistického typu. Jedenie čo do množstva a kvality, bolo mimoriadne dobré. Majstrovstvá sveta juniorov ako celok boli charakteristické mimoriadnou jednoduchosťou, v mnohých prípadoch až improvizovaním. Akreditácia prebiehala v skupine maríngotiek na parkovisku. Tlačové stredisko bolo umiestnené v jednej malej maríngotke. Možnosť telefonovania len z verejných automatov. Otvárací ceremoniál ako i vyhlasovanie víťazov uskutočnili organizátori veľmi jednoducho. Slávnostnú tribúnu vytvorili na dvoikolesovom prívse, z ktorej neskoršie na inom mieste v priestore cieľa bol stupeň víťazov a tabuľa časov v cieľi ručne písaná. Stredisko má vybudované obrovské plochy parkovísk, lebo sem prichádzajú obyvatelia hlavného mesta Aljašky. Je tu tiež letisko pre malé súkromné lietadlá, ktoré sa tu používajú bežne ako dopravný prostriedok. V priestoroch medzi letiskom v Anchorage a vlastným mestom sú veľké parkoviská týchto súkromných lietadiel.

Zimné stredisko Mt. Alyeska má vybudovanú sústavu zjazdových tratí v zásade orientovanú na

turistické lyžovanie. V tejto sústave tratí určitým prepojením a dokončovaním, organizátori vytvorili pretekárske trate pre všetky zjazdové disciplíny. Všeobecne sú to veľmi strmé a náročné svahy. Cieľový priestor je v bezprostrednej blízkosti strediska s priamym kontaktom na reštauračné zariadenia.

Lanovky v stredisku okrem jednej — štvorsedačka DOPPELMAYR, sú staršieho typu. Nemajú vybudované vôbec lyžiarske vleky. Pretekárske trate pre mužov a ženy okrem slalomu možno charakterizovať, ako mimoriadne ťažké, najmä trate pre zjazdy a obrovské slalomy. U mužov na zjazdovke bolo 5 skokov, pričom na predposlednom skoku sa skákalo až 40 m. Trate pre obrovský slalom boli na hornej hranici prístupnosti maximálneho sklonu i hornej hranici výškového rozdielu. Pre závody boli trate výborne pripravené s tvrdým hladkým povrchom. Je zaujímavosťou, že cieľ bol v nadmorskej výške medzi 92 m a 114 m. Umiestnenie cieľa prispôbovali tak, aby v maximálnom prevýšení vyhovoval medzinárodným pravidlám. Sneh mal charakter umelého snehu, ktorý vytváral veľmi tvrdú pistu až do trinástej hodiny pri -10°C . Vlastná organizácia pretekov bola veľmi dobrá a s veľmi kvalitnou administratívou. Štartové objekty boli provizórne, len pre preteky, ale postavené veľmi dômyselne a prakticky. Stroje na úpravu tratí používali talianskej výroby Pinoth, ktoré trate pre závody ako i pre turistickú verejnosť veľmi kvalitne upravovali. Organizátori rešpektovali spoluúčasť lyžiarskej verejnosti na svahoch, keď už bolo v tomto stredisku po hlavnej lyžiarskej sezóne. V poslednom období časť blízkeho okolia odkúpila japonská turistická spoločnosť, ktorá pripravuje výstavbu veľkého hotela a nových lanoviek.

Naša výprava na MSJ bola 8členná, pretekárky Zuzka Kormaňáková, Hana Pochobradská, pretekár Maxa Vlastimil, Surový Branislav, tréneri Vinco Kekeli, Bohuš Zeman a Míla Sochor. Vedúci výpravy Ing. Ladislav Harvan. Pre udržanie kontaktu i napriek mimoriadnym vzdialenostiam i značným finančným nákladom, naša účasť na MSJ bola nutná. Podľa dosiahnutých výsledkov je potrebné konštatovať, že sme celkove na MSJ ustúpili z doterajších pozícií, jak v umiestnení na popredných miestach, tak i v časovom odstupe od najlepších. Nie je úlohou tohoto informačného článku robiť rozbor príčin a výsledkov, ani predkladať návrhy na ďalšie riešenie a postupy v budúcom

VÝSLEDKY MSJ 1989

Zjazd — ženy: 1. Gintherová (Rak.) 1:31,91, 2. Koglerová (Rak.) 1:32,44, 3. Haasová (Rak.) 1:32,61, 23. Pochobradská 1:35,21, muži: 1. Podivinsky (Kan.) 1:28,93, 2. Brunner (Švýc.) 1:29,04, 3. Opplinger (CHI) 1:29,07, 22. Maxa 1:31,43, 25. Surový 1:31,91.

Super obrovský slalom — ženy: 1. Gintherová 1:20,69, 2. Seizingerová (NSR) 1:21,35, 3. Parisienová (USA) 1:21,81, 29. Pochobradská 1:26,30, muži: 1. Moe (USA) 1:17,59, 2. Mair (It.) 1:18,41, 3. Jovan (Jug.) 1:18,85, 29. Maxa 1:20,96, 35. Surový 1:21,89.

Obrovský slalom — ženy: 1. Schmidingerová Kim (USA) 2:09,19, 2. Schmidingerová Krista (USA) 2:09,69, 3. Seizingerová (NSR) 2:09,96, Pochobradská vypadla v druhom kole, muži: 1. Nobis (USA) 2:17,20, 2. Olson (Švéd.) 2:17,63, 3. Bergamelli (It.) 2:18,35, 37. Maxa 2:27,36.

Slalom — žen: 1. Zingerová (Švýc.) 1:41,48, 2. La Fontaineová (USA) 1:42,25, 3. Liebová (Rak.) 1:42,89, 14. Pochobradská 1:47,07, muži: 1. Bergamelli 1:39,32, 2. Grlic (Jug.) 1:40,09, 3. Senigagliaš (It.) 1:40,20, 34. Surový 1:49,51.

Kombinácia — ženy: 1. Mutterová (NSR) 43,81, 2. Schmidingerová 50,14, 3. Haasová 51,30, muži: 1. Moe 64,28, 2. Jovan 74,80, 3. Brunner 89,12, naši pretekári v kombinácii neboli klasifikovaní.

olympijskom cykle prípravy našich mladých zjazdárov. Mimoriadne ťažký zjazd ako pre mužov, tak i pre ženy, absolvovaný tréning a vlastné závody, podľa môjho názoru tak poznačili všetkých, najmä psychicky ale i fyzicky, že neboli v stave predviesť svoje štandardné výkony, respektíve dať v tom ktorom závode čosi navyiac. Na všetkých nepriaznivo pôsobilo vážne zranenie Kormaňákovvej, hneď v prvej disciplíne. Ďalším momentom je potrebná zvýšená koncentrácia na tak významnú súťaž na absolútne najlepšom obsadení z ostatných krajín. Je potrebné uviesť, že všetky významné družstvá robia prípravu i vlastnú realizáciu juniorských mužstiev v takom rozsahu i technickom zabezpečení, ako u A národných družstiev. Celkove možno hodnotiť, že naša výprava bola technicky i hospodársky dobre zabezpečená.

Najvýraznejšie výsledky v porovnaní s minulými MSJ, dosiahla americká výprava. Bez medailí zostalo ambiciózne družstvo Sovietskeho zväzu, najmä v ženskom zjazde.

Ešte k ceste na MSJ: leteli sme z Prahy cez Kodaň, ponad severný pól do Anchorage. Po prenocovaní v miestnom hoteli, sme boli prepravení do Mt. Alyesky. Cestou späť sme z Anchorage leteli cez New York do Prahy, časove dvojnásobne dlhšie.

Ing. LADISLAV HARVAN, CSc.

Z juniorského závodu dvojic 4x2 km na Skalce. Snímek Jaroslav Trousil

Juniorské turné se stovkami kilometrů

Jednou ze snah svazu umožnit častější mezinárodní styky čs. juniorským reprezentačním kolektivům je Juniorské turné v běhu na lyžích. Jeho druhý ročník se uskutečnil opět na Zadově a na Skalce u Kremnice, kde připravil druhou část OV ČSTV Zvolen. Pořadatelem první části byl tentokrát Sokol Stachy. Velké vzdálenosti obou dějišť turné znamenají, že jeho účastníci museli absolvovat takřka 1000 kilometrů autobusem.

Do šumavského lyžařského střediska přijeli junioři Rakouska, početné družstvo NDR, mladí závodníci Bulharska, tým Rumunska a juniorská reprezentace finské dělnické tělovýchovné organizace TUL. Škoda, že poměrně výhodnou nabídku nepřijal Švédský lyžařský svaz. Závody byly vhodnou přípravou pro členy čs. reprezentačních juniorských kolektivů před mistrovstvím světa v norském Hamaru. Jejich první část byla včasnou výstrahou pro světfence trenéra Standy Henycha před blížícím se světovým šampionátem. Dominovali v ní totiž mladí reprezentanti NDR a podle prohlášení technického delegáta FIS dr. Georga Grossmanna to byli členové B-družstva NDR. Naproti tomu ing. Ján Ilavský mohl být spokojen s výsledky juniorek, které zvíťazily s převahou.

V druhé části volnou technikou na Skalce se výkon čs. juniorek poněkud zlepšil, ale prvenství patřilo Finu Lippojoekimu. Zatímco rakouští junioři odjeli ze Zadova domů, na Skalce startovní pole posílili junioři z finského družebního klubu z Imatry a jugoslávští junioři.

V soutěži juniorek se stal vítězem turné nečekaně Jiří Kvapil (ČZ Strakonice) před Finem Lippojoekim (vř-

tězem Bezroukova memoriálu), z juniorek dominovala Iveta Zelingerová (Lokomotiva Česká Třebová) před Lucíí Bucharovou (Sokol Dolní Branná). Třetí místo je pěkným úspěchem Lenky Tučkové (VTJ Vimperk). Velmi zajímavý byl závod dvouletných družstev dvakrát 2x2 km juniorek a 4x2 km juniorek na přehledné velké části lyžařského stadiónu na Skalce. Obavy o jeho úspěšný průběh při účasti 30 přihlášených dvojic juniorek se ukázaly neopodstatněné. Škoda, že jeho závěr byl poznamenán vytvrvalým sněžením a deštěm.

Ve Zvolenu vedoucí a trenéři družstev byli přijati na zámku předsedou MěstNV ing. Petrem Kozou. K Památníku SNP na náměstí SNP položili květiny a uctili památku hrdinů SNP. V hotelu Poľana se uskutečnilo společenské střetnutí všech účastníků závodů se slavnostním vyhlášením vítězů. Miss turné byla zvolena Finka Jana Kuusistová.

Technický delegát FIS dr. Georg Grossmann ocenil úsilí čs. organizátorů připravit pro olympijské naděje hodnotné mezinárodní závody. Očekává, že v příštích ročnících by se měli závodů zúčastnit i Severané a pro juniory socialistických zemí by turné znamenalo důležitou prověrku výkonnosti.

II. ROČNÍK JUNIORSKÉHO TURNÉ V BĚHU

21.—26. února

Zadov — Zvolen, Skalce

JUNIOŘI

10 km klasicky 22. února v Zadově: 1. Lorenz 26:43,6, 2. Schwab (oba NDR) — 9,2, 3. Havel — 14,8, 4. Hušek — 15,8, 5. Berger (NDR) — 15,9, 6. Kvapil — 24,9, 7. Röder — 32,6, 8. Neuber (oba NDR) — 40,2, 9. Fejfar — 40,3, 10. Frommel (NDR) — 41,8, 11. Majliš — 46,0, 12. Spranger (NDR) — 47,3, 13. Koucký — 49,6, 14. Lippojoeki (Fin.) — 52,1, 15. Mierka — 53,2. — Z 80 startujících bylo 75 klasifikováno.

10 km volnou technikou 25. února na Skalce: 1. Lippojoeki 29:05,7, 2. Kvapil — 16,1, 3. Čáslavský — 34,2, 4. Röder — 34,9, 5. Čepelka — 47,6, 6. Hušek — 52,5, 7. Kunc — 57,3, 8. Koucký — 58,5, 9. Lorenz — 1:20,6, 10. Raabe a Hartman oba — 1:30,7, 12. Kostik — 1:42,2, 13. Schwab — 1:43,2, 14. Majliš — 1:44,0, 15. Berger — 1:47,2. — Z 87 startujících bylo 83 klasifikováno.

Konečné pořadí turné: 1. Kvapil 56:30,3, 2. Lippojoeki — 11,1, 3. Röder — 26,5, 4. Hušek — 27,3, 5. Lorenz — 39,6, 6. Koucký — 1:07,1, 7. Schwab — 1:11,4, 8. Čáslavský — 1:12,0, 9. Berger — 1:22,1, 10. Majliš — 1:49,0, 11. Frommel — 2:00,1, 12. Mierka — 2:01,8, 13. Neuber — 2:03,0, 14. Kovář — 2:13,9, 15. Raabe — 2:28,8. — Klasifikováno 58 juniorek.

Závod dvojic dvakrát 4x2 km volnou technikou 26. února na Skalce: 1. Mierka—Kyrinovič 48:10,5, 2. Čáslavský—Raabe — 13,9, 3. Lorenz—Röder — 34,5, 4. Koucký—Hušek — 1:15,3, 5. Leitn—Ölsner (NDR) a Čepelka —Hartman obě — 1:58,2. — Z 26 startujících dvojic byly 23 klasifikovány.

JUNIORKY

7. km klasicky 22. února v Zadově: 1. Zelingerová 23:42,5, 2. Pravečková — 10,0, 3. Bucharová — 42,6, 4. Tučková — 52,5, 5. Rennerová (NDR) — 1:07,2, 6. Nováková — 1:18,9, 7. Chroustovská — 1:19,3, 8. Černohorská — 1:25,3, 9. Vrbenská — 1:30,5, 10. Brabcová — 1:32,3. — Ze 40 startujících bylo 39 klasifikováno.

7 km volnou technikou 25. února na Skalce: 1. Zelingerová — 23:16,1, 2. Bucharová — 22,1, 3. Tučková — 33,2, 4. Pravečková — 41,8, 5. Mihoková — 57,2, 6. Chroustovská — 1:08,4, 7. Öhringová (NDR) — 1:13,5, 8. Rennerová — 1:22,7, 9. Blašková — 1:29,4, 10. Rázlová — 1:34,5. — Všechny 46 startujících bylo klasifikováno.

Konečné pořadí turné: 1. Zelingerová 46:58,6, 2. Pravečková — 51,8, 3. Bucharová — 1:04,7, 4. Tučková — 1:25,7, 5. Chroustovská — 2:27,7, 6. Rennerová — 2:29,9, 7. Öhringová — 2:50,6, 8. Mihoková — 2:52,3, 9. Horáková — 3:11,3, 10. Černohorská — 3:32,9. — Byly klasifikovány 34 juniorek.

Závod dvojic dvakrát 2x2 km 26. února na Skalce: 1. Bucharová—Zelingerová — 26:17,8, 2. Mihoková—Horáková — 26,6, 3. Kotryová—Blašková — 37,3, 4. Tučková—Pravečková — 41,7, 5. Šívová—Vondrová — 50,2. — Všechny 16 startujících dvojic bylo klasifikováno.

Naše úspěšná juniorská štafeta, která na mistrovství světa juniorů 1989 v Hamaru vybojovala bronzovou medaili. Zleva Raabe, Čáslavský, Koucký, náhradník Majliš, Hušek a trenér Henych. Snímek Jaroslav Troušil

Běžci na juniorských šampionátech

V letech 1968—1978 bylo uspořádáno 10 mistrovství Evropy juniorů, v roce 1976 byl pořadatelem také Liberec. Od roku 1977 se pořádá mistrovství světa juniorů. Do letošního roku se uskutečnilo celkem 12 MSJ. Celkem se tedy uskutečnilo 22 juniorských šampionátů. Československo se zúčastnilo 21 ročníků, pouze v roce 1979 jsme do Kanady nejeli.

Zaměřme se teď na účast běžců na těchto šampionátech. V letech 1968 až 1972 juniorští běžci startovali na trati 10 km, od roku 1973—1985 na trati 15 km, po rozdělení způsobu běhu v letech 1986—1989 na trati 10 km klasicky a 30 km volným způsobem. Závod štafet se běhal v nezměněné podobě v letech 1968—1988 na trati 3X10 km, letos poprvé se běželo po vzoru seniorů na trati 4X10 km.

Až do letošního roku naši běžci vycházeli z těchto soutěží medailově naprázdno. 19. března 1989 je však pro naše mladé běžce historickým dnem: na 12. mistrovství světa juniorů v Hamaru (Norsko) naše štafeta ve složení Tomáš Čáslavský, Martin Huška, Martin Koucký a Karel Raabe citlivě vedená trenérem Standou Henychem vybojovala první — bronzovou — medaili! Byla to štafeta 4X10 km mix (první dva úseky klasicky, další volně).

Podívejme se, co nám říkají historické tabulky MEJ a MSJ pokud jde o běžce:

Daleko nejúspěšnější zemí je Sovětský svaz, který ze 144 rozdělovaných medailí jich získal celkem 53. Ještě výraznější rozdíl je v počtu zís-

kaných zlatých medailí, kde jich ze 48 získal 31. To se promítá i do umístění nejlepších jednotlivců podle počtu medailí. Zde vede Odvar Braa (Norsko), který v letech 1968—1971 proměnil každý svůj start na MEJ v medaili, získal jich celkem 8. Ovšem Lazutin (SSSR) byl nejúspěšnější v získávání zlatých medailí. Celkem jich má na svém kontě 8.

Naši běžci mimo již zmíněné medaile mají na svém kontě ještě třikrát 4. místo, třikrát 5. místo a dvakrát 6. místo. Mimo 4. místa Šimona na MEJ 1973 dosáhla těchto umístění vždy naše štafeta.

Pořadí států podle získaných medailí (zlatá, stříbrná, bronzová):

1. SSSR	31	12	10
2. Norsko	7	14	7
3. Švédsko	4	9	7
4. NDR	1	6	6
5. Finsko	1	2	8
6. Itálie	1	3	3
7. NSR	2	1	3
8. Rakousko	—	1	1
9. Bulharsko	1	—	—
10. USA	—	—	1
Švýcarsko	—	—	1
ČSSR	—	—	1

Pořadí jednotlivců podle medailí:

1. Braa (Norsko)	4	2	2
2. Lazutin (SSSR)	6	—	—
3. Smirnov (SSSR)	2	2	2
4. Karačevskij (SSSR)	4	—	—
5. Čajko (SSSR)	3	1	—
6. Formo (Norsko)	2	1	1
7. Astaškin (SSSR)	2	—	2
8. Svan (Švédsko)	1	2	1
Bauroth (NDR)	1	2	1

Následující tabulky našich „nej...“.

Nejlepší umístění jednotlivce:

4. Šimon (1973 Kavgolovo), 5. Petrásek (1966 Lake Placid), 8. Korunka (1984 Trondheim).

Nejlepší umístění štafety:

3. Čáslavský, Hušek, Koucký, Raabe (1989 Hamar), 4. Kubica, Seidl, Beran (1970 Gossau), 4. Baranyk, Benc, Lichoň (1989 Kuopio).

Nejmenší odstup jednotlivce od 1. místa (v %):

9. Šimon (1972 Tarvisio) 2,20, 8. Korunka (1984 Trondheim) 2,64, 13. Švub (1978 Murau) 2,76.

Nejmenší odstup štafety od 1. místa:

5. Petrásek, Karlík, Korunka (1985 Täsch) 0,32, 3. Čáslavský, Hušek, Koucký (1989 Hamar) 1,68, 6. Kopal, Lisičan, Bartoš (1982 Murau) 2,11.

Nejmenší odstup jednotlivce od 3. místa:

4. Šimon (1973 Kavgolovo) 0,07, 9. Petrásek (1986 Lake Placid) 0,96, 5. Petrásek (1986 Lake Placid) 0,98.

Nejmenší odstup štafety od 3. místa:

3. Čáslavský, Hušek, Koucký, Raabe (1989 Hamar) 0,00, 5. Petrásek, Karlík, Korunka (1985 Täsch) 0,30, 4. Baranyk, Benc, Lichoň (1983 Kuopio) 0,49.

VLADIMÍR STURM

Bud' všestranným sjezdařem

Je nás mnoho, kteří sjíždějí na lyžích již pěknou řadu let. Sjíždějí... Popravdě řečeno ne vždycky. Někdy utečeme o víkendu od přeplněných vleků, někdy nevyjde počasí o zimní dovolené. A léta běží a my, ačkoliv si nedovedeme představit své životní radosti bez lyžování, zjišťujeme, že se dostáváme do zajetí určitého stereotypu, že ovládáme „svoji“ techniku, která někdy stačí a jindy... Jindy navenek potajmu a uvnitř v srdci se závistí pokukujeme po borcích, kteří suverénně si poradí tam, kam my si netroufáme ani to jít zkusit.

Už se s tím smiřujeme. Lyžování je i tak stejně hezké. Ale, kdyby přece jen...

Ano, my jsme také pro. Jednou se to přece musí povést. Možná, že vinou našeho ustrnutí je také to, že se snažíme jen okoukávat od dobrých jezdců, a že nemáme sami o potřebných pohybech dost jasnou představu. Ono prý, když nevíme, jak má pohyb vypadat, pak si jej,

i když jej vidím i v dokonalém provedení, ani neuvědomím.

Vycházejme z toho, že ovládáme „základní střední a dlouhé oblouky o rovnoběžných lyžích“. Na upraveném, nepřliš prudkém svahu s nimi nemáme takřka potíže. Tyto oblouky jsou souborem pohybových dovedností, ze kterých budeme vycházet při sjíždění i v náročnějších podmínkách. Aplikace dosavadních dovedností však potřebuje celou řadu pohybových a taktických doplňků, které zvládneme při následujících cvičeních.

Tedy domluveno. Pokusíme si u některých z nás zopakovat, u jiných připomenout, jak má vypadat podle současného způsobu sjíždění průběh našich pohybů v různých situacích. Na mírném i prudkém svahu, při brzdění i zrychlování, v bouřích, v krustě, na ledu a třeba ve žlebu. A když budeme vědět jak na to, to by v tom byl čert...

Krátké oblouky

Směřuj trupem stále ze svahu

Krátké oblouky, dobře provedené krátké oblouky, jakmile je zvládneš, jsou nesporně snazší než oblouky dlouhé. Tajemství tkví v tom, abys oddělil horní část těla (včetně boků a trupu) od dolní části (dolní končetiny). Jinými slovy, tvé tělo se nepohybuje jako jednotný celek.

Zatímco dolní končetiny se aktivně otáčejí, horní část hmoty těla zůstává pasivní, „zablokovaná“. Její hlavní směr pohybu je přímo ze svahu, kam také stále směřují tvá ramena a pánev. Výrazná opora o hůl pak horní část těla při každém oblouku stabilizuje.

Všimni si zobrazení průběhu pohybů:

A. Při vedení lyží v krátkých obloucích ti pomůže, když budeš v první řadě tlačit holeně proti přední části svých bot. Se zatíženou přední částí se budou lyže výrazněji otáčet, poněvadž rychlost špiček se snižuje a rychlost patek, které se tak dostávají do smyku, zvyšuje.

B. Na snížení, kterým oblouk končí, navazuje zvýšení zahajující oblouk následující. Lyže se tak položí na plochu, avšak horní část těla se nesmí otáčet. Ustálíš ji oporou o hůl.

C. S vydatným záběrem hran vedeš lyže zpět ze spádnice. Současně sleduješ, zda tvoje vnější paže sahá vpřed pro další oporu o hůl.

D. Opora je nejučinnější, jestliže ji provedeš s dlaní vpřed a s loktem blízko u hrudníku. Opora o hůl je signálem ke zvýšení, kterým umožníš znovu pohyb celého tělo ve směru gravitace.

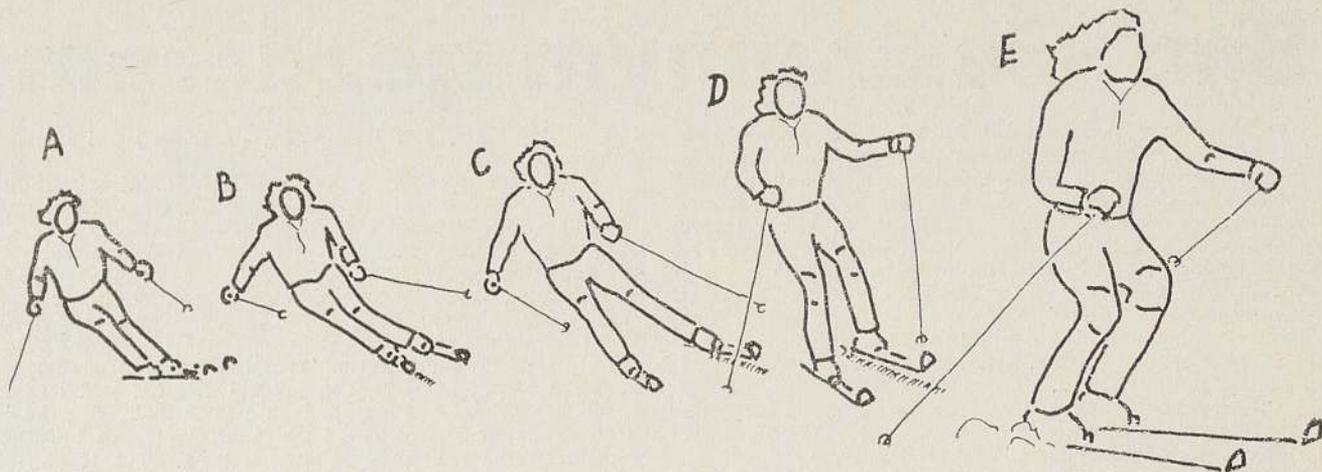
E. Vedení lyží a záběr hran ke konci každého oblouku vyústí ve snížení. Smyslem přiblížení hmoty těla blíže ke sněhu, se současným zpřícením lyží přes spádnici, je zvládnutí gravitace.

F. Jakmile získáš jistotu, můžeš dokonce „odskočit“, můžeš být reakcí záběru hran „vržen“ do následujícího oblouku.

G. A opět záběr hran jako ke konci každého oblouku. Při krátkých obloucích se dolní končetiny otáčejí proti větší hmotě horní části těla. Kdybys i jí otáčel, celou věc pokazíš. Usměřuj horní část těla stále po spádnici.

Krátké oblouky přinášejí do sjíždění rytmus a obohacují je o pohybové prožitky. Funkčně jsou předpokladem úspěšného sjíždění v mnohých terénních a sněhových situacích.

Až zvládneš krátké oblouky v jejich základním provedení, zkoušej za větší rychlosti a na mírnějším svahu krátké oblouky řezané, nesmykové. Zdůrazníš přitom přestoupení na vyšší lyži při zahájení oblouku, její zatížení pod vázáním a následné přiklonění vnějšího kolena dovnitř oblouku.

Skluzové oblouky

Odraž se z hrany

Na mírném svahu můžeme využít skluzu s lyžemi na plochách a použít hrany ne abychom jízdu zpomalovali, ale abychom ji zrychlovali. Mírný plochý svah nám nabízí možnost, jak se seznámit s jemnostmi kontroly hranění. Když zahraníme příliš málo, nedostaví se žádaný účinek. Když zahraníme příliš silně, „přebraníme“, pak zařizujeme lyže do sněhu a narušíme plynulost celého pohybu. Tyto zkušenosti se nám později velmi hodí.

Na mírném svahu můžeme také dobře nacvičit sjíždění oblouky, při němž je v akci vždy pouze jedna dolní končetina. Návod: Odraž se z vnitřní hrany jedné lyže do skluzu po ploše lyže druhé.

Dlouhé řezané oblouky

Zatěžuj tlakem na patu

Průměrní lyžaři se při sjíždění oblouky spoléhají na vnitřní síly, na sílu svalů a kostí. Oproti tomu lyžaři zkušenější, kterými se staneme i my, se uchylují k rafinovanějšímu ovládnutí lyží — k využití vnějších sil.

Chceš-li sjíždět řezanými oblouky, pak vždy proved zahájení oblouku a dále nech za sebe pracovat gravitaci, tření a odstředivou sílu. Aby se to povedlo, je třeba abys poněkud posunul těžiště těla vzad a tlakem své paty abys prohnul poměrně tvrdou patku vnější lyže.

A. Při pozorování jiného lyžaře se dá těžko zjistit, zda zatěžuje celé chodidlo nebo patu. Ale ty sám u sebe si tyto rozdíly prostřednictvím tlakových vjemů na chodidle uvědomíš.

Vyvaž tedy citlivě svůj postoj a získej určitou rychlost. Chtít totiž řezanými oblouky sjíždět za malé rychlosti je stejné, jako chtít otáčet volantem nákladního auta, které stojí na místě.

B. Použij nezávislé práce dolních končetin, kterou ses naučil při obloucích na mírném svahu. Přenes tíhu na vyšší lyži dostatečně včas.

C. Napínáním vyšší dolní končetiny vklojí celé tělo do následujícího oblouku a proved tak záběr hran.

D. Nesnaž se přehnaně otáčet nohama nebo celými dolními končetinami. Místo toho nech nohy vysunout vně oblouku a usměrni tíhu těla spíše proti vnější lyži než na ni.

E. Cítíš, jak se zvyšuje tlak na tvoji patu. Hrana vnější lyže vykrajuje oblouk, řezá sněh a pouze nepatrně se smýká.

A. Pokud máš lyži na ploše, setrvávej čelem v jejím směru. Špička lyže bude pouze projíždět sněhem a rychlost se bude zvětšovat.

B. Místo toho, abys zakončoval každý oblouk po zablené křivce, zahraň pouze natolik, abys oblouk zahájil. A připrav se na přestoupení na druhou nohu.

C. Odraž se z vnitřní hrany náponem dolní končetiny na druhou lyži, kterou jsi odbruslením položil na plochu.

D. Výsledkem je zrychlení. Nyní můžeš jemně sklopit vnější lyži do záběru hranou.

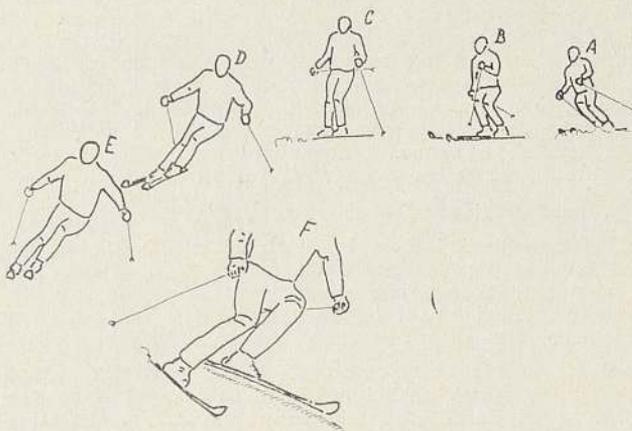
E. Pokrč vnější dolní končetinu a připrav ji na odraz. Výhodné oblouky na plochem mírném svahu jsou oblouky dlouhé a nedokončené. Oproti našim předchozím krátkým obloukům se provádějí nezávislou prací dolních končetin. Po zahájení každého oblouku se vnější lyže začne prohýbat. Jakmile se hranou odrazíš, lyže tě „odpruží“ do dalšího oblouku (C). Je to jakoby tě uvolněně prohnutí lyže „vystřelilo“. Pokud jsi ve vyváženém postoji, není to těžké.

F. Síly, které tě chtějí vychýlit z oblouku (gravitace a odstředivá síla) jsou vyvážené třením, jež způsobuje hrana vnější lyže. Lyže se prohýbá a dále vyřezává oblouk.

Cítíš tlak na patě a jemně zdůrazňuješ zatížení proti prohnuté vnější lyži — a vlastní práci přenecháš do oblouku tvarovanému stranovému krojení lyže. Nejvíce tvé tíhy je soustředěno na nejužší část lyže, která se nachází právě pod tvoji patou. Jakmile toto zvládneš, nebudou už řezané oblouky tak velkým problémem.

JIRÍ SOUKUP

[Zpracováno s použitím metodické studie S. Campbell: Breakthrough!, New York 1988]

Světové poháry

SKOKANI

Závod na velkém můstku v Oslo na Holmenkollenu 5. března: 1. Weissflog (NDR) 225,0 (103,5 a 102,5), 2. Kjörum 207,5 (99 a 95,5), 3. K. Johansen (oba Nor.) 204,0 (99,5 a 97), 4. Vettori (Rak.) 202,0 (100 a 90), 5. Boklöv (Švéd.) 201,5 (102 a 95,5), 6. Nikkola (Fin.) 196,0 (98,5 a 91), 7. M. Johansen (Nor.) 195,5 (95 a 92,5), 8. Züchner (NDR) 194,5 (95,5 a 90,5), 9. Martinsson (Švéd.) 194,0 (92,5 a 94,5), 10. Fidjestoel (Nor.) 192,5 (95,5 a 91), 11. Felder (Rak.) 186,0 (90,5 a 90,5), 12. Braathen (Nor.) 185,5 (94 a 89,5), 13. Haim (Rak.) 183,0 (89,5 a 90,5), 14. Laakkonen (Fin.) 182,0 (90,5 a 88), 15. Kustov (SSSR) 180,0 (90,5 a 88,5). — 21. Podzimek 174,0 (85,5 a 88) a Dluhoš 174,0 (92,5 a 85,5), 27. Ploc 165,5 (87,5 a 82,5), 29. Sakala 163,0 (91 a 78,5).

Závod na středním můstku v Örnsköldsviku 8. března: 1. Weissflog 231,4 (82 a 84), 2. Nikkola 228,3 (82,5 a 83), 3. Boklöv 227,1 (84,5 a 82,5), 4. Lunardi (It.) 219,6 (80 a 82), 5. Lotrič (Jug.) 215,8 (77,5 a 80,5), 6. Felder 212,9 (78,5 a 80), 7. Johnsen (Nor.) 211,7 (79 a 81), 8. Stranner (Rak.) 210,7 (79,5 a 78), 9. Dluhoš 210,3 (74 a 81,5), 10. Vettori 209,9 (76,5 a 79,5), 11. Thoma (NSR) 205,5 (78 a 76), 12. Suorsa (Fin.) 204,4 (76,5 a 79,5), 13. Cecon (It.) 203,5 (79 a 75), 14. Fidjestoel 201,8 (78 a 75), 15. Puikkonen (Fin.) 200,7 (76 a 76,5). — 22. Svagerko 196,9 (75,5 a 75,5), 30. Ploc 190,3 (76,5 a 71,5), 35. Malec 185,3 (75 a 70,5), 53. Daněk 84,5 (67), 55. Sakala 84,1 (67,5).

První finálový závod na středním můstku 25. března v Planici: 1. Weissflog 222,5 (88 a 91), 2. Felder 207,2 (85 a 87,5), 3. Nikkola 207,1 (82,5 a 92), 4. Vettori 206,3 (80,5 a 90), 5. Hunger (NDR) 205,3 (88 a 85), 6. Ulaga (Jug.) 203,3 (85 a 83), 7. Cecon 199,4 (86 a 82,5), 8. Neuländtner 199,3 (82 a 86), 9. Kuttin (oba Rak.) 199,1 (81 a 86), 10. Johansen 198,9 (87 a 81,5), 11. Lotrič 194,4 (83 a 80,5), 12. Richards (Kan.) 194,3 (79,5 a 86), 13. Ploc 194,1 (79 a 88), 14. Klauser (NSR) 193,7 (83 a 82) a Boklöv 193,7 (80,5 a 87). — 25. Parma 188,4 (80,5 a 80,5), 26. Sakala 187,4 (81,5 a 79,5), 31. Podzimek 185,4 (78,5 a 82,5), 39. Svagerko 178,6 (81 a 76), 47. Malec 161,4 (80 a 71), 54. Vaško 85,5 (77), 55. Portyk 85,0 (77).

Druhý finálový závod na velkém můstku 26. března v Planici: 1. Weissflog 227,0 (124 a 119), 2. Johansen 220,0 (112 a 125), 3. Felder 218,0 (114 a 120), 4. Nikkola 217,0 (120 a 114), 5. Hunger 216,0 (114 a 122), 6. Vettori 214,5 (110 a 121), 7. Thoma 214,0 (112 a 119), 8. Cecon 212,0 (109 a 121), 9. Lotrič 211,5 (109 a 117), 10. Boklöv 209,5 (115 a 117), 11. Rauschmeier (Rak.) 206,0 (111 a 116), 12. S. Tällberg (Švéd.) 205,0 (110 a 115) a Fidjestoel 205,0 (115 a 108), 14. Halm 204,0 (111 a 111), 15. Houswirth (Švýc.) 203,0 (116 a 108). — 19. Parma 200,0 (108 a 111), 24. Ploc 187,0 (100 a 111), 51. Malec 83,0 (100), 55. Svagerko 81,0 (97), 58. Vaško 80,5 (97), 60. Podzimek 78,5 (95), 64. Portyk 76,5 (95), 76. Sakala 64,5 (86).

Konečné pořadí SP 1988—89 skokanů

V tabulce na prvních dvou místech jsou body ze závodů v Thunder Bay, na dalších dvou z Lake Placidu, v páté a šesté kolonce ze Sappora, následují body z Intersportturné (Oberstdorf, Garmisch-Partenkirchen, Innsbruck a Bichofshofen) z Bohemia-Crystal turné (Liberec, Harrachov), ze dvou závodů v Oberhofu, jednoho v Chamonix, v Oslo na Holmenkollenu, ve švédském Örnsköldsviku, letů v Harrachově a dvou finálových závodů v Planici.

Soutěž družstev: 1. Norsko 478, 2. Finsko 460, 3. Rakousko 347, 4. NSR 340, 5. ČSSR, Švédsko a NDR všechna 263, 8. Jugoslávie 112, 9. Itálie 90, 10. USA 81, 11. Švýcarsko 27, 12. Polsko 21, 13. SSSR 20, 14. Japonsko 10, 15. Kanada 9, 16. Francie a Bulharsko obě 2 b.

BĚŽKY

50 km klasicky 4. března v Oslu na Holmenkollenu: 1. Ulvang (Nor.) 2:17:39, 2. Bauroth (NDR) — 24, 3. Mogren — 1:46, 4. Majbäck (oba Švéd.) — 1:49, 5. Smirnov (SSSR) — 1:58, 6. Langli (Nor.) — 2:16, 7. Bellmann (NDR) — 2:21, 8. Badamšin (SSSR) — 2:38, 9. Braa (Nor.) — 3:08, 10. de Zolt (It.) — 3:28, 11. Sachnov (SSSR) — 3:41, 12. Mikkelssplass (Nor.) — 4:09, 13. Petrásek — 4:40, 14. Haaland (Švéd.) — 5:09, 15. Dählie (Nor.) — 5:24. — 31. Bečvář — 8:13,2, 33. Buchta — 8:44,0, 48. Teplý — 11:57,6.

4×10 km volnou technikou 2. března v Oslu na Holmenkollenu: 1. Švédsko (Eriksson, Majbäck, Morgen, Haaland) 1:57:54,5, 2. SSSR [Badamšin, Smirnov, Sachnov, Prokurorov] — 1:12,0, 3. Nor-

sko [Mikkelsplass, Dählie, Ulvang, Langli] — 1:21,3, 4. Itálie — 1:28,6, 5. Švýcarsko — 2:23,2, 6. NDR — 4:03,71. — 9. ČSSR [Buchta, Teplý, Bečvář, Petrásek] — 10:04,7.

30. km volnou technikou 11. března ve Falunu: 1. Haaland 1:34:26,8, 2. Mogren — 41,0, 3. Ulvang — 1:06,8, 4. Sachnov — 1:46,4, 5. Brörs (Nor.) — 2:04,4, 6. Dählie — 2:36,9, 7. Sjeldall (Nor.) — 2:52,1, 8. Mikkelssplass — 3:03,6, 9. Forsberg (Švéd.) — 3:07,7, 10. Riistanen (Fin.) — 3:08,0, 11. Poromaa (Švéd.) — 3:47,0, 12. Guidon (Švýc.) — 3:53,3, 13. Smirnov — 4:32,2, 14. Vanzetta (It.) — 4:38,4, 15. Langli — 4:52,9. — 18. Benc — 5:08,8, 21. Korunka — 6:05,3, 28. Nyč — 7:16,8.

4×10 km klasicky 12. března ve Falunu: 1. SSSR [Badamšin, Sachnov, Prokurorov, Smirnov] 2:27:50,0, 2. Švédsko — 38,5, 3. Norsko — 2:45,3, 4. Itálie — 6:06,8, 5. Finsko — 6:07,3. — 9. ČSSR [Nyč, Petrásek, Benc, Korunka] —

BĚŽKYNĚ

10 km klasicky a volnou technikou 3. a 5. března v Oslu na Holmenkollenu: 1. Kirvesniemi (Fin.) 1:04:13,1, 2. Tichonovová (SSSR) — 13, 3. Jahrenová (Nor.) — 13,2, 4. Vjalbeová (SSSR) — 44, 5. Dahlmoová (Nor.) — 45, 6. Lazutinová (SSSR) — 1:28, 7. di Centaová (It.) — 1:29, 8. Wallinová (Švéd.) — 1:30, 9. Määtäová (Fin.) — 1:35, 10. Dybendahlová (Nor.) — 1:55, 11. Hyttaienová (Fin.) — 2:02, 12. Havrančíková — 2:10, 13. Skeimeová (Nor.) — 2:11, 14. Venceneová (SSSR) — 2:13, 15. Pyykonenová (Fin.) — 2:27. — 33. Janoušková — 4:55.

15 km volnou technikou 11. března ve Falunu: 1. Vjalbeová 48:41,5, 2. Tichonovová — 32,9, 3. di Centaová — 1:29,4, 4. Lazutinová — 1:59,2, 5. Smetaninová (SSSR) — 2:14,6, 6. Dahlmoová — 2:19,9, 7. Wallinová — 2:29,0, 8. Jahrenová — 2:33,0, 9. Havrančíková — 2:43,4, 10. Venceneová — 2:53,2, 11. Skeimeová — 3:08,1, 12. Heggeová (Nor.) — 3:10,6, 13. Svinstedtová (Švéd.) — 3:12,5, 14. Dybendahlová — 3:13,6, 15. Lambergová (Švéd.) — 3:29,7. —

4×5 km klasicky 12. března ve Falunu: 1. Norsko [Dahlmoová, Jahrenová, Nybraatenová, Dybendahlová] 1:10:50,0, 2. SSSR [Lazutinová, Smetaninová, Tichonovová, Vjalbeová] — 48,7, 3. Švédsko — 1:56,9, 4. Finsko — 3:08,1, 5. ČSSR [Pravečková, Havrančíková, Bucharová, Tučková] — 5:30,0.

KONEČNÉ POŘADÍ SP 1988—89 SKOKANŮ

1. Boklöv (Švéd.)	—	12	25	8	8	25	8	4	25	15	—	25	12	8	25	11	15	2	6	247
2. Weissflog (NDR)	—	—	—	—	—	—	12	20	15	—	—	—	20	25	—	25	25	—	25	192
3. Thoma (NSR)	25	15	12	—	20	9	25	12	2	11	—	—	10	12	—	—	5	—	—	167
4. Fidjestoel (Nor.)	—	—	—	—	10	12	—	5	4	10	12	10	25	20	—	6	2	25	—	145
5. Nikkola (Fin.)	—	—	—	—	4	20	—	—	20	20	15	—	—	—	—	10	20	—	15	136
6. Kjörum (Nor.)	—	7	—	—	—	—	7	11	10	12	25	12	8	15	12	20	—	—	—	133
7. Laakkonen (Fin.)	20	25	10	5	—	—	20	15	9	6	—	20	—	—	—	2	—	—	—	132
8. Vettori (Rak.)	11	—	20	20	3	—	10	1	12	8	—	—	—	—	—	12	6	—	12	125
9. Nykänen (Fin.)	15	—	—	—	25	15	15	25	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	106
10. Heumann (NSR)	12	10	10	7	—	—	9	10	5	—	—	—	6	—	15	—	—	—	—	84
11. Holland (USA)	—	—	5	1	—	—	—	8	4	25	6	12	—	—	—	—	—	—	20	81
12. Dluhoš (ČSSR)	9	3	—	7	12	10	—	—	1	—	9	15	—	—	6	—	7	—	—	79
13. Cecon (It.)	—	—	—	4	—	—	11	—	—	3	—	—	—	—	20	—	3	—	9	58
14. Felder (Rak.)	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	5	10	—	20	56
15. Opaas (Nor.)	4	8	7	25	—	—	—	3	—	—	—	—	7	—	1	—	—	—	—	55
16. Parma (ČSSR)	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	7	9	6	9	—	—	12	54

Umístění dalších čs. reprezentantů: 19. Ploc 42, 25. Svagerko 37, 29. Malec 29, 52. Podzimek a Sakala oba 7, 61. Daněk a Polák oba 4 b. Bylo klasifikováno 68 skokanů, kteří získali body.

FINÁLE EVROPSKÉHO POHÁRU SKOKANŮ

8.—9. dubna na Štrbském Plese

První závod 8. dubna — K 88 m: 1. Halm (Rak.) 222,6 (90 a 83,5), 2. Parma 217,6 (87,5 a 84), 3. Dluhoš 215,2 (83,5 a 86), 4. Svagerko 213,5 (83 a 88), 5. Ploc 210,2 (88 a 81,5), 6. Dolár (Jug.) 206,2 (83 a 81,5), 7. Rodlauer (Rak.) 205,1 (81,5 a 85), 8. Kowal (Pol.) 203,5 (82,5 a 81), 9. Hauswirth (Svyc.) 202,2 (80,5 a 84), 10. Lunardi (It.) 199,9 (84 a 79), 11. Wlegele (Rak.) 197,3 (79,5 a 83), 12. Goran (Jug.) 195,8 (82 a 78), 13. Zuend (Svyc.) 192,8 (79 a 83,5), 14. Komvore 185,7 (78 a 79), 15. Triplat (oba Jug.) 181,0 (72,5 a 81). — 19. Vaško 173,4 (74 a 74), 20. Jež 172,9 (74 a 74), 21. Podzimek 172,6 (72,5 a 74), 23. Polák 170,2 (74,5 a 72,5), 24. Kováč 170,0 (74 a 74,5), 25. Malec 169,7 (64,5 a 85), 26. Sakala 167,5, 28. Portyk 164,7.

Druhý závod 9. dubna — K 88 m: 1. Dluhoš 223,9 (89 a 86,5), 2. Rodlauer 216,9 (88 a 85), 3. Cecon (It.) 214,5 (85,5 a 85,5), 4. Kowal 214,2 (84 a 88), 5. Ploc 213,7 (87 a 85) a Parma 213,7 (86,5 a 83), 7. Svagerko 212,3 (84 a 86), 8. Hauswirth 210,8 (86,5 a 83,5), 9. Pinzani (It.) 210,3 (81,5 a 88,5), 10. Kopač (Jug.) 208,8 (86 a 81,5), 11. Sambugaro (It.) 208,4 (85 a 83), 12. Malec 208,3 (85 a 85) a Lunardi 208,3 (86,5 a 81), 14. Januš (Jug.) 208,2 (85 a 82) a Halm 208,2 (78 a 89). — 18. Podzimek 206,2 (80,5 a 84), 23. Daněk 201,8 (80,5 a 84,5), 24. Sakala 200,6 (81 a 80,5), 26. Vaško 199,9, 28. Portyk 198,1.

FINÁLE EVROPSKÉHO POHÁRU VE SJEZDOVÝCH DISCIPLÍNÁCH

Velká cena Demänovských jeskyň — 7.—11. 3. Jasná MUŽI

První obří slalom (převýšení 290 m, v prvním kole 42, ve druhém 35 branek): 1. Michael von Grünigen (Svyc.) 1:48,42, 2. Attilio Barcella (It.) — 0,58 (59,26 a 49,74), 3. Oliver Künzi — 1,40 (59,09 a 50,73), 4. Locher (oba Svyc.) — 1,89 (59,88 a 50,43), 5. Bieler (It.) — 2,06 (59,49 a 50,99), 6. Grils (Jug.) — 2,22 (1:00,21 a 50,43), 7. Bergamelli (It.) — 2,35, 8. Allamand (Fr.) — 2,44, 9. Belfrond — 2,46, 10. Tomasi (oba It.) — 2,89, 11. Sulliger (Svyc.) — 3,29, 12. Landstätter — 3,49, 13. Untergassmair (oba It.) — 3,56, 14. Aregger (Svyc.) — 3,69, 15. Moro (It.) — 3,70. — 47. Dařílek — 9,17, 49. Maxa — 9,41, 52. B. Surový — 10,57, 53. D. Kučera — 11,36, 54. Košek — 13,43. — Ze 71 startujících bylo 54 kvalifikováno.

Druhý obří slalom (převýšení 290 m, v obou kolech 36 branek): 1. Steve Locher 1:42,89 (54,68 a 48,21), 2. Michael von Grünigen — 0,28 (54,54 a 48,63), 3. Oliver Künzi — 0,76 (54,86 a 48,79), 4. Grilc — 1,27 (55,48 a 48,68), 5. Eberharter — 1,53 (56,32 a 48,10), 6. Hödlmoser (oba Rak.) — 1,61, 7. Untergassmair — 1,95, 8. Belfrond — 2,02, 9. Landstätter — 2,03, 10. Bergamelli — 2,03, 11. Nyberg (Svéd.) — 2,07, 12. Hangl (Svyc.) — 2,12, 13. Sulliger — 2,26, 14. Allamand — 2,50, 15. Markič (Jug.) — 2,80. — 41. A. Bireš — 7,12, 42. Dařílek — 7,37, 44. Maxa — 8,25, 46. B. Surový — 9,35, 47. Jányš — 10,04, 48. D. Kučera — 10,21, 49. Čermák — 10,86, 50. T. Kučera — 11,48, 51. Jirásek — 12,44. — Ze 71 startujících bylo 51 klasifikováno.

Slalom (převýšení 170 m, v obou kolech 55 branek): 1. Sergio Bergamelli 1:27,48 (43,59 a 43,89), 2. Stefan Eberharter — 0,19 (45,49 a 42,18), 3. Herve Anselwe (Fr.) — 0,26 (45,49 a 42,25), 4. Tescari (It.) — 0,44 (44,44 a 43,48), 5. Bourbon (Svyc.) — 0,52 (43,93 a 44,07), 6. Bieler — 0,74 (45,33 a 42,89), 7. Tönig (Rak.) — 0,75, 8. Platter — 0,77, 9. Pramotton (oba It.) — 0,77, 10. Ericson (Svéd.) — 0,83, 11. Untergassmair — 1,01, 12. Eberle (Rak.) — 1,12, 13. von Grünigen — 1,20, 14. Künzi — 1,27, 15. Fossland (Nor.) — 2,89. — 16. A. Bireš — 3,09, 31. Maxa — 7,22, 33. Košek — 9,73, 34. Jirásek — 10,77, 35. Čermák — 10,86, 36. T. Kučera — 10,44. — Ze 71 startujících bylo 36 klasifikováno.

Kombinace: 1. Michael von Grünigen 10,48, 2. Stefan Eberharter 14,37, 3. Oliver Künzi 15,07, 4. Bergamelli 17,36, 5. Untergassmair 23,49, 6. Bourbon 28,48, 7. Tönig 47,05, 8. Eberle 47,66, 9. Hödlmoser 47,83, 10. Sulliger 49,01, 11. Nyberg 56,68, 12. Markič 59,43, 13. Grand 62,60, 14. Lucatelli (oba Fr.) 65,48, 15. Obkircher (Rak.) 73,36. — 17. A. Bireš 81,74, 22. Maxa 119,25, 23. Čermák 166,12, 24. T. Kučera 175,35, 25. Jirásek 179,04 b. — Bylo klasifikováno 25 závodníků.

ŽENY

Obří slalom (převýšení 290 m, v prvním kole 40, ve druhém 38 branek): 1. Sabine Gintherová (Rak.) 1:52,83 (55,64 a 57,19), 2. Kim Schmidingerová — 1,12 (56,86 a 57,09), 3. Kristi Terzianová (obě USA) — 1,15 (57,78 a 56,20), 4. Köllererová (Rak.) — 1,17 (56,53 a 57,47), 5. Gigerová — 1,19 (57,20 a 56,82), 6. Chappotová (obě Svyc.) — 1,80 (57,73 a 56,90), 7. Fernandezová (Šp.) — 1,95, 8. Schmidingerová (USA) — 2,14, 9. Seizingerová (NSR) — 2,21, 10. Stöcklová — 2,38, 11. Gappová (obě Rak.) — 2,42, 12. Kattengellová (NSR) — 2,50, 13. Blessová (Svyc.) — 2,65, 14. Perezová (It.) — 2,67, 15. Haasová (Rak.) — 3,16. — 24. L. Medzihradská — 4,60, 36. Schimmerová — 5,30, 52. Pochobradská — 7,15, 55. Kapucianová — 8,06. — Z 95 startujících bylo 56 klasifikováno.

Slalom (převýšení 170 m, v prvním kole 50, ve druhém 49 branek): 1. Nathalie Jametová (Fr.) 1:29,17 (45,50 a 43,67) a Monique Pelletierová (USA) 1:29,17 (45,57 a 43,60), 3. Agneta Hjorthová (Svéd.) — 0,16 (46,50 a 42,83), 4. Drexlová (NSR) — 0,20 (46,09 a 43,28), 5. Schusterová (Rak.) — 0,30 (46,04 a 43,43), 6. L. Medzihradská — 0,51 (46,91 a 42,77), 7. Anderssonová (Svéd.) — 0,82, 8. La Fontaineová (USA) — 1,57, 9. Gianeraová (It.) — 2,07, 10. Mayová — 2,29, 11. Gigerová (obě Svyc.) — 2,60, 12. Mogaová (Šp.) — 3,07, 13. Blessová — 3,09, 14. Köllererová — 4,11, 15. Oberhoferová (It.) — 4,32. — 21. Kormanáková — 6,34, 22. Tarasovičová — 6,94, 23. Schimmerová — 7,95, 24. Rázusová — 8,01, 25. Kapucianová — 8,07, 32. Houdková — 12,56. — Z 94 startujících bylo 36 klasifikováno.

MISTROVSTVÍ ČSSR VE SJEZDOVÝCH DISCIPLÍNÁCH

13.—19. 3. ve Špindlerově Mlýně

MUŽI

Sjezd [délka tratě 1935 m, převýšení 458 m]: 1. Marián Bireš 2:21,02 (1:11,38 a 1:09,64), 2. Adrián Bireš (oba PS Banská Bystrica) — 0,39 (1:11,73 a 1:09,68), 3. Miroslav Kolář (Dukla Li-

berec) — 1,52 (1:11,76 a 1:10,78), 4. Maxa (Sumavan Vimperk) — 2,73 (1:12,75 a 1:11,00), 5. D. Čermák (Spartak Rokytnice) — 2,84 (1:11,92 a 1:11,94), 6. Vokatý (Technika Brno) — 3,06 (1:12,76 a 1:11,30), 7. Daniška (PS Banská Bystrica) — 3,66, 8. Lavička (VŠ Olomouc) — 4,41, 9. Valeš (Textilana Liberec) — 4,53, 10. Geleta (VŠT Košice) — 4,71, 11. Dařílek (Sokol Deštné) — 4,86, 12. Novotný (Dukla Liberec) — 5,12, 13. Popov (Bul.) — 5,31, 14. Gyure (Dukla Liberec) — 5,35, 15. B. Surový [Jasná Liptovský Mikuláš] — 5,39, 16. Lank (VSSST Liberec) a Mudroch (Bohemians) oba — 5,46, 18. Jányš (PS Banská Bystrica) — 5,62, 19. Ilanovský [Jasná Liptovský Mikuláš] — 5,66, 20. I. Surový (PS Banská Bystrica) — 5,67. — Ze 74 startujících bylo 72 klasifikováno.

Superobří slalom (délka tratě 1986 metrů, převýšení 458 m, 38 branek): 1. Peter Jurko [Jasná Liptovský Mikuláš] 1:20,56, 2. Marián Bireš — 0,61, 3. Martin Vokatý — 2,38, 4. D. Čermák — 2,43, 5. Dařílek — 2,78, 6. Lapajne — 2,80, 7. Jazbec (oba Jug.) — 2,94, 8. B. Surový — 2,96, 9. Mudroch — 2,99, 10. Uluzov (Bul.) — 3,32, 11. Rycek (VSB Ostrava) — 3,48, 12. Brown (Austr.) — 3,52, 13. Kolář — 3,58, 14. Geleta — 3,63, 15. Pokorný — 3,68, 16. Hošek (oba Technika Brno) — 3,73, 17. Novotný — 3,96, 18. Maxa — 4,05, 19. Ilanovský — 4,15, 20. Daniška — 4,25. — Z 88 startujících bylo 70 klasifikováno.

Slalom (převýšení 140 m, v prvním kole 55, ve druhém 56 branek): 1. Peter Jurko 1:34,96 (47,30 a 47,66), 2. Martin Vokatý — 1,04 (47,22 a 48,78), 3. Marián Bireš — 1,79 (48,25 a 48,50), 4. Kunkela (PS Banská Bystrica) — 2,13 (48,48 a 48,61), 5. Mudroch — 2,21 (48,30 a 48,87), 6. Dařílek — 3,76 (48,86 a 49,86), 7. Hošek — 3,81, 8. Uluzov — 4,34, 9. Dubovský (PS Banská Bystrica) — 4,46, 10. Šmárik (VSDS Žilina) — 4,54, 11. Novotný — 4,68, 12. Ilanovský — 5,28, 13. Mazvík (Bul.) — 5,43, 14. Valeš — 5,56, 15. B. Surový — 5,58, 16. Košek (Textilana Liberec) — 5,98, 17. D. Čermák — 6,31, 18. Kurek (VP Frýdek-Místek) — 6,92, 19. Samohel (Spartak Rokytnice) — 7,43, 20. Pavlovčič (Jug.) — 7,47. — Z 88 startujících bylo 49 klasifikováno.

Slalom pro kombinaci (převýšení 140 metrů, v obou kolech 60 branek): 1. Lubomír Popov (Bul.) 1:42,34 (49,03 a 53,31), 2. Martin Vokatý — 1,47 (49,36 a 54,45), 3. Adrián Bireš — 1,66 (49,19 a 54,81), 4. Mudroch — 1,84 (50,52 a 53,66), 5. Uluzov — 1,96 (49,96 a 54,34), 6. Dařílek — 2,94 (50,84 a 54,44), 7. Dubovský — 3,23, 8. Šmárik — 3,68, 9. Novotný — 3,83, 10. Rázus (VSDS Žilina) — 4,83, 11. D. Kučera (Bohemians) — 5,01, 12. Valeš — 6,89, 13. Hučík (LIAZ Jablonec) — 7,17, 14. Ginchin (Bul.) — 7,23, 15. I. Surový — 7,81, 16. Škoda (LIAZ Jablonec) — 7,87, 17. Brown — 7,95, 18. Jirásek (Bohemians) — 9,05, 19. Udatný (Spartak Rokytnice) — 9,51, 20. Daniška — 9,65. — Ze 73 startujících bylo 32 klasifikováno.

Kombinace: 1. Adrián Bireš 12,58, 2. Martin Vokatý 32,12, 3. Lubomír Popov 41,04, 4. Mudroch 52,81, 5. Dařílek 54,51, 6. Novotný 61,65, 7. Rázus 75,85, 8. D. Kučera 82,21, 9. Daniška 83,92, 10. Uluzov 85,19, 11. I. Surový 88,86, 12. Dubovský 90,12, 13. Brown 90,58, 14. Šmárik 95,27, 15. Lavička 95,43, 16. Valeš 110,21, 17. Geleta 110,43, 18. Hučík 113,92, 19. Jirásek 115,01, 20. Škoda 120,81. — V kombinaci bylo klasifikováno 32 závodníků.

ŽENY

Sjezd (délka tratě 1935 m, převýšení 458 m): 1. Jana Krnavcová [PS Banská Bystrica] 2:26,03 (1:12,72 a 1:13,31), 2. Ludmila Milanová (UK Bratislava) — 0,21 (1:13,02 a 1:13,22), 3. Lucia Medzihradská [PS Banská Bystrica] — 0,90 (1:13,80 a 1:13,13), 4. Kormaňáková [Jasná Liptovský Mikuláš] — 1,39 (1:13,96 a 1:13,46), 5. Lebeděvová (SSSR) — 1,59 (1:13,85 a 1:13,77), 6. Pochobradská — 2,28 (1:14,35 a 1:13,96), 7. Tarasovičová — 2,43, 8. Berná (všechny PS Banská Bystrica) — 2,93, 9. Sochocká (Chemická Ůstí n. L.) — 3,00, 10. Stejskalová (Technika Brno) — 3,49, 11. Schimmerová (VTŽ Chomutov) — 3,90, 12. Hojstříčová (UK Bratislava) — 4,29, 13. Jesinová (SSSR) — 5,45, 14. Adamíková (Technika Brno) — 5,79, 15. Houdková — 5,86, 16. Kapučlánová (obě Bohemians) — 5,96, 17. Pyrochtová (VUT Brno) — 6,27, 18. Kubečková (Slovan Pec p. S.) — 6,42, 19. Holubyová (VŠT Košice) — 7,02, 20. Blahová (RH Gottwaldov) — 7,03. — Z 34 startujících bylo 33 klasifikováno.

Superobří slalom (délka tratě 1986 metrů, převýšení 458 m, 38 branek): 1. Ludmila Milanová 1:25,68, 2. Romana Stejskalová — 0,44, 3. Zuzana Kormaňáková — 0,63, 4. Loginovová — 1,29, 5. Gladyševová (obě SSSR) — 1,47, 6. L. Medzihradská — 1,59, 7. Lebeděvová — 2,12, 8. Pupyševová (SSSR) — 2,14, 9. Sochocká — 2,55, 10. Pochobradská — 2,56, 11. Kapučlánová — 2,57, 12. Kubečková — 3,09, 13. Krnavcová — 3,23, 14. Rázusová [Jasná Liptovský Mikuláš] — 3,89, 15. Petrová (UK Bratislava) — 4,57, 16. Andrejevo- vá (SSSR) — 4,66, 17. Berná — 4,74, 18. Holubyová — 5,00, 19. Kasperová (Jug.) — 5,04, 20. Böhmerová [Jasná Liptovský Mikuláš] — 5,12. — Z 52 startujících bylo 41 klasifikováno.

Slalom (převýšení 120 m, v prvním kole 51, ve druhém 50 branek): 1. Lucia Medzihradská 1:24,83 (41,97 a 42,86), 2. Olga Loginovová (SSSR) — 0,19, (41,82 a 43,20), 3. Monika Hojstříčová — 1,37 (42,93 a 43,27), 4. Schimmerová — 2,19 (42,87 a 44,15), 5. Petrová — 2,31 (43,37 a 43,77), 6. Tarasovičová — 2,92 (43,64 a 44,11), 7. Pupyševová — 3,63, 8. Gladyševová — 4,18, 9. Krnavcová — 5,03, 10. Andrejevo- vá — 5,11, 11. Rázusová — 5,25, 12. Stejskalová — 5,29, 13. Sochocká — 5,30, 12. Erlebachová (Spartak AŠ Vrchlabí) — 5,80, 15. Kurková [Jasná Liptovský Mikuláš] — 6,66, 16. Hoškova (LIAZ Jablonec) — 6,88, 17. Husárová (Šumavan Vimperk) — 8,17, 18. Berná — 8,19, 19. Jarošová (VŠE Banská Bystrica) — 8,28, 20. Feutisová (SSSR) — 8,34. — Z 55 startujících bylo 31 klasifikováno.

Slalom pro kombinaci (převýšení 120 metrů, v prvním kole 51, ve druhém 49 branek): 1. Olga Loginovová 1:26,70 (43,09 a 43,61), 2. Lucia Medzihradská — 0,32 (43,81 a 43,21), 3. Ludmila Milanová — 1,40 (44,06 a 44,04), 4. Kormaňáková — 1,42 (43,80 a 44,32), 5. Pochobradská — 1,66 (44,78 a 43,58), 6. Tarasovičová — 1,75 (33,48 a 43,97), 7. Hojstříčová — 1,88, 8. Krnavcová — 2,56, 9. Kapučlánová — 3,19, 10. Gladyševová — 3,91, 11. Andrejevo- vá — 4,01, 12. Boráňová (UK Bratislava) — 4,40, 13. Kurková — 5,14, 14. Erlebachová — 6,29, 15. Houdková — 6,52, 16. Hoškova — 6,54, 17. Mečevová (Bul.) — 6,57, 18. Holubyová — 6, 58, 19. Feutisová — 7,30, 20. Račevová (Bul.) — 7,40. — Z 54 startujících bylo 32 klasifikováno.

Kombinace: 1. Lucia Medzihradská 8,90, 2. Ludmila Milanová 11,10, 3. Jana

Krnavcová 17,42, 4. Kormaňáková 20,04, 5. Pochobradská 28,32, 6. Tarasovičová 30,05, 7. Hojstříčová 44,81, 8. Kapučlánová 66,20, 9. Houdková 88,11, 10. Kurková 88,42, 11. Gladyševová 89,91, 12. Holubyová 97,18, 13. Jesinová 105,67, 12. Holubyová, 14. Blahová 107,66, 15. Pyrochtová 117,64 b. — Bylo klasifikováno 20 závodnic.

**MISTROVSTVÍ ČSSR
VE VYTRVALOSTNÍM BĚHU**

26. 3. na Štrbském Plese

Muži 50 km volnou technikou: 1. Pavel Benc (Dukla Liberec) — 2:17:01,3, 2. František Karlík (ČH Štrbské Pleso) — 4:08,4, 3. Jiří Švub (Slavia Banská Bystrice) — 4:35,4, 4. Buchta (ČH Štrbské Pleso) — 4:35,6, 5. Janoušek (Elitex Jablonec) — 5:44,0, 6. Lichoň (ČH Štrbské Pleso) — 5:44,7, 7. Jebavý (Dukla Liberec) — 6:20,5, 8. Hák (RH Jablonec) — 6:52,5, 9. Petruch (ČH Štrbské Pleso) — 7:52,5, 10. Nečas (Nové Město na Moravě) — 8:46,4, 11. Kapusta (ČH Štrbské Pleso) — 10:27,9, 12. Kovačič (Univerzita Brno) — 10:37,3, 13. Plecháč (Ski Jilemnice) — 10:57,8, 14. Marszálek (VŠB Ostrava) — 12:02,6, 15. Brabec (ČH Štrbské Pleso) — 12:57,4, 16. Beneš (Ski Jilemnice) — 13:07,5, 17. Šimůnek (RH Jablonec) — 15:55,6, 18. Šulek (Spartak Hřiňová) — 16:16,2, 19.

Valuška (Slavia Banská Bystrica) — 16:34,1, 20. Antoš (VTJ Vimperk) — 16:39,0. — Z 59 startujících bylo 57 klasifikováno.

Ženy 30 km volnou technikou: 1. Alžběta Havrančíková (Tesla Liptovský Hrádok) 1:30:12,4, 2. Lubomíra Balážová (ČH Štrbské Pleso) — 1:45,0, 3. Anna Janoušková (RH Jablonec) — 4:22,3, 4. Kulová (VŠ Praha) — 5:22,2, 5. Rádlová (Elitex Jablonec) — 7:02,6, 6. Dvořáková (Nové Město na Moravě) — 11:58,8, 7. Bouchalová (Univerzita Brno) — 13:48,9, 8. Kvasnicová (obě Univerzita Brno) — 14:06,0, 9. Zurynková (RH Jablonec) — 14:58,6, 10. Pleskačová (Univerzita Brno) — 15:11,3, 11. Paráková (ČH Štrbské Pleso) — 17:05,0, 12. Havlová (Ski Jilemnice) — 19:02,1, 13. Vařutová (VŠB Ostrava) — 19:10,9, 14. Levpuščeková (VŠ Praha) — 21:26,9, 15. Bätzová (Chemie Praha) — 23:02,7. — Všech 21 startujících bylo klasifikováno.

**XXXIV. ROČNÍK
VELKÉ CENY SLOVENSKA**

**30. března—2. dubna
ve Vysokých Tatrách**

MUŽI

Obří slalom (převýšení 340 m, v obou kolech 49 branek): 1. Jurko 2:30,74 (1:12,23 a 1:18,51), 2. Vokatý — 1:97 (1:12,45 a 1:20,26), 3. Mudroch — 2,04 (1:12,59 a 1:20,19), 4. Novotný — 2,14 (1:12,84 a 1:20,04), 5. Veselský — 2,17 (1:12,83 a 1:20,08), 6. Kolář — 2,37 (1:12,44 a 1:20,67), 7. Kunkela — 2,70, 8. Kučera — 2,78, 9. Pasčinski (Jug.) — 4,23, 10. Čermák — 4,51, 11. Šmárik — 5,20, 12. Daniška — 5,97, 13. Pavlovič (Jug.) — 6,05, 14. Dubovský — 6,17, 15. Vrhovnik (Jug.) — 6,25. — Z 84 startujících bylo 56 klasifikováno.

Slalom (v prvním kole převýšení 175 metrů a 73 branek, ve druhém 165 m a 57 branek): 1. Jurko 2:11,15 (1:09,64 a 1:01,51), 2. Kolář — 1,43 (1:10,52 a 1:02,06), 3. Kunkela — 1,91 (1:11,84 a 1:01,22), 4. Roch (Fr.) — 2,96 (1:11,32 a 1:02,79), 5. Mudroch — 2,97 (1:11,25 a 1:02,87), 6. Wrobel (Pol.) — 3,26 (1:12,56 a 1:01,85), 7. Vrhovnik — 3,51, 8. Dubovský — 4,86, 9. Bielawa (Pol.) — 5,07, 10. Pasčinski — 5,19, 11. Ilanovský — 6,57, 12. Valeš — 7,91, 13. Daniška — 8,04, 14. Kučera — 8,92, 15. Břeska (Jug.) — 10,92. — Z 85 startujících bylo 29 klasifikováno.

Kombinace: 1. Jurko 0,00, 2. Kolář 20,27, 3. Kunkela 24,35 b.

ŽENY

Obří slalom (převýšení 340 m, v prvním kole 51, ve druhém 50 branek): 1. L. Medzihradská 2:36,90 (1:19,43 a 1:17,47), 2. Milanová — 0,43 (1:19,28 a 1:18,05), 3. Tarasovičová — 2,85 (1:21,41 a 1:18,34), 4. Stejskalová — 3,84 (1:21,40 a 1:19,34), 5. Trzebuniaová (Pol.) — 4,40 (1:21,75 a 1:19,55), 6. Jan- dová — 4,92 (1:22,66 a 1:19,16), 7. Rázusová — 5,12, 8. Holubyová — 5,24, 9. Krnavcová — 5,48, 10. Korténová (NSR) — 6,24, 11. Pretnarová (Jug.) — 6,73, 12. Sochocká — 7,44, 13. Kubečková — 7,85, 14. Wrobelová (Pol.) — 9,52, 15. Boráňová — 10,78. — Z 52 startujících bylo 31 klasifikováno.

Slalom (převýšení 165 m, v prvním kole 57, ve druhém 55 branek): 1. Milanová 2:01,65 (1:00,24 a 1:01,41), 2. Trzebuniaová — 1,70 (1:01,85 a 1:01,50), 3. Stejskalová — 2,27 (1:01,47 a 1:02,45), 4. Holubyová — 3,95 (1:03,41 a 1:02,19), 5. Klugová (NSR) — 7,04 (1:04,43 a 1:04,26), 6. Böhmerová — 8,05 (1:04,04 a 1:05,66), 7. Adamíková — 9,91, 8. Čermáková — 14,10, 9. Kůrková — 15,10, 10. Göncziová (Maď.) — 20,92. — Ze 41 startujících bylo 10 klasifikováno.

Kombinace: 1. Milanová 0,00, 2. Stejskalová 32,55, 3. Trzebuniaová 32,99 b.

Lyžařské úrazy a výživa

Ne každý se vrací z hor spokojen s dobře stráveným volným časem. Na lyžích, zejména při sjezdovém lyžování, čekají na vyznavače bílého sportu i četné nástrahy, vedoucí k úrazům různého charakteru. O tom by mohly hovořit průkaznější statistiky o mimopracovní úrazovosti. Významný podíl zaujímají úrazy při sportu a turistice a mezi nimi jedno z čelných míst právě lyžování.

Podle nejnovějších výzkumů se zjistilo, že do určité míry můžeme zabránit úrazům na lyžích i správnou výživou. Sjezdové lyžování je ve své vrcholné formě charakterizováno jako vysoce dynamické zatížení smíšeného typu, při kterém jsou maximálně zapojeny jak aerobní tak anaerobní mechanismy úhrady energetických nároků. Spotřeba kyslíku dosahuje při výkonu 80 až 100 procent maxima a také hodnoty kyseliny mléčné po výkonu, zejména v obřím slalomu, dosahují vysokých hodnot. Hlavním zdrojem energie k obnově energetického potenciálu jsou glycidy, uložené za klidových podmínek ve svalu v podobě glykogenu. Zásoba glykogenu se při sjezdových disciplínách vyčerpává.

Vyčerpání glykogenových zásob však není rovnoměrné ve všech svalových vláknech. Ze tří typů vláken dochází u dobře trénovaných sjezdařů nejdříve k vyčerpání pomalých vláken a rychlých vláken typu A, zatímco u méně trénovaných sjezdařů či rekreačních se nejdříve vyčerpají rychlá vlákna typu B. Při nárocích na prudké zvýšení svalového napětí, jako je tomu např. při zatáčce, při podřepu v kolenou nebo po dopadu při skoku, jsou zatížena především rychlá vlákna typu B. Jsou-li však ve vláknech tohoto typu vyčerpány glykogenové rezervy, podstatně se zhoršuje koordinace pohybu a snáze dochází k nekoordinovanému pádu.

Při anamnestických rozbořech úrazů u předních švédských závodníků bylo zjištěno, že při pádech, které měly za následek úraz, byl u lyžaře pocit únavy tak velký, že nemohl vlastním úsilím pádu zabránit. Dalším důležitým zjištěním byl vztah mezi vyšším výskytem úrazů v odpoledních hodinách a nízkou úrovní glykogenových zásob ve svalectech dolních končetin.

Protože je prokázáno, že při obvyklém režimu výživy trvá doplnění glykogenových rezerv až 48 hodin, lze doporučit dvě cesty, jak zásoby glykogenu ušetřit. První, jak bylo již uvedeno, souvisí s trénovaností lyžaře. Je bláhové se domnívat, že hned při prvním lyžování dosáhnou stejného výkonu (měřeného obvykle počtem pro-

jetých jízdenek na lanovce) jako v závěru předcházející sezóny. Taková snaha může vést snadno k tomu nejhoršímu — nekontrolovanému pádu a úrazu. Rozumní lyžaři nejenže soustavně mezi víkendovými pobyty na sněhu trénují doplňkovou lyžařskou gymnastiku na suchu, ale i na sjezdové trati zvyšují zatížení postupně, bez snahy o maximum hned od prvního dne pobytu na lyžích.

Druhou cestou je rozumné střídání zátěže a odpočinku. Není žádným projevem slabosti se při sjíždění trati třeba opakovaně zastavit, dopřát svalům dolních končetin čas na zotavení, a pak dále pokračovat. Nejenom tak snížíme riziko pádu, ale dopřejeme si požitek z pěkné jízdy po celý den, aniž bychom odpoledne již „necítili nohy“.

Oba uvedené faktory významně ovlivňuje kvalita předchozího vytrvalostního a silového tréninku. Vrcholoví sjezdaři mají za sebou na začátku sezóny několikaměsíční tvrdou přípravu kondičního charakteru, snaha napodobovat jejich výkony při rekreačním lyžování přináší riziko nejen samotnému lyžaři, ale i ostatním.

Třetí faktor, který sehrává důležitou preventivní roli, je výživa. Doplnění zásob glykogenu je třeba věnovat pozornost ještě před vlastním výcvikovým dnem. Dostatek glycidů ve stravě by měl následovat po každém náročném tréninku, rekreační lyžaře před odjezdem na hory nevymáhá. Mělo by na ně připadat 70—80 procent celkové energetické hodnoty potravy. Vhodné je doplňování glycidů během přestávek při vlastním výcviku na sněhu. Pokud strávíme na horách oba víkendové dny, je třeba věnovat zvýšenou pozornost doplnění glycidů hned po prvním tréninkovém dnu.

Závěrem tedy můžeme lyžařům doporučit respektování následujících pokynů:

1. Před lyžováním a v období, stráveném na horách, zvýšit ve stravě příjem glycidů především na úkor tuků tím, že zařazujeme větší porce brambor, rýže, těstovin, chleba, sladkého ovoce, pudinků, ovesných vloček příp. zákusků v každém hlavním jídle.
2. Při lyžařském výcviku nevynecháváme oběd.
3. V odpočinkových přestávkách konzumujeme potraviny a nápoje, bohaté na glycidy.
4. Menší množství potravin bohatých na glycidy konzumujeme okamžitě po skončeném výcviku.
5. Při mimořádně náročném výcviku doplňujeme stravu o preparáty obsahující komplex vitamínů B.
6. V období odpočinku po lyžování omezujeme konzumaci akoholických nápojů.

Rizikových faktorů úrazovosti při lyžování je dlouhá řada. Sebekázeň, správný odhad vlastních schopností i správný režim výživy patří k těm, které se ve statistikách neobjevují. Neznamená to však, že by byly zcela bezvýznamné.

MUDR. Jaroslav Novák

O mistrovské tituly ve Špindlerově Mlýně

Navzdory počasí

Nevypočitatelné počasí bylo největším protivníkem 53. mezinárodního mistrovství ČSSR, které se uskutečnilo v areálu ve Sv. Petru ve Špindlerově Mlýně. Pořadatelům i závodníkům nadělovalo hodně starostí a zaslouží jistě velkou pochvalu všichni ti, kteří se postarali o to, že mistrovství se nakonec podařilo uskutečnit v takovém rozsahu — neodjely se pouze oba obří slalomy. K mistrovství se vracíme s určitým časovým odstupem — proto bych se chtěl zmínit především o faktech, které nejvíc utkvěly v paměti nebo zůstaly v novinářském bloku.

Po letech se pořádání mistrovské soutěže ve Špindlerově Mlýně ujal oddíl z Krkonoš — pro Spartak Vrchlabí to byla premiéra, v mnohem poučná i dobrá. Každou takovou akcí zde krystalizuje kádr lidí, vyjasňují se i vztahy a povinnosti mezi lyžařským svazem a pořadatelem, nakonec i vzájemná funkcionářská a pořadatelská výpomoc. To je perspektivní záležitost stejně jako vývoj lyžařského areálu ve Sv. Petru. Zařizení prožívá na naše poměry celkem rychlý vývoj — v příštích letech by zde mělo být dokončeno stře-

disko s ambicemi pořádat závody Evropského či Světového poháru. Základní podmínkou bude ovšem vybavení areálu sněhovými děly — byla by využita pro černou a červenou sjezdovku, navíc by zde mohla vzniknout i běžecká stopa. Znamenalo by to prodloužení sezóny i zajištění kvalitních podmínek přípravy pro větší počet našich lyžařů, a to není zanedbatelná investice.

Vraťme se ale k vlastnímu průběhu mistrovství. Objevili se zde všichni naši nejlepší — jen Lenka Kebrlová se zraněnou rukou nemohla startovat. Naopak z Japonska přicestoval Peter Jurko — bylo sympatické, že „přinesl kůži na trh“ po onemocnění, případná omluva by byla jistě přijata, ale sám nejlíp ví, jak důležité je dát příležitost domácí konkurenci změřit s ním síly. Jurko je dnes nejvýraznější osobností našeho sjezdového lyžování — to potvrdil i v Krkonoších, byť jel především tak, aby vyhrál (startoval ve slalomu a superobřím slalomu, kombinaci nestihnul — neměl kdy odjet měřené tréninky sjezdu) a bodově svým partnerům přilíh neutekl...

V ženské kategorii to Medzilhradská měla přece jenom těžší, nakonec ovšem právě tyto dva byli nejlepší.

Úspěšnou sezónu završil Marian Břeš — prakticky v období, kdy už jsme zvyklí nejednoho sjezdaře odepisovat, se dostává k vrcholu. Výborný start na MS, vítězství na uni-verziádě v Bulharsku, výborný výkon na mistrovství ČSSR — to už je úspěšná série, navíc spojená s perspektivou (či

Z dopisů

Jsem již třetím rokem čtenářem vašeho časopisu Lyžařství. Čtu ho velmi rád. Jak rozhovory se sportovci, tak metodické listy. Sám jsem aktivním členem lyžařského oddílu Dopravní podniky Praha. Náš trénink na lyžích je omezen sněhovými možnostmi našich hor, které například letos nebyly nejlepší. Proto jsem požádal své rodiče o zakoupení lyží pro lyžování na trávě, které jsem také dostal k letošním vánocům. Je to typ Koh-i-noor Bílovec. Sám jsem se na nich začal učit lyžovat na krátkém svahu u Hostivařské přehrady. Tento svah mi po zvládnutí základní techniky přestal vyhovovat. Začali jsme tedy ve volném čase jezdit na naši chalupu v Poříčí nad Sázavou. Svah v celé obci se zdál vyhovující jen jeden. Po dalším tréninku jsem zjistil dva, pro mě dost hrozné úkazy: Předně na takovém svahu se dá postavit nanejvýš slalom, který obsahuje 20 až 25 bran, za druhé, vždy když stoupám do svahu, bolejí mě (přesto, že jsem trénovaný) nohy. Přezkácě a lyže jsou poměrně těžké a to ještě jezdím v chráničích a přilbě. Neskutečně se mi začínají odírat podrážky od přezkáců. Podle mého popisu sami uznáte, že takový trénink je značně nevyhovující. Rád bych se seznámil s dalšími nadšenci tohoto sportu, kteří nemají nikoho a se kterými bych se mohl podělit o své zkušenosti, případně s nimi chodil lyžovat.

Jiří Benáčan, 15 let, Praha 10

Školení servismanů

Subkomise pro lyžařské servisy při komisi výzbroje a výstroje Výboru svazu lyžování ÚV ČSTV uspořádá v roce 1989 pro pracovníky lyžařských servisů tato školení:

Školení nových pracovníků lyžařských servisů, kteří po absolvování přednášek a praktického výcviku a po vykonání testu a ústní zkoušce obdrží osvědčení, bude uskutečněn ve středisku ČSTV v Roudnici nad Labem po květnovém termínu ještě 26.—28. září t. r. Zájemci o toto školení pošlou písemnou přihlášku na adresu: Komise výzbroje a výstroje VSL ÚV ČSTV, Ing. Jan Seidl, Na poříčí 12, 115 30 Praha 1.

Pro velký úspěch loňského semináře o **problematice úprav a oprav skluznic** sjezdových a běžeckých lyží uskutečnil se podobná akce i letos ve dnech 5.—8. června v Juniorhotelu v Harrachově. Na tuto akci se dojednává účast pracovníků firmy Kasubke a Trefz z NSR, kteří mají předvést stroje na broušení skluznic a hran lyží, zařízení na opravy a polévání skluznic polyetylénem a zařízení na nanášení vosků. Zájemci o tuto akci

přislíbem] kvalitního vybavení od firmy Atomic na příští zimu. M. Bíreš mohl být vůbec nejúspěšnější, ale chyba v kombinačním slalomu ho připravila o téměř jisté zlato.

Z psychologického hlediska bylo důležité, že ve Špindlerově Mlýně obstáli i A. Bíreš a Milanová, tedy dvojice, která se nevešla do nominace na MS ve Vailu.

Z dalších reprezentantů A týmu na sebe nejvíce upozornil Vokatý, který se v průběhu sezóny stále nemohl rozjet, Kormaňáková si až ve Špindlerově Mlýně na poslední chvíli vybojovala nominaci na MSJ, Maxa stanul nejvyšší ve sjezdu a v té chvíli už jistě přemýšlel, zda naváže na své loňské výsledky na světovém juniorském šampionátu.

Největší překvapení jistě přinesl závod žen ve sjezdu — 17letá Lenka Krnavcová z Banské Bystrice zatím sbírala úspěchy v mládežnických kategoriích, triumf v Krkonoších je o to pozoruhodnější, že členka B reprezentačního týmu nestojí na žebříčku tak vysoko, aby odletěla na MSJ...

Na medailových pozicích domácího mistrovství (pro tento účel tedy vnechme zahraniční konkurenci) stanuli i bývalí reprezentanti. Znovu se potvrdila úloha stále výtečných sparringpartnerů Hojstricové (která prý už definitivně končí) a Koláře (chystá se na trenérskou dráhu), hodně vysoko stály i Schimmerová a Stejskalová, také bývalé členky reprezentačních výběrů, příjemným překvapením pak je Mudroch — v letošní zimě to ostatně nebylo poprvé, kdy se mu právě ve Špindlerově Mlýně tak dařilo.

PETR DAVID

se rovněž přihlásí na uvedenou adresu, obratem pak obdrží tiskopis závazné přihlášky.

Další akcí, kterou připravuje subkomise pro lyžařské servisy budou **doškolovací dny** pro ty pracovníky lyžařských servisů, kterým v letošním roce končí platnost vydaného osvědčení. Na tato doškolení není třeba se přihlašovat, jednotliví pracovníci budou k účasti přímo zváni podle naší kartotéky. (Nutno nahlásit případnou změnu adresy!).

Termínovka na trávě

Po závodech v Bílovcích (7. 5.), ve Velkém Meziříčí (13.—14. 5.) a v Topolčanech (20.—21. 5.) následují tyto závody v lyžování na trávě:

10. 6.	Piešťany, veřejné závody (sl.)
18.—19. 6.	Banská Štiavnica, veř. závody (sl.)
24.—25. 6.	Bezovec, národní klasifikační závody (sl., obř., super.)
26.—27. 8.	Skicov, NKZ (sl., paralelní sl.)
2.—3. 9.	Ostrava, NKZ (sl.)
9.—10. 9.	Tišnov, přebor ČSR (sl., obř., super)
23.—24. 9.	Gonové Lazy, přebor SSR (sl., obř.)
30. 9.—1. 10.	Odry, NKZ (obř.)
14.—15. 10.	Kalnice, NKZ (sl., obř., super)

Lyžaři Šumavu hodnotili

Dne 22. února se konala členská schůze lyžařského oddílu Šumavan Vimperk. Zpráva předsedy oddílu ing. A. Pavla poukázala nejen na klady, ale také na rezervy v práci oddílu. Byl předložen návrh nové koncepce práce v dalším období. Těžiště zprávy spočívalo v organizační činnosti při pravidelném zabezpečování řady závodů (běh do vrchu, okresní přebor v lyžařském krosu, První sněž, Vimperská třicítka — v letošním roce již 32. ročník Šumavský maratón, v roce 1988 byl navíc I. ročník Juniorkriteria FIS s mezinárodní účastí a přebor ČSSR staršího žactva.)

A. Pavel poukázal i na rezervy v práci s mládeží do 10 let. Diskuse naznačila, že specializované pohybové hry nelze považovat za přípravu dětí do 10 let. Současná doba vyžaduje nové přístupy: zvýšenou péči o členy, organizování akcí pro ně i jejich rodinné příslušníky. Změny musí doznat i koncepční řízení oddílu a systematická práce komisí specialistů.

V létě nezaháleli

Již několik let organizují tréninky liberckého TSM na konci srpna pro svých čtrnáct žáků a mladších dorostenců čtrnáctidenní výcvikový tábor zaměřený na rozvoj základních pohybových vlastností. Tábor probíhá na břehu jezera Kristýna u Hrádku n. N., děti se zde setkávají především s plaveckými hrami, windsurfinigem, tenisem, volejbalem, velmi oblíbeným softbalem a atletikou. Poznávají krásy Lužických a Jizerských hor na kolech. Výsledky testů všeobecné připravenosti ukazují, že sjezdáři liberckého TSM chtějí navázat na výborné výsledky v uplynulé sezóně.

K. HAMPL

Bolestná ztráta

Pražské lyžování utrpělo v minulých týdnech bolestnou ztrátu. Po dlouhé těžké nemoci zemřel ve věku 67 let dlouholetý člen VSL MV ČSTV Praha a předseda komise lyžařských cvičitelů ing. Václav Palička. Byl obětavým funkcionářem a realizátorem oblíbené soutěže mládeže Pražská vložka. Pražské lyžování ztratilo iniciativního dobrovolného pracovníka a dobrého kamaráda.

Další bolestnou ztrátou je smrt Václava Kaděry. Zemřel ve věku 54 let. Byl obětavým rozhodčím I. třídy a stylovým rozhodčím skoku.

Sluníčko svítí, sníh vesele taje, špinavě bílým povrchem sjezdovky se prodírají tmavá místa jarní zeleně. Takový byl obrázek březnového mistrovství ČSSR ve sjezdových disciplínách které se odehrávalo ve Špindlerově Mlýně. Ale přestože byla v cíli místo sněhu nepřijemná březka, skalní diváci si cestu za svým sportem našli. Mezi nimi — když právě nezávodila — postávala i Lucia Medzihradská a pozorovala svah posetý červenými a modrými tyčemi. Před pár týdny její oči sledovaly docela jiné mistrovství.

Čtvrthodinka s Lucií

Porovnejte Špindlerův Mlýn s Vaillem.

Areál ve Vailu byl přímo gigantický, s čímkoliv u nás se nedá srovnat. Měl takové množství sjezdovek, že když si chtěl člověk na některé zalyžovat, musel mít s sebou mapku, aby nezabloudiv. Také vleků bylo spousta, nedokážu si ani představit, kolik lidí by muselo přijít, aby všechny vleky a lanovky zaplnili. I tak tam ale lyžovalo lidí víc než dost. Sjezdovky jsou v Beaver Creeku, od Vailu vzdáleném asi patnáct minut cesty. Naši výpravu ubytovali v bytových jednotkách, které se pronajímají.

Jaké byly sportovní podmínky?

Sušší vzduch, suchý udupaný sníh — v žádném případě ne firn. Je to podstatně výš, než jsme zvyklí, nadmořská výška přes 3000 metrů. V prvních čtyřech dnech se nám z toho pořádně točila hlava, při závodech už to ale bylo v pořádku.

Objevují se názory, že kvůli velkému mrazu byly závody neregulérní.

Zima nám znepříjemňovala život, kde se dalo. Mráz dosahoval až minus sedmadvacet stupňů, i mně to při sjezdu postihlo. Každá závodnice, která dojela dolů, byla omrzlá ve tváři. V pravidlech se sice píše, že maximální hranice teploty, kdy se ještě smí závodit, je minus dvacet stupňů, ale nedodrží se to často ani v závodech Světového poháru. Podmínky však byly pro všechny stejné. Pro mne bylo hlavní, aby „sedly“ lyže.

Několik dosažená umístění (sjezd — 29., slalom — 14., obří slalom — 19., superobří slalom — 24.) odpovídala vašim představám?

Chtěla jsem odvést maximum, ale nepodařilo se mi to. Obzvláště mě mrzilo sjezd: v tréninku jsem byla osmá, devátá, chtěla jsem skončit určitě v první desítce. Jenže pak napadl sníh a teplota ještě klesla. Lyže mi dobře neležely, umístila jsem se velmi špatně.

Měla jste nějaké problémy se servisem?

Servis byl v pořádku, namazáno jsem měla dobře. Horší to bylo s kvalitou lyží. I kdyby byly ve Vailu všechny lyže namazány stejně, přece by vyhrály jen jedny — ty nejrychlejší.

To je dáno už výrobou a konstrukcí. My máme jen to, co dostaneme, když obdržím nový pár lyží, nemůžu už s ním nic dělat. Ale kvalita lyží, to ve Vailu nebyl problém jen našich závodníků.

Na jakých lyžích jezdíte?

Atomic.

Můžete porovnat mistrovství světa 1989 ve Vailu s předloňským v Crans Montaně?

V Crans Montaně jsem byla mladší, nezkušenější. Letos už jsem si jela výhradně pro výsledky, ne se jen tak otukávat. Už jsem nebyla tak vyvedená z rovnováhy. Byla tam rozdílná atmosféra: před dvěma lety ve Švýcarsku stály za plůtky podél sjezdovky davy lidí, kteří doopravdy povzbovali. Letos se nás lidé ptali, co to tam máme za závody.

Ve Vailu se na tuhle mimořádnou sportovní událost chystali už v létě. Očekával se velký zájem ze strany diváků. Nebyla celková nálada mistrovství poznamenána smrtí prince Bourbonského?

Návštěvnost závodů byla proti předpokladům asi sedmdesátiprocentní. Myslím, že nešťastná událost před zahájením diváky neodradila. Já osobně si menší návštěvnost vysvětluju tím, že bylo uzavřeno jen asi dvacet procent sjezdovek, takže turisté měli dostatek prostoru k vlastnímu lyžování. Mnozí mu nejspíš dali přednost.

Co bylo pro vás a pro celé družstvo ve Vailu nejtěžší?

Čekání na první závod v kombinacím slalomu. Cítily jsme, že forma je dobrá. Výsledky toho závodu byly dost důležité pro celkové hodnocení v kombinaci. A naše ambice sahaly poměrně vysoko, takže čekání, jak to dopadne, byl dost nervák. Také nám chyběl pomocný trenér Pavel Žurek. Počítaly jsme s ním, byly jsme zvyklé, že s ním chodí na start, a na jednu ho musel někdo zastoupit. Bez něho to bylo těžší.

Jezdíte raději slalom nebo sjezd?

Sjezd. Ovšem s technickým vybavením, které máme k dispozici, je velmi těžké prosadit se mezi světovou špičku. Máme málo lyží, chybějící nám odpovídající sjezdovky, elektronická

měření a ještě mnoho dalších věcí. Když mi všechno ve sjezdu „sedne“, je to vlastně malý zázrak.

Jaké podmínky vám pro závod vyhovují nejvíce?

Mám ráda upravenou trať, kdy sjezdovka není rozbitá a je dobrá podložka. Co se týče teploty, je mi to skoro jedno. Jen když je moc teplo nebo moc zima, není to dobře. Nepotrpím si na uměle vodou vyrobený led, nedá se na něm udržet. Ve Vailu si naštěstí pomáhat umělým ledem nemuseli a ten přírodní mi tolik nevadí.

Co na vás čeká v létě?

Žádný pohov, to vůbec ne. Snad jen v květnu bude trochu volnější období. O tom, jak je strávím, jsem ještě nepřemýšlela. Jinak budu trénovat a učit se.

Co studujete?

První ročník na filozofické fakultě v Bratislavě, obor teorie kultury. Studuju dálkově, při tomhle způsobu výuky už mi nepovolili individuální plán. Zatím nemám ani jednu zkoušku.

Vědí vůbec ve škole, že lyžujete?

Pochybují, myslím, že ne. Zatím jsem ve škole byla jen jednou, takže většina profesorů nejspíš ani neví, že tam chodím.

Proč jste si vybrala právě kulturu?

Nechce se mi, až skončím s lyžováním, dělat někde trenérku nebo učitelku tělocviku. Kultura mě odjakživa bavila, navíc po ukončení studia budu mít dost možností, jak se uplatnit. Samozřejmě — jestli se mi podaří dostudovat.

A příští sezónu?

Především si chci zlepšit FIS body, abych měla lepší startovní číslo, ze kterého bych snadněji mohla útočit na přední pozice. Zatím jsem měla ve slalomu tak třicetku nebo pětaticetku. Pětadvacitku ve sjezdu považují za docela dobrou, ale tam to tolik jako u slalomu nerozhoduje.

Ptala se: M. PÁVOVÁ

Vladimír Podzimek? Znovu na podzim!

Začal v Semilech u trenéra Mojžíra Stuchlíka, pak přešel do Dukly Liberec. V roce 1984 na sebe upozornil vítězstvím na prestižních závodech na Holmenkollenu. Pak přišla dvě zranění a období, kdy forma dosahovala úrovně „středně oblačno“. VLADIMÍRA PODZIMKA jsme zastihli na Světovém poháru při letech na harrachovském mamutu, kde byly jeho skoky slibné. Skončil jako třetí z našich, celkově na devátém místě. Jeho první body v letošním Světovém poháru!

V čem se vaše letošní harrachovské lety lišily od ostatních?

Především znamenaly poslední šanci zabodovat. Už v osmnácti jsem raději létal než skákal, navíc jsem od roku 1985 neměl příležitost, a tak jsem se těšil dvojnásob. Lety mě nezklamaly, moc se mi líbily — možná taky proto, že mi podmínky hrály do ruky.

Jaké podmínky?

Necítím se být tak vyspělým skokanem, abych mohl konkurovat nejlepšímu světovému esům v ideálních podmínkách. Moje šance narůstají se zhoršováním počasí, kdy se soupeři začínají cítit nejistě.

Všechno, co je pro druhé špatné, mně v závodech vyhovuje.

Vy nejistotu necítíte?

Samozřejmě že cítím, to asi každý. Ale dokážu to v sobě překousnout. Už trenér Mojžíra Stuchlíka mě v Semilech naučil jít do všeho s vervou, s plným nasazením, bez ohledu na to, jestli je vítr nebo bezvětří. Dneska jsem mu za to vděčný.

Mnohým skokanům se při pohledu z nájezdové věže harrachovského můstku rozklepala kolena, někteří v tréninku raději sestoupili dolů pěšky.

Cítil jsem obrovský respekt z té výšky nebo vlastně hloubky pode mnou, z toho nesmírného prostoru kolem. Jinak mě na věži provázeli střídavě dvojí pocity. Když mám dobrou formu, je to takový nepokoj: vím, že se ode mne dost očekává a že na to mám, ale bojím se, abych něco nepokazil. Jestliže forma není, mám na věži poslední šanci najít se, probudit, dodat si sebevědomí.

Které z těchto pocitů se v uplynulé sezóně objevovaly častěji?

Zpočátku byla forma celkem dobrá, pak přišly problémy. Teprve ke konci sezóny se všechno srovnalo do solidního stavu. Kdyby mi taková forma vydržela po celou zimu, byl bych spokojený. Není to sice nic moc, ale je to základ, ze kterého se dá vycházet.

A co na podzim, kdy se budete rozjíždět do další sezóny?

Chtěl bych se připravit tak, abych mohl být v zimě sám se sebou spokojený. Víc nic. Je mi čtyřicet, na skokana už nejsem žádný zajíc, ale pořád si nepřipadám odepsaný. Ještě rok mi zbývá do vypršení smlouvy s Duklou Liberec, tak chci odvést dobré výkony.

A pak?

Ještě není nic rozhodnuto. Uvidím, jak mi to půjde. Na vojně jsem absolvoval III. stupeň trenérského kursu, vloni jsem dělal přijímací zkoušky na trenéra I. třídy. Nevzali mě: byl jsem poměrně mladý a ještě jsem neměl „dvojkou“. Tu se snažím získat nyní, I. třídu bych si chtěl doplnit za dva až tři roky. Pak bych eventuálně začal trénovat mládež.

Jak vaše sportování bere manželka?

Na závody doma se ráda přijde podívat. Drží mi palce, bojí se jen, když jdu na obří můstek.

Co děláte ve svém volnu?

Mám dost starostí se zařizováním bytu, když zbyde čas, rád si zahraju golf nebo tenis, dost jezdím na kole. Taky jsem si oblíbil loď a všechno, co k vodě patří — táboráky, písničky.

Ptala se: MARTINA PÁVOVÁ

1 OTÁZKA ODPOVĚĎ

Odpovídá LEO BARTO-NÍČEK, technický náměstek Koh-i-nooru Bílovec.

Přicházejí nám do redakce dotazy, kde sehnat náhradní díly pro lyže na trávu, kdy přijdou do prodeje nové lyže a zda u nás existují nějaké oddíly sdružující lyžaře na trávě.

Pokud jde o náhradní díly, týká se to hlavně „vozíků“. I když

jsme se domnívali, že jsme k novým lyžím přibalili dostatečný počet náhradních vozíků, je možná, že některým jezdčům ani to nestačí. O nové vozíky je možno si k nám napsat, stačí uvést Koh-i-noor, 743 11 Bílovec. Pokud jde o výrobu nových lyží, nyní provádíme ověřovací zkoušky a do konce měsíce bychom měli dodat do pardubického obchodního domu Magnet prvních 200 kusů typu GS 19, určen pro juniory. Do konce roku hodláme na trh dodat 2000 kusů jak GS 19, tak GS 21 (číslo značí počet vozíků). Pokud jde o třetí část otázky: lyžaři na trávě se nyní sdružují ve 45 oddílech (v Praze zatím žádný). Bližší informace poskytne Vladimír Novotný (Wolkerova 4, 602 00 Brno), předseda přípravné komise pro lyžování na trávě (loh)

Náš přední závodník na trávě Juraj Breštenský (Chirana Stará Turá)

Světová univerziáda z pohledu našich sjezdařů

Naše sjezdové disciplíny patří z hlediska dosud získaných medailí a bodovaných míst na světových univerziádách k našim nejúspěšnějším sportovním odvětvím. Ne vždy byla tato skutečnost dostatečně ohodnocena. Např. umístění na zimních univerziádách nebyla plánována do centrálních výkonnostních cílů reprezentačních družstev nebo středisek. Nakonec ale získané úspěchy byly vždy počítány do našich celkových aktiv. V poslední době se sice názory na tento přístup mění a tak doufáme, že brzy budou světové zimní univerziády (podobně jako je tomu v letních sportech) chápány jako nejdůležitější soutěž po zimních olympijských hrách a mistrovství světa.

Od roku 1960 získali naši sjezdaři celkem 22 zlatých, 11 stříbrných a 5 bronzových medailí, z toho převážnou část v posledních deseti letech.

Účast sjezdařů na SZU 89 komplikovala kolize termínů s finálem SP v Japonsku a s finálem EP v Jasně. Po dohodě našich svazů lyžování a vysokoškolského sportu se podařilo vyřešit všechny problémy kolem nominace našich závodníků. V 62členné československé výpravě bylo 8 sjezdařů, 7 sjezdařek a 4 trenéři. Na vyslání této části výpravy se podílely kromě ÚV ČSTV obě ministerstva školství, čtyřem závodníkům hradili pobyt bulharští partneři v rámci družebních recipročních styků.

Počet zúčastněných států ve sjezdových disciplínách byl 26, mužů startovalo 112, žen 66. (ČSSR se dále zúčastnila soutěží v běžeckých disciplínách, v ledním hokeji a v biatlonu, neobsazovali jsme skok a závod sdružený, krasobruslení a poprvé pořádanou soutěž v tzv. short tracku.)

Soutěže sjezdařů začaly za krajně nepříznivé sněhové situace. V cílovém prostoru prakticky nebyl sníh, vše, co pořadatelé přes první noc navezli auty, do rána zase zmizelo. Prostor cíle se tudíž musel posunout směrem k běžecké trati a později do protisvahy.

Stručně k jednotlivým disciplínám:

Superobří slalom v kategorii mužů plně odhalil naše známé nedostatky. Uspokojilo jedině 9. místo Bireše, ostatní závodníci končili v první třetině startovního pole. Naopak velmi dobře absolvovaly tuto disciplínu ženy, i když nakonec s mehoráznou smůlou. Až do č. 25 totiž byla první Stejskalová, druhá Milanová a čtvrtá Hojstřičová. Pak zařadili pořadatelé neplánovanou asi 10 min. úpravu tratě, během níž se prudce ochladilo, sníh se významně zrychlil a tři závodnice s vyššími startovními čísly odsunuly naše reprezentantky z medailových míst na 4., 5. a 7. místo.

Po dalších dvou dnech, kdy se podařilo uskutečnit jedinou tréninkovou jízdu ve sjezdu, pokračoval program **slalomem žen** a naší další smůlou. Hojstřičová dosáhla v prvním kole nejrychlejšího času, bohužel se „zavléknutím“. Tím přišla nejen o úspěch ve slalomu, ale také o téměř jistou medaili v kombinaci. Milanová měla ve slalomu patrně na vítězství, avšak závažná chyba v závěru druhého kola znamenala jen 5. místo. Jandová byla v silné a vyrovnané konkurenci 8.

Výkonnostní úroveň v kategorii mužů byla v Sofii dvakrát vyšší než v roce 1987 v Jasně. Body, které stály v Jasně na závěr první losovací skupiny, znamenaly v Sofii místa nad třicet, a tak se v další disciplíně mužů, v **obřím slalomu**, vešli naši členové reprezentačního družstva jen na 24. a 25. místo startovního pořadí. M. Bireš po druhé chybě vypadl, Vokatý byl 18., Vokřál 23., Mudroch 24. Také s výsledky v této disciplíně nemůžeme být spokojeni.

Sjezdy se jely na hranici platných pravidel. Jedna měřená jízda a bezprostředně po ní závod. V kategorii

žen jsme neměli nárok na první dvě Rakušanky Zanglerovou a Vordereggerovou, které jely na testovaných továrních lyžích a na vosku ZERA/F, který je mimo naše devizové možnosti. Třetí byla vítězka superobřího slalomu sovětská závodnice Bugaová, mimochodem velmi perspektivní. Milanová byla 4. Hojstřičová 6. a Stejskalová 7. **Sjezd mužů:** v měřené tréninkové jízdě byli Bireš a Vokatý se vzájemným odstupem 0,01 s vůbec nejrychlejší. Bireš to zúročil do zlaté medaile, Vokatý jel i závod na stejných lyžích, bohužel „máza“ už nefungovala. Více než sekundu, kterou ztratil na mezičasu po zcela plochem nenáročném prvním úseku, se mu už nepodařilo dohnat. Výsledek — 19. místo a ztížená situace po kombinaci.

Obří slalom žen konečně přinesl po předcházející smůle naše dvojnásobné vítězství. Lepším časem v prvním kole zvítězila Hojstřičová, Milanová byla 2., Stejskalová 5., Jandová 6. Trojkombinace patřila Milanové, Stejskalová byla 6., Jandová 8.

Závěrečný slalom mužů se jel opět za krajně nepříznivých podmínek — minimální viditelnost v horní části, množství nového mokrého sněhu. Vynikající výkon podal Vokatý, který se startovním číslem 19 se posunul nejprve na 7. místo, ve druhém kole se nejlepším časem (téměř sekundu před druhým Jugoslávцем Planskem) zlepšil na 4. místo a tímto výkonem vybojoval již téměř nečekanou bronzovou medaili v kombinaci.

Z čistě sjezdařského hlediska je nutno zdůraznit, že všichni naši závodníci si ve více než 80 % případů zlepšili své FIS body — i členové státní reprezentace. Znamená to, že otázce získu kvalitních bodových hodnot musí věnovat oba svazy daleko větší pozornost a umožnit tedy starty v kvalitních soutěžích již v sezóně, předcházející univerziádě. Bez toho nelze útočit na nejlepší umístění v žádném typu světových soutěží.

Sjezdaři tedy získali 3 zlaté, 1 stříbrnou a 1 bronzovou medaili, třikrát se umístili na 4. místě, třikrát na 5. a třikrát na 6. místě, což znamená 48 bodů do neoficiálního bodování států a významný příspěvek ke druhému místu ČSSR, za Sovětským svazem, v celkovém univerziádním hodnocení národů.

Dr. VILÉM PODEŠVA, CSc.

Přehled univerziád

Nejvýznamnější zimní sportovní soutěž akademiků se zpočátku konala pod názvem **Zimní světové akademické hry**, od roku 1960 jako **Mezinárodní zimní univerziáda** a od roku 1987 jako **Světová zimní univerziáda**.

1928	Cortina d' Ampezzo, Itálie
1930	Davos, Švýcarsko
1933	Bardovecchia, Itálie
1935	Sv. Mořic, Švýcarsko
1937	Zell am See, Rakousko
1939	Trondheim, Norsko
1947	Davos, Švýcarsko
1949	Špindlerův Mlýn, Československo
1951	Polana, Rumunsko
1953	Semmering, Rakousko
1955	Zakopanė, Polsko
1960	Chamonix, Francie
1962	Villars, Švýcarsko
1964	Špindlerův Mlýn, Československo
1966	Sestrières, Itálie
1968	Innsbruck, Rakousko
1971	Pyhäunturi, Finsko
1973	Lake Placid, USA
1975	Livigno, Itálie
1978	Špindlerův Mlýn, Československo
1981	Jaca, Španělsko
1983	Sofia, Bulharsko
1985	Nevegal, Itálie
1987	Štrbské Pleso — Jasná, Československo
1989	Sofia, Bulharsko

Hazard nebo nový sport?

Co všechno se dá vidět při pohledu na zasněžené vrcholky! V poslední době dokonce i barevná křídla padáků, která dávají horolezcům naději na splnění odvěkého snu: snést se ze zdolaného vrcholu do údolí jako na křídlech. Paragliding, tak zní název nové sportovní disciplíny, je ale velmi fyzicky i technicky náročný. Běžný padák sportovci upravili na jakýsi kluzák: Váží pouze okolo 8 kg, snadno se vynese na zádech i vyveze lanovkou, lépe se ovládá při letu i při přistání. Křídlo má obdélníkový tvar, je vyrobeno z materiálu podobného windsurfiingovým plachtám. Dvojitá plachta je prošitá tak, aby vytvořila velké množství komor kapkovitého tvaru, které se při letu plní vzduchem. Tato konstrukce umožňuje relativně vysokou klouzavost, při vhodných podmínkách i několikaminutové plachtění. Zatím se paragliding uplatňuje převážně v zahraničí, ale už i naši horolezečtí reprezentanti ochutnali jeho krásu na šumavském Špičáku nebo na severočeské Rané. Jediným výrobcem kluzáků u nás je Kras Brno, zájemci o tento sport jsou odkázáni vesměs na produkci zahraničních firem Salenia, Boiuin (IMB), Raudonnense, Edelweis. I zde je však prodej možný pouze po předložení potvrzení, že dotýčný absolvoval speciální výcvik.

EVA TREMLOVÁ

Snímky: Jaroslav Kabát

PRO
SPORTOVCE

**nezbytná součást
jídelničky**

**ČERSTVÁ
ZELENINA**

AKROBACIE V BOULÍCH
(čtěte na str. 4-5)

Jubilejní Demänovská

Snímky ing. Juraje Bobuly se vracíme k letošní jubilejní 50. Velké ceně Demänovských jeskyň, která se letos jela jako finále Evropského poháru. Na dolním snímku

vlevo si trofej za vítězství v kombinaci odnáší Švýcar Michael von Grünigen. V Evropském poháru skončila celkově druhá Stefanie Schusterová z Rakouska (snímek vpravo). Na horním dvojeportrétu představujeme společné vítězky závodu ve slalomu: na setinu sekundy měly stejný čas Američanka Pelletierová (vlevo) a Francouzka Jametová.

ČTĚTE

Veletrh Ispo	2
Akrobatické lyžování	4-5
Jiří Parma — rozhovor	6
Metodika	7-8
Anketa Lyžařství	11
Hansjörg Tauscher	14
Prodejna Markeru	15
Novinky ve výstavbě	16

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA:

Co nového ve FIS — náročná sezóna Harrachova — kam přihlášky na maratóny — ústřední trenér hodnotí roční cyklus...

Snímek Jaroslav Trousil

Plenární zasedání

výboru svazu lyžování ÚV ČSTV, které se konalo 20. května v Praze, potvrdilo že lyžařské hnutí se aktivně hlásí k myšlenkám přestavby a v tomto duchu probíhalo také pracovní zasedání. Předseda svazu MUDr. Milan Jirásek v hlavním referátu připomněl, že se zaktivizovala činnost funkcionářského aktivu k zajištění hlavních úkolů a závěrů z celostátní svazové konference a ze VII. sjezdu ČSTV. Po rozpracování rezoluce VII. sjezdu a projednání výsledků, diskuse a připomínek z konference svazu byl zpracován plán hlavních úkolů na další funkční období a je postupně úspěšně plněn.

Při značné kádrové obměně předsednictva bylo nutno nově ustavit jeho odborné komise, ujasnit si jejich programové zaměření a vypracovat plány jejich činnosti. Zbývá úkol detailněji propracovat otázky koordinace, kompetence a návaznosti činnosti jednotlivých komisí, sekretariátu a také komisí národních svazů. Velkou pozornost věnovalo předsednictvo otázkám hospodaření. Bylo ustavena poolová komise, jedná se v oblasti reklamy a sponzorství, jak pro organizační výbory soutěží, tak i pro reprezentační družstva a jednotlivce. Nastaly kladné změny v práci sekretariátu, novým vedoucím sekretářem svazu se stal mistr sportu Stanislav Henych, který byl kooptován do VSL ÚV ČSTV. Svaz chce v co nejširší míře využívat nápadů, názorů, ale i kritiky všech, kteří to s lyžováním myslí dobře. Proto byla na sekretariátu svazu založena kniha připomínek. Tak je umožněno každému, aby se k práci VSL vyjádřil, aby upozornil na nedostatky a také přispěl svými nápady.

Zásluhou obětavých pracovníků oddílů i za nepříznivých sněhových podmínek dařilo se plnit rozhodující úkoly rezoluce VII. sjezdu ČSTV: rozvoj masových forem tělesné výchovy, sportu a turistiky. Proto také byla ustavena komise masového rozvoje. Rozpracovala sjezdové materiály do konkrétních postupů a úkolů, jejichž postupně realizace by měly přinést zkvalitnění a vyšší efektivitu tělovýchovného procesu v lyžování a přispět ke splnění úkolů celé organizace ČSTV. Tato práce nebude lehká, neboť celkový počet 90 000 organizovaných lyžařů tvoří pouhých 3 % celkového počtu lyžujících veřejnosti, odhadovaného na 3 milióny lyžařů. Většina jich lyžuje nepravdělně, neorganizovaně, bez tréninku, často bez základních lyžařských znalostí a dovedností. Je třeba začít se správnou výukou lyžování již od školních výchovných kursů. Velké úkoly čekají i lyžařské oddíly: ve zvýšené míře zakládat skupiny masového a rekreačního lyžování. Komise výzbroje a výstroje má zásluhu, že systematickou spoluprací s výrobními podniky a organizacemi v posledních letech se v podstatě daří uspokojovat požadavky masového a výkonnostního lyžování nejen v množství, ale ve většině případů i v odpovídající kvalitě. Největší problémy jsou v zajišťování odpovídajícího vybavení pro vrcholové lyžování.

Mezinárodní akce FIS uspořádané v ČSSR svým komplexním přínosem znamenaly další kvalitní posun po stránce sportovně-technické, organizační, politické a propagační. Při velkých povětrnostních problémech uplynulé zimy, což znamenalo v mnohých případech přesuny a hlavně odvolání soutěží v celém světě, ČSSR jako jediná účastnická země FIS uspořádala všech 17 mezinárodních akcí. Konaly se také všechny mistrovské a přebornické soutěže zásluhou obětavých, zkušených organizátorů. Tato skutečnost zastíňuje některé menší nedostatky, které budou napříště odstraněny.

V očích veřejnosti je úroveň čs. lyžování posuzována podle výsledků reprezentace. Z hlediska vrcholového lyžování lze považovat sezónu 1988—89 za úspěšnou. Toto hodnocení vyplývá z výsledků dosažených na MS, MSJ, ale i na Světové zimní univerziádě, Zimní spartakiádě spřátelených armád, Spartakiádě bezpečnostních sborů, Družbě a v dalších soutěžích. I při nesporných úspěších se nepodařilo vyřešit odpovídající přípravu juniorů. Vedení svazu si uvědomuje, že je to výrazně limitující faktor budoucích výsledků. O náročném nadcházejícím období MS 1991, 1993, 1995 a ZOH 1992 a 1994, úkolech reprezentačních kolektivů a připravovaných úpravách v systému vrcholového sportu hovořil ústřední trenér Jaroslav Potměšil.

Úspěšnou činnost lyžařů a jejich dobré výsledky ocenil vedoucí delegace ÚV ČSTV místopředseda Pavel Klapuš.

lyžařství

Ročník 75

Číslo 7

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů a vedoucí redaktor ing. Alexandr Žurman. Redaktor časopisu Michael Lohmický. Grafická úprava Zdeněk Köhler. Redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, PhDr. T. Broda, CSc., P. Bušta, P. Honzl, PaedDr. A. Horáček, A. Jedlička, ing. J. Jech, CSc., J. Kotland, JUDr. O. Kulháněk, J. Lánský, M. Lohmický, PaedDr. J. Maršák, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil, CSc., P. Zelenka. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská 1. Tel. 23 13 78 1. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Cena 3 Kčs. Rozšiřuje PNS. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá administrace PNS a doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice a dovoz tisku Praha, závod 01, administrace výrozu tisku, Kafkaova 19, 160 00 Praha 6. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. 6. 1989. Neobjednané příspěvky se nevracejí.

ISSN - 0323 - 1445

Už potřicáté proběhl v Mnichově veletrh sportovních potřeb Ispo (Internationale Sportartikelmesse). Koncem února se na ploše 122 000 čtverečních metrů prezentovalo přes 1350 vystavovatelů z 35 zemí včetně Československa.

STAGNACE NA ÚROVNI

Jako pokaždé na sebe veletrh poustal značnou pozornost: po celém Mnichově visely modrobílá cedule se znakem Ispo, tisk i televize věnovaly výstavě patriční místo. Není se co dívat: zimní Ispo určuje trendy a módy a předvádí novinky ve výzbroji a vstroji pro příští zimu — boj o zákazníka, který se i ve sportovní branži stupňuje do nevídaných obrátok, začíná právě zde.

Jak vlastně vypadá situace na evropském trhu zimních sportovních potřeb? Porovnání obchodních výsledků letošní zimy s loňskou (v době konání Ispo se na toto téma vyjádřila řada předních odborníků) signalizuje stagnaci — i když stagnaci na vysoké úrovni.

Obě sezóny jsou trochu netypické — utrpěly nepřízní počasí, nedostatkem sněhu. To se na trhu v západoevropských zemích projevuje okamžitě: zatímco náš lyžař shání výbavu ještě než dozrají švestky, tamní zákazník nakupuje mnohdy až těsně před odjezdem na dovolenou. A když nejede — počká si s nákupem...

Nejvýraznější ústup zájmu zaznamenal běžkový sortiment, nejméně o 25 %. Sjezdové lyže se udržely na loňské úrovni, u lyžáků se prodej koncentroval na dražší modely, tam obchodníci hlásí plus. Dražší zboží je žádáno i v dámském sjezdařském oblečení, zatímco páňové zůstali ve starém — overaly i dvojdílné komplety

zaznamenaly pokles asi o 30 % ve všech cenových kategoriích. U doplňků se prodej koncentroval na drahé módní lyžařské brýle, na vaky na lyže a vosky.

Tak, a teď kudy z toho ven? Kudy vede cestička těch, kteří chtějí přesto zvyšovat obrát prodeje a tím i zisk? První oblastí je servis. Servis přehnaný, superservis, jehož náklady jdou na úkor nějaké další sféry. Další — koncentrace na jednotlivé skupiny zákazníků. Místo šíře sortimentu nastupuje hloubka nabídky s akcentem na sportovní funkci zboží. „Vše pro sportovní seniory“ — například.

Co si ze závěrů prodeje poslední doby a předpovědi trendů vybrali vystavovatelé na Ispo, na co se vrhli výrobci?

Nebývalou část výstaviště zabrala móda. Už se snad ani nedá mluvit o oblečení — jde o módu jako takovou. Nejen na lyžích a ve sportu teď letí drazé zaplacený nedbalý vzhled — a právě tady se sportovní oblečení dobře uplatňuje. „Jestliže móda obecná hlásí pokles zájmu, sportovní módy se to zatím netýká, přebírá roli i v civilním životě,“ říká pan Weinreb z Uvexu a má pravdu. Uvex vstoupil do této hry řadou brýlí, jejichž použití leží na rozhraní sportu a pláže, lyžování a diskotéky.

Vůbec — renomovaní výrobci lyžařské výzbroje bojují proti stagnaci odbytu málem všichni stejně — rozšířením sortimentu. Všichni najednou jako by vyráběli všechno. Katalog bot Rossignolu je skoro tak tlustý jako katalog lyží, Tyrolia propaguje své lyže dokonce osobní přítomností „cisáře“ Franze Klammera, u Atomícu je ve stánku veliký nápis

Světová novinka u několika párů vystavených vázání a na dotaz, co je na nich tak epochálního, se dozvíte, že nic, že novinkou je fakt, že to vázání firma začíná vyrábět. A tak je to skoro všude.

Další zbraní je barevnost. Lyže už prošly snad všemi možnostmi, tam už nás nic nepřekvapí. [I když — oni si výrobci zas něco najdou!] Lyžáky už dokážou být strakaté jako kolibříci, nebo zase sladěné s lyžemi nebo dalšími doplňky. Držátka na hůlky i hole samé vystavuje nespočet firem — a většina těch držadel je v módních svítících barvách. Nejhezčí jsou asi doplňky — vaky, kabely, sportovní tašky, rukavice. Většinou to má všechno mírnější tóny vyladěné do fialova, žluta o dalších nepřilíš křiklavých odstínů.

Ispo vlády snowboardy, aspoň dvojnásob převyšující počty vystavených lyží. Trend? Móda? Únik výrobců? Ne, výrobci jsou jiní, a velice draví. Barvy a vyzorování snowboardů přesahují skutečně všechny meze — na takovou plochu se už něco vejde a návrháři toho do mrtě využívají. Pokud se tohle rozšíří i k nám, staromilci nechtějí chystatí hodné tmavé brýle!

Až nezaslouženou pozornost návštěvníků (přítom na Ispo smejí jen obchodníci, veřejnost nemá přístup) poutají módní přehlídky, organizované systémem malých tanečních scének, střídajících se rychle po sobě.

Vedení výstavy udílí každoročně pohár nějaké světové sportovní osobnosti, třeba i z let dávno minulých, za „vynikající sportovní výsledky a odolnost jako základ pro tělesnou zdatnost trvajících desítky let“ a s tím související „trvalý příklad pro mládež“. V čestné listině držitelů je i náš Emil Zátopek (vyhlášen v roce 1980), Pelé, Sailer, Killy. Po loňské Vilmě Rudolphové se letošním laureátem stal Reinhold Messner.

IVO DOUŠEK

Složení reprezentačních družstev

Květnové plenární zasedání VSL ÚV ČSTV schválilo složení reprezentačních družstev a realizačních týmů na RTC 1989—90.

DRUŽSTVA A

Běžci: Pavel Benc (1963 — ASVS Dukla Liberec), Luboš Buchta (1967 — SVS ČH Štrbské Pleso), Martin Hušek (1969 — ASVS Dukla Liberec), Martin Janoušek — (SVS Elitex Jablonec nad Nisou), Václav Kourunka (1965), Radim Nyč (1966), Martin Petrásek (1966), Ladislav Švanda (1959 — všichni ASVS Dukla Liberec), Jiří Teplý (1962), Aleš Vaněk (1964 — oba SVS-M Nové Město na Moravě). — Trenér dr. Bohuslav Rázl, asistent Vladimír Sturm, vedoucí RT Petr Honzl.

Běžkyně: Lubomíra Balážová (1968 — SVS ČH Štrbské Pleso), Alžběta

Havrančíková (1963 — SVS-M Liptovský Hrádok), Anna Janoušková (1965 — SVS ČH Štrbské Pleso), Iveta Knížková (1967 — SVS Elitex Jablonec n. Nisou), Eva Pravečková (1969 — SVS ČH Štrbské Pleso), Ivana Rádlová (1968 — SVS Elitex Jablonec nad Nisou), Zora Simčáková (1963 — SVS-M Liptovský Hrádok), Petra Šimůnková (1966 — SVS Elitex Jablonec nad Nisou), trenér Jiří Bartoš, asistent Vladimír Pavlata, vedoucí RT Petr Honzl.

Skokani: Ladislav Dluhoš (1965), František Jež (1970 — oba ASVS Dukla Banská Bystrica), Jiří Malec (1962 — ASVS Dukla Liberec), Jiří Parma (1963 — ASVS Dukla Banská Bystrica), Pavel Ploc (1964), Vladimír Podzimek (1965), Tomáš Portyk (1966), Jaroslav Sakala (1969 — všichni ASVS Dukla Liberec), Martin Švagerko (1967 — ASVS Dukla Banská Bystrica), trenér Rudolf Höhn, asistent Ján Tánčoz, vedoucí RT Josef Lánský.

Sdruženáři: Jaroslav Kerda (1965), Miroslav Kopal (1963 — oba ASVS Dukla Liberec), Josef Kovařík (1966 — ASVS ČH Štrbské Pleso), František Máka (1965), Michal Pustějovský

(1968 — oba ASVS Dukla Liberec), František Repka (SVS ČH Štrbské Pleso), Radomír Skopek (1970 — ASVS Dukla Liberec), Peter Vrbičan (1968 — SVS ČH Štrbské Pleso), trenér Vladimír Seidl, asistent Tomáš Kučera, vedoucí RT Josef Lánský.

Sjezdaři: Adrián Bireš (1969), Marián Bireš (1964 — oba PS Banská Bystrica), David Čermák (1971 — SVS-M Vrchlaby), Peter Jurko (SVS-M Jasná Liptovský Mikuláš), Vlastimil Maxa (1970 — Šumavan Vimperk), Branislav Surový (1972 — SVS-M Jasná Liptovský Mikuláš), Martin Vokatý (1968 — Technika Brno), trenér dr. Pavel Šťastný, asistent Pavel Žurek, vedoucí RT Pavel Zelenka.

Sjezdařky: Lenka Kebrlová (1966 — SVS MŠTVM ČR), Zuzana Kormaňáková (1970 — SVS-M Jasná Liptovský Mikuláš), Jana Krnavcová (1972 — ŠS Banská Bystrica), Lucia Medzihradská (1968), Ludmila Milanová (1967 — obě SVS MŠTVM SSR), Hana Pochobradská (1971 — ŠS Banská Bystrica), Veronika Tarasovičová (1970 — SVS MŠTVM SSR), trenér Milan Beňačka, asistent Pavel Žurek, vedoucí RT Pavel Zelenka.

Skočky z NDR

Šest tisíc párů skoček značky Germina opustí letos továrničku ve Schneckensteinu v NDR. Značná část jde překvapivě na vývoz, především do Sovětského svazu. Velkou reklamu opět udělal „germinám“ Jens Weissflog zlatem a stříbrem v Lahti, a tak o lyže je zájem také v Norsku, Švédsku, Francii i USA. Nový typ váží 3,2 kg (dříve 3,6 kg) je parametry srovnatelný se skočkami Elan, Fischer a Atomic. „Obrovský podíl na vývoji nových lyží měl Weissflog, jeho rady byly neocenitelné,“ říká ředitel závodu Ulrich Tröger.

Účet z Vailu

Po skončení MS mohli organizátoři začít počítat: čistý zisk činil kolem 685 tisíc marek a to není právě moc. Uspořádání stálo 16,65 miliónu marek. Z reklam dostali od sponzorů 9,56 miliónu, z toho si ovšem vyinkasovala 40 procent marketinková společnost IMG (International Management Group) — 3,7 miliónu. Z veřejných příspěvků šlo do pokladny OV MS 2,87 mil., za televizní práva dostali pořadatelé 1,63 mil. a za prodej vstupenek 823 tisíc. Celkové příjmy tedy činily 17,34 miliónu marek.

-VS-

Tráva v Bílovci

Letošní první závody v lyžování na trávě se uskutečnily 7. května v Bílovci na lyžařském svahu zvaném Na dvorku. Bojovalo se o pohár státního podniku Koh-i-noor Bílovec ve slalomu, v devíti kategoriích. Absolutním vítězem a držitelem poháru se stal Vladimír Kvak z Poľnohospodáru Topolčany startující na lyžích GS 21. Celkem se zúčastnilo 44 závodníků z 12 moravských a slovenských oddílů.

Dodejme, že 90 procent závodníků startovalo na lyžích GS 19 a GS 21, které v závěru roku vyrobil s. p. Koh-i-noor Bílovec v ověřovací sérii v počtu 524 párů. Tyto lyže byly vyrobeny ještě za spolupráce s rakouskou firmou Roll racer, která dodala kompletní „vozíky“. Lyže jsou snadno točivé a dobře ovladatelné, tedy plně vyhovují začínajícím lyžařům i závodníkům v mladších věkových kategoriích. V současné době je v zásilkovém obchodním domě Magnet Pardubice k dispozici 200 párů lyží z plastických dílů vlastní konstrukce. Ve druhém pololetí chce podnik dodat na trh kolem 1000 párů lyží GS 19 a GS 21 se změněnou konstrukcí dřevěných výplní. Tyto lyže budou ještě rychlejší než dosavadní.

V dalším období se podnik zaměří také na vývoj, osvojení a výrobu superrychlých lyží určených pro závodní lyžaře vyšších věkových kategorií, které budou konkurovat špičkovým závodním lyžím firmy Roll racer. -LB-

...a v Meziříčí

Lyžařský oddíl Spartaku Velké Meziříčí uspořádal 12. až 14. května národní klasifikační závod v lyžování na trávě. Závodů ve slalomu a obřím slalomu se zúčastnilo v sedmi věkových kategoriích 58 závodníků z 16 oddílů. Na snímku Petra Zezuly vítěz obou disciplín mezi muži Lubomír Masár (Atom Jaslovské Bohunice).

Rossignol v botách

Největším překvapením sjezdářského jara byla bezpochyby zpráva, že francouzská firma Rossignol začne od nové sezóny své sjezdaře také obouvat. Využili toho Peter Jurko i Adrián Bireš. Na tom prvním měla eminentní zájem firma, ten druhý se zase chce zbavit trvalých potíží, které v botách Nordica zažívá. A tak se oba naši lyžaři mohli na vlastní oči přesvědčit, jak že to u rossignolů v kuchyni vypadá. Absolvovali na ledovci v Tignes řadu jízd; po každé museli odpovídat technikům firmy na záladné otázky — kde že botka ještě tlačí, a kde chce zase trochu vytvrdit? Kromě toho se všechny naměřené i zjištěné hodnoty vkládaly do počítače, který také rozhodoval. Inu lyžařská věda je zase o rok dál. Ovšem, co jiného Francouzům zbývá, když je Jurko jednou slalomářem číslo čtyři u firmy. Rossignol si vede přesně žebříček — první je Tomba, druhý Accola, třetí Nilsson a čtvrtý Jurko.

Akrobatické lyžování

VÝVOJ A PERSPEKTIVA

První pokusy o moderní akrobatické lyžování (AL) se datují z konce 20. let. Mladý lékař, lyžař a krasobruslař Němec dr. Fritz Reuel tehdy prosazoval, po vzoru krasobruslařů, výuku oblouků na vnitřní lyži s vnější lyží zvednutou v zanožení (Reuel oblouk). Svými kolegy, lyžařskými cvičiteli, nebyl pochopen a když se proti nim začal „buřičsky“ stavět a přednášet cosi o „volném lyžování“, byl prohlášen za snílka a jako lyžařský cvičitel znemožněn.

Po letech se vzdal přesvědčování a odjel, nemaje jiné volby, do USA. Tam jeho „bláznivé“ ideje našly nejen příznivce, ale brzy se zrodil nový způsob lyžování, free style skiing (lyžování ve volném stylu). Jména dalších průkopníků vynikajících lyžařských akrobatů té doby, jako Mia Engiová, Sandro Wirth, John Eaves, Suzzy Chaf-feová ad. nebyla zapomenuta, patrně též díky Bognerovu filmu „Oheň a led“.

TROJNÉ SALTO

V druhé polovině 60. let řady lyžařských akrobatů rychle sílily, stoupala i výkonnostní úroveň. Rakušan Franz Schmid a Američan Tom Leroy byli prvními akrobaty, kteří předvedli trojné salto. K nejznámějším propagátorům baletu na lyžích patřil vynikající sjezdař a lyžařský cvičitel Švýcar Arthur Furrer, roku 1959 vyloučený ze švýcarského lyžařského svazu, protože holdoval lyžařské akrobacii. Také on se usadil v USA. Vydal první metodickou příručku o základních prvcích baletu na lyžích a stal se zakladatelem moderního baletu na lyžích.

V 60. letech ukončili závodní činnost dva vynikající sjezdaři, Nor Stein Eriksen, olympijský vítěz (1952) a trojnásobný mistr světa (1954), a Švýcar Roger Staub, olympijský vítěz (1960). Také oni odjeli do USA, stali se profesionály a společně s bývalým lyžařským cvičitelem H. Gollnerem z Zell am See, založili první lyžařskou show, se kterou jezdili po celé Americe a předváděli skoky a salta. AL postupně dostávalo závodní charakter.

V roce 1971 byla v USA založena profesionální skupina International Perfect Ski Artists (IPSA), která se mimořádně zasloužila o propagaci rychle se rozvíjející nové disciplíny. Jejím zakladatelem byl Rakušan Manfred Karsten, vynikající skokan, který první skočil při závodech trojné salto vzad. Společně s H. Authierem vybudoval ve francouzském Tignes největší tábory lyžařských akrobatů na evropské půdě.

První organizací AL v Evropě byla Německá organizace pro akrobatické a umělecké lyžování (Deutsche Akrobantik- und Kunstskilauforganisation, DAKSO), později Německý lyžařský svaz akrobacie (Deutscher Freestyle Ski-verband, DFSV). Sdružovaly aktivní závodníky a příznivce AL v NSR. Prezidentem DAKSO se stal jeden z nejúspěšnějších lyžařských akrobatů Evropy a světa, Němec Heinz-Fuzzy Garhamer.

OFICIÁLNÍ UZNÁNÍ

Koncem 70. let měla akrobacie po celém světě vybudovanou solidní členskou a organizační základnu s potřebným kádrem nadšených spolupracovníků. Nastala nová éra vyznačující se snahou po mezinárodním uznání AL za samostatnou lyžařskou disciplínu. Přijetí pod ochranná křídla Mezinárodní lyžařské federace FIS nedalo na sebe dlouho čekat: v květnu 1979 v Nice rozhodl kongres FIS propůjčit AL statut samostatné lyžařské disciplíny a následný kongres v Tenerife 1981 schválil první závodní pravidla AL s 3 disciplínami: jízdu v bouřích, baletem a skoky. Jako poradní orgán představenstva FIS byla ustavena komise pro AL (Committee for Freestyle Skiing). Je-

Nové možnosti v lyžování — obálka knihy, kterou vydal zakladatel skiakrobacie Fritz Reuel roku 1926 a v níž popisuje základy celé nové lyžařské „domény“.

Repro Saša Hynková

jím předsedou byl jmenován Kanadčan John Johnston. T. č. má komise 12 členů. S narůstající agendou byly postupně ustaveny dvě subkomise: 6členná pro pravidla a techniku (1985) v čele s Peter Judgem (CAN) a 5členná pro rozhodčí (1988), kterou vede Olivier Grang (FRA).

MS 1986

Důležitým vývojovým mezníkem se stalo první mistrovství světa, uskutečněné za překrásného počasí v roce 1986 v Lac de Tignes (FRA). Trvalo 6 dnů, jednotlivé závody probíhaly za mnohatisícové účasti diváků a ve všech směrech perfektně. Finalisté předváděli cviky s nejvyšším stupněm obtížnosti. Televizní přenosy měly široký propagační závěr, závody mohli sledovat diváci v celé Severní Americe, v Japonsku, v západní Evropě a v SSSR. Význam AL jako sportu byl podtržen přítomností čtených hostů, mezi nimi byl Juan Antonio Samaranch, prezident MOV, a Marc Hodler, prezident FIS, kterého doprovázeli členové představenstva FIS, princ Alfonso de Bourbon (ŠPA) a Anatolij Akentjev (SSSR). První MS v AL se stalo nejzdařilejší a také nejokázalejší sportovní akcí, kterou kdy AL předvedlo. Finančně bylo mistrovství zabezpečeno sponzory Swatch a IBM. Druhé MS má být uskutečněno 1991 v Oberjochu (NSR) nebo v Lake Placid (USA). Další pak, v pořadí třetí, v roce 1993 v Moskvě.

VÝMĚNNÉ PROGRAMY

V akrobatickém lyžování došlo k prvním recipročním výměnám závodníků v roce 1987. Do té doby vycházela veškerá iniciativa převážně od jednotlivých sportovců, kteří si tréninkové možnosti v cizině zajišťovali sami. Cílem výměnných programů je, jednak pomoci ke zvýšení technické úrovně mladších závodníků, jednak zprostředkovat obecné i specifické poznatky a tím podpořit rozvoj AL ve světě.

V sezóně 1986—87 vývojový trend AL nebyvale zesílil, a to právě díky poprvé realizovaným výměnným programům. Největší výměnný program 1987 se uskutečnil mezi SSSR, Kanadou a Spojenými státy. Sovětské družstvo se zúčastnilo dvou závodů SP v Severní Americe a strávilo téměř celý měsíc v tréninkových střediscích v Mont Gabriel v Kanadě a v Lake Placid v USA. Sovětský svaz

pozval družstva Kanady a USA k reciproční návštěvě do SSSR, k účasti na ligovém finále v dubnu 1987. Na druhé straně zeměkoule se uskutečnil další výměnný program. Japonský lyžařský svaz spolu s C. Suzukim zorganizoval v lyžařské oblasti Ski Fantasia velkorysý výměnný program. Pozvali po dvou závodnicích z Jižní Koreje, Čínské lidové republiky a Austrálie k tříapůlměsíčnímu tréninku v Japonsku. Byla to jedinečná příležitost. Vedle tréninků bylo možno absolvovat školení trenérů, technických delegátů, nebo rozhodčích a Mao Tsunokaie, desetinásobný mistr Japonska, předvedl organizaci velkého závodu v AL.

Systém výměnných programů se bude nepochybně rozšiřovat. V současné době se uvažuje o výměnné akci s latinskoamerickými zeměmi. Zcela mimořádný význam pro rozvoj AL budou mít výměnné programy pro tzv. „rovinnaté země“, kde zájem o AL silně narůstá. Na SP v roce 1987 se objevily první vlašťovky, závodníci Belgie.

CALGARY 1988

Předseda komise FIS pro AL, John Johnston, spolu s Brian Murphym, jedním z místopředsedů ZOH 1988, provedli v lednu 1985 inspekci terénů, určených pro závody AL, zařazených do programu ZOH. Na jaře téhož roku provedla technická komise homologaci vyhlášených sportovišť. V lednu 1986 byla sportoviště otevřena závody SP a roku 1987 byla na nich provedena předolympijská zkouška.

V únoru 1988 se tedy v Calgary AL poprvé představilo na ZOH. Zařazeno do her bylo ovšem jen ukázkově, spolu s dalšími třemi sporty. Na start ve všech třech disciplínách nastoupilo 54 závodníků a závodnic ze 17 zemí. Závodě lemované mohutnou diváckou kulisou, proběhly na dobře upravených tratích hladce. Jízda v boulích byla absolvována za nádherného počasí, zlaté medaile získali Švéd H. Hansson a T. Mittermayerová z NSR. V baletu se diváci těšili z vítězství Ch. Rossiové z Francie. U mužů zvítězil horký favorit H. Reitberger (NSR), který již několik let dominuje ve SP. Zlaté medaile ve skocích převzali Američanka M. Palenchuková a suverénní Kanadan Jean-Marc Rozon, který ve dvou skocích předvedl 6 salt a 7 vrutů.

Rok 1988 byl pro AL rokem významných úspěchů. Komise FIS pro AL se proto mohla hrdě prezentovat na 36. mezinárodním kongresu FIS v Istanbulu, konaném začátkem června. Vydána byla nová, definitivní pravidla, přizpůsobovaná rychle se měnícím technickým požadavkům. Poprvé byly provedeny závody SP také v Japonsku. Ve Finsku proběhlo mezinárodní mistrovství juniorů. Nejduležitějším úspěchem ovšem byly demonstrace na ZOH v Calgary, výsledek několikaleté, tvrdé práce mnoha nadšenců.

ALBERTVILLE 1992

J. A. Samaranch, prezident MOV, při několika příležitostech ujistil zástupce komise pro AL, že MOV vyhoví případné žádosti FIS a udělí AL statut olympijského sportu. Naposled toto ujištění vyslovil v Calgary před zahájením ukázkových soutěží. Rekl: „Obstojí-li akrobacie

před diváky, může být již roku 1992 zařazena do olympijského programu. Rozhodující bude úspěch při demonstraci a souhlas FIS.“ Kongres FIS se v Istanbulu AL zabýval a rozhodl doporučit MOV zařadit do programu her 1992 v Albertville proti očekávání jen jednu z disciplín AL, a to jízdu v boulích. Výkonný výbor doporučení vyhověl a na své schůzi 7. 12. 1988 ve Vídni udělil jždě v boulích statut olympijského sportu. Bude zařazena do programu ZOH 1992 v Albertville. Obě další disciplíny, balet a skoky, zůstávají nadále ukázkovými sporty.

Komisi FIS pro AL nezastihlo rozhodnutí MOV nepřipravenou. Rozpaky byly rychle rozptýleny, neboť i tak jde o největší úspěch, který AL ve svém vývoji na mezinárodním poli kdy dosáhlo.

PERSPEKTIVA

AL dosáhlo během posledních let vysoké technické úrovně. Vybudován byl dobře fungující organizační systém, zajištěny byly i finance. Dá se říct, že dalšímu rozvoji nejakrobatičtějšího sportu již nic nestojí v cestě. Jak dále?

V roce 1988 bylo v různých částech světa započato s plněním jednoho z rozhodujících úkolů, s velkorysým budováním sportovišť.

— V Calgary byla vybudována trať pro jízdu v boulích na doskočišti olympijského můstku P 90, pojmenovaná Super Bowl. Jde o dosud nejstrmější a proto i nejrychlejší trať, která pro tuto disciplínu byla kdy vybudována. Také pro skoky a pro balet budou olympijská sportoviště upravena. Iniciátorem celého projektu je na slovo vzatý odborník Joe Fitzgerald z Calgary, člen Subkomise FIS pro pravidla a techniku AL.

— V SSSR Sportovní komitét schválil vybudování komplexního lyžařského střediska pro AL přímo v Moskvě, hned za olympijským velodromem a veslařským stadiónem. Také poblíž Leningradu se buduje středisko AL pro SP 1990.

— V Japonsku byly v roce 1988 pořádány první závody AL v moderně vybaveném středisku Ski Fantasia. V tomto roce zde byl organizován první závod SP v Japonsku. Výborně organizované závody jsou pořádány i v nově vybudovaném středisku Madarao.

— V Tignes ve Francii, kde byly v posledních deseti letech každoročně pořádány výběrově organizované závody SP a kde v roce 1986 proběhlo přímo manifestačně první MS, přebudováno v Lake Placid v USA. Jde o nejmodernější středisko pro trénink techniky skoků.

Akrobatické lyžování získalo v posledních letech, díky atraktivnosti jednotlivých disciplín a díky jejich sympatickým exponentům, např. Conny Kisslingové (SUI), několikanásobné mistryni v kombinaci, Lloyd Langloisovi (CAN), vynikajícímu skokanovi, Němci Hermanu Reitbergerovi, mistru světa v baletu atd., mnoho sympatií ze strany sportovní veřejnosti. Podmínkou pro další jeho růst jsou nezbytné finance. V tomto směru vsadilo AL na smlouvu se švýcarským hodinářským koncernem Swatch-Watch. Swatch je nejen sponzorem závodů SP, ale také finančně podporuje talentované závodníky a velkoryse zajišťuje velké akce, jakou bylo MS 1986. **OTTO KULHÁNEK**

Protagonisté světové skiakrobacie: zleva Hermann Reitberger z NSR, vítěz v baletu na ZOH 1988 v Calgary, všestranná akrobatka Švýcarka Conny Kisslingová a Kanadan Lloyd Langlois, kterému se nejvíce daří ve skoku

Parma:

Nemohu tušit, co mě potká

„... a na třetím místě zatím s 348 body stále náš Jirka Parma,“ oznamoval místní hlasatel divákům. Nakonec se všechno semlelo jinak. Medaile z harrachovských letů na lyžích o vlásek unikla, zbylo jen neoblíbené čtvrté místo. I tak jsme ale za Jirím Parmou zašli na kousek řeči.

V čem spočívá rozdíl mezi mamutím můstkem a dejme tomu devadesátkou?

Na mamutu se dosahuje větších rychlostí a dále se letí. Většina závodníků žije skokem, neustále jen skáče. Lety jsou zvláštnost, tak trochu prestižní záležitost. Když se mi povede let, mám velmi dobrý pocit.

Cítíte se jinak při pohledu z věže „mamuta“?

Záleží na tom, o které lety se jedná, na jakém můstku se skáče. Tady v Harrachově je to s pocity nahoře slabší. Už před několika lety jsem tvrdil, že tenhle můstek je pro skokany jakýmsi bobříkem odvahy. Po Kulmu je druhý nejnebezpečnější můstek. V Kulmu bylo více ošklivých pádů, zaviněných převážně větrem.

Jak může vítr ovlivnit skok?

Když mám špatnou formu, může mi pomoci, ale naopak tomu když je forma dobrá, může uškodit nebo může poponést ty ostatní. Vítr je zrádný, záleží na štěstí. Existují sice konkrétní regule, které stanovují, kdy už se skákat nesmí, ale ty se často porušují.

Myslíte si, že je možné skákat z ještě většího můstku?

Ve světě existují můstky stejně jako je harrachovský, ale nechá se na nich skákat dál. V Harrachově to nejde: zatímco například v Planici je 190 metrů teprve počátek spodního rádiusu, u nás by si člověk připadal, že dopadne na rovinu. Jestli by se dalo skákat z ještě většího můstku? Nejspíš ano, záleželo by ale hodně na organizátorech, na tom, jak všechno připravit, a nesměla by se porušovat pravidla.

Pavel Ploc se v jednom rozhovoru pro noviny zmínil, že v Harrachově se nejedná o lety, ale spíš o dlouhé skoky. Jaký je váš názor?

Pavel měl pravdu. I když musím říct, že letos byl můstek připravený lépe než kdykoliv předtím.

Na čem se skáče lépe: na sněhu, na ledové, umělé nebo keramické stopě?

Všechno má něco do sebe. Nejvíce jsme zatím naskakali na umělé hmotě. Od sněhu se umělá hmota liší tím, že lyže vlastně tlačíme před sebou, místo abychom se jen vezli. Na sněhu ubíhají pod nohama, umělá hmota je zpomaluje. Ledová stopa je ještě lepší než sníh. Hlavně v tom, že vede lyže pořád rovně, je po celé délce nájezdu stejná. Považuji ji za rozmazlování skokanů. V závodě má ale své nedostatky. Musí se po určitém počtu závodníků kropit a namrazuje se na ni jemný sníh, který zpomaluje. Takže když se kropí po pětadvaceti skokanech, první má let čistý, ale pětadvacátý má ve stopě sníh, snižuje se rychlost, závodník má větší problémy. Podmínky jsou pak rozdílné. O keramické stopě si moc mluvit netroufám, mám na ní teprve sedmnáct skoků. Oproti ledové stopě je lepší v tom, že zajišťuje stejné podmínky všem závodníkům. Po celou dobu závodu se rychlost ani skluz nemění.

Jaké podmínky vám nejvíce vyhovují?

Když je člověk ve formě, všechno mu hraje do ruky. Když formu nemá, každá maličkost mu vadí. Vesměs je to ale jedno.

Při Bohemia Crystal turné jste naznačil, že uvažujete o případném odchodu.

To není přesné. Ale je mi čtyřia dvacet a u skokanského sportu člověk nikdy neví. Jeden rok se daří, druhý rok ne — nemohu tušit, kdy mě co potká, kdy budu muset skončit. Není to ani psychické ani fyzické vyčerpání, člověka prostě donutí okolnosti.

Co by následovalo dál? Trenérská práce?

Jestli neví. Trenér — to je ta nejhorší a nejnevědnější funkce ve sportu vůbec. Nadávají mi zdola i shora. Vydrží jen ten, kdo to doopravdy chce dělat. Záleží také na tom, jak to chce dělat. U sportovce je to hodně podobné. Zatím jsem začal dělat elektrotechnickou nástavbu, abych si doplnil maturitu. Jsem ve čtvrtině studia a ještě neví, jak to dopadne. Povolili mi individuální plán, takže spolužáky si zatím pamatuji jen z prvních dnů školy.

Co chystáte na léto?

Chtěl bych pozměnit tréninkový režim. Rád bych spolupracoval s druhým trenérem Táncozem, který lépe rozumí problematice spojené s lyžemi, kombinézami a tím ostatním, který je schopen radit nám tak, abychom skákali na dobré úrovni.

Jak se vám líbilo na mistrovství světa v Lahti?

Byla tam perfektní atmosféra. Čekali jsme sice dost, ale skutečnost nás úplně omráčila. Všechny státy na severu žijí lyžováním, každý divák, který přijde pod můstky, jde opravdu ze zájmu. I sportovci jsou tam dobří, nepanuje mezi nimi žádná závist. Možná proto, že diváci fandí dobrému výsledku a tolik jim nezáleží na tom, jestli ho dosáhl Švéd, Maďar nebo Američan. Chtějí vidět krásné skoky.

Co bylo v Lahti nejnáročnější?

Celý rok jsme se soustřeďovali na získání medaile ve družstvech. Od roku 1985, kdy jsme vybojovali bronz na mistrovství světa, nám pořád utíkala. Neustále jsme byli čtvrtí. Chtěli jsme tu smělu konečně prorazit, a nakonec se to i podařilo. Strašně svazující pocit jsem ale prožíval před závodem. Každý z nás se bál, aby to těm ostatním nepokazil. Na bronz jsme opravdu měli, před závodem jsme uvažovali dokonce o stříbru, jenže Norové měli svůj den a přeskákali nás.

A když jste měli medaili v kapse?

To je jasné, ohromná radost.

V Harrachově stálo pod můstkem mnoho dětí s tužkou a papírem. Rozdáváte rád autogramy?

Vůbec ne. Na vstupenky nebo podobné věci se nepodepisuji. Ví, že to lidem slouží nejvýš měsíc, pak to stejně zahodí. Rád se podepíšu do památníku, taky jsem s ním jako kluk chodíval. Je to pěkná vzpomínka, mám ho dodnes. Ale podepisovat se na vstupenky — zbytečná ztráta času.

Ptala se: **MARTINA PÁVOVÁ**

Snímek Míša Brachtlová

BOULE: zatačej po úbočích boulí

Co se v boulích nemá: Nejdi do boulí dříve, dokud dobře nezvládneš krátké oblouky. Nechoď do obtížných boulí (strmé, ostré) příliš brzy, jenom by tě to odradilo. Na druhé straně si zase nedělej ze sjiždění boulí tolik, abys to musel stále odkládat.

Vyjeď a nech na boulích, aby určovaly tvé oblouky. Nejezdí přes vrcholky boulí a nepouštěj se do hlubokých koryt. Snaž se zatačet po úbočích boulí.

A. Vyjeď po spádnici, ne sjezdem šikmo, a proved první oblouk velmi blízko místa, odkud jsi vystartoval. Zatoč na úbočí boule.

B. Oblouk dostatečně uzavři, abys tím přibrzdil a pak přejeď přes koryto. Připrav se na oporu o hůl.

C. Přejeď nejbližší bouli tak, že využiješ vyjetí na její převrácenou stranu ke snížení rychlosti. Boule vyrovnáš pokrčením dolních končetin.

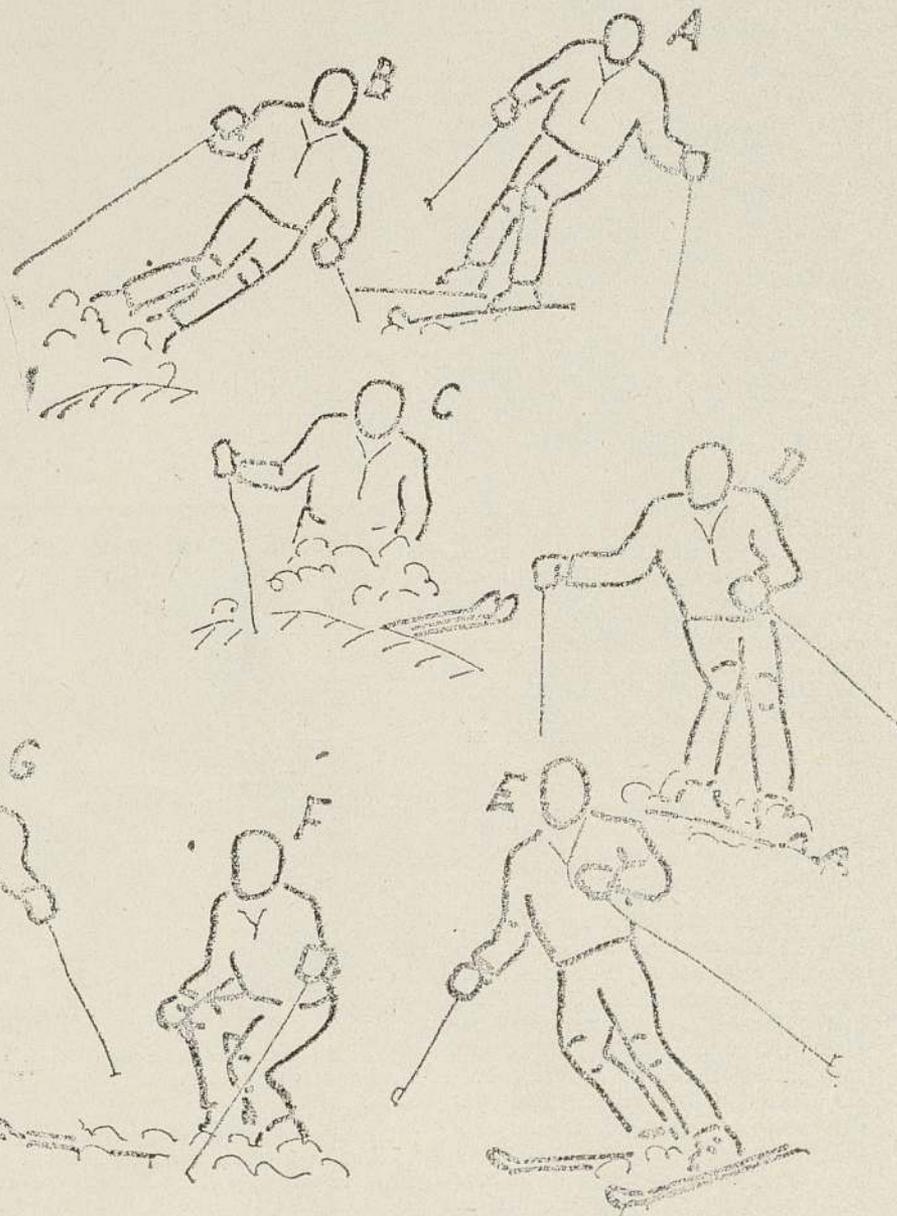
D. Horní část těla usměrňuješ ze svahu a opět natahuješ dolní končetiny.

E. Napínáním dolních končetin udržuj kontakt s dalším úbočím boule. Tímto napnutím také automaticky dočílíš záběr hran.

F. Dokončí oblouk, vyrovněj nejbližší bouli a opři se o hůl. Nezapomeň stále usměrňovat boky a ramena do údolí.

G. Napínej dolní končetiny a udržuje nohama kontakt s odvráceným úbočím boule.

Boule mohou sjiždění oblouky usnadňovat nebo mohou představovat hrozbu. Důležité je terén spíše využívat než s ním bojovat. Nesmíš váhat. Navazuje jeden oblouk na druhý. Ruce měj v pohotovosti, abys byl kdykoliv připraven pro následující oblouk. Jakmile zvládneš oblouky po úbočích boulí, můžeš volit v boulích i jiné, náročnější trasy.

Krusta a těžký sníh:

Nadzvedni lyže nad sníh

Dobrá lyžař se pozná podle toho, že se neomezí jen na upravené sjezdové trasy. Sjíždí i tam, kam si mnozí ostatní netroufnou. A pak se často setká i s těžkým, netočivým sněhem nebo s krustou.

V takových podmínkách je značně obtížné uvést lyže do otáčení. Řešení je jednoduché: uvolnit hrany z této svírající sněhové vrstvy a zahájit oblouk ve vzduchu. Vtip je v tom, zachovat si vyrovnaný postoj při nadzvednutí lyží nad sníh a při opětovém doteku s podložkou.

A. Stejně jako v bouřích, vyjed po spádnicí. Dvakrát nebo třikrát povyskoč, aby sis vyzkoušel, jak se při dopadu lyže boří. Zatěžuj rovnoměrně obě lyže a poskok proved z nízkého postoje.

B. Vyskoč s lyžemi nad sníh a otáčej je ve vzduchu. Uvědom si, že zde pojedíš krátkými oblouky, ne delšími, prokládanými sjezdem šikmo.

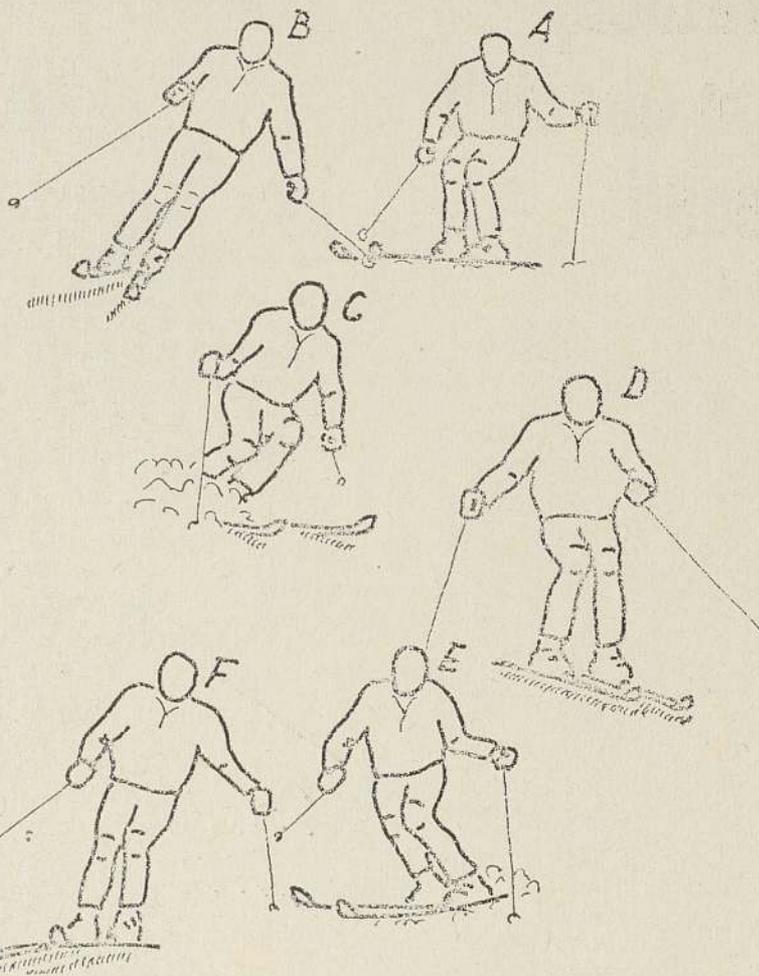
C. Síla tvého dopadu bude značná. Využij nárazu a protlač hrany sněhem. Nech lyže prohnout a dokonči oblouk. Svoji tíhu přitom umístí do středu lyží.

D. Nezástaň dlouho ve snížení. Přeměň přirozené pokrčení při dopadu v nápon, který vyústí v další nadzvednutí lyží. Regulovat úhel jejich otáčení pak nevyžaduje žádné úsilí.

E. Nárazem dopadu proraž krustu nebo těžký sníh. Ve sníženém postoji zůstaň jen tak dlouho, dokud netočíš lyže přes spádnici. Jako při všech krátkých obloucích je důležité, aby horní část těla byla stabilní a netočela se.

F. Opora o hůl ti ustálí ramena. Opří se však o hůl s citem, poněvadž by se ti jinak mohla probořit příliš hluboko.

Při sjíždění pokročilých lyžařů jsou lyže ke konci téměř všech oblouků důrazně zatížené a při zahájení odlehčené. Velikost odlehčení, které potřebujeme k zahájení některých oblouků, je mnohem rozmanitější, než velikost výrazného tlaku, který cítíme, když oblouky zakončujeme. Sjíždění oblouky v krustě a těžkém sněhu představuje krajní případ, kdy pro zahajování oblouků je potřeba odlehčení totální, bez dotyku lyží se sněhem.

Konečné pořadí Světového poháru 1988—1989 sdruženářů

1. Bredesen (Nor.)	25	0	9	25	20	25	15	119
2. Sulzenbacher (Rak.)	12	7	12	15	15	10	20	109
3. Kempf (Švýc.)	0	10	25	20	9	0	5	94
4. B. J. Elden (Nor.)	20	10	10	25	8	12	4	89
5. Apeland (Nor.)	2	25	7	9	15	11	8	83
6. T. E. Elden (Nor.)	15	12	25	25	77			
7. Levandi (SSSR)	11	12	12	15	12	15	12	52
8. Dundukov (SSSR)	20	0	8	11	9	48		
9. Guy (Fr.)	11	7	5	2	3	15	4	47
10. Abratis (NDR)	7	12	20	7	0	46		
11. Ofner (Rak.)	0	20	0	11	12	0	0	43
12. Schaad (Švýc.)	8	8	1	5	0	2	7	31
13. Danielsen (Nor.)	9	8	0	0	6	6	0	29
Repellin (Fr.)	0	0	10	4	0	4	11	29
Ustupski (Pol.)	0	0	0	9	20	0	0	29
16. Andersen (Nor.)	15	4	0	0	4	0	3	26
17. Kopal (ČSSR)	4	0	3	8	0	7	3	25
18. F. Repka (ČSSR)	1	15	0	7	0	1	0	24

Další pořadí čs. reprezentantů: 26. Kerda 11, 32. Pustějovský 9 b.

Umístění družstev: 1. Norsko 589, 2. Rakousko 264, 3. SSSR 243, 4. Francie 222, 5. ČSSR 169, 6. Švýcarsko 165, 7. NDR 146, 8. NSR 85, 9. Polsko a Japonsko oba 29, 11. Finsko 22 b.

V tabulce v prvním sloupci jsou body ze závodu v Saalfeldenu [17.—18. 12. 1988], ve druhém v Oberwiesenthalu [29.—30. 12. 1988], ve třetím v Schonachu [7.—8. 1. 1989], ve čtvrtém v Reit im Winkl [14.—15. 1.], v pátém v Breitenwangu [21.—22. 1.], v šestém v Oslu [4.—5. 3.], sedmém ve Falunu [11.—12. 3.], osmém v Lake Placidu [18.—19. 3.] a v devátém v Thunder Bay [25.—26. 3. 1989].

Světové poháry

SDRUŽENÁŘI

Závod jednotlivců 4. a 5. března v Oslu:
1. T. E. Elden, 2. Bredesen, 3. Apeland [všichni Nor.], 4. Abratis [NDR] a Levandi [SSSR], 6. Sulzenbacher [Rak.], 7. Kempf [Svyc.], 8. B. J. Elden [Nor.], 9. J. Ylipulli [Fin.], 10. Guillaume [Fr.], 11. Marujama [Jap.], 12. Repellin, 13. Guy, 14. Girard [všichni Fr.], 15. Sarafanov [SSSR]. — **27. Pustějovský, 34. V. Repka.** — **Skok:** 1. Bredesen 225,5 (95,5 a 99), 2. T. E. Elden 217,1 (94,5 a 96), 3. Apeland 207,1 (91 a 94,5). — **20. Pustějovský 180,1 (85 a 88), 33. V. Repka 168,0 (79,5 a 84,5).** — **15 km:** 1. B. J. Elden 42:37,9, 2. Blechschmidt [NDR] — 1:22,6, 3. Leonhardt [oba NDR] — 1:24,3. — **33. Pustějovský — 3:57,2, 37. V. Repka — 4:41,0.**

Závod jednotlivců 11. a 12. března ve Falunu: 1. T. E. Elden, 2. Abratis, 3. Levandi, 4. B. J. Elden, 5. Apeland, 6. Sulzenbacher, 7. Leinonen [Fin.], 8. Dundukov [SSSR], 9. Kopal, 10. Danielsen [Nor.], 11. Sarafanov, 12. J. Ylipulli, 13. Andersen [Nor.], 14. Schmidt [NSR], 15. F. Repka. — **25. Kerda.**

Závod jednotlivců 18. a 19. března v Lake Placidu: 1. Bredesen, 2. Sulzenbacher, 3. Guy, 4. Levandi, 5. Dundukov, 6. Dufter [NSR], 7. Schmidt, 8. Apeland, 9. Abratis, 10. Danielsen [Nor.], 11. Kempf, 12. B. J. Elden, 13. Kopal, 14. Schaad [Svyc.], 15. Pelkonen [Fin.]. — **39. F. Repka.** — **Skok:** 1. Bredesen 217,2 (84 a 91,5), 2. Dufter 212,9 (88 a 80), 3. Sulzenbacher 209,2 (89 a 77). — **20. Kopal 185,9 (80,5 a 75), 39. F. Repka 150,8 (69 a 75).** — **15 km:** 1. B. J. Elden 37:59,6, 2. Prenzel [NDR] — 25,3, 3. Abratis — 55,1. — **12. Kopal — 1:38,5, 26. F. Repka — 2:41,6.**

Sprint dvojic v Biwabiku 22. března:
1. Rakousko [Ofner, Sulzenbacher], 2. Norsko [Apeland, B. J. Elden], 3. SSSR [Dundukov, Levandi], 4. ČSSR [Kopal, F. Repka], 5. Francie [Repellin, Guy], 6. NDR [Prenzel, Abratis], 7. NSR [Pohl, Müller], 8. Japonsko [Kodama, Mizajaki].
Závod jednotlivců 25. a 26. v Thunder Bay: 1. Kempf, 2. Girard, 3. Bredesen, 4. Guillaume, 5. Repellin, 6. B. J. Elden, 7. Dundukov, 8. Sulzenbacher, 9. Schaad, 10. Apeland, 11. Pohl, 12. Guy, 13. Andersen, 14. Levandi, 15. Sarafanov. — **33. Kopal, 34. F. Repka.**

FINÁLE

SPORTOVNĚ TALENTOVANÉ MLÁDEŽE ČSSR V BĚHU 3.—5. března v Jeseníku

Starší žáci ročník 1975 — 3 km volnou technikou: 1. Tomáš Tryzna [Ski Jilemnice] 10:53,3, 2. Radek Libnar — 4,1, 3. Jan Horáček [oba Lokomotiva Česká Třebová] — 12,8, 4. Budín [Elitex Jablonec] — 21,2, 5. Matějka [Lomnice n. Popelkou] — 21,3, 6. Koutný [Nové Město na Moravě] — 22,9. — **5 km klasicky:** 1. Radek Libnar 15:54,2, 2. Jiří Koutný — 0,5, 3. Richard Kalásek [Nové Město na Moravě] — 14,7, 4. Kubica — 15,0, 5. Regner [oba Ještěd Liberec] — 18,4, 6. Tuček [ČZ Strakonice] — 23,8. — **Víceboj:** 1. Tomáš Regner 63, 2. Jiří Koutný 62, 3. Pavel Jirsa [Elitex Jablonec] 61, 4. Kubica 59, 5. Libnar 58, 6. Mikulík [RD Jeseník] 55 b.

Starší žáci ročník 1976 — 3 km volnou technikou: 1. Martin Bajčíčák [Slávia Dolní Kubín] 11:34,8, 2. Daniel Slechta [Jiskra Harrachov] — 12,0, 3. Vladimír Rezníček [Lokomotiva Trutnov] — 19,3, 4. Dvořáček [Lokomotiva Česká Třebová] — 20,6, 5. Erben [Jiskra Harrachov] — 21,7, 6. Mládek [ještěd Liberec] — 22,8. — **5 km klasicky:** 1. Martin Bajčíčák 15:59,0, 2. Aleš Smolík [Nové

Město na Moravě] — 55,6, 3. Jan Seyček [Mars Svatka] — 1:16,6, 4. Dohnal [Elitex Jablonec] — 1:35,0, 5. Konopáč [ještěd Liberec] — 1:37,0, 6. Erben — 1:38,2. — **Víceboj:** 1. Jiří Erben a Martin Bajčíčák oba 50, 3. Radim Dvořáček a Filip Cenek [RD Jeseník] oba 48, 5. Jan Kováč [Družstevník Strba] 47, 6. Matejka [Partyzán Banská Bystrica] a Martin Blaschke [Elitex Jablonec] oba 46 b.

Starší žákyně ročník 1975 — 3 km volnou technikou: 1. Alice Knoblochová 12:01,5, 2. Lucie Jónová [obě Spartak Vrchlaby] — 16,2, 3. Iveta Zálepová [Seba Tanvald] — 24,5, 4. Koutná [Elitex Jablonec] — 27,6, 5. Romančáková [Lokomotiva Česká Třebová] — 28,6, 6. Pánková [Spartak Vrchlaby] — 32,0. — **4 km klasicky:** 1. Romana Sanigová [Jiskra Josefův Důl] 14:20,7, 2. Jana Vašková [Elitex Jablonec] — 9,6, 3. Alice Knoblochová — 20,2, 4. Čillerová [Elitex Jablonec] — 21,0, 5. Koutná — 27,7, 6. Německá [Nové Město na Moravě] — 34,5. — **Víceboj:** 1. Barbora Koutná 66, 2. Jana Vašková 65, 3. Martina Mikušová [Jasná Liptovský Mikuláš] 63, 4. Ptáčková [ještěd Liberec] a Karafiátová [Elitex Jablonec] obě 60, 6. Stránská [Elitex Jablonec] a Jónová obě 59 b.

Starší žákyně ročník 1976 — 3 km volnou technikou: 1. Lenka Kučerová [Jiskra Harrachov] 12:15,9, 2. Marcela Kubištová [Spartak Vrchlaby] — 10,8, 3. Šárka Vítková [Ski Jilemnice] — 24,7, 4. Procházková [ještěd Liberec] — 27,9, 5. Hofmanová [Sokol Desná] — 31,0, 6. Hladíková [Spartak Vrchlaby] — 31,2. — **4 km klasicky:** 1. Pavla Ušáková 15:03,9, 2. Václava Bláhová [obě Elitex Jablonec] — 9,0, 3. Marcela Kubištová — 14,3, 4. Žabková [ČH Banská Bystrica] — 16,8, 5. I. Bláhová [Nové Město na Moravě] — 18,5, 6. Nowa [Elitex Jablonec] — 19,3. — **Víceboj:** 1. Lucie Koutová [Lokomotiva Česká Třebová] 63, 2. Lucie Grmanová [Chemické závody Nováky] a Sylva Nowá obě 60, 4. V. Bláhová a Losmanová [Lokomotiva Teplice] obě 58, 6. Procházková 57 b.

PŘEBOR ČSSR DOROSTU V BĚHU

2.—5. 3. 1989 v Ráčkové dolině - pořadatel Tesla Lipt. Hrádok

MLADŠÍ DOROSTENCI

7 km volnou technikou: 1. Ladislav Sopko [TJ Kremnica] 19:35,7, 2. Jan Krupa [Tesla Liptovský Hrádok] — 18,8, 3. Ondřej Valenta [Sokol Dolní Branná] — 19,0, 4. Hauer [ještěd Liberec] — 31,8, 5. Danko [Spartak Hřiňová] — 35,9, 6. Pivnička [Dukla Liberec] — 39,5.

5 km klasicky: 1. Marek Nováček [Dukla Liberec] 16:00,3, 2. Pavel Chlum [Elitex Jablonec] — 16,7, 3. František Kicura [ČH Strbské Pleso] — 17,4, 4. Sopko [TJ Kremnica] — 18,1, 5. Pleskač [Nové Město na Moravě] 23,3, 6. Vřešťal [Univerzita Brno] — 25,4.

3x3 km [první úsek klasicky, další volnou technikou]: 1. Severočeský kraj I. [Nováček, Chlum, Pivnička] 46:15,3, 2. Východočeský kraj I. [Horáček, Šretr, Valenta] — 33,6, 3. Středoslovenský kraj I. [Banko, Trčka, Sopko] — 58,7, 4. Tesla Liptovský Hrádok — 2:00,9, 5. Jihomoravský kraj — 2:06,1, 6. Lokomotiva Pramet Šumperk — 2:07,1.

STARŠÍ DOROSTENCI

10 km volnou technikou: 1. Jiří Kvapil [ČZ Strakonice] 24:49,5, 2. Josef Kučera [Nové Město na Moravě] — 3,4, 3. Peter Kostík [TJ Kremnica] — 19,8, 4. Zahradník [Nové Město na Moravě] — 40,5, 5. Hudač [ČH Strbské Pleso] — 55,3, 6. Rössler [Elitex Jablonec] — 1:00,5.

7 km klasicky: 1. Jiří Kvapil [ČZ Strakonice] 21:21,9, 2. Josef Kučera — 3,4, 3. Jiří Zahradník — 11,5, 4. Janíček [všich-

ni Nové Město na Moravě] — 36,5, 5. Schreier — 38,1, 6. Skalický [oba Dukla Liberec] — 46,0.

3x7 km [první úsek klasicky, další volnou technikou]: 1. Jihomoravský kraj [Zahradník, Janíček, Kučera] 1:12:02,5, 2. Dukla Liberec [Schreier, Skalický, Vašek] — 7,4, 3. Východočeský kraj I. [Kovář, Valenta, Kovářik] — 42,4, 4. Jihochodocheský kraj I. — 55,9, 5. Středoslovenský kraj I. — 1:14,2, 6. Severočeský kraj II. — 1:28,4.

MLADŠÍ DOROSTENKY

5 km volnou technikou: 1. Anna Grošofová [Nové Město na Moravě] 16:07,8, 2. Gizela Denková [Sumavan Vimperk] — 18,4, 3. Lucie Ptáčková [Slovan Karlovy Vary] — 27,8, 4. Jašicová [ČH Banská Bystrica] — 38,4, 5. M. Červinková [Spartak Vrchlaby] — 42,2, 6. Žabková [ČH Banská Bystrica] — 1:01,7.

5 km klasicky: 1. Lucie Ptáčková [Slovan Karlovy Vary] 18:08,1, 2. Anna Grošofová [Nové Město na Moravě] — 4,0, 3. Daniela Bílková [Sokol Dolní Branná] — 11,0, 4. Kouřilová [Elitex Jablonec] — 25,0, 5. H. Červinková [Sokol Dolní Branná] — 31,2, 6. Douďerová [Elitex Jablonec] — 32,7.

3x3 km [první úsek klasicky, další volnou technikou]: 1. Jihochodocheský kraj [Hrdinková, Vobořilová, Denková] 30:54,2, 2. Jiskra Harrachov [Ryglová, Jolana Rázlová, Jana Rázlová] — 20,2, 3. Východočeský kraj I. [Bílková, H. Červinková, M. Červinková] — 21,0, 4. Nové Město na Moravě I. — 21,3, 5. ČH Banská Bystrica I. — 28,8, 6. OV ČSTV Jablonec I. — 57,9.

STARŠÍ DOROSTENKY

7 km volnou technikou: 1. Iveta Zelingerová [Lokomotiva Česká Třebová] 21:08,6, 2. Lucie Chroustovská [Elitex Jablonec] — 10,8, 3. Soňa Mihoková [Tesla Liptovský Hrádok] — 17,4, 4. Páříčková [TJ Kremnica] — 26,4, 5. Blašková [ČH Strbské Pleso] — 28,6, 6. Bukvajová [ČH Banská Bystrica] — 41,3.

7 km klasicky: 1. Martina Vondrová [Elitex Jablonec] 24:37,8, 2. Lucie Chroustovská [Elitex Jablonec] — 5,8, 3. Miroslava Bukvajová [ČH Banská Bystrica] — 25,3, 4. Tučková [VT Vimperk] — 26,2, 5. Nováková [Ski Jilemnice] — 34,7, 6. Brabcová [Nové Město na Moravě] — 36,7.

3x5 km [první úsek klasicky, další volnou technikou]: 1. Východočeský kraj I. [Nováková, Bucharová, Zelingerová] 51:09,1, 2. Středoslovenský kraj I. [Páříčková, Bukvajová, Mihoková] — 14,0, 3. Elitex Jablonec I. [Vondrová, Sůvová, Chroustovská] — 1:12,2, 4. ČH Strbské Pleso — 1:32,6, 5. Východočeský kraj II. — 2:57,4, 6. Elitex Jablonec II. — 3:19,1.

PŘEBOR ČSSR DOROSTU VE SKOKU A V ZÁVODĚ SDRUŽENÉM

3.—5. 3. 1989 na Zadově — pořadatel Sokol Stachy MLADŠÍ DOROSTENCI

Skok K 70 m: 1. Vladimír Reichel [Dukla Liberec] 216,1 (66,5 a 70), 2. Jiří Hradil [ČH Strbské Pleso] 209,5 (67,5 a 67,5), 3. František Rydval [Dukla Liberec] 204,3 (63,5 a 68,5), 4. Rybák [Dukla Banská Bystrica] 189,5 (60,5 a 62), 5. Jiroutek 287,9 (60 a 61), 6. Bartoníček [oba Dukla Liberec] 182,2 (60,5 a 60).

Skok K 88 m: 1. Vladimír Reichel 225,8 (88 a 89,5), 2. František Rydval [oba Dukla Liberec] 213,2 (86,5 a 85,5), 3. Jiří Hradil [ČH Strbské Pleso] 203,1 (83 a 83,5), 4. Jiroutek [Dukla Liberec] 202,2 (79 a 85,5), 5. Bojda [MEZ Frenštát] 194,6 (82,5 a 79), 6. Mojš [Dukla Liberec] 192,4 (84,5 a 76).

Závod sdružený: 1. Jiří Hradil (ČH Štrbské Pleso) 438,00, 2. Milan Kučera 400,86, 3. Jiří Čejchan (oba Dukla Liberec) 398,54, 4. Mazánek (Spartak Vrchlabí) 382,65, 5. Bachleda (ČH Štrbské Pleso) 376,04, 6. Spaček (Ski Jilemnice) 372,65. — **Skok:** 1. Hradil 218,0 (67,5 a 65,5), 2. Mazánek 193,8 (62 a 60), 3. Pitro (Spartak Vrchlabí) 191,7 (61 a 59,5). — **7 km:** 1. Hradil 22:34,9, 2. Spaček — 14,8, 3. Čejchan — 23,7.

STARŠÍ DOROSTENCI

Skok K 70 m: 1. František Jež 222,0 (67,5 a 70), 2. Jaroslav Krejča (oba MEZ Frenštát) 221,4 (66,5 a 72), 3. Jan Kukačka 216,9 (69,5 a 69), 4. Sudek (oba Dukla Liberec) 209,9 (68 a 65,5), 5. Raszka (MEZ Frenštát) 208,2 (65,5 a 65), 6. Berka (Dukla Liberec) 206,9 (64 a 67).

Skok K 88 m: 1. František Jež (MEZ Frenštát) 232,5 (90,5 a 90,5), 2. Libor Sudek (Dukla Liberec) 222,1 (88 a 88,5), 3. Jaroslav Krejča 215,8 (86,5 a 86), 4. Raszka 212,6 (85 a 86,5), 5. Vavěrka (všichni MEZ Frenštát) 210,0 (85,5 a 85,5), 6. Kukačka (Dukla Liberec) 198,28 (83 a 81,5).

Závod sdružený: 1. Rostislav Kraus 429,60, 2. Jan Pidanič (oba Dukla Liberec) 421,04, 3. Zbyněk Pánek (Spartak Vrchlabí) 418,86, 4. Ulrich (Dukla Liberec) 413,9, 5. Bielečík (ČH Štrbské Pleso) 375,82, 6. Štýbr (Dukla Liberec) 369,96 b. — **Skok:** 1. Pánek 213,5 (68 a 62), 2. Kraus 209,6 (62 a 69), 3. Pidanič 209,1 (57,5 a 58,5). — **10 km:** 1. Kraus 31:18,3, 2. Ulrich — 37,5, 3. Pidanič — 40,3.

**PŘEBOR ČSSR
DOROSTU VE SJEZDOVÝCH
DISCIPLÍNÁCH
21.—25. 2. 1989**

**na Špičáku na Šumavě
- pořadatel TJ Sport. areál
Klatovy**

DOROSTENCI

Sjezd (délka tratě 1270 m, převýšení 295 m): 1. David Čermák (Spartak Rokytnice) 1:38,43 (48,96 a 49,47), 2. Branislav Surový (Jasná Liptovský Mikuláš) — 0,91 (49,23 a 50,11), 3. Vlastimil Maxa (Šumavan Vimperk) — 0,93 (49,12 a 50,24), 4. Venglarčík (PS Banská Bystrica) — 1,59, 5. T. Kučera (Chemická Ústí) — 2,33, 6. D. Kučera (Bohemians) — 2,44.

Superobří slalom (délka tratě 1420 m, převýšení 295 m, 35 branek): 1. David Čermák (Spartak Rokytnice) 1:00,95, 2. Branislav Surový (Jasná Liptovský Mikuláš) — 0,58, 3. Vlastimil Maxa (Šumavan Vimperk) — 1,19, 4. I. Surový (PS Banská Bystrica) — 1,63, 5. Jirásek (Bohemians) — 1,83, 6. Klauz (UK Bratislava) — 1,86.

Obří slalom (převýšení 275 m, v obou kolech 42 branek): 1. Dan Kučera (Bohemians) 2:11,42 (1:06,63 a 1:04,79), 2. David Čermák (Spartak Rokytnice) — 0,83 (1:06,60 a 1:05,65), 3. Ivan Surový (PS Banská Bystrica) — 0,93 (1:06,82 a 1:05,53), 4. T. Kučera (Chemická Ústí) — 1,16, 5. Košek (Textilana Liberec) — 1,24, 6. Klauz (UK Bratislava) — 1,33.

Slalom (převýšení 130 m, v obou kolech 62 branek): 1. Tomáš Kurek (VŠ Olomouc) 1:52,41 (54,40 a 58,01), 2. Branislav Surový (Jasná Liptovský Mikuláš) — 0,34 (55,26 a 57,49), 3. Radim Košek (Textilana Liberec) — 1,32 (55,15 a 58,58), 4. Čermák (Spartak Rokytnice) — 1,38, 5. T. Kučera (Chemická Ústí) — 1,71, 6. Klauz (UK Bratislava) — 2,97.

DOROSTENKY

Sjezd (délka tratě 1270 m, převýšení 295 m): 1. Jana Krnvcová (PS Banská

Bystrica) 52,01, 2. Zuzana Kormaňáková (Jasná Liptovský Mikuláš) — 0,21, 3. Veronika Tarasovičová (PS Banská Bystrica) — 0,52, 4. Sochocká (Chemická Ústí) — 0,53, 5. Berná — 1,08, 6. Pochobradská (obě PS Banská Bystrica) — 1,09.

Superobří slalom (délka tratě 1390 m, převýšení 295 m, 35 branek): 1. Zuzana Kormaňáková (Jasná Liptovský Mikuláš) 1:04,61, 2. Veronika Tarasovičová — 0,24, 3. Hana Pochobradská — 0,93, 4. Krnvcová (všechny PS Banská Bystrica) — 1,25, 5. Kubečková (Slovan Pec) — 1,55, 6. Kapuciánová (Bohemians) — 1,95.

Obří slalom (převýšení 275 m, v obou kolech 41 branek): 1. Lenka Kubečková (Slovan Pec) 2:10,50 (1:05,63 a 1:04,87), 2. Vendula Houdková (Bohemians) — 0,03 (1:05,61 a 1:04,92), 3. Zuzana Kormaňáková (Jasná Liptovský Mikuláš) — 0,11 (1:05,90 a 1:04,71), 4. Holubyová (VŠT Košice) — 1,18, 5. Pochobradská (PS Banská Bystrica) — 1,48, 6. Kapuciánová (Bohemians) — 1,75.

Slalom (převýšení 115 m, v obou kolech 49 branek): 1. Zuzana Kormaňáková (Jasná Liptovský Mikuláš) 1:37,75 (49,12 a 48,63), 2. Hana Pochobradská — 0,56 (49,89 a 48,42), 3. Jana Krnvcová (obě PS Banská Bystrica) — 2,61 (51,15 a 49,21), 4. Kapuciánová (Bohemians) — 3,79, 5. Kubečková (Slovan Pec) — 3,84, 6. Pažoutová (Technika Brno) — 5,13.

**PŘEBOR ČSSR
STARŠÍHO ŽACTVA V BĚHU
23.—24. 2. 1989 ve Vršatci
- pořadatel Sp. ZTS Dubnica
ŽÁCI**

5 km volnou technikou — ročník 1976: 1. Martin Bajčičák (Slovan Dvůr Králové) 20:59,2, 2. Jan Seyček (Mars Svratka) — 34,1, 3. Tomáš Sorger (ČH Štrbské Pleso) — 45,2, 4. Volek (Elitex Jablonec) — 47,8, 5. Mládek (Ještěd Liberec) — 1:07,1, 6. Dutka (Elitex Jablonec) — 1:07,7.

5 km volnou technikou — ročník 1975: 1. Radek Libnar (Lokomotiva Česká Třebová) 19:54,5, 2. Tomáš Tryzna (Ski Jilemnice) — 0,1, 3. Jiří Koutný (Nové Město na Moravě) — 17,7, 4. Matějka (Lomnice nad Popelkou) — 19,3, 5. Budín (Elitex Jablonec) — 27,1, 6. Kubica (Ještěd Liberec) — 37,0.

5 km klasicky — ročník 1976: 1. Martin Bajčičák (Slovan Dvůr Králové) 22:32,4, 2. Jan Seyček (Mars Svratka) — 8,3, 3. Tomáš Dohnal — 1:17,5, 4. Volek (oba Elitex Jablonec) — 1:21,1, 5. Sorger (ČH Štrbské Pleso) — 1:29,5, 6. Smolík (Nové Město na Moravě) — 1:32,4.

5 km klasicky — ročník 1975: 1. Radek Libnar (Lokomotiva Česká Třebová) 21:25,1, 2. Tomáš Regner (Ještěd Liberec) — 46,7, 3. Jan Horáček (Lokomotiva Česká Třebová) — 56,2, 4. Richard Kalásek (Nové Město na Moravě) — 1:02,1, 5. Kubica (Ještěd Liberec) — 1:11,4, 6. Radim Kalásek (Nové Město na Moravě) — 1:13,9.

ŽÁKYNĚ

3 km volnou technikou — ročník 1976: 1. Václava Bláhová 12:20,2, 2. Pavla Ušáková (obě Elitex Jablonec) — 0,9, 3. Lenka Kučerová (Jiskra Harrachov) — 1,5, 4. Nowá (Elitex Jablonec) — 13,6, 5. Hoffmanová (Sokol Dolní Branná) — 30,0, 6. Losmanová (Lokomotiva Teplice) — 36,3.

3 km volnou technikou — ročník 1975: 1. Barbora Koutná 11:25,3, 2. Martina Stránská (obě Elitex Jablonec) — 26,1, 3. Lenka Německá (Nové Město na Moravě) — 29,7, 4. Knoblochová (Spartak Vrchlabí) — 38,3, 5. Sanigová (Jiskra Josefův Důl) — 43,4, 6. Zálepová (Seba Tanvald) — 44,2.

3 km klasicky — ročník 1976: 1. Jana Kučerová 13:13,8, 2. Ivana Bláhová (obě Nové Město na Moravě) — 8,4, 3. Pavla Ušáková — 9,7, 4. Nowá (obě Elitex Jablonec) — 27,8, 5. Losmanová (Lokomotiva Teplice) — 31,5, 6. Procházková (Ještěd Liberec) — 38,2.

3 km klasicky — ročník 1975: 1. Barbora Koutná (Elitex Jablonec) 12:48,1, 2. Romana Sanigová (Jiskra Josefův Důl) — 8,6, 3. Lenka Německá (Nové Město na Moravě) — 15,8, 4. Vaškova — 24,5, 5. Cilerová (obě Elitex Jablonec) — 34,1, 6. Jobová (Lokomotiva Pramet Šumperk) — 47,7.

**PŘEBOR ČSSR
ŽACTVA VE SKOKU
A V ZÁVODĚ SDRUŽENĚM
3.—5. 3. 1989 v Harrachově -
pořadatel TJ Lomnice n. Pop.**

MLADŠÍ ŽÁCI

Závod sdružený — ročník 1978: 1. Jaroslav Havel 418,30, 2. Jaroslav Kříž (oba Jiskra Harrachov) 408,80, 3. Martin Novoročník (TJ Vysoké Tatry) 393,20, 4. Jurča (Sokol Velká Bystřice) 392,45, 5. Doležal (Seba Tanvald) 383,20, 6. Šmejč (Technolen Lomnice) 372,00 b.

Závod sdružený — ročník 1977: 1. Roman Hlaváč (Nové Město na Moravě) 417,36, 2. Vladimír Smíd (Jiskra Harrachov) 411,12, 3. Zdeněk Hnyk (Technolen Lomnice) 407,66, 4. Sulír (ČH Štrbské Pleso) 402,06, 5. Kuřina (Jiskra Harrachov) 401,70, 6. Churavý (Ještěd Liberec) 384,12 b.

Skok K 40 — ročník 1978: 1. Jaroslav Havel 162,1 (32,5 a 31,5), 2. Jaroslav Kříž (oba Jiskra Harrachov) 157,6 (32 a 32), 3. Zbyněk Krompolec (MEZ Frenštát) 156,4 (32,5 a 31), 4. Novoročník (TJ Vysoké Tatry) 147,5 (30 a 30), 5. Kukliš (ČH Štrbské Pleso) 144,8 (30,5 a 29), 6. Čunderlík (Dukla Banská Bystrica) 143,0 (31 a 29).

Skok K 40 — ročník 1977: 1. Vladimír Sulír (ČH Štrbské Pleso) 178,9 (34,5 a 34), 2. Vladimír Smíd (Jiskra Harrachov) 178,5 (34 a 33,5), 3. Roman Hlaváč (Nové Město na Moravě) 171,6 (33,5 a 33), 4. Skoták (MEZ Frenštát) 170,7 (32,5 a 33), 5. Hnyk (Technolen Lomnice) 170,0 (34 a 33,5), 6. Churavý (Ještěd Liberec) 162,8 (32 a 32,5).

STARŠÍ ŽÁCI

Závod sdružený — ročník 1976: 1. Pavel Bernát (Technolen Lomnice) 423,530, 2. Ladislav Rygl (Spartak Vrchlabí) 412,100, 3. Jakub Štýbr (Jiskra Harrachov) 395,450, 4. Turek (Technolen Lomnice) 383,135, 5. Smoleňák (ČH Štrbské Pleso) 374,005, 6. Věchet (Ještěd Liberec) 368,415 b.

Závod sdružený — ročník 1975: 1. Marek Fíurásek (ČH Štrbské Pleso) 429,62, 2. Alex Prax (Nové Lesná) 412,00, 3. Peter Hrstka (ČH Štrbské Pleso) 400,46, 4. Tomko (Desná) 398,10, 5. Krotl (VŠT Liberec) 395,55, 6. Mikule (Technolen Lomnice) 385,18 b.

Skok K 70 — ročník 1976: 1. Pavel Věchet (Ještěd Liberec) 182,3 (59,5 a 60), 2. Pavel Bernát (Technolen Lomnice) 181,4 (59 a 59,5), 3. Jiří Černý (Baník Osek) 172,6 (58,5 a 58), 4. Kapustík 170,9 (56,5 a 59,5), 5. Mesík (oba Dukla Banská Bystrica) 164,5 (56 a 56,5), 6. Štýbr (Jiskra Harrachov) 163,0 (56,5 a 56).

Skok K 70 — ročník 1975: 1. Roman Lasota (TŽ Trinec) 196,8 (63 a 64), 2. Jan Krotl (Slavia VŠST Liberec) 196,3 (63 a 64), 3. Jiří Viktorin (Ještěd Liberec) 194,1 (64 a 60), 4. Chlup (Jiskra Harrachov) 187,1 (59 a 65), 5. Míhuljak (Dukla Banská Bystrica) 186,8 (59,5 a 62,5), 6. Mrugala (Slavia VŠST Liberec) 179,3 (60 a 57).

NAŠE ANKETA

Přinášíme další odpovědi na naši anketu k 75. ročníku časopisu Lyžařství. Významné osobnosti našeho lyžování odpovídají na tři otázky:

1. Co považujete za svůj osobní úkol ve prospěch našeho lyžování v roce 1989?
2. Co by měl častěji přinášet časopis Lyžařství?
3. Které nové faktory podle vás v současnosti a) urychlují, b) zpomalují rozvoj našeho sportu?

MILOSLAV BĚLONOŽNÍK mistr sportu

1. V roce 1989 bych chtěl ještě intenzivně pomáhat při organizaci různých akcí ve skoku na lyžích. Hlavním mým cílem je ovšem najít mladé spolupracovníky, kterým bych mohl tyto úkoly s klidným svědomím předat. Po 35leté činnosti v různých komisích FIS jsem již předal tyto funkce Rudolfu Höhnlvi a přeji mu upřímně mnoho úspěchů v této činnosti.

2. Časopis Lyžařství pochopitelně nemůže přinášet čerstvé výsledky o všech závodech a soutěžích (od toho je denní tisk), ale neměly by chybět výsledky všech mistrovských a přebornických soutěží, včetně žactva a dorostu, dále všech závodů Světového a Evropského poháru, neboť tento odborný časopis slouží funkcionářskému aktivu i dlouhodobě k doplňování statistik. Častěji by se měly objevovat články o dobrých zkušenostech s prací s mládeží. Myslím, že by bylo vhodné zveřejnit i všechny složky vrcholového sportu v lyžování, od sportovních tříd přes TSM, SVS-M, lyžařská gymnázia až k SVS s uvedením míst a počtů zařazených lyžařů podle disciplín. Tento systém vrcholového sportu je dobrý a proto je nutno jej popularizovat a tím podporovat. Už se vžila praxe, že lyžařské oddíly jsou pyšné a mají radost z toho, že se jejich člen probouje od tohoto systému. Nemělo by se ovšem zapomínat na zveřejňování odkud úspěšný reprezentant přišel a kdo jej vypiplal. V celém tomto systému do popředí vystupuje velmi odpovědná výchovná práce trenérů, kteří musejí své svěřence od samého začátku vychovávat s cílem dosažení vzorné reprezentace naší vlasti. Je nutno nejen odborně vést trénink, ale spolupracovat na formování charakteru. Je třeba i mladé sportovce seznamovat se slavnou historií našeho sportu a tím od malička v nich pěstovat národní hrdost, ale současně i skromnost a slušnost. Máme ještě nedostatky v systému vrcholového sportu, ale klady převažují. Nesmíme hazardovat s mladými talenty a ztrácet je při přechodu z jednotlivých stupňů vrcholového sportu. Myslím, že právě na stránkách Lyžařství by se mělo o této problematice mluvit — dobré pochválit a špatné trvale kritizovat.

3. Odpověď na otázku, které faktory v současnosti nejvíce urychlují nebo brzdí rozvoj našeho sportu, je vel-

mi obtížná. Na toto téma by se dalo psát mnohastránkové pojednání. Pokud bych měl odpovědět velmi stručně, tak bych řekl: Rozvoj našeho sportu urychluje poctivá práce na všech úsecích činnosti a brzdí jej nedostatek kvalitního vybavení a nedokonalé služby pro širokou lyžařskou veřejnost. Ovšem to neplatí jen pro současnost. To platilo i v minulosti. Za poslední léto se mnohé zlepšilo, ale k dokonalosti máme ještě hodně daleko.

Prof. PhDr. J. BOGDÁLEK, CSc. předseda VSL jihomoravského KV ČSTV

1. Jako předseda VSL jihomoravského krajského výboru budu prosazovat zjednodušení organizační činnosti výboru svazu a jeho komisí a zkvalitňování jejich práce. Především se zaměřím na odstranění zbytečné administrativy a všech formalností, brzdících naší práci a dále na posilování samostatnosti našich lyžařských oddílů, jako základního článku lyžování.

2. V souvislosti s možností zkrácení termínu uzávěrky jednotlivých čísel zvýšit aktuálnost obsahu. Pokud se to nepodaří, zaměřit se více na odborné a metodické články, které neztrácejí aktuálnost.

3. Formulace otázky dává širokou volnost odpovědi. a) Poctivá práce tisíců lyžařských funkcionářů, kteří přes všechny potíže obětují svůj volný čas pro rozvoj lyžování. b) Za hlavní překážku rozvoje považují

současný stav v ČSTV, kde převažují byrokratické a administrativní metody činnosti, brzdící iniciativu lyžařských pracovníků. Z toho vyplývají objektivní překážky rozvoje, jako např. nedostatek prostředků na činnost, lyžařského materiálu, tratí, jejich úprava apod.

Ing. MIROSLAV JEDLIČKA, CSc. předseda STK-R VSL ČÚV ČSTV

1. Za svůj hlavní úkol v letošním roce považuji solidní přípravu struktury lyžařských soutěží na území ČSR, počínající závodním obdobím 1990—91 a spolupráci při přípravě této struktury na federální úrovni.

2. Na to není snadná odpověď, protože neznám převažující profil čtenářů. Jsou to instruktoři, cvičitelé, trenéři, rozhodčí nebo zájemci o lyžování „z ulice“? Snad by mohlo být více diskusních námětů, které by mohly být zajímavé pro většinu a méně vysoce odborných textů, které mohou být publikovány v metodických dopisech.

3. a) Domnívám se, že v současné době rozvoj lyžování urychluje:

- stále se zvětšující popularizace tohoto sportu,
- dostupnost slušné výzbroje a výstroje,
- propagace zejména běžeckých disciplín pro upevňování tělesné formy a zdraví,
- zlepšující se úprava sjezdových a běžeckých tratí.

b) Za hlavní příčiny, které rozvoj brzdí, považují:

- současný systém organizace vrcholového sportu,
- malou možnost tréninku závodníků na upravených tratích,
- nedostatek výrobních zařízení pro levný umělý sníh,
- kolize, vznikající při střetu zájmů lyžující veřejnosti a výkonnostního a vrcholového lyžování,
- dopad různých opatření, zavedených z ekologických důvodů.

Zvláště negativním vlivem působí na rozvoj sjezdových závodních disciplín v současné době katastrofální situace kolem výkyných slalomových tyčí.

Snímek Pavol Erdziak

Luboš Buchta

Účastníci Festivalovej míle po behu

Na Štrbe k festivalu

V podtatranskej obci Štrba sa záujemci o šport nemôžu na nedostatočnú telovýchovnú aktivitu sťažovať. Dá sa tu kolektívnym loptovým hram, ale aj individuálnym športom. Okolitá pekná členitá príroda láka predovšetkým turistov, ale tiež bežcov, a to v zime i v lete. Nie náhodou sú v tejto obci športové triedy, ktoré vychovávajú lyžiarov bežcov. Dá sa im, to dokazuje aj zostava nášho ženského družstva na tohtoročných majstrovstvách sveta vo Fínsku. V Štrbe začínala celá polovina reprezentácie — Alžbeta Havrančíková a Luba Balážová.

Štrbskí organizátori pripravujú veľa podujatí. Škoda len slabších snehových podmienok, ktoré zapríčinili zánik kedysi veľmi populárnych lyžiarskych pretekov Beh okolo Štrby. Miestnym nadšencom sa dári najmä v letnom období. Malý štrbský maratón poznajú vytrvalci z celej ČSSR, ba i zo zahraničia, v tomto roku sa bude konať už XIII. ročník tohto preteku. Okrem tohto športového sviatku organizujú Štrbania aj menšie bežecké podujatia. Letos v márci pridali k tým pravidelným aj Festivalovu míľu, ktorou spolu s rozhlasovým štábom bratislavského Rádia Elán pozdravili blížiaci sa XIII. Svetový festival mládeže a študentstva. Bolo to mimoriadne športové populudnie, jeho súčasťou bola aj beseda s Lubou Balážovou, Jánom Klimkom a Lubošom Buchtom. Najviac sa hovorilo okolo nedávnych majstrovstiev sveta v Lahti. Luba nevedela vysvetliť, prečo boli na tomto vrcholnom podujatí len štyri ženy a tým sa riskoval štart štafety, od ktorej sa čakalo dobré umiestnenie. Nepochopenie bolo o to väčšie, že na neskorších majstrovstvách sveta juniorek reprezentovalo ČSSR päť dievčat. Luboš Buchta vysvetlil zklamanie našich štyroch mužov, ktorí v záverečnom maratóne vo výhodných pozíciách vzdali niekoľko kilometrov pred cieľom. Všetci traja hovorili o svojich zážitkoch na rôznych podujatiach, o úspechoch, vzoroch, končíkoch, o vzťahoch k zahraničným pretekárom. Priznali, že v našej reprezentácii sa zhoršuje materiálne zabezpečenie. Pretože prítomný boli aj tréneri miestnych športových tried so svojimi zverencami, diskutovalo sa i o veľkom probléme: dosahovať s deťmi výborné výsledky v mladosti alebo ich zafažovať postupne s perspektívou v dospelom veku? Reprezentanti sa zhodli v názore, že u detí netreba urýchľovať výkonnosť, ale viesť ich všestrannosťou k neskoršej špecializácii na ich disciplínu i čo najlepšie výsledky.

Text a snímky: PAVOL ERDZIAK

S členkou Luba Balážová

FRIEDRICH WOLF:

Vzpomínáš?

*Vzpomínáš ještě, jak sjížděli jsme svěží,
cítiti, jak do vlasů nám víchrem sněží,
lyže nám v zákrutech jen svištěly,
vločky letěly,
tepy letěly
výš, ještě výš, až srdce nad horami plálo —
víš, ještě víš, co radosti to dalo?*

Z němčiny přeložil Karel Daněk

Nitrانيا na maratónoch

Časová kolízia Bielej stopy SNP s podobným masovým behom v NSR König Ludwig-Lauf nám viac rokov bránila splniť predsavzatie prijaté v našom lyžiarskom oddiele Slávia VŠP Nitra: absolvovať všetky známe lyžiarske bežecké maratóny na európskom kontinente. Tento rok vzhľadom k posunutiu termínu Bielej stopy SNP sa nám podarilo absolvovať i tento beh. Preto môžeme bilancovať. (V zátorke za letopočtom množstvo účastníkov z Nitry):

Vasaloppet (1980 7, 1986 6), Dolomitenlauf (1981 7, 1984 7), Marcialonga (1984 5), Finlandia Hiito (1986 6), Engadin Skimarathon (1987 4), König Ludwig-Lauf (1989 5).

Aká je atmosféra v pretekoch, ktoré svojím rámcom i históriou (nie všetky) sú preda odlišné od pretekoch organizovaných u nás?

Áno, majú tiež svojich víťazov a často sú to účastníci olympiád a ich víťazi, no prevláda predovšetkým mohutnosť tejto ľudskej riavy vyjadrená počtom účastníkov (Vasaloppet 12 tisíc, Finlandia 13 tisíc), čo je pre naše pomery nezvyklé. Tento obrovský kolos národov spravidla vždy žiživá kulisu divákov, ohladupnosť a maximálna slušnosť pretekárov, čo pri všeobecnom dostatku občerstvení, perfektnej zdravotníckej a servisnej službe len umocňuje vnemy a pocity v podmanivej scenérii alpskej alebo severskej prírody. Nadobudli sme veľa skúseností, získali priateľov, mnoho sme videli a poznali.

Doc. ing. JOZEF KULICH, CSC.

Roman Lang - 85 let!

Zasloužilý lyžařský rozhodčí Roman Lang, jeden z několika málo žijících nejstarších členů a činovníků lyžařského svazu, slaví 24. července své pětáosmdesáté narozeniny. Narodil se v Plzni, kde vyrůstal ve známé sportovní rodině, otec byl vynikajícím lyžařem, turistou a tenistou, jeho bratr Norbert byl ve 20. a 30. letech jedním z vedoucích funkcionářů Svazu lyžařů RČS. Roman byl všestranným a do svého zranění velmi úspěšným lyžařem a tenistou, v roce 1925 startoval na MS klasických disciplín v Janských Lázních. V roce 1947 utrpěl těžký úraz, který ukončil jeho závodní kariéru. Od té doby se věnoval funkcionářské činnosti. Za zásluhy o rozvoj tělesné výchovy mu byla udělena řada tělovýchovných vyznamenání; je nositelem medaile dr. Miloslava Tyrše a J. F. Chaloupeckého. Přejeme Romanu Langovi do příštích let hodně zdraví, optimismu a duševní pohody.

● Vyměním nové běžecké boty Suveren (typ Zebra) velikost 44 za velikost 45. Ing. Ivan Kraus, Zákouří 214, 403 39 Ústí n. L. - Chlumec.

● Ponúkám filatelistický a propagačný materiál: Majstrovstvá sveta v lyžovaní 1970 — Vysoké Tatry. Menhard Grünmann, Oštepova 6, 040 01 Košice.

Další ročník JASPA

I v uplynulé sezóně 1988—89 byla hlavní pozornost lyžařského oddílu TJ Janské Lázně zaměřena na péči o výchovu mládeže. Hlavní událostí byl další ročník soutěže JASPO pro školní mládež v obřím slalomu. I při nepříznivých podmínkách se uskutečnil seriál sedmi závodů. V kategorii mateřských škol zvítězili T. Kolář a K. Formánková, v soutěži žáků 1. a 2. třídy J. Hašek a D. Podzimeková, 3. třídy D. Erlebach a V. Kolářová, 4. a 5. třídy M. Duda a J. Košťálová, 6.—8. třídy T. Havlina a K. Kábrtová. I v letošním roce připravuje oddíl letní výcvikový tábor mládeže. Vedení janskolázeňských lyžařů bylo doplněno novým místopředsedou H. Benou a hospodářkou M. Novákovou.

-tr-

Mladí sjezdaři v Itálii

Zákovské družstvo lyžařského oddílu SA ČSTV Klatovy, které loňského roku vyhrálo Český pohár, spolu s družstvem Slovan Malá Fatra se zúčastnilo začátkem dubna mezinárodních zákovských sjezdových závodů Pinocchio sugli sci v Abetone v Itálii.

Na těchto tradičních zákovských závodech se v letošním roce sešla nebyvalá konkurence 21 států, včetně dvou družstev ze zámoří z USA a Kanady, zejména protože pro nedostatek sněhu byly odvolány závody v Monte Bondone. Většina alpských států zde startovala se svými nejlepšími zákovskými družstvy.

I když i v Abetone byl kritický nedostatek sněhu, připravili pořadatelé velmi kvalitní závody, které však pronásledovalo nepříznivé počasí s hustou mlhou. Proti původnímu programu (slalom a obří slalom) se závodilo ve dvou obřích slalomech. Trati byly velmi dobře upravené, preparované velkým počtem techniků, takže všech 220 startujících, kteří závodili na jedné trati, mělo téměř stejné podmínky.

Stavba obou obřích slalomů, které postavili italsí trenéři, se diametrálně lišila od toho, co pro žáky většinou stavíme v našich podmínkách. Žádné abnormálně přesazené brány, ale velmi jednoduché, plynulé a zejména rychlé tratě, které umožňovaly a vyžadovaly jízdu po plochách lyží a využití optimálního skluzu. To vyhovovalo zejména závodníkům alpských zemí, kteří zde nenašli konkurenci. Bylo velmi poučné se dívat na jízdu těchto mladých závodníků, kteří i ve velkých rychlostech zvládali všechny fáze oblouku bez zbytečného hranění, podjíždění, s maximálním vertikálním pohybem. Zde se projevil výsledek velkého množství natrénované volné jízdy ve velkých rychlostech na perfektně upravených tratích. To většině našich závodníků chybí.

Naše kombinované družstvo obsadilo 5. místo v hodnocení alpských zemí, kam nás pořadatelé zahrnuli, za vítěznou Itálií, Rakouskem, Jugoslávií a Švýcarskem. Z jednotlivců dosáhl nejlepšího umístění mladší žák Václav Kaděra, a to 14. místa. Z nealpských zemí překvapili Holanďané a zejména Maďari.

Ing. ALOIS JANĎURA

Rekordní Štěchovice

Letošní Velké ceny Štěchovic, která se konala o dvou únorových víkendech ve Strážném a v Peci pod Sněžkou, se zúčastnil rekordní počet mladých lyžařů. První víkend přijelo 335 startujících, druhý jich bylo dokonce 504. Obří slalom dorostenců např. obsahoval 130 jmen. Pro pořadatele a rozhodčí to byl v každém závodním dnu sedmihodinový maratón. VC Štěchovic je určena žákům a dorostencům Středočeského kraje a z Prahy, ale nebyli odmítnuti ani ti, kteří přijeli z Liberce, Vrchlaví či dalších krkonošských středisek.

-VS-

Hansjörg Tauscher a jeho...

Jeho povaha: „Musíš zůstat uvolněný,“ říkají všichni těm, kteří chtějí dosáhnout vítězství — jedno v jaké disciplíně. „Když stojí na startu,“ říká o Tauscherovi trenér sjezdu Martin Osswald, „nejraději by ještě viděl film s Micky Mausem nebo slyšel pár vtipů. Nepatří k těm, kteří potřebují hodně klidu. Tauscher není nervózní, ale nervózní jsou jeho soupeři.“

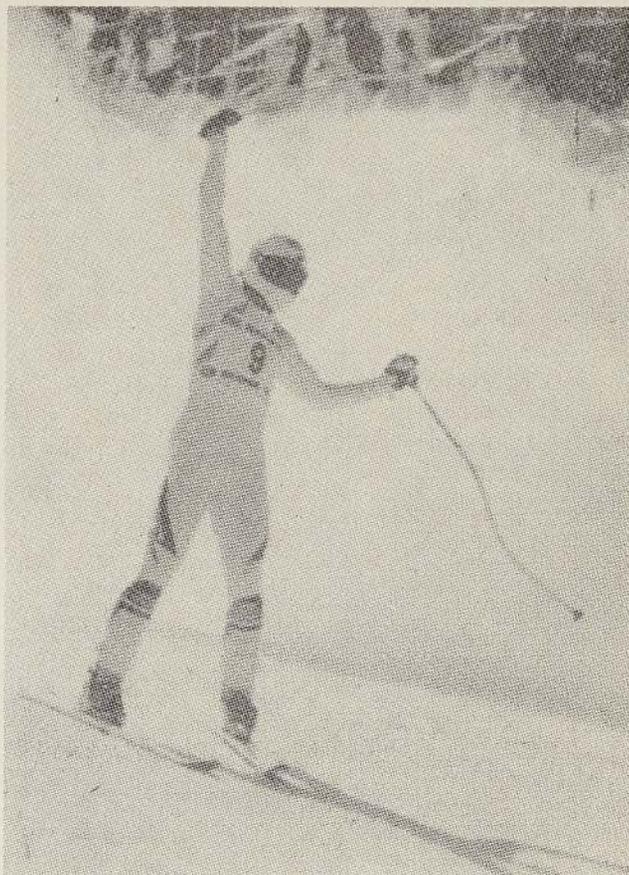
Jeho strava: Také ze stravy nedělá žádnou vědu. Na rozdíl od Wörndla, který přísně dodržuje slavnou dietu dr. Haase, Tauscherovou specialitou je čokoláda zvaná Snickers, proto má také přezdívku Snicky. A jeho strava ve Vailu byla asi následující: hotdogs s hořčicí, hotdogs s kečupem a hotdogs s hořčicí a kečupem.

Jeho síla. „Že ještě není zkažen komerčí,“ říká šéftrenér svazu NSR Willi Lesch. „Že staví na první místo sport a doufám, že to tak zůstane, neboť to je vždy kardinální problém...“

Jeho umění: Podle mezičasů mistrovského sjezdu bylo zřetelné, že Tauscher na rovnějších úsecích ztrácel na Zurbriggena, ale v zatáčkách a strmých úsecích získával. Karl Schranz říká: „Tauscher měl supermateriál, ale jel také v superformě. Skutečně důstojný mistr světa.“ Stříbrný Peter Müller: „V technice projíždění zatáček se ještě od něho mám co učit.“

Člověk a materiál — co je důležitější? Stálá otázka opakující se ve sjezdovém lyžování jako třeba ve formuli 1. K vítězství je potřeba oba. Takže...

Jeho materiál: Italský reportér po 25. místě Maira na lyžích Rossignol a vítězství Tauschera na völklech se ptal svého západoněmeckého kolegy: „Co je ten Vökl za firmu? Koncern?“ „Ne, rodinný podnik ve Straubingu,“ odpověděl novinář NSR. Najednou se všichni začali zajímat

Tauscher v cíli sjezdu ve Vailu

o technologii sjezdovek malé firmy z Dolního Bavorska. V neděli na völklech vyhrála sjezd Walliserová, v pondělí Tauscher. Kástle, atomiky i fischerky byly poraženy. Základem bylo počasí — lyže Vökl jely nejrychleji při zvláštní povětrnostní konstelaci: vysoká vlhkost vzduchu a přesto velký mráz. „Mráz bylo moje štěstí a tím pádem materiál základem vítězství,“ řekl Tauscher.

Dva dni předtím při teplejším počasí si ještě u Vökla rvali vlasy, ale mráz je přeměnil na zázračné sjezdovky. Při posledním tréninku byl nejrychlejší Klaus Gattermann na völklech, který se již více považuje za servismana a podílí se na vývoji lyží. Tauscher (skončil 4. v tréninku) a Wasmeier odešli do restaurace podívat se v televizi na sjezd žen. Oba prohlásili shodně: „Jestliže byl dnes Gatterman tak rychlý, potom může vyhrát jen Walliserová.“ [A taky ano.]

-VS-

Začala Takalová

Finské běžkyně sice od OH 1952 získaly už sedm zlatých olympijských medailí, ale na světových šampionátech to bylo slabší. Teprve v Lahti 1978 se Helena Takalová po 5 km radovala z první zlaté finských běžkyň na MS. „Po olympijských hrách v Calgary jsme ze základu analyzovali společné chyby mužů a žen v přípravě,“ říká Jorma Hyytiä, po Calgary nový sportovní „ředitel“ finského svazu. Chyby byly mj. i v příliš velkých objemech tréninku. Receptem bylo rychlejší tempo, hodně změn v tréninku rychlosti, méně kilometrů, méně přípravy na ledovci v létě. Jorma Hyytiä není ještě spokojen s muži.

JAROSLAV DOSTÁL

Snímek Míša Brachtlová

Kterou z potřeb pro lyžaře jsme na pultech sportovních prodejen postrádali za minulou zimu nejvíce? Kdo si pořizoval nové tuzemské vybavení, nejspíš uhodne: Licenční sjezdové vázání Marker, výrobek Filmového průmyslu Barrandov. Bude po něm stejná shánka i v příští sezóně nebo se situace na trhu zlepší? S touto otázkou jsme se obrátili na ing. Tomáše Holého, obchodního náměstka ředitele FP Barrandov.

„Bezpečnostní sjezdová vázání Marker vyrábíme mimo hlavní výrobní program, přesto dodáváme ročně okolo sta tisíc párů. Velká většina — zhruba devadesát tisíc — jde na náš trh prostřednictvím Prioru a Obchodu průmyslovým zbožím. Vázání jsou z velké části tvořena z plastů, které se u nás nevyrábějí a je nutné je dovážet. Část devizových prostředků získáváme kooperací s firmou Marker, celková suma je však omezena. Kromě toho — vázání montuje dvacet žen na dvou zastaralých linkách, v jediné místnosti velké desetkrát deset metrů. Před sezónou sice přijímáme deset brigádnic, nastálo ale zvýšit počet pracovníků nelze. Také nemáme další prostory ani stroje. Nemůžeme dále zvýšit výrobu, více než současných sto tisíc párů ročně je nad naše síly.“

Přesto zájemcům o vázání Marker vyšel FP Barrandov vstříc. V květnu 1989 byla otevřena první značková prodejna v ulici Petra Rezka v Pra-

ze 4. Stavební kapacitu poskytla tělovýchovná jednota Tatra, která přeměnila bývalou starou drogerii na moderní interiér. Při slavnostním zahájení se naskytla chvíle na několik otázek. Ředitele FP Barrandov ing. Miloše Lisého jsme se zeptali: Neuváží se o zřízení dalších takových prodejen?

„Zatím je jediná. Ovšem například Filmové laboratoře už otevřely čtyři značkové prodejny, půjčovnu videokazet atd. Pro podnik je to ekonomický přínos, ale zároveň je to nová služba zákazníkovi. Nevidím žádný důvod, proč bychom i my nemohli v průběhu několika let otevřít další značkovou prodejnu.“

Otázka pro Zbyňka Zikmunda, vedoucího odbytu FP Barrandov, zněla: Bude co prodávat?

„Pro podnik je tak trochu prestižní záležitostí, aby pulty nezely prázdnou. Na druhé straně ale nemůžeme kvůli otevření naší prodejny pře-

rušit dodávky Prioru a OPZ, protože ze třiceti procent kryjí naše devizové náklady. Ročně bychom sem měli dodávat dva až pět tisíc párů vázání, je to zčásti závislé i na tom, jaký bude zájem. Poměrně často by měly být na skladě všechny běžné typy od M16 přes M26, M46 až pod MR. Vedle toho by se občas měly objevit i „lahůvkové“ typy M23 a M36. Tělovýchovné jednoty a servisy asi uvítají prodej náhradních dílů, šablon a tibiametrů. Zatím ale nejsou stanoveny maloobchodní ceny tohoto zboží. Kromě prodeje se přímo v prodejně bude montovat a seřizovat vázání. Seřízení bude nejpřesnější v celé republice: Pracovníci TJ Tatra, kteří budou servisní služby provádět, budou mít k dispozici u nás ojedinělé zařízení Huber DMG 90. Budou na něm seřizovat nejen vázání Marker, ale i ostatní typy.“

Lyžařské servisy se přes léto zabývají vyplétáním raket nebo jinými náhradními činnostmi, značková prodejna bude mimo sezónu otevřena jen dva dny v týdnu. Teprve v zimním období se prodejní doba rozšíří na všechny pracovní dny. Svě lyže můžete přinést k seřízení už teď.

Závěrečné slovo dejme vedoucí prodejny, Evě Hořejší. „Přeju si jedině: Aby prodejna posloužila zákazníkům. Bez záznamů, bez mank a bez vrásek.“

MARTINA PÁVOVÁ

Novinky vo výstavbe

Nutnou podmienkou každej športovej činnosti sú športoviská zodpovedajúce najnovším požiadavkám pravidiel a vývoju v technike a výstroji pretekárov. Konanie pretekov na vrcholnej úrovni, najmä medzinárodných vyžaduje občasné úpravy a rekonštrukcie tratí a mostíkov a dopĺňovanie stredísk. Sú to často náročné investície, ale bez nich je trvalý vývoj lyžovania nemysliteľný.

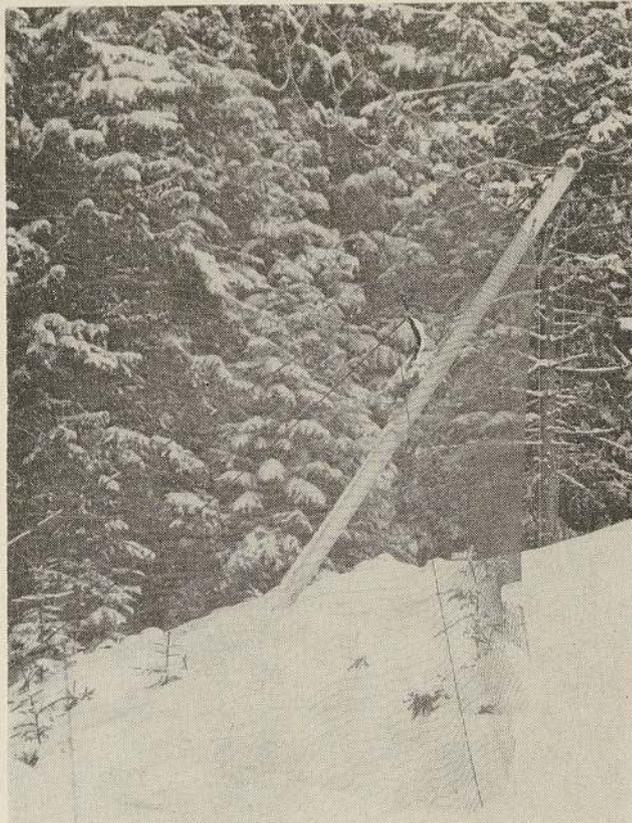
V rámci radu mostíkov z rangu vrcholných medzinárodných podujatí bola technickou komisiou FIS odporúčaná rekonštrukcia i mostíkov P 120 v Harrachove a P 90 na Štrbskom Plese. Pre sezónu 1988—1989 boli obidve rekonštrukcie ukončené a uskutočnili sa na nich prvé medzinárodné preteky.

Na mostíku P 120 v Harrachove rekonštrukcia predstavuje pri nájazdovej rýchlosti v° 108 km zmenu H: N pre bod P z 0,6 na 0,62. Hrana odrazového stola bola posunutá dopredu o 3,0 m a doskočisko bolo upravené nasypáním 2000 m³ zeminou, čo znamenalo zvýšenie úrovne obrysu o 2,0 m. Nový profil má hodnotu K 180. Rekonštrukciu mostíka navrhol Stavoprojekt Liberec (konzultované s M. Belonožníkom) a vyšším dodávateľom stavby boli Průmyslové stavby Brno.

Na Štrbskom Plese bola v závere roku 1988 ukončená rekonštrukcia mostíka P 90. Rekonštrukcia bola náročná, predstavovala radikálnu zmenu profilu. Po úprave doskočiska v prvej etape roku 1985 došlo k druhej etape v rokoch 1987—1988 ku zmene oceľovej konštrukcie nájazdovej veže. Aby sa dosiahlo zväčšenie nájazdového polomeru R₁ bola posunutá hrana odrazového stola o 8,8 m dozadu s jeho súčasným zvýšením. Šikmý most nájazdovej veže bol znížený o 4,42 m pri zachovaní sklonu c 35°, táto úprava si vyžiadala predĺženie previslej časti nájazdu. Mostík má po rekonštrukcii hodnotu H: N pre bod P 0,51 a pre bod K 0,569. Hodnoty P 90, K 120. Automom profilu je člen komisie výstavby VSL ÚV ČSTV Josef Adam, generálnym projektantom rekonštrukcie Športprojektu Bratislava, atelier 40 Žilina, a vyšším dodávateľom stavby Tatranská správa ŤZ SO ČSŽTV Nový Smokovec v spolupráci s VŠZ Košice a Hutnými montážami Ostrava. Rekonštrukcia trvala asi 16 mesiacov.

V oblasti zjazdového lyžovania sme zaznamenali veľkorysú prestavbu strediska Sv. Petr v Špindlerovom Mlyne. Bola tu uvedená do prevádzky nová lanovka POMA TS-2 a boli rekonštruované trate čierna, červená i modrá, ktoré boli navyše propojené spojovacími trasami. Tým sa v Špindlerovom Mlyne vytvorili výborné podmienky nevynímajúc spoluprácu so Správou tělovýchovných zařízení ČO ČSTV.

I v našom najvýznamnejšom stredisku alpského lyžovania v Jasnej sa uskutočnili úpravy na trati č. 7 a trati č. 1 na Záhradkách, čím sa zlepšili podmienky pre tré-

ning i preteky. Problémom v Jasnej ostáva spolupráca s prevádzkovateľmi osobných horských dopravných zariadení. Je to dôsledok doterajšej absencie ČSTV na investičnej aktivite v tejto oblasti. Nie je predmetom tohto článku hľadať vinníka, ale isté je, že chybu treba veľmi rýchlo napraviť.

Na zjazdovke FIS 1 v Jasnej sa v tomto roku podarilo inštalovať na určených úsekoch ochranné siete tak, ako to vyžadujú technické podmienky FIS. O túto investíciu sa postaral MNV Demänovská dolina. Na kľúč ju dodal súkromný dodávateľ Ján Komišák, 091 01 Stropkov, ul. Chotčanská 208. Tento dodávateľ ponúka svoje služby i ďalším záujemcom. Siete sa vyrábajú podľa dokumentácie spracovanej komisiou výstavby VSL, ktorá výrobník i odporúča. Postup realizácie overený pri výstavbe v Jasnej predpokladá komisionálne posúdenie tratí a návrh úsekov pre umiestnenie sietí za prítomnosti dodávateľa a zástupcu komisie výstavby VSL alebo národného zväzu.

Cena 12 m úseku je cca 22 000 Kčs. Podľa platných informácií je možné náklady hradiť z príspevku Štátnej poisťovne.

Z ďalších zaujímavých investícií je hodno spomenúť výstavbu zariadenia pre umelé zasnežovanie (nízkotlaký systém) na 600 m dlhom slalomovom svahu na Pasekách vo Vrátnej. Toto zariadenie za vhodných podmienok umožní lyžovanie a prípravu pretekárov pri nedostatku snehu. Zariadenie na svahu vybavenom lyžiarskym vlekcom POMA H-60 patrí TJ Slovan Malá Fatra Žilina a bude v prevádzke od zimy 1989—1990. Snežné delá dodal Slovšport Žilina. Generálnym projektantom je Športprojekt Žilina.

Snahu o výstavbu zariadení na umelé zasnežovanie zaznamenávame i v iných strediskách (Harrachov, Špindlerov Mlýn, Jasná), kde sú v štádiu prípravy investícií. Zdá sa, že i v tejto oblasti sa ČSSR zaradi medzi štáty, ktoré využívajú techniku na zlepšenie podmienok pre lyžovanie. K existujúcim svahom s umelým snehom pribudnú ďalšie, svojimi parametrami významnejšie.

Ing. JÁN KRÍŽ

predseda komisie výstavby
VSL ÚV ČSTV

Na Fajtově kopci

Snih — nesnih, ve Velkém Meziříčí si s tím velké starosti nedělají. V lyžařském areálu místního Spartaku na Fajtově kopci mohou lyžovat i v létě. Na dolních snímcích vítězové oblastních závodů Ludvík Vacek z Brna (vlevo — ml. žáci) a Petr Zezula z Velkého Meziříčí (st. žáci).

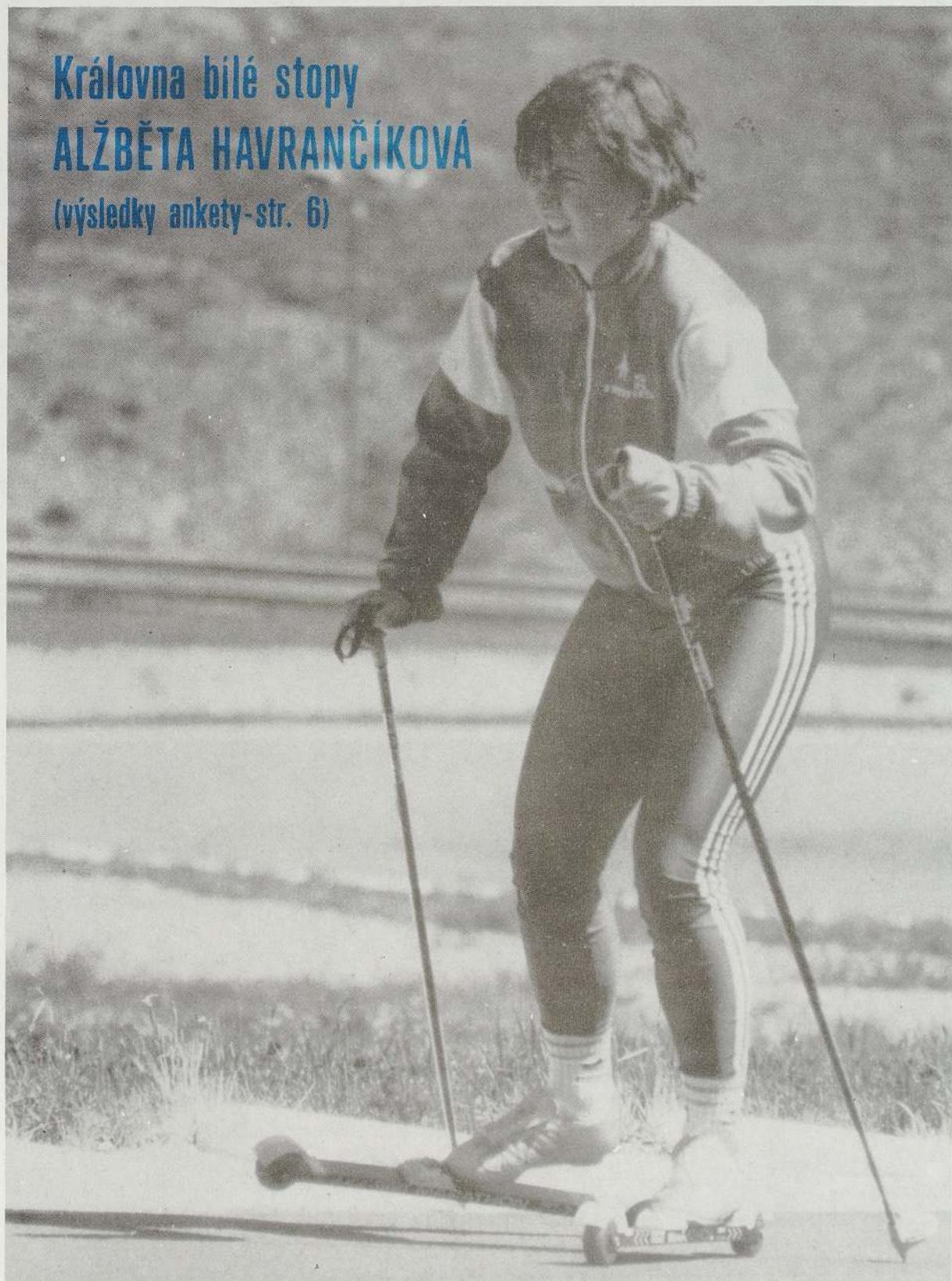
Snímky: Zdeněk Procházka

**Jiří
Parma**
(rozhovor
na str. 15)

Královna bílé stopy
ALŽBĚTA HAVRANČÍKOVÁ
(výsledky ankety-str. 6)

Takový schody do nebe

hm, hm — zpívalo se před čtvrtstoletím v jedné písničce. Takový schody do nebe mají i v Harrachově, i když se tomu kopci, na kterém se schody nacházejí, říká Čerták.

A zrovna v tomto momentě závodníci příliš nebeské pocity neprožívají. Nemá cenu si něco namlouvat: vedle bojového odhodlání bývá v nitru duše skryto i trošku toho strachu. Ten hezký pocit přichází až dole, až když je všechno odbyté. A když z toho někomu kápne i medaile — pak bývá pocit vskutku nebeský. Snímek Bohumil Hynek

ČTĚTE:

Skončil tréninkový cyklus	4
Konference trenérů sjezdu	5
Havrančíková královnou	6
Hry a soutěže — metodika	7-8
SP — výsledky	9-10
Maratóny ve světě	12
Co nového ve FIS	14-15
Ogaři z Bečev — historie	16

NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY *lyžová-
ní na Kavkazu na snímku Ivo Petříka*
Snímek na titulu: Igor Zehl, snímky
na 3. str. obálky: Irena Helmová

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA:

Běžky na autodromu — Proti do-
pínku, proti reklamě — Skokani a
sdruženáři, přehled 88/89 — Talento-
vaná mládež jinak — Stenmark od-
chází

lyžařství

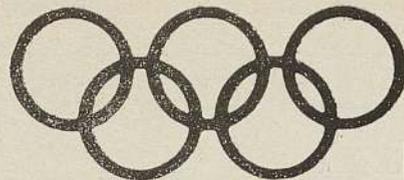
Ročník 75

Číslo 8

Vydává Československý svaz tělesné vý-
chovy v nakladatelství Olympia v Praze.
Šéfredaktor tělovýchovných časopisů a ve-
doucí redaktor ing. Alexandr Žurman. Re-
daktor časopisu Michael Lohanský. Gra-
fická úprava Zdeněk Köhler. Redakční ra-
da: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský,
PhDr. T. Broda, ČSc., P. Bušta, P. Honzl,
PaedDr. A. Horáček, A. Jedlička, ing. J.
Jech, ČSc., J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek,
J. Lánský, M. Lohanský, PaedDr. J. Mar-
šík, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil,
ČSc., P. Zelenka. Redakce: 115 88 Praha 1,
Klimentská 1, Tel. 231 37 81. Vychází jed-
nou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské
závody, n. p., Karlovy Vary. Cena 3 Kčs.
Rozšiřuje PNS. Informace o předplatném
podá a objednávky přijímá každá admi-
nistrace PNS a doručovatel. Objednávky
do zahraničí vyřizuje PNS - ústřední ex-
pedice a dovoz tisku Praha, závod 01,
administrace vývozu tisku, Kačkova 19,
160 00 Praha 6. Uzávěrka tohoto čísla
byla 1. 7. 1989. Neobjednané příspěvky
se nevracejí.

ISSN - 0323 - 1445

90 let našeho olympijského výboru

Poslední květnový den letošního roku byl velkým svátkem olympijského hnutí a ideálů olympismu u nás. Oslavy 90. výročí založení Českého olympijského výboru důstojně završily dosavadní cestu a za přítomnosti předsedy MOV Juana Antonia Samaranche vyzněly jako hold a dík naší zemi za zásluhy o propagaci myšlenek olympismu.

Slavnostního zasedání v Rytířském sále Valdštejnského paláce v Praze se kromě předsedy MOV zúčastnili i představitelé politického a veřejného života. Předseda ÚV ČSTV a ČSOV Jindřich Poledník ocenil v úvodu svého slavnostního projevu průkopnické úsilí při zakládání ČOV, zejména skutečnost, že zástupce českého národa dr. Jiří Guth byl členem MOV od jeho založení. Přes tehdy nepřívznivou politickou situaci držel ČOV prapor vlastenectví hrdě vztýčený a dokázal zajistit samostatnou účast Čechů na olympijských hrách konaných před 1. světovou válkou s výjimkou I. OH v Aténách a III. OH konaných za mořem.

Předseda ČSOV připomněl, že olympijské ideje zůstávají jedněmi z nejvyšších hodnot novodobých dějin, přínosem humanismu, vzájemnému porozumění a spolupráci mezi národy. Přesto Jindřich Poledník nabádal k realismu: „Sdílíme obavy, aby negativní jevy dnešního sportu — jako například rostoucí násilí nebo nedostatek smyslu pro fair play — nesnížily nebo dokonce neochromily rozvoj olympismu. Stávalo se, že tyto nebezpečné jevy byly v mezinárodním sportu posuzovány příliš shovívavě.“ V závěru hovořil o úkolech, které si před sebe ČSOV klade do dalšího období. „Naše aktivita se bude ubírat v duchu přestavby. Musíme usilovat o větší autoritu a vážnost sportu a olympijského hnutí v naší společnosti. Dáváme si za úkol vzájemně přiblížit všechny složky sportu, protože sport je jenom jeden. Rozmanitost a závažnost úkolů, které si ČSOV vytýčuje, naznačují, že naše činnost bude, obrazně a sportovní mluvou řečeno, spíše maratónem než sprintem.“

Předseda MOV J. A. Samaranch, který byl v ČSSR již na osmé oficiální návštěvě, vyjádřil uznání našemu olympijskému výboru: „Připomíná se hlavně dr. Guth-Jarkovský, ale já bych rád zdůraznil i osobnost profesora Grusse, který byl významným pomocníkem Pierre de Coubertina v době pro MOV mimořádně obtížné. Pro olympijské hnutí vykonali mnohé František Kroutil, Antonín Himl a jejich nástupci Vladimír Černušák a Jindřich Poledník. Vítám také, že ČSOV činy podporuje boj za zachování olympijské jednoty postavené na úzké spolupráci MOV, národních olympijských výborů a mezinárodních sportovních federací.“

Důkazem uznání sportovcům ČSSR bylo předání nejvyššího vyznamenání — Olympijského řádu — Emilu Zátopkovi. Pozornost MOV není zaměřena pouze na vrchol pyramidu sportu. Organizátoři masových soutěží Velké kunratické, odbíjenkářského turnaje v Dřevěnicích a lyžařského běhu Biela stopa SNP převzali diplomy MOV.

Slavnostní ráz mělo i zasedání Československé olympijské akademie, jehož charakter byl také pracovní. Oficiální význam této akce podtrhla přítomnost ředitele muzea MOV v Lausanne Jeana Francoise Pahuda. Dr. Ján Mitošinka vyzdvihl skutečnost, že nová Olympijská charta vyhovuje všem členům MOV bez rozdílu jejich politických, filozofických i náboženských názorů. Tajemník ČSOA Karel Procházka informoval přítomné o obnovení uměleckých soutěží na OH a o našem podílu na nich. Na tuto myšlenku navázal národní umělec Jiří Sequens, když evokoval atmosféru přenosů z olympijských her, jež se mnohdy odpoutaly ze sféry reportáže až k výšinám tvůrčí fantazie.

Mnohem prozaičtější byla diskuse o doping. Ing. Miroslav Šubrt na toto téma řekl: „Dokud nebude doping postaven mimo zákon, dokud jeho šířitelé nebudou trestáni podobně jako obchodníci s drogami, do té doby ze stadionů, velodromů a běžeckých tratí nezmizí.“

Našemu olympijskému výboru je tedy 90 let. Někomu se může zdát novodobá historie olympijského hnutí krátká, avšak co všechno se událo ve světě od roku 1896, kdy Pierre de Coubertin zahajoval I. olympijské hry novověku! Jakými bouřemi prošly naše národy od onoho historického 18. května 1899, kdy dr. Jiří Guth založil Český olympijský výbor!

Žít i sportovat v duchu fair play, vychovávat v něm nastupující generace, vést lidi k úctě k soupeři na sportovním kolbišti, k úctě a slušnosti ke spoluobčanům v civilním životě. To je základem olympijské myšlenky, to je základem života v míru.

-MS-

VELETRH V BRNĚ:

Wintersteiger

Když už si člověk pořídí dráhé lyže, chce jich používat co nejdéle. To platí všude — u nás dvojnásob. Po několika sezónách se ale i ta nejodolnější skluznice pokryje škrábanci, hrany se otupí. Nastupují — nejčastěji — amatérské pokusy dát lyže do pořádku. O tom, jak se taková oprava provádí profesionálně, se mohli dovědět návštěvníci brněnského jarního veletrhu, pokud se zastavili u stánku rakouské firmy Wintersteiger.

Poprvé byly u nás k vidění mašinky postačující k úplnému servisu lyží. Expozici dominovala bruska s třemi pracovišti: na kamenném kotouči ubíral servisman tenoulinké vrstvičky skluznice tak dlouho, až zmizely menší šrámy a srovnaly se dolní plochy hran. Pak přišla na řadu bruska bočních ploch hran, další úpravy poskytl pásový bruska. Na kvalitu broušení má vliv brusná emulze: tvořila ji voda, do níž byla přidána maličkost — příměs zamezující korozi hran.

Na větší díry ve skluznici byla připravena pistole pracující s čistým polyetylénem. Po jeho ochlazení (za dvě, tři minuty) nastoupil hoblík — docela obyčejný, ale vedený školenou

rukou, pak následovalo další kolo na brusce. Vázání nebylo třeba odmontovávat — bylo překryto kopytem, které zároveň sloužilo, jak lyže postupovala bruskou, k regulaci přítlaku broušení. Podle vyjádření zástupců firmy bere bruska tak tenkou vrstvu, že celou opravu by bylo možno provést patnáctkrát!

Až je skluznice dokonale hladká, přichází na řadu poslední procedura: voskování. Voskem je napuštěna textilní páska, ohřátá na patričnou teplotu, páska rychle rotuje a přítlačným skluznice na její povrch se přenesou z pásky právě jen tolik vosku, kolik je potřeba. Úspora vosku je prý 85 procent, samozřejmě odpadá stahování přebytečného vosku a čištění žlábků uprostřed skluznice.

Pro většinu přihlížejících byl nejzajímavější pohled na techniku upravujícího hrany lyží před voskováním skluznice: napřed surově srazil pilníkem ostří hrany na špičce apatce, vždy nejméně čtvrt metru daleko, pak dokonal dílo brusným kamenem (ručním): přešel jím dvakrát celou hranu a docela pořádně přítom tlačil. Hrana prý nemá řezat, pak lyže netočí.

Firma Wintersteiger patří v největším ve svém oboru, služeb jejich strojů využívají přední světové lyžařské firmy, našli bychom je i u našich výrobců lyží. O servisní vybavu byl veliký zájem — věříme, že vyústí v konkrétní dohody. **-id-**

Složení reprezentančních „béček“

Běžci — muži a junioři: Tomáš Čáslavský (1969 — ASVS Dukla Liberec), Stefan Korsch (1971 — SVS ČH Štrbské Pleso), Martin Koucký (1970 — ASVS Dukla Liberec), Josef Kučera (1971 — SVS-M Nové Město na Moravě), Jiří Kvapil (1971 — SVS-M Zadov), Milan Majliš (1970), Vladimír Mierka (1970 — oba SVS ČH Štrbské Pleso), Karel Raaba (1969 — ASVS Dukla Liberec), trenér Milan Urbanec, asistent Ondřej Brůžek.

Běžkyně — ženy a juniorky: Lucie Bucharová (1971 — SVS-M Vrchlabí), Miroslava Bukvajová (1972 — SŠ Banská Bystrica), Lucie Chroustovská (1972 — SVS-M Elitex Jablonec nad Nisou), Soňa Mihoková (1971), Jaroslava Páříčková (1971 — obě SVS ČH Štrbské Pleso), Lenka Tučková (1972 — SVS-M Zadov), Martina Vondrová (1972 — SVS-M Elitex Jablonec nad Nisou), Iveta Zeliglerová (1972 — SVS-M Vrchlabí), trenér Ján Ilavský, asistent Václav Peřina.

Skokani — junioři: Martin Berka (1972 — ASVS-M Dukla Liberec), Jaroslav Krejča (1971 — SVS-M MEZ Frenštát pod Radhoštěm), Jan Kukačka (1971 — ASVS-M Dukla Liberec), Tomáš Raszka (1971 — SVS-M MEZ Frenštát pod Radhoštěm), Vladimír Reichl (1973), František Rydval (1973), Libor Sudek (1971 — všichni ASVS-M Dukla Liberec), Jiří Vaverka (1972 — SVS-M MEZ Frenštát pod Radhoštěm), trenér Jiří Raška, asistent Jindřich Mayer.

Sdružení — muži a junioři: Jiří Hradil (1973 — SVS-M ČH Štrbské Pleso), Jozef Kečka (1970 — SVS ČH Štrbské Pleso), Rostislav Kraus (1971), Milan Kučera (1974 — oba ASVS-M Dukla Liberec), Zbyněk Pánek (1972 — SVS-M Vrchlabí), Ladislav Patráš (1967 — SVS ČH Štrbské Pleso), Jan Pidanič (1972 — ASVS-M Dukla Liberec), Vladimír Repka (1966 — SVS ČH Štrbské Pleso), David Soldát (1971 — SVS-M ČH Štrbské Pleso), trenér Peter Škvaridlo, asistent Ladislav Rygl.

Sjezdáři — muži a junioři: Jiří Dařílek (1968 — Sokol Deštné), Daniel Janyš (1973 — SŠ Banská Bystrica), Petr Jirásek (1972 — SVS-M Vrchlabí), Peter Klauz (1971 — SVS MŠTVM SSR), Radim Košek (1973 — SVS-M Vrchlabí), Peter Kunkela (1969 — PS Banská Bystrica), Tomáš Kučera (1971 — SVS-M Vrchlabí), Borek Mudroch (1964 — Bohemians), trenér Miloslav Sochor, asistent Bohumír Zeman.

Sjezdárky — ženy a juniorky: Veronika Berná (1973 — SŠ Banská Bystrica), Renata Blahová (1974), Dagmar Kapuciánová (1970), Lenka Kubečková (1972 — všechny SVS-M Vrchlabí), Petra Kurková (1973), Zuzana Razusová (1973 — obě SVS-M Jasná Liptovský Mikuláš), Miroslava Sochocká (1971 — SVS-M Vrchlabí), trenér Vincent Kekeli, asistent Kamil Povrazník.

POSTAVTE HORU!

Akrobatický šok

Ne, v titulku nemá být slovo skok, čtete správně. Skutečný šok způsobila všem akrobatickým lyžařům mezinárodní lyžařská federace. Mistrovství světa v lyžařské akrobacii 1993 se uskuteční v SSSR a to — v Moskvě!!!

To je tedy senzace, když uvážíme, že v Sovětském svazu se akrobatické lyžování nalézá někde na pomezí mezi kojencem a batoletem, a že Moskva očima ortodoxních lyžařů stojí v pěkné rovině.

Tedy — má to svým způsobem logiku. Viděl jsem zázemí sovětského sjezdového lyžování i vybavenost horských středisek a souhlasím se stanoviskem jejich lyžařského svazu: „Na Kavkaze ani v Pamíru to být nemůže, to bychom si užili pěknou

ostudu. Schází nám především zázemí.“

Tedy Moskva. Sověští novináři už propadli euforii a líčí pobaveně akrobatické lyžování jako „vpravdě městský sport“ (!). Ale mnohem obdivuhodnější než tento nápad jsou kreační dalo by se říci urbanistické. Šampionát proběhne na vrších v Krylatském, kde nejvyššího bodu dosáhne dosud bezejmenná hora, která bude vytvořena lidskýma rukama! Bude se nad okolím vypínat o 195 metrů a patřičná výška i strmost (32°) umožní uskutečnit i závod v akrobatickém sjezdu, který je na charakter terénu nejchoulostivější. Už bylo na vyhlédnutém místě nasypano 200 000 kubíků zeminy a zhruba ještě 100 000 zbývá dosypat. To snad nemá ve světě obdoby — nabízí se jen chabé srovnání s egyptskými pyramidami. Jestli se hora bude jmenovat podle některého z akrobatických mistrů nebo spíše podle autorů tohoto bezpříkladného projektu, to dosud není rozhodnuto. **-VAP-**

RATTLESNAKE ALLEY, čili Chřestýšová alej, to je místo, které na letošním mistrovství světa ve Vailu („Chřestýšovka“ byla v nedalekém Beaver Creeku) nahánělo hrůzu všem sjezdařům a sjezdačkám. Na snímku vypadá — jakoby nic. Ale když si uvědomíme, že se do této „bobové dráhy“ přičítá sjezd takřka „volným pádem“ (rychlostí přibližně 120 km/h) z nadmořské výšky 3344 m — Chřestýšovka je ve výšce přibližně Gerlachovského štítu — a že ho čeká ještě pád do nadmořské výšky 2479 m, kde se nacházel cíl, pak kloubouk dolů. Dodejme, že trať sjezdu mužů byla dlouhá 3450 m a sjezdu žen 2291 m.

Jestli získá Pirmin zlato nebo ne, nic to nemění na rozsahu naší reklamní agendy, říká švýcarský lyžařský manažér Marc Biver. Osmatřicetiletý obchodník ví, co říká, neboť se již sedm let pohybuje v této branži. U jeho marketinkové firmy MBD (Marc Biver Development) uzavřelo smlouvy 17 sportovců. Mezi nimi Zurbriggen, Schneiderová, Gergová, Wörndl a také tenista Steeb.

Zurbriggenův manažer

Z hvězd sjezdového lyžování s ním nemá co do činění snad jen Svetová, Tomba (jehož obchodní záležitosti vede Američan McCormack) a Girardelli (jehož příjmy pro změnu kontroluje jeho otec Helmut).

„Moji lidé si v zámoří (MS Vail) stabilizovali svou reklamní cenu,“ říká Biver, jehož firma jen za loňský rok vydělala 13 miliónů švýcarských franků. Roční příjmy Zurbriggena, Tomby nebo Girardelliho se pohybují mezi dvěma až třemi milióny franků. Stejně tak málo změnil Vail žebříček žen, v němž vedou Walliserová se Schneiderovou se 700 tisíci franky. Prostě, poslední olympiáda má stále navrch a podle procentuálního srovnání s MS je to 100:70.

Nelze říci, že by Vail neměl na nic vliv při uzavírání smluv pro příští sezónu. Například Michaela Gergová. Šest let čekala na úspěch až konečně ve Vailu vydolovala v super G bronz. K tomu stačí jen připomenout, že zatím Gergová vydělávala na reklamě 250 tisíc marek ročně. -vs-

Lyžaři na bankovce

Zajímavý historický dokument nám poslal Josef Nejedlý. Jsou na něm lyžaři na bankovce! Nutno ovšem vysvětlit, že se jednalo jenom o „výpomocné platidlo“, jaká si v Německu po první světové válce (z nedostatku ostatních peněz, které ztratily na hodnotě) vydávala různá města i vesnice. Technická úroveň těchto platidel odpovídala možnostem místní tiskárny a náměty byly také povětšinou místní. Tak se stalo, že se na třimarkovce města St. Andreasberg v Harzu (nyní v NDR) objevili dva lyžaři v tehdejší dobovém ustrojení, jak se sunou zasněženou krajinou. V pozadí, samozřejmě, malebné městečko St. Andreasberg — jak hlásá nápis psaný švabachem: středisko zimních sportů a dějiště harzského zimního svátku. Reklama? Pohlednice? Ano, protože to byly další funkce, které plnila tato kuriózní platidla.

Naše výprava při slavnostním nástupu na MS 1989 v Lahti. Snímek Jaroslav Potměšil

Skončil tréninkový cyklus

Skončil další roční tréninkový cyklus (RTC), který znamenal novou etapu v našem lyžování. Přinesl vítězství i porážky, radost i zklamání. Byl jednou z dalších prověrek činnosti trenérů, úsilí sportovců a schopností funkcionářů a organizátorů.

Skutečnost, že byl úspěšný i po vynikajících výsledcích na ZOH 1988 svědčí o tom, že se podařilo vychovat generaci (nebo alespoň jedince), která má skutečně vysokou sportovní úroveň a patří do světové špičky. V minulosti totiž vždy po dobrých výsledcích nastal pokles a proto nám vyhovoval dvouletý cyklus vrcholných soutěží. Tento fakt potvrzuje, že byla zachována motivace lyžařského kolektivu a svědčí to o růstu jednotlivců i kolektivů. Rozhodující roli zde sehrály dosažené výsledky. Byly důkazem, že i náš sportovec je schopen jich dosáhnout a že náš systém provádění přípravy umožňuje dosažení světové špičky. Nemůže být lepší propagace sportovního odvětví, ani vhodnějšího příkladu. Podařilo se výsledky zopakovat, pak je o motivaci postaráno.

Proto je potřeba tolik ocenit **hodnotu a význam** dosažených výsledků. Vážit si těch, kteří je dosáhli a způsobu jejich dosažení, tzn. organizací práce, systém uspořádání, metody a formy práce, obsah a jeho skladbu, systém a úroveň zabezpečení jednotlivých odvětví.

Aby byly vytvářeny ty nejjzákladnější (ne ty nejminimálnější!) podmínky pro pokračování úspěšnosti, musí vždy po skončení RTC dojít k vyhodnocení přípravy a výsledků a posouzení kladů a záporů. Tato zdánlivě jednoduchá a pro někoho možná i formální činnost má ve skutečnosti zásadní význam. Jedině však tehdy, jsou-li splněny některé podmínky. Za prvé — musí být provedena důkladně a objektivně. Za druhé — zjištěné

skutečnosti musejí být posouzeny ve vztahu k ostatním faktorům, dány do souvislosti a musí být pochopen jejich **význam**. Za třetí — pozitivní jevy je potřeba nejen zachovat, ale podle možnosti rozvíjet (tvořivě rozvíjet). Negativní jevy pak ze systému nejen vyřazovat, ale nahrazovat novými. To však znamená, abychom měli něco nového k dispozici. Za čtvrté — aktiv disciplíny (ale i sportovního odvětví) by měl být schopen přinášet další podněty a tvořivě je v systému uplatňovat.

Pokud by se někomu zdálo, že toto s lyžováním a výsledky nemá přímou souvislost, nemá pravdu. Právě širší a tvořivější zapojení a uplatnění členů realizačních týmů, posílení a zkvalitnění trenérského vedení na všech úrovních by okamžitě znamenalo velký přínos. Proto budeme těmto otázkám při úpravách systému vrcholového sportu věnovat pozornost.

Lidský faktor se může plně uplatnit ve fungujícím systému a při koncepční práci. Dát možnost dalšího rozvoje a perspektivu uplatnění.

Osou celé sportovní činnosti je vlastní sportovní příprava a její zabezpečení. Fakt, že jsme mohli absolvovat přípravu na úrovni předchozích let pozitivně ovlivnil její objem i kvalitu, přispěl k uklidnění a ke koncentraci trenérů, sportovců i členů realizačního týmu a vedl k udržení a stabilitě výkonnosti. Přispěl k posílení motivace a růstu sebevědomí.

Proto zabezpečení přípravy na úrovni minulých let je nezbytnou

nutností. Jedině tak se totiž dá existující systém přípravy a jejího zajištění rozvíjet. Dají se pak ověřovat způsoby zaměřování a ladění sportovní formy i víceletá návaznost přípravy a závodění i postupné zvyšování zátěže atd.

Co to vlastně znamená? Aby mladí, kteří prošli všestrannou a objemově zaměřenou přípravou, byli schopni postupně absolvovat a zvládnout (tzn. nejen „přežít“, ale i „žít“) objem, intenzitu a skladbu takové přípravy, která je předpokladem k zařazení do světové špičky. K tomu je zapotřebí aktivního přístupu a osobního podílu sportovců na jedné straně a podmínek na straně druhé. Potřebujeme zlepšit podmínky pro přípravu doma v ČSSR. Jak pro letní, tak pro speciální přípravu na sněhu a umělých povrchích (ledová stopa, keramická stopa, dráhy pro trénink na kolečkových lyžích, úpravu běžeckých stop, pokud možno bez putujících turistů, úpravu a vyčlenění sjezdových a slalomových tratí, skokanských můstků, přednosti na lanovkách apod.). Ať chceme nebo nechceme přiznat, je to při vši náročnosti ta nejlevnější varianta a zároveň vytváříme dobré podmínky doma.

K tomu dále patří materiál a přístrojové vybavení. Uvedu pouze jeden příklad. V současné době je v celém lyžování uplatňována jízda na kole jako jeden z velmi progresivních tréninkových prostředků. Není to módní vlna. Je to skutečnost. Víme, že kola nejsou k sehnání. Je to ale argument, když chceme a bojujeme o medaile na mistrovství světa nebo na olympijských hrách?

Výrazným trendem současné doby je zvyšování speciální přípravy na letním a prvním sněhu. Je naprosto jasné, že tato speciální příprava mu-

sí být doslova „podepřena“ důkladnou všestrannou a speciální tělesnou přípravou. Jinak nemá smysl. Za dobu dvou olympijských cyklů — do Sarajeva 1984 a do Calgary 1988 jsme společně prověřili optimum dnů na letním a prvním sněhu v jednotlivých disciplínách. Tato penza jsou všeobecně známa a nemá cenu je rozvádět.

Na závěr mám ještě jeden zásadní problém. V současné době prochází závěrečným schvalováním Návrh opatření ke zvýšení úrovně vrcholového sportu a československé státní reprezentace. Přípravuje se rovněž Realizační směrnice. Předpokládá se, že bude realizována pro zimní sporty

v květnu 1990. Všichni lyžaři po vyhlášení této úpravy a úspěších na ZOH 1988 a zařazení lyžování do kategorie komplexně zabezpečovaných sportů očekávali rychlé splnění představ ve smyslu rozšíření lokalit, počtu článků vrcholového sportu, zvýšení tabulkových míst sportovců a trenérů, podporu všech disciplín apod.

Rada tělovýchovných jednot, lyžařských oddílů, škol a dalších se začala na VSL ÚV ČSTV obracet se žádostí o zřízení základního nebo vyššího článku, rozšíření disciplín, zvýšení počtu míst atd. Za současného stavu je možno odpovědně říci pouze jediné. Roční tréninkový cyklus 1989 až 1990 je připraven a začal v dosavad-

ním rozsahu. Musíme proto soustředěně a ukázněně plnit dané úkoly v celém lyžování a neztratit ani motivaci, ani žádnou šanci.

Chtěl bych upozornit na skutečnost, že pravděpodobně nebude možné vyhovět všem požadavkům. Zase bude globální limit počtu lokalit, sportovců a trenérů. Budeme se snažit propracovat specifika lyžování, např. střediska v menších lokalitách, dostatečný počet trenérů atd. Věříme, že nám budete nápomocni a že vyřešíme situaci i přechod do nových podmínek i vztahu ku prospěchu lyžování.

Dr. JAROSLAV POTMĚŠIL
ústřední trenér lyžování

Konference trenérů sjezdu

15. konference profesionálních trenérů sjezdových disciplín se uskutečnila ve dnech 17. až 19. dubna v Tatranské Lomnici. Z 32 trenérů, kteří v současné době pracují v systému vrcholového sjezdového lyžování, se jich zúčastnilo 28.

Konference přijala následující závěry z jednotlivých oblastí vyplývajících z přednesené problematiky a doporučila tyto závěry uvést do praxe. Tyto závěry byly schváleny na aktivu subkomise sjezdových disciplín (3.—4. 5. v jiché).

1. OBLAST BUDOVÁNÍ A OPTIMALIZACE SPORTOVNÍ FORMY:

- Je nutno rozvíjet a udržovat celoročně souběžný rozvoj kondiční a technické části přípravy.
- Vzhledem k tomu, že v technické přípravě každá přestávka delší tři týdnů znamená ztrátu příslušných pocitů pro lyže a sněh, přizpůsobit plánování akcí s přihlédnutím k tomuto faktu. U reprezentačního družstva A v průběhu celého ročního tréninkového cyklu (RTC), u dalších družstev a celků zejména v přípravném období II.
- Z hlediska rozboru současného stavu úrovně rozvoje jednotlivých pohybových schopností je třeba zlepšit v celostátní působnosti:
 - oblast speciální vytrvalosti,
 - koordinační schopnosti u mládeže, zejména s využitím příslušných senzitivních období,
 - podrobněji oblast výbušné i dynamické síly.
- V komplexním plánování celého RTC uvažovat z hlediska potřeby u většiny našich závodníků u dvouvrcholovém zaměření výkonnosti v sezóně.

2. OBLAST SPORTOVNÍ PŘÍPRAVY MLÁDEŽE:

- Projednat v subkomisi VL sjezdových disciplín další zkvalitnění práce s mládeží na všech stupních, program příští 10. konference trenérů věnovat monotematicky problematice sjezdového lyžování dětí a mládeže.
- Zajistit zpracování potřebných materiálů:
 - formou volného pokračování základního programového materiálu vypracovat osnovy technické přípravy ve sjezdových disciplínách pro jednotlivé věkové a výkonnostní stupně,
 - doplňovat tyto osnovy metodickými přílohami,
 - sepsat populární formou příručku pro rodiče ve funkci trenérů jako základních činitelů výchovy a sportovní přípravy dětí ve sjezdových disciplínách.

3. OBLAST TECHNIKY JÍZDY:

- Připomíná se: zlepšit pevné držení horní části těla tak, aby to umožnilo nezávislou práci kyčlí a dolních končetin.
- Připomíná se: správná poloha příčných os těla v oblouku, včetně posunu těžiště v horizontální rovině dovnitř oblouku.
- Zvýšení rozsahu vertikálního pohybu těžiště.

- Zvýšení zatížení přední části lyže při zahajování oblouku.
- V obřím a superobřím slalomu prodloužit skluzový podíl vnější lyže v závěru oblouku, tj. po průjezdu kolem slalomové tyče zvedat těžiště úměrně času a prostoru.
- Počínaje od nejnižších kategorií věnovat zvýšenou pozornost zlepšení výkonnosti v obřím slalomu včetně stavby tratí z hlediska pojetí vlastní jízdy.
- Rozšířit zásobu a rejstřík pohybových řešení oblouků v konkrétních situacích a jejich modifikacích.
- Zdokonalit biomechanické znalosti trenérů všech tříd a zařazení.
- Změnit kritéria úspěšnosti práce trenérů zejména u kategorií mladšího žactva ve prospěch správného pojetí techniky jízdy.

4. OBLAST STAVBY TRATÍ:

- Uvést do praxe všechna ustanovení, přijatá v odborných komisích FIS v posledních letech a odstranit tak některé přežívající anomálie na našich soutěžích.
- V kompetentních řídicích trenérských komisích a radách nominovat pro běžeckou sezónu již dopředu autory tratí, event. i jejich asistenty, zavést evidenci činnosti autorů tratí.

5. OBLAST SPORTOVNĚ TECHNICKÁ:

- Pokračovat v dosavadní praxi pořádání celostátních klasifikačních závodů jako závodů FIS, dále zkvalitňovat práci se souborem závodníků uvedených v listinách bodů FIS.
- Neprodloužit řešit soutěže mladšího žactva tak, aby se vytvořily dostatečné prostory pro možnost zdokonalení technické části přípravy:
 - zásadně dodržovat ustanovení v Příloze SR o rozdělení soutěží žactva na starší a mladší tak, aby se vytvořily pro pořadatele těchto soutěží dostatečné početní předpoklady účasti a nemusela být určována směrná čísla,
 - dbát na to, aby soutěže staršího žactva začínaly nejdříve druhým a mladšího žactva třetím víkendem ledna,
 - věnovat zvýšenou pozornost na všech úsecích otázce přiměřenosti terénu a stavby tratí pro kategorii mladšího žactva,
 - v zájmu snížení mnohdy neúměrného tlaku na děti ve vlastních závodech, kdy jsou různými faktory nuceni získávat za každou cenu body pro výkonnostní žebříček závodníků, upravit hodnocení výsledků tak, že např. budou započítávána dvě kola ze tří absolvovaných ve slalomu nebo lepší kolo ze dvou absolvovaných v obřím slalomu apod.,
 - limitovat počty startů tak, aby první ročník kategorie mladšího žactva měl nejvýše 10—12 startů za sezónu, druhý ročník 12—15 startů a třetí 15—18 startů, event. připustit první ročník této kategorie nejvýše do krajské úrovně, druhý do národní a pouze třetí nejvyšší ročník do celostátní úrovně soutěží.

PAVEL ZELENKA

hlavní trenér sjezdových disciplín VSL ÚV ČSTV

HAVRANČÍKOVÁ KRÁLOVNOU

Naše současná nejspěšnější běžkyně Alžběta Havrančíková (Tesla Liptovský Hrádok) byla v 17. ročníku ankety lyžařské sekce Klubu sportovních redaktorů Svazu českých novinářů a Svazu lyžování ÚV ČSTV zvolena Královnou bílé stopy 1989.

Slavnostní vyhlášení šesti nejspěšnějších čs. reprezentantů - jednotlivců a vítězného kolektivu bronzové štafety běžců z MS 1989 v Lahti ve složení Ladislav Švanda, Martin Petrásek, Radim Nyč, Václav Korunka se konalo 9. června v kinosále Kulturního domu v Liptovském Hrádku za účasti zástupců stranických a státních orgánů okresu Liptovský Mikuláš, delegátů SÚV ČSTV a VSL ÚV ČSVT v čele s předsedou MUDr. Milanem Jiráskem. Přeplněné hlediště, folklórní soubor Važec, gymnastická skupina Partyzánu Liptovský Mikuláš, Štefan Škrúcaný a televizní komentátor Karol Polák vytvořili radostné prostředí této slavnosti, připravené z pověření Svazu lyžování ÚV ČSTV TJ Tesla Liptovský Hrádok za podpory koncernového podniku Tesla. Byla povzbuzením do další činnosti místního lyžařského oddílu a střediska vrcholového sportu mládeže.

Alžběta Havrančíková, která 27. září oslaví 26. narozeniny, byla na letošním MS v Lahti čtvrtá na 10 km i 30 km volnou technikou a měla zásluhu na bodovaném pátém místě štafety čs. běžkyň. Obsadila druhé místo v SP 1988 až 1989 běžkyň, což je dosud největším úspěchem čs. reprezentanta v historii Světových pohárů. Pochlubila se dvěma vítězstvími v této soutěži a vybojovala čtyři mistrovské tituly ČSSR. Zvítězila v anketě s velkým bodovým náskokem.

Havrančíková se poprvé objevila v anketě v roce 1985, kdy ji novináři, trenéři a funkcionáři svazu zařadili na šesté místo, stejně jako o rok později. V roce 1987 skončila třináctá a loni jedenáctá mezi nejspěšnějšími čs. lyžaři. Uplynulá sezóna tedy znamenala velký skok v pořadí.

Pořadí v anketě jednotlivců: 1. Alžběta Havrančíková (Tesla Liptovský Hrádok) 670, 2. Václav Korunka (Dukla Liberec) 410, 3. Ladislav Dluhoš (Dukla Banská Bystrica) 301, 4. Miroslav Kopal (Dukla Liberec) 219, 5. Peter Jurko (Jasná Liptovský Mikuláš) 128, 6. Ladislav Švanda 74, 7. Pavel Ploc 60, 8. Martin Petrásek 29, 9. Radim Nyč (všichni Dukla Liberec) 21, 10. Marián Bireš (PS Banská Bystrica) 19, 11. Anna Janoušková (ČH Štrbské Pleso) 14, 12. Pavel Benc (Dukla Liberec) 12, 13. Jana Krnavcová a Lucia Medzihradská (obě PS Banská Bystrica) a Jiří Teplý (Nové Město na Moravě) všichni 8, 16. Lubomír Buchta (ČH Štrbské Pleso) a Petr Lisičan (Dukla Liberec) oba 5, 18. Ludmila Milanová (UK Bratislava), Jiří Parma (Dukla Banská Bystrica), František Repka (ČH Štrbské Pleso) a Radim Skopek (Dukla Liberec) všichni 3, 22. Lubomíra Balážová (ČH Štrbské Pleso) a Lenka Kebrlová (VŠ Praha) obě po 1 b.

V anketě jednotlivců členové předsednictva VSL a jeho vrcholové komise, trenéři reprezentačních družstev (celkem 27) a čs. novináři zabývající se lyžařskou tematikou (42) hodnotili pořadí na šesti místech 10, 8, 5, 3, 2 a 1 bodem.

Pořadí v soutěži družstev: 1. štafeta běžců na MS v Lahti ve složení Ladislav Švanda, Martin Petrásek, Radim Nyč, Václav Korunka 206, 2. družstvo skokanů na MS (Jiří Parma, Martin Švagerko, Ladislav Dluhoš, Pavel Ploc) 141, 3. tým sdruženářů na MS (Jaroslav Kerda, Miroslav Kopal, František Repka) 23, 4. štafeta běžkyň na MS v Lahti 22, 5. štafeta juniorek na MSJ v Hammaru 10, 6. štafeta juniorek na MSJ v Hammaru 8, 7. družstvo sdruženářů na MSJ v Hammaru 2, 8. štafeta běžců na Světové zimní univerziádě a reprezentační družstvo sjezdařů po 1 b. — U družstev se hodnotilo pořadí na vedoucích třech místech 3, 2 a 1 bod.

Šest nejlepších jednotlivců a první družstvo byli odměněni upomínkovými cenami a koncernový podnik Tesla Liptovský Hrádok připravil pro všechny krásné vázy z křišťálového skla. Zpověď vyznamenaných o jejich lyžařských začátcích a zajímavých příhodách ze závodní čin-

Alžběta Havrančíková na automobilovém okruhu při jarním soustředění v Brně. Snímek Igor Zehl. Dole Václav Korunka na snímku Bohumila Hynka

nosti pobavila účastníky slavnostního vyhlášení. Byli také přijati předsedou MěstNV Branislavem Repčíkem a ředitelem koncernového podniku Tesla ing. Antonem Murgášem. Slavnostní vyhlášení ankety bylo příležitostí k ocenění dlouholeté obětavé činnosti zasloužilého trenéra Miloslava Húsky.

JAROSLAV TROUSIL

Hry a soutěže uplatňované v běžecké přípravě

Lyžování je dnes jednou z nejrozšířenějších a nejoblíbenějších forem tělesné kultury. Běh na lyžích rovnoměrně zatěžuje všechny velké svalové skupiny i kardiovaskulární a respirační systémy organismu a rekreačně se dá provozovat až do pokročilého věku. Navíc nás přivádí do prostředí, které je přirozeným zdrojem zdraví a duševní rovnováhy.

Funkce her a soutěží

Hry a soutěže mají zejména u výcviku začátečnicků a dětí velký význam. Slouží ke zvýšení aktivity a motivace žáků, snižují únavu a procvičujeme při nich jiné svalové partie než ty, které jsou zatěžovány při výcviku. Hry zařazujeme ve značném rozsahu právě při provádění různých přípravných cvičení. Sledujeme tím odpoutání pozornosti od nepříznivě působících nezvyklých vlivů vnějšího prostředí (např. sněžení, mráz, vítr, ale i cizí prostředí, cizí lidé apod.). Žáci si rychleji zvykají na nové okolí, výstroj a výzbroj, redukuje se pocit strachu a nejistoty, urychluje se navázání sociálních vztahů mezi žáky. Hry jsou velmi účinným výchovným prostředkem.

Hry a soutěže plní svoji funkci jen v tom případě, jsou-li vybrány a zařazeny promyšleně jako prostředek k dosažení vytčených cílů.

Cílem her je nenásilnou formou komplexně rozvíjet pohybové dovednosti žáků, zpestřovat výcvik a činit ho různorodějším. Vhodně volenou hrou můžeme nacvičovat i jednotlivé prvky lyžařské techniky. Některé druhy her zařazujeme pro rozptýlení i relaxaci před další specializovanou výukou, např. mezi dvěma fázemi výuky techniky. Hra zvyšuje emocionální zapálení a tím umešňuje i vyšší zatížení, které žák nevnímá a tak zvyšujeme jeho tělesnou zdatnost.

I když hrou můžeme procvičovat techniku a zvyšovat tělesnou zdatnost či dovednost, nesmíme dopustit, aby hra přestala být především zábavou a příjemným prožitkem, na který zůstávají pěkné vzpomínky.

Hry a soutěže zařazujeme do různých částí výcviku:

- V rozvíčce je uplatňujeme pro zahřátí a přivyknutí lyžařské výstroji a výzbroji.
- V průběhu výcviku slouží při nácviku prvků lyžařské přípravy, ke zvýšené pozornosti, motivaci a dále k relaxaci nebo k nácviku techniky běhu na lyžích. Jedna hra obvykle procvičuje více prvků.
- Na konci výcviku volíme hry časově i fyzicky náročnější, pokud můžeme žákům poskytnout dostatek odpočinku. Po náročném tréninku vybereme hry, při nichž procvičujeme jiné svalové partie než ty, které byly namáhány při

výcviku. Každý lyžařský výcvik by měl končit krátkou hrou.

Při lyžařské přípravě nezdůrazňujeme přesnost a dokonalost provedení. Úkolem lyžařské přípravy je nácvik a zvládnutí základních lyžařských dovedností. Čím bude jejich základna širší, tím snadněji a lépe zvládnou žáci další výcvik běhu na lyžích. Pro jednotlivé hry a soutěže musíme vybrat vhodný terén. Spíše můžeme říci, že druh her vybereme podle terénu, který máme k dispozici a podle lyžařské a věkové úrovně žáků. Je důležité, aby cvičební prostor byl chráněn před větrem a žáci nebyli rozptylováni blízkostí sjezdek, lanovek a dopravních cest.

Při ukončení soutěže je třeba vždy vyhlásit výsledky a odměnit vítěze. Nesmíme zapomínat na to, že pro děti je velkou motivací odměna za výkon a proto je vhodné odměnit diferencovaně všechny zúčastněné.

V sestaveném zásobníku her a soutěží jsou rozčleněny hry podle zaměření na procvičování jednotlivých prvků běžecké přípravy. Dále jsou uvedeny kombinované hry pro rozvoj pohybových dovedností. Zásobník by měl sloužit jako pomůcka pro cvičitele i trenéry lyžování s tím, že si jej každý musí průběžně doplňovat a obměňovat. Pro jeho sestavení bylo použito vlastních námětů, knih a publikací různých autorů a dále zkušenosti trenéra Jana Nováka.

Zásobník her a soutěží

SEZNÁMENÍ SE S VÝSTROJÍ A VÝZBROJÍ

- družstva stojí nastoupena s rozestupy, lyže a hole drží sepnuté v rukách — kdo se nejrychleji obuje,
- družstva stojí s lyžemi na nohou a s poutky holí navlečenými na

rukou — kdo nejrychleji sundá a sepe lyže,

- družstva se postaví v dostatečných rozestupech a provádí určený cvik — vítězí ten, kdo je první ve výchozím postavení (cviky: přisednout na pravý/levý bok, sednout mezi lyže, udělat kotoul vpřed, zvednout co nejvýše lyži bez opory hole).

OBRATY

- družstvo nastoupeno s rozestupy — kdo vytvoří hezčí hvězdičku,
- kdo více obrátů ve stanovené době,
- družstvo nastoupeno v řadě a rozpočítáno, vyvolaná čísla provádějí co nejrychleji určený obrát,
- družstva nastoupena v zástupech, první žák provede obrát štafoukem o 180° a po něm štafetově ostatní,
- kdo provede určený způsob obrátu nejrychleji.

VÝSTUPY

- členové družstva na povel vystupují za sebou určeným způsobem od startu k metě,
- družstvo stoupá o závod v branžkách slalomu,
- kdo vystoupí výše v určeném čase.

CHŮZE, BĚH

- žáci postupují za sebou v kolečku; na povel přidupávají (medvěd), zvedají nohy (čáp), lehce našlapují (liška),
- děti se postaví do zástupu; první dítě je lokomotiva, ostatní vačgónky,
- výměna místa: družstva v zástupech, na povel vybíhá první žák vlevo vzad a řadí se za posledního, za ním druhý a další,

- hra na honěnou; v omezeném území (bez holí) může být v terénu s malými stromky,
- různé druhy člunkových štafet,
- slalom družstva na rovině — buď probíhají trať v zástupech nebo jednotlivci štafetově,
- dvě družstva v řadách proti sobě na vzdálenosti asi 20 m, hole jsou zapíchnuty vedle lyží; na povel vyrážejí družstva k holím protivníka; ve směru jízdy zahazují jejich hole co nejdále jako oštěp, každý se vrací zpět na své místo a hledá svoje hole; vítězí družstvo, která stojí kompletní s holemi v řadě,
- projetí úseku tratě s co nejmenším počtem skluzů nebo odpíchů,
- kdo dál dojde ve skluzu na jedné noze po určeném počtu rozběhových kroků,
- běh vyvolaných čísel kolem met; žáci jsou rozpočítáni, vyvolaná čísla obíhají mety, vítěz získává pro družstvo bod,
- družstva stojí v řadě proti sobě a mezi sebou mají rozestupy 2—3 metry; na povel vyběhne jedna řada, oběhne protivníka a vrací se zpět; vítězí ten, kdo stojí první na svém místě a v původním směru.

ZÁKLADNÍ A SPECIÁLNÍ VÝCVIK NA MÍRNÉM SVAHU PŘI SJÍZDĚNÍ — ROVNOVÁHA, SJÍZDĚNÍ

- žáci jedou v určitém úseku po jedné lyži — kdo dál,
- dívají se střídavě vlevo dozadu a vpravo dozadu — kdo provede víc otočení,
- házejí na cíl sněhové koule — kdo víc zásahů,
- sbírají různé předměty — kdo víc,
- dotknout se visícího fáborku, šály (tyto prvky můžeme provádět i při jízdě na jedné lyži),
- kdo zvládne udělat během jízdy kouli a trefí se do terče,
- střídavě zvedání lyží,
- kdo dál dojde stylem „holubička“,
- chytání hozených předmětů,
- přešlapování stranou,
- podřepy a výskoky,
- jízda přes terénní nerovnosti, skoky,
- nácvik pádu (přisednutí stranou, pád na záda),
- start na svahu, cíl v rovině — kdo zastaví dál, kdo sjeďe rychleji,
- překládat předměty z jedné strany stopy na druhou,
- obléknout (svléknout) bundu za jízdy,
- sjezd ve dvojici nebo trojici se střídavým plněním různých úkolů: drží se za ruce, jeden se vztyčuje, ostatní do dřepu apod.,
- přejíždění větviček širokou stopou a návrat do úzké stopy; zvedat nad větvičkou střídavě lyže,
- využití branek tvořených ze tří holí: podjíždění mezi brankami, vztyčování, vyskakování, vzpažování, tleskání, vyhazování předmě-

- tů před brankou a jejich chytání za ní; ztěžovat úkoly zrychlováním jízdy, zkracováním vzdáleností mezi brankami apod.,
- jízda v dešti koulí, kdo dostane méně zásahů,
- družstvo dětí se drží tyče a provádí různé úkony; pro každou jízdu drží tyč jiným způsobem (před sebou, za sebou, vedle sebe),
- jednoduché paralelní slalomy,
- sjezd krátkého strmého svahu,
- jízda přes terénní nerovnost,
- jízda přes sněhový můstek — bez odrazu,
- jízda přes sněhový můstek — s odrazem,
- dvojice se drží za ruce a jedou na jedné noze; pohyby spojených rukou se snaží, aby druhý ztratil rovnováhu.

ODŠLAPOVÁNÍ, BRUSLENÍ — ZMĚNÁ STOPY PŘED PŘEKÁŽKAMI

- jízda šikmo svahem; přestupování do svahu,
- jeden odšlap ke svahu; kdo dojde dál, výš a dál po jedné lyži,
- kdo udělá méně odšlapů mezi vyznačenými metami; totéž, ale více odšlapů,
- kdo umí z jízdy šikmo svahem na méně „kroků“ zastavit,
- závody ve slalomu po rovině,
- sjezdový závod v odšlapování,
- při sjíždění střídavě vytáčení lyže do stran, nejdříve málo, potom do pravého úhlu,
- při jízdě z mírného kopce přešlápnout jednou nohou do odvratu, částečně přenést hmotnost zpět,
- ruce za zády, bruslení bez odrazu,
- závody dvojic; první stojí, druhý bruslí a tlačí ho před sebou,
- závody trojic; krajní bruslí a táhne za hole prostředního,
- štafeta s bruslením a odšlapováním,
- bruslení na trati tvaru osmičky.

BRZDĚNÍ, PLUH — HRY NA „SNĚHOVÉ PLUHY“

- kdo dokáže jet v pluhu pomaleji, zastavit před překážkou,
- jízda v závěsu: dva nebo tři žáci těsně za sebou,
- napodobit předjezdce, který libovolně střídá sjezd přímý, klouzavý pluh,
- družstva sjíždějí v zástupu v klouzavém pluhu a drží se v pase; které družstvo na povel dříve zastaví.

KOMBINOVANÉ HRY PRO ROZVOJ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Dvojice

- dvojice se drží za ruku a běží střídavým během,
- první bruslí a táhne druhého, který se drží jeho holí,
- jeden druhého nese na zádech,
- dvojice má svázané vnitřní nohy a tak absolvuje trať,

- první vyjede, roznoží a druhý jej podjíždí, potom oba doběhnou k metě,
- první drží lyže v předklonu za vázání, druhý ho tlačí,
- první vyjede, předkloní se, udělá „koku“ a druhý ho přeskočí.

Trojice

- trojice vyjede za sebou na trať, první se zastaví, roznoží a ostatní ho podjedou,
- jeden popojede o 10 m, zastaví se, ostatní ho oběhnou a všichni pokračují k metě a zpět do výchozího postavení,
- dva žáci se postaví vedle sebe, třetí provede vzpor na jejich ramenou — která trojice dál dojde,
- první stojí, druhý se vzepře na jeho ramenou a dá nohy bez lyží třetímu na ramena; v tomto postavení objíždějí metu,
- první se připraví na jízdu soupaž, druhý bez lyží provede vzpor na patkách jeho lyží; třetí uchopí nohy druhého a ten (v „trakaři“) je vezen kolem.

Družstva

- hra na čísla,
- hra na kočku a myš,
- družstvo stojí v zástupu; na povel vyjíždí poslední, postaví se před prvního a ten ho uchopí za rameno; v tom okamžiku vyjíždí celé družstvo v zástupu k metě; od mety běží všichni samostatně zpět,
- obměna: poslední podjíždí členy družstva,
- družstvo je postaveno zády k metě s rozestupy 1—2 m; start — poslední žák sebere hůl ze země, zakloní se a podá ji dalšímu atd.; poslední mezitím oběhne ostatní a postaví se za ně směrem k metě; tak družstvo dopraví hůl na určené místo; s holí se nesmí jet a ani se nesmí házet,
- obměna: hůl se podává mezi nohama (bodcem dozadu),
- kombinace: jeden horem, druhý spodem,
- postavení vedle sebe: hůl se podává předem, zadem nebo střídavě jeden předem, druhý zadem,
- přeběhy na lyžích, družstva stojí v řadách proti sobě na vzdálenosti 10—20 m; pro přeběhy můžeme určit různé způsoby běhu,
- členité tratě; pro soutěž měříme čas nebo můžeme zvolit stíhací jízdu a trať postavít do uzavřeného kruhu,
- různé druhy štafet,
- štafeta s předáváním lyžařských holí,
- závody v osmičce,
- běžecká kimovka,
- stíhací jízda,
- honba za liškou,
- hra na sochy,
- kdo dojde dřív do chaty.

Ing. EVA BARTOVSKÁ

Světové poháry

SEJZDOVÉ DISCIPLÍNY

MUŽI

Sjezd 17. února v Aspenu (délka tratě 3107 m, převýšení 792 m): 1. Alpiger (Švýc.) — 1:44,02, 2. Girardelli (Luc.) — 0,10, 3. Mahrer (Švýc.) — 0,38, 4. Piccard (Fr.) — 0,49, 5. Höflehner — 0,54, 6. Ortlieb — 0,55, 7. Wirnsberger (všichni Rak.) — 0,86, 8. Wasmeier (NSR) — 0,87, 9. Oehrlí — 0,95, 10. Müller (oba Švýc.) — 0,98, 11. Sbardello (It.) — 1,07, 12. Stock (Rak.) — 1,34, 13. Mair (It.) — 1,42, 14. Thorsen (Nor.) — 1,43, 15. Zurbriggen (Švýc.) — 1,44.

Superobří slalom 18. února v Aspenu (převýšení 598 m): 1. Eriksson (Švéd.) — 1:17,98, 2. Wasmeier — 0,03, 3. Mayer (Rak.) — 0,21, 4. Girardelli — 0,58, 5. Piccard — 0,63, 6. Zurbriggen — 0,68, 7. Hangl (Švýc.) — 0,80, 8. Sbardello (0,87, 9. Čizman (Jug.) — 1,15, 10. Tomba (It.) — 1,49, 11. Höflehner — 1,53, 12. Alphand (Fr.) — 1,76, 13. Mader (Rak.) — 1,81, 14. Müller — 1,89, 15. Mahrer — 1,90.

Obří slalom 19. února v Aspenu (převýšení 360 m, v prvním kole 46, ve druhém 48 branek): 1. Stenmark (Švéd.) — 2:16,40 (1:07,28 a 1:09,12), 2. Girardelli — 0,12 (1:07,07 a 1:09,45), 3. Eriksson — 1,27 (1:07,83 a 1:09,44), 4. Čizman — 1,78 (1:08,81 a 1:09,37), 5. Hangl — 1,83 (1:07,99 a 1:10,24), 6. Tomba — 1,87 (1:08,90 a 1:09,37), 7. Wieche (USA) — 2,36, 8. Wasmeier — 2,43, 9. Furuseth (Nor.) — 2,54, 10. Walk (Rak.) — 2,89, 11. Piccard — 2,98, 12. Henning (Švéd.) — 3,73, 13. Kälin (Švýc.) — 3,84, 14. Robič (Jug.) — 4,06, 15. Gaidet (Fr.) — 4,15.

Sjezd 26. února ve Whistler Mountain (délka tratě 3803 m, převýšení 989 m): 1. Boyd (Kan.) — 2:10,03, 2. Mahrer — 0,17, 3. Zurbriggen — 0,31, 4. Höflehner — 0,68, 5. Heinzer (Švýc.) — 0,71, 6. Müller — 0,75, 7. Piccard — 0,85, 8. Skaardal (Nor.) — 0,88, 9. Wirnsberger — 0,99, 10. Thorsen — 1,21, 11. Girardelli — 1,27, 12. Ortlieb — 1,28, 13. Besse (Švýc.) — 1,31, 14. Zehentner (NSR) — 1,54, 15. Alpiger — 1,60.

Obří slalom 3. března ve Furanu (převýšení 341 m, v prvním kole 46, ve druhém 48 branek): 1. Nierlich (Rak.) — 2:15,98 (1:05,39 a 1:10,59), 2. Furuseth — 0,07 (1:04,08 a 1:11,97), 3. Zurbriggen — 0,93 (1:04,46 a 1:12,45), 4. Eriksson — 0,98 (1:04,76 a 1:12,20), 5. Gstrein (Rak.) — 1,27 (1:04,95 a 1:12,30), 6. Mayer — 1,61, 7. Stenmark — 1,63, 8. Wallner (Švéd.) — 1,66, 9. Girardelli — 2,12, 10. Hangl — 2,34, 11. Gaspoz (Švýc.) — 2,62, 12. Wieche — 2,69, 13. Kälin — 2,92, 14. Strolz (Rak.) — 2,97, 15. Piccard — 3,18.

Slalom 5. března ve Furanu (převýšení 194 m, v prvním kole 68, ve druhém 63 branek): 1. Furuseth 1:50,53 (56,02 a 54,51), 2. Tomba — 1,39 (57,13 a 54,79), 3. Nilsson — 1,40 (57,01 a 54,92), 4. Girardelli — 1,42 (57,17 a 54,78), 5. McGrath (USA) — 1,58 (54,73 a 54,68), 6. Stangassinger (Rak.) — 1,61 (57,30 a 54,84), 7. Gstrein — 1,84, 8. Bittner (NSR) — 2,33, 9. Tritscher (Rak.) — 2,36, 10. Ormsby (USA) — 2,77, 11. Frommelt (Licht.) — 3,20, 12. Okabe (Jap.) — 3,53, 13. Benedik (Jug.) — 3,61, 14. Grigis (It.) — 4,22, 15. Jurko — 4,87.

Slalom 10. března v Sigakogenu (převýšení 170 m, v prvním kole 52, ve druhém 53 branek): 1. Nierlich 1:32,32 (45,07 a 47,25), 2. Furuseth — 0,29 (45,69 a 46,92), 3. Bittner — 0,37 (44,89 a 47,80), 4. Tomba — 0,59, 5. Zurbriggen — 0,76, 6. Nilsson — 0,86, 7. Mader (Rak.) — 0,98, 8. Roth (NSR) — 1,68, 9. Frommelt — 1,83, 10. Tritscher (Rak.) — 1,99,

11. Pramotton (It.) — 2,41, 12. McGrath — 2,87, 13. Cretier (Fr.) — 2,94, 14. Grigis — 3,25, 15. Petrovič (Jug.) — 3,42.

Obří slalom 11. března v Sigakogenu (převýšení 383 m, v prvním kole 49, ve druhém 53 branek): 1. Furuseth 2:33,70, 2. Strolz — 0,70, 3. Wallner — 0,83, 4. Stenmark — 0,95, 5. Zurbriggen — 0,96, 6. Bittner — 0,97, 7. Nierlich — 1,02, 8. Mader — 1,28, 9. Eriksson — 1:59, 10. Hangl — 1,62, 11. Henning — 1,81, 12. Roth — 1,86, 13. Žan (Jug.) — 1,92, 14. Kälin — 2,03, 15. Camozzi (It.) — 2,11.

Paralelní slalom 12. března v Sigakogenu: 1. Gstrein, 2. Zurbriggen, 3. Nierlich, 4. Wasmeier.

ŽENY

Sjezd 18. února v Lake Louis (délka tratě 2721 m, převýšení 700 m): 1. Figiniová 1:42,36, 2. Walliserová (obě Švýc.) — 0,15, 3. Gergová (NSR) — 0,35, 4. Bournissenová — 0,57, 5. Zurbriggenová (obě Švýc.) — 0,72, 6. Percyová — 0,97, 7. Leeová — 1,06, 8. Larocheová (všechny Kan.) — 1,24, 9. Wallingerová (Rak.) — 1,46, 10. Meierová (NSR) — 1,58, 11. Emonetová (Fr.) — 1,71, 12. McKendryová (Kan.) — 1,81, 13. Zelenská (SSSR) — 1,83, 14. Zellerová (Švýc.) — 1,85, 15. Lodžinová (SSSR) — 2,29.

Konečné pořadí Světového poháru 1988—1989 běžců

1. Svan (Švéd.)	20	25	25	—	25	25	—	25	(10)	25	0	—	170	(10)
2. Ulvang (Nor.)	(9)	12	12	25	15	15	20	—	15	0	25	15	154	(9)
3. Mogren (Švéd.)	25	20	20	—	—	(7)	20	—	20	15	20	140	(7)	
4. Mikkelssplass (Nor.)	10	15	15	20	20	20	6	—	20	0	(4)	8	134	(4)
5. Smirnov (SSSR)	—	4	10	15	—	—	25	—	6	0	11	3	74	
6. Haaland (Švéd.)	11	2	0	—	—	—	15	(9)	12	2	25	67	(9)	
7. Bauroth (NDR)	—	—	—	10	15	5	7	—	0	20	0	57		
8. Majbäck (Švéd.)	0	1	6	—	0	9	15	—	3	—	12	0	46	
9. Bellmann (NDR)	15	0	9	—	1	—	11	—	0	0	9	0	45	
10. Langli (Nor.)	0	0	7	9	4	11	1	—	—	0	10	1	43	
Prokurorov (SSSR)	0	0	4	12	—	—	(10)	12	—	15	0	0	43	(10)
12. Kirvesniemi (Fin.)	—	—	—	0	0	2	12	—	25	0	0	—	39	
13. Eriksson (Švéd.)	0	7	8	—	0	5	0	—	11	7	0	0	38	
14. Dählie (Nor.)	0	—	0	5	12	3	—	—	0	4	1	10	35	
15. Sachnov (SSSR)	0	11	1	0	—	—	—	—	—	0	5	12	33	
18. Korunka (ČSSR)	0	10	5	—	—	—	—	—	2	8	0	—	0	25

Další pořadí čs. reprezentantů: 23. Petrásek a Nyč oba 18, 26. Benc 17, 42. Buchta 7, 57. Lichoň 1 b.

Pořadí štafet mužů: 1. Švédsko 110, 2. SSSR 91, 3. Norsko 87, 4. Finsko 60, 5. Itálie 55, 6. ČSSR 51, 7. NDR 47, 8. Švýcarsko 43, 9. Francie 37, 10. Rakousko 24 b.

V tabulce v prvním sloupci jsou body za 15 km volnou technikou v Ramsau, ve druhém za 30 km volnou technikou v Bohinj, ve třetím za 15 km volnou technikou a klasicky (Gundersenova metoda) ve Val di Sole, ve čtvrtém za 15 km klasicky v Kavgolovu, v pátém za 15 km volnou technikou v Novém Městě na Moravě, v šestém za 30 km klasicky v Novém Městě na Moravě, v sedmém za 30 km klasicky v Lahti, v osmém za 15 km volnou technikou v Lahti, v devátém za 15 km klasicky v Lahti, v desátém za 50 km volnou technikou v Lahti, v jedenáctém za 50 km klasicky v Oslu, ve dvanáctém za 30 km volnou technikou ve Falunu, ve třináctém celkový počet bodů a ve čtrnáctém sloupci body, které se škrtají.

Konečné pořadí Světového poháru 1988—1989 běžkyň

1. Vjalbeová (SSSR)	15	25	15	25	—	—	(10)	25	—	25	12	25	167	(10)
2. Havrančíková (ČSSR)	25	20	0	—	0	25	—	12	0	12	4	7	105	
3. Tichonová (SSSR)	20	—	6	7	—	—	—	15	—	5	20	20	93	
4. Di Centaová (It.)	11	10	0	—	20	6	(8)	9	—	11	9	15	91	(8)
5. Lazutinová (SSSR)	6	15	10	8	—	—	—	8	(7)	20	10	12	89	(7)
6. Kirvesniemi (Fin.)	—	—	12	5	—	—	—	25	—	20	(8)	25	0	87
7. Dahlmoová (Nor.)	—	—	—	0	25	15	(2)	10	—	10	11	10	81	(2)
8. Samšurinová (SSSR)	8	9	25	12	—	—	—	12	—	9	—	—	75	
9. Määttäová (Fin.)	—	—	20	0	—	—	—	20	—	15	0	7	62	
10. Jahrenová (Nor.)	3	—	8	0	15	0	—	—	11	—	15	8	60	
11. Matikainenová (Fin.)	0	4	—	—	3	2	(15)	20	25	(15)	—	—	54	(30)
Smetaninová (SSSR)	2	—	9	9	—	—	—	11	—	12	—	0	11	54
13. Belmondová (It.)	10	5	11	—	—	—	—	5	6	—	—	0	37	
14. Venceneová (SSSR)	9	3	1	0	—	—	—	6	—	9	2	6	36	
15. Dybandahlová (Nor.)	—	0	0	15	—	—	—	4	—	4	—	6	2	31
Nybraatenová (Nor.)	0	—	5	11	—	—	—	7	—	8	—	—	0	31

Čs. reprezentantka Janoušková je 42. s 6 body.

Pořadí štafet žen: 1. SSSR 115, 2. Norsko 92, 3. Finsko 78, 4. Švédsko 67, 5. ČSSR 53, 6. Švýcarsko 38, 7. Itálie 36, 8. Rakousko a NDR obě 30, 10. Francie 26 b.

Pohár národů (štafety mužů a žen): 1. SSSR 206, 2. Norsko 179, 3. Švédsko 177, 4. Finsko 138, 5. ČSSR 104, 6. Itálie 91, 7. Švýcarsko 81, 8. NDR 77, 9. Francie 63, 10. Rakousko 54, 11. Kanada 27, 12. Polsko 23, 13. Bulharsko 12, 14. Dánsko 11, 15. USA 8 b.

V tabulce v prvním sloupci jsou body za 5 km volnou technikou v La Féclaz, ve druhém za 15 km volnou technikou v Campře, ve třetím za 10 km klasicky v Davosu, ve čtvrtém za 15 km klasicky v Kavgolovu, v pátém za 10 km klasicky v Klingenthalu, v šestém za 30 km volnou technikou v Klingenthalu, v sedmém za 10 km klasicky v Lahti, v osmém za 10 km volnou technikou v Lahti, v devátém za 15 km klasicky v Lahti, v desátém za 30 km volnou technikou v Lahti, v jedenáctém za 10 km klasicky a volnou technikou (Gundersenova metoda) v Oslu, ve dvanáctém za 15 km volnou technikou ve Falunu, ve třináctém celkový počet bodů a ve čtrnáctém sloupcu body, které se škrtají.

Sjezd 19. února v Lake Louis (délka tratě 2721 m, převýšení 700 m): 1. Figliniová 1:41,58, 2. Walliserová — 0,24, 3. Gergová — 0,60, 4. Bournissenová a Percycová obě — 1,19, 6. Emonetová — 1,37, 7. Zellerová — 1,53, 8. Meierová — 1,63, 9. Larocheová — 1,66, 10. Zelenská — 1,92, 11. Lodžinová — 2,12, 12. Kronbergerová — 2,33, 13. Sadleiderová (obě Rak.) — 2,34, 14. Dedlerová (NSR) — 2,41, 15. Wolfová (Rak.) — 2,50.

Superobří slalom 26. února ve Steamboat Springs (převýšení 487 m): 1. Wolfová 1:18,97, 2. Wachterová (obě Rak.) — 0,24, 3. Figliniová — 0,29, 4. Lodžinová — 0,40, 5. Quittetová (Fr.) — 0,43, 6. Zurbriggenová — 0,45, 7. Kobelkaová (Kan.) — 0,55, 8. Percycová — 0,63, 9. Haasová (Svč.) — 0,98, 10. Wallingerová (Rak.) — 1,02, 11. Oertliová (Svč.) — 1,15, 12. Ochoaová (Šp.) a Chedalová (Fr.) obě — 1,54, 14. Kroneová (USA) — 1,61, 15. Gutensohnová (Rak.) — 1,78.

Slalom 3. března ve Furano (převýšení 173 m, v prvním kole 63, ve druhém 60 branek): 1. Schneiderová (Svč.) 1:41,17 (52,22 a 48,95), 2. Šarecová (Jug.) — 0,11 (52,14 a 49,14), 3. McKinneyová (USA) — 0,81 (52,41 a 49,57), 4. Nilssonová (Svéd.) — 0,99 (52,46 a 49,70), 5. Wachterová — 1,62 (52,90 a 49,89), 6. Chauvetová (Fr.) — 1,63, 7. Grünigenová (Svč.) — 1,65, 8. Buderová — 2,25, 9. Maierhoferová — 2,40, 10. Salvenmoserová (všechny Rak.) — 2,61, 11. Percycová — 3,02, 12. Kindleová (Licht.) — 3,50, 13. Roffeová (USA) — 3,63, 14. Schmidhauserová (Svč.) — 3,68, 15. Lundbäcková (Svéd.) — 3,91.

Obří slalom 5. března ve Furano (převýšení 317 m, v prvním kole 48, ve druhém 47 branek): 1. Walliserová 2:20,37 (1:12,03 a 1:08,34), 2. Svetová (Jug.) — 0,87 (1:12,60 a 1:08,64), 3. Schneiderová — 1,61 (1:13,36 a 1:08,62), 4. Quittetová — 1,91, 5. Kindleová — 2,20, 6. Salvenmoserová — 2,37, 7. Figliniová — 3,07, 8. McKinneyová — 3,09, 9. Hächerová (NSR) — 3,42, 10. Wachterová a Ederová (Rak.) obě — 3,55, 12. Nilssonová — 3,57, 13. Roffeová — 3,89, 14. Burnová — 3,95, 15. Gadientová 4,23.

Obří slalom 8. března v Šigakogenu (převýšení 334 m): 1. Schneiderová 2:22,57 (1:11,25 a 1:11,32), 2. Svetová — 0,77 (1:12,20 a 1:11,14), 3. Meierová — 1,32 (1:12,64 a 1:11,25), 4. Walliserová — 1,70 (1:12,68 a 1:11,68), 5. Gergová (NSR) — 1:79 (1:12,68 a 1:11,59), 6. Quittetová — 1,86 (1:13,13 a 1:11,30), 7. Burnová — 2,18, 8. Wachterová — 2,70, 9. McKinneyová — 3,05, 10. Chedalová — 3,52, 11. Haasová — 3,65, 12. Zurbriggenová — 3,88, 13. Wolframová (Rak.) — 4,14, 14. Kindleová — 4,20, 15. Salvenmoserová — 4,24.

Slalom 11. března v Šigakogenu (převýšení 170 m, v prvním kole 52, ve druhém kole 53 branek): 1. Schneiderová 1:25,67 (43,49 a 42,18), 2. Maierhoferová — 1,04 (43,31 a 43,40), 3. Šarecová — 1,13 (43,73 a 43,07), 4. McKinneyová — 1,54, 5. Wachterová — 2,09, 6. Mogořová (Fr.) — 2,16, 7. Kindleová — 2,19, 8. Nilssonová — 2,32, 9. Stroblová (Rak.) — 2,56, 10. Percycová — 2,64, 11. Fillionová — 2,98, 12. Guignardová (obě Fr.) — 3,45, 13. Lundbäcková (Svéd.) — 3,77, 14. Pušniková (Jug.) — 4,31, 15. Twardokenová (USA) — 4,36.

Paralelní slalom 12. března v Šigakogenu: 1. Bournissenová, 2. Gergová, 3. McKinneyová, 4. Meierová.

Sjezd 24. března ve Steamboat Springs (délka tratě 2372 m, převýšení 624 m): 1. Figliniová 1:25,90, 2. Walliserová — 0,59, 3. Bournissenová — 1,09, 4. Gergová — 1,30, 5. Wallingerová — 1,49, 6. Percycová — 1,54, 7. Gutensohnová — 1,70, 8. Zellerová — 1,91, 9. Oertliová — 2,03, 10. Sadleiderová — 2,07, 11. Krenová (NSR) — 2,21, 12. Fletcherová (USA), Wolfová a Kronbergerová všechny — 2,30, 15. Emonetová — 2,32.

PŘEBOR ČSSR ŽACTVA VE SJEZDOVÝCH DISCIPLINÁCH 7.—9. 2. 1989 v Říčkách v Orlických horách - poř. Jiskra Ústí nad Orlicí

MLADŠÍ ŽÁCI

Sjezd (převýšení 253 m): 1. Jan Kánský (Jiskra Ústí n. Or.) 55,77, 2. Jan Pipek (Bižuterie Jablonec) — 0,61, 3. Borek Zakouřil (Textilana Liberec) — 0,69, 4. Sochocký (Chemička Ústí) — 1,06, 5. Kopal (Turnov) 1,17, 6. Forman (Tesla Pardubice) — 1,32.

Slalom (převýšení 130 m, v prvním kole 32, ve druhém 33 branek): 1. Václav Kaděra (SA Klatovy) 1:13,69 (36,56 a 37,13), 2. Igor Urban (ZVL Dol. Kubín) — 0,55 (37,15 a 37,09), 3. Patrik Žabka (Slovan MF Žilina) — 0,61 (36,82 a 37,48), 4. Pipek (Bižuterie Jablonec) — 0,76, 5. Krajiš (Jasná Liptovský Mikuláš) — 0,97, 6. Cerořský (Spartak Rokytnice) — 0,99.

Obří slalom (převýšení 220 m, 32 branek): 1. Borek Zakouřil (Textilana Liberec) 58,98, 2. Václav Kaděra (SA Klatovy) — 1,27, 3. Petr Hrnčířik (RH Gottwaldov) — 1,39, 4. Slabý (Jasná Liptovský Mikuláš) — 1,40, 5. Urban (PS Banská Bystrica) — 1,49, 6. Skopek (Chemička Ústí) — 1,63.

Trojkombinace: 1. Jan Pipek (Bižuterie Jablonec) 47,54, 2. Václav Kaděra (SA Klatovy) 70,14, 3. Jakub Cerořský (Spartak Rokytnice) 84,76, 4. Ulrich (Sokol Deštné) 89,50, 5. Setunský (Spartak Rokytnice) 91,11, 6. Smola (Sokol Deštné) 92,76 b.

MLADŠÍ ŽÁKYNĚ

Sjezd (převýšení 253 m): 1. Ilona Erlebachová (Spartak Vrchlabí) 55,91, 2. Alena Nováková (Chemička Ústí) — 0,95, 3. Alena Sebeňová — 1,29, 4. Harušťáková (obě ZTK Zvolen) — 1,47, 5. Neuschlová (PS Banská Bystrica) — 1,63, 6. Sedová (Baník Zacléř) — 1,88.

Slalom (převýšení 130 m, v prvním kole 32, ve druhém 33 branek): 1. Petra Navarová (Tesla Havířov) 1:13,14 (36,09 a 37,05), 2. Sylvie Faltová (Slovan Pec) — 0,89 (36,44 a 37,59), 3. Alena Sebeňová (ZTK Zvolen) — 1,58 (36,29 a 38,43), 4. Hujová (Kovo Děčín) — 1,63, 5. Kohutová (Sokol Mosty) — 1,65, 6. Forejtová (Stadión Nový Bor) — 1,74.

Obří slalom (převýšení 220 m, 33 branek): 1. Petra Navarová (Tesla Havířov) 1:02,84, 2. Karolína Sedová (Baník Zacléř) — 0,65, 3. Eva Kurfürstová (Rekult. Karviná) — 0,76, 4. Faltová (Slovan Pec) — 0,76, 5. Neuschlová (PS Banská Bystrica) — 1,12, 6. Harušťáková (ZTK Zvolen) — 1,15.

Trojkombinace: 1. Ilona Erlebachová (Spartak Vrchlabí) 42,80, 2. Petra Navarová (Tesla Havířov) 48,34, 3. Karolína Sedová (Baník Zacléř) 64,54, 4. Sebeňová (ZTK Zvolen) 65,32, 5. Faltová (Slovan Pec) 72,78, 6. Nováková (Chemička Ústí) 82,03 b.

STARŠÍ ŽÁCI

Sjezd (převýšení 253 m): 1. Jan Gronych (Jiskra Ústí n. Or.) 53,21, 2. Petr Stejskal (Sokol Deštné) — 0,19, 3. Patrik Kopčák (Tesla Havířov) — 0,51, 4. Holický (LIAZ Jablonec) — 0,73, 5. Košek (Textilana Liberec) — 1,76, 6. Podhradský (PS Banská Bystrica) — 2,00.

Slalom (převýšení 130 m, v obou kolech 38 branek): 1. Pavel Košek (Textilana Liberec) 1:13,68 (38,23 a 35,45), 2. Tomáš Kraus (Kovo Děčín) — 0,15 (37,45 a 36,38), 3. Jan Gronych (Jiskra Ústí n. Or.) — 0,45 (37,21 a 36,92), 4. Novotný (Kovo Děčín) — 0,97, 5. Huťka (PS Ban-

ská Bystrica) — 0,99, 6. Martinek (Spartak Rokytnice) — 1,52.

Obří slalom (převýšení 220 m, 32 branek): 1. Jan Holický (LIAZ Jablonec) 1:00,94, 2. Andrej Huťka — 0,35, 3. Dušan Slašťan (oba PS Banská Bystrica) — 0,40, 4. Kraus (Kovo Děčín) — 0,99, 5. Stejskal (Sokol Deštné) — 1,06, 6. Gronych (Jiskra Ústí n. Or.) — 1,16.

Trojkombinace: 1. Gronych (Jiskra Ústí n. Or.) 20,35, 2. Andrej Huťka (PS Banská Bystrica) 73,40, 3. Patrik Kopčák (Tesla Havířov) 85,23, 4. Figura (Slavoj Bruntál) 91,42, 5. Brož (Slovan Pec) 96,83, 6. Springl (LIAZ Jablonec) 104,97 bodu.

STARŠÍ ŽÁKYNĚ

Sjezd (převýšení 253 m): 1. Eva Erlebachová (Spartak Vrchlabí) 55,84, 2. Veronika Hamplová — 0,45, 3. Petra Bartlová (obě SA Klatovy) — 0,53, 4. Sebeňová (PS Banská Bystrica) — 0,56, 5. Elízová (Jasná Liptovský Mikuláš) — 1,18, 6. Vaková (Spartak Vrchlabí) — 1,27.

Slalom (převýšení 140 m, v obou kolech 38 branek): 1. Dagmar Elízová (Jasná Liptovský Mikuláš) 1:20,03 (38,87 a 41,16), 2. Andrea Sošková — 0,28 (39,45 a 40,86), 3. Naďa Sebeňová (obě PS Banská Bystrica) — 0,45 (39,64 a 40,84), 4. Kvopková (ZTS Martin) — 1,34, 5. Jagerčíková (PS Banská Bystrica) — 1,34, 6. Koutová (LIAZ Jablonec) — 1,47.

Obří slalom (převýšení 220 m, 33 branek): 1. Maria Kvopková (ZTS Martin) 1:01,62, 2. Dagmar Elízová (Jasná Liptovský Mikuláš) — 0,11, 3. Renata Blahová (RH Gottwaldov) — 0,13, 4. Junková (Lokomotiva Olomouc) — 0,29, 5. Žabová (Kovo Děčín) — 0,33, 6. Soukupová (LIAZ Jablonec) — 0,55.

Trojkombinace: 1. Dagmar Elízová (Jasná Liptovský Mikuláš) 24,99, 2. Naďa Sebeňová (PS Banská Bystrica) 25,23, 3. Eva Erlebachová (Spartak Vrchlabí) 31,62, 4. Bartlová (SA Klatovy) 52,33, 5. Žabová (Kovo Děčín) 63,64, 6. Koutová (LIAZ Jablonec) 69,29 b.

9. září-Frenštát!

První náš mezinárodní závod ve skoku na můstku s umělou stopou Grand Prix Frenštát pod Radhoštěm zaznamenává letos novou kapitolu. Poprvé se zde bude soutěžit na keramické nájezdové stopě, kterou vyrobila naše firma Diturvit. Z přípravy jsou s novou stopou dobré zkušenosti. K letošním 17. ročníku Velké ceny byli pozváni nejlepší skokani světové špičky z 15 zemí, s nimiž změřili své síly všichni reprezentanti Československa.

Frenštátský můstek má několik prvenství. V roce 1971 zde byla položena první čs. krytina z umělé hmoty, řadu let byl můstek s normovým bodem 72 m nejvyšším na světě. V roce 1977 se zde konalo sympozium FIS za účasti předsedy Marca Hodlera a generálního sekretáře Gian-Franca Kaspera.

Grand Prix se koná v sobotu 9. září ve 14 hodin, zkušební kolo v 10 h. Oficiální trénink je v pátek 8. září od 15.30 h, losování 7. září ve 20 h v Interhotelu Vlčína. Někteří zahraniční účastníci přijedou již dříve a budou moci trénovat už 6. a 7. září.

Ve Frenštátu byli z našich zatím nejúspěšnější Leoš Škoda, který zvítězil v letech 1978, 1979 a 1982 a Pavel Ploc (1983 a 1987).

NAŠE ANKETA

Prinášíme další příspěvek do naší ankety k 75. výročí časopisu Lyžařství. Její účastníci z řad lyžařských funkcionářů odpovídají na tři otázky:

1. Co považujete za svůj osobní úkol ve prospěch československého lyžování v roce 1989?
2. Co by měl častěji přinášet časopis Lyžařství?
3. Které nové faktory podle vás v současnosti a) urychlují, b) zpomalují rozvoj našeho sportu?

FRANTIŠEK VAVERKA

subkomise sjezdových disciplín

1. Rezervy v mé činnosti v oblasti lyžování vidím kromě jiného především v nasměrování pracovního zaměření. V oblasti vědeckovýzkumné činnosti ve vrcholovém lyžování je naše práce orientována směrem k reprezentaci. Tomu odpovídají odborné výstupy cílené k vrcholovému lyžování a dostupné úzkému okruhu pracovníků. Domnívám se, že je nutné co nejdříve se zaměřovat směrem k mládeži. V nejnižších věkových kategoriích se budují základy k pozdějšímu vrcholovému sportovnímu výkonu. Ve zvýšení odborné připravenosti trenérů a cvičitelů, kteří pracují s mládeží, vidím jednu ze základních možností jak přispět ke zvyšování celkové úrovně lyžařského sportu u nás. A v tomto směru bych chtěl zlepšit svoji dosavadní praxi.

2. Odborný časopis Lyžařství by měl pokrývat celé spektrum problémů týkajících se našeho sportu. Čtenář opravdu se zajímající o lyžování přečte prakticky celý časopis, od rozhovoru se závodníky, kuriozit, materiálních novinek, výsledků, hodnocení světových soutěží až po odborná a metodická sdělení. Domnívám se, že časopis by měl nalézt vhodné proporce mezi tzv. metodickým sdělením, kde jsou odborné poznatky předkládány ve formě komentáře včetně dokladového materiálu (číselná, grafická a jiná dokumentace). Rubrika s názvem např. Věda v praxi by mohla sehrát v tomto směru pozitivní úlohu a zavést do celkové dramaturgie časopisu určitou systematickosti v odborné linii časopisu. Nebojme se předkládat čtenářům v přiměřené formě exaktněji orientované in-

formace. Musíme si uvědomit, že časopisy typu Teorie a praxe tělesné výchovy se většinou čtenářů nedostanou do ruky a metodické dopisy jsou dostupné pouze úzkému okruhu profesionálních pracovníků.

3. Odpověď na třetí otázku ankety není snadná, neboť každá disciplína zařazená pod pojem lyžování má svá specifika. Následující řádky se vztahují spíše ke sjezdovému lyžování. Rozvoj sjezdových disciplín a z toho pramenící zájem veřejnosti je značný a problémy s rostoucím počtem lyžařů spíše narůstají než aby ubývaly. S ohledem na vrcholové lyžování a celý systém výběru a přípravy sjezdařů do reprezentace sehrávají např. důležitou úlohu materiálně technické podmínky, které lyžování u nás má. Především u mládeže v rozhodujícím období, kdy se budují základy lyžování (6—10 let), jsou kvalita lyžařské výzbroje a výstroje a především kvalitně upravený terén, důležitými biomechanickými faktory, které zásadním způsobem ovlivňují základy techniky jízdy. Také jednoduchá a účelná metodika výuky v této věkové kategorii (kombinace rodiče — děti) by mohla sehrát významnou úlohu při prvních krůčcích dětí na lyžích a rozšířit potenciální výběr kandidátů do vrcholového lyžování. Výuka lyžování na základních školách, kde děti ve věku kolem 14 let zvládají základy lyžování, problém adeptů pro vrcholové lyžování neřeší. Současný systém vrcholového sportu poskytuje možnost sportovního růstu relativně úzkému okruhu závodníků. V této souvislosti by se měly urychleně řešit otázky větší otevřenosti systému vrcholového sportu a vytvořit mnohostrannější kritéria pro rychlejší reagování na aktuální stav výkonnosti našich závodníků. Závažným problémem, který s tímto úzce souvisí, by měla být řešení vztahů mezi nově se formujícím systémem vrcholového sportu a lyžařskými oddíly, kde se vychovávají především závodníci nejmladších věkových kategorií. Rezervy existují také v oblasti výběru mládeže do útvarů vrcholového sportu, kde dosavadní hlavní kritérium — výkonnost, se ukazuje v dalším vývoji závodníků jako málo efektivní. Také v oblasti metodiky (v obecnějším pojetí) tréninkového procesu je řada rezerv, jejichž postupné řešení by značně zefektivnilo práci celého systému.

Jak vyplývá z předcházejících poznámek, situace v oblasti vrcholového lyžování vyžaduje značné úsilí všech zainteresovaných pracovníků, aby čs. reprezentanti udrželi krok se stále rostoucí výkonností v celosvětovém měřítku. Ukazuje se, že bez užší návaznosti jednotlivých článků vrcholového sportu v řetězci mládež — reprezentace, nelze tyto problémy koncepčně řešit. Je třeba, aby si nutnost vysoce koordinované součinnosti v celé šíři lyžování uvědomili všichni pracovníci a každý přispěl svým dílem k vytváření účelné pracujícího systému, na jehož vrcholu by byla úspěšná reprezentace našeho sportu v mezinárodním měřítku.

O vrcholovém sportu

muset obhajovat místo mezi preferovanými tvrdě.

A to nepůjde jinak, než skutečně poctivou každodenní prací, účelným využíváním podmínek. Bude to samozřejmě znamenat, že i lyžování bude muset být vnitřně diferencované. Řídící orgány stanoví systém preferování disciplín, jednotlivců. Protože diferencovaná podpora znamená především soustředění se na ty, kteří mají skutečně předpoklady se prosadit ve stále náročnějším mezinárodním měření síl. Nová koncepce péče o vrcholový sport také rozšiřuje svazové pravomoci a povinnosti, klade zvýšené nároky na odbornost a dělnost v řídicí práci.

Praxe zároveň ukázala, že existence vrcholového sportu jako „odloučené jednotky“, jakési organizace v organizaci nebyla účelná. Chyběla návaznost, zejména v ovlivňování přípravy mládeže, chybělo spojení s tělovýchovnými jednotkami. Nová koncepce počítá s tím, že SVS, SŠ, TSM i ST získají těsné spojení s jednotkami a oddíly, že vybrané TJ budou samy řídit SVS a TSM prostřednictvím vedoucího střediska.

A ještě jedna rozhodující zásada z Návrhu opatření ke zvýšení úrovně vrcholového sportu ČSTV a čs. státní reprezentace přijatého 3. plénem ÚV ČSTV: Pouze výsledky se stanou měřítkem úspěšnosti práce ve vrcholovém sportu!

-až-

Lyžování patří mezi sporty, které mají tvořit páteř československé olympijské reprezentace. Bylo proto v nové diferenciaci sportů v ČSTV zařazeno do první, elitní skupiny nejužší podporovaných odvětví. Znamená to, že bude mít lepší podmínky než jiné sporty, ale také to, že na sebe berou funkcionáři, trenéři i závodníci velikou odpovědnost za kvalitu odvedené práce. Ovšem ani současné rozdělení sportů do skupin není jednou provždy dané. Můžeme se pochlubit dobrými výsledky na olympijských hrách, ale přesto náš sport bude

K lyžařským maratónům

Protože stále trvá zájem našich výkonnostních i kondičních lyžařů-běžců o účast v některém ze závodů Světového poháru dálkových běhů (Worldloppet) a protože poslední právní úpravy dovolují vycestování na základě vlastního devizového účtu u SBČS či složení účelového daru, podstatně se zvýšily možnosti startu našich občanů na zahraničních sportovních akcích v nesocialistických státech. Přinášíme několik zajímavostí kolem lyžařských dálkových běhů ve světě.

V předminulé zimě (1987—88) startovalo ve všech závodech Worldloppet celkem 50 695 závodníků, cílem pak projelo 45 279 závodníků. V počtu startujících vedl švýcarský Engadinský maratón (11 541) před Vasovým během (9922) a Finlandiahihto (7029).

Nejdelší, nejslavnější a také nejstarší je švédský Vasaloppet, konaný nepřetržitě od roku 1922. Obliba startu na tomto závodě dosáhla takového stupně, že pořadatelé při nejlepší vůli nejsou schopni všem zájemcům vyhovět. Odmítnutí žadatelé mají možnost projet si trať v několika náhradních termínech, hlavní závod se však tradičně koná vždy první březnovou nedělí. Letos byla málem tra-

dice přerušena, neboť v kraji Dalar-na dlouho nebyl sníh, napadl až krátce před startem. Starobylý — ovšem daleko méně známý — je také norský Birkebeiner Rennet, jehož první ročník se uskutečnil v roce 1932.

Před několika lety se zdálo, že všechny dálkové běhy ovládne Siitonenův krok, vždyť právě na nich sympatický Fin tento styl předváděl poprvé a hned velmi úspěšně. Vývoj však ukázal, že volná technika příliš nevyhovuje řadovým kondičním lyžařům, kteří tvořili a tvoří převážnou většinu startujících. Protože pouze udržení vysoké účasti zajišťuje pořadatelům ekonomickou soběstačnost, vrací se nyní někteří zpět ke klasice.

Pro zájemce uvádíme přehled významnějších evropských i zámořských lyžařských dálkových běhů, který jim může posloužit k další orientaci. (Startovné je z roku 1988.)

Dolomitenlauf, Rakousko, 60 km — adresa pořadatele: R. Steiner, PF 1000, A-9900 Lienz — 350 ÖS.

Marcialonga, Itálie, 70 km — A. Corradini, I-38037 Predazzo — 35 000 LIT.

König Ludwig Langlauf, NSR, 65 km — Passionwiese 5, D-8103 Oberammergau — 50 DM.

American Birkebeiner, USA, 50 km — POB 911, Hayward, WI 54 843 — 45 USD.

Gatinou 55, Kanada, 55 km — PF 69, Stat. A, Ottawa, Ontario — 30 CAND.

Transjurassienne, Francie, 76 km — Com. Regional de Ski du Jura, F-39400 Morez — 180 FFR.

Sapporo, Japonsko, 50 km — The Asahi Shimbun, 5-3-2 Tsukiji Chuo-ku, Tokyo — 3000 YEN.

Vasaloppet, Švédsko, 90 km — IFK Mora, Vasagaten 19, S-79 200 Mora — 400 SKR.

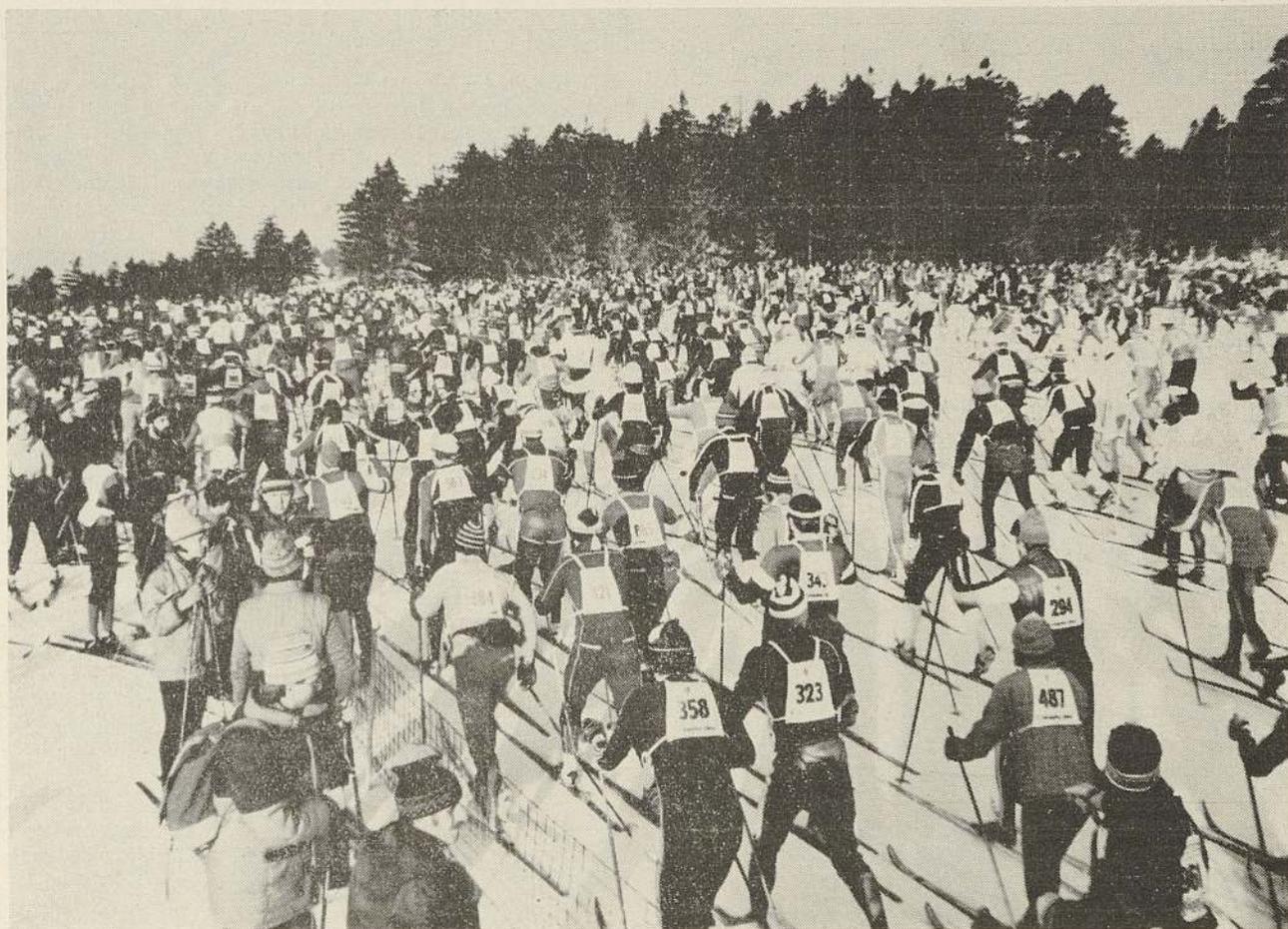
Finlandiahihto, Finsko, 75 km — WM Skistadion, SF-15110 Lahti — 245 FIM.

Birkebeiner Rennet, Norsko, 55 km — POB, N-2601 Lillehammer — 200 NKR.

Engadiner Marathon, Švýcarsko, 42 km — Engadiner Skimarathon, CH-7504 Pontresina — 55 SFR.

Uvedené startovné je tzv. základní, platí pro přihlášky doručené do určitého data. Poté se zvyšuje o 20—100 procent, někde nejsou dodatečné přihlášky přijímány vůbec. Startovné je poměrně vysoké, je však nutno říci, že pořadatelé za ně odvádějí vesměs kvalitní a kvalifikované služby, ať už jde o oblast propagace (rozpis, výsledkové listiny), servisních služeb na trati (voskování, výměna lyží) či dalšího zajištění (nabídka ubytování).

IVO DOMANSKÝ

Na 1/50 fotil Ota Mrákota

Spartak Police oslavuje

Počátkem letošního roku uplynulo 30 let od ustavující schůze lyžařského oddílu TJ Spartak Police nad Metují. Samozřejmě, že se v Polici lyžovalo již dávno předtím. První lyžaři se objevili již kolem roku 1900. Po první světové válce se lyžaři sdružovali v místním Sokole, byly organizovány různé závody hlavně ve skoku na můstcích postavených pouze ze sněhu.

Po osvobození v roce 1945 se lyžování uchytilo v soušedním Machově a lyžaři z Police, kteří chtěli závodit, museli startovat za Machov. Tak i pozdější organizátoři lyžování v Polici pracovali nejprve pro Machov. Byli to hlavně dlouholetý rozhodčí Jiří Čejka, Josef Plný, Celetýn Veicl, ze závodníků pak Mírek Hejnyš, Ota Nespěchal a Láda Škop.

Kolem roku 1956 se naskytla příležitost zřídit v Polici sportovní lyžařskou školu s tím, že by tato „sportovka“ dostala od ústředních orgánů i finanční pomoc. Příležitosti se iniciativně chopil již jmenovaný mezinárodní rozhodčí Jiří Čejka, „sportovku“ zde založil, dal dohromady lyžařskou mládež a sám se stal prvním trenérem lyžování v Polici.

Když měl Jirka Čejka pohromadě určitou partu lidí, ochotných pracovat pro rozvoj lyžařského sportu v Polici, uskutečnila se — 19. ledna 1959 — ustavující schůze lyžařského oddílu TJ Spartak Police nad Metují.

Nejnámější z odchovanců našeho oddílu je bezesporu bývalý reprezentant Jirka Beran, ale reprezentační dres oblékal i jeho starší bratr Josef. Někteří naši běžci se později přeškolili na biatlon a ti nás pak reprezentovali za hranicemi. Jmenujme Frantu Kubečka, který působil v RH Harrachov, a Pavla Jiráka, působícího v Dukle Banská Bystrica.

V současné době má oddíl 122 členů, z toho 66 dospělých. Slavnostní bilanci kazí však několik skutečností. Jednak se nám nepodařilo udržet v provozu ani jeden ze skokanských můstků. Tím nejsme schopni vychovávat skokany a sdrůženáře, kterých má naše lyžování velký nedostatek.

25 let je v čele oddílu předseda Josef Beran, otec našich bývalých reprezentantů, který v letošním roce oslavil 70. narozeniny.

JOSEF KOHM

Miroslav Jedlička-60

Ing. Miroslav Jedlička, CSc., ústřední rozhodčí a technický delegát pro závody ve sjezdových disciplínách, oslavil 30. září své šedesáté narozeniny. Jeho závodnická kariéra začala na přelomu 40. a 50. let. Netrvala však dlouho. Po vstupu na vysokou školu se přeorientoval na časově méně náročnou výuku lyžování, převážně na kursech, pořádaných ministerstvem školství a ROH. Brzy se však stal všestranným lyžařským pracovníkem, prošel postupně předsednickými funkcemi lyžařského oddílu, okresní sekce lyžování, krajské STK, krajské sekce lyžování a oblastní soutěžní komise. Tři roky stál v čele českého svazu lyžování. V té době byl členem ČÚV ČSTV a jeho komise pro řízení svazů a místopředsdou svazu lyžování. V roce 1970 vedl reprezentační družstvo na MS v klasických disciplínách ve Vysokých Tatrách. V sedmdesátých letech se věnoval výuce lyžování v nově zřizovaných veřejných lyžařských školách. Kromě

toho se zapojil do práce na organizování mezinárodních závodů, především Juniorkritéria, mezinárodního závodu mládeže ve sjezdových disciplínách, od roku 1972 do současné doby je předsedou jeho organizačního výboru. V roce 1978 se ve funkci předsedy STK českého svazu lyžování vrátil ke sportovně technické činnosti. Je také publikačně činný. V roce 1962 vydal první příručku Elektrické měření časů na lyžařských závodech, spolupracoval na vydání Pravidel lyžařských závodů, v roce 1987 vydal příručku Organizování lyžařských závodů pro sjezdové závody (1987), pro klasické závody (1988); příručka věnovaná organizování závodů v akrobatickém lyžování je v tisku. Podílel se na spolupráci na Malé encyklopedii lyžování. Přejeme Mirkovi Jedličkovi další úspěchy v osobním životě a v jeho další práci pro naše lyžování.

Morava 89

Závody sportovních tříd oblasti Morava vznikly v loňském roce z podnětu ředitele základní školy v Bruntále Jana Zaorala a vedoucího sportovních tříd Milana Horny. Soutěží mezi sebou vždy pět nejlepších žáků a žákyň z každé třídy v jednotlivých kategoriích. V letošním roce pořádala tento pro děti velmi atraktivní přebor v běhu na lyžích ZŠ Videčská Rožnov pod Radhoštěm, opět pro žáky z Nového Města na Moravě, Jeseníku, Bruntálu a Rožnova.

Stejně jako loni byli nejlepší žáci z Nového Města na Moravě, druhé místo obsadili domácí z Rožnova, třetí skončili žáci z Jeseníku a „černý Petr“ zůstal v Bruntále. Rozdíl však nebyl tak výrazný jako vloni. Pro Rožnovské je potěšitelný nástup žáků pátých a šestých tříd, což potvrdily kombinované štafety (2 chlapci+2 dívky). V kategorii pátých tříd štafeta A vyhrála, štafeta B skončila třetí, v šestých třídách obsadila štafeta A druhé a štafeta B čtvrté místo. Svědčí to o promyšlenější koncepci v tréninkové přípravě běhu na lyžích, zatím byli úspěšnější jen jejich sdrůženáři.

-RK-

● 25. ledna zemřel v Novém Městě na Moravě ve věku nedožitých 82 let profesor **Jiří Beranovský**, dlouholetý atletický a lyžařský závodník a obětavý funkcionář tělovýchovného hnutí. Během studií v Brně se zúčastnil I. akademických světových zimních her v Cortině d'Ampezzo (1928), kde ve sjezdu obsadil 6. místo. Na II. hrách v Davosu (1930) obsadil ve skoku 5. místo a byl členem stříbrné štafety na 5x10 kilometrů. Po mnoha letech mezinárodní lyžařská federace vyhlásila i výsledek závodu sdrůženého, tak se stal vlastně i akademickým mistrem světa. V roce 1936 se zúčastnil ZOH v Ga-Pa. — Ve funkci lyžařského rozhodčího pracoval do posledních dnů svého života. Od roku 1972 byl nositelem medaile dr. Miroslava Tyrše.

● 29. května zemřel v Karlových Varech ve věku 75 let **Bohuslav Musil**, bývalý vynikající novoměstský závodník. V roce 1934 se stal prvním vítězem sdrůženého závodu o Zlatou lyži Českomoravské vysočiny, své vítězství pak zopakoval ještě ve 2. a 4. ročníku. Ve všech těchto ročnících zvítězil také v závodě na 18 km. Byl mistrem země na 18 km (1938 a 1941) a na 50 km (1940). Zúčastnil se ZOH 1936 v Garmisch-Partenkirchenu, kde byl členem vojenské hlídky při ukázkové soutěži.

Čo nového vo FIS

V dňoch 2.—4. júna 1989 konalo sa v Benátkach riadne jarné zasadnutie predsedníctva FIS. Súčasne sa konalo zasadnutie finančnej komisie FIS a pracovnej skupiny pre vyznamenania FIS.

V úvode zasadnutia uctili si členovia P-FIS tragický skon jej bývalého člena Alfonsa de Bourbon zo Španielska, ktorý zahynul počas majstrovstiev sveta v zjazdových disciplínach vo februári tohoto roku vo Vaili. Zasadnutia sa miesto neho zúčastnil predseda španielskeho lyžiarskeho zväzu.

Je pochopiteľné, že po skončení uplynulej sezóny sa predsedníctvo zaoberalo stručne jej hodnotením a prijatím niektorých záverov najmä v oblasti dopingu a rozhodnutí jury pretekov.

Vysoko bolo hodnotené usporiadanie klasických majstrovstiev sveta v Lahti, ktoré boli veľmi dobre organizované a prekonalí mnohé rekordy. Veď napr. bolo celkom na nich 455 tisíc divákov, ako nikdy predtým na MS, odhaduje sa, že vo fínskej televízii MS denne videlo ďalších 1—2 milióny divákov a na celom svete sa odhaduje ich počet na 500 miliónov. Z 30 štátov bolo prítomných 359 pretekárov, ktorých sprevádzalo 425 funkcionárov — členov vedenia a realizačných tímov. Rekordný bol aj počet akreditovaných 1200 osôb masovo komunikačných priestrodokov. Ale aj ekonomický výsledok bol rekordný. Dosiagnutý zisk predstavuje 5 780 000 fínskych mariek, čo je asi 1,5 milióna dolárov, ktoré v značnej miere pomôžu rozvoju lyžovania vo Fínsku. Najväčší počet účastníkov malo Švédsko — 76, potom Fínsko — 60, Sovietsky zväz — 54. ČSSR s celkom 48 účastníkmi bolo čo do počtu na 7. mieste.

Zďaleka nie tak úspešne skončili majstrovstvá sveta v zjazdových disciplínach vo Vaili, ktorá sa nestrétila s takým diváckym záujmom ako MS v Lahti. Darma, dobrú účasť podmieňujú vždy aj dobré výsledky domácich pretekárov a tie boli predovšetkým v Lahti.

Už zďaleka tak úspešne hodnotené neboli majstrovstvá sveta juniorov v klasických disciplínach, ktoré sa konali tiež v Škandinávii v nórskom Hammare. A správa jedného technického delegáta Statmana z Rakúska je značne kritická. Ani MSJ v zjazdových disciplínach v Anchorage nevybočili z priemeru, pripomienky boli najmä k ubytovaniu. Ak by Aljaška vážne chcela usporiadať niekedy ZOH, musela by veľa v organizácii pridať.

Toto hodnotenie a problémy, ktoré sa ukazujú pri príprave MSJ v klasických disciplínach v budúcom roku vo francúzskom Le Rousses (nie je k dispozícii vhodný mostík) dali podnet k návrhu, aby v budúcnosti určení technickí delegáti ešte pred prídelením MSJ navštívili príslušné miesta a podali zprávy o ich vhodnosti organizovať MSJ. Škandinávské štáty sa pripravujú podať návrh, aby MSJ sa konali každé dva roky a nie každý rok ako teraz.

Bola prednesená oficiálne žiadosť — kandidatúra nášho Harrachova na usporiadanie MSJ v klasických disciplínach v roku 1993. Bude o tom rozhodované na jarnom zasadnutí v roku 1990.

Stručne skontrolovalo predsedníctvo FIS ako prebiehajú prípravy na budúce MS v rokoch 1991 a 1993 a lyžiarska časť príprav na ZOH 1992 v Albertville a 1994 v Lillehammeri. Dobré pokračujú práce vo výstavbe vo Val di Fiemme, kde budú klasické MS v roku 1991. Mostík P 70 bol hotový v novembri 1988 a P 90 bude hotový v septembri 1989. Tlačové stredisko sa predpokladá dokonca ukončiť o tri mesiace pred termínom. Tiež bez problémov prebiehajú prípravy na MS v roku 1991 v Saalbachu v Rakúsku. Jediný problém je zatiaľ nedokončený dialóg o televíznych prenosoch. Rakúska televízia žiada

Momentka z ochozů v Lahti. Snímek Jaroslav Potměšil

totiž zaplatiť za zhotovenie základného signálu 15 miliónov šilingov. To v minulosti nebývalo. Tradične dobre sa na MS v klasických disciplínach v roku 1993 pripravuje švédsky Falun. Prakticky celá oblasť štadiónu sa bude vylepšovať a stavia sa v areály nový hotel. Menej správ je z Japonska, kde v Morioke Šizukuiši budú zjazdové MS v roku 1993.

Zdá sa, že dobre sa pripravujú aj obaja usporiadatelia ZOH 1992 v Albertville. Konštrukčné práce lyžiarskych zariadení sú v behu a tohto roku budú hotové už bezpečné trate a začne výstavba mostíkov v Courcheveli a novej zjazdovky vo Val d'Isère. Podľa plánu prebiehajú prípravy v Lillehammeri, dokonca hala pre hokej a krasokorčuľovanie je už hotová. Nové zjazdovky vytrasuje B. Russi.

V súvislosti s Albertville napriek nesúhlasu (lepšie povedané nedoporučeniu FIS) bude rýchlostné lyžovanie (rýchlostný kilometer) ako ukázkový šport. Technický delegát má tieto preteky kontrolovať a podľa možnosti technickými opatreniami zamedziť „honbe za novým rekordom“.

Druhú časť prerokovaných problémov tvoria technické otázky jednotlivých disciplín, najmä pokiaľ sa ukazuje zmena, resp. doplnenia niektorých pravidiel pre budúcu sezónu.

Obsiahla a rozporná diskusia sa viedla o dĺžkach bežeckých tratí na budúcich MS a ZOH. Ide — ako je známe — o to, či by mali byť dve disciplíny osobitne (muži 15 km klasicky a 15 km voľne — ženy 10 km klasicky a 10 km voľne), alebo jedny preteky v dvoch dňoch Gundersenovou metódou. Byl vyslovený aj názor, že Gundersenova metóda áno, ale napr. muži 15 km klasicky, 10 km voľne — ženy 10 km klasicky a 5 km voľne. Pre bližšie vysvetlenie: u mužov by sa napr. prvý deň bežalo 15 km klasicky a druhý deň 15 alebo 10 km voľne, podľa výsledkov prvého dňa a výsledky druhého dňa by boli výsledky konečné, teda jedného preteku. Boli názory ponechať stav ako v Lahti, čo Škandinávia aj podrobne zdôvodňujú a vrátiť sa k veci neskoršie. O Gundersenovu metódu sa však uchádzajú Val de Fiemme a Albertville.

Názor väčšiny bežeckej komisie FIS bol tiež za Gunderse- novu metódu. Pri hlasovaní sa aj väčšina členov P-FIS vyslovila za Gunderse- novu metódu. Problém bude zarade- ný na kongres FIS v roku 1990 v Montreaux.

Bežecká komisia FIS uvažuje tiež o zavedení Pohára národov v behu, ako aj o zavedení FIS bodov v behu. V bežeckej komisii byla vytvorená pracovná skupina, ktorá bude problém ďalej študovať.

V skokanskej komisii, a P-FIS s tým vyslovilo jednomy- selný súhlas, sa presadil názor, že na súťažiach SP v sko- ku môže štartovať najviac 90 pretekárov. Pre zaradenie do počtu 90 platia osobitné kritériá. Tak isto sa zavádza kva- lifikácia pre účasť na SP. Podrobné smernice boli dané k dispozícii pracovníkom našej skokanskej subkomisie P-VZL ÚV ČSTV.

Obdobne ako u skoku je požiadavka redukovať počty štartujúcich v technických disciplínach. I tu boli stano- vené podrobnejšie pokyny, ktoré obdržali naši pracovníci. Zvyšuje sa výškový rozdiel u ženských zjazdoviek až na 830 m (doteraz 700 m). Zjazdová trať mužov a žien uza- vrí sa pred pretekmi SP tri dni pred začiatkom oficiál- neho tréningu, aby nebola možná výhoda pre domácich pretekárov. Zavádza sa povinná kontrola ochranných sietí jedenkrát ročne, ktorú musí vykonať organizátor preteku a zavádza sa tiež povinne štartovací platform pre sú- ťaž SP.

Finančná komisia prerokovala podrobne čerpanie roz- počtu, je celkovo priaznivé. Zlepši sa vyúčtovaním Lahti a Vuolu. Podľa plánu postupuje výstavba vlastnej budovy FIS pri Thunskom jazere. Zaplatený bol pozemok a prvá záloha na stavbu. Celkové náklady stavby (bez vnútor- ného zariadenia) sa odhadujú na 12 500 000 švajčiars- kych frankov. Vybuduje sa moderné vnútorné zariadenie a strojové účtovníctvo. Konanie kalendárnej konferencie FIS v roku 1991 sa predpokladá už v Dome FIS, ktorý má byť slávnostne uvedený do prevádzky vo štvrtok dňa 24. 5. 1990, teda v štvrtý deň 37. kongresu FIS, ktorý sa bude konať v dňoch 20.—27. 5. 1990 v Montreaux.

Pracovná skupina pre otázky vyznamenania preroko- vala niektoré koncepčné otázky, ale aj konkrétne návrhy. Za čestných členov komisie boli navrhnutí Serge Lang, Peter Baumgartner a Miloslav Bělohožník.

Ako som už informoval, bola k príležitosti 70 rokov prezidenta FIS založená Nadácia Marca Hodlera, ktorú prezident Hodler zo skromnosti navrhol premenovať na Nadáciu FIS, čo bolo zamietnuté. Z nadácie sa majú pod- porovať najmä bývalí pretekári-invalidi, ďalej nadaní mla- dí lyžiarí a pod. Nadácia má teraz k dispozícii sumu 150 000 švajčiarskych frankov a predpokladá sa do bu-

dúcnosti získať 1 000 000 frankov. Bola menovaná z čle- nov P-FIS správa nadácie, ktorá má pripraviť štatút, re- gistráciu u švajčiarskych úradov a pod. Žiadosti o rôzne podpory v budúcnosti bude riešiť správa nadácie a nie P-FIS.

Budúce zasadnutie P-FIS sa bude konať v dňoch 1.—3. decembra v Moskve.

JÁN MRÁZ
člen predsedníctva FIS

Vreni Schneiderová ze Švajcarska

1 OTÁZKA ODPOVEĎ

Odpovídá
Alžběta Havrančíková,
královna bílé stopy

Jak hodnotíte váš úspěch v an- ketě o nejlepšího lyžaře Česko- slovenska?

Po dobrých výsledcích na mis- trovství světa a na domácím šam- pionátu je pro mne prvenství v této anketě dalším cenným úspě- chem a hlavně povzbuzením do další sezóny. Nesplnilo se mi mé přání vybojovat na mistrovství svě- ta medaili, ale chci se o to poku- sit znovu na mistrovství světa 1991, případně na zimních olym- pijských hrách 1992. A chci udě- lat vše pro úspěšnou reprezenta- ci v následující sezóně. Nebude se sice bojovat o medaile na mistro- vství světa, ale bude dost příleži- tostí změřit si své síly s běžkyně- mi světové špičky. Věřím, že celé naše reprezentační družstvo žen prokáže vzestupnou výkonnost.

Ogaři z Bečev v odboji

V malebném údolí, jímž protéká řeka Bečva, sídlí obec Dolní, Prostřední a Horní Bečva, které nesou hrůdy název Partyzánská obec. Valašsko, kouzelný kraj pod Radhoštěm, to je symbol lidské pohostinnosti i hrdinství. Valaši zůstali věrni své odbojové tradici z minulých století. Tak jako kdysi jejich předkové bránili svůj domov proti Tatařům, císařským rejtarům či panské zvlí, tak v roce 1939 znovu povstali proti německým fašistům.

Beskydy přitahovaly turisty odedávna. V roce 1900 se poprvé na hřebenech Radhoště objevili lyžaři. Většímu rozvoji zabránila 1. světová válka, ale po vyhlášení naší samostatnosti činnost lyžařů ožila, 28. listopadu 1923 byla se zástupci 12 spolků založena Beskydská župa a Beskydy se staly vyhledávaným místem pro mezinárodní závody.

Mnichovská zrada vyburcovala všechny věrné Čechy a Slováky, aby pomohli se zbraní v ruce svému národu. A tak už v květnu 1939 se staly Beskydy místem, kde se „štafetovým způsobem“ převáděli naši letci, kapitán F. Feitl, plukovník K. Mrázek a celá řada dalších, které pronásledovalo gestapo, aby v zahraničí bojovali za naši vlast. Později se staly Beskydy druhým domovem uprchlým sovětským zajatcům, sestřeleným sovětským letcům, kterým se podařilo zachránit, a také příslušníkům domácího odboje. Tyto skupiny mohly plně spoléhat na pomoc pasekářů, občanů i lyžařů z Bečev.

Po vypuknutí SNP, kdy po počátečních úspěších bylo nutno ustoupit do hor, dostal také dvacetičlenný desant vysazený úspěšně z 21. na 22. srpna 1944 v prostoru Sklabíně, a který se v bojích rozšířil o další bojovníky, příkaz k přestupu na Moravu. Podařilo se to po těžkých bojích i ztrátách 28. září v prostoru Podtaté—Karlovice. Dále se pak brigáda Jana Žižky přesunula do prostoru Radhošť—Kněhyně, odtud 5. října hlásila do Kyjeva, že úkol byl splněn a brigáda zahájila bojovou činnost na území Moravy. Bojové akce směřovaly k destrukcím na železnicích, trestání zrádců, poškozování elektrického a telefonního vedení, získávání zbraní a hlavně s pomocí odbojářů k předávání výzvědné zpravodajské činnosti pro vedení Rudé armády.

Lyžaři tu našli své místo, neboť jejich přesuny byly mnohem rychlejší, ať už se jednalo o zprávy, přivolání lékařské pomoci, bojové akce, či přísun potravin. Bylo třeba veliké ostražitosti, neboť německých slídilů a bohužel i našich zrádců bylo hodně.

Když 2. listopadu odcházeli s údernou rotou na schůzku s odbojáři Ostravy velitel Jano Ušiak, major Murzin a poručík Nastěnko, nikdo nevěděl, že je to léčka. Na Kněhyni, při výstupu na planinu, začalo hotové peklo. Kulometná palba zasáhla velitele Ušiaka do obou rukou, Murzin a Nastěnko byli raněni do nohou, zranění byli i příslušníci úderné roty, ale podařilo se jim prostřílet si prostor k ústupu. To však byl počátek následující tragédie v Beskydech. Další dny se rozjela celá německá vojensko-policejní mašinérie. 3. listopadu v Čeladné u Machandrů, kam byl těžce zraněný velitel brigády Jano Ušiak dopraven, byl dům Němci obklíčen a Ušiak raději volil dobrovolnou smrt, než aby se dostal do rukou Němců.

5. listopadu začalo hromadné zatýkání na Bečvách. Pro výstrahu byli na školním hřišti na Dolní Bečvě pověšeni čtyři vlastenci: kapitán Kolanda z Velkých Karlovic, Karel Bubla, Jan Jurča a Štěpán Králíček. S úzkostí jsme čekali, jak dlouho vydrží zatčení u výslechu mučení a týrání. Ale všichni byli stateční, nezradili.

První obětí z lyžařů se stal Vlasta Kubáň, byl zastřelen při výslechu 8. listopadu v Bílé. Josef Kubáň, úspěšný závodník Zlaté lyže a reprezentant na závodech dohodových vojsk v Rumunsku, byl zastřelen 15. března 1945 ve

Florenbúrgu, Hynek Tošenovský byl pověšen 23. listopadu v Dolní Bečvě s cedulí na prsou „Podporoval jsem bandity“. František Haša se zastřelil v obklíčení na Kněhyni při akci Tetřev (20. 11. 1944). Oldřich Šimurda, pověšen (23. 11.) v Prostřední Bečvě, Čeněk Divín, přeborník Beskydské župy v závodě sdruženém, byl popraven na Pankráci 13. března 1945 spolu s Bedřichem Kubišem, přeborníkem Beskydské župy ve skoku na lyžích. Jaroslav Macura byl zastřelen v Brně 22. ledna 1945. Cyril Mach, první cvičitel lyžování, který byl na lyžařském kursu v Krkonoších už v roce 1913, nadšený propagátor lyžování na Valašsku, padl v boji o Československý rozhlas 5. května 1945.

Při akci Tetřev, kde bylo na 13 000 příslušníků vojska a policie, byl obklíčen celý masív Radhoště, Černé hory a Kněhyně a pět dnů od 17. do 22. listopadu byl masív pročešáván, v obcích vyhlášeno stanné právo a zákaz vycházení od 16 hodin do 7 hodin ráno. Ani tento zásah, který řídil sám K. H. Frank, nevedl k likvidaci brigády, která provedla přesun do Hostýnských vrchů a tam vedla další boj s nepřítelem. Přes všechny tyto hrůzy, které nastílely do I. partyzánské brigády R. Stefánika, která se do Beskyd ze Slovenska přesunula počátkem dubna 1945. Brigáda měla přes 200 příslušníků — Sovětů, Francouzů, Poláků, Maďarů a Jugoslávčů a samozřejmě našich bojovníků. Obsadila Pustevny a Skalnikovou louku, kde se předtím rekreovala hitlerjugend. V brigádě nemohli chybět ani ogaři z Bečev, lyžaři Pohorské jednoty Radhošť Staňa Jakšík, Radko Linhart, Oldřich Kubiš, Jarda Bártek, Jarda Vojkůvka, Ondřej Galčan a Fárek (na snímku). Zaminované příjezdové cesty, hlídky na lesních stezkách chránily naši pevnost, krásné lyžařské středisko Pohorské jednoty Radhošť.

Když 4. května 1945 po šesti letech a 49 dnech osvobodili kraj příslušníci 17. gardového střeleckého pluku IV. ukrajinského frontu, nebylo konce radosti. Při naší vlajce a bojové zástavě se nesla k nebesům mezi všemi i naše hymna a salvy na počest vítězství nad fašismem. Byli jsme nesmírně šťastní, že nám znovu patří rodná zem, že nás naše hory budou znovu vítat svým tichem a krásou a že tento pocit hlubokého štěstí nám už nikdo nemůže vzít.

RADEK LINHART

Bruslařský trenažér

Jak se mění technika lyžování, mění se i pomocné, doplňkové prostředky technické. Po kolečkových lyžích přicházíme s nabídkou lyžařského posilovacího trenažéru pro bruslařskou techniku.

Nejde nám v tomto případě o nácvik techniky, ale o posilování odpovídajících svalových skupin, působících na efektivnost této bruslařské techniky. Přesné simulování techniky jednostranného či oboustranného bruslení v současné době není naším cílem. Ve Výzkumném ústavu tělovýchovném při fakultě tělesné výchovy a sportu v Praze jsme vyvinuli lyžařský, bruslařský trenažér pro posilování nohou i paží.

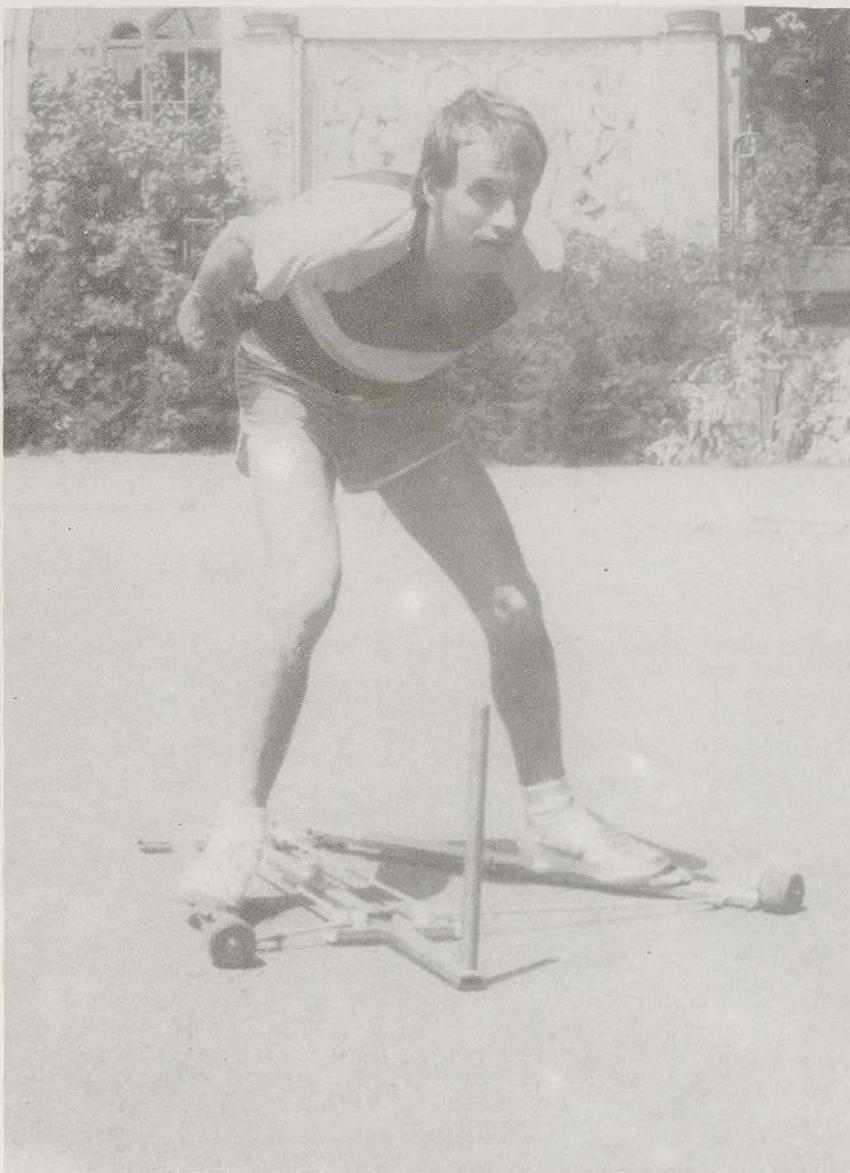
Jednoduchá konstrukce umožňuje především jednostranný způsob bruslení s možností výměny nohou. Na pevném kříži jsou oboustranně uchytené ližiny, pohybující se na gumovém kolečku. Jejich odchýlení od osy kříže je prováděno proti odporu, který zajišťují gumové expandery. Sílu odporu lze libovolně přizpůsobovat individuálním silovým schopnostem uživatele. Tím lze lépe aplikovat trenažér do přípravy libovolných kategorií mládeže i dospělých.

Přidáním tažných expanderů, které se zavěšují na stěnu (žebřiny, hrazdu apod.) lze funkci trenažéru současně využít i k posilování horních končetin pro oddech soupažmo. Posilovací podnět vzniká:

- násobeným opakováním odrazů při konstantní nastavené zátěži,
- zvyšováním odporu,
- frekvencí odrazů.

Jeho využití je vhodné u lyžařů-běžců, bruslařů (zvláště hokejistů), pro poúrazovou rehabilitaci i jako prostředek kondičního posilování. Trenažér lze používat na všech rovných plochách s pevným podkladem (tělocvičny, hřiště, byt apod.). Jeho rozměry nepřesahují 100 x 100 cm a váha podle použitého konstrukčního materiálu (železo nebo dural) je od 5 do 10 kg. Výrobní nenáročnost slibuje nízkou, dostupnou cenu.

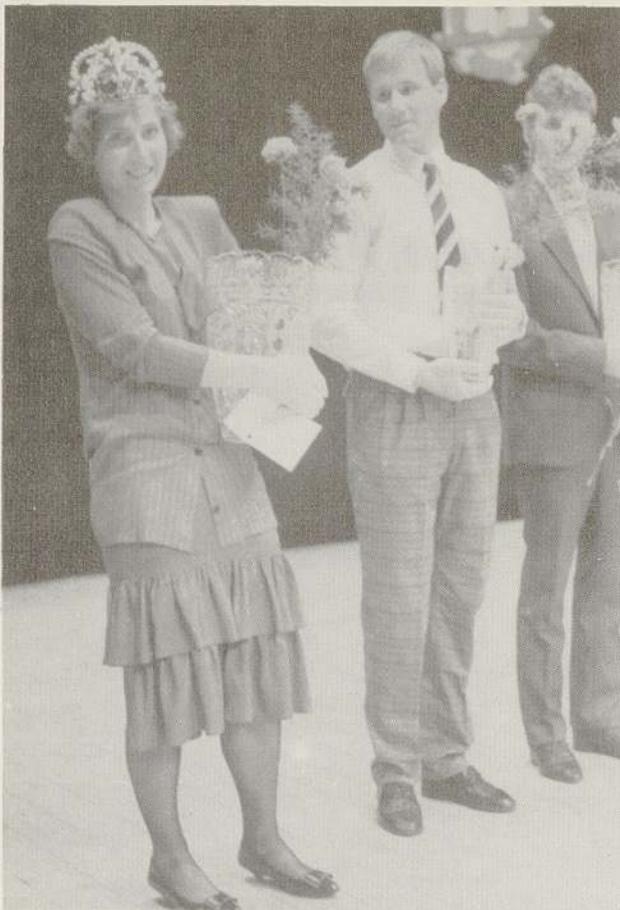
Poněvadž výroba je závislá na poptávce, sdělte svůj zájem s uvedením počtu trenažérů pro vaše oddíly a tělovýchovné jednoty na adresu: VÚT FTVS, UK, Újezd 450, 118 07 Praha 1, heslo: lyžařský trenažér pro bruslení.
Ing. IVO FIBIGER

Trond Arne Bredeesen
(vítěz SP. sdruženářů)

S KORUNOU

Kulturní dům v Liptovském Hrádku byl 9. června dějištěm významné události — vyhlásoval se nejlepší lyžař/lyžařka letošní sezóny. Královská koruna byla posazena na hlavu Alžbětě Havrančíkové, která ze všech našich lyžařů dosahovala v individuálních soutěžích nejlepších výsledků (čtvrtá místa na 10 a 30 km volně v Lahti a ve Světovém poháru skončila celkově druhá). Vedle ní je na snímku vlevo nejlepší náš sjezdař Peter Jurko, dále skokan Ladislav Dluhoš. O tom, jaká nálada panovala na pódiu kulturního domu nejlépe hovoří dolní snímek. O hudební doprovod se postaral folkloristický soubor Važec, jehož tanečníci a tanečnice si pak vzali lyžařky a lyžaře pěkně do parády. Na snímku jsme identifikovali (zády ke kameře) Ladislava Švandu, uprostřed již zmíněný Jurko a vpravo dokazuje, že jí to jde dobře i na parketu, královna Alžběta. Tentokrát již bez koruny. Snímky Jaroslav Trousil

A BEZ KORUNY

ČTĚTE:

Běžkyňe na autodromu	2
Proti dopinku, proti reklamě	4
Nejnáročnější sezóna Harrachova	5
Skokani a sdruženáři — přehled sezóny	6-8
Ještě Hamar — běžkyňe	12
Talentovaná mládež jinak	13
Lyžařský Pirin	15
Stenmark odchází	16

Autor snímku na titulu:
Bohumil Hynek

PŘIPRAVUJEME:

SP začal v Austrálii — Přehled minulých sezón (běh) — Opravdu novinky? — Lyžování na trávě — Termínová listina 1989—1990 — Ještě k bronzu v Hamaru

lyžařství

Ročník 75

Číslo 9

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů a vedoucí redaktor Ing. Alexandr Žurman. Redaktor časopisu Michael Lohnský. Grafická úprava Zdeněk Kühler. Redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, PhDr. T. Broda, CSc., P. Bušta, P. Honzl, PaedDr. A. Horáček, A. Jedlička, Ing. J. Jech, CSc., J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, J. Lánský, M. Lohnský, PaedDr. J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil, CSc., P. Zelenka. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentůvská 1, Tel. 231 37 81. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Cena 3 Kčs. Rozšiřuje PNS. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá administrace PNS a doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS - ústřední expedice a dovoz tisku Praha, závod 01, administrace vývozu tisku, Kaňkova 19, 160 00 Praha 6. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. 8. 1989. Neobjednané příspěvky se nevracejí.

ISSN - 0323 - 1445

Pro úspěšnou reprezentaci

Svaz lyžování ÚV ČSTV v posledních letech věnuje mimořádnou pozornost výchově mládeže a otázkám organizační struktury článků vrcholového sportu, jejich návaznosti a kapacity. Tyto problémy jsou v současnosti předmětem diskuse celého tělovýchovného hnutí a jedná o nich ÚV ČSTV. Výsledky reprezentačních kolektivů na letošním MSJ v klasických disciplínách v norském Hamaru a zejména ve sjezdových disciplínách v Anchorage (USA), jakož i umístění mladých lyžařů a lyžařek v Družbě znovu soustředily pozornost na juniorská družstva, která znamenají budoucnost čs. reprezentace. Výsledky na posledních ZOH 1988 v Calgary, na MS 1989 v klasických disciplínách v Lahti a na MS ve sjezd. disciplínách ve Vailu burcují celé lyžařské hnutí, aby si naše lyžování udrželo dobré postavení ve světě a splnilo hlavní cíl dalšího olympijského cyklu — umístilo se v lyžařských soutěžích na XVI. ZOH 1992 v Albertville nejméně do 10. místa v hodnocení národů, které se účastní lyžařských soutěží.

Plány svazu v posledních letech každoročně hovoří o úkolu věnovat zvýšenou pozornost přípravě juniorských reprezentačních kolektivů a jejich vybavení kvalitní výzbrojí a výstrojí. V hlavních úkolech VSL ÚV ČSTV na období 1988—1993 se v šesti bodech kapitoly Ke zvýšení úrovně vrcholového lyžování a vytváření lepších podmínek pro úspěšnou sportovní reprezentaci mj. zdůrazňuje: Ke zkvalitnění řízení vrcholového lyžování stanovovat konkrétní cíle a zpřesnit práva a zodpovědnost všech stupňů a článků, dobrovolného i profesionálního aktivu za jejich plnění. Každoročně vyhodnocovat výsledky činnosti jednotlivých článků vrcholového lyžování reprezentačních družstev a realizačních týmů a vyvozovat z nich konkrétní závěry a kádrové změny. Pomáhají tomu pravidelně každoročně pořádaný aktiv komise vrcholového lyžování VSL ÚV ČSTV, konference trenérů a oponentury plánů reprezentačních družstev a článků vrcholového sportu.

Úspěchem juniorských kolektivů v uplynulé sezóně byly dvě bronzové medaile štafet běžců a běžkyň na MSJ v Hamaru. Osm medailí v Družbě v klasických disciplínách v maďarském Galyatető a pět ve sjezdových disciplínách v bulharském Banskú není špatným výsledkem, zůstává však za umístěním v roce 1988 a nebyly splněny výkonnostní cíle na MSJ ve sjezdových disciplínách v Anchorage.

Zůstává otázkou zda byly vyčerpány všechny možnosti úspěšné přípravy na tyto vrcholné soutěže mladých lyžařů a lyžařek. Z důvodů devizové náročnosti se nepodařilo v plném rozsahu zajistit přípravu juniorských kolektivů na ledovci a prvním sněhu. Také mezinárodní styky juniorů ve srovnání s týmy mužů a žen byly podstatně chudší. Nepřinášejí potřebné porovnání sil, získání zkušeností a sebedůvěry. Nedostalo se ani na jednotné oblečení reprezentačních družstev na MSJ a tento problém je již několikaletý. Snad se přeče jen podaří svazu s těmito problémy se vyrovnat.

Účast v reprezentačním juniorském kolektivu vyžaduje velkou řeholi. Nestačí talent, ale je třeba vlastní vnitřní přesvědčení o významu cílevědomého tréninku a vše tomu podřídít. Nutná je stabilita výkonnosti, umět se neustále aktivizovat, tvořivá spolupráce s trenérem a dalšími členy realizačního týmu a schopnost připravit se na hlavní závod.

Zajímavé jsou postřehy některých úspěšných čs. reprezentantů. Zasloužilý mistr sportu a olympijský vítěz Jiří Raška, který je trenérem SVS-M skokanů, říká: „Noví členové vrcholového střediska mládeže bývají měkčí, málo otužilí, nejsou většinou ochotní oddat se cele náročné přípravě. Přesto se talenty objevují.“ Mistr světa v závodě sdruženém zasloužilý mistr sportu Ladislav Rygl: „Vrcholový sport je vysoce špičkově zaměřená činnost a často o úspěchu rozhodují jen zlomky vteřin. Závodníkovi často chybí jen trochu štěstí. Právě proto je třeba v této oblasti pracovat na sto procent v široké frontě, aby úspěchů lyžování bylo co nejvíce.“ Úspěšná čs. sjezdařka zasloužilá mistryně sportu Olga Křížová-Charvátová: „Chtěla bych říci těm nejmladším: pokud touží něco dokázat, ať se nikdy nevzdávají! Když člověk hodně chce, tak toho vždy dosáhne. Je to pouze otázka času a pile.“ Zasloužilá mistryně sportu Blanka Paulů: „Každý, kdo chce ve vrcholovém sportu uspět, musí mít funkční předpoklady, hodně houževnatosti a silné vůle. Od začátku si musí uvědomovat čeho chce dosáhnout a neustále jít za svým cílem.“

JAROSLAV TROUSIL

Z Brna do nové sezóny

Šestnáctidenním soustředěním v květnu v Brně odstartovaly do nové sezóny československé lyžařky-běžkyně. Příprava tentokrát nebyla zaměřena hned na zvyšování kondice, ale na to, co sportovci také nezbytně potřebují a co se často v tréninku zanedbává: na regeneraci. Každodenní náplň tvořila od 9 do 15 hodin cvičení pod odborným vedením dr. Koukala a jeho zdravotního štábu v zařízení, které patří v tomto směru v ČSSR k nejlepším. Během minulých tří let ocenila výhodu regenerační linky celá řada vrcholových sportovců jako tenisté Mečíř a Maršíková, reprezentantky ve volejbalu, atletky Kocembová a Vavřáčová, veslaři, letečtí akrobati, cyklisté, horolezci.

Vedle rehabilitace se dostalo i na kulturu, která je — zejména mezi lyžaři vzhledem k jejich pobytu na horách — doslova popelkou. Osmička čs. běžkyň nahlédla během soustře-

dění do tajemství všech divadelních žánrů. Zajímavá a poučná byla i beseda o profesionální cyklistice s Jiřím Škodou a trenérem Pavlem Krejčím. Běžkyním přišel zahrát Bob Frídl s Alešem Kvapilem a Radek Reteggy ze skupiny Los Brños se silákem Františkem Kocourkem. Právě kultura patřila bez nadsázky k důležitým momentům soustředění, protože dokáže zpestřit náročnou, ale mnohdy monotónní rehabilitaci.

Jaký je názor odbornice dr. Mirky Plchové na regeneraci po sezóně? „Ženy mají jiný organismus než muži, proto potřebují na regeneraci delší dobu a musí se na ně brát více ohledů. Brněnský rehabilitační pobyt zasáhl do období, kdy se v minulých sezónách už trénovalo. Posilování a cvičení ale nejde sloučit s jiným tréninkem, vždyť se pracovalo šest hodin denně,“ řekla dr. Mirka Plchová.

Jaký je rozdíl mezi brněnskou rehabilitací a pobytem v lázních po sezóně?

„V lázních je léčba pasivní, většinou třikrát týdně jsou zařazeny procedury, které ale nejsou zaměřeny na to, co potřebuje vrcholový sportovec. Navíc má dr. Koukal v lince i vybavení, které bývá v lázních. Všechna šestnáct dnů jsme maximálně využily. Děvčata z Brna odjízďela dobře připravená nejen po psychické, ale i po pohybové stránce.“

Po nominacích čs. reprezentačních družstev na novou sezónu se ale ně-

kteří jména běžkyň objevila s podmínkou dobrého zdravotního stavu. Jaká je současná zdravotní situace v běžeckém týmu žen?

„Celé reprezentační družstvo podstoupilo rozsáhlé biochemické vyšetření u dr. Blahové, které dopadlo s ohledem na počátek sezóny dobře. Problémy měla jediná Rádlová, která se ale začátkem června podrobila operaci slepého střeva. Pravečková, Šimůnková a Knížková naopak využily pochopení primáře Miroslava Přívary a protetika Karla Snízka, jenž jim zhotovil protetické pomůcky, které chrání hlezenní klouby.“

Jak hodnotíte brněnské rehabilitační soustředění z odborného hlediska?

„Největším kladem je, že trenéři přišli na to, co je po sezóně potřeba. Poprvé se v tomto období sešel celý kolektiv pohromadě, nepovolovaly se žádné výjimky. Přínosem je i spolupráce s psychologkou dr. Hanou Palatovou a rehabilitační pracovníci Vlastou Vejdovcovou. Získané poznatky se budeme snažit přenášet i na tréninková střediska mládeže a sportovní školy.“

Na závěr ještě poznámka dr. Antonína Koukala: „Do rehabilitační procedury jsme zařadili cvičení pomocí překonávání váhy vlastního těla, kompenzační cvičení. Důležité je, že zdravotnice nyní vědí, co mají udělat, kdyby je v sezóně něco bolelo.“

Proč na autodrom?

Název autodrom napovídá, že uzavřený okruh slouží vyznavačům motoristického sportu k tréninkům, testování strojů a zejména k závodům. Ovšem závodění na uzavřených okruzích vítají i další sportovci. Cyklisté, maratónci, tělesně postižení-vozičkáři, i lyžaři-běžci.

Právě brněnský autodrom, jehož jeden okruh měří 5394 m, je svým kopcovitým terénem profilem přímo ideálním pro kolečkové lyže. Není třeba zdůrazňovat, že autodromy mají několik nesporných výhod: počínaje tím, že je vyloučen jakýkoliv provoz a konče kvalitou povrchu. To vše zmenšuje na minimum případné riziko úrazu. Lyžaři po stadiónu pro jízdu na kolečkových lyžích volají několik let, zřejmě se však v nejbližší budoucnosti musí spokojit s tímto náhradním řešením. Patnáct metrů široká vozovka na autodromu umožňuje navíc pořádat divácky atraktivní závody s hromadným startem.

Využití autodromů pro lyžování však není v Evropě v žádném případě novinkou. Například na maďarském Hungaroringu již lyžaři zdomácněli.

A letos se pokusně rozjíždí i Evropská liga v tomto novém odvětví bílého sportu. Čs. lyžařský svaz zatím do tohoto společenství nevstoupil. „Kolečkové lyže bereme jako jeden z prostředků přípravy na zimní období. Nechceme hledat specialisty pro tuto disciplínu a tím zužovat špičku nejlepších lyžařů-běžců. Nevylučuji však, že v příštích letech do Evropské ligy vstoupíme,“ tvrdí Jaroslav Potměšil, ústřední trenér lyžování.

V rámci rehabilitačního soustředění čs. reprezentantek otestovala brněnský autodrom letošní královna bílé stopy Alžběta Havrančíková.

„Z první jízdy jsem měla trochu obavy, neboť mě cyklisté varovali, že při sjezdech dosahují na okruhu rychlost až 90 km za hodinu. Ve směru, kterým se jezdí závody, jsem ale měla problémy pouze v poslední zatáčce před prudkým stoupáním, které je před cílovou rovinkou. Domnívám se, že v protisměru je trať pro lyžaře náročnější. Jinak je ale široká a absolutně rovná vozovka pro kolečkové lyže naprosto bezpečná. A to chci zdůraznit, že nejsem zdaleka vhodný typ na testování, neboť se při sjezdech bojím. Několikrát jsem na kolečkových lyžích spadla a na bolestivé odřeniny se hned tak ne-

zapomíná. Myslím si ale, že v některých sjezdech budou kolegové z mužské části reprezentace, jako například Korunka, ještě bruslit, aby zvýšili rychlost. V každém případě se na první závody v Brně těším.“ dodala Alžběta Havrančíková.

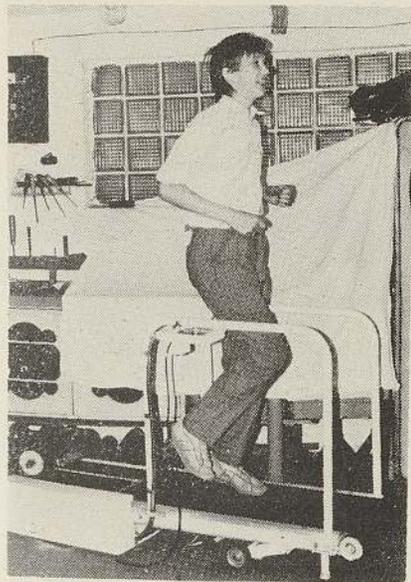
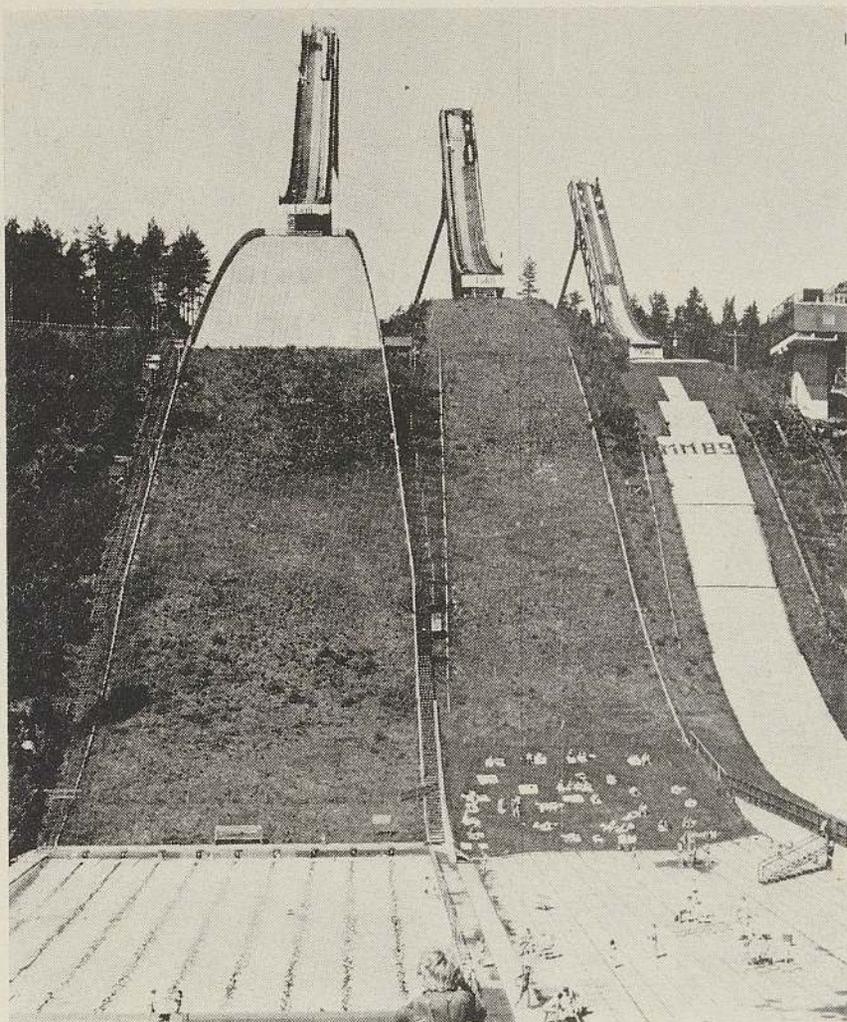
A jak se na využití autodromu pro lyžaře dívá tajemník Velké ceny ČSSR Miroslav Čada? „Ve volných termínech lyžaře vždy rádi uvítáme, neboť již při výstavbě autodromu jsme zdůrazňovali, že okruh nebude sloužit jen motoristům, a bude mít všestranné využití. Svůj slib chceme také dodržet. A pro příští roky můžeme uvažovat i o tom, že by lyžaři obohatili například i program závodu mistrovství světa silničních motorcyclů, kdy by si změřili síly před početnou diváckou kulisou. Vše je pouze věci domluvy.“ Na bývalého motocyklového závodníka Miroslava Čadu lze prozradit, že má běžky rád. V zimních měsících připravuje pro Brňany možnost sportovního vyžití na okruhu ve stopě narýsované sněhým skútrek, který si pro tento účel Velká cena opatřila. Loňská zima však pro tuto novinku nebyla svými sněhovými podmínkami příznivá, tak snad až letos poslouží okruh i rekreačním lyžařům.

JIŘÍ POŠVĀŘ

Juraj na tráve

Meno úspešného lyžiara-pretekára z Chirany Stará Turá Juraje Brešenského nie je v krátkej histórii lyžovania na tráve neznáme. V minulých rokoch startoval na vrcholných podujatiach v tomto atraktívnom odvetví lyžovania doma i v zahraničí a dosiahol rad pozoruhodných úspechov. Hoci mu zranenie a štúdijné povinnosti na fakulte telesnej výchovy a športu UK Bratislava spôsobili určitý výpadok z účasti na pretekoch, potvrdil opäť dobrú formu v jesenných mesiacoch lonského roku. Na celoštátnych klasifikačných pretekoch v lyžovaní na tráve o Československý pohár a putovný pohár Porta coeli v Tišnove získal v silnej konkurencii našich i zahraničných pretekárov popredné umiestnenia, keď zvíťazil v paralelnom i obrovskom slalome, obsadil 2. miesto v superobrovskom slalome a 3. v slalome. V konečnom účtovaní mu to vynieslo víťazstvo v kombinácii a týmto i celkové víťazstvo pred Masárom (Atom Jaslovské Bohunice) a Etrém (Maďarsko). Skvelé víťazstvo zopakoval v Kalnici pri Trenčíne na celoštátnych klasifikačných pretekoch v lyžovaní. Vyhrál slalom, obrovský slalom i dvojkombináciu znovu pred Masárom. Skromného, talentovaného športovca trénuje jeho otec Ivan Brešenský. -JJ-

Běhací koberec — jeden z mnohých — vyvinul Vladimír Lindauer z Karlových Varů. Jde o malé zařízení, které nevyžaduje pro umístění velký prostor a při nepříznivém počasí na něm mohou lyžaři-běžci trénovat. Rychlost se dá upravit od 2 do 8 km/h, včetně sklonu, který simuluje terén v přírodě. Přístroj má rozměry 1,45 X 0,7 m.

Tři slavné můstky

ve finském Lahti, na kterých se bojovalo o tituly mistra světa, nezahájejí ani v létě! V prostoru doskočiště mamutího můstku slouží veřejnosti koupaliště. Vzniká tak příjemné prostředí pro letní rekreaci, neboť tady navíc nehouká vítr — celá kotlina je chráněna před větrem, voda se dobře prohřeje. Na okolních svazích se mohou návštěvníci opalovat. Snímek Vladimír Lindauer.

● NAFUKOVACÍ ČLUNY

K prvním letošním soubojím mezi tradičními sjezdáckými rivaly Rakouskem a Švýcarskem došlo — na řece Rýnu. Rozdali si to v plavbě na nafukovacích člunech! (Peloton doplňovali ještě bobisté obou zemí.) Posádky netvořili jenom ledajací „nazdárkové“. Barvy Rakouska hájil například stříbrný z MS ve Vailu (obří slalom) Helmut Mayer a bronzový (kombinace) Günther Mader. Ve švýcarském týmu byli například Mahrer (na MS 4. ve sjezdu) a Pelonzová z kombinace Brigitte Örtliová. Z klání na gumových člunech vyšli vítězně Rakušané.

● PŘEDVOLÁNÍ K SOUDU

O případu dopinkového skandálu bronzové medailistky z Vailu Christel-

le Guignardové (Francie) píšeme podrobněji na následující straně v článku Proti dopinku, proti reklamě. Její případ bude mít však ještě dohru v místě jejího bydliště u občanského soudu (podobně jako aféra sprintera Bena Johnsona). Jejím obhájcem je Jean-Pierre Mignard, který už má své zkušenosti. Z nejhoršího „vysekal“ francouzskou cyklistku Jeannie Longovou, která byla také souzena pro používání nedovolených látek.

● JEŠTĚ EFEDRIN

Bohužel, používání nedovolených medikamentů se objevilo i na sjezdáckém mistrovství světa juniorů v Anchorage. Diskvalifikován byl Maco Wazako z Japonska. Protože použil „jenom“ efedrin, od 1. února příštího roku bude moci zase závodit. Podobně jako postižená Waka Okazakiová, také z Japonska.

Na svojom riadnom zasadnutí predsedníctva medzinárodnej lyžiarskej federácie FIS, ktoré sa konalo v dňoch 2.—4. júna 1989 v Benátkach, sa po dlhom čase predsedníctvo FIS muselo zaoberať významnými prestupkami proti pravidlám FIS.

Išlo v prvom rade o vážne porušenie pravidiel dopingu. Je známe, že Medzinárodný olympijský výbor nastúpil nekompromisnú cestu boja proti dopingu. Zdá sa, že vážnosť tejto otázky si plne uvedomujú aj medzinárodné športové federácie. Určite medzi ne patrí aj FIS, ktorá riešila prvé dva prípady, z nich najmä jeden má vážnejší dopad. Opíšem ho

pretekárka „omylom“ dostala od lekára coramin a že by nemala byť diskvalifikovaná.

Pretože ide o prvý vážny prípad dopingu (v zjazdovom lyžovaní), posúdilo predsedníctvo FIS tento prípad miernejšie a použilo miernejší trest podľa pravidiel FIS. Celkové rozhodnutie prijaté potom väčšinou hlasov znelo:

— pretekárka Christelle Guignardová sa diskvalifikuje z obrovského slalomu na MS 1989,

— zmení sa výsledková listina tohoto preteku tak, že bronzovú medailu obdrží Mateja Svetová z Juhoslávie,

kontrolu aj reklamného označenia výstroje a výstroje pretekárov, nikto iný ako Odd Martinsen, predseda bežeckej komisie FIS a Benkt-Reik Bengtsson, vedúci pre klasické disciplíny v sekretariáte FIS, upozornili de Zolta pred štartom, že jeho členka nie je v súlade s pravidlami FIS. Napriek tomuto upozorneniu de Zolt nechcel členku vymeniť, preto mu ju kontrolóri prelepili. V cieľi bola vykonaná opätovná kontrola, ktorá zistila, že prelepenie bolo odstránené. Na základe pravidiel FIS mal byť za porušenie pravidiel de Zolt ihneď diskvalifikovaný. Nestalo sa, naopak jury pretekov, ktorej predsedal technický delegát Peter Petriček z Juhoslávie rozhodla, že de Zolt nebude diskvalifikovaný, pretože nálepku stratil počas pretekov asi „neúmyselne“.

Aby takéto rozhodnutie jury nebolo prejudiciou pre budúcnosť (za takéto alebo podobné porušenie pravidiel bola na ZOH v Calgary diskvalifikovaná sovietska pretekárka Nina Gavriluková) bol prípad predložený k posudzeniu kvalifikačnej komisii FIS a s jej stanoviskom predložený na zasadnutí predsedníctva FIS v Benátkach. Zaujímavé je konštatovanie kvalifikačnej komisii FIS:

— pretekár odmietol zmeniť členku,

— kontrolóri zalepili nepovolenú reklamu,

— v cieľi mal pretekár opäť viditeľnú nepovolenú reklamu,

— obaja kontrolóri informovali jury o porušení pravidiel,

— dojazd do cieľa s nedovolenou reklamou na členke má mať za následok okamžitú diskvalifikáciu,

— je povinnosťou pretekára, aby mal výstroj v poriadku, podľa pravidiel, aj v prípade pomoci kontrolóra.

Predsedníctvo FIS v súlade s posudkom kvalifikačnej komisie pomerom hlasov 7:4 pri 6 absenciách rozhodlo diskvalifikovať de Zolta z preteku v behu na 50 km.

Predsedníctvo FIS rozhodlo ďalej, že v budúcnosti eventuálne zalepovanie nedovolených častí reklam nemajú vykonávať kontrolóri FIS, ale majú požiadať, aby to vykonal pretekár sám, alebo jeho vedúci alebo tréner.

Svanda: A ešte jeden prípad, i keď nešlo o diskvalifikáciu, ale týka sa nášho pretekára. Na diaľkovom lyžiarskom behu Engadinský maratón, ktorý sa konal 14. 3. 1989, podal Karl Müller, zástupce výrobcu lyžiarskej výstroje protest proti víťazstvu čs. pretekára Ladislava Švandu, že mal údajne niekoľko metrov pred cieľom zabrániť víťazstvu Švajčiarskeho pretekára Konrada Hallenbartera. Súťažný výbor a technický delegát preteku po oboznámení sa s videozáznamom jednoducho rozhodli o odmietnutí protestu. Predsedníctvo FIS taktiež rozhodlo jednoducho o odmietnutí protestu, navyše s tým, že v budúcnosti sa budú prerokovávať protesty, ktoré podá pretekár, alebo tréner národného družstva, ale v žiadnom prípade nie zástupcovia výrobcu lyžiarskej výstroje alebo výstroje.

JÁN MRÁZ

člen predsedníctva FIS

PROTI dopingu, reklame

trochu podrobnejšie, aby si čitatelia mohli urobiť úsudok ako dôsledne sa pri takomto porušení pravidiel postupuje.

Guignardová: Dňa 3. marca 1989 bol informovaný generálny tajomník FIS G. F. Kasper generálnym tajomníkom americkej lyžiarskej asociácie, že 28. 2. bolo v laboratoriu Kalifornskej univerzity v Los Angeles (ide o laboratórium schválené Medzinárodným olympijským výborom) zistené, že tzv. vzorok A vzatý nositeľke bronzovej medaile zo ženského obrovského slalomu Christelle Guignardovej (Francúzsko), slalom sa konal 11. 2., bol zistený ako pozitívny na niketamid a metaboliká, tedy prípravky, ktoré sú zakázané MOV.

Dňa 6. 3. informoval generálny tajomník FIS predsedu francúzskej lyžiarskej federácie Bernarda Chevaliera o pozitívnom zistení dopingu a dotázal sa ho, či francúzska delegácia chce využiť práva byť prítomná pri analýze tzv. vzorku B. Francúzska federácia sa vyjadrila kladne a určila dr. Christiana Guilera, lekára francúzskej výpravy, aby sa zúčastnil druhej skúšky. Potvrdila pritom, že asi dva dni pred pretekom použila pretekárka Guignardová niketamid. Súčasne požiadala aj o zistenie kvantitatívnej analýzy.

Dňa 23. 3. bola vykonaná vo vyššie uvedenom laboratoriu analýza B vzorku, ktorá potvrdila už predtým zistené faktá. 29. 3. bola francúzska lyžiarska federácia informovaná, že Christelle Guignardová na základe zisteného dopingu bude automaticky diskvalifikovaná z preteku a musí vrátiť bronzovú medailu. Celý prípad bude potom predmetom podrobného rokovania na zasadnutí predsedníctva FIS v Benátkach.

Na spomínanom zasadnutí bolo umožnené vyjadriť sa k veci aj lekárovi francúzskej federácie dr. P. Chambatovi ako aj samozrejme predsedovi francúzskej lyžiarskej federácie a členovi predsedníctva FIS B. Chevallierovi. Obaja potvrdili, že

— zakazuje sa účasť Guignardovej na všetkých medzinárodných pretekoch do 31. januára 1990,

— trestá sa lekár francúzskej výpravy a zakazuje sa mu doživotne účasť a akreditácia na všetkých medzinárodných lyžiarskych pretekoch. V prípade, že francúzska lyžiarska federácia neoznámí jeho meno, trestá sa doživotne celý francúzsky lekársky tím, ktorý bol na MS vo Vailli.

Okazakiová: Druhý prípad zakázaného dopingu sa stal na majstrovstvách sveta juniorov na Aljaške, keď na ženskom super G konanom 6. apríla 1989 bolo po preteku u japonskej pretekárky Waka Okazakiovej zistené použitie metylefedrinu a efedrinu (oba MOV zakázané preparáty). Aj v tomto prípade pri otvorení B vzorku bol prítomný japonský lekár, aj keď už predtým japonský lyžiarsky zväz potvrdil, že pretekárka „z nevedomosti“ použila zakázaný preparát. Hoci v tomto prípade nešlo o tak extrémny prípad ako tomu bolo v prvom prípade (menovaná bola 28. z 32 dokončivších pretekárov), došlo aj v tomto prípade k jej potrestaniu, a to:

— diskvalifikovala sa z uvedeného preteku,

— platí nové poradie a výsledky sa upravujú,

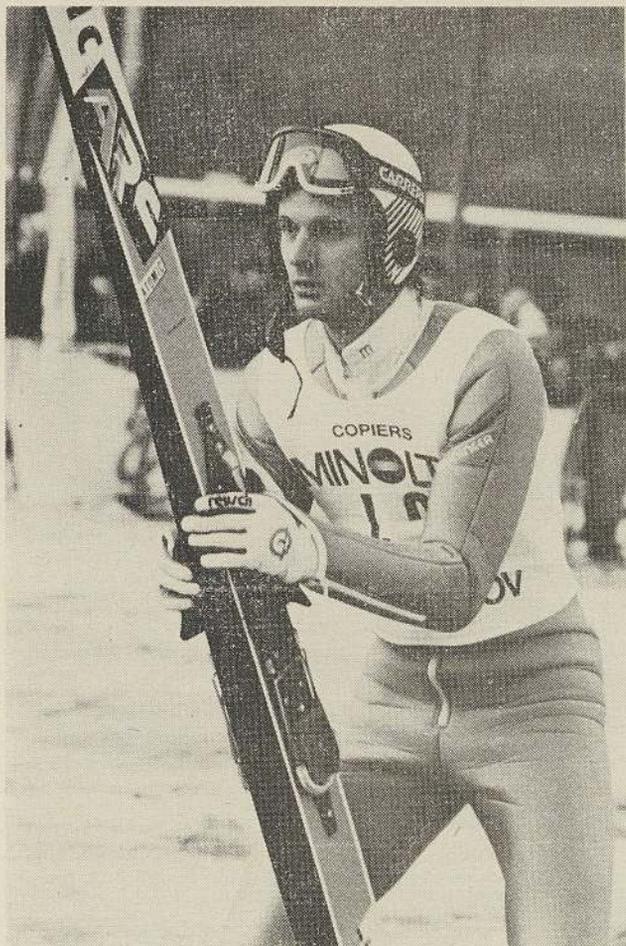
— pretekárka bola potrestaná zákazom štartu na všetkých medzinárodných lyžiarskych pretekoch do 31. januára 1990.

De Zolt: Trochu odlišný, ale pritom poučný je prípad vyslovenej diskvalifikácie u talianskeho pretekára Maurilia de Zolta, ktorý sa umiestnil na majstrovstvách sveta v klasických disciplínach v Lahti v behu na 50 km na siedmom mieste. Menovaný pretekár na tomto preteku s reklamným označením na členke, ktoré nezodpovedalo pravidlu 211.2.5.2. o reklame na výstroji a výzbroji. Ide tak trochu aj o pikantný prípad všetkým nám známeho pretekára.

Oficiálni kontrolóri FIS na týchto pretekoch, ktorí mali na starosti

Jiří Malec na SP'89 v Harrachově. Snímek Míša Brachtlová

výborně upravených můstcích divákům předvést své umění. V Harrachově byl první Jan Boklöv ze Švédska, který se tímto harrachovským vítězstvím dostal do čela SP, kde pak vydržel do konce sezóny. Při závěrečném večeru všem organizátorům poděkoval technický delegát Männys z Finska i zástupce SP za dobře uspořádané závody.

2.—8. ÚNORA jsme pořádali i celé kompletní mistrovství ČSSR v klasických disciplínách. Protože závody začínaly prakticky v polovině týdne a končily další středu a denně byl jeden až dva mistrovské závody nebo oficiální trénink, rozhodli jsme se závodní komisí rozdělit. Běžecovou část vedl ředitel závodu ing. Semrád a hlavní rozhodčí Seidl, skokanskou pak ředitel závodu Slavík a hlavní rozhodčí Petrovický. Sekretariát pracoval společně pod vedením Hany Drahoňovské, technici a rozhodčí podle potřeb pracovali u můstků a na běžeckých tratích. Zrovna tak spojaří a technické informace. Nejvíce starostí pak měl Fišera a ing. Šablatura s ubytováním více jak 300 účastníků mistrovství ČSSR.

PŘESTO, že byl problém se sněhem na běžeckých tratích, všichni se tohoto mistrovství zhostili na výbornou a při hodnocení nás nejvíce potěšila pochvalná slova technických delegátů a odpovědných trenérů. Jsme rádi, že jsme připravili všem závodníkům výborné podmínky před MS v Lahti.

16.—19. BŘEZNA nás čekal další vrchol sezóny. Na přebudovaném můstku P 120 — který po počáteční (1980) chvále utrpěl roku 1985 (pád Ploce) na reputaci — jsme chtěli dokázat, že jeho výstavba byla oprávněná a že harrachovské lety na lyžích mají své místo ve světovém kalendáři. I když nám vítr znemožnil páteční trénink i sobotní první závod, v neděli při ideálním počasí se vše vydařilo a závod měl výbornou úroveň. Zvítězil Nor Fidjestoel, druhý Holland z USA, třetí Boklöv ze Švédska, čtvrtý Parma z ČSSR. První tři závodníci i delegát Gorišek z Jugoslávie a dr. Gasser ze Švýcarska při závěrečném večeru a tiskové konferenci nás pochválili za výbornou úpravu můstku a průběh soutěže. Mrzí nás, že ně-

Nejnáročnější sezóna Harrachova

JAKMILE SKONČILA SEZÓNA 1987—1988 všichni jsme věděli, že ta další bude mnohem náročnější. Ucházeli jsme se o pořádání mistrovství světa v klasických disciplínách v roce 1991 a 1993. A protože jsme chtěli všem dokázat, že umíme závody pořádat a že máme spoustu nadšených organizátorů, rozhodčích i příznivců, rozhodli jsme se uspořádat závody SP Bohemia Crystal Turné, závody SP Týden letů na lyžích, druhý ročník závodů juniorů v závodě sdruženém a celé kompletní mistrovství ČSSR v klasických disciplínách. Mimo těchto vrcholných soutěží ještě další soutěže.

I KDYŽ DO ISTANBULU odjela početná výprava z Harrachova, a i propagace byla na úrovni, neměli jsme štěstí. Musíme počkat na další rozhodnutí alespoň do roku 1995. Přesto jsme nezatrpkli a s novou vervou jsme se vrhli do přípravy a organizování všech plánovaných akcí. Organizační výbory jsme doplnili o řadu zkušených organizátorů z blízkého okolí, vyškolili jsme další rozhodčí, jeden rozhodčí byl jmenován rozhodčím ústředním.

PŘESTAVĚLI jsme můstek P 120, byl rozšířen most na běžeckých tratích, celé tratě i plocha pro start štafet byly upraveny a mnoho prací před sezónou udělali i technici a spojaří na můstcích P 70 a P 90. „Technické informace“ v čele s Ivanem Hendrychem připravily na všechny závody nové programy na výpočet výsledků. Jakmile začalo mrznout, dělal se umělý sníh. V prosinci, i když sněhu bylo málo, harrachovské můstky byly upraveny a závodníci všech oddílů, kde se skáče na lyžích, měli možnost trénovat na můstcích od P 15 do P 70.

NA JUBILEJNÍ 25. ročník Bohemia Crystal Turné, závodu SP, jsme se společně s organizátory z Liberce velmi zodpovědně připravovali. V den zahájení každý mohl konstatovat, že jsme připraveni a závodníci 17 států mohli na

kteří noviny psaly jen o problémech s lesem kolem můstku, ale nepochválily veliké úsilí organizátorů jak při přebudování můstku v podzimních měsících, tak při vlastních závodech.

DALŠÍ TÝDEN 23.—26. března jsme uspořádali druhý ročník mezinárodních závodů juniorů v závodě sdruženém. Závodníci ze šesti zemí tady byly spokojeni, i když pro nedostatek sněhu jsme běh uspořádali na Benecku. Měli jsme i radost z prvního místa našeho odchovance Davida Soldáta.

TAKŽE přes nedostatek sněhu jsme po celou zimu dokázali uspořádat dva SP, druhý ročník závodů juniorů, kompletní mistrovství ČSSR, několik náborových a veřejných závodů, pomohli jsme ostatním oddílům, uspořádali jsme pohár Hledáme nového Ploce (při finále startovalo 120 závodníků z 12 lyžařských oddílů). Jediný závod, který jsme neuspořádali, byl závod veteránů.

V PŘEDVEČER 1. máje se uskutečnilo na městském národním výboru setkání představitelů Harrachova s 15 našimi nejlepšími sportovci. Setkání se zúčastnili i naši odchovanci Pavel Ploc a Václav Korunka, medailisté MS v Lahti, a Petr Lisičan, který nám udělal velkou radost, když se stal v bulharské Sofii akademickým mistrem světa na 30 kilometrů.

ŽE SE NÁM PODAŘILO — přes obtížné sněhové podmínky — zvládnout všechny úkoly, za to patří díky desítkám obětavých funkcionářů a vlastně všem obyvatelům Harrachova. Chystáme se se stejným úsilím jako letos i do další sezóny, do roku Čs. spartakiády, do roku, ve kterém budeme oslavovat 80 let lyžování v Harrachově.

WOLFGANG SLAVÍK
Harrachov

Skokani a sdruženáři

Již několik let překypuje každá lyžařská sezóna významnými střetnutími nejen sjezdářů a sjezdařek, běžců a běžkyň, ale i skokanů a sdruženářů. Ani zima 1988—89 nebyla výjimkou. Skokani byli přímo „zavaleni“ vrcholnými soutěžemi, prakticky navazovala jedna na druhou. Sezóna byla zahájena začátkem prosince celosezónní soutěží o Světový pohár v Thunder Bay v Kanadě. Na přelomu roku bylo uskutečněno tradiční, již 37. Intersportturné, v druhé polovině února následovalo mistrovství světa v Lahti a koncem března byla sezóna ukončena finálovými závody SP v Planici. Celkem měli skokani naplánováno 22 závodů ve SP (6 na středním, 15 na velkém můstku a jedny lety na lyžích v Harrachově); absolvovali jich 19 a 3 mistrovské závody v Lahti. Také sdruženáři absolvovali bohatou sezónu s 2 závody na MS v Lahti a s 11 naplánovanými a realizovanými závody v soutěži o SP. Ve Sv. Mořici uskutečnili v prosinci štafetový sdruženářský závod a v druhé polovině března v Biwabiku (USA) plánovaný sdruženářský sprint. Výsledky z tak početného množství závodů dávají spolehlivý obraz reprezentativního charakteru. Pokusme se průběh sezóny skokanů a sdruženářů zbilancovat a poukázat na současné rozložení sil v obou disciplínách.

■ ■ Skok

■ Intersportturné

Po posledních dvou závodech před Intersportturné, v japonském Sapporu, převzal vedení ve SP Dieter Thoma z NSR nepatrným 3bodovým náskokem před Švédem Janem Boklövem a Finem Ristem Laakonem. Matti Nykänen se s 55 body zařadil na 4. místo, náš Dluhoš s 41 b. na místo 7. V klasifikaci národů vedli Finové (204 b.) vysokým náskokem před NSR (161), Nory (127), Rakušany (85) a ČSSR (81).

Výchozí pozice pro závod čtyř můstků byla napínavá, jako nikdy předtím. Matti Nykänen zůstal dále favoritem, ale v dosavadních 6 závodech SP nijak nepřesvědčil, zvítězil jen v Sapporu na středním můstku. V předchozím roce zvítězil ve 4 z 8 úvodních závodů SP a na Intersportturné nastupoval s gloriolou neporazitelného; jak známo, v loňské soutěži také zvítězil rekordním náskokem 99 bodů. V letošní sezóně měl Nykänen problémy nejen s formou, ale i se soutěžním výběrem. V Thunder Bay požadoval snížení nájezdu po tom, co ve zkušebním kole doskočil z nájezdu o 2 stupně nižšího než stanovila jury až k bodu K. Když jury žádosti nevyhověla, odstoupil ze závodu.

V prvním kole Intersportturné v Oberstdorfu zvítězil 19letý Dieter Thoma před Finem Ristem Laakonem a Nykänem. V Garmisch-Partenkirchenu však Nykänen odsunul Thomu na 4. pozici. V mezibilanci po dvou závodech soutěže figuroval Thoma na 1. místě se 433,5 b., Nykänen a Laakonen, každý se 429,5 b. na místě druhém. Druhá půle soutěže se měla stát dramatickým soubojem mezi vítězi z prvních dvou závodů. Očekávání se však nesplnilo, v Innsbrucku zvítězil Švéd Jan Boklöv půlbodovým rozdílem před Finem Ari-Pekkou Nikkolou, Jens Weissflog s dvoubodovým mankem na vítěze se zařadil na 3. pozici. Oba favorité skončili: Nykänen na 5. a Thoma dokonce na 14. místě. V posledním závodě v Bischofshofenu zvítězil Američan Mike Holland těsným rozdílem 1,5 b. před Nikkolou a Boklövem.

Celková klasifikace 37. ročníku Intersportturné: 1. Laakonen (Fin.) 841,0 b., 2. a 3. Nykänen (Fin.) a Weissflog (NDR) 838,5, 4. Thoma (NSR) 837,0, 5. Boklöv (Švéd.) 830,0, 6. Kjörum (Nor.) 831,0, naši skokani nepřesvědčili: 17. Švagerko 764,5, 18. Dluhoš 760,0, 28. Ploc 721,5, 36. Malec 640,5, 37. Parma 637,0 a 43. Jež 618,5.

Mezibilance SP po 10 absolvovaných závodech vypadala takto: jednotlivci — 1. Thoma 131 b., 2. Boklöv 130, 3. Laakonen 110, 4. Nykänen 106, 5. Vettori 85, 6. Nikkola 64; Pohár národů: 1. Finsko 361, 2. NSR 253, 3. Norsko 193, 4. Rakousko 149, 5. Švédsko 132, 6. ČSSR 90.

Na Intersportturné navazovaly dva závody SP u nás, 14. ledna v Liberci a 15. ledna v Harrachově. Zde si naši skokani vylepšili reputaci, v Liberci zvítězil Pavel Ploc společně s Norem Jonem Ingem Kjörumem před Finem Nikkolou; Malec se zařadil na 6. a Dluhoš na 7. pozici, Parma byl 11., Boklöv na 25. a vítěz Intersportturné Laakonen na 23. místě patřili k poraženým. V Harrachově nastoupili oba k odvetě a obsadili 1. a 2. místo; Boklöv se ujal kromě toho vedení v celkové meziklasifikaci SP skokanů. Čs. družstvo uspělo i v Harrachově, obsadilo čtyři místa v první desítky: 3. Dluhoš, 6. Ploc, 9. Parma a 10. Švagerko. Závodě v Liberci a v Harrachově se nezúčastnili Jens Weissflog, Dieter Thoma a chřipkou onemocnělý Matti Nykänen.

Z Harrachova se skokani přesunuli do Oberhofu v NDR, kde absolvovali dva závody. Posledním závodem SP před nástupem na MS 1989 byl závod na sedmdesátce v Chamoni, na kterém zvítězil Boklöv před mladým Italem Robertem Ceconem (2.) a Josefem Heumannem z NSR.

■ Lahti MS 1989

Dominantou Lahti při pohledu na toto město z kterékoliv strany jsou tři skokanské můstky, tyčící se na kopci Salpausselkä k nebi, nad vrcholky stromů, ba dokonce nad desetiposchoďové věžáky. Na hranici 114 m leží kritický bod největšího z nich. Finové jej prostě označují jako „velký můstek“. Na posledním MS v Lahti, v roce 1978 se finští skokani po dlouholetém útlumu opět vrátili do světové špičky. Zlato Tapia Räisänen na velkém můstku bylo prvním článkem od té doby nepřerušovaného zlatého řetězce. Na pěti mistrovstvích světa a třech ZOH nasbírali Finové 7 zlatých, 5 stříbrných a 4 bronzové medaile. Byli přesvědčeni, že to i tentokrát pro ně vypadá dobře, disponovali třemi skokany, Matti Nykänem, 21letým Ristem Laakonem a 19letým Ari-Pekkou Nikkolou. Věřili, že každý z nich může získat mistrovský titul, přičemž trenér Pulli označil Laakona za „kometu sezóny“. Byly tu ovšem i další hvězdy, o kterých se vědělo, že mohou zasáhnout do medailového pořadí: Weissflog (NDR), Fidjestoel a Kjörum (oba Nor.), Jan Boklöv (Švéd.), M. Debelak (Jug.), Franz Neuländtner a Heinz Kuttin (oba Rak.), A. Vervejkín ze SSSR a v neposlední řadě i naši skokani Ladislav Dluhoš, Pavel Ploc a Jiří Parma.

Mistrem světa 1989 na můstku K 114 se za nesmírného jásohu 53 tisíc finských fanoušků 113,5 a 107 m dlouhými skoky stal domácí závodník Jari Puikkonen. 29letý Puikkonen je velice úspěšným a zkušeným závodníkem, stal se pokračovatelem nepřerušované série finských vítězství na světovém kolbišti. Stříbro získal Weissflog a bronz Nykänen. Překvapil sovětský skokan A. Vervejkín, který obsadil 5. místo za Finem Nikkolou. Z čs. reprezentace velmi dobře obstáli Dluhoš a Ploc na 6., resp. na 8. místě, Parma byl 21., Švagerko 26. Byly také porážky: 9. Fidjestoel, 14. Vettori, 15. Kjörum, 18. Felder, 20. Ulaga atd.

Jeden z favoritů Dieter Thoma skončil až na 28. místě. Při závodě vál silný boční vítr, který byl závodníkům velkým handicapem.

Závod na můstku K 90. Také závod na středním můstku byl nepříznivě ovlivněn silným nárazovým větrem, který nedovoloval pokračovat v závodě druhým kolem. Mistrem světa z jednoho soutěžního kola se stal Jens Weissflog před Finem A. - P. Nikkolou a Rakušanem Heinzem Kuttim. Pěkného umístění v první desítce dosáhl Pavel Ploc (7.). Další umístění čs. skokanů: 11. Dluhoš, 19. Malec, 26. Parma, 39. Švagerko.

Závod družstev na můstku K 114 m za účasti 80 tisíc nadšených diváků se stal velkou, okázalou slavností. A nebylo to jen proto, že v něm zvítězilo finské družstvo. Závod probíhal velice dramaticky a byl zakončen velkolepým ohňostrojem, který v závěru rozžářil nebe nad nočním Lahti. V závodě zvítězili Finové A. - P. Nikkola, J. Puikkonen, M. Nykkänen a R. Laakonen proti Norům M. Johansenovi, C. B. Braathenovi, O. G. Fidjestoelovi a J. I. Kjörumovi poměrem 645 a 626 b. Výborně obstálo — po perfektně zvládnuté hře s větrem — družstvo ČSSR J. Parma, M. Švagerko, L. Dluhoš a P. Ploc; získalo 595,5 bodu a bronzovou medaili. Do 10. místa se dále umístily: 4. SSSR 584,0, 5. Švédsko 582,5, 6. Rakousko 576,5, 7. NDR 558,0, 8. NSR 546,0, 9. Jugoslávie 531,5, 10. Itálie 524,5.

Nejúspěšnějším skokanem byl Fin Nikkola se skoky 114 a 114,5 m dlouhými. Oporou čs. družstva byl Dluhoš, jehož oba skoky se započítávaly a skok v druhém kole 116 m byl druhým nejlepším skokem v závodě. Nejúspěšnější skokani závodu: 1. Nikkola (Fin.) 230,5 b., 2. Weissflog (NDR) 226,5, 3. Kjörum (Nor.) 223,5, 4. Boklöv (Švéd.) 225,5 m, 5. Dluhoš (ČSSR) 218,0, 10. Parma spolu s Italem Ceconem 197,5.

Navzdory nepravidelně vanoucímu větru do zad závodníků se druhé kolo stalo pravou honbou za délkami. Z 18 nejlepších skokanů prvního kola dosáhlo v druhém kole 14 závodníků delšího skoku. Jen čtyři závodníci — Thoma, Nykkänen, Cecon a Kjörum — zůstali za výkonem

z prvního kola. Nejdelšího skoku 117 m v závodě dosáhl Jan Boklöv, to však slabému družstvu Švédů nijak nepomohlo. Nejvíce zklamání byli nepochybně Rakušané [6.]; s tak špatným umístěním se dosud neloučili se žádným závodem.

■ Světový pohár

Po skončení MS v Lahti absolvovali skokani ještě po dvou skocích v Norsku a ve Švédsku a pak se přesunuli do Harrachova, kde 19. března byl pořádán jediný závod v letech na lyžích. Na závodě nebyla zastoupena celá světová špička, mezi startujícími scházeli i naši přední závodníci Ploc a Dluhoš. Koncem března byla soutěž o SP skokanů ukončena dvěma finálovými závody v Planici. Tuto závěrečnou fázi soutěže suverénně ovládal novoproměněný mistr světa na středním můstku v Lahti, Jens Weissflog. Délkami 88 a 91 m a známkou 222,5 zvítězil v závodě na středním můstku před Felderem, Nikkolou a Vettoriem a odsunul Dietera Thomu v celkové klasifikaci soutěže z 2. na 3. místo. Zvítězil i na velkém můstku 227,0 b. (124 a 119 m); bylo to jeho páté vítězství v soutěži a 192 body se zařadil na 2. místo celkové klasifikace. Vítěz SP skokanů 1989 Jan Boklöv byl znám již před skoky v Planici; v celkové klasifikaci figuruje s 247 b. V Planici skákal již jen pro potěšení; na středním můstku skončil na 14. místě před Plocem, na velkém můstku na 10. místě. Další pořadí v celkové klasifikaci SP skokanů: 3. Dieter Thoma (NSR) 167 bodů, 4. O. Gunnar Fidjestoel (Nor.) 145, 5. Ari-Pekka Nikkola (Fin.) 136, 6. Jon Inge Kjörum (Nor.) 133, 7. Risto Laakonen (Fin.) 132, 8. Ernst Vettori (Rak.) 125, 9. Matti Nykkänen (Fin.) 106, 10. Josef Heumann (NSR) 84; umístění čs. skokanů: 12. Ladislav Dluhoš 79 bodů, 16. Jiří Parma 54, 19. Pavel Ploc 42, 25. Martin Švagerko 37, 29. Jiří Malec 29, 52. Vladimír Podziměk a Jaroslav Sakala po 7 b., 61. Miroslav Daněk a Miroslav Polák po 4 bodech.

Pohár národů: 1. Norsko 478 b., 2. Finsko 460, 3. Rakousko 347, 4. NSR 340, 5. ČSSR, Švédsko a NDR po 263 b.

■ ■ Závod sdružený

■ Lahti MS 1989

Titul mistra světa 1989 ve sdruženém závodě získal suverénně 19letý Nor Trond Einar Elden před Andrejem Dundukovem (2.) ze SSSR a svým krajanem Trondem Arner Bredesenem (3.). Olympijský vítěz Švýcar Hippolyt Kempf po relativně špatném skoku (14.) a lepším běhu obsadil 4. místo. T. E. Eldenovi se podařily tři dlouhé vyrovnané skoky a postavil se do čela závodu. Tím bylo o mistru světa ve sdruženém závodě prakticky rozhodnuto. Elden byl mezi sdruženáři znám především jako výborný běžec a svou šanci si také nenechal ujít. S třetím nejlepším časem v běhu odsunul své konkurenty ze skoku o neuvěřitelných 2:39,9 min. a zajistil si tak mistrovský titul s převahou nemající obdoby. Ti, kdož byli ve skoku klasifikováni poněkud dál vzadu než očekávali, nastupovali do běhu se starostmi. To se týkalo především T. A. Bredesena a H. Kempfa na 9. a 14. místě ve skoku se zpožděním 1:52, resp. 2:30 za T. E. Eldenem a 1:02, resp. 1:40 za Dundukovem. Handicap byl veliký. Zatímco Bredesen po honičce v běžecké stopě a 15. časem si vybojoval bronz, musel se Kempf 14. časem v běhu spokojit s nevděčným 4. místem. Z našich sdruženářů dosáhl velkého úspěchu Miroslav Kopal, který 15. místem ve skoku a 13. místem v běhu obsadil 5. místo v klasifikaci sdruženého závodu. Také Finové podali dobrý výkon. Překvapivě jasně poražení byli mezi favority zařazení Allar Levandi (8.) ze SSSR a Rakušan Klaus Sulzenbacher (15.). K poraženým, s výjimkou Thomase Müllera patřili i sdruženáři NSR, v Oberstdorfu a v Calgary vítězové v závodě družstev; absence Hermanna Weinbucha se projevuje zřejmě jako velká ztráta.

Pořadí ve sdruženém závodě: 1. T. E. Elden (Nor.), 2. A. Dundukov (SSSR) — 2:39,9, 3. T. A. Bredesen (Nor.)

Ladislav Dluhoš, snímek Bohumil Hynek

— 3:04,3, 4. H. Kempf (Švýc.) — 3:29,6, 5. M. Kopal (ČSSR) — 3:48,1, další čs. závodníci: 16. F. Repka, 26. M. Pustějovský, 29. J. Kerda.

V závodech družstev sdruženářů navázali Norové na své poslední vítězství před pěti lety na ZOH 1984 v Sarajevu a zvítězili přesvědčivě s náskokem 1:44,3 min před švýcarským týmem. Družstvo ve složení T. E. Elden, T. A. Bredesen a B. J. Elden dosáhlo ve skoku 592,6 b., což bylo až 4. místo, ve štafetě 3×10 km však zvítězilo časem 1:24:21,7. Švýcarské družstvo Andreas Schaade, Hipolyt Kempf a Fredy Glanzmann nebylo — ve srovnání se závodem jednotlivců — k poznání. Zlepšilo se ve skoku (7.) a vytvořilo si nebývale dobrou výchozí pozici. V cíli štafetového běhu skončilo za Nory na 2. místě. Výborný výkon ve skoku podali Rakušané, zvítězili díky vyrovnanosti 629,2 body a deklasovali své soupeře. Pátým místem v běhu skončili na 5. místě soutěže za SSSR a NDR. Družstvo ČSSR ve složení Kerda, Kopal, F. Repka po 5. místě ve skoku kleslo po běhu na 6. místo před družstvo NSR. Umístění družstva NSR na 7. místě představuje — po třech nepřerušovaných vítězstvích (Seefeld 1985, Oberstdorf 1987 a Calgary 1988) totální porážku.

Pořadí družstev: 1. Norsko, 2. Švýcarsko, 3. NDR, 4. SSSR, 5. Rakousko, 6. ČSSR, 7. NSR, 8. Finsko, 9. Francie, 10. Japonsko.

Světový pohár 1989

V Lahti bylo demonstrováno, že Norové T. A. Bredesen (22), Baard Jörgen Elden (20), Knut Tore Apeland (20) a T. E. Elden (18) tvořili nejkompaktnější sdruženářské družstvo. Slo o mladé, kromě Bredesena, nezkušené družstvo, které spolehalo na rutinéra Bredesena. Ten nezklamal, zvítězil ve 3 z 9 závodů SP, pomáhal svým kamarádům v družstvu kde a jak mohl a vedl je od vítězství k vítězství. Zvítězili ve 4 závodech SP, Apeland v Oberwiesenthalu, B. J. Elden v Breitenwangenu a T. E. Elden v Oslu a Falunu. Jen ve zbylých 2 závodech v Schonachu a Thunder Bay zvítězil Švýcar H. Kempf. 1989 dominovali sdruženému závodě Norové, nasbírali více jak dvojnásobek bodů, vykazovaných Rakušany na 2. místě.

Pořadí družstev sdruženářů v SP: 1. Norsko 589 b., 2. Rakousko 264, 3. SSSR 243, 4. Francie 222, 5. ČSSR 169. Součástí SP byla také sdruženářská štafeta. Závod byl uskutečněn v úvodu sezóny ve Sv. Mořici s tímto výsledkem: 1. Norsko, 2. SSSR, 3. Francie, 4. ČSSR (Kopal, Klimko, Repka), 5. Švýcarsko, 6. NDR, 7. Rakousko, 8. Norsko II.

Ve výsledcích jednotlivců figuruje na 1. místě T. A. Bredesen před loňským vítězem Rakušanem Klausem Sulzenbacherem, kterému nakonec scházelo jen 10 bodů. Bredesen absolvoval o dva závody méně nežli Sulzenbacher a přesto zvítězil. Znovu se potvrdilo, že odstranění škrtání bodů bylo rozhodnutím správným — zvítězil nejlepší.

Pořadí jednotlivců: 1. T. A. Bredesen (Nor.) 119 b., 2. Klaus Sulzenbacher (Rak.) 109, 3. H. Kempf (Švýc.) 94, 4. B. J. Elden (Nor.) 89, 5. Knut Tore Apeland (Nor.) 83, 6. T. E. Elden (Nor.) 77, 7. Allar Levandi (SSSR) 52, 8. Andrej Dundukov (SSSR) 48, 9. Guy Fabrice (Fr.) 47, 10. Thomas Abratis (NDR) 46.

Rozhodujícím pro změnu na trůnu SP byl skok. Klaus Sulzenbacher se čtyřmi vítězstvími ve skoku, hvězda na sdruženářském nebí v loňském roce, musel dědictví postoupit následovníku. Bredesen byl v letošní sezóně čtyřmi vítězstvími nejlepším skokanem. Za Bredesenem následoval s dvěma vítězstvími ve skoku Klaus Ofner, zatímco Andrej Dundukov, Andreas Felder a Xavier Girard oslavovali po jednom vítězství. Dundukov patří ke sdruženářům, kteří se mohou prokázat vítězstvím jak ve skoku, tak v běhu, to před tím dokázali jen Tom Sandberg a Geir Andersen. Nepředstavitelná série vítězství v běhu se podařila Baardu Joergenu Eldenovi. Sedmkrát startoval a sedmkrát zvítězil. V závodech, ve kterých zvítězili Kempf a Toralf Jacob, Elden nestartoval. Velký skok dopředu udělali Francouzi, z 11. místa postoupili na 4. příčku. Naproti tomu sdruženáři NSR se dále zhoršili, ze

4. místa klesli na místo 8. V 11 závodech soutěže o SP sdruženářů startovali závodníci 15 zemí.

Sdruženářský sprint: Jde o novou formu závodů, vedle závodů jednotlivců a družstev, která byla v závěru sezóny testována v Biwabiku v USA. Výsledky: 1. Rakousko (Ofner, Sulzenbacher), 2. Norsko (Apeland, B. Elden), 3. SSSR (Dundukov, Levandi), 4. ČSSR (Kopal, Repka), 5. Francie, 6. NDR, 7. NSR, 8. Japonsko. Ve sdruženářském sprintu startují dvoučlenná družstva ve skoku a v běhu na 15 km. První částí závodu je skok, prováděný podle předpisů pro závod družstev ve skoku. Výsledky ve skoku obou členů každého družstva se průměrují a převládá na časové odstupy podle tab. 15 km (1 min = 9 b.). 15 km sprint se běží v menších okruzích, min. 400 m, max. 1500 m štafetovým způsobem. Startuje se podle Gundersenovy metody. Vše další jako ve štafetovém běhu. Experiment v Biwabiku uspěl, v příštím roce má být sdruženářský sprint uspořádán v Moskvě.

Sezóna 1988—89 ukázala, že světová špička skokanů se silně rozšířila. V Lake Placidu figurovali ve výsledcích do 15. místa závodníci 10 zemí. Na Intersportturné zvítězili ve čtyřech závodech soutěže čtyři rozdílní skokani: Dieter Thoma (NSR), Matti Nykänen (Fin.) Jan Boklöv (Švéd.) a Mike Holland (USA); vítězem soutěže se stal další skokan Fin Risto Laakonen.

V Lahti nastoupili Finové s nejsilnějším skokanským družstvem. Pokračovali tam, kde před 11 lety (Lahti — MS 1978) začali: získali dvě zlaté a po jedné stříbrné a bronzové medaili. Vítězství v soutěži družstev bylo jejich pátým nepřerušovaným vítězstvím v tomto závodě od Sappora. Mistry světa se stali Fin Jari Puikonen před Jensem Weissflogem z NDR na malém a Weissflog před dalším Finem Ari Pekkou Nikkolou na velkém můstku. Sezóna nepoznala výrazných skokanských individualit typu Nykänen a Weissfloga minulých let. J. Puikonen (Fin.) vybojoval v Lahti dvakrát zlato, Weissflog (NDR) získal zlato a stříbro na MS a 5 prvních míst ve SP, M. Nykänen (Fin.) zlato a bronz na MS a 2 vítězství ve SP, R. Laakonen (Fin.) zlato na MS a jedno vítězství ve SP, A. P. Nikkola (Fin.) zlato na MS, O. G. Fidjestoel (Nor.) stříbro na MS a dvě vítězství ve SP, J. Boklöv (Švéd.) 5 prvních míst a D. Thoma (NSR) dvě prvá místa v SP. Dá se říci, že každý ze jmenovaných skokanů by mohl zvítězit v sebenáročnější vrcholné soutěži. To je základním poznáním MS 1989 v Lahti.

Pokud šlo o reprezentační celky ve skoku, neměla skandinávská družstva Finů (1.) a Norů (2.) vážnějšího soupeře; za ně v relativně větších odstupech se zařadila družstva ČSSR (3.), SSSR (4.) a Švédska (5.).

Stejný trend jako ve skoku převládal i ve sdruženém závodě; závody jednotlivců a družstev byly ovládnuty Nory. Titul mistra světa 1989 ve sdruženém závodě získal suverénně Trond Einar Elden, oba největší soupeři olympijského vítěze z Calgary, Švýcara H. Kempfa, odsunul na 4. a loňského vítěze SP, Rakušana K. Sulzenbachera na 15. místo. Druhé místo překvapivě obsadil Andrej Dundukov ze SSSR před dalším Norem T. A. Bredesenem. Na cenné 5. místo za Kempfa se zařadil náš M. Kopal.

V soutěži družstev navázalo mladé družstvo Norů na úspěchy v Sarajevu; porazilo s velkou převahou družstvo NSR, které drželo prvenství v této disciplíně od Seefeldu 1985 přes Oberstdorf 1987 až po Calgary 1988 a odsunulo ho na 7. místo. V současné době jsou Norové ve sdruženém závodě neporazitelní. Jejich předností je: mladý věk reprezentace (průměr 20 roků), vynikající fyzická kondice, vysoká technická vyspělost a v neposlední řadě velmi kvalitní a široké juniorské základy.

Zhodnocení výsledků čs. reprezentace ve skoku a v závodě sdruženém, docílených v průběhu sezóny 1988—89, je vyhrazeno odbornému profesionálnímu posouzení. Nicméně, při letmém pohledu je možno konstatovat, že čs. skokani neztratili kontakt se světovou špičkou; 6. místo Dluhoše a 8. místo Ploce na K 114 a jeho 7. místo na K 90, ale zejména bronzová medaile, vybojovaná Dluhošem, Plocem, Švagerkem a Parmou v Lahti, jsou velmi cennými výsledky. Mezi sdruženáři se na MS pátým místem zaskvěl M. Kopal v závodě jednotlivců a také zařazení čs. reprezentace na 6. místo před družstvo NSR je úspěchem.

OTTO KULHÁNEK

Příkré svahy

Odkláněj se od svahu

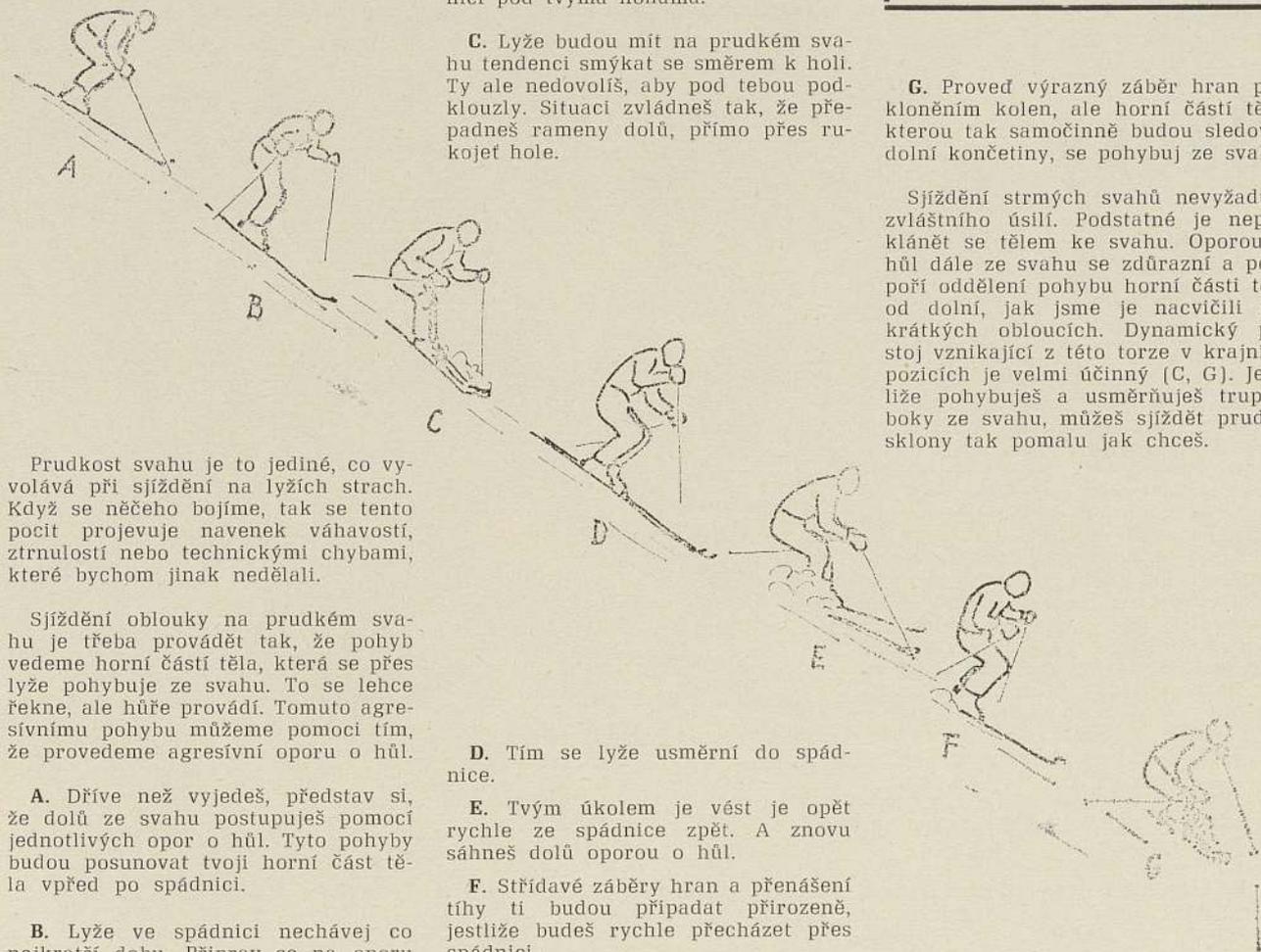
o hůl v místě, které je přímo po spádnicí pod tvýma nohama.

C. Lyže budou mít na prudkém svahu tendenci smýkat se směrem k holi. Ty ale nedovolíš, aby pod tebou podklouzly. Situaci zvládneš tak, že přepadneš ramena dolů, přímo přes rukojeť hole.

Dokončujeme seriál Bud všestranným sjezdařem. (Předchozí pokračování Lyžařství 6 a 7/1989)

G. Proveď výrazný záběr hran při přiklonění kolen, ale horní částí těla, kterou tak samočinně budou sledovat dolní končetiny, se pohybuje ze svahu.

Sjíždění strmých svahů nevyžaduje zvláštního úsilí. Podstatné je nepřiklonět se tělem ke svahu. Oporou o hůl dále ze svahu se zdůrazní a podpoří oddělení pohybu horní části těla od dolní, jak jsme je nacvičili při krátkých obloucích. Dynamický postoj vznikající z této torze v krajních pozicích je velmi účinný (C, G). Jestliže pohybuješ a usměrňuješ trup a boky ze svahu, můžeš sjíždět prudké sklony tak pomalu jak chceš.

Prudkost svahu je to jediné, co vyvolává při sjíždění na lyžích strach. Když se něčeho bojíme, tak se tento pocit projevuje navenek váhavostí, ztrnulostí nebo technickými chybami, které bychom jinak nedělali.

Sjíždění oblouky na prudkém svahu je třeba provádět tak, že pohyb vedeme horní částí těla, která se přes lyže pohybuje ze svahu. To se lehce řekne, ale hůře provádí. Tomuto agresivnímu pohybu můžeme pomoci tím, že provedeme agresivní oporu o hůl.

A. Dříve než vyjedeš, představ si, že dolů ze svahu postupuješ pomocí jednotlivých opor o hůl. Tyto pohyby budou posunovat tvoji horní část těla vpřed po spádnicí.

B. Lyže ve spádnicí nechávej co nejkratší dobu. Připrav se na oporu

D. Tím se lyže usměrní do spádnicí.

E. Tvým úkolem je vést je opět rychle ze spádnicí zpět. A znovu sáhneš dolů oporou o hůl.

F. Střídané záběry hran a přenášení tíhy ti budou připadat přirozené, jestliže budeš rychle přecházet přes spádnicí.

Sjíždění na ledu

Rychlý záběr hran

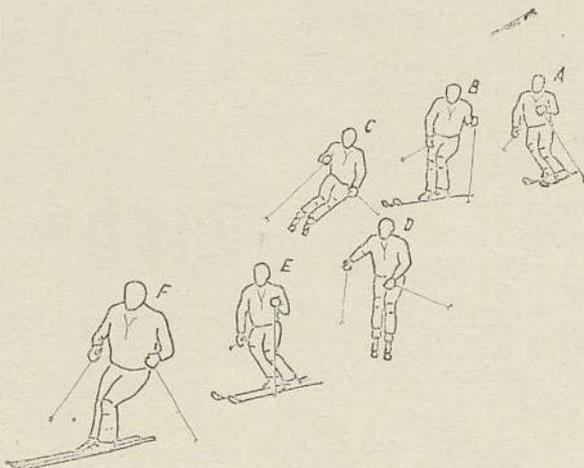
Za situace, kdy zledovatělý sníh se stane neprůstředným, se svahy, které bezpečně sjížděli průměrní lyžaři, promění v terén přístupný pouze expertům. Náš první instinkt je šlápnout na brzdy, poněvadž máme strach z příliš velkého skluzu.

Zdá se nám, že bychom měli větší část sjíždění oblouky strávit v zahraňování, i když to na ledovatém svahu představuje značnou lopotu. Ve skutečnosti je správný pravý opak. Krátký a ostrý záběr hran je mnohem lepší než setrvalé hranění.

A. Na ledu sjížděj krátkými oblouky, ne dlouhými. Záběr hran prováděj především přikloněním nebo „angulací“ kolen. Ramena udržuj ve stejné rovině.

B. Lyže veď jemně. Na kluzkém povrchu není změna směru problém. Větší otáčivé úsilí však snadno způsobí přetočení.

C. Vnější lyži zahraň rychle — právě tolik, abys zabránil bočnímu

uklouznutí. Důrazně velký úhel hranění neznamená větší kontrolu vedení lyží. Stejně tak jako setrvávat dlouhou dobu na hranách. Kromě toho, jak je to jen možné, drž lyže pod sebou.

D. Přeruš záběr hran a nech lyže klouznout pod sebou na opačnou

stranu. Přenes tíhu na novou vnější lyži.

E. Zahraň krátce, ale důrazně. Zabráníš tak smyku a lyže mohou odskočit na druhou stranu.

F. Všimni si, jak málo je do pohybu zapojena horní část těla. Nepohybuje se nad lyžemi příliš do stran.

A lyže se nepohybují příliš do stran pod lyžařovým tělem.

Zkušení cvičitelé radí, řídit se při sjíždění oblouky na ledu zvukem, který přitom mají vydávat lyže: „cok, cok, cok“! Hrana, hrana, hrana. Úsečnost je pravidlo č. 1. Doprovodná opora o hůl pravidlo č. 2.

Skoky

Udržuj lyže rovnoběžně se sněhem

Některí lyžaři při sjíždění skáčí, aby se ukázali. Jiní používají skoků funkčně. Všimněme si těch druhých. Některé náročné sjezdové trasy si přímo vyžadují, aby se lyžař pohyboval v určitých okamžicích ve vzduchu. Někdy proto, aby se vyhnul překážce, jindy aby ve vzduchu překonal některý zvlášť obtížný úsek.

Často je skok nejvhodnějším řešením obtížné situace. Přitom je třeba mít především na paměti: Když se rozhodneš jít do vzduchu, proved to podle své představy — skoč, nenech se pouze vyhodit. A když jsi už ve vzduchu, udržuj lyže rovnoběžně s terénem.

A. K nácviku si vyber bezpečné místo — takové, které má dostatečně svažitý dopad. Proveď oporu o jednu nebo o obě hole a skoč náponem dolních končetin.

B. Přitáhni kolena vzhůru a snaž se přitom udržet lyže rovnoběžně se sněhem. Ani špičky, ani patky lyží nesmějí směřovat příliš dolů.

C. Když terén pod tebou začne prudceji klesat, kopíruj jej lyžemi.

D. Tak si zajistíš hladký a měkký doskok.

V bouřích vyskoč, když máš před sebou „nepřekonatelné“ boule nebo koryta. Jakmile jsi jednou ve vzduchu, sklop špičky lyží výrazně dolů.

E. Když vidíš před sebou potíže, proveď oporu o hůl pro „oblouk ve vzduchu“ a odraž se od sněhu.

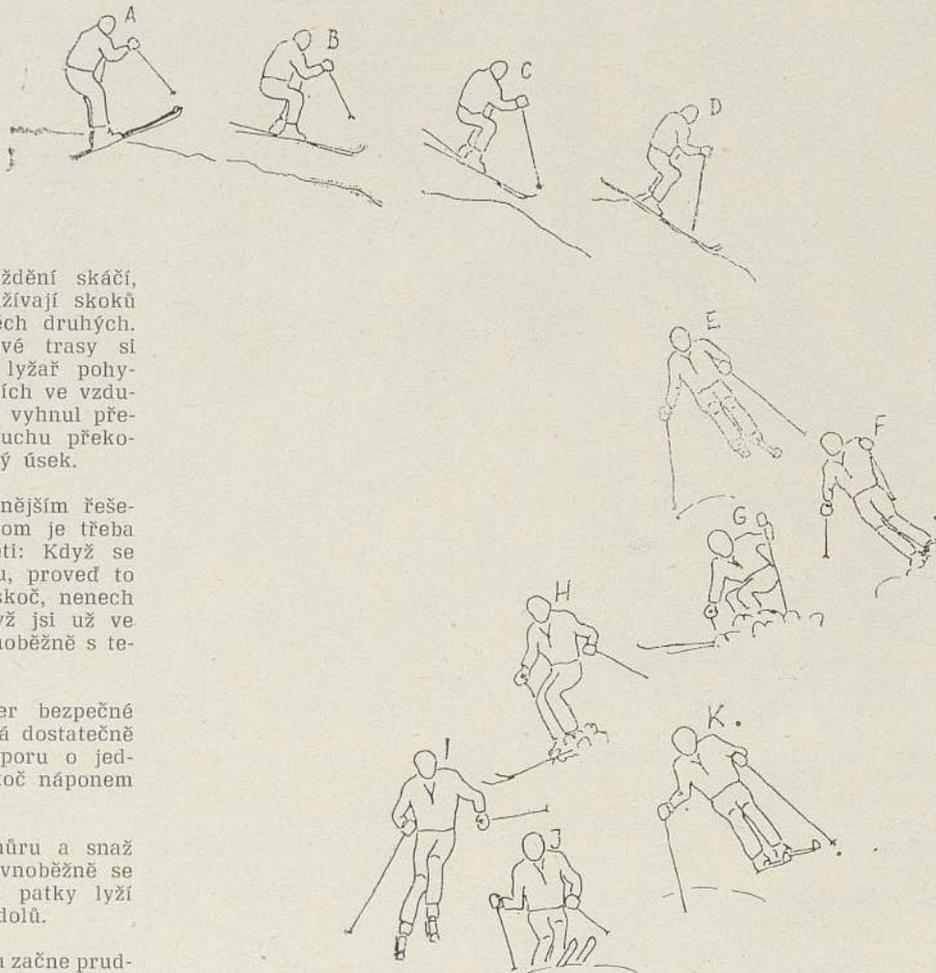
F. Lyže otáčej ve vzduchu a doskoč na vzdálenější stranu koryta.

G. Vypéruj náraz při doskoku a opři se o hůl...

H. A okamžitě přejdi opět do postoje pro sjíždění oblouky.

I. Dokončuj oblouk a sleduj další překážky.

J. Další koryto podobné útesu. Vyúžij boule k odrazu.

K. Vyhlédni si místo doskoku a srovnej lyže podle jeho sklonu.

Odráž se stejně důležitý jako doskok. Odrážej se oběma nohama, a

když je to možné, doskoč na celé plochy obou lyží. Před doskokem natáhni dolní končetiny, abys mohl vy-pérovat náraz při doskoku.

Žleby

Zaměř se na cíl sjíždění

Techniku sjíždění žlebů používáme ve více případech než pouze pro sjetí lavinového koryta mezi skalními útesy. Každou úzkou strmou sjezdovou trasu je možno z tohoto hlediska považovat za žleb. Tak je tomu například i při sjíždění těsného koridoru mezi stromy.

Problémem v takovýchto situacích je rozptýlená pozornost. Je přirozené, že lyžařovu pozornost přiláká řada

věcí: sněh, který se mu zpod hran kutálí ze svahu, blízké skály, křoví, osamocené kameny nebo vlastní okraje žlebu. Jestliže pozoruješ příliš mnoho z toho, do čeho nechceš vrazit, pak jenom zvětšuješ předpoklady, aby ke střetnutí skutečně došlo. Máš-li příliš velké obavy, abys neupadl, pak se to pravděpodobně stane. Proto je nejlépe, když se soustředíš na svůj současný hlavní cíl: sjíždět oblouky rovnou dolů.

A. Nasad hned od začátku potřebný rytmus a zdůrazňuj jej oporami o hůl. Soustřeď se na pohyb přímo po spádnicí, zatímco nohy procházejí pod tebou tu na jednu, tu na druhou stranu.

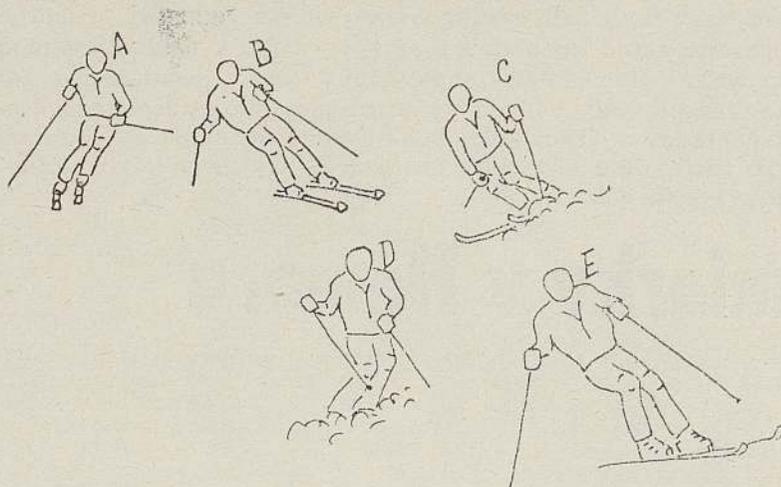
B. Když potřebuješ udělat bezpečný oblouk v obtížnější situaci, přitáhni lyže nad sněh a otáčej je ve vzduchu.

C. Každý oblouk vedením lyží od spádnic uzavři a reguluj si tak rychlost.

D. Paže drž nepříliš vysoko a před sebou, aby byly stále v pohotovostní poloze. Každý oblouk zakonči „těžce“, s důkladnou oporou lyžemi o sněh.

E. Oblouky zahajuj oproti tomu „lehce“. Uvolni se a měj radost, že se blížíš ke konci žlebu.

Sjíždět jako odborník na každém svahu a za každé situace znamená „jet s proudem“. A s proudem to je vždycky dolů z kopce. Jestliže soustavně bojuješ brzděním proti gravitaci, aniž by ses pohyboval také v souladu s ní, pak jsi odsouzen lopotit se na svahu jako věčný průměrný lyžař. Citlivě se přizpůsob přírodním silám — a všechno půjde snáze.

JÍŘÍ SOUKUP

(Podle S. Campbell: Breakthrough!, New York, 1988)

Závody na počítači

Tělovýchovná jednota Univerzita Brno, oddíl lyžování, vypracovala soubor programů pro vyhodnocování lyžařských běžeckých závodů. Programy byly s úspěchem použity při přeboru ČSR žactva 1989. Správcem programů je TJ Univerzita Brno. S programy a jejich využitím (kopie, manuál) zájemce seznámí po předběžné dohodě autor programů: ing. Petr Chupík, Brno, Poříčí 1, tel. 33 12 40.

Jedná se o soubor osmi programů, který pokrývá celý sekretariát a měření lyžařských běžeckých závodů jednotlivců i štafet. Programy jsou pro počítač IBM PC-XT nebo kompatibilní s pamětí RAM minimálně 512 kB, dvěma mechanikami pružných disků s kapacitou 360 kB a tiskárnou typu EPSON FX-80. Programy jsou na disketách 360 kB.

Program EDITOR udržuje databázi až 800 závodníků, 250 jednot a seznam kategorií. Pro každého závodníka je uvedeno jméno, příjmení, mateřský oddíl, kraj, výkonnostní třída a rodné číslo. Seznam závodníků je možné vytisknout.

Programy ROLL a ROLLR jsou určeny pro zadání závodníků z databáze, kteří budou v daném závodě startovat, pro jejich nasazení do startovních skupin a nasazení startovních čísel.

Program umožňuje losování startovních čísel na základě generátoru náhodných čísel. Pro štafety se zadává dále jméno štafety a seznam až 6 závodníků, kteří ve štafetě startují. Také se zde připravují hlavičky pro startovní a výsledkovou listinu. Program tiskne startovní listinu se startovními časy jednotlivých závodníků.

Program RELAY umožňuje zadat konkrétní pořadí závodníků, kteří ve štafetě startují.

Programy MEASURE a MEASURER se zadávají startovní a cílové časy, údaje, zda závodník odstartoval, nedokončil závod nebo byl diskvalifikován. Programy zobrazují průběžné pořadí prvních pěti závodníků a ihned po doběhu kategorie je možné vytisknout předběžnou výsledkovou listinu.

Programy RESULT a RESULTR umožňují provádění změn startovních

a cílových časů, doplnění diskvalifikovaných závodníků, vypočítání FIS bodů a výkonnostních tříd. Na závěr je vytisknuta oficiální výsledková listina.

ODPOVĚDNA

Jak se bodují běžecké lyžařské štafety a družstva sdruženářů v jednotlivých závodech SP? (Martin Kovář, Dolní Újezd)

V SP běžeckých štafet se hodnotí první místo 25 body, druhé 20, třetí 15, čtvrté 12, páté 11 a každé další dostává o bod méně, až patnácté značí 1 bod. Tedy stejně jako u jednotlivců. Počítají se ovšem jen body nejlepší štafety země, která má v soutěži více štafet. Takže kupř.: štafeta jedné země skončí devátá, ale jelikož před ní jsou tři štafety druhé země, tedy dvě štafety „navíc“, pak devátá štafeta získává tolik bodů, jako by skončila sedmá, tj. 9 bodů. Prostě, pořadí dalších štafet jedné země se do SP nezapočítává. — Stejná je situace ve SP družstev sdruženářů.

Pre lyžiarské kolektívy je pravidlom pri hľadaní nových ciest a prístupov v realizácii tréningového procesu zaoberať sa analýzou predchádzajúceho obdobia aj v priebehu ďalšieho ročného tréningového cyklu. Takéto poohľadnutie má v podstate dve základné úlohy: eliminovať vplyvy, ktoré negatívne pôsobili na tréningový proces v predchádzajúcom období a využívať v ďalšej činnosti pozitívne prvky tohto procesu na zvyšovanie úrovne motivácie pri práci s družstvom.

Juniorky v Hamaru

Nórské mesto Hamar bolo v dňoch 13.—19. marca po prvýkrát organizátorom význačnejšej medzinárodnej súťaže — MSJ v klasických disciplínach. Bežecké súťaže sa uskutočnili v lyžiarskom stredisku Gasbu, vzdialenom 15 km od Hamaru. V roku 1987 sa tu konali majstrovstvá Nórska.

Doprava na miesto pretekov bola realizovaná vlastným autobusom a tento spôsob bol oproti iným štátom bez vlastnej dopravy veľmi výhodný. Ubytovanie a stravovanie sme mali zabezpečené v penzióne na okraji mesta. Bývanie bolo dosť stiesnené, ale vyhovujúce, stravovanie optimálne.

Prvá časť družstva v zložení: Bucharová, Pravečková a Tučková sa zúčastnila týždeň pred MSJ medzinárodných pretekov junioriek vo Švédsku, organizovaných pri finále Svetového pohára mužov a žien. Výsledky na týchto pretekoch (6. Pravečková, 7. Tučková, 12. Bucharová) dávali reálnu nádej na dobré umiestnenie aj na MSJ. Nevýhodou tohto štartu bolo, že boli krajne nepriaznivé snehové podmienky a tak sa zámer o absolvovaní optimálneho medzinárodného preteku celkom nevydaril. Do miesta konania MSJ pricestovala táto skupina 13. 3. vo večerných hodinách. Druhá časť výpravy — Mihoková a Zelingerová pricestovali spoločne s výpravou autobusom.

V útorok (14. 3.) absolvovalo celé družstvo opakovaný tréning 3×2,5 km klasickým spôsobom v submaximálnej a maximálnej intenzite zaťaženia na pretekovej trati. Ďalší deň bol tréning zameraný na dôkladnú prehliadku trate voľným spôsobom.

Do nominácie na prvý pretek — **15 km voľným spôsobom** — som s s ohľadom na dĺžku a profil trate (2×7,5 km) nezaradil Tučkovú, ktorá sa mala zamerať na klasický pre-

tek 5 km s perspektívou štartu v štafetách. Pretek na 15 km voľným spôsobom bol poznamenaný veľkou nervozitou časti družstva vyplývajúcou z nesúhlasu s aplikáciou Cery Swix, údajne po skúsenostiach A družstva žien. Po skúsenostiach z prvého dňa, kde sa ukázal osobný kontakt tréner—závodník až do doby štartu dôležitejší, než informácia o umiestnení a časovej strate z priebehu preteku, venovali sme individuálnemu psychologickému pôsobeniu pred pretekom zvýšenú pozornosť.

V preteku štartovalo 60 a dokončilo 59 junioriek zo 14 krajín. Výkon a umiestnenie Mihokovej (11.) a Zelingerovej (15.) možno pokladať za slušné, Bucharová s Pravečkovou nepodali očakávaný výkon a skončili v zádu s veľkou časovou stratou. Vo výprave aj po počiatočných neúspechoch prevládala optimistický duch a každý fandil druhému.

Iveta Zelingerová
snímek Jaroslav Trousil

15 km VS: 1. Belmondová (It.), 2. Pepinová (Kan.) — 1:20,6, 3. Hietaľová (Fin.) — 1:30,1, 14. Mihoková (ČSSR) — 2:37,7, 15. Zelingerová — 3:38,6, 30. Bucharová — 4:50,0, 32. Pravečková — 5:09,2.

Pretek v behu na **5 km klasicky** priniesol podstatné zlepšenie našich reprezentantiek (7., 13., 17.) za svojimi schopnosťami zaostala len Bucharová. Štartovalo a pretek dokončilo 59 športovkyň.

5 km KS: 1. Belmondová (It.), 2. Eskilssonová (Švéd.) — 6,5, 3. Daniľovová (SSSR) — 15,7, 7. Pravečková — 38,7, 13. Tučková — 50,5, 17. Zelingerová — 58,8, 36. Bucharová — 1:31,5.

K **štafetovému preteku** nastúpilo naše družstvo v zložení: Tučková, Pravečková, Zelingerová, Mihoková. V priebehu preteku sa poradie štafiet na úsekoch dosť menilo. Je potešiteľné, že naša štafeta patrila tiež k hlavným aktérom. Na prvom úseku podala veľmi dobrý výkon Tučková (4.) na druhom vysoký štandard Pravečková (3.—4.). Bojovný výkon odviedla aj Zelingerová, ktorá vypracovala našu štafetu na 2. miesto. Mihoková až v cieľovej rovinke podľahla štafete Švédska a dobehla na tretom mieste. Na tomto úseku sa podieľali vzácnou vyrovnanosťou všetky členky štafety a odviedli vynikajúci kolektívny výkon.

Štafety: 1. SSSR, 2. Švédsko — 33, 3. ČSSR — 34, 4. Finsko — 35, 5. NDR — 36. Na štart nastúpilo a pretek ukončilo 12 štafiet.

Z prehľadu výsledkov je vidieť, že pri troche šťastia sme mohli byť druhí, ale taktiež sme mohli skončiť na 5. mieste. K tomuto úspechu nám blahoželal aj B. Bengsson, sekretár FIS.

Veďa úspechov nemožno nespomenúť aj fakt, že tentokrát spoločenská reprezentácia našej vlasti na slávnostnom zahájení a pri vyhlasovaní výsledkov silno pokrívavala. Oblečení, ktoré sme mali na tieto príležitosti k dispozícii, bolo nedostojné a v tomto smere už horšie oblečené štáty neboli.

Na výsledkoch vo všetkých pretekoch mal podieľ aj člen realizačného tímu, s ktorým sa nám podarilo optimálne pripraviť lyže na preteky. Podobne sa veľmi dobre spolupracovalo po všetkých stránkach s MUDr. Koldovským a Henychom. Poďakovanie patrí aj vodičom za ich prístup ako aj vedúcemu Zdeňkovi Gabriellovi, ktorý sa nám snažil vytvoriť tie najlepšie podmienky.

Ing. JÁN ILAVSKÝ

Nález na púde

Horolezecké práce na strechách jsou obecně užitečné a kromě toho finančně i tréninkově přínosné. Někdy při nich dochází i k pozoruhodným objevům. Jako třeba, když si žďárští horolezci při opravách střechy na tamější staré základní škole všimli v půdním výklenku čehosi záhadného a nelenili o tom podat zprávu. O co vlastně šlo? O čtyři páry lyží z let asi 1905—1910, k nimž příslušely čtyři hole a navíc i dva páry jakýchsi obrovských „přezůvek“. Přezůvky? Ty bývaly pomocí háčků připevněné na vázání. Tři páry lyží mají Huitfeldtovo vázání, jež bylo uznáváno za nejvhodnější před rokem 1910. Jeden pár má vázání od-

montované, šlo asi o zařízení, umožňující spojení lyží s obrovskými „dřevákovitě“ konstruovanými přezůvkami. Lyže mají šířku až 9 centimetrů a délku 200 cm. Hole z rostlých silných kmínků jsou v průměru asi coul tlusté, nahore až ke třem centimetrům. Délkově však nepřesahují 155 centimetrů. Přezůvky, napojitelné původně na vázání, mají délku 40 cm a šířku maximálně 15 cm. Lyžař zřejmě vstoupil, obut obyčejnými vysokými botami, do těchto přezůvek, jejichž vršek, vyrobený z „cajkoviny“ (tvrdého textilu), chráněné kůží, stáhl řemínky okolo své boty. Takto „dopřibot“ vstoupil na lyži a na ní se upevnil. Přezůvka i s lyží (jeden kus) váží dohromady přes 3 kilogramy! Takto zatížen mohl lyžař zřejmě dobře projíždět menší nerovnosti, případně setrvačností i lépe prorážet drobný porost.

KAREL DANĚK

Soutěž talentované mládeže trochu jinak

Soutěže talentované mládeže znamenají ve všech sportech, kde jsou pořádány, netradiční vybočení z rutiny obvyklých závodů a utkání. Nutno přiznat, že ani v lyžování nebyla jejich forma ustálená a spojení testů speciální tělesné připravenosti (STP) s lyžařskými závody mělo především u sjezdařů více odpůrců než zastánců. Proto komise mládeže VSL přišla s návrhem uspořádat tuto soutěž zcela odlišným způsobem, který by přinesl více informovanosti o úrovni naší sjezdařské mládeže.

Ve dnech 28. 2.—3. 3. se stal lyžařský areál TJ Rožnov pod Radhoštěm na Soláni hostitelem 90 starších žáků a žákyň. Kromě členů útvarů talentované mládeže se soutěže zúčastnili nejlepší závodníci kategorie staršího žactva z celého Československa. Nedostatek sněhu a trvale teplé počasí napínaly do poslední chvíle nervy pořadatelů. Díky mimořádnému úsilí členů lyžařského oddílu TJ Rožnov však byly závodní tratě dobře připraveny.

Samotná soutěž talentované mládeže měla 5 částí, které byly celkově hodnoceny jako pětiboj. Prvními dvěma částmi tohoto pětiboje bylo hodnocení techniky točivých disciplín za pomoci videa. Jelo se na zvláštních tratích, dosažený čas nebyl rozhodujícím měřítkem, ale jen pomocným kritériem účinnosti jízdy. I když se videokamera stává běžným pomocníkem lyžařského trenéra, rozsah hodnocení, které se zde provádělo, nemělo dosud při lyžařských akcích obdobu. Technickou hodnotu jízdy hodnotila následně na videu pětičlenná komise. Natočené videozáznamy se stávají cenným materiálem pro další hodnocení technické zdatnosti sjezdařské mládeže a pro porovnání s podobnými záznamy v příštích letech.

Zařazení tradičních testů speciální tělesné připravenosti v návaznosti na lyžařské závody bylo v minulosti nejdiskutovanějším problémem soutěže talentované mládeže sjezdařů. Většina trenérů se stavěla k jejich zařazení naprosto negativně a argumentovala tím, že závodníci při fyzicky náročném testování nepodávají maximální výkon s ohledem na následující závody. Z těchto důvodů bylo rozhodnuto testy STP nahradit tentokrát laboratorními testy, které jsou fyzicky nenáročné a poskytují přitom podstatně objektivnější výsledky.

Provádění testů sjezdařů v laboratoři vrcholového sportu v Olomouci má již dlouholetou tradici. Jejich dosavadní výsledky potvrdily, že tímto způsobem lze s vysokou pravděpodobností vytypovat závodníky, kteří mají pro sjezdové disciplíny nejlepší předpoklady. Až dosud však testování v Olomouci bylo prováděno na menších souborech členů reprezentačních družstev, případně na kontrolních vzorcích složených ze závodníků standardní výkonnosti. Dosud však toto testování nebylo provedeno přímo na závodech s tak velkým počtem sportovců. Bylo proto třeba vybrané testovací přístroje převézt přímo na Solán a zřídit testovací pracoviště v ubytovacím objektu závodníků. Díky úsilí pracovního týmu vedeného dr. Vaverkou bylo během dvou dnů provedeno proměření všech účastníků ve vybraných laboratorních testech doplněných o antropologické měření. Celkové výsledky laboratorního testování byly sestaveny do výsledkové listiny a hodnoceny jako jedna disciplína pětiboje soutěže talentované mládeže.

Aby nepršelo na objektiv

Následující celostátní klasifikační závody ve slalomu a obřím slalomu se konaly na náhradních tratích, které byly původně určeny jen pro testování techniky (standardní tratě byly bez sněhu). Díky předchozí přípravě a velkému úsilí pořadatelů se oba závody odjely za velmi dobrých traťových podmínek. Použití kloubových tyčí v obou slalomech odhalilo „bílá místa“ ve slalomové technice mladých závodníků. V metodice nácviku jízdy v kloubových tyčích je totiž velký dluh, který by měl být urychleně vyrovnán.

Samostatnou kapitolou závodů bylo ubytování, které bylo zajištěno v novém rekreačním a rehabilitačním středisku Severomoravských celulózek Pakov. Jen málokdy se totiž při soutěžích mládeže stane, aby celý peloton účastníků bydlel ve spíčkovém hotelu nedaleko závodních tratí. Na to, že bezprostředně po lyžování bylo možno si jít zaplavat do bazénu, bude jistě řada dětí dlouho vzpomínat. Součástí denního programu byl i rozsáhlý video-program, jak zábavný, tak poučný. Záznamy z testů technické zdatnosti mohli závodníci bezprostředně na druhém televizoru porovnávat s technikou nejlepších světových závodníků na mistrovství světa ve Vailu. Celý průběh soutěže talentované mládeže byl natáčen štábem Čs. televize Ostrava, samostatný půlhodinový pořad byl potom odvysílán počátkem dubna a byl vynikající propagací činnosti na úseku lyžování mládeže.

Forma letošního provedení soutěže talentované mládeže byla experimentem, který dokázal, že v hledání cest při hodnocení sportovního talentu je nutno postupovat i netradičními způsoby. Po dopracování exaktnějšího způsobu hodnocení lyžařské techniky by měla mít podobná akce pevné místo v lyžařském kalendáři jako součást výběrových řízení do SVS-M a reprezentačních družstev mládeže.

Ing. JAROSLAV TRHLÍK

Griffithová - Joynerová: „Miluju lyže!“

Minulou sezónu se vypravila nejrychlejší žena světa (trojnásobná olympijská vítězka a světová rekordmanka v běhu na 100 a 200 m) Florence Griffithová-Joynerová se svým manželem Alem Joynerem (olympijským vítězem v trojskoku z roku 1984) do státu Nevada, kde v Incline Village navštívila svého obchodního manažera Gordona Baskina. Jak už název napovídá (incline = svah), vesnice leží v horách a příležitostí k lyžování je tu až až.

Florence ani její manžel nikdy předtím na lyžích nestáli. Zjednali si tudíž instruktora lyžování. Během týdenního pobytu Florence vykazovala mimořádnou schopnost a den po dni se spouštěla z prudšího a prudšího svahu a jen občas padala. To její manžel zůstával s instruktorem v údolí a byl víc na zemi než na nohou. Florence: „Myslím, že za týden měl 300 pádů.“ Al: „Myslím, že těch pádů bylo 350.“

Poslední den sjela z nejprudšího kopce a jak dosvědčil Baskin, nezranila ani sebe, ani nikoho z kolem jezdících lyžařů, ba cestou nevyvrátila žádný stromek, i její lyže a hůlky přečkaly celou záležitost bez úhony.

Na závěr svého pobytu v Incline Village řekla: „Bylo to úplně jiné, než jak mě lidé varovali. Žádná hrůza, naopak, bylo to báječné. Kdybych věděla, že je lyžování tak krásné, lyžovala bych mnohem dřív.“ A na dotaz, co se jí na sjezdářině líbí nejvíce, dodala: „Rychlost, zbožňuju rychlost. A teď jsem poznala, že rychlost je krásná nejen na suchu, ale taky na sněhu. Miluju lyže!“

Agentury ovšem neuvedly, jak se Florence Griffithové-Joynerové podařilo navléct své divoce nalakované, čtyřcentimetrové nehty do lyžařských palčáků.

-loh-

Lyžování v Mongolsku

Turistická základna Terelž, kam vypravuje zájezdy také náš Sportturist, se nachází asi 40 km východně od Ulánbátaru, na jižních svazích pohoří Baga Chentej, jehož hlavní vrcholky dosahují výšek 2600 — 2800 metrů. Samotná základna, jejíž součástí je moderní hotel (postavený v roce 1964) se zimní kapacitou 40 lůžek a větším počtem chatiček a jurt (pro letní pobyt), leží v nadmořské výšce 1350 metrů v široké dolině stejnojmenné řeky. Vrcholové partie Baga Chentej se můžeme s určitými výhradami srovnat s našimi Krkonošemi. Silně obnažené hřbety jsou tvořeny kamenitými hlinami, které jsou ohraňované zlomy. V nedávné minulosti se zde těžily polodrahokamy.

Vzhledem k tomu, že zdejší zimy jsou velmi suché (10 % celoročního objemu srážek), bývá silnější sněhová pokrývka spíše výjimkou. V průměru se její výška pohybuje mezi 10—20 cm. Při zvláště špatných sněhových podmínkách se však dá lyžařská turistika provádět na zmrzlých potocích a řekách, jejichž hustá síť zajišťuje řadu zajímavých výletů. Za velmi zajímavou, avšak vzhledem k délce trasy náročnější, túru považují návštěvu horského jezera Chagijn. Celou trasu je možno jet po zamrzlé Terelži a Tule. Pro zkrácení se dá první část cesty urazit — rovněž po řece — v terénním automobilu.

Cestování po řekách je vzhledem k silným mrazům, které zde v zimě panují, bezpečné. Dalším faktorem, se kterým musí návštěvník Mongolska počítat, jsou právě nízké teploty, které nezřídka (především v noci

k ránu) dosahují —30 až —40 stupňů C. Denní teploty se v prosinci a lednu pohybují kolem —15 až —25 stupňů C. V zimě je zdejší kraj pustý, pastevci žijící v jurtách se stěhují k větším osadám, neexistují horské chaty či restaurace, čemuž se ovšem musí přizpůsobit váha našeho zavazadla.

Nejvíce domorodých lyžařů můžeme spatřit ve sportovním centru zimních sportů Chandgajt, asi 15 km severně od Ulánbátaru. Mimo skvělých běžkařských terénů jsou zde i vhodné svahy pro sjezd. Chybí zde však, tak

jako v celé zemi, lyžařské vleky a lanovky. Lyžuje se zde na čemkoliv, kvalitu výzbroje a výstroje však nahrazuje nadšení a radost z pohybu, kterým oplývají především později narození.

V Mongolsku je oblíben především běh na lyžích. Jsou zde k dostání sovětské dřevěné běžky, duralové hole, vosky, vázání i boty (většinou však malých rozměrů). Mimo lyžařské výzbroje a teplého oblečení doporučují doplnit vybavení o tmavé sluneční brýle a krémy na opalování.

Text a snímek: ing. PETR PAULIŠ

Bude Pirin kouzelný i pro nás?

Stál jsem v údolí zvaném Banderica a s nímým úžasem hleděl na okolní velehory vypínající se až k téměř 3000 metrů nad mořem. Měl jsem to štěstí, že po azurové obloze plul sem tam nějaký obláček a silně březnové slunce člověk jaksepatří cítil na tváři. Není divu, nacházel jsem se v nadmořské výšce kolem 1600 metrů, hodně vysoko nad Banskem. Ještě před dvěma dny tady zuřila větrná smršť obracející vše naruby.

Kdybyste před pár lety vyslovili před lyžaři jméno podhorského městečka, asi by většina z nich zakroutila hlavou. Bansko až do 80. let patřilo mezi ta místa, kde lišky dávají dobrou noc. Žilo si svým navykým tempem a přijížděli sem snad jen milovníci historie, aby si prohlédli zajímavé domy připomínající malé pevnosti. Bansko totiž založili v 17. století Bulhaři, kteří odmítali přijmout islámské náboženství. Stavěli si obydlí s množstvím úkrytů, chodeb, tajných skrýší a zadních východů. V případě nebezpečí hrozícího často od výbojných Turků utíkali do hor.

Dnes už je město s 11 tisíci obyvateli zapsáno v kalendáři Mezinárodní lyžařské federace (FIS) a tratě sjezdářského Evropského poháru si všichni pochvalují. Sjezdovky na Malé Todorce (2710 metrů) a Černé mohyle (1976 metrů) nabízejí ideální terény pro špičkové sjezdaře, ale i výkonostní a rekreační lyžaře. Středisko v severovýchodní části pohoří Pirin by se mohlo v příštích letech stát zajímavé i pro našeho turistu. Bude jen záležet, jakou nabídku předloží naše cestovní kanceláře ve spolupráci s Balkanturistem.

Do Banska cestujete 150 km ze Sofie směrem na jih přes města Stanke

Dimitrov a Blagoevgrad. V Simitli odbočíte doleva a už se šplháte v nižších partiích druhého největšího bulharského horstva. To nejvyšší, Rila, stále míváte po levé straně. Chvilími vám bude Pirin připomínat Vysoké Tatry s horskými plesy (je jich 176) a rozeklanými skalními štíty, z nichž nejvýše ční Vichren (2914) nazývaný též El Tepe (ruka). Sedm vrcholů měří přes 2800 metrů, to je jen údaj pro srovnání s našimi horami.

Co nás, už pomalu navyklé na zdevastovaný prstenec českých hor, doslova udeří do očí, je panenská příroda. Duše pookřeje při pohledu na krásné zdravé smrky, jedle a borovice, které nepoznaly jedovatý spad, kyselý déšť, obaleče modřínového nebo kůrovce. Tady nemusí vést nerovnou válku s dravou civilizací a škodlivými vlivy průmyslu. A přesto Bulhaři cítí blízkost se nebezpečí a od počátku mu staví pevnou hráz. Alespoň tak jsem to viděl v Banskú. Mluvil jsem na toto téma, ale i další, s mužem povoláním — ředitelem Skicentra Banskú Dimitrem Balevem. Čtyřicátník, sportovec na první pohled, jehož osmahlá tvář a upracované ruce samy o sobě dost poví o nepoddajnosti a drsnosti zdejšího kraje.

„Prvním a základním předpokladem pro zachování zdraví zdejší přírody je maximální omezení staveb hotelů a rekreačních chat. Rozhodli jsme se budovat veškeré ubytovací kapacity jen ve městě a tady ponechat nyníjší ráz. Řeknu vám, že hodně se u nás v Bulharsku mluví o Borovci (v Rile — pozn. aut.). Je chválen jako naše nejlepší středisko zimních sportů, ale mně osobně se nelíbí obrovské moderní hotely a chaty vklíněné mezi lesy. Ani architektonicky, ani z hlediska ochrany přírody. My v Ban-

sku budeme dělat minimum zásahů do přírody, žádný strom nesmí být zbytečně nazmar. Postavíme jen malé bufety, stánky s občerstvením a šatny.“

Skutečně, chat je na zdejších příkrých stránkách poskrovnu. Ty, co dosud vyrostly, už nebudou mít konkurenty. Prvními a zároveň posledními Mohykány zůstanou chaty Akademia, Vichren a Banderica. Několik dalších je v nižších polohách.

„Zlom v rozvoji turistiky a lyžování nastal v Banskú v roce 1982. Tři kilometry nad městem jsme během necelého roku postavili kotvový vlek dlouhý 1200 metrů s kapacitou 700 přepravených osob za hodinu. V zimní sezóně 1982—83 už byl v provozu. Druhou etapou byla výstavba dvou sedačkových lanovek. První vede po svahu Malé Todorky, druhá na protilehlé Černé mohyle. Todorka měří 2336 m, překonává výškový rozdíl 700 m a přepraví 800 lidí za hodinu.

Lanovka na Černou mohylu má tyto parametry: délka 2412 m, převýšení 847 m, přepravní kapacita 500 za hodinu. Kromě toho stojí na Todorce ještě vlek Platoto (1300 m, 320 m, 900 lidí/h). Obě sedačky jsme začali stavět v srpnu 1985 a v polovině února 1986 už mohly sloužit účastníkům Balkaniády ve sjezdových disciplínách.“

Balkaniáda byla vůbec první významnou mezinárodní soutěží v Banskú a při ní si odbyly premiéru závodní a turistické sjezdovky Todorka a Balkaniáda. Na tom všem, co říká D. Balev, udivuje krátká doba, v níž postavili vleky a lanovky. Ujistil mě, že bez pomoci celého města by to možné nebylo. I tady se ukázala prospěšnost mezinárodní spolupráce. Francouzská firma Poma dodala veškeré zařízení, materiál a technologii pro stavbu a Bulhaři za odborného dohledu francouzského technika vše postavili a dali do provozu.

Vracím se ještě k myšlence soustředění většiny staveb do města. Jak budete řešit dopravu v Banskú ležícího 930 metrů nad mořem sem o dalších 700 metrů výše? D. Balev: „To vše je spojeno s plánovanou výstavbou kabinkové lanovky, která by vedla z města až k dolní stanicí lanovky na Todorku. Během dvou let bychom měli začít stavět, ale také my máme problémy s financemi. Její existence je však nutností pro další turistický rozvoj Banska a okolí. Zatím můžeme posloužit dvoutisícovou kapacitou lůžek včetně hotelu Pirin, ale v budoucnu se chceme dopracovat čísla mezi deseti až patnácti tisíci lůžky.“

Bansko roste jako z vody. Mění se před očima ve výstavní lyžařské středisko, které by měli důvěrně poznávat také obyvatelé Československa.

VLADIMÍR SLOBODZIAN

„Ingo“ ve švédském Adelbodenu (snímek AP) a na zadní straně obálky na Hahnenkamm (snímek Votava)

LEGENDA ODCHÁZÍ

Na závěrečném závodě Světového poháru 1989 — paralelním slalomu v Sigakongenu v Japonsku 12. března — se uzavřela jedna významná kapitola v historii sjezdového lyžování. Toho dne jel INGEMAR STENMARK, alias Ingo, svůj poslední velký mezinárodní závod. Tři týdny na to, 8. dubna, se do Saelenu ve Švédsku sjelo 22 hvězd lyžařského nebe 70. a 80. let, aby se zúčastnily rozloučení Inga se závodním sportem. Ukončena byla nejslavnější lyžařská kariéra všech dob. Závodem na rozloučení byl slalomový sprint s handicapem. Zvítězili v něm stejným časem Alberto Tomba a Ole Christian Furuseth. Stenmark měl ve 4. jízdě pád, při zápočtu dvou nejlepších jízď se přece jen mohl zařadit na 5. místo s odstupem 1,18 s za vítězem. Závodů přihlíželo na 30 tisíc diváků.

Ingo debutoval na mezinárodní závodní scéně před 16 lety. Své první vítězství v závodě SP vybojoval jako 18letý, 17. prosince 1974 v Madonně di Campiglio, ve slalomu. V sedmdesátých a na počátku osmdesátých let vítězil v převážně větších závodech, ve kterých startoval a vytvářel senzační rekordy, kterých nebude dlouho zapomenuto.

Pozoruhodné je 86 vítězství v závodech SP, 46 obřích slalomů a 40 slalomů. Získal 5 zlatých medailí na MS a ZOH v letech 1978—1982 a tři celková vítězství v soutěži o SP v letech 1976, 1977 a 1978 není o nic menším úspěchem. Osmkrát triumfoval jako vítěz SP ve slalomu a osmkrát v obřím slalomu. Vytvořil řadu rekordů těžko překonatelných: 1977 zvítězil v 7 z 10 slalomů, 1980 dokonce ve všech 10 obřích slalomích, 1978—1980 zvítězil ve 14 obřích slalomích za sebou, šestkrát dosáhl maximálního počtu bodů v sezóně SP.

Ingo stanul ve své 16leté závodní činnosti na všech výšinách sjezdového sportu. To spontánně vyznělo z projevu jeho přátel při rozlučce. Padlo mnoho krásných slov o velikosti jeho sjezdařského umění. Hans Hinterseer: „Ingo změnil třikrát od základu techniku a při tom zůstal stále na vrcholu. To od dob Karla Schranze dosud nikdo nedokázal.“ Gustavo Thöni: „Výjimeční sjezdaři, jako Furuseth nebo Tomba jsou v každé sezóně, ale Stenmark byl 15 roků světovou špičkou.“

1986 v Lake Placidu zvítězil Ingo naposled v obřím

slalomu a 1987 oslavil v Marktsteinu své poslední vítězství ve slalomu. Jeho velkým přáním ovšem bylo ukončit závodní kariéru úspěšnou tečkou — medailí z Vailu nebo triumfem ve SP. Ve Vailu neuspěl. Rutinér Stenmark podcenil aklimatizaci a věnoval jí příliš málo času, pouhé tři dny. To se mu vymstilo. V závodě bojoval více s kondicí než se záluďnostmi slalomu a obřích slalomu. Přesto se v obřím slalomu, po značné časové ztrátě na spodním úseku, zařadil na 6. místo. Pochopil chybu, rychle zareagoval a přešel na intenzivní přípravu pro další závod, na obřím slalom SP v Aspenu, závod plánovaný na jedné z nejtěžších tratí.

V obřím slalomu v Aspenu se 33letý Ingemar Stenmark ještě jednou, po 86. prezentoval jako vítěz. Vyhrál před Girardellim a Mayerem. Doyen sjezdařů, který přežil několik generací techniků, uvolnil v závodě všechny své rezervy a nedbaje rizik ukázal „mladíkům“, co ještě dokáže. Po závodě řekl: „Nechtěl jsem nevyužít šance, chtěl jsem ještě jednou pocítit sladkou chuť úspěchu, dva roky po mém posledním vítězství v Marktsteinu.“

Ku konci své kariéry upustil Ingo od intenzivního tréninku, kterému věděl za úspěchy minulých let. Známý je jeho výrok z té doby: „Závodění jsem měl a dosud mám nesmírně rád, trénink a cestování však mne už nepřitahují.“ V roce 1984 založil rodinu, oženil se s Ann Uthagenovou a stal se otcem dcery Nathalie. Dlouhá léta málomluvný až zakřiknutý Ingemar se v posledních letech od základu změnil. Rozhodl se usadit v Monaku, v zemi s podstatně mírnějším klimatem než na severu v rodné visce Tärnaby.

Stenmark je spokojen s tím, čeho dosáhl, zde je jeho filozofické krédo: „Prožil jsem velké dobrodružství. Na počátku mých závodních dní jsem nikdy nesnil o tom, že bych mohl dosáhnout tolika úctyhodných cílů. Mnoho let jsem žil závoděním a pro závodění. Lyžování mi umožnilo poznat svět, získat přátele a žít příjemný život. Podmínkou bylo úspěšně závodit, což znamenalo tvrdě pracovat a přinášet velké oběti. Polovinu života jsem strávil na lyžařských svazích, přišla doba dělat něco jiného.“

OTTO KULHÁNEK

Středisko vrcholového sportu mládeže se zaměřením na lyžařské disciplíny bylo zřízeno v roce 1975 ve Vrchlabí. Zajišťuje komplexní výchovu a sportovní přípravu mladých talentovaných sportovců od 14 do 19 let a připravuje je ke vstupu do vyšších složek vrcholového sportu. Hlavním úkolem ovšem je podíl na československé juniorské reprezentaci.

Za dobu své činnosti SVS-M vychovalo 92 reprezentantů. Na mistrovství světa juniorů, mistrovství Evropy juniorů a na Družbě členové SVS-M ve

Mladí lyžaři ve Vrchlabí

Vrchlabí získali 19 zlatých, 32 stříbrných a 30 bronzových medailí. Sportovní přípravou v tomto středisku prošli i naši úspěšní reprezentanti z Calgary a Lahti Petrásek, Korunka, Kopal, Lisičan a Kebrlová.

Pro letošní tréninkový cyklus je do SVS-M zařazeno 31 sportovců z 15 tělovýchovných jednot. V tomto počtu je 16 juniorských a jeden seniorský reprezentant.

Mezi nejvýraznější sportovní úspěchy minulé sezóny patří bronzová medaile Ivety Zelingerové ve štafetě na MSJ v Norsku a Zbyňka Pánka v soutěži družstev sdruženářů na Družbě v Maďarsku a další hodnotná umístění.

Úpravou studijních plánů podle potřeb sportovního programu se podařilo spojit sport s přípravou na budoucí povolání.

Středisko se přestěhovalo do nového objektu zimního stadiónu. Podařilo se tak soustředit celý provozní komplex do jednoho centra. Zlepšilo se sociální a organizační zajištění. Sportovci jsou ubytováni ve dvoulůžkových pokojích se samostatným sociálním zařízením. V objektu je také vlastní regenerační linka s vodoléčbou a elektroléčbou i sauna a posilovna.

Lyžaři z Vrchlabí samozřejmě využívají v maximální míře tréninková zařízení ve Špindlerově Mlýně a v Harrachově a běžecké tratě na Beňceku a Mísečkách.

Je třeba ovšem ještě vyřešit některé další úkoly spojené se zajištěním tréninkového procesu (např. lékařské zabezpečení, stravování, doprava). V mnohých případech se středisko snaží pomoci si samo, např. brigádnickou prací. Chystá se na vybudování elektronicky řízené posilovny, vlastní jídelny a hodlá — kromě dalších plánů — rozšířit regenerační linku.

JÍŘÍ JIRSA
vedoucí SVS-M
Snímky: Jan Buchar

Juniorská reprezentantka Lucie Bucharová při tréninku na kolečkových lyžích

Diagnostika únavy pomocí laktátové metody přímo v terénu

Juniorský reprezentant, sdruženář Zbyněk Pánek imituje odrazovou a letovou fázi skoku na lyžích

**Legenda odchází
(Stenmark-str. 16)**

**Marja-Liisa
Kirvesniemiová**
Lahti: 2x zlato, 2x stříbro
(K přehledu sezóny na str. 4-6)

SKOKY V LIBERCI

V době konání Libereckých prodejních trhů pořádá Slavia VŠST Liberec desetidenní závody mladších a starších žáků ve skoku na můstcích s umělou hmotou, které jsou umístěny hned vedle estrádního pavilónu a návštěvníci trhů mohou obdivovat umění těchto

kluků. Letos se závody, kterých se zúčastnila více než stovka skokanů z ČSSR, NDR a Jugoslávie, konaly po šestnácté. Do konečného pořadí se započítávalo sedm nejlepších výsledků každého skokana. Nejlépe si vedli skokani z Krkonoš.

V kategorii mladších žáků obsadili první dvě místa zástupci Jiskry Harrachov v pořadí Jaroslav Havel (snímek nahoře) a Jaroslav Kříž, v kategorii

starších žáků si prvenství odvezl Pavel Bernát (snímek uprostřed) z STS Jilemnice, který se na první příčku dostal díky posledním závodům, když z vedoucího místa odsunul Pavla Věcheta (snímek dole) z Ještědu Liberec. Poslední, desátý závod absolvovali starší žáci na keramické nájezdové stopě.

Nejmladšími účastníky byli osmiletí skokani Groma z ODPM Semily, Sedlák z Ještědu Liberec a tři jugoslávští skokani Zorko, Zunič a Živič. **Výsledky — Ml. žáci:** Havel 1678,9 b., Kříž (oba Jiskra Harrachov) 1659,6, Leucht (Dipoldiswalde, NDR) 1624,3, Mrugala (Sl. VŠST Liberec) 1590,7. **St. žáci:** Bernát (SIS Jilemnice) 1677,2, Věchet 1667,9, Pleštil 1634,5, Jáč (všichni Ještěd Liberec) 1631,5.

Text a snímky: MILAN ČURDA

ČTĚTE:

Termínovky	2
SP v Austrálii	3
Sezóna běhu	4-5
Tatry před zimou	7
Lyžování na trávě	8-9
Lyžování mládeže	11-12
Bronzová z Hamaru	16

Autorem snímku na zadní straně obálky je Jaroslav Potměšil.

PŘIPRAVUJEME:

Termínovky Světových pohárů — Přehled minulých sezón sjezdařů — VC skokanů ve Frenštátě — Závody na kolečkových lyžích (Hungaroring, Brno) — Náš profil: Marc Girardelli

Uzávěrka tohoto čísla:

1. září 1989

lyžařství

Ročník 75

Číslo 10

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů a vedoucí redaktor Ing. Alexandr Žurman. Redaktor časopisu Michael Lohniský. Grafická úprava Zdeněk Köhler. Redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, PhDr. T. Broda, CSc., P. Bušta, P. Honzl, PaedDr. A. Horáček, A. Jedlička, Ing. J. Jech, CSc., J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, J. Lánský, M. Lohniský, PaedDr. J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil, CSc., P. Zelenka. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská 1, Tel. 231 37 81. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Cena 3 Kčs. Rozšiřuje PNS. Informace o předplatném podá objednávky přijímá každá administrace PNS a doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS - ústřední expedice a dovoz tisku Praha, závod 01, administrace vývozu tisku, Kafkova 19, 160 00 Praha 6. Neobjednané příspěvky se nevracejí.

ISSN - 0323 - 1445

Snímek Ota Mrákota

Jak v Jizerkách?

Jizerské hory těžce pronásledované imisemi a kyselými dešti rychle mění svou tvář a kdoví, jak budou vypadat za tři, pět let. Jedno se však zcela určitě nezmění: budou nadále frekventovanou lyžařskou oblastí s ideálními terény zejména pro lyžařskou turistiku.

Je proto jasné, že ti, kteří si vzali za úkol lyžařské podmínky vytvářet, pokračují ve výstavbě tratí, chat a dalšího vybavení. Jestliže Jizerským horám chybí mnohé — tak především je to komplexní vybavenost jejich středisek.

Bedřichov je dnes největším centrem a zájmovou oblastí i pro stovky kilometrů vzdálená místa. Letitá snaha provozovatelů běžeckých tratí a dnes i tras Jizerské magistrály však stále naráží na jeho problematickou polohu. Leží na území okresu Jablonec nad Nisou, ale je především zájmovou oblastí Liberce, jehož organizace tam svou činnost soustřeďují.

Dr. Josef Kubišta, vedoucí tajemník OV ČSTV v Liberci: „Snad jsme už konečně dospěli ke sjednocení zájmů. Proběhla jednání na nejvyšší úrovni, vyjasnili jsme si cíle a záměry, rozdělili úkoly. Jen spoluprací můžeme dospět k cíli, jímž je vybudování solidního zázemí pro stále stoupající počty návštěvníků. TJ ještě Liberec má v Bedřichově vybudovat potřebný objekt s restaurací, ubytovnou, šatnami, rychlým občerstvením, garážemi pro techniku. Bohužel, ekonomická situace nás nutí rozložit výstavbu na etapy s tím, že vše by mělo být hotovo v průběhu 9. pětiletky.“

Jak to vypadá, ještě nějaký čas nezbude návštěvníkům Bedřichova než používat za převlékárnu svá auta nebo i přístřešky autobusové zastávky. A o šatnách, převlékárnách či sprchách si ještě budou muset nějaký ten rok nechat zdát. To rozhodně není potěšující zjištění.

Ale ani Jizerská magistrála přes svůj nesporný přínos a pokrok proti minulým letům, není bez problémů. Stále je z větší části v péči dobrovolníků, ryzích amatérů z TJ Lokomotiva Liberec. Jen asi třetinu udržují v provozu profesionálové TJ Bižuterie Jablonec.

Václav Foff, otec této myšlenky a dlouholetý ředitel Jizerské padesátky: „Ukazuje se, že zvládnout poměrně rozsáhlou činnost kolem údržby Jizerské magistrály je již nad síly dobrovolníků. Zatím však ale k vytvoření profesionální organizace nejsou z naší strany podmínky. Víme, že by to chtělo další zlepšení, rozšíření počtu nástupů, parkovišť a sociálního zázemí v jejich bezprostřední blízkosti. A také moderní strojové vybavení, abychom nemuseli věnovat více času údržbě a opravám než přípravě tratí. Zatím na víc ale nemáme síly.“

Nejvíce práce v Jizerských horách stojí za TJ Bižuterie Jablonec nad Nisou, která tam nyní provozuje již 20 vleků a spravuje tři hlavní střediska: Spíčák, Severák a Bedřichov-Malinovku. A má další záměry, jak potvrzuje vedoucí správy tělovýchovných zařízení Jiří Fukner: „Protože sníž sešel velmi brzy, mohli jsme se vrhnout hned do další práce. Na Severáku pokračujeme ve výstavbě čistíčky, centrální kanalizace a úpravě parkoviště. A začalo se s výstavbou dalšího objektu služeb Jizerského mlíře. Na vrcholu Spíčáku usilujeme uvést do provozu před zimní sezónou lyžařskou chatu, pracujeme na výstavbě zalomeného vleku u horního parkoviště a stále intenzivně jednáme o možnosti výstavby tříseřadkové lanovky místo starého kotvového vleku. Rádi bychom také vybudovali další občerstvovací stánek na trase Jizerské magistrály na Knajpě.“

(jk)

TERMÍNOVÁ LISTINA 1989/90

Přinášíme termínovou listinu federálních lyžařských soutěží pro sezónu 1989/1990, schválenou VSL ÚV ČSTV.

BĚH NA LYŽÍCH

6.—7. 1. 1990	I. CKZ (muži, ženy, junioři, juniorky) na Štrbském Plese	ČH Štrbské Pleso
20.—21. 1.	ZLATÁ LYŽE — Světový pohár mužů - Nové Město na Moravě	TJ Nové Město na Moravě
27.—28. 1.	I. CKZ dorostu v Račkově dolině	Tesla Liptovský Hrádok
28. 1.	II. CKZ (muži, ženy, junioři, juniorky) na Mísečkách	Spartak Vrchlabí
3. 2.	JIZERSKÁ PADESÁTKA — mezinárodní dálkový běh na Bedřichově	Lokomotiva Liberec
8.—11. 2.	Mistrovství ČSSR ve vytrvalostním běhu (muži 50 km, ženy 30 km) ve Vysokém nad Jizerou	TJ Vysoké nad Jizerou
11. 2.	Mistrovství ČSSR (muži, ženy, junioři, juniorky) v Jablonci nad Nisou	Elitex Jablonec nad Nisou
15.—18. 2.	BIELÁ STOPA SNP — mezinárodní běh v Krahulích	OV ČSTV Banská Bystrica
22.—25. 2.	Přebor ČSSR žactva na Božím Daru	Slovan Karlovy Vary
24. 2.	JUNIORSKÉ TURNÉ — mezinárodní závod na Skalce a v Zadově	OV ČSTV Zvolen a Sokol Stachy
1.—4. 3.	Mistrovství ČSSR veteránů v Novém Městě na Moravě	TJ Nové Město na Moravě
8.—11. 3.	Přebor ČSSR dorostu v Zadově	Šumavan Vimperk
8.—11. 3.	Pohár předsedy ÚV ČSTV (mladší dorost) v Dolním Kubíně	ZVL Dolný Kubín
10.—11. 3.	Finále sportovně talentované mládeže ve Svatce	Mars Svatka
17.—18. 3.	III. CKZ (muži, ženy, junioři, juniorky) na Benecku	Ski Jilemnice
	II. CKZ dorostu na Pradědu	TJ Švýcarsna

SJEZDOVÉ DISCIPLÍNY

19.—21. 1.	I. CKZ mužů a žen (s, os) v Rokytnici	Spartak Rokytnice
22.—24. 1.	MZ FIS — mezinárodní závody FIS ve Špindlerově Mlýně (s, os, sos)	Technika Brno
3.—7. 2.	POHÁR ŠPINDLEROVA MLÝNA — mezinárodní závody FIS + II. CKZ mužů a žen ve Špindlerově Mlýně	Sportprojekt Praha
5.—11. 2.	SKIINTERKRITÉRIUM — mezinárodní závody FIS mládeže v Říčkách a Vratné	Jiskra Ústí nad Orlicí a Vratná
12.—18. 2.	Přebor ČSSR dorostu na Kubínské holi	ZVL Dolný Kubín
22.—28. 2.	MEZINÁRODNÍ MISTROVSTVÍ ČSSR mužů a žen (všechny disciplíny) v Jasně	Jasná Liptovský Mikuláš
1.—4. 3.	VELKÁ CENA DEMÁNOVSKÝCH JESKYŇ — Světový pohár mužů (s, os.) v Jasně	Jasná Liptovský Mikuláš
2.—6. 3.	Finále sportovně talentované mládeže na Soláni	TJ Rožnov
7.—11. 3.	Přebor ČSSR žactva (s, os, sj) na Martinských holích	ZTS Martin
15.—18. 3.	CKZ dorostu (s, s, os) na Červenohorském sedle	Pramet Šumperk
29. 3.—1. 4.	VELKÁ CENA SLOVENSKA — mezinárodní závody FIS ve Vysokých Tatrách	TJ Vysoké Tatry

SKOK

16.—17. 12. 1989	CKZ mužů ve Frenštátě pod Radhoštěm	MEZ Frenštát pod Radhoštěm
12.—14. 1. 1990	BOHEMIA CRYSTAL TURNÉ — Světový pohár v Harrachově a Liberci	Jiskra Harrachov a Ještěd Liberec
24.—26. 1.	CKZ mužů na Štrbském Plese	ČH Štrbské Pleso

2.—4. 2.	Mistrovství ČSSR mužů na Štrbském Plese	ČH Štrbské Pleso
2.—4. 2.	Přebor ČSSR žactva v Liptovské Kokavě	Liptovská Kokava
16.—18. 2.	CKZ dorostu v Liberci	Ještěd Liberec
2.—4. 3.	Přebor ČSSR dorostu ve Frenštátě pod Radhoštěm	MEZ Frenštát pod Radhoštěm
9.—11. 3.	CKZ mužů v Harrachově	Jiskra Harrachov
23.—25. 3.	Finále soutěže talentované mládeže ve Vysokých Tatrách	TJ Vysoké Tatry

ZÁVOD SDRUŽENÝ

9.—10. 12. 1989	POHÁR PŘÁTELSTVÍ — mezinárodní závody na Štrbském Plese	ČH Štrbské Pleso
13.—14. 1. 1990	CKZ dorostu v Tatranské Lomnici	TJ Vysoké Tatry
20.—21. 1.	CKZ mužů v Plavech	Seba Tanvald
2.—4. 2.	Mistrovství ČSSR mužů a juniorů (jednotlivci, družstva) na Štrbském Plese	ČH Štrbské Pleso
17.—18. 2.	SVĚTOVÝ POHÁR — mezinárodní závody FIS na Štrbském Plese	ČH Štrbské Pleso
2.—4. 3.	Přebor ČSSR dorostu ve Frenštátě pod Radhoštěm	MEZ Frenštát pod Radhoštěm
	Přebor ČSSR žactva v Liptovské Kokavě	Liptovská Kokava
10.—11. 3.	CKZ mužů a juniorů na Štrbském Plese	ČH Štrbské Pleso
	CKZ dorostu v Harrachově	Jiskra Harrachov
24.—25. 3.	JUNIORSKÝ POHÁR — mezinárodní závody FIS v Harrachově	Jiskra Harrachov
31. 3.—1. 4.	Finále sportovně talentované mládeže ve Vysokých Tatrách	TJ Vysoké Tatry

ZÁVODY SP 1989/90 v běhu

SALT LAKE CITY, USA

9. 12. Ž: 5 km K, M: 15 km K
10. 12. Ž: 15 km V, M: 4 × 10 km Mix

THUNDER BAY, CALGARY, KANADA

16. 12. Ž: 15 km K [Thunder Bay], M: 15 km [Calgary]
17. 12. Ž: 4 × 5 km Mix [Thunder Bay], M: 50 km K hromadný start [Canmore]

KLINGENTHAL, NDR

6. 1. Ž: 30 km V
7. 1. Ž: 4 × 5 km Mix

MOSKVA, SSSR

13. 1. Ž: 4 × 5 km V, M: 30 km V
14. 1. Ž: 15 km K

NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ, ČSSR

20. 1. M: 15 km K
21. 1. M: 4 × 10 km V

LE BRASSUS, ŠVÝCARSKO

17. 2. Ž: 15 km V, M: 15 km V
18. 2. M: 4 × 10 km Mix

VAL DI FIEPPE, ITÁLIE

21. 2. Ž: 10 km V, M: 30 km K
22. 2. Ž: 4 × 5 km Mix, M: 4 × 10 km Mix

REIT IM WINKL, NSR

25. 2. M: 30 km V

BOHINJ, JUGOSLÁVIE

25. 2. Ž: 30 km K

LAHTI, FINSKO

3. 3. Ž: 5 km V, M: 15 km V
4. 3. Ž: 4 × 5 km K, M: 15 km K Gunders.

FALUN, ŠVÉDSKO

10. 3. Ž: 10 km K, M: 30 km K
11. 3. Ž: 4 × 5 km Mix, 4 × 10 km Mix

OSLO, NORSKO

16. 3. Ž: 10 km V, M: 4 × 10 km K
17. 3. Ž: 10 km K Gunders., M: 50 km V

Ž — ženy, M — muži, K — klasicky, V — volně, Mix — klasicky a volně, Gunders. — Gundersenovou metodou

Michaela Gergová

z NSR se stala vítězkou prvního ženského závodu SP 1989/90. Stalo se tak v argentinských Andách, ve známém horském středisku Las Leñas. Dodejme, že na MS '89 ve Vailu skončila Gergová ve sjezdu na 6. místě a ze „supru“ má bronz.

INGO CHYBĚL. Ve švédském Skövde, ve vedru na severské poměry zcela nezvyklém, se konala v polovině června první příprava švédských lyžařů na novou sezónu. Podobná soustředění sice patří již k tradici, ale od těch předcházejících se však tento letní tábor přece jen lišil. Po patnácti letech na něm poprvé chyběl Ingemar Stenmark, který se závodním lyžováním už neodvolatelně skončil. Třiatřicetiletý „Ingo“ se už sice rozloučil se závodní dráhou, ale dlouhou chvíli mít nebude. Má celou řadu výhodných kontraktů, které ho zavedou do celého světa. Kromě toho založil „Stenmarkovu nadaci“, která má za úkol podporovat mládež, nebo zraněným postiženým lyžařským závodníkům.

ZA DEVĚT MILIÓŇŮ DOLARŮ získala televizní společnost Nippon Hoso Kojaki přenosová práva ze ZOH 1992 v Albertvillu pro Japonsko. Bylo to oznámeno po podpisu smlouvy mezi představiteli společnosti, MOV a organizačního výboru ZOH v Lausanne.

ALMA-ATA, BAKURIANI A SOČI. Tři kandidáti na pořádání zimních olympijských her 1998 se představili na zasedání národního olympijského výboru SSSR. Jeho členové byli před nelehkým úkolem vybrat toho nejlepšího. Nakonec vyhrálo lázeňské město Soči. Z 99 přítomných členů NOV pro něj hlasovalo 64.

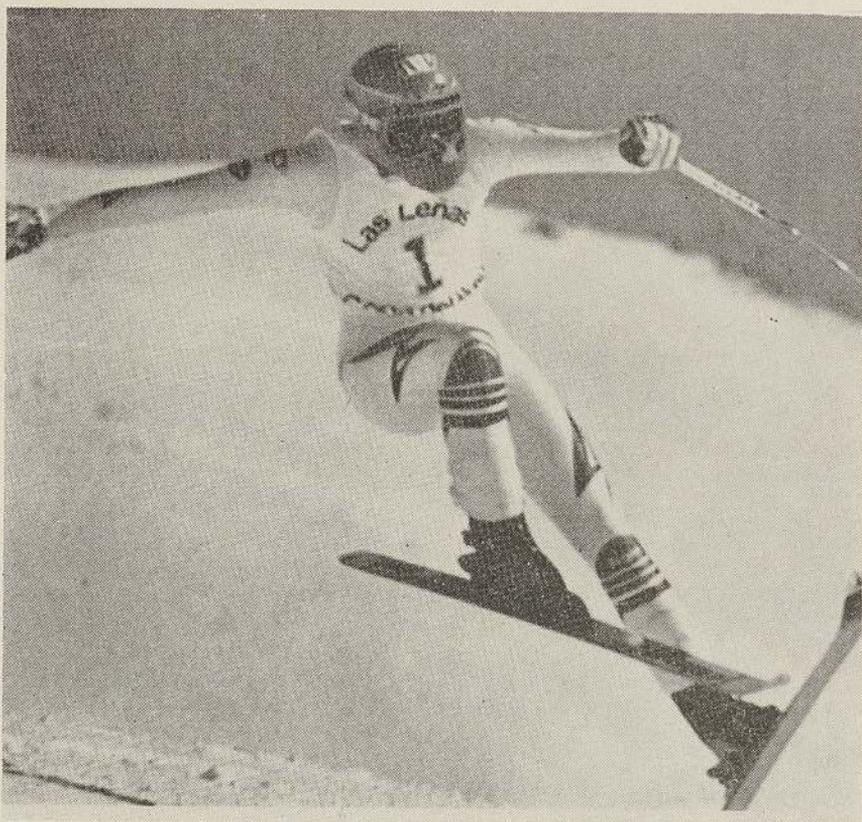
TENISTKA CHRIS EVERTOVÁ se, jak známo, vloni znovu provdala. Tentokrát za amerického lyžařského reprezentanta a olympionika Andyho Milla. Nyní žijí v Boca Raton na Floridě. Tisk jim přirozeně stále věnuje značnou pozornost a nahlíží do jejich soukromí.

MARJO MATIKAINENOVÁ, olympijská vítězka v lyžařském běhu na 5 km v Calgary, chce odejít z bílé stopy. Důvody jsou pro současný sport typické. Finanční neshody mezi lyžařkou a finskou federací. Zajímavé je, že příznivci lyžování stojí na straně mnohonásobné reprezentantky.

K SEVERNÍMU PÓLU dorazila 15. 5. mezinárodní expedice osmi vědců z různých zemí, kteří více než tisícikilometrovou trasu z kanadského Ellesmerova ostrova k točně urazili na lyžích. Velitel skupiny, britský vědecký pracovník Robert Swan, je prvním člověkem, který pěšky dosáhl obou pólů naší planety.

AMERIČANKA SHIRLEY METZOVÁ je první ženou na světě, která překonala sedm set padesát mil na lyžích k jižnímu pólu.

KONCENTRAČNÍ TÁBOR OSVĚTIM navštívili koncem července účastníci mezinárodní štafety přátelství Paříž—Moskva, kde položili k památku obětí fašistické zvěle věnec. Mezi čtyřmi milióny obětí patří i polský lyžař Bronislav Czezech, který startoval na ZOH v letech 1932 a 1936.

ZIMU V LÉTĚ

mají, jak je obecně známo, na jižní polokouli. A právě tam začala letošní sezóna Světového poháru ve sjezdových disciplínách. I když si — samozřejmě — na ten pravý pohárový kolotoč budeme muset počkat až na konec listopadu.

Muži se vypravili do Austrálie, ženy do Jižní Ameriky. Australský zájezd měl v plánu taky náš nejlepší sjezdař Peter Jurko, účast na závodech se však, bohužel, nepodařilo zajistit.

S jakými podmínkami se nejlepší světoví závodníci na jižní polokouli setkali? V Austrálii měli pořadatelé plno starostí se sněhem. Ve všech oblastech nejmenšího kontinentu bylo neobyčejně teplo a přišlo. Příznivé podmínky byly hlášeny pouze ze střediska Thredbo v Novém Jižním Walesu. Ale výpravy norských a rakouských lyžařů, které tam přijely trénovat, seděly v hotelu a z okna sledovaly nekonečné přivaly deště.

Jak je z denního tisku i z televize známo, závody v Austrálii se přece jenom konaly. V Novém Jižním Walesu do sněhových děl a zařízení na údržbu investovali 24 miliónů západoněmeckých marek. Z Austrálie putoval televizní signál do celého světa a podle odhadu pořadatelů jej sledovalo na 200 miliónů lidí. Organizační výbor z příjmu z televize hradil většinu výdajů zahraničním závodníkům. Přesto např. lyžařský svaz NSR musel zaplatit 1000 DM za každého účastníka cest, jak do Austrálie, tak do Argentiny.

Švýcar Pirmin Zurbriggen v Thredbo, kde se připravoval už před zahájením SP, prohlásil, že letošní sezónu

chce ukončit svoji závodní kariéru. Prý by také chtěl SP vyhrát. Australské výsledky však tomu příliš nenavědčují. Dařilo se Arminu Bittnerovi (NSR), který vyhrál úvodní závod SP, obří slalom. Ital Tomba vypadl v prvním kole, když v šesté brance před cílem ztratil rovnováhu a vyjel z tratě. Přesto konstatoval: „Trať byla dobře připravená a byla pěkně zledovatělá.“ V tomto kole vypadl i Švéd Lars-Boerje Eriksson, který si však vše vynahradil v dalším závodě, ve sjezdu.

Sjezd Eriksson vyhrál, třebaže po prvním kole byl až dvanáctý. Ve druhém kole jel jako jeho krajan Ingemar Stenmark, který se však — jak už jsme psali — rozloučil se závodní činností. Pro Erikssona to bylo celkově druhé vítězství v závodě SP.

„Když problémy, tak už celá kupa,“ prohlásily o svém putování z jihoamerickým sněhem rakouské sjezdařky. Vínou stávkou leteckého personálu v Paříži se jejich odlet zdržely. Zmeškaly všechny přípoje a dorazily do místa určení až o tři dny později. Navíc, bez části výstroje, která omylem cestovala jinam. V cíli svého putování našly — podobně jako muži v Austrálii — spoustu vody. Přišlo.

Jejich závod byl odstartován v horském středisku Las Leñas v Andách se čtyřadvacetihodinovým zpožděním. Ale byl. Sjezd, na rozdíl od Austrálie, se nemusel jet na dvě kola. Trať dlouhou 2162 m s převýšením 550 m zdolala vítězka Gergová (NSR) za 1:30,48 minut. Superobří slalom pak vyhrála Rakušanka Anita Wachterová v čase 1:19,50. (ERB)

Běžci a běžkyně

Po zhodnocení mezinárodní sezóny 1988/1989 ve skoku a ve sruženém závodě se pokusíme o retrospektivu průběhu běžecké sezóny. Jde nám opět o to, rámcově si ujasnit rozložení sil, tentokrát ve běhu. Uplynulá sezóna byla bohatá na významná střetnutí. Běžci a běžkyně absolvovali mistrovství světa v Lahti s rozšířeným programem a celozávodní soutěž o Světový pohár (SP), celkem se 12 závodů jednotlivců a 5 štafetovými závody pro muže a stejným počtem závodů pro ženy. Na rozdíl od sjezdářů se běžci a běžkyně v sezóně s vrcholnou světovou soutěží koncentrují — s výjimkou Švédů a Norů — téměř výhradně na boje o mistrovské tituly. Závody SP mají pro ně druhou řadu význam, slouží především k celkové orientaci o výkonnosti jednotlivých závodníků a reprezentančních celků, k ladění formy, k posilování fyzické kondice atd. Celosvětové vyhodnocení běžecké sezóny je proto nutno provádět diferencovaně a převážně na základě výsledků z MS.

SP PŘED MS

Soutěž o SP byla zahájena 10. prosince 1988, pro muže v Ramsau v Rakousku, pro ženy v La Féclaz ve Francii. Závod v Ramsau (15 km vol.) skončil triumfem Švédů: zvítězil Mogren před Svanem a Bellmannem z NDR — do 15. místa se umístilo šest Švédů. Velmi dobře si počínali naši běžci, zejména Radim Nyč s umístěním na 9. místě. Neuspěl sovětští běžci, olympijský vítěz na této trati Děvjaťjarov skončil dokonce až 47. V La Féclaz v běhu na 5 km volným způsobem zaběhla suverénně Alžběta Havrančíková. Zvítězila nad celou světovou špičkou, před Tichonovovou (— 6,8 s), třetí byla Vjalbeová (— 7,4 s).

V dalším závodě mužů (30 km vol.) v Bohinji zvítězili opět Švédové, Svan a Mogren před Nory Mikkelssplassem a Ulvangem. Páté místo obsadil Šachnov ze SSSR, hned za něj se zařadili čs. reprezentanti — Korunka (6.), Benc (7.), Nyč (8.). Na druhém závodě žen ve švýcarské Canpře v běhu na 15 km vol. zazářila Havrančíková podruhé, když s odstupem 15,3 s se zařadila za vítězku Vjalbeovou ze SSSR. Sovětská děvčata se prezentovala jako silný celek, obsadila 5 z prvních 7 míst.

Ve Val di Sole v Itálii testovali muži „běžeckou kombinaci“: 15 km volně a 15 km klasicky, start klasické patnáctky určovaly časové odstupy ve výsledcích z volné patnáctky (Gundersenova metoda).

V premiéře nejlépe uspěl opět Svan před Mogrenem a Norem Mikkelssplassem. Šlo o dramatický závod, jen 0,8 s dělilo Svana od Mogrena. Mezi prvními 10 běžci se umístilo 5 Švédů

a 3 Norové, mezi ně se zařadili jen Smirnov (5.) ze SSSR a Bellmann (7.) z NDR. Nejlepším čs. běžcem byl Korunka (11.). Stručně přednosti nové kombinace: nutno zastavit inflaci mistrovských titulů (Lahti); start všech závodníků v klasické patnáctce do 15 minut zajišťuje celému startovnímu poli stejné podmínky; klasická patnáctka netrvá déle jak hodinu a je proto zvlášť atraktivní pro televizi i diváky; závislost běhu na výrobě neustále roste, proto je nezbytné bojovat o přízeň diváka a zvyšovat popularitu běhu. Úsudek odborníků jednou větou: To, co bylo ve Val di Sole testováno, je běh budoucnosti.

Ženy pokračovaly závodem na deset kilometrů klas. v Davosu. Tak jako v předchozích střetnutích také v Davosu ovládly scénu sovětské běžkyně. V závodě zvítězila Julia Šamšurinová před Finkou Pirkkou Mättaovou a Jelenou Vjalbeovou. Sovětské běžkyně si vybudovaly zcela výjimečné postavení: z prvních 3 závodů SP jednotlivkyň bylo rozděleno 414 bodů, z toho bylo 219 — tedy více jak polovina — získáno 10 sovětskými běžkyněmi. O zbylých 195 bodů se podělilo 16 běžkyň ze 7 zemí. Čs. závodnice v Davosu neuspěly.

V půli ledna byly odstartovány poslední závody SP před MS v Lahti: muži 15 km vol. a 30 km klas. v Novém Městě na Moravě, ženy 10 km klas. a 30 km vol. v Klingenthalu. Běhům mužů dominoval po celé čtyři týdny skandinávský kvartet, Švédové Svan, Mogren a Norové Mikkelssplasse a Ulvang. V Novém Městě na Moravě z nich scházel jen Mogren, který si v té době odskočil k automobilovým závodům. V obou závodech zvítězil Svan, vždy před Mikkelssplassem. Našimi nejlepšími běžci byli na patnáctce Benc (8.), na třicítce Petrásek (6.). V Klingenthalu běžely ženy poprvé 30 km volně. Experiment se vydařil a třicítka se nepochybně trvale zařadí mezi běžné disciplíny žen. Na startu nebyla celá světová špička, některé svazy — především SSSR a Finsko — daly přednost přípravě na MS. Na třech 10 km okruzích absolvovaly běžkyně velmi atraktivní závod. Zkušená Alžběta Havrančíková běžela zejména v posledních 10 km velmi takticky a zvítězila s předstihem 58,7 s před Gabrielou Hessovou z NDR, která odsunula Marianne Dahlmoovou na třetí pozici. Dahlmoová zvítězila na desítku před Italkou Manuelou di Centaovou a svou krajanou Anne Jahreovou.

MS 1989 — LAHTI

Týden po skončení sjezdového MS ve Vailu bylo v Lahti zahájeno MS klasiků. Program běžců a běžkyň byl upraven a rozšířen o dvě disciplíny: na běžeckých tratích bylo po 10 dnů velmi rušno. Nový program mistrovství korespondoval s nejmladším vývojem běhu na lyžích, poprvé byly oba způsoby běhu (klas. a vol.) zastoupeny paritně. Mužům bylo za dvě patnáctky, ženám dvě desítky uděleno po dvou mistrovských titulech. Ve štafetách se první dva úseky běžely

klasickým způsobem, 3. a 4. úsek volně. Absolutní vyváženost, mezi klasickým a volným způsobem běhu. Celkem bylo v běhu uděleno 10 mistrovských titulů, tedy bezprecedentní počet titulů, vedoucí k tomu, čemu původně mělo být zabráněno: specializaci v jedné nebo druhé technice. Na štěstí šlo jen o experiment, na MS 1991 ve Val di Fiemme je již na programu „běžecká kombinace“ úspěšně vyzkoušená před vánočními ve Val di Sole v závodě SP. Tak rozhodlo předsednictvo FIS na své schůzi 2. až 4. 6. 1989 v Benátkách; v běhu žen na 10 km vol. a klas. a mužů na 15 km vol. a klas. bude udělováno jen po jednom mistrovském titulu.

MUŽI

30 km klas.: V tradičním prvním závodě na MS zvítězil 24letý Vladimír Smirnov ze SSSR před Norem Vegardem Ulvangem a Švédem Christerem Majbäckem. Smirnov získal se svým družstvem na MS a ZOH dvakrát stříbro ve štafetách, jednou stříbro (30 km) a jednou bronz (15 km). Poté, co na letošním mistrovství své země porazil olympijského vítěze Prokurorova a Děvjaťjarova, získal v Lahti svou první zlatou a titul mistra světa v závodě jednotlivců. Vedl od startu až do cíle. Senzační byl závěr Majbäck, který 5 km před cílem předběhl Kirvesniemiho, který do 25 km běžel na třetí pozici. Čs. reprezentanti měli špatně namazáno a neuspěli; obsadili Švanda 17., Buchtla 30., Benc 34. a Petrásek 37. místo.

15 km vol.: Ve svém prvním závodě v Lahti se zaskvěl a zvítězil favorit závodu Švéd Gunde Svan. Jeho kamarádi z družstva Torgny Mogren a Lars Håland zvýraznili švédský triumf obsazením druhého a třetího místa. Švédové potvrdili, že byli stále ještě ve formě a prokázali svou absolutní převahu nad ostatními ve volné technice. Čs. reprezentanti podali dobrý kolektivní výkon, který byl příslibem pro štafetový závod: obsadili 13., 14., 17. a 21. místo v pořadí Nyč, Korunka, Švanda, Benc.

15 km klas.: Zvítězil Fin Harri Kirvesniemi ve velmi těsném předstihu 3,3 s před Nory Paalem Gunarem Mikkelssplassem a Vegardem Ulvangem. Po třech bronzových medailích 1984 v Sarajevu a 1985 v Seefeldu se 30letému manželu slavné Marji Liisy podařilo získat na domácí půdě trofej nejvyšší. Překvapivě jasnou porážku utrpěli Švédové Eriksson (5.), Svan (6.) a Håland (7.). Vynikajícího úspěchu dosáhl Václav Korunka, zařadil se za Skandinávce na 8. pozici a odsunul řadu vynikajících běžců; je to nejlepší umístění, dosažené čs. závodníkem na této trati od roku 1935. Obtíže měli sovětští běžci, olympijský vítěz z Calgary Děvjaťjarov obsadil až 34. místo. Výrazně se projevila nezáhodoucí specializace: 8 běžců umístěných do 15. místa v patnáctce volným způsobem nestartovalo v klasické patnáctce a obráceně, z prvních 15 klasiků nestartovalo 11 v závodě volným způsobem.

Štafeta 4 × 10 km: Zvítězila štafeta Švédů před štafetami Finů a ČSSR.

Z hlediska sportovního to byl jeden z nejhodnotnějších běžeckých závodů mistrovství, a to nikoliv snad proto, že čs. družstvo vystoupilo po boku Severanů na stupně vítězů, ale zejména pro výkon prvých 4 štafet, jejichž finišmani proběhli cílem v minimálním, dosud nezaznamenaném, rozpětí 1,8 s. Naši reprezentanti obhájili bronzovou pozici z Calgary, k zisku stříbra jim scházela 0,1 s. Sebelepší režisér by nebyl mohl nafilmovat dramatictější závěr závodu, než jej předvedli Korunka a Fin Räsänen na posledních metrech před cílem a na cílové čáře. Naši štafetu dobře rozběhl Švanda, který předával Petráskovi na 4. pozici, ten předával jako pátý. Nyč na třetím úseku se posunul o jedno místo a připravil Korunkovi výbornou pozici, kterou Korunka také využil. Na třech předávkách se ve vedení vystřídali Švédové, Norové a Finové. Zklamání byli Sověti (5.) a štafeta NDR (6.).

50 km vol.: Maratónem bylo zakončeno MS 1989. Vítězem se podle očekávání stal Gunde Svan před svým krajanem Torgnym Mogrenem a Alexejem Prokurovem ze SSSR. Závod se jel za mimořádně těžkých podmínek, měkká trať kladla vysoké nároky na fyzickou kondici běžců. Naši reprezentanti závod vzdali, Korunka pro žaludeční potíže. Nyč, Švanda a Benc pro svalové křeče.

ŽENY

10 km klas.: Po úvodním závodě bylo pro Finky mistrovství světa zachráněno; dosáhly trojnásobného vítězství: Marja Liisa Kirvesniemiová, trojnásobná olympijská vítězka ze Sarajeva, vybojovala svůj první titul mistryně světa, Pirkko Mättäová byla druhá a miláček diváků se stala Marjo Matikainenová na třetím místě. Návrat velké hvězdy ze Sarajeva téměř 34leté Kirvesniemiové a dominance finského družstva byl velkou senzací. Finky zopakovaly úspěch z MS 1952, kdy stupně vítězů obsadily rovněž reprezentantky země tisíců jezer. Sovětky neobhájily dvojnásobné vítězství z Calgary, obsadily však za finským triem 4., 5. a 6. místo, na 5. místo se zařadila již 37letá Raisa Smetaninová. Nejlepšího umístění z našich běžkyň dosáhla Janoušková (15.); Simčáková byla 31. a Balážová 39., Havrančíková nestartovala.

10 km vol.: Po neúspěchu v klasické desítkě triumfovaly sovětské běžkyň: suverénní mistryně světa se stala Jelena Vjalbeová, Tamara Tichonovová obsadila za Finkou Marjou Matikainenovou třetí pozici. Bilance z obou desítek vyzněla jednoznačně: finské a sovětské běžkyňe stály o celý stupeň výše nežli jejich soupeřky. Sovětky na rozdíl od Finek dominovaly po celou zimu také ve SP. Alžbětě Havrančíkové se nesplnil sen obsadit medailovou pozici; od bronzu jí dělilo 12,5 s. Nevděčně 4. místo ale nebylo porážkou, odsunula některé výborné běžkyňe, jako Norku Dahmoovou (6.), Italku di Centaovou (7.), Sovětku Lazutinovou ad. Dobře zaběhla také Janoušková (11.), Simčáková skončila na 42. místě. **Také ženy podlehly spe-**

cializaci, obě desítky běžely jen Vjalbeová a Matikainenová.

15 km klas.: Poprvé se na MS běžela patnáctka žen. Závod potvrdil výsledky úvodního závodu na 10 km (klas.): Finky převyšovaly své soupeřky o celou třídu a zopakovaly své trojnásobné vítězství z klasické desítky. Mistryně světa se stala Marjo Matikainenová před M. L. Kirvesniemiou a P. Mättäovou. **Vedle Finek se**

*Olympijský vítěz z Calgary Sergej Prokurov (SSSR) ve Světovém poháru příliš úspěšný nebyl. Ale z Lahti přivezl aspoň bronz (50 km V).
Snímek APN*

do 12. místa umístily také všechny sovětské a norské běžkyňe. Závodnice těchto tři zemí získaly převahu nad družstvy ostatních zemí, jaké dosud nebylo dosaženo na žádném střetnutí o mistrovské tituly. Čs. reprezentantky se úplně propadly: Havrančíková skončila 26., Simčáková 29.

Štafeta 4x5 km: Také štafetový běh žen se poprvé běžel obojím způsobem, klasicky a volně. Průběh potvrdil výsledky z hladkých běhů a přinesl finskému družstvu logické prvenství. Na druhé místo se zařadila štafeta SSSR, třetí příčku obsadily Norky. Bylo jasné, že štafetový běh vyústí v dvojboj mezi Finkami a sovětským družstvem. Obě družstva si mezi sebe rozdělila, krom jednoho bronzu, všechny medaile z individuálních běhů; poměr 6:5 byl příznivější pro Finky. Štafetu Finek dobře rozběhla Mättäová, na první předávce měly Norky 22 s a sovětské běžkyňe 23 s zpoždění za Finkami. Na čtvrtém úseku došlo k dramatickému souboji mezi Matikainenovou a Vjalbeovou. Finka startovala s 22s předstihem a cílem proběhla v čase o 7,1 s kratším než její soupeřka. Velmi dobře zaběhla naše děvčata Balážová, Simčáková, Janoušková a Havrančíková. Podaly bojový výkon, Janoušková na třetím úseku předběhla Švýcarku, Kanadanku a Polku a předávala jako pátá; Havrančíková na čtvrtém úseku páté místo udržela.

30 km vol.: Distanční závod žen prodloužený z 20 na 30 km, v této formě poprvé zařazený do programu MS, se běžel za velmi těžkých podmínek. V závodě zvítězila Jelena Vjalbeová (SSSR) po tuhém boji se svou krajanou Larisou Lazutinovou, kterou odsunula na 2. místo. Na 15 km měla Vjalbeová na Lazutinovou ztrátu 58,7 s. V druhé polovině závodu zvýšila Vjalbeová neuvěřitelně rychlost a cílem proběhla v čase o 0,8 s kratším než Larisa. Alžběta Havrančíková svedla těžký boj o zisk bronzové medaile. Necelé 2 km před cílem byla stále ještě na 3. místě. Matikainenová, bouřlivě povzbuzovaná diváky, však ostře zafinišovala, získala bronz, svou pátou medaili na mistrovství. Alžbětě zřejmě scházely síly k účinnějšímu finiši, na bronzovou medaili jí scházelo 9,3 s. Anna Janoušková byla 18.

SP PO MS

MS v Lahti zakončili běžci maratónem [vol.]; o týden později běželi na Holmenkollenu dalších 50 km klasickým způsobem v soutěži o SP. V závodě se prosadil Nor Vegard Ulvang (1.) před Holgerem Baurothem z NDR a Torgnym Mogrenem ze Švédska. Gunde Svan najel na strom a vážně si poranil rameno. Závod nevzdal a cílovou čáru překročil s jednou holí na předposledním 59. místě. Velmi dobře zaběhl Petrásek (13.); Bečvář, Buchta a Teplý se zařadili na 31., 33. a 48. místo.

Ženy zkoušely na Holmenkollenu „běžeckou kombinaci“. Zvítězila M. L. Kirvesniemiová; v první části závodu (10 km klas.) zvítězila, v druhé části (10 km vol.) obsadila druhou příčku. Na druhé místo kombinace se zařadila Tamara Tichonovová (SSSR), třetí pozici obsadila Norka Anne Jahrenová. Dobře zaběhla i Havrančíková (12.), Janoušková skončila na třicátém třetím místě.

Poslední dva závody v programu SP se běžely na lyžařských hrách ve Falunu: muži 30 km volně, ženy 15 km volně. Oba finálové závody se konaly za mimořádně nepříznivých podmínek. Gunde Svan měl celkové vítězství SP již zajištěné a ve Falunu nestartoval. Ale i bez něj se Švédové mohli těšit z dvojnásobného triumfu: zvítězil Lard Haland před Torgnym Mogrenem, Vegard Ulvang na 3. místě zachraňoval čest Norska. Umístění čs. reprezentantů: 18. Benc, 21. Korunka, 28. Nyč. U běžkyň potvrdila Jelena Vjalbeová své postavení nejlepší běžkyňe sezóny. Přestože měla již před závodem celkové vítězství ve SP 1989 vyhrané, běžela s plným nasazením a zvítězila po páté v závodu SP sezóny, čtyři z nich volnou technikou. Tichonovová obsadila 2. a di Centaová 3. místo. Alžběta Havrančíková zaběhla 9. čas, ohodnocený 7 body, které se 4 body z Holmenkollenu jí zajistily 2. místo v celkové klasifikaci SP 1989.

Výsledky SP v běhu 1989/89 v přehledu:
Muži: 1. Gunde Svan (Šv.) 170 b., 2. Vegard Ulvang (Nor.) 154, 3. Torgny Mogren (Šv.) 140, 4. Paul Gunnar Mikkelsplass (Nor.) 134, 5. Vladimír

Smirnov (SSSR) 74, 6. Lars Haland (Šv.) 67, 7. Holger Bauroth (NDR) 57, 8. Christer Majbäck (Šv.) 46, 9. Uwe Bellmann (NDR) 45, 10. Terje Langli a Alexej Prokorov (oba SSSR) 43, 18. Václav Korunka 25, 23. Martin Petrášek 18 a Radim Nyč 18, 26. Pavel Benc 17, 42. Lubomír Buchta 7, 57. Štefan Lichoň (všichni ČSSR) 1.

Ženy: 1. Jelena Vjalbeová (SSSR) 167, 2. Alžběta Havrančíková (ČSSR) 105, 3. Tamara Tichonovová (SSSR) 93, 4. Manuela di Centaová (It.) 91, 5. Larisa Lazutinová (SSSR) 89, 6. Maria Liisa Kirvesniemiová (Fin.) 87, 7. Marianne Dahlmoová (Nor.) 81, 8. Julia Šamšurinová (SSSR) 75, 9. Pirkko Mättäová (Fin.) 62, 10. Anne Jahrenová (Nor.) 60, 11. Marjo Matikainenová (Fin.) 54 a Raisa Smetaninová (SSSR) 54, 42. Anna Janoušková (ČSSR) 6.

V programu soutěže o Světový pohár bylo provedeno také 5 štafetových závodů mužů a 5 štafetových závodů žen. Jak muži tak ženy běželi 2 štafety klasickým a 2 štafety volným způsobem; na MS se štafety mužů a žen běžely kombinovaně (klas. a vol.). Výsledky štafetových závodů jsou podkladem pro vyhodnocení Poháru národů:

Štafety muži: 1. Švédsko 110 b., 2. SSSR 91, 3. Norsko 87, 4. Finsko 60, 5. Itálie 55, 6. ČSSR 51, 7. NDR 47, 8. Švýcarsko 43, 9. Francie 37, 10. Rakousko 24.

Štafety ženy: 1. SSSR 115, 2. Norsko 92, 3. Finsko 78, 4. Švédsko 67, 5. ČSSR 53, 6. Švýcarsko 38, 7. Itálie 36, 8. Rakousko a NDR po 30, 10. Francie 26.

Pohár národů [muži — ženy — celkem]: 1. SSSR 91 — 115 — 206, 2. Norsko 87 — 92 — 179, 3. Švédsko 110 — 67 — 177, 4. Finsko 60 — 78 — 138, 5. ČSSR 51 — 53 — 104, 6. Itálie 55 — 36 — 91, 7. Švýcarsko 43 — 38 — 81, 8. NDR 47 — 30 — 77, 9. Francie 37 — 26 — 63, 10. Rakousko 24. — 30 — 54.

ZÁVĚR

Největšími postavami letošní běžecké sezóny se staly tři výrazné lyžařské osobnosti: Švéd Gunde Svan (27), Finka Marjo Matikainenová (24) a Jelena Vjalbeová (20) ze Sovětského svazu. Gunde Svan, dokonalý technik v obou způsobech běhu (přednost dává volnému způsobu), dvojnásobný olympijský vítěz, dvojnásobný mistr světa, nositel 3 zlatých medailí ze štafet na ZOH a MS a čtyřnásobný vítěz SP si z Lahti odvezl 3 další zlaté medaile a v SP po páté zvítězil v celkové klasifikaci. Suverénně nejúspěšnější běžec, nejen letošní sezóny. Nejúspěšnější běžkyní v Lahti byla Marjo Matikainenová. Všestranná běžkyně, běžící oběma způsoby, startovala ve všech 5 závodech žen (každý druhý den) a ve všech získala po medaili, dvě zlaté, jednu stříbrnou a dvě bronzové. To je nový světový rekord. Vedle Finky se zařadila mladičká Jelena Vjalbeová ze SSSR, která se v Lahti stala dvojnásobnou mistryni světa a ve štafetovém závodě získala stříbro. Triumfovala v závodech SP, z 9 jich 5 zaběhla vítězně a stala se suverénní vítězkou SP před Alžbětou Havrančíkovou na 2. místě.

Nejsilnějšími kolektivy letošní sezóny byly švédské družstvo mužů a finské družstvo žen. Děk běžcům odjžděli Švédové z Lahti se 7 medailemi (3 zlaté, 2 stříbrné, 2 bronzové); švédské běžkyně nevystoupily ani jedinkrát na stupně vítězů. Oba nejlepší švédští běžci Gunde Svan a Torgny Mogren dominovali celou sezónu i SP. Švédské družstvo ale vytvořili jen Svan a Mogren, dalších 12 členů získávalo body SP. Pro slabý výkon švédských běžkyň to však nestačilo na vítězství v Poháru národů, ve kterém se švédské družstvo zařadilo rozdílem 2 bodů za Norsko na 3. místo.

Nejúspěšnějším kolektivem v Lahti bylo domácí družstvo; Finsko, díky běžkyním, získalo 4 zlaté, 4 stříbrné

švédští běžci vládou světu. V Lahti po závodě na 15 km V stáli na stupních vítězů zleva Torgny Morgen (2.), Gunde Svan (1.) a Lars Haaland (3.).

a 3 bronzové medaile, z toho ženy vybojovaly 9 (3 — 3 — 3). Oporami finského družstva žen byly Marjo Matikainenová, M. L. Kirvesniemiová a Pirkko Mättäová. Od hodnocení výsledků Finů ve SP upouštíme, neoběsilí závody SP nejvýkonnějším družstvem.

Obdobně jako Finové i Sověti disponovali v letošní sezóně velmi silným družstvem žen a slabším družstvem mužů. Muži v Lahti vybojovali 1 zlato a 1 bronz, zatímco běžkyně získaly 2× zlato, 2× stříbro a 2× bronz. Vedoucí závodnicí sovětského družstva žen byla Jelena Vjalbeová; spolu s ní také Tamara Tichonovová, Larisa Lazutinová, Jana Savolainenová, Julia Šamšurinová a Raisa Smetaninová se velkou měrou zasloužily o vítězství v soutěži o Pohár národů.

Norové s výsledky v Lahti (2× stříbro, 2× bronz) spokojeni být nemohli, velmi dobře si ale vedli ve SP, kde v závěrečném účtování obsadili 2. místo za SSSR v Poháru národů.

Odborná zhodnocení výsledků našich běžců a běžkyň v Lahti provedl ústřední trenér lyžování PhDr. Jaroslav Potměšil v dubnovém čísle Lyžařství. A co říká letošní běžecké sezóně lyžařský fanoušek: velice potěšilo obhájení bronzové pozice z Calgary ve štafetě mužů s dramatickým závěrem, o který se zasloužil Václav Korunka. Právem považují Skandinávci čs. kolektiv běžců za rovnocenného soupeře. U dívek odvedla velký výkon Alžběta Havrančíková: nejúspěšnější členka čs. výpravy na MS a druhá nejúspěšnější běžkyně v soutěži o SP 1989. Celá naše lyžařská veřejnost obdivovala běžce a běžkyně na obrazovce a je jim vděčna za úspěšnou reprezentaci.

OTTO KULHÁNEK

Vysoké Tatry před zimou

Tak, ako v minulých rokoch, i pred touto zimnou sezónou sa snažíme vylepšiť materiálo-technickú základňu a zlepšenie služieb pre návštevníkov prichádzajúcich v zime do Vysokých Tatier.

Na Strednici pri Ždiari je sústava lyžiarskych vlekov rôzneho typu a dĺžky, ktoré tvoria turisticko-rekreačné stredisko pre lyžiarov s kapacitou 3500 osôb za hodinu. V tomto stredisku sa nachádza i jeden z najstarších vlekov v prevádzke vôbec, ktorý pre túto sezónu bol vymenený za typ H-60 vylepšený tak, že je možné sa vypínať pod vratným lamáčom. Vlek dopravuje návštevníkov k parkovisku, čím sa dostanú k jeho bezprostrednej blízkosti. Výmenou nového vleku sa zvýši v stredisku prepravná kapacita.

V Nachledovej doline pri Ždiari sa dokončuje čistička odpadových vôd s kanalizačným prívodom, ktorý okrem zariadení sedačkovej lanovky bude slúžiť pre celú dolinu, čím značne prispejeme k zlepšeniu životného prostredia v tejto oblasti Spišskej Magury. V oboch strediskách sa vykonalo zasfaltovanie parkovísk, čím sa zlepši ich prevádzkovanie. Žiaľ, v zmysle usnesenia vlády bola zastavená výstavba technicko-prevádzkového objektu pri dolnej stanici sedačkovej lanovky, v ktorom sú projektované sociálne zariadenia, bufet, trafostanica, dielňa a garáž pre snežné pásové vozidlo na úpravu svahov. V tesnej blízkosti sedačkovej lanovky sa pripravuje do prevádzky lyžiarska škôlka s vlekom.

Pre vrcholových športovcov najvýznamnejšie zlepšenie sa realizovalo v Športovnom areáli na Štrbskom plese. Je nainstalovaná porcelánová stopa na mostíku K-88. S tréningom na porcelánovej stope sa už začalo koncom júla. Takto sa zlepšili celkovo tréningové podmienky pre skokanov na Štrbskom plese. S realizáciou porcelánovej stopy bolo potrebné zmeniť spôsob vstupu do nájazdovej stopy z doterajších okien nájazdu.

Dokončili sa stavebné práce a úprava okolia po rekonštrukcii mostíka K-120. Taktiež estetické úpravy, dokončenie náterov a terénne úpravy. V Športovnom areáli sa dokončuje oprava 25metrového krytého bazénu, aby sa odstránilo tečenie bazénu, položením fólie typu

Katilonie tak, že bazén v zimnom období bude v prevádzke. Započalo sa s úpravou bežeckých tratí na 5kilometrovom okruhu tak, aby mohli byť používané pre tréning v letných mesiacoch, no najmä preto, aby sa dali mechanizmami upravovať už pri nízkej vrstve snehu. Takto sa umožní tréning po napadnutí malej vrstvy snehu už v neskorých jesenných mesiacoch.

V Športovnom areáli sa pripravuje výstavba ubytovne s príslušným vybavením pre vrcholový šport, rekonštrukcia sedačkovej lanovky k mostíkom a na Solisko. Predĺženie asfaltovej dráhy na kolečkové lyže v priestore pod Štrbským plesom-Nástriedok. Do výstavby sa pripravuje tiež výstavba tenisového kurtu s umelým povrchom na dozvode skokanských mostíkov pred vstupným objektom.

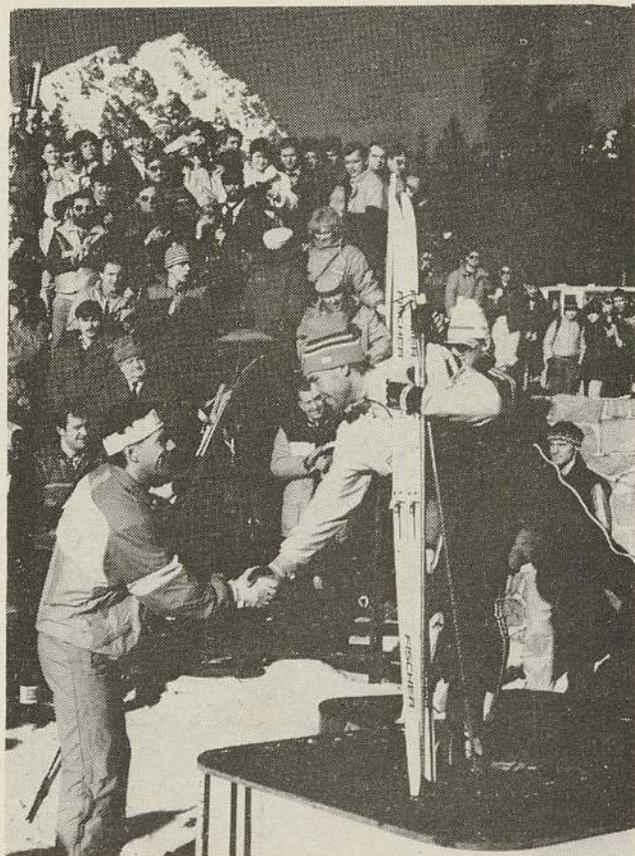
V Tatranskej Lomnici sa rekonštruoval mostík K-63 s výmenou umelej hmoty a na nájazde s porcelánovou stopou. Výmena hmoty sa uskutočňuje po 12-ročnej prestávke.

V Športcampe pod Tatranskou Lomnicou sa uskutočňuje výstavba troch tenisových kurtov s umelým povrchom, ako súčasť doplnkových športových možností veľmi navštevovaných zariadení vo Vysokých Tatrách.

Malý nový lyžiarsky vlek typ P je postavený pod Dolným Smokovcom na lyžiarskej lúke Kontríčka, pre návštevníkov, ktorí sú ubytovaní v Novej Lesnej, prípadne Veľkom Slavkove.

Veríme, že tieto nové zariadenia, úpravy či rekonštrukcie prispejú k zlepšeniu podmienok návštevníkov prichádzajúcich do Vysokých Tatier.

Ing. LADISLAV HARVAN, CSc.

Ze závodů SP v tatranském areálu snů nad Štrbským plesem. (Na snímku Švýcar Guidon gratuluje Švédovi Mogrenovi.)

Snímek Bohumil Hynek

Lyžování na trávě

Počátky lyžování na trávě v Československu sahají asi do poloviny 70. let, kdy Drukov Brno postavil první válečkové lyže, které byly také v roce 1975 vystavovány na Interski ve Vysokých Tatrách. Na začátku došlo k největšímu rozvoji lyžování na trávě na Slovensku. První veřejné ukázkové a tréninkové jízdy byly předváděny 25. srpna 1977 na Bezovci při závodech o Pohár SNP na umělé hmotě. Demonstrovala se tím možnost náhrady letní přípravy lyžařů na umělé hmotě mnohem efektivnějším lyžováním na trávě.

PRVNÍ ZÁVODY

První oficiální závody v lyžování na trávě byly závody o Pohár Československé spartakiády 1980, které uspořádala TJ Banka Piešťany. Po pěti letech již zde startovalo v letním slalomu také celé reprezentační družstvo Rakouska. V té době se však lyžování na trávě začalo slibně rozvíjet i v jiných tělovýchovných jednotách, především v novém lyžařském středisku Piesky v Kálnici u Nového Města nad Váhem. Premiérou lyžování na trávě v Kálnici byly závody o Sarabovský pohár v roce 1984, které byly pokračováním šesti ročníků závodů na umělých hmotách Západoslovenského

ní mistrovství ČSSR bylo uspořádáno v září 1986 v Tišnově u Brna.

V roce 1987 i 1988 byly na základě dobrých zkušeností podle rozhodnutí komise Grasski FIS opět uspořádány bodovací závody FIS v Kálnici, a to již ve všech třech disciplínách — slalom, obří slalom a superobří slalom. Kálnice usiluje v budoucnu o uspořádání závodů Evropského poháru a snad i mistrovství Evropy či světa.

Lyžování na trávě se v současné době stává v Československu nadějně se rozvíjejícím sportovním odvětvím. Masovému rozvoji dosud bránil nedostatky sportovní výzbroje, neboť neexistoval žádný výrobce lyží pro ly-

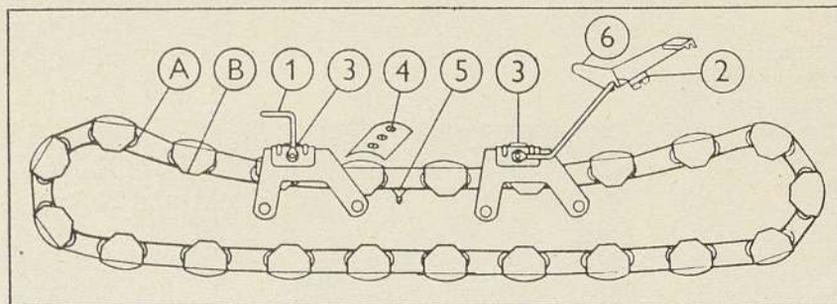
„kolejnička“ (B), po níž obíhají „vozičky“ (A) opatřené 4 kladíčkami na nerezových osách. Vozíčku je podle účelu použití lyží buď 19 pro děti a mládež, nebo 21 pro dospělé. Pro obří a zejména superobří slalom používají někteří závodníci ještě delší lyže s 23 vozíčky. Jednotlivé vozíčky jsou spojeny textilním popruhem z umělých vláken do nekonečného pásu obdobně jako je tomu třeba u pásového vozidla. Aby nedošlo k deformaci dráhy, po níž vozíčky obíhají, je střed lyže vyplněn různým způsobem konstruovaným jádrem. Na jádro je připevněn držák (3) lyžařského vázání, který obepíná běžící pás s vozíčky. Vázání je jednoduché bez bezpečnostních funkcí, neboť vzhledem k celkové délce lyží, jenž je okolo 80 cm, nedochází ani při pádu k namáhání, které by mohlo způsobit poranění nebo zlomení nohy. Špičky lyžařské boty se zasunuje pod jednoduchý upínač (1) z drátu, patní držák (6) je samosvorná páčka z plastické hmoty obdobné konstrukce jako u deskových lyžařských vázání. Vázání je po povolení šroubů přestavitelné ve značném rozsahu pro různé velikosti lyžařské obuvi.

Pro snížení tření je potřeba travní lyže mazat, ale z ekologických důvodů se doporučují jen rostlinné, většinou jedlé stolní oleje. Po skončení lyžování, nebo i v jeho průběhu, je nutné lyže řádně promýt ve vodě s přídavkem saponátů, neboť nečistoty značně snižují rychlost jízdy. Po každém očištění se lyže znovu lehce promažou olejem.

Vzhledem k vysokému namáhání jednotlivých součástek, vyrobených převážně z plastických hmot, může při lyžování dojít k jejich poškození. Výměna vozíků je však velmi jednoduchá a může si ji provést každý sám. Na vozíku, který spojuje oba konce textilního pásu se povolí tři šrouby (5), kterými je připevněna příložka z plastické hmoty a příložka se sundá. Tím dojde k rozpojení pásu. Pak se odšroubuje šroub bližší špičky lyže nahore ve středu, kde se spojuje nerezová kolejnička. Konec kolejničky se nadvedne a celý pás s vozíčky se z lyže vytáhne. Pak se na poškozeném vozíčku sundají příložky, které vozík připevňují k textilnímu pásu a poškozený vozík se vymění za nový. Souprava lyží pro lyžování na trávu je vybavena základním sortimentem náhradních dílů, které budou také běžně v prodeji v prodejních se sportovními potřebami. Záruční a pozáruční opravy lyží budou provádět také servisní opravny sportovních potřeb, jejichž seznam je uveden v návodě k obsluze a údržbě.

IDEÁLNÍ PODMÍNKY

V Československu jsou ideální podmínky pro rozvoj lyžování na trávě. Vždyť téměř u každého města či

kraje. Po dalších závodech o Pohár ČSSR '85 a 2. ročníku Sarabovského poháru v roce 1985 byly v Kálnici ve dnech 23. a 24. 5. 1986 uspořádány významné první závody FIS v lyžování na trávě v ČSSR. Tyto závody byly vysoce hodnoceny předsedou komise FIS pro lyžování na trávě Robertem Apschnerem pro velmi dobrou organizaci závodů i společenský a kulturní program.

Průkopnická práce zakladatelů lyžování na trávě přinesla po deseti letech své ovoce. Po závodech FIS v Kálnici bylo lyžování na trávě přijato ústředním výborem ČSTV v Praze do systému československé tělesné výchovy. Přípravná komise pro lyžování na trávě při výboru svazu lyžování SÚV ČSTV pak přidělila Kálnici i první oficiální mistrovství SSR, které se uskutečnilo 12. 10. 1986.

V té době se významnou měrou rozvíjelo lyžování na trávě také v českých zemích, zejména v Brně, Tišnově, Ostravě, Vrchlabí, Krupce a také v některých tělovýchovných jednotách v oblasti Beskyd. První neoficiální

lyžování na trávě a nebyl zajišťován ani dovoz pro naši obchodní síť. A tak první nadšenci tohoto mladého sportu byli odkázáni na individuální dovoz z Itálie nebo z Rakouska, později byly dováženy lyže hlavně pro děti a mládež také z Polska.

Tento problém je dnes již odstraněn a existují hned dva výrobci lyží. Je to státní podnik Koh-i-noor Bílovec, tradiční výrobce lyžařské výzbroje s ochrannou známkou Massag, který již v roce 1988 dodal na vnitřní trh prvních 500 párů lyží na trávu. Druhým výrobcem, který chce začít s výrobou je JZD Pokrok se sídlem v Plumlově.

SLOŽITÝ VÝROBEK

Vlastní princip lyží pro lyžování na trávě, který se po mnoha vývojových tendencích ustálil v celém světě na dnešní podobě, je poměrně jednoduchý, i když vzhledem k vysokému namáhání jednotlivých součástek jde konstrukčně i technologicky o složitý výrobek (viz náčrtek). Základem lyží na trávu je pás z nerezavějící oceli —

městečka a často i na venkově je lyžařský vlek o délce 200 až 300 m na travnatém svahu, který je však v provozu jen několik týdnů v zimě. Vzhledem ke značné svahovosti má často i majitel svahu, JZD nebo Státní statek, problémy s jeho mechanickým kosením. To by jistě ručně zvládl každý lyžařský oddíl, který by chtěl na tomto svahu v létě lyžovat. Podstatně by se zvýšilo využití lyžařského vleku, což by mělo pro každý lyžařský oddíl i svůj ekonomický efekt. Údržba svahu pro travní lyžování, to je pravidelné kosení, vysbírání kamenů a jiných překážek, zarovnaní hlubších výmolů, rozhrnutí krtinců, zlepšení podmínky pro využití svahů v zimě, neboť pak stačí pro lyžování jen malá vrstva sněhu. Jedinou podmínkou pro svah, kde má být provozováno lyžování na trávě, je jeho dostatečná šířka a pokud možno vhodný dojezd do roviny, nebo do protisměru, neboť při lyžování je nutné zabrzdit jen vyjetím do boku nebo do protisvahu. Na rozdíl od zimního lyžování není možné rychle zastavit krátkým brzdivým obloukem a „plužit“ u travních lyží vůbec nejde.

Druhou podmínkou pro rozvoj lyžování na trávě je dostatek zájemců o toto sportovní odvětví a o to se snad u nás nemusíme obávat. Vždyť se odhaduje, že v Československu je přes 3 milióny lidí, kteří pravidelně lyžují. Sjezdové lyžování je velmi oblíbeným sportem, zejména mezi mládeží. A že se mnozí již nemohou zimy dočkat, o tom svědčí i poměrně velký počet svahů s umělou hmotou, na kterých se na podzim soustřeďuje řada zájemců o lyžování. A přitom lyžování na umělé hmotě má také řadu negativních aspektů, ať už jde o značnou ekonomickou náročnost s pořízením a údržbou takového svahu, nepříjemné pády na ostrých kartáčích s nánosem minerálních olejů, nebo i podstatně větší dopad na ekologii vzhledem ke značnému množství spotřebovaného oleje, který se dostává do půdy. Podle dosavadních zkušeností poškozují lyžování na trávě přírodu podstatně méně. Rozptýlí rostlinných olejů z namazaných lyží do trávy je nepatrný. I při závodním lyžování, kdy všichni závodníci pojedou stejnou trať a v exponovaných uzavřených brankách dojde k částečnému narušení travního porostu, během několika týdnů tráva regeneruje a není poznat, kudy slalomová trať vedla.

Většinu rozvoji lyžování na trávě by pomohlo zřízení půjčoven sportovní výstroje. Než si lyžař koupí vlastní lyže (lyžařská obuv a hole jsou shodné s výbavou pro zimní lyžování), rád by si pocít z pohybu na trávě zkusil. Proto u každého vhodného svahu by provozovatel, tělovýchovná jednota, podnik komunálních či rekreačních služeb apod., mohl zřídit půjčovnu travních lyží. Podobné půjčovny by mohly být na rekreačních chatách a zařízeních, kde jsou pro lyžování na trávě vhodné podmínky a kde je možné provozovat lyžařský vlek i v letním období. Velmi vhodným doplňkem sportovního vy-

Snímek Dáša Nováková

žití dětí na pionýrských táborech se může stát právě lyžování na trávě. Podle zkušeností není možné děti od této zábavy odtrhnout. Také veřejné lyžařské školy mohou pokračovat ve výcviku i mimo zimní sezónu a jistě by se našel dostatek zájemců, hlavně z řad dětí a mládeže. Chce to však dostatek organizátorů, cvičitelů a nadšenců pro letní lyžování.

LETNÍ PRŮPRAVA

Lyžování na trávě je nutné považovat také za velmi vhodnou formu letní přípravy závodníků ve sjezdovém lyžování. Tím, že travní lyže neumožňují boční skluz, nutí lyžaře hledat tzv. ideální stopu k projetí slalomové tratě. Tím se způsob razantní jízdy s často používaným zrychlujícím odšlapným obloukem značně podobá soudobé technice zimního sjezdového závodního lyžování. Krátké travní lyže vyžadují perfektní zvládnutí předozadní rovnováhy lyžaře a odsraňují nevhodné návyky, zejména u dětí, opírat se do vysokých skeletových lyžařských bot a

„sedět“ na lyžích. Základní technika lyžařských oblouků je v podstatě shodná se zimním lyžováním — tlačit koleno vnější nohy dopředu a dovnitř oblouku. Doporučuje se výraznější vertikální pohyb při přechodu do jednotlivých napojovaných oblouků. Je dnes již prokázáno, že mladí závodníci, kteří letní sezónu využili k náročné přípravě na travních lyžích, výrazně postoupili v žebříčku úspěšnosti v následující zimní sezóně. I velmi úspěšný italský závodník Tomba říká, že za své výsledky vděčí lyžování na trávě.

Důležitým krokem k dalšímu rozvoji lyžování na trávě je oficiální ustavení přípravné komise při výboru svazu lyžování ČÚV ČSTV v Praze dne 24. 1. 1989. Na Slovensku tato komise pracuje již několik let. Ustavení komise v ČR bylo podmíněno ČÚV ČSTV zahájením výroby lyží na trávu v ČSSR nebo dostatečným dovozem výstroje na náš trh. Zahájením výroby a prvními dodávkami lyží na trávu ze státního podniku Koh-i-noor Břilovec byla tato podmínka splněna.

Ing. PETR BROZ

K problematice sportovní přípravy

Značná část trenérů pracujících v oblasti vrcholového sportu právem poukazuje na nedostatečnou připravenost mladých sportovců přicházejících do středisek vrcholového sportu a reprezentativních družstev. Upozorňují především na nedostatečný všestranný fyzický rozvoj, příliš zafixované pohybové stereotypy v technice, malé schopnosti přizpůsobit se neobvyklým podmínkám (sníh, počasí, terén apod.) a na příliš časté zdravotní problémy mladých sportovců, omezující náročný vrcholový trénink. Jen velmi málo mladých talentů přicházejících do vrcholové sportovní přípravy se jeví jako skutečně perspektivní!

Podíváme-li se na současný sportovní vývoj talentované mládeže v lyžařských disciplínách, musíme konstatovat, že je charakteristický rychlým výkonnostním vzestupem v mládežnických kategoriích, v začátku a dorostu a málo progresivním růstem výkonnosti po přechodu do kategorie dospělých. Relativní stagnaci výkonnosti můžeme sledovat u převážně většiny chlapců již mezi 16. a 18. rokem, u děvčat mezi 15.—17. rokem, tzn. v období, kdy výkonnost by měla nejprogresivněji narůstat. Charakteristické je i vysoké procento mládeže zanechávající závodní činnosti právě v tomto období.

Hlavní příčinou této situace musíme vidět v dlouhodobě přetrvávající tendenci snižovat věkovou hranici začátku vrcholového sportovního tréninku a snižovat věk dosažení vrcholové sportovní výkonnosti. Tato tendence vede k předčasnému zahájení specializovaného tréninku a tím i k předčasnému vyčerpání tréninkových rezerv. Vede k nevhodnému zkrácení, v některých případech dokonce opomenutí základního všestranného rozvoje.

Můžeme říci, že existuje několik faktorů, které trend snižování věku zahájení specializované sportovní přípravy u mládeže ovlivňují. Jsou to především:

1. nepodlaženě zobecněné příklady několika mimořádně talentovaných, většinou biologicky akcelerovaných sportovců, kteří v relativně nízkém věku dosáhli vysoké výkonnosti; je třeba si uvědomit, že do povědomí se nám dostávají jen ti sportovci, kteří v raném věku vysoké sportovní výkonnosti dosáhli, ale již ne ti, kteří na takovýto urychlený sportovní vývoj naopak doplatili; nešťastnou úlohu v tomto směru hraje často sdělovací prostředky tím, že takovýto výjimečným jedincům dávají velkou publicitu;
2. současný vrcholový sport provází nepřehlednost, snaha co nejdříve se prosadit, co nejdříve si zajistit lepší, výhodnější podmínky zařazením do článků systému vrcholového sportu, reprezentativních výběrů, zvýhodnit se větší možností kvalitního tréninku a lepším materiálním vybavením (lyže apod.), vytvořit si lepší startovní pozici pro soutěže;
3. přehnaná ctižádostivost řady trenérů a funkcionářů dosáhnout co nejrychleji sportovních výsledků, prosadit se výkonností mladých sportovců bez ohledu na jejich další sportovní vývoj;
4. nedostatečná odborná úroveň řady trenérů a především trenérsky angažovaných nekvalifikovaných rodičů;
5. nevhodný způsob hodnocení práce trenérů, který více preferuje aktuální sportovní výkonnost než perspektivní trenérskou práci.

Je třeba uvést, že žádné z šetření provedených v mnoha sportovních odvětvích,

lyžování nevyjímaje, nepotvrdilo kumulaci dosažení vrcholných výkonů v raném věku, ale naopak, znovu a znovu tato šetření potvrzují, že **naprostá většina i individuálně nejvyšších výkonů je dosahována později, v období optimálního sportovního věku**, tj. u mužů mezi 22—28 lety, u žen mezi 20—26 lety. Dokonce i takové sportovní odvětví jako je plavání, kde bychom nižší věk pro dosažení vrcholné výkonnosti mohli objektivněji zdůvodnit, potvrdilo jako optimální vzestup výkonnosti u plavců do 23 let a u plavkyň do 21 let. Ani v lyžování nenacházíme žádné pádné důvody k plánování výkonnostního vrcholu dříve, i když určitou toleranci z hlediska individuálního biologického vývoje v každém sportovním odvětví a disciplíně můžeme a musíme přistoupit.

Rada vědeckých prací rovněž potvrdila, že **předčasné dosažení individuálního nejlepšího výkonu neumožní dosažení výkonu odpovídajícího skutečnému nadání a talentu konkrétního jedince.**

Všechny tyto závěry nacházejí logické zdůvodnění již v základních principech sportovního tréninku, jakými jsou princip všestrannosti, systematickosti a postupně se zvyšující zátížení. Bohužel v tréninkové praxi tyto základní principy sportovního tréninku nejsou většinou dostatečně důsledně uplatňovány. Současné pojetí tréninku mládeže v lyžování se stále příliš orientuje na brzké dosažení výkonu. Proto také dosahujeme relativně vysoké výkonnosti a dobrých mezinárodních výsledků v žákovských a dorosteneckých kategoriích. Potvrzují to nejen výsledky v soutěžích Družba, žákovské mezinárodní soutěže ve sjezdových disciplínách i některé další soutěže.

Se současným stavem přípravy v oblasti sportovně talentované mládeže se nemůžeme spokojit a je třeba prosazovat optimálnější, efektivnější přístupy. Chceme-li, abychom si udrželi, příp. zlepšili své postavení ve světovém lyžování, musíme radikálněji prosazovat skutečně perspektivní práci trenérů s mládeží. Tomu přizpůsobovat nejen kritéria pro zařazování sportovců do vyšších článků vrcholového sportu, ale i kritéria hodnocení práce trenérů mládeže.

Základem skutečně perspektivní práce s mládeží musí být volba takových tréninkových metod a prostředků, které jsou přiměřeně především biologickému vývoji jednotlivce, přiměřené jeho zdravotnímu rozvoji, možnostem rozvoje motoriky a odpovídající i psychice příslušného věku. Kritickou oblastí v přípravě mládeže přitom zřejmě je hranice možnosti zatížení opěrného aparátu a psychické zátížení, někdy jen jednotvárnou sportovní činností. Prvořadým zájmem každého trenéra mládeže musí být, aby do vrcholového sportovního tréninku vstupovali sportovci zdraví a psychicky neopotřebovaní. V opačném případě nemůžeme očekávat plný rozvoj a uplatnění talentů a nemůžeme počítat ani s dlouhodobým, příp. i trvalým zájmem o sport, který by prodloužil aktivní vrcholový sportovní trénink a výkonnost na celé období vrcholu fyzických sil jednotlivce, příp. vedl k pokračování v zájmu o sport v pozdější trenérské nebo funkcionářské aktivitě.

Pokud jde o plánování dlouhodobého perspektivního tréninku mládeže, volbu správné metodiky tréninku a optimálních tréninkových prostředků v jednotlivých etapách přípravy, musíme vycházet vždy ze znalosti struktury vrcholového sportovního výkonu v příslušné

disciplíně. Tzn. dobré znalosti toho, co sportovec k dosažení vrcholného výkonu potřebuje. Zjednodušeně řečeno, jaká úroveň síly té které svalové skupiny, úroveň vytrvalosti, rychlosti, výbušnosti, ale i rovnováhy, orientace v prostoru, kloubní pohyblivosti, samozřejmě i techniky atd., je k dosažení vrcholného výkonu nezbytná. Při reálném odhadu schopnosti mladého sportovce musíme vědět, na jakou úroveň v dílčích parametrech jej dlouhodobým tréninkem chceme připravit, jakou cestou dokonalé techniky sportovního výkonu docílíme. Nic nelze uspěchat. Trénink mládeže je třeba považovat za budování základů pozdější vysoké výkonnosti pojetých v plné komplexnosti. Chceme-li dosáhnout optimální křivky rozvoje výkonnosti, takové, která je předpokladem dosažení maximálních osobních možností výkonnosti jednotlivce, musíme stále pamatovat na to, že ty neúčinnější, neefektivnější, především speciální tréninkové prostředky je třeba plně využívat až v poslední etapě přípravy, v období skutečně vrcholového sportovního tréninku. Do této doby tyto tréninkové prostředky nesmějí být základem dosažované výkonnosti. Nebude-li tomu tak, příliš brzy vyčerpáme poslední, hlavní „trumfy“ vrcholového tréninku tím, že organismus na ně předčasně příliš adaptujeme, přestanou být pro něj dostatečně burcuující a tím i efektivní.

Základním úkolem přípravy mládeže v jejích prvních etapách proto musí být rozvoj podpůrných schopností a budování zdravého základu sportovce z pohledu sportovní specializace, tj. z pohledu vrcholového sportovního tréninku a výkonů v dané disciplíně. Výkonnost mládeže musí být tedy jen odpovědí organismu na převážně všestranně rozvíjející tréninkové prostředky a ne výsledkem speciálního tréninku, který se svých charakterem, metodami a tréninkovými prostředky blíží vrcholové sportovní přípravě dospělých sportovců. V dlouhodobě, perspektivně vedené přípravě mládeže je proto třeba s neúčinnějšími speciálními tréninkovými metodami a tréninkovými prostředky počítat jako s rezervou progresivního zvyšování výkonnosti v pravý čas.

Zjednodušené schéma dlouhodobé sportovní přípravy ve vrcholovém sportu:

Použité zkratky:

- AV — absolutní všestrannost — jiné sporty apod.
 CV — cílená (speciální) všestrannost — systematický rozvoj podpůrných schopností s ohledem na strukturu vrcholového sportovního výkonu
 SP — speciální příprava — neúčinnější speciální tréninkové metody a prostředky progresivně zvyšující výkonnost

Základní etapa přípravy (10—12 let): AV 40—45 %, CV 40 %, SP 15—20 %.

Prohloubené sportovní zaměření na konkrétní sportovní disciplínu (13—15 let): AV 25 %, CV 40 %, SP 35 %.

Přechod na specializovanou vrcholovou sportovní přípravu (16—18 let): AV 15 %, CV 35 %, SP 50 %.

Speciální (vrcholová) sportovní příprava (od 19 let): AV a CV 15—25 %, SP 75—85 %.

Poznámka: Zužování pyramidou současné znázorňuje zužování šíře používaných tréninkových prostředků.

PaedDr. ALOIS HORÁČEK

Výběr žactva pro reprezentaci

Otázky nominace do žakovských výběrů ČSSR jsou častým předmětem diskusí trenérů mládeže a rodičů. Z důvodů neinformovanosti vznikají časté dohady týkající se zařazení dětí do družstev pověřených reprezentací ČSSR na mezinárodních závodech v kategorii žactva. Dobrá informovanost v otázkách nominací (a to nejen na federální úrovni) však přispívá k ozdravení vztahů mezi trenéry, rodiči a funkcionáři.

Úvodem naší informace nutno říci, že v kategorii žactva u nás žádná reprezentační družstva neexistují. Stavují se pouze účelové výběry pověřené reprezentací ČSSR na mezinárodních závodech FIS žactva. Jsou to následující výběry:

- výběr pro mezinárodní závody na Monte Bondone v Itálii,
 - výběr pro účast na mezinárodních závodech Interkritérium a
 - oddílové výběry (příp. společenství oddílů) pro účast na ostatních mezinárodních závodech FIS žactva.
- Zvláštní kapitolou je stanovení tzv. poolového výběru. Zde jsou každoročně zařazováni nejlepší závodníci své kategorie a ročníku. Těmto závodníkům se pak snaží poolová komise lyžařského svazu zajistit materiál od zahraničních výrobců na základě předem sjednaných smluv.

Základem pro nominaci do výše uvedených výběrů (s výjimkou oddílových) jsou výsledky na vybraných závodech v určitých disciplínách sta-

novených vždy na konci předešlé sezóny. Kritéria pro výběr určuje každoročně komise trenérů obou lyžařských svazů stejně tak jako tyto výběry. Základní kritéria nominací zůstávají již několik roků neměnná, každoročně se upřesňují pouze detaily.

Pro sestavení reprezentačního výběru žactva na závody Interkritérium a tím i širšího pro závody na Monte Bondone byly pro sezónu 1990—1991 stanoveny tyto nominační závody.

Ročník 1976: P ČSSR, P ČSR, resp. M SSR, soutěž talentované mládeže a první uspořádaný NKZ (NKP) v každé disciplíně.

Ročníky 1977—1979: P ČSSR, P ČSR, resp. M SSR a poslední uspořádaný NKZ (NKP) ve slalomu a obřím slalomu.

Pokud je v některé kategorii uspořádán další CKZ (CKP), počítá se také do hodnocení.

Kritéria pro výběr jsou následující:

— Umístění v některém ze závodů na Monte Bondone do 6. místa.

— Pro konečné vyhodnocení se bere v úvahu vždy součet hodnocení z více disciplín. U starších (v příští sezóně ročník 1976) ze slalomu, obřím slalomu a sjezdu, u mladších žáků (v příští sezóně ročníky 1977, 1978, 1979) pouze ze slalomu a obřím slalomu. Výsledné hodnocení v disciplíně je vždy průměr ze dvou závodů, je-li jeden závod s jednoduchou přírážkou výhodnější, uvažuje se pouze tento závod. Bodové hodnocení sjezdu se počítá vždy z jednoho závodu bez přírážky.

— Pokud se výsledné hodnocení dvou závodů liší o méně jak 5 % bodů lepšího závodníka, pak o zařazení do nominace rozhoduje:

- a) Výsledek vzájemného střetnutí ve vybraných závodech.
- b) Je-li toto střetnutí nerozhodné, pak rozhoduje součet příslušných bodů z VZZ.

— V případě dlouhodobého zranění doloženého lékařskou zprávou může hodnotitelská komise zařadit do výběru závodníka, který předtím prokázal vysokou výkonnost.

Pro rozšířený výběr na Interkritérium se vybírá 28 závodníků, do poolového výběru 20 závodníků. V jednotlivých ročnících je výběr pro příští sezónu následující (uvedené počty platí pro chlapce i děvčata, první číslo značí výběr pro Interkritérium, druhé poolový výběr):

Ročník 1976: 4—3, ročník 1977: 4—3, ročníky 1978—1979: 6—4.

Všech 28 závodníků výběru Interkritérium je vybaveno výjezdními formalitami, kdo pojedí do Itálie na závody Monte Bondone se rozhodne při závodech Interkritéria.

Samostatnou kapitolou je výběr oddílových celků pro účast na dalších FIS závodech žactva. Nominace na tyto závody je pro vybraný oddíl uznáním za celoroční dobrou práci s mládeží. Kritériem pro výběr je úspěšnost oddílu v hodnocení družstev žáků a dorostu v rámci jednotlivých svazů. Rozdělování zájezdů provádí podle předem určených kritérií pracovní skupina komise mládeže VSL ÚV ČSTV za účasti zástupců vybraných celků. Podstatným rysem těchto zájezdů je fakt, že převážnou část nákladů si hradí účastníci sami, případně jejich oddíl.

Doufám, že tato stručná informace dostatečně objasňuje postup při výběru dětí pro mezinárodní závody a přispěje k větší informovanosti především trenérů žakovských kategorií, kteří by jí měli využít ke zvýšení motivace svých nejlepších svěřenců, a rodičů našich nadějí.

Ing. JAROSLAV TRHLÍK
subkomise sjezdových disciplín KVL VSL ÚV ČSTV

ZKUŠENOSTI Z MORAVY

V rámci letošních závodů v běhu na lyžích žáků sportovních tříd Morava '89 došlo také ke schůzce trenérů mládeže, kteří se podělili o zkušenosti na svých školách. Z diskuse vybíráme:

Dr. Bureš z Nového Města na Moravě je zastáncem názoru, že je účinné uskutečňovat výcvikový tábor před každým větším závodem. Na jejich škole převládá hlavně zaměření na běh (až 70 %), trénink je dvoufázový, spíše rychlostní a intenzivní, u starších žáků pak intervalový. Regenerace se provádí pomocí strečinku po každé tréninkové jednotce (10—15 minut). Po celý rok zařazují jednou týdně plavání. Družstva jsou rozdělena podle tříd, 5.—6. třídy trénují třikrát až čtyřikrát, 7.—8. třídy pětikrát týdně.

Petr Hájek z Jeseníku hovořil o tom, že u začínajících žáků (5. třídy) vě-

nují pozornost hlavně sjezdu na běžkách, neboť největší ztráty pak na závodech způsobují pády. Stejně jako v Novém Městě pořádají výcvikové tábory před důležitými závody. Mimo tábory dojíždějí všechny třídy na trénink do vyšších poloh třikrát týdně, výběr nejlepších 4—6 krát týdně. Výhodou jsou dvě tělocvičny, kterými škola disponuje.

Milan Horna z Bruntálu: Také bruntálští žáci dojíždějí do vyšších poloh, ale jen dvakrát týdně. K tomu však absolvují i v závodním období jednu tréninkovou jednotku týdně v tělocvičně. Podobně pořádají VT před většími závody.

Mohu se podělit o zkušenosti z naší školy (Videčská) v Rožnově pod Radhoštěm. Na rozdíl od ostatních škol, kde mají profesionální trenéry běhu jak ve sportovních třídách, tak v TSM, jsme se v Rožnově zaměřili

převážně na závod sružený, který na naší škole dosahuje dobré úrovně, jeho trénink je zajišťován profesionálními trenéry. Běžecovou přípravu zajišťovali donedávna pouze úvazkoví trenéři. Příchodem nových pracovníků se zvýšila i výkonnostní úroveň našeho běhu. Trénink probíhá ve dvou skupinách, 5.—6. a 7.—8. tř. Výcvikový tábor bývá spíše před začátkem sezóny a má ryze vytrvalostní charakter. Před většími závody se zatím pořádal jen ojedinele. Výjezdy do vyšších poloh na tréninky jsou jako v Bruntále, 2—3krát týdně, disponujeme však jen jednou tělocvičnou, kde však bohužel polovinu hodin obsadí gymnázium. Také chybí bazén. Regenerace občas v sauně. V Rožnově rovněž postrádáme kvalitní standardní běžecové tratě, resp. jejich pravidelnou úpravu. Snažíme se vylepšovat podmínky i našim běžcům a doufáme, že výkonnostní vzestup naší mládeže bude pokračovat.

RADISLAV KLESA
ředitel ZŠ

Nábor, nebo výběr talentů?

Přestože sjezdové lyžování patří mezi nejmasovější sporty, nelze říci, že bychom mohli být spokojeni s organizovaností mladých lyžařů. Nejedná se jenom o to, kolik dětí se do oddílů zapojí, ale i jaké předpoklady pro tento sport mají. Výběr vhodných typů pro daný sport je základem efektivitu každého tréninkového procesu, který by měl produkovat špičkové závodníky schopné úspěšné reprezentace.

Lyžování a obzvláště lyžování sjezdové má svá specifika, která jej odlišují od velké většiny sportů. Je přirozené, že lépe se získávají děti do sportů, které mají své prostory v tělocvičnách a na hřištích. Dojíždění na hory a velká finanční a materiálová náročnost odradí již mnohdy na počátku řadu rodičů, kteří mají v úmyslu své dítě do tělovýchovné jednoty přihlásit. Navíc, když se rodiče místo očekávaných materiálových výhod dozvědí o vysoké brigádnické povinnosti v oddíle, nelze se divit, že povětšinou klasické metody náboru selhávají. Již tady nastává největší „odpad“ pohybově nadaných dětí, které se pak úspěšně uplatní v jiných sportech.

Jak tedy postupovat, abychom dostali šikovné děti do lyžařských oddílů? Při vlastním výběru talentů se v podstatě jedná o prognózu sportovní výkonnosti, tzn. zda dotyčný jedinec má potřebnou míru dispozic pro sportovní činnost. Tyto dispozice jsou z větší části geneticky dané a jsme je schopni tréninkem ovlivnit jen částečně. Pro mladého začínajícího sjezdaře ve věku 7 let to však neznamena schopnost sjetí těžkého lyžařského terénu daná tím, že dítě již od 4 let intenzivně lyžuje, ale vysoká úroveň obratnosti, schopnost pohybové koordinace, dynamické rovnováhy a citlivosti dolních končetin a dalších laboratorně měřitelných vlastností. Je přirozené, že tyto vhodné vlastnosti nemá každé dítě, které vstoupí na lyže. Z vlastní zkušenosti mohou říci, že jedno dítě z deseti každého nastupujícího ročníku má průměrné předpoklady pro sjezdařinu a jedno ze sta je skutečný talent. Co z toho pro nás vyplývá?

Při výběru pohybově nadaných dětí pro jakýkoliv sport se nelze proto omezit na výběr z oblasti s malou populací. Zde je nutno překonat lokálně patriotické nálady nebo naopak ochrannářské tendence oddílů a snažit se soustředit děti, u kterých se určitá míra talentu projeví. Pokud v místě existuje TSM, probíhá tato koncentrace samovolně a s radostí. Horší je to v tom případě, že TSM v místě není a jedná se o přestup do jiného, většího oddílu. Zde je nutno si uvědomit, že stavbu moderní techniky je potřeba systematicky budovat již od zákovských kategorií a zamezit fixování chybných návyků, které mohou provázet nadějného závodníka až do dospělého věku. Toto se přirozeně lépe provádí v oddíle, kde je jak sportovní, tak i trenérsko metodická úroveň vyšší. Tréninkový proces ve vyrovnaném kolektivu vede k permanentní soutěživosti v družstvu, což se příznivě projevuje i v nárůstu výkonnosti. Tyto fakty bohužel u řady menších oddílů nenalézají pochopení a jakékoliv vysvětlování o nutnosti koncentrace pohybově nadaných lyžařů vede mnohdy k rozpoutávání lokálně patriotických vášní, které mnohdy nemají se sportem nic společného. Nejsmutnější na tom je, že takto nám ročně mizí desítky pohybově nadaných lyžařů, kteří výkonnostně „nedožijí“ kategorií dorostu.

Úspěšnou empirickou zásadou je orientace na děti lyžujících rodičů a to nejlépe bývalých závodníků. Tito rodiče, i když ve své závodnické kariéře nedosáhli vynikajících úspěchů, dovedou vést první kroky svých dětí mnohem lépe než rodiče nelyžaři. Z naprosté většiny se zapojují jako trenéři nebo funkcionáři. Z tohoto hlediska je nutno konstatovat, že jsou na tom lépe ty oddíly, kde se snaží udržet závodní družstva i v kategoriích dospělých, i když starší závodníci jsou výkonnostně slabší. Čím kratší je totiž doba mezi ukončením závodní činnosti a počátkem trenérské činnosti — tím toho mají novopečení trenéři více svým svěřencům říci.

Velmi důležitým faktorem pro úspěšný nábor do oddílu je úroveň činnosti družstev přípravky v oddíle. Obzvláště v nejnižších věkových kategoriích by měla být činnost pro děti přitažlivá a neměla by se v žádném případě podobat tréninku. Celoroční činnost včetně letního tábora, zábavné formy cvičení, hry a soutěže, to vše musí malé děti nenápadně zatáhnout do systematického výcviku a vytvořit tak předpoklady pro následný tréninkový proces. Děti samy jsou pak těmi nejlepšími „náboráři“ mezi svými vrstevníky a dovedou si sebou přivést spolužáky nebo kamarády.

Otázka osobního přesvědčování hraje v náboru do oddílu základní roli. Nelákat zájemce klamnými výhodami a sliby hvězdného výkonnostního růstu dítěte, ale osvětlit atraktivnost lyžování jako celku, jako sportovního vyžití nejen dítěte, ale i celé rodiny. Aktivní nábor do lyžařských oddílů spočívající v osobním přesvědčování vytypovaných rodičů s malými dětmi a následný výběr vhodných typů musí jít vždy ruku v ruce. Těžko se totiž prosazuje nadané dítě, které nemá podporu rodičů, a naopak pouhé nadšení rodičů nestačí na zvýšení sportovní výkonnosti mladého závodníka. Neznamená to však, že by i takové děti nenalezly své místo v družstvech lyžařských oddílů.

Široká paleta sportů pro naši mládež a jejich propagace masovými sdělovacími prostředky činí značnou konkurenci pro nábor do lyžařských oddílů. Přesto si však myslím, že se lyžování o masový rozvoj nemusí obávat. Jde jen o to, jak z množství vybrat skutečnou kvalitu, která by pomohla zvýšit efektivitu tréninkového procesu v kategoriích mládeže.

Ing. JAROSLAV TRHLÍK

Dr. Vaverka z LVS Olomouc připravuje měření reakční schopnosti dolních končetin

■ **NAŠI SDRUŽENÁŘI** absolvovali ve Frenštátě pod Radhoštěm výcvikový tábor zaměřený na nácvik techniky skoku na nové porcelánové stopě. Vůbec poprvé na tomto povrchu zajišťovala laboratoř vrcholového sportu Univerzity Palackého v Olomouci dynamometrické měření přesnosti a síly odrazu. Na umělé hmotě se nájezd skokana směrem ke hraně zpomaloval. Porcelánová plocha je skluznější, blíží se vlastnostem sněhu.

■ **SKIAKROBATI** ze Sigmey Olomouc a z dalších oddílů se začátkem srpna zúčastnili letního tréninkového soustředění ve sportovním areálu Ostrava-Vrbice, nejkrásnějším našem areálu pro tréninkovou přípravu na vodě.

■ **V RYCHNOVĚ** u Jablonce nad Nisou se buduje v lokalitě Na zálesí nový lyžařský vlek. Má délku 740 metrů a převýšení 111 metrů. Vlek a zařízení dodá Tatranský podnik místního průmyslu v Kežmarku. Dosud však není vyjasněna otázka provozovatele. MěstNV se sice v tomto směru již dříve dohodl s lyžařským oddílem Spartaku ZEZ Rychnov, nyní však byla v městě zřízena drobná provozovna MěstNV a i ta má na provozování vleku zájem.

■ **NOVÝ SKOKANSKÝ AREÁL** můstku s umělou hmotou vyrůstá v Kozlovicích na severní Moravě, kde byl v sobotu 12. srpna slavnostně otevřen můstek s umělou hmotou Durokryt a porcelánovou nájezdovou stopou Diturvit. Moderní žakovský můstek s kritickým bodem K 18 m byl vybudován v rámci akce Z podle projektu ing. Jiřího Sedláčka.

Na jeho realizaci mají největší zásluhy Oldřich Skoták a Luboš Tabásek, kteří spolu s dalšími členy lyžařského oddílu a jejich přáteli odpracovali 6758 brigádnických hodin. Areál má hodnotu 300 tisíc korun. Zahajovací závody žactva o Severomoravský pohár sledovalo přes 500 diváků. Prvními vítězi se v konkurenci 53 mladých skokanů stali mezi mladšími žáky Zbyněk Krompolec z Frenštátu

pod Radhoštěm a mezi staršími žáky Silvestr Mikuláštk ze Sokola Valašská Bystřice.

■ **BESKYDSKÁ LIGA MLÁDEŽE.** Na můstcích s umělou hmotou a keramickou nájezdovou stopou ve Frenštátě pod Radhoštěm na Horečkách uspořádal 19. srpna lyžařský oddíl MEZ Frenštát mezinárodní závody žactva a dorostu za účasti 94 startujících z ČSSR a Jugoslávie. Vítězové jednotlivých kategorií: dorostenci st., můstek K 90: Tomáš Raszka (Frenštát) 194,9 (83,5 + 81,0). Dorostenci ml., K 42: Richard Bojda (Frenštát) 216,6 (42,0 + 41,0). Žáci st., K 42: Boštjan Videršnik (Jug.) 194,1 (37,0 + 38,5). Žáci ml., K 21: Jiří Mičkal (Sokol V. Bystřice) 167,6 (17,0 + 17,0).

■ **LOKOMOTIVU TRUTNOV** reprezentovali starší žáci Radek Libnar a Jan Horáček a starší zážáky Lucie Romančíková a Lučie Koutová na finále talentované mládeže v březnu v Jeseníku. Nikoliv Českou Třebovou, jak jsme mylně uvedli v Lyžařství č. 7/1989.

■ **SKIAKROBACIE.** V Tignes ve Francii, kde byly v posledních deseti letech každoročně pořádány výborně organizované závody Světového poháru a kde v roce 1986 proběhlo přímo manifestačně první mistrovství světa, přebudovává Marcel Rossi celý komplex střediska, aby také dobře sloužilo akrobatům na lyžích. Výborné středisko mají už v Lake Placid v USA. Jde o nejmodernější středisko, vhodné zvláště pro trénink techniky skoků.

Ludvík Staněk — 50 let. Životní jubileum oslavuje dlouholetý lyžařský činovník, ústřední rozhodčí, člen sportovně technické komise a předseda subkomise rozhodčích výboru svazu lyžování ÚV ČSTV Ludvík Staněk, odchovanec novoměstské lyžařské školy profesora Jiřího Beranovského. Je držitelem titulu Vzorný rozhodčí.

Lyžovali jsme v Turecku

Lyžařský oddíl Kovostroje Děčín obdržel poprvé pozvání na zahraniční zájezd. Naše radost se střídala s pochybnostmi, zda nejde o žert či omyl. Byli jsme postaveni tváří v tvář skutečnosti a šanci vycestovat do 3000 km vzdáleného Uludagu v Turecku na 6. ročník mezinárodního poháru mládeže ve sjezdových disciplínách.

Nastal den, kdy pět našich členů, společně se stejným počtem členů Jiskry Ústí nad Orlicí, nasedlo do letadla ČSA do Sofie. Zde jsme se dočkali prvního překvapení. Zůstali jsme bez zavazadel i bez lyží. Ta dorazila omylem do Moskvy. Dvanáct hodin, které jsme měli do odjezdu vlaku ze Sofie do Istanbulu, bylo skutečným a největším dobrodružstvím na naší cestě. Dvě a půl hodiny před odjezdem vlaku jsme však ztracená zavazadla získali a cesta do Turecka už probíhala nerušeně.

Připravený mikrobuz nás odvezl posledních 300 km naší dlouhé cesty. Řidič nás trochu provezl exotikou Istanbulu. Kolem byl neuvěřitelně zmatený pouliční ruch. Mezi auty přebíhají chodci, nespočet čistících bot a obratných prodáváčů preclíků nesoucích svoji živnost na hlavách, ale i Zlatý roh plný výletních parníků. Po sněhu ani památky. Dálničním nájezdem jsme se dostali na donedávna jediný most, který spojuje evropskou část města s asijským kontinentem. Stále je na co se dívat. Projíždíme podél Marmarského moře, průmyslovým městem Izmir a již za tmy se dostáváme do lázeňského města Bursy. Všude svítí známé i méně známé reklamy a ze tmy září první směrníky s cílem naší cesty. Do Uludagu zbývá 32 km. Silnice začala stoupat, některé serpentiny projíždí bus krokem a objevují se první stopy sněhu. Snad kilometr před cílem cesty se objevují podél silnice krásné sněhové mantinely a my se zbavujeme posledních obav. Lyže určitě nevezeme zbytečně. Lyžařské středisko Oteller nám po tom všem přišlo jako z pohádky. Sněhu jeden a půl metru, mezi bariérami svítí kavárničky a hotely. Celé město žije svým pestrým večerním životem.

Náš údiv nemá konce, ani když zastavujeme před jedním z nejvýstavnějších hotelů střediska. Grandhotel

Yazıcı s denní penzí 60 dolarů nás srdečně přijal. Brzy jsme si přivykli pohodlí a komfortu našeho nového domova. Hotel je vybaven nejen kasinem, diskobary a stylovými restauracemi, ale i řadou obchodů s nejvyšší kvalitou výstrojí pro zimní sporty. Posledním překvapením večera pro nás bylo sportovní zázemí hotelu, konkrétně pak plavecký bazén, sauna a ledová plocha včetně ochotného instruktora krasobruslení.

Ráno jsme se prezentovali k závodům a neprodleně vyrazili na lyže. Středisko Oteller leží v národním parku Uludag v nadmořské výšce 1765 m. Okolní vrcholky dosahují výšky 2500 m. Ve středisku je 25 hotelových komplexů s kapacitou 3000 osob. Na přilehlých svazích je 12 lanovek a rychlovleků. Lyžařské terény jsou lehké a středně těžké, nicméně pro mládežnické lyžování naprosto ideální.

Odpoledne absolvujeme slavnostní zahájení, večer poradu vedoucích družstev a losování. To vše s nezbytným piknikem. Jsme výprava z nejdálalenějšího místa. V minulosti tu závodili i jezdci z NSR, dnes jsou tu s námi Řekové a Jugoslávci. Nejvíce jsme zvědaví na mladé turecké závodníky. Asi proto, že si pořád nemůžeme ujasnit, že i v Turecku lze lyžovat.

Závod začíná slalomem. Po prvním kole vidíme, že vážnějšími soupeři budou jen Jugoslávci. Neponecháváme však nic náhodě, jezdíme naplno a obsazujeme všechna medailová místa. Podobný průběh má i následující den závod v obřím slalomu. Závodníci Kraus, Novotný a Gronych vystupují v tomto pořadí na stupně vítězů v obou závodech. V kategorii mladších závodníků se Šimek umísťuje na třetím a Kánský na čtvrtém místě ve slalomu. V obřím slalomu vítězí Šimek před Kánským. Nezklamala ani naše děvčata. Ve starší kategorii zvítěžila dvakrát Havránková. Druhé místo ve slalomu získala Hujová a v obřím slalomu Pánková. Naše vítězství v kombinované soutěži družstev bylo oceněno krásnými poháry. Závodům věnovaly značnou pozornost i sdělovací prostředky a tak se jména mladých československých lyžařů dostala i do tureckých novin.

Po večerním slavnostním rozdělení cen nám bylo trochu smutno. Rozloučili jsme se s novými přáteli a před námi byla už jen 48 hodin dlouhá nonstop cesta domů.

BŘETISLAV NOVOTNÝ

.Sib þecc þoð þei scid hvarútvegna.
 Arnhl' rext fþa'm; þei
 Steing h a scid þ' þa beidi breid z lang.
 En þeg er arnl' loft vid geislinu
 þu þar h hvarþuan þei
 þa beid h z mli.
 at þe mudi hþgi coax at þ huno.
 þad h þa stiga a scriþi m; s.

Poprvé slovo „ski“

Náš spolupracovník Karel Daněk z Nového Města na Moravě nám poslal fotokopii textu z dávného norského letopisu. Je to údajně nejstarší rukopisný záznam pojednávající o lyžování, ve kterém je také poprvé uvedeno slovo „ski“. Zde má staronorskou podobu „scidh“. Na jednotlivých řádcích se píše:

Pak vzal Thórir lyže obou dvou.
 Arnljót vyrazil s nimi.
 Stoupl si na lyže, byly i široké i dlouhé.
 A když se Arnljót odrazil holemi,
 byl pořád před nimi.
 Tak počkal a řekl,
 že by neměli jet sami.
 Vyzval je, aby si nastoupili na lyže
 za něho.

Slovo „scidh“ (lyže) je na prvním řádku uprostřed, dále pak na začátku třetího řádku a na konci posledního řádku, kde však — jak jistě znalci staré norštiny určitě postřehli — má slovo neobvyklý tvar „scithin“.

Dodejme ještě, že text popisuje, jak bájný hrdina Arnljót vzal na své široké lyže další dva bojovníky a tak je převezl přes hory a doły. Arnljót byl bojovníkem norského krále Olofa II., který žil v 11. století. Legendu zaznamenal islandský básník Suorri Sturluson na přelomu 12. a 13. století.

Ty snímky jsou z doby mnohem mladší než je výše uvedený text. Ale působí snad ještě starobyleji. Jsou z doby, kdy o lyžařských kombinézách nebylo ani potuchy, natož, že by mělo být nějaké bezpečnostní vázání. A vlastně se tenkrát ani nevědělo, že by se mohlo lyžovat s hůlkami kratšími a hlavně, že by ty hůlky měly být dvě.

Opravdu novinky?

V současné době přichází na trh spousta lyžařských novinek. Ale zalistujeme-li si lyžařskou literaturou, zjistíme, že pro mnohé tyto novinky platí staré známé: nic nového pod sluncem.

Například kolečkové lyže, které jsou dnes běžnou pomůckou pro trénink běžců. Kdopak ví, že první kolečkové lyže se objevily už roku 1933!

Sjezdaři mají dnes svahy s umělou hmotou, která je — aspoň částečně — schopná simulovat podmínky na sněhu. První dráha z kartáčových pásů však existovala před 2. světovou válkou v Berlíně a říkalo se jí „suchý kurs“.

Skokani nyní skáčí i v létě díky tomu, že na můstcích se používá umělá hmota či dokonce keramická stopa. Už před mnoha lety se však dalo skákat i v létě na můstku Slovinců Novšaka, jehož nájezd byl opatřen slameným povrchem.

Zkoušelo se lyžovat na jehličí a na řezance. A také na písku. Znamé jsou lyžařské výlety po Sahaře. Už v roce 1923 zjistila Francouzka Marvingtová, průkopnice saharského lyžování, že pro písek jsou nejvhodnější kovové lyže. Od nepaměti se lyžuje na 150 m dlouhé písečné dráze v Hirschau (NSR), kde si také místní chasníci pobíjeli skluznici plechem.

Mezi novinky patří také tzv. snowboard, jakýsi skateboard na sněhu. Ovšem, na širokém, vpředu zahnutém prkně nazvaném „hornický kůň“, sjížděli kdysi horníci ve východních

Snímek Bohumil Hynek

Alpách. Jeli do údolí držíce se provazu upevněného vepředu.

Před nedávnem se v našem tisku objevila fotografie nového typu větrovky, kterou lze upnout na zápěstí a kolem bot či kolen tak, aby vytvořila jakousi plachtu, která lyžaře zároveň brzdí a nadlehčuje. Také nic nového. Podobná „bunda“ se objevila v třicátých letech a dostala označení Thürring-Lutherův drak. Nikdo však draka nepoužíval.

První lyžařské vleký spatřily světlo světa už v roce 1908 ve Schwarzwald. Zanedlouho však zmizely, protože se lidé tenkrát styděli za přílišnou pohodlnost a nechtěli výhod vleků používat.

Mistrovství světa v Seefeldu (1985) přišlo s novinkou, která znamenala

revoluci v běžeckém lyžování — s bruslením. Byla to však opravdu novinka, tenhle Siitonenův krok? Podobným stylem se běhalo ve Skandinávii už před 4000 lety, jak dokazují archeologické nálezy. Tehdejší dávní lyžaři používali krátké odrazové lyže potažené kůží (nowax systém — vynález 70. let) a dlouhé lyže se žlábkem pro skluz. Není od věci otázka, jak by vypadaly současné bruslařské lyže, kdyby nezasáhlo rozhodnutí FIS.

Stejná otázka se týká i holí. Před časem Gunde Svan předvedl lyžování s jednou holí, které bylo rychlejší než lyžování s oběma hůlkami. Ale s jednou dlouhou tyčí se lyžovalo už před 4 tisíci roky, jak dokazuje nález tzv. kalvtráských lyží v bažinách na území Švédska!

Ing. SLÁVA MAŠEK

1 OTÁZKA ODPOVĚĎ

Odpovídá Alberto Tomba,
Itálie

Váš loňský ústup ze suverenity mnozí vysvětlovali tím, že jste ztloustl o osm až deset kilogramů. Stačil jste od té doby zhubnout?

Poslyšte, zhubnul jsem o šest kilo. A výsledek? Lépe se mi běhá, to je všechno. Proč jsem se nestal mistrem světa ve Vailu, má jiné příčiny než tloušťku. Nierlich a ostatní mě prostě dohlonili. Předloni jsem uměl novou techniku, kterou oni ještě neovládali. V minulé sezóně ji už zvládali, to je celé. Nemyslím, že sjezdař, který je trochu při těle, by měl zjevnou nevýhodu. Lyžuje se mi pořád stejně — předloni, loni i letos.

První stupínek na MSJ '89 ve štafetě na 4X10 km obsadilo družstvo Sovětského svazu, druhý NDR a na třetím stojí zleva Tomáš Čáslavský, Karel Raabe, Martin Koucký a Martin Hušek. Snímek Stanislav Henych

Bronzová z Hamaru

Vracíme se ještě k historickému úspěchu naší štafety na juniorském mistrovství světa (do 20 let) v norském Hammaru, které se konalo ve dnech 12. až 19. března. Takhle viděl účinkování naší čtveřice její trenér a někdejší vynikající závodník (stříbro z MS 1974) Stanislav Henych:

„Před Hamarem jsem byl přesvědčený, že bychom mohli dosáhnout šestého místa. Šesté místo bylo také našim výkonnostním cílem. Nominaci předcházelo hodně diskusí, byla mi však nakonec dána plná důvěra a potvrzeno moje rozhodnutí: do Norska pojedou Martin Koucký, Karel Raabe, Martin Hušek a Tomáš Čáslavský.“

Přesto, že jsme se soustředovali hlavně na závod štafety, byl jsem notně zklamaný po obou závodech jednotlivců (10 km klasicky, 30 km volně). Nejlepším naším umístěním bylo 19. místo Čáslavského (10 km). Domníval jsem se, že naši reprezentanti mají na to, aby aspoň některý z nich skončil do 10. místa. Hlavně jsem myslel na Huška a Raabeho.

Před závodem se proto konala bojová porada. Každému členovi byl přidělen přesný úkol. Hlavně šlo o to, abychom udrželi kontakt se soupeři. Tedy to, co se nám nepodařilo v závodech jednotlivců. Své úkoly pak v závodech běžci splnili na 100 procent. Od prvního úseku dělali přesně

to, co měli dělat, odvedli skutečně bojovný výkon. V tom vidím hlavní příčinu našeho konečného úspěchu.“

Dodejme, že závod byl pro nás napínavý do samotného konce. Takhle probíhal po jednotlivých úsecích. První úsek (klasicky): Čáslavský předával na 5. místě, ale s minimálním odstupem. Druhý úsek (klasicky): Huškoví se podařilo vybojovat třetí pozici. Třetí úsek (volně): Zvěšil se sice odstup od prvních dvou štafet SSSR a NDR (o víc jak minutu), avšak na Finy získával Koucký 20 s a na Italy 60 s. Čtvrtý úsek (volně): V průběhu těch posledních 10 kilometrů „se probudil k životu“ Ital, který se dotáhl na Fina a bylo vážné nebezpečí, že se dotáhne i na nás. 3 km před cílem měl Raabe náskok 18 s. V té době však dokazoval, že je vskutku bojovník. Svoji pozici udržel až do cíle — 11 s před Itálií a 13 s před Finskem.

Kromě „slavnostního“ fotografování aparátém Stanislava Henycha na příliš velké oslavy nebyl čas. Štafeta uzavírala program závodů a muselo se balit.

Letošní MSJ je tedy nyní už jenom vzpomínkou, ale milou vzpomínkou. Řekněme si ještě, že Martin Hušek byl zařazen do reprezentačního „áčka“, Tomáš Čáslavský, Martin Koucký a Karel Raabe jsou v „béčku“. Všichni jsou členy Dukly Liberec. Budou-li pokračovat ve svém dosavadním úsilí, mohli bychom se od nich dočkat i kvalitních výsledků mezi seniory.

Dík za hamarský úspěch patří ovšem taky nynějšímu sekretáři svazu Stanislavu Henychovi, který však všechny své zásluhy na historickém úspěchu zredukoval do jedné věty:

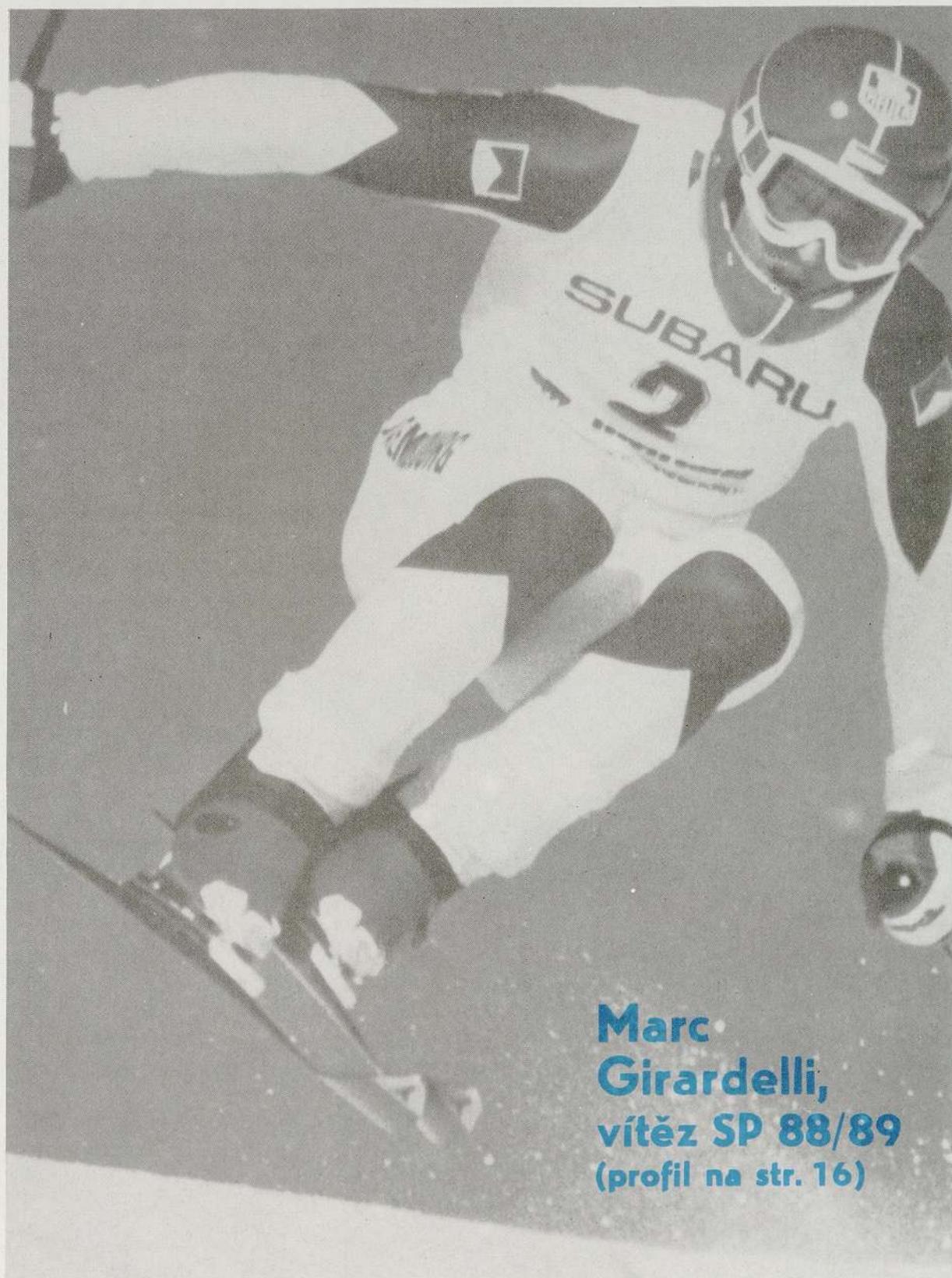
„Myslím, že naši chlapci měli dobře namazáno.“

(loh)

Není sníh?

To ovšem neznamená, že žáci sportovní školy v Jablonci nad Nisou, jinak lyžaři místního Elitexu, nemají nic na práci. Přicházejí na řadu další sporty, jak dokumentují fotografie C. Skrbka z letní přípravy starších žáků.

**Marc
Girardelli,
vítěz SP 88/89
(profil na str. 16)**

Velká cena Frenštátu

Lyžařský můstek v areálu Na Hořečkách měl při 17. ročníku této soutěže dvě premiéry. Skákalo se poprvé na nové stopě, kterou vyrobily Keramické závody ve Znojmě, což určitě mělo dopad v tom, že se na startu sešla druhá nejlepší konkurence v historii závodu. Druhou premiérou bylo, že poprvé na stupních vítězů stanuli tři závodníci z jednoho státu. Bylo potěšitelné, že se to podařilo našim skokanům, výsledek perfektní práce celého realizačního týmu a precizního přístupu závodníků k této významné mezinárodní soutěži. Velice dobře se představili také dva junioři Raszka a Krejča. Jejich 18. a 22. místo je velice slibné.

Na startu se sešli borci z dvanácti států, každý s nejlepšími závodníky, které v současné době má. Bohužel, z rakouského „áčka“ závodil jenom Neulantner a také jsme postrádali další závodníky ze Skandinávie. Poprvé však startovali skokani z britských ostrovů, i když chyběl dlouho ohlašovaný (a na přihlášce potvrzený) Eddie „Orel“ Edwards.

Čs. reprezentační špička byla rozšířená o juniory a další nejlepší závodníky z SVS. Výsledky našich nesmíme ovšem zveličovat, i když byly milé. Vždyť mezi prvními patnácti se umístilo 9 našich skokanů. — Velice kvalitní práci odvedli pořadatelé. Je třeba všem za jejich dílo poděkovat. Závody sledovalo sedm tisíc diváků.

JOSEF LÁNSKÝ

NA HORNÍM SNÍMKU vítěz frenštátského závodu Martin Švagerko v tradičním valašském klobouku. Napravo od něj stojí Jaroslav Sakala, nalevo Pavel Ploc. Ceny předává místopředseda ÚV ČSTV Pavel Klapuš. Mistr světa Jens Weissflog (NDR — na prostředním snímku) skončil tentokrát ve Frenštátě na pátém místě. Na dolním snímku představujeme Američana Jima Hollanda (7.), bratra u nás známějšího Mikeho. Snímky: dr. Zdeněk Šrubar

ČTĚTE:

Pirmin končí	3
Kolečkové lyže	4-5
Sezóna sjezdařů	6-8
Bruslení — metodika	9-10
MS na trávě	11
Na letním sněhu	12
Testy reprezentantů	13
Termínovky SP a EP	14
Marc Girardelli	16

ČESKOSLOVENSKÁ
SPARTAKIÁDA '90

SOUVISLOSTI

Dostaly se mi do rukou dvě brožury. Jednak ohmataná studie Švýcara Rolfa Heftiho na téma Děti ve sjezdovém lyžování; jednak neohmatané propozice soutěže Spartakiádní vložka, kterou my, lyžaři, letos v zimě pořádáme. Reknete si možná — co má společného Hefti se spartakiádou. Nuže — snad to, že ve Spartakiádní vložce i v Heftiho filozofii jde o totéž: jak získat a neztratit mladé zájemce o lyžování. A oba materiály člověka vedou — tomu se nelze ubránit — k zamyšlení: děláme to v lyžování dost dobře, bez zbytečných omylů a průšvihů? Ale zanechme planých úvodů a zaznamenejme to nejpodstatnější z obou prací; takové desatero, které bychom si měli na celou nadcházející zimu přibít v rámečku nad postel.

Napřed, co praví Hefti.

1. Podporování talentu znamená především jeho uchování.
2. Trenér musí vycházet z dětské povahy. V povaze dítěte jsou hravost, touha po svobodném nesvázaném pohybu, mnohostranné zájmy.
3. Závody a jejich pravidla musejí mít takovou strukturu, aby děti měly ze závodů radost.
4. Co máme děti učit. Především pořad něco nového, pořad musíme tvůrčím způsobem obměňovat a kombinovat program tréninků.
5. Chyb se můžeme ve výchově talentů dopouštět, snad je to někdy dokonce i nutné — ale nesmějí to být stále stejné chyby. Jenže první fází práce s talenty je jejich objevení. Co znamená pětice uvedených ponaučení pro naši Spartakiádní vložku?
6. Rozhodující pro získání nových lyžařů je atmosféra soutěže. Musíme děti něčím nadchnout, organizace musí být nápaditá a bezchybná.
7. Všechno závisí na lyžařských oddílech. Žádný vyšší orgán talenty nevychová. Spartakiádní vložku musejí organizovat oddíly ze své vlastní iniciativy.
8. Nenecháme ve těchto náborových soutěžích závodit už organizované a trénované lyžaře. Aby nesebrali přichozím chuť do lyžování drtivým vítězstvím.
9. Nevybírejte talenty podle málo objektivních dojmů z těchto závodů. Pozvěte vhodnou formou do lyžařského oddílu všechny přichozí. Tedy — nikoliv výběr, ale nábor.
10. Přizpůsobme náročnost soutěží možnostem dětí, které přišly závodit. Tím přispějeme k jejich chuti lyžovat.

A teď už jen aby sněžilo.

-buš-

PŘIPRAVUJEME:

K zasedání „trianglu“, z „oficiální zprávy“ v Lahti, pokračování výuky bruslení na lyžích (metodika), termínovka Ligy dálkových běhů, stoletý kalendář pro lyžaře, milionářovo dítě (naš profil — Alberto Tomba)

Uzávěrka tohoto čísla:

1. října 1989

lyžařství

Ročník 75

Číslo 11

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů a vedoucí redaktor Ing. Alexandr Žurman. Redaktor časopisu Michael Lohňský. Grafická úprava Zdeněk Köhler. Redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, PhDr. T. Broda, CSc., P. Bušta, P. Honzl, PaedDr. A. Horáček, A. Jedlička, Ing. J. Jech, CSc., J. Kotland, JUDr. O. Kulhánec, J. Lánský, M. Lohňský, PaedDr. J. Maršik, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil, CSc., P. Zelenka. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská 1, Tel. 231 37 81. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Cena 3 Kčs. Rozšiřuje PNS. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá administrace PNS a doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS - ústřední expedice a dovoz tisku Praha, závod 01, administrace vývozu tisku, Káfkova 19, 160 00 Praha 6. Neobjednané příspěvky se nevracejí.

ISSN - 0323 - 1445

Zeptali jsme se

ústředního trenéra JAROSLAVA POTMĚŠILA: Co bude pro naše lyžaře vrcholem sezóny v roce, kdy nejsou ani olympijské hry, ani mistrovství světa?

POTMĚŠIL: Skokani mají své mistrovství světa v letech na lyžích (23. až 25. 2. ve Vikersundu, Norsko) a junioři svá mistrovství světa (MSJ klasiků 29. 1.—4. 2. v Juře, Francie, MSJ sjezdařů 2.—11. 3. v Todtnau, NSR). Klademe velký důraz na mezinárodní soutěž nadějí Družba, jejíž

běžecská a sjezdařská část se koná v Polsku. Jinak je ovšem nastávající sezóna v plném rozsahu přípravná. Je třeba si vyzkoušet načasování sportovní formy a zvládnout další úkoly v rámci přípravy na mistrovství světa 1991 (klasiků ve Val di Fiemme, Itálie, sjezdařů v Saalbachu, Rakousko). Od nastávající sezóny očekáváme, že se nám podaří splnit přípravu v plánovaném rozsahu, včetně účasti na závodech Světového poháru, a že dojde v jejím závěru k užšímu výběru sportovců a členů realizačních týmů s výhledem na zimní olympijské hry v Albertville 1992.

Skokani před novou sezónou

Minulá sezóna nebyla pro skokany tak úspěšná jako předchozí, i když zisk bronzové medaile na mistrovství světa v soutěži družstev byl rozhodně oceněn vysoko. Opakovat výsledky sezóny 1987—1988 bude stále obtížnější. Vývoj skokanské disciplíny jde neustále dopředu a závodníků, kteří mají předpoklady pro umístění v první patnáctce na světových soutěžích neustále přibývá.

Po zhodnocení loňské zimy došlo u družstva ke změně trenérů, menší korektury nastaly i ve složení družstva. Do nové sezóny povede skokany trenérská dvojice Rudolf Höhnl a Ján Tanczos. Rudolf Höhnl vedl dosud úspěšně juniorskou reprezentaci a Ján Tanczos ještě před několika lety úspěšně reprezentoval skokanský sport jako závodník. Tato dvojice dostala plnou důvěru nejen výboru svazu lyžování, jeho komise vrcholového sportu, ale též důvěru závodníků. To je předpoklad pro dobrou práci u družstva, jehož složení se zdá optimální vzhledem k úkolům, které má lyžování v následujících sezónách.

Keramická stopa: K prvnímu výcvikovému táboru se doma sešli skokani 15. června ve Frenštátě, kde již před tím (10. 6.) byly provedeny první skoky na nové stopě. Díky pracovníkům Keramických závodů ve Znojme a ve spolupráci s pracovníky subkomise skoku Jiřím Raškou a Jaroslavem Krejčou se podařilo v poměrně krátké době u nás vyvinout keramickou stopu, kterou je již pokryto několik můstků. Až dosud měly tuto stopu v NDR, Rakousku a Norsku. Naše stopa byla testována na malém můstku v Novém Městě n. M., kde se skákalo již na podzim loňského roku. Od srpna je touto stopou pokryta nájezdová věž lyžařského můstku K 90 na Štrbském Plese. Rozhodně to zkvalitnilo přípravu nejen skokanů, ale i sdruženářů.

Skokani začínají každým rokem sezónu domácími a mezinárodními závody na umělých površích. Nebylo tomu jinak ani letos. A tak po prvním výcvikovém táboře se rozjeli na

závody do zahraničí. Nejlepší šestice na základě výsledků uplynulé sezóny a prvních kontrolních závodů ve Frenštátě spojila závody ve finském Kuopiu s výcvikovým táborem na můstku, jehož nájezd je pokrytý ledovou stopou. Série dalších mezinárodních závodů pokračovala po celé přípravné období a mezitím se skutečně též závody u nás. Banská Bystrica, Lomnice n. P., Vysoké Tatry, Frenštát.

I když výsledky na mezinárodních závodech v předsezónní přípravě musíme brát především jako kontrolní, start na nich byl nezbytný proto, aby chom měli neustálý kontakt se světovou špičkou. Letos se podařilo našim závodníkům na těchto závodech několikrát zvítězit: Podzimek v jugoslávské Titovo Velenii, Jež v Le Rouse, Švagerko ve Frenštátě a o týden později v Oberhofu. Ale i další pěkná umístění na předních místech byla velice dobrá. Obzvláště si ceníme úspěchu na závodech v Hinterzartenu v NSR, kde se koncem srpna sešla celá světová špička a na startu chyběl pouze Matti Nykänen. Dařilo se Ježovi (4.), Dluhošovi (6.) a Parmovi (12.). V hodnocení družstev obsadili naši závodníci 2. místo za velice silným družstvem Rakouska.

Zhodnotíme-li vystoupení našich závodníků na všech závodech, můžeme být spokojeni. Záměr skokanské subkomise je takový, aby na těchto závodech dostávali příležitost startu ti nejlepší, ale aby se nezapomínalo i na další mladé závodníky, kteří musejí též dostat příležitost, aby prokázali svoji výkonnost. Proto na některých závodech startovali i naši nej-

lepší junioři a závodníci, kteří mají šanci se probojovat do A družstva.

Pro úplnost připomínám závody, které se uskuteční než vyjde toto číslo Lyžařství. Poslední mezinárodní závod v jugoslávském Sarajevu a ještě domácí závody v Liberci a ve Frenštátě. Další část přípravy je již zaměřena k přípravě na sněhu. To je velice důležitá část celého tréninkového plánu. Doufáme, že se vydaří a že bude hlavně u nás brzy na našich horách sníh.

S přihlédnutím k výsledkům v minulé sezóně, výsledkům závodů v předsezónní přípravě bude provedena nominace na první část Světového poháru, který začíná 2. prosince v Thunder Bay a pokračuje v Lake Placid a Sapporu. Hned po vánočních svátcích pokračuje tradičním Inter-sportturné, kde by chtěli naši skokani odčinit svými výsledky loňské nepřilít zdražilé vystoupení.

Vrchol letošní sezóny mají skokani 23.—25. února v norském Vikersundu, kde se koná mistrovství světa v letech na lyžích. Ale i umístění ve Světovém poháru je velkou motivací pro celé družstvo, neboť na základě těchto výsledků je mezinárodní federací FIS určován počet startujících v soutěži.

Věřím, že se podaří v příští sezóně splnit to, co si celé družstvo předsevzalo. Dobře se na sezónu připravit, dobře reprezentovat náš skokanský sport a tím i celé lyžování. V družstvu vládne dobrá pohoda a složení družstva, kde mezi ostřílenými borci vystrčili růžky mladí Jež a Sakala, má pro to předpoklady. Doufáme, že nás letos nebudou provázet problémy s materiálním zabezpečením družstva. V této oblasti hodně záleží na tom, jak se mohou závodníci připravovat a koncentrovat na co nejlepší výkony.

JOSEF LÁNSKÝ
hlavní trenér skoku

PODNIKŮM A ORGANIZACÍM

— které mají zájem o

reklamu

v časopise

LYŽAŘSTVÍ

— bližší informace podá

inzerční oddělení nakl. Olympia,

Klimentská 1, 115 88 Praha 1,

tel. 231 68 61

Ledová stopa v Hinterzartenu

Ve dnech 26.—27. srpna se uskutečnil 8. ročník mezinárodních závodů na můstku s ledovou stopou v Hinterzartenu v NSR. Tento závod je považován za neoficiální mistrovství světa v této letní fázi přípravy, neboť se zde každý rok sjedou závodníci ze všech států a startuje zde celá světová špička. Také letos tomu tak bylo a jediný Matti Nykänen se opět z nějakých podivných důvodů nedostavil. Těší nás, že si na těchto závodech vedli velice dobře naši reprezentanti. Neztratili se mezi světovou špičkou a velice dobře reprezentovali celý lyžařský sport. Ježovo 4. místo bylo přijato s velkým uznáním. Celkově se do popředí řadí mladí skokani. Vždyť vítěz této soutěže Kuttin z Rakouska je juniorský mistr světa 1989 a příští rok v této kategorii ještě zůstává. Ale i další umístění našich závodníků bylo velice dobré a tak v soutěži družstev skončili naši na lichotivém druhém místě za ambiciózním družstvem Rakouska (viz strana výsledků).

-JL-

ANFISA REZCOVOVÁ (SSSR — 24 let), dvojnásobná mistryně světa a členka štafety na OH 1988 v Calgary, se vrací opět po roce (mateřská dovolená) k běhu na lyžích.

MATTI NYKÄNEHOVI už nestačí skákat z můstků. Chce zažívat ještě větší dobrodružství. Proto usedl do vozu Manta s mistrem světa Hannu Mikolou a absolvoval s ním jako spolujezdec rallye v Jyväskylä. V cíli byli nejrychlejší.

ORGANIZAČNÍ VÝBOR OLYMPIJSKÝCH HER se dostal poprvé v historii do rukou ženy. Stalo se tak v Norsku, kde chystají ZOH 1994 v Lillehammeru. Vedením organizačního štábu byla pověřena devětletá Linda Verdeová. Má kromě sportovní minulosti (od roku 1972 byla devět let v reprezentačním celku orientačních běhů) prý velké organizační schopnosti a potřebnou energii.

DIEGO MARADONA, hvězda fotbalového nebe, využil své dovolené k tomu, aby si v horském středisku své vlasti Las Leñas vyzkoušel také lyžování. Jak řekl, šlo o užitečnou zábavu, která kladla nárok na fyzickou kondici a psychicky uklidňovala.

-ERB-

GUDAURI je horské středisko na Kavkaze, vzdálené 117 km od Tbilisi, hlavního města sovětské Gruzie. Sjezdářské tratě jsou členité a náročné, nacházejí se v nadmořské výšce 2 tisíce až 3 tisíce metrů. Středisko je vybaveno četnými vleky, např. Tatrakoma či Käsbohrer. Pozoruhodné je, že místní hotel s 320 lůžky je vybudovaný a výlučně obsazovaný jenom Rakušany, kteří tento hotel mají pronajatý na deset let. Jeden týden pobytu včetně dopravy letadlem z Vídně do Tbilisi a pak helikoptérou do Gudauri je stojí 10 000 šilinků.

-zš-

ALBERTO TOMBA, zvaný „Bomba“, jak známo se v poolympijské sezóně nedočkal velkého vděku. Po jeho slalomových nezdarech se vytvořily nejruznější klepy a fámy z jeho soukromého života. Jako pravý Ital se Tomba rychle rozhořčil, ale stejně tak rychle se zas uklidnil. Pro nastávající sezónu zahájil přípravu na svá sněhová kláně o něco dříve než vloni — v Dolomitech. Zvědavým novinářům prohlásil, že se tentokrát nebudou opakovat žádná zklamání.

LYŽOVÁNÍ V POUŠTI. Proč bychom také nemohli lyžovat, řekli si sportovní nadšenci ve Spojených arabských emirátech — a vyrazili do pouště. Kupodivu se ukázalo, že až 350 metrů vysoké písečné duny mají přece jen něco společného se zasněženými svahy a lyže na nich opravdu jezdí. Přední rakouské firmy už pracují na přípravě speciálních hmot na skluznice. Lyžování na písku vyzkoušeli už i první turisté. Není vyloučeno, že zanedlouho se prodloužení sezóny evropské vyznačující lyžování dočkájí nikoliv na druhé straně zeměkoule, ale blíže rovníku.

Takto se Pirmin Zurbriggen usmíval na mistrovství světa v Crans Montaně '87 po vítězství v super-G. V Crans Montaně bude v březnu 1990 svoji kariéru končit. Snímek Associated Press

Pirmin končí

Svýcarský sjezdář Pirmin Zurbriggen ohlásil, že končí. Ano, Pirmin, vítěz olympijského sjezdu v Calgary a držitel medailí všech barev z mistrovství světa. Tenkrát po olympiádě v Calgary řekl, ještě dva roky a pak „šlus“. Tyto dva roky se opravdu pomalu, ale jistě naplňují. Novinářům řekl na tiskovce v polovině září doslova: „Už jsem se definitivně rozhodl. Necítím se ani starý (26 let — pozn. red.), ani tělesně unavený. Klidně bych mohl ještě nějakou dobu závodit. Ale chci se pustit do něčeho jiného, dokud jsem ještě pružný.“ Jeho závody na rozlučku se mají uskutečnit 31. března 1990 v Crans Montaně. Tedy v dějišti mistrovství světa 1987, kde Pirmin získal dva tituly mistra světa — ve sjezdu a v obřím slalomu. Rozlučkový závod se však pojede na slalomovém „hanku“ a bude to paralelní závod. Vlastně dva závody. V jednom mají startovat nejlepší hvězdy současnosti, v druhém mají startovat pozvané hvězdy minulosti. Pirmin bude startovat v prvním závodě. A má to být „galashow“. Proskočilo už několik zpráv, co bude Zurbriggen dělat. V době redakční uzávěrky tohoto čísla Lyžařství měl na programu svatbu. Pak ho čeká ještě celá jedna závodní sezóna Světového poháru. Od dubna má však už pracovat pro firmu MBD (Marc Biver Development) v oblasti lyžařského podnikání. Dodejme, že Marc Biver je Pirminův dosavadní manažer.

Změna ceny!

Nová pravidla tvorby cen vyjadřují požadavek zvýšení odpovědnosti vydavatelů za kvalitativně vyšší obsahovou úroveň vydávaných periodik, ale i za ekonomiku vlastní vydavatelské činnosti a řešení vztahu mezi nabídkou a poptávkou. Zvyšují odpovědnost vydavatelů za konkrétní návrh tvorby maloobchodních cen. Stav materiálně technické základny polygrafického a papírenského průmyslu ovšem neumožňuje současně s úpravou maloobchodních cen realizovat kvalitativní změny ve výrobní a grafické úrovni periodik, ani v jejich rozsahu. Náklady na vydávání periodického tisku postupně rostly nejenom vlivem cen papíru, tiskařských barev a polygrafických prací, ale i částečnou modernizací některých tiskárenských provozů. Změny v nákladech neovlivnily výši maloobchodních cen periodik, které zůstaly beze změny od roku 1970, což si vyžádalo dotaci ze státního rozpočtu.

Proto bude od 1. ledna 1990 provedena změna maloobchodních cen periodického tisku. Nové maloobchodní ceny jsou stanoveny podle kvalitativních vydavatelských podmínek jako je počet stran, formát, barevnost, druh a cena papíru. Časopis Lyžařství podle těchto zásad má stanovenou cenu 4 Kčs. Roční předplatné pro rok 1990 bude tedy 48 Kčs.

Start mužů. Snímek Igor Zehl

Premiéra v Brně se vydařila

Po nesmělých a opatrných začátcích se i v Československu vyklubalo na svět další lyžařské novorození: závod na kolečkových lyžích na brněnském autodromu. Uzavřené okruhy pro silniční motocykly a automobily začali v Evropě využívat lyžaři již před několika lety, neboť nabízejí řadu nesporných výhod: naprosté vyloučení silničního provozu, trať s ideálně rovným povrchem, která svou šířkou dovoluje používat atraktivní hromadné starty.

Stavitelé brněnského automotodromu při projektování chtěli zachovat co nejvíce parametrů z klasického okruhu Velké ceny ČSSR. Pochopitelně se drželi i snahy dodržet co největší převýšení a tím doslova káplli lyžařům-běžcům do noty. Výškový rozdíl trati se svými 73,63 m nemá žádný jiný autodrom na světě, proto také většina světových silničních motocyklových závodníků jezdí dlouho před brněnským závodem na tento okruh hledat optimální převody. (Letos se to například vyplatilo Španělovi Manuelu Herrerosovi, který se právě v Brně stal mistrem světa.)

TESTOVALA HAVRANČIKOVÁ

Myšlenka uspořádat v Brně závod na kolečkových lyžích se zrodila až uprostřed dubna, proto také bylo všechno ušito doslova horkou jehlou. Z původních propozic, které počítaly

v jízdou proti směru motocyklových závodů s dvěma okruhy pro ženy a čtyřmi pro muže, nezůstal kámen na kameni. Proti směru je určitě okruh pro kolečkové lyže ještě těžší, neboť po prudkém sjezdu následují dvě třetiny tratě ve stoupání. Úskalí však představoval prudký sjezd se dvěma zatáčkami: po hromadném startu hrozilo nebezpečí pádu. Z obou reprezentačních kolektivů testovala trať pouze Alžběta Havrančíková při květnovém soustředění lyžařek na jižní Moravě (viz titul v Lyžařství 8/89). Tenkrát kopec sjela. Při pátečním tréninku před premiérovými závody, které se konaly v sobotu 2. září, se ale poněkud pozměněná Havrančíková (nový top střih a mahagonový přeliv vlasů) zastavila na vrcholku kopce a jen nevěřícně kroutila hlavou: „Není mi jasné, jak jsem tohle mohla zvládnout. To je pro kaskadéry.“

Po krátké poradě před sobotním

startem přišel hlavní trenér běhu Petr Honzl s požadavkem obou reprezentačních trenérů Bohuslava Rázla i Jiřího Bartoše, aby se jelo po směru závodu motocyklů, ale každá kategorie aby měla dva okruhy navíc. Návrh se ukázal jako velice rozumný a přispěl určitě k dramatictosti Velké ceny spotřebního družstva Morava.

JAKO CYKLISTÉ

Předpremiéru závodu dorostenců na jedno kolo provázela drobná komplikace — startéroví selhala pistole a všichni se museli na startovní čáru vrátit znovu a vyrazit tentokrát na povel pišťalky. Již výsledky dorostenců naznačily, že je automotodrom pro kolečkové lyže nesmírně rychlý: vítěz Pavel Chlum z Elitexu Jablonec dosáhl na 5250 m dlouhém okruhu (měřena ideální průjezdní stopa, pro motocykly měří jedno kolo 5394 m) času 11:17,3. Určitě by měli mít v příštím ročníku alespoň starší dorostenci závod „zpeřítěn“ o jeden okruh navíc.

Na start závodu mužů se postavilo rovných pět desítek lyžařů. Z elity nejlepších chyběli pouze Korunka (vyskočený obratel nad kostrč) a Vaněk (natažené kolenní vazy) a Vaněk (problémy s kolenem trvalejšího charakteru). Ozdobou pelotonu byla naopak neplánovaná účast čs. biatlonistů, kteří ale se specialisty krok držet nestačili. Hned na startu měl Teplý kolizi, ztrátu ale rychle dohnal. První stoupání na 4. km závodní pole notně potrhlo. V čele zůstala pětice

Benc, Nečas, Koucký, Buchta a Teplý, ostatní pomalu ztráceli kontakt. Po vjezdu do druhého kola se Benc odpoval od ostatních a pokračoval v sálové jízdě, která trvala celých 25 km! V kopci na 9. km měl Benc náskok na čtveřici pronásledovatelů 10 sekund, z dalších favoritů zde narostlo časové manko Švandovi na 46 sekund. A Petrásěk právě na tomto úseku zklamaně zastavil u trenéra Rázla a své odstoupení ze závodu suše komentoval: „Ve sjezdu se mi ulomilo zadní kolečko. Totéž mě potkalo už včera na tréninku, chybějí mi náhradní díly. To je velká škoda, že musím vzdát v tak krásném závodě.“ Při dalším průjezdu na 14. km již Benc zvýšil náskok na 35 sekund, ze čtveřice pronásledovatelů však odstoupil Teplý, jenž také závod nedokončil. Benc diktoval stále neúprosně vysoké tempo a některé závodníky předstihl o celý okruh. Náročná trať prověřila dokonale síly každého jednotlivce. Většina závodů na kolečkových lyžích se jezdí podobně jako v cyklistice, kdy se těží ze spolupráce ve skupinkách. Z tohoto pohledu přinesl brněnský závod zejména ve své druhé polovině pravý opak. Možná také pro-

to, že mnozí lyžaři tuto taktickou variantu neovládají. „Někteří najednou uprostřed rozjetého vlaku vystoupili na stranu a rázem bylo po spolupráci i nadějích,“ dodal na vysvětlenou Ladislav Švanda.

VRAŽEDNÉ TEMPO

Dvacítka žen startovala přesně tři minuty za muži a oba závody si byly podobné jako vejce vejci. Po pátečním tréninku si sice Havrančíková vypracovala taktiku, že bude jezdit v závěřtí skupiny a pouze ve stoupání vyzkouší sílu a kvality svých soupeřek. Vedlo jí k tomu i to, že si nevěřila ve sjezdech a největší kandidátka na vázu pro vítěze viděla v Janouškové, Pravečkové a Zurynkové. V kvality této trojice věřila Havrančíková natolik, že klidně přijala sázku o láhev šampaňského, že nezvítězí. A navíc pošilhávala i po druhé ceně — váze z kunštátské keramiky. Tuto keramiku královna bílé stopy zbožňuje. Závod měl však zcela jiný průběh: po startu sice dělala Havrančíková asi dva kilometry vlaku o 19 vagónech lokomotivu. V táhlém sjezdu se propadla až na 9. místo a zdálo se, že

se její tipy naplní. Ale hned první trháč Havrančíkové v kopci zachytila jen Janoušková, která odvedla vynikající výkon. Ovšem ani Janoušková „vražednému“ tempu nestačila: na 9. km ztrácela 15 sekund a o pět km dále už 50 sekund. Stejně jako u mužů cílová kamera zahálela a ke slovu přišla pouze v rozřešení souboje o 3. místo, který pro sebe těsně rozhodla Zelingerová před Bucharovou. Zmínku zaslouží i statečný boj Knížkové. Začala velmi opatrně a z hloubi zadních pozic se propracovala na 8. místo.

Novinka se tedy osvědčila, zatím se čeká na dořešení termínového kalendáře. V každém případě se lyžařiběžci představí i v příštím roce na autodromu. „Nový závod byl určitě přínosem,“ tvrdí ústřední trenér běhu na lyžích Petr Honzl. „Zbývá dořešit pouze několik drobností. Například po startu by se prvních 100 m nemělo bruslit, kategorie mužů i žen by měly soutěžit odděleně, po dojetí o jeden okruh by měli dojetého lyžaře odvolat ze závodu. A po tréninku možná vyzkoušet i těžší variantu jízdy v opačném směru.“

JIRÍ POŠVÁŘ

Nečekaný úspěch na Hungaroringu

„Víš, co mě v poslední době nejvíc potěšilo?“ zeptal se po srpnovém zasedání běžecké subkomise v Novém Městě na Moravě trenér mužů Bohuslav Rázl. A na pokrčení rameny prozradil: „Když jsem se v pondělí večer díval na Aktuality a moderátor pořadu se při předávání slova zeptal sportovního redaktora: Uplynulý víkend se našim sportovcům příliš nevydařilo, co vy na to? Sportovní redaktor přiznal, že se sice cyklistům ani dalším sportovcům nevedlo, ale výjimkou jsou lyžaři běžci, kteří dovezli z mistrovství Evropy na kolečkových lyžích zásluhou Pavla Bence bronzovou medaili.“

Rychle postavený 4km okruh na Hungaroringu proslavili zejména jezdci formule 1. Ovšem hned za závodními stroji přišli s nápadem závodit na uzavřené trati i lyžařiběžci. Novinka zapustila rychle kořeny a výsledkem bylo 1. oficiální mistrovství Evropy 26. a 27. srpna 1989. Skromná výprava čs. lyžařů jela do Maďarska s jediným cílem: v souboji se specialisty nepropadnout. Ani největší optimista nečekal pronikavý výsledek. Už proto, že se závody Evropské ligy na kolečkových lyžích jezdí na úplně jiném sportovním nářadí, než jaké znají z přípravy na sezónu naši běžci. Podle dohody je ale italská firma Ski skeet vybavila na Hungaroringu téměř páry lyží. Tím se sice handikap do určité míry smazal, ovšem příliš mnoho času na zkoušení čs. jezdci neměli, neboť se po několika testovacích okruzích museli postavit na startovní čáru a rychlejším lyžím se vlastně přizpůsobovali až v závodě, který se navíc jel ve velkém lijáku. Benc, Buchta a Nyč ale patří ke zkušeným lyžařům a ani tato novinka je tolik nezaskočila. Hned po startu závodu jednotlivců na 9 okruzích se pohybovali s přehledem ve vedoucí skupince. Chvillemi i diktovali tempo, v závěru ale potkala smůla nejdříve Nyče, který zhruba kilometr před cílem ve finiši ztratil bodec u své hole a tým se postupně propadal do hloubi pole. A pět stovek metrů před cílem pro změnu Buchta zlomil hůl, čímž ztratil naději na úspěch. Benc ovšem koncovku zvládl na výbornou a vybojoval historicky ceně třetí místo.

Závod štafet rozbíhal za trojici ČSSR Buchta. Ani tentokrát pod silou jeho paží hůl nevydržela a Nyčovi předával s časovou ztrátou 20 sekund na nejlepší. A propast za dobře spolupracující skupinkou, kterou tvořili závodníci Švédska, Polska a NSR se už dohnat nepodařilo.

PAVEL BENC: „Na Hungaroringu se závod na kolečkových lyžích hodně přibližoval jízdě v cyklistickém pelo-

tonu. Rozhodující únik v závodě jednotlivců se nikomu nepodařilo. V kopci, který je asi 250 m dlouhý, se sice vedoucí skupinka trochu potrhala, v následujícím sjezdu se ale vždy všechno spojilo dohromady. Hodně se těžilo ze spolupráce, kdo ztratil větší kontakt, neměl naději. Pocítili jsme to hlavně v závodě štafet.“

Jak jste si stačil vyzkoušet na jiný druh lyží?

„V tomto směru jsem neměl žádné výraznější problémy. Lyže, které jsme od Itálii dostali, mají lepší setrvačnost a tím i podstatně menší tření. Svou stavbou se dost výrazně liší od těch, na kterých v létě trénujeme. Musím ale přiznat, že v posledních kilometrech mi už nohy pěkně brnkaly.“

Je možné stačit i v budoucnu specialistům na tuto disciplínu?

„Pochopitelně budou mít specialisté vždy nějakou výhodu k dobru. Ale myslím si, že při našem náročném tréninku se s nimi dá závodit. Na kolečkových lyžích mají výhodu závodníci vyšších postav. A samozřejmě se nedá srovnávat chování lyží na sněhu a lyží s kolečkem.“

Neuvažujete po tomto úspěchu o přechodu na kolečkové lyže?

„To v žádném případě. Jeden závod se dá absolvovat pro zpestření přípravy. Když se navíc něco povede jako tentokrát, tak úspěch potěší. Ale jízda na sněhu přináší daleko větší potěšení.“

V každém případě je podle slov Pavla Bence závod na kolečkových lyžích zvýšením motivace v poněkud monotónní letní přípravě. A určitě stojí za zvážení, jak se k této odrůdě běhu na lyžích postavít. Názor, který nepotřebuje další komentář, vyslovil trenér Bohuslav Rázl: „I když se na závody na kolečkových lyžích nechceme specializovat, neměli bychom se k tomuto sportu stavět zády. Měli bychom určitě co nejdříve složit poplatky ve výši 300 DM a stát se členem Evropské ligy. Investice se určitě v budoucnu vyplatí. Nehledě na to, že například Benc, stejně jako vítězný Nieminen, neboť Finsko také není členem Evropské ligy, nedostali za svá umístění medaile.“

Výsledky — muži (36 km): 1. Nieminen (Fin.) 69:05, 2. Hallgren (Šv.) —1, 3. Benc (ČSSR) —2, 22. Buchta —42, 25. Nyč —1:05. Štafety (3X12 km): 1. Švédsko 67:24, 2. Polsko —1, 3. NSR —3, 4. ČSSR —13, 5. Finsko —15.

JIRÍ POŠVÁŘ

Sjezdová sezóna 1988-1989

Uplynulá závodní sezóna ve sjezdovém sportu byla sezónou mimořádně náročnou. V popředí zájmu bylo mistrovství světa ve Vailu, po Aspenu (1950) druhé místo v USA, pověřené provedením vrcholné soutěže FIS ve sjezdových disciplínách. Dalším průběžským kamenem sjezdařů a sjezdařek byla tradiční celosezónní soutěž o Světový pohár (SP). V soutěži bylo vyhodnoceno 32 závodů mužů a 29 závodů žen. Výsledky docílené v tolikerém měření sil v jedné sezóně jsou spolehlivou indikací o světovém poměru sil a celkové úrovni závodního sjezdového sportu. Naším úmyslem je poohnout se po sjezdovém dění na úbočích Skalnatých hor v největším lyžařském středisku světa, ve Vailu ve státě Colorado, a v 61 závodech SP, uskutečněných na různých místech Evropy, USA, Kanady a Japonska. Pokusíme se, po vzoru minulých let, zbilancovat úspěchy i neúspěchy sjezdařů a sjezdařek a pokukázat na současnou situaci ve světové sjezdařině.

SP před MS

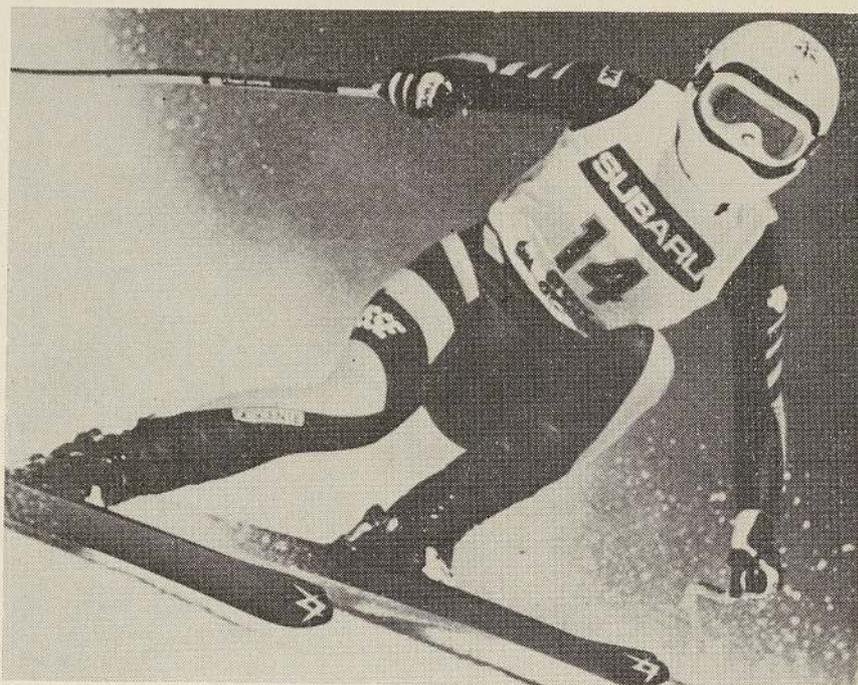
Muži i ženy zahajovali sjezdovou sezónu koncem listopadu 1988 ve Schladmingu super obřím slalomem, ve kterém zvítězil Pirmin Zurbriggen před Francouzem Franckem Piccardem a Rakušanem Leonardem Stockem. Ze sjezdařek zajala nejlépe Francouzka Carole Merleová.

Do vánoční přestávky se ve vedení soutěže SP střídali Švýcar Pirmin Zurbriggen a Marc Girardelli z Lucemburska. Zurbriggen vítězstvím v kombinaci ve Sv. Antonu, svým třetím vítězstvím v sezóně, se rozdíllem 30 bodů posunul do čela soutěže.

Přímo fantastický nástup do sezóny 1988-89 měla Švýcarka Vreni Schneiderová. Během listopadu a prosince zvítězila v pěti z osmi závodů SP a do vánočních svátků si vybudovala solidní základ pro „naplánované“ vítězství v celkové klasifikační soutěži. Po 8 závodech zvýraznila 132 body svou vedoucí pozici v soutěži před Rakušankami Ulrike Maierovou (74) a Anitou Wachterovou (62).

V lednu, do zahájení MS ve Vailu, absolvovali muži ještě 11 a ženy 10 závodů. U žen triumfovaly po celou dobu Švýcarky. V Grindelwaldu získala M. Figiniová dvanácté švýcarské vítězství sezóny; devětkrát zvítězila Schneiderová, dvakrát Figiniová a jednou Walliserová. Figiniová zvítězila ve sjezdu, Schneiderová popáté ve slalomu a zajistila si tak malý glóbus SP.

V posledních dvou závodech před Vaillem, v obřím slalomu a ve sjezdu v Tignes, pokračovaly Švýcarky

Švýcarka Maria Walliserová, druhá závodnice SP 1988-89. Snímek Reuter

ve vítězném tažení. Schneiderová nebyla k zastavení, zvítězila v pátém obřím slalomu a oslavila své jedenácté vítězství sezóny; vyrovnala rekord Annemarie Moserové-Pröllové (1972 až 1973). Ještě před MS měla zajištěné prvenství v klasifikační obřím slalomu SP. Další Švýcarka Walliserová, vítězka ve sjezdu, v Tignes přesvědčila, že má reálné šance na obhajobu svého mistrovského titulu z Crans Montany. Vedle Švýcark jediná závodnice, Francouzka Carole Merleová, specialistka v super obřím slalomu, nebyla k poražení. V Tignes zvítězila potřetí v disciplíně a 75 b. získala malý glóbus v kvalifikaci super obřím slalomu SP před Rakušankami S. Wolfovou, A. Wachterovou a U. Maierovou.

U mužů se situace po posledních závodech před mistrovstvím světa radikálně změnila. Marc Girardelli vrostl v super hvězdu, zvítězil v Kitzbühlu na Hahnenkammu a zajel vítězně oba sjezdy ve Wengenu na Lauberhornu, jeden v novém traťovém rekordu. Prolomení falangy nejlepších, jen pro sjezd trénovaných specialistů, na nejtěžších tratích světa během jednoho týdne, bylo důkazem zcela mimořádné třídy; to nedokázal žádný z velkých sjezdařů minulosti. Ve Wengenu se málo oblíbený Girardelli posunul, s výjimkou slalomu, do čela ve všech disciplínách a druhým vítězstvím v kombinaci si s 50 b. vybojoval malý glóbus v klasifikační disciplíně před M. Wasmeierem (47) a P. Zurbriggenem (45). Jediný Armin Bitner (NSR) ve slalomu udržel s Girardellim krok; v Kitzbühlu vybojoval své druhé vítězství ve slalomu a převzal vedení v klasifikační disciplíně. (V tomto závodě zajel výborný čas 3,99 s za vítězem Peter Jurko a zařadil se na 11. místo.)

Do zahájení MS ve Vailu byly absolvovány všechny plánované závody

SP v alpských zemích; vyhodnoceno bylo 22 závodů mužů a 20 závodů žen. Do bojů na MS nastupovali vedoucí závodníci a závodnice SP s touto bodovou mezibilancí: 1. Girardelli 306 b., 2. Zurbriggen 231; 1. Schneiderová 286 b., 2. Merleová 206.

MS — Vail/Beaver Creek

Na blankytně modrém nebi, nad Vaillem a Beaver Creekem, zářilo slunko. Čtyři dny před zahájením mistrovství se skrylo za temná mračna a organizátoři ohlásili náhlý zvrát počasí s možným poklesem teplot až na minus 30 stupňů Celsia. To ve Skalnatých horách v Coloradu není nic neobvyklého, komplikace však nastala, když bylo nutno vzít v úvahu předpis FIS, zakazující pořádat závod při teplotách minus 20 a více stupňů. Mrazivé uvitání, spojené s řídkým vzduchem — Vail a Beaver Creek leží v nadmořské výšce 1500 m — se pro družstva, činovníky a novináře přijíždějící z oblastí s mírnou evropskou zimou stalo citelným handicapem. Podmínkou úspěšnosti se stala rychlá aklimatizace. V konfrontaci s touto situací slouží ke cti organizátorům, že se dokázali vyrovnat s nevlídným počasím, s arktickými mrazy a nadměrným množstvím nového sněhu. Jediným zklamáním, podobně jako 1985 v Bormiu, byla malá účast diváků. Jako všechna předchozí mistrovství světa proběhlo i 30. MS ve sjezdových disciplínách v atmosféře velké dramatickosti, mnohý z tipovaných favoritů neuspěl a mnohý ze závodníků nové generace sklízel své první mistrovské úspěchy.

Ženy

Kombinace: Mistrovství zahájily v neděli 29. ledna ženy slalomem do kombinace. Švýcarka Vreni Schneide-

rová měla výborné nervy. V prvním kole slalomu ztratila na Američanku McKinneyovou celých 1,17 s, a to při čase vítězky 37,31 s (!). V druhém kole ukázala své pravé umění, z odstupu 1,17 s udělala těsný předstih 0,12 s a zvítězila. Ve sjezdu se však zařadila až na 11. místo, prvou zlatou medaili ve Vailu musela přenechat Američance a sama se spokojila se stříbrem. Vynikající výkon ve sjezdu podala Švýcarka Brigitte Oertlová, v kombinaci obsadila 3. místo. Zklamány byly Rakušanky. L. Kebrlová obsadila 15. místo, L. Medzihradská nedokončila prvé kolo slalomu. Startovalo 43 závodnic, klasifikováno jich bylo 22.

Sjezd: Při teplotách kolem 20° mrazu obhájila Maria Walliserová svůj mistrovský titul z Crans Montany. Dokázala se nejlépe přizpůsobit náročným požadavkům zasněžené tratě a perfektní jízdou na výborně preparovaných lyžích zvítězila v čase 1:46,50 min. Kanadanka Karen Percyová s velkým odstupem 1,50 s obsadila druhou pozici, třetí byla překvapivě Karin Dedlerová z NSR; od Percyové ji dělila pouhých 0,01 s. Závodnice na 2.–13. místě se zařadily v rozpětí 1 s, mezi nimi i vysoká favoritka Michela Figiniová (8.). L. Medzihradská obsadila 28. místo. Startovalo 33 závodnic, klasifikováno bylo 32 závodnic.

Slalom: Tři medaile si vyjely tři nejlepší slalomářky sezóny, i když v nečekaném pořadí. Pět vítězství ve slalomu SP v této zimě a vítězství ve slalomu do kombinace na MS kvalifikovalo Švýcarku Vreni Schneiderovou na super-favoritku. Tentokrát to však nevyšlo. Schneiderová zajela prvé kolo v neuvěřitelně slabém čase (8.). Druhou jízdou absolvovala ve vynikající formě a v nejlepším čase, avšak to nestačilo na vyrovnání zpoždění z prvního kola. Mateja Svetová (Jug.), v druhém kole o 0,82 s pomalejší než Švýcarka, postoupila do čela závodu a stala se prvou mistrýní světa Jugoslávie v historii MS a ZOH. Nejlepší technička současnosti, Vreni Schneiderová, získala „jen“ stříbro. T. McKinneyová ztratila v druhém kole příliš času (minus 1,54 s) a získala bronz. Bylo to popáté v této sezóně, co se jí z vedoucí pozice v prvé jízdě nepodařilo zvítězit. Lucie Medzihradská zajela obě kola v mezích svých možností a obsadila 14. místo. Startovalo 67, klasifikováno bylo 32 závodnic.

Super obří slalom: Jel se za chladného, ale slunečného zimního počasí. Závod se stal záležitostí Rakušanek. Mistryní světa se stala 22letá Ulrike Meierová; v úvodních závodech většinou druhá za Schneiderovou vybojovala své první vítězství sezóny. Sigrid Wolfová, olympijská vítězka z Calgary, získala stříbro. Bronzovou pozici obsadila Michaela Gergová z NSR, která tak vyrovnala, co ztratila ve sjezdu. Její odstup za druhým místem činil 0,01 s, od vítězky ji dělily 0,04 s. Švýcarky ve Vailu vyšly poprvé naprázdno, smutné byly především mistrýně světa Walliserová a stříbrná Figiniová z Crans Montany; umístění čs. reprezentantek: 24. L. Medzihrad-

ská, 36. Kebrlová. Klasifikováno bylo 53 závodnic.

Obří slalom: Hezké počasí pomohlo poslední disciplínou žen dosáhnout sportovního vrcholu mistrovství. Velkou favoritkou od prvopočátku byla Vreni Schneiderová. Ta zajela první jízdou nejlépe, o 0,51 s rychleji než Francouzka C. Merleová. Útočnou a technicky čistou druhou jízdou jí žádná ze soupeřek nemohla ve vítězství zabránit. Titul mistrýně světa si Švýcarka, vítězka všech pěti obřích slalomů, poctivě zasloužila. Na druhé místo se zařadila C. Merleová (−1,13 s), třetí pozici obsadila další Francouzka Christelle Guignardová (−2,43 s), která však neobstála při dopinkové kontrole; rozhodnutím předsednictva FIS z června t. r. byla diskvalifikována. Na třetí místo postoupila Jugoslávka M. Svetová (−2,55 s). O náročnosti závodu svědčí mimo jiné velké časové rozdíly na čele závodu (3. místo − 2,55 s). Takový rozdíl byl naposled zaznamenán 1972 v Sapporu, kde Wiltrud Drexelovou (3.) dělilo od vítězství M. T. Nadigové 2,45 s. L. Medzihradská se zařadila na 19., L. Kebrlová na 21. místo. Startovalo 72, klasifikováno bylo 38 závodnic.

Muži

Kombinace: Prvá část závodu, slalom, se jela za krásného počasí a došlo v ní k dvěma překvapením: zvítězil Nor Ole Christian Furuseth a Švéd Jonas Nilsson obsadil 2. místo. Favorit Marc Girardelli měl problémy v prvním kole, jako zkušený rutinér zajel však nejlepší čas v druhém kole a zařadil se na 3. stupínek v závodě. P. Jurko byl 15., M. Břeš 18. Ve sjezdu zajel Girardelli po Italu Michaelu Mairovi druhý nejlepší čas a obhájil svůj mistrovský titul z Crans Montany. Na druhé místo v kombinaci se zařadil Švýcar Paul Accola, třetí místo obsadil Rakušan Günther Mader; Furuseth skončil na 16., Mair na 28. místě. Výborně zajel ve sjezdu M. Břeš, 8. čas jej zařadil na 8. místo v kombinaci; Peter Jurko skončil 14. Klasifikováno bylo 46 závodníků.

Sjezd: Nejdůležitějším závodem mistrovství byl jako obvykle sjezd. Předmětem rozsáhlé kritiky až do startu prvního závodníka byla trať. V křížové palbě se ocitla „chřestýšová alej“, Rattlesnake Alley, ledový tobogán, uměle vybudovaný na spodním rovinatém úseku. Ta měla — pro potěšení amerických diváků — závodníky v zatáčkách vynášet po strmých ledových stěnách. V Evropě by nic podobného nebylo možné, evropské závodní lyžování má příliš dlouhou tradici. Jinak tomu je v Severní Americe. Diváci zde lyžování mnoho nerozumějí a dávají přednost vzrušujícím atrakcím. Trať byla výzvou pro dobré skokany, typická ruská sjezdovka; přibližně 300 m byli závodníci ve vzduchu. Jinak byla srovnatelná s každou jinou sjezdovkou i z hlediska času vítěze [2:10,39 min]; o něco déle na trati [2:25,76 min] byli závodníci v letošní zimě jen na Lauberhornu. Sjezd se rok

od roku zrychlují, výkonnost závodníků neustále stoupá, materiál je stále perfektnější a autoři tratí již narážejí na limity; na Beaver Creek Mountain je zkušený Rusů plně respektoval. -

Nečekaným vítězem závodu se stal 21letý Hans Jörg Tauscher z NSR, zvítězil obdobně jako 1970 neznámý Rusů ve Val Gardeně bez jediného vítězství ve SP. Tauscher, veselý kumpán, je prvním mistrem světa ve sjezdu NSR. Jel na perfektně připravených lyžích Vökl, leč rozhodující pro jeho vítězství, jak usoudili odborníci, nebyl jen materiál, ale především bezchybná jízda v technicky náročných pasážích. Další čtyři místa obsadili Švýcaři: 2. Peter Müller, 3. Karl Alpiger, 4. Daniel Mahrer, 5. William Besse. Nezmar, 32letý Peter Müller prokázal, že jeho „staré“ nohy jsou stále ještě schopny zajet velký závod. Závod byl uskutečněn za celkem ideálních podmínek, při jasném, chladném počasí. Přesto zklamala řada favoritů od Zurbriggena (15.) až po Girardelliho (21.). Nespokojeni byli Rakušané, obsadili 7., 8., 9. a 22. místo. M. Břeš skončil na 37. místě. Klasifikováno bylo 52 závodníků.

Super obří slalom: Zatímco Švýcarky zůstaly v super obřím slalomu poprvé bez medaile, slavili jejich kamarádi z družstva, Martin Hangl a Pirmin Zurbriggen, dvojnásobné vítězství. Hangl (27.) vybojoval zlato, Zurbriggen stříbro, 3. místo obsadil Jugoslavec Tomáš Čižman. Hangl se startovním číslem 1 využil perfektně upravené tratě k vítězné jízdě; zvládl suverénně všechny obtížnosti, které autor tratě, Francouz Serge Guillaume, vymyslel. Na tom nemohl nic změnit ani Zurbriggen, i kdyby se byl vyvaroval malé chyby před cílem. Že umístění na čelném místě není vždy závislé na nízkém startovním čísle, prokázal Čižman, který startoval s číslem 22. Neuspěli favorité Heizer (11.), Girardelli (14.), Tauscher (28.) atd. Smůlu měl Peter Müller, stříbrný ze sjezdu; jel perfektně, 20 s před cílem byl o 0,07 s rychlejší než Hangl, ale po chybě ve 4. bráně před cílem vyjel z tratě. Umístění čs. reprezentantů: 39. P. Jurko, 50. M. Břeš. Klasifikováno bylo 92 závodníků.

Obří slalom: Závod se jel za teplého počasí na těžké, velmi členité trati. Stenmark po prvním kole prohlásil: „Bylo to velice namáhavé, nevím, zda se v této nadmořské výšce pro druhou jízdou dostatečně zotavím.“ S trati si dovedli nejlépe poradit Rakušané, Rudolf Nierlich a Helmut Mayer. Nierlich zvítězil, Mayer, stříbrný z Calgary, fantastickou jízdou v druhém kole, postoupil z 10. místa na stříbrnou pozici (−1,62 s). Dobře jel Pirmin Zurbriggen, ale nepodařilo se mu dostat se do čela závodu; vybojoval bronz (−1,72 s). Na 4. pozici se zařadil Girardelli. Prominentní oběti se stal Ital Alberto Tomba, který v prvé jízdě téměř upadl. Ani dobrá jízda v druhém kole mu nepomohla, druhý čas stačil jen na 7. místo v konečné klasifikaci. Špatně již v prvním kole dopadli někteří favorité; Rakušan

Hubert Strolz vyjel z tratě, jeho krajan Hans Enn odstoupil pro zranění. P. Jurko skončil na 29. místě, M. Bireš nedokončil první kolo. Ze 101 startujících bylo 68 klasifikováno.

Slalom: Závěrečný závod MS 1988 až 1989 ve Vailu, slalom mužů, byl plný extrémů: nejdelší slalom na MS nebo ZOH od r. 1976 s časy delšími 1 min v každém kole, se sklony tratě 52 stupňů. V druhém kole byly branky postaveny do neobvyklé šíře, do jakéhosi cikcak slalomu, který vedoucím jezdci znemožnil předvést dlouhé měsíce trénovanou krásu, směr perfektní jízdy, útočnosti, rizika a elegance. V závodě s mnoha výpady zvítězil Rakušan Rudolf Nierlich (23.), mistr světa již v obřím slalomu; stříbro převzal Armin Bittner z NSR, bronz Marc Girardelli (Luc.). Krátké bylo dobrodružství P. Zurbriggena, již ve čtvrté bráně prvního kola z brány vyjel. Tomba sjel po břiše prakticky půl svahu a do Itálie se vrátil bez jediné medaile; spolu s ním se propadlo celé italské družstvo. M. Bireš nedokončil první kolo, Peter Jurko obsadil krásné 11. místo. Startovalo 92 závodníků, 32 klasifikováno.

SP po MS

Po rozhodnutích o mistrovských titulech se sjezdový sport vrátil k „dennímu pořádku“. Marc Girardelli a Vreni Schneiderová měli celkové vítězství ve SP téměř jisté, pozornost se proto obrátila k jednotlivým disciplínám. O třech z nich, o obřím slalomu a super obřím slalomu žen a o kombinaci mužů bylo rovněž již jasno. Zbývalo absolvovat ještě 9 závodů mužů a 8 závodů žen v zámoří, v Kanadě, USA a Japonsku.

První dva závody žen, dva sjezdy, se jely v Lake Louise v Kanadě. V obou zvítězila Michela Figiniová, vždy před Walliserovou a Gergovou. Zvítězila i v následném, posledním sjezdu soutěže, v Steamboat Springs v USA a se 176 body získala malý glóbus v královské disciplíně; za ní se zařadily M. Walliserová (Švýc.) 142 b. a M. Gergová (NSR) 91 b. Muži jeli sjezd v Aspenu v USA. Girardelli zajel druhý čas a zajistil si prvenství v klasifikaci disciplíny, malý glóbus získal v dalším, posledním závodě ve sjezdu, ve Whistler Mountain v Kanadě. Pořadí v klasifikaci sjezdu: 1. M. Girardelli (Luc.) 139 b., 2. H. Höflehner (Rak.) 112, 3. D. Mahrer (Švýc.) 102.

V Aspenu, v obřím slalomu, ještě jednou triumfoval nezmar, již 32letý Ingemar Stenmark a oslavil své rekordní 86. vítězství ve SP. V posledních dvou závodech v super obřím slalomu vybojovali prvenství: v Aspenu Švéd Lars Boerje Eriksson, ve Whistler Mountain Marc Girardelli; malý glóbus v disciplíně získal 62 body Pírmin Zurbriggen, za něj se zařadili L. B. Eriksson s 51 b. a Franck Piccard (Fr.) se 49.

Ve finálových závodech, dvou obřích slalomech a dvou slalomech v Japonsku dokázali Rakušané Rudi Nierlich a Nor Ole Christian Furuseth získat každý po dvou vítězstvích.

V posledním obřím slalomu v Šigakogenu porazil Furuseth favorizované uchazeče o malý glóbus, Zurbriggena, Nierlicha a Girardelliho a 82 body získal prvenství v klasifikaci disciplíny; další pořadí: 2. P. Zurbriggen (Švýc.) 82 b. (měl o jedno druhé místo méně než Nor), 3. R. Nierlich (Rak.) 79. Ani ve slalomu neobhájil Girardelli svou vedoucí pozici. Třetím místem v závodě se 117 body se ujal vedení v klasifikaci disciplíny Armin Bittner (NSR). Bittner je prvním závodníkem NSR, který získal malý glóbus SP; další pořadí: 2. A. Tomba (It.) 112 b., 3. M. Girardelli (Luc.) a O. Ch. Furuseth (Nor.) 106.

Ve finálových závodech žen došlo k jedinému překvapení: v obřím slalomu ve Furanu podlehla Schneiderová velmi útočně jedoucí Marii Walliserové. Byl to jediný obřím slalom sezóny, ve kterém Schneiderová ne zvítězila. V dalších třech závodech se již nedopustila sebemenší chybičky a s velkými odstupy vítězila: maximálním počtem 175 bodů získala malý glóbus v klasifikaci slalomu před Rakušankou M. Maierhoferovou (85) a Američankou T. McKinneyovou (77) a 165 body v klasifikaci obřích slalomu před Jugoslávkou M. Svetovou (106) a Švýcarkou M. Walliserovou (87).

Pořadí v celkové klasifikaci SP 1988—89

Muži: 1. M. Girardelli (Luc.) 407, 2. P. Zurbriggen (Švýc.) 309, 3. A. Tomba (It.) 189, 4. O. Ch. Furuseth (Nor.) 188, 5. M. Wasmeier (NSR) 166, 48. P. Jurko 16, 92. M. Bireš 4.

Ženy: 1. V. Schneiderová 376, 2. M. Walliserová 261, 3. M. Figiniová (všechny Švýc.) 242, 4. C. Merleová (Fr.) 206, 5. A. Wachterová (Rak.) 157, 59. L. Kebrlová 9, 62. L. Medzihradská 8, 75. L. Milanová 3.

Pohár národů 1988—89

V soutěži o PN zvítězilo družstvo Švýcarska rozdílem 243 b. před Rakouskem. Pořadí: 1. Švýcarsko 2301 (muži 955, ženy 1346), 2. Rakousko 2058 (1108, 949), 3. NSR 878 (445, 433), 4. Francie 616 (170, 446), 5. Itálie 415 (415, 0), 6. Lucembursko 407 (407, 0), 14. ČSSR 40 (20, 20).

Závěr

Ve Vailu se na medailích podílelo více zemí než tomu bylo v Crans Montaně. Vail na rozdíl od Crans Montany a Calgary také nepoznal super hvězdy. V odborném tisku bylo mnoho napsáno o „vymírání favoritů“.

Nejsilnějším celkem sezóny 1988 až 1989 bylo opět družstvo Švýcarska, na MS vybojovalo 11 medailí, 3 zlaté, 5 stříbrných a 3 bronzové, ve SP získalo největší počet 2301 bodů. Druhé místo v úspěšnosti obsadili Rakušané se 6 medaillemi (3—2—1) a 2058 b. ve SP. Na třetí příčku se zařadila NSR se 4 medaillemi (1—1—2) a 878 b. ve SP. Nejúspěšněji absolvovaly sezónu Švýcarsko, vybojovaly 5 medailí

ve Vailu a dominovaly celou sezónou ve SP; zvítězily ve 24 z 28 závodů v programu SP 1988—89.

Z jednotlivců ovládali sezónu Vreni Schneiderová (24) a Marc Girardelli (26). Schneiderová, nejspěšnější sjezdárka ve Vailu, zaznamenala 14 vítězstvími v sezóně nový rekord v historii soutěže o SP: předčila Stenmarka, který v sezóně 1978—79 zajel 13 vítězných závodů. Vybojovala nejvyšší trofej soutěže velký křišťalový glóbus a 376 body překonala 12 let starý rekord (319 b.) své krajanek Lise-Marie Morerodové. Zvítězila ve všech 7 slalomech v programu soutěže. V 23leté historii SP jen Stenmark v obřím slalomu (1978—79) a Annemarie Moserová-Prölllová ve sjezdu (1971—72) dokázali zvítězit v některé disciplíně ve všech závodech sezóny. Vybojovala 2 malé glóbusy, ve slalomu a v obřím slalomu. Vpravdě obdivuhodná bilance!

Marc Girardelli patřil ve Vailu u mnoha pozorovatelů k poraženým. Zisk jediné medaile (kombinace) byl do jisté míry zklamáním. Nejhodnotnějšího ocenění se mu dostalo ve SP: zvítězil v celkové klasifikaci soutěže, po 1985 a 1986 letos již potřetí. Zařadil se tak do řady Stenmark, Phil Mahre, Zurbriggen; jen Gustavo Thöni zvítězil čtyřikrát. Se 30 vítěznými závody ve SP se řadí blízko za Zurbriggena se 34 vítězstvími. Oba jsou jedinými závodníky SP, kteří dokázali zvítězit ve všech sjezdových disciplínách. Vedle nejvyšší trofeje vybojoval i druhou nejcenější trofej soutěže, malý glóbus ve sjezdu. Ve finálových závodech v Japonsku se mu nedařilo, ztratil vedoucí pozici jak ve slalomu, tak v obřím slalomu a v konečné klasifikaci disciplín se zařadil na 3. a 5. místo.

Úspěchy Pírmina Zurbriggena, ať chce či nechce, se měří na jeho výkonech z minulých let; dvojnásobný mistr světa 1985, dvojnásobný mistr světa 1987, olympijský vítěz 1988 a trojnásobný vítěz SP. Z Vailu odejel se stříbrnou a bronzovou medailí, ve SP zajel před MS tři závody vítězně, po MS již ani jediný. V řadách odborníků bylo velké zklamání.

Hodnocení výsledků čs. reprezentace ve sjezdovém sportu je výlučnou kompetencí trenérů, vrcholové komise a předsednictva svazu. V této souvislosti odkazují na trenérské hodnocení výsledků ve Vailu v dubnovém čísle Lyžařství. A co o uplynulé sjezdové sezóně soudí řadový fanoušek? Je škoda, že se nepodařilo ve Vailu zopakovat výsledky z Calgary; ve SP v hodnocení zemí (Pohár národů) se muži zlepšili o 2 body, ženy se, bohužel, zhoršily o 11 bodů. V letošní zimě reprezentovali dva závodníci a dvě závodnice. Neváhám říci, že vkládat odpovědnost za výsledky ve sjezdovém sportu na čtyřčlenný kolektiv, bude v přístích letech neúnosné. Nebudeme jistě nikdy mít možnost budovat sjezdová družstva po vzoru alpských zemí. Zajistit čs. sjezdářině ve svých pověst sportu dobré úrovně, budou ovšem schopny jen týmy adekvátně početné a vysoce kvalitní.

OTTO KULHÁNEK

Technika a metodika bruslení na lyžích

Bruslení na lyžích se stalo svěbytnou běžecou technikou, která se jednoznačně uplatnila ve sféře závodního běhu na lyžích a v jeho soutěžích. Spontánně byla technika bruslení přijata i širokou veřejností v oblasti rekreačního lyžování.

Každý trenér běhu na lyžích a lyžařský cvičitel se tedy s touto problematikou nutně dostává do kontaktu, čímž se obsah a rozsah trenérské a cvičitelské práce podstatně rozšířil.

Odlíšná technika odrazu, odvrátne postavení lyží, modifikovaná práce paží, jiné polohy nastavování trupu a přenašení těžiště běžce do stran, přineslo nutnost řešit techniku a metodiku jednotlivých způsobů bruslení. Prováděly se biomechanické rozboru struktury pohybu, popisy techniky z hlediska účelnosti pohybu a pochopitelně se hledaly i nejučinnější postupy v náviku techniky. Postupně vzniká racionální program výuky — metodika techniky bruslení. Výsledkem dosavadní výzkumné, trenérské a cvičitelské činnosti je zevšeobecnění uplynulé praxe a formulace struktury výuky, obsahu techniky, metodiky a z ní vyplývající terminologie v oblasti bruslení na lyžích.

V běhu na lyžích se v současné době uplatňují dvě techniky:

- Klasická technika** je charakteristická rovnoběžným postavením lyží a odrazem z plochy lyže. Vedle základních způsobů běhu, tj. běhu střídavého dvoudobého a běhu soupažného jednodobého obsahuje způsoby výstupů, způsoby sjíždění, způsoby změny směru, způsoby brzdění a způsoby zrychlování.
- Volná technika — bruslení** obsahuje všechny techniky běhu v rámci pravidel běhu na lyžích. Prakticky je však základem „bruslařský krok“, který je charakteristický odrazem z vnitřní hrany lyže šikmo postavené (v odvratu) ke směru jízdy. Bruslení v podmínkách běžecské trati nebo v terénu je uplatňováno v několika modifikacích. Bruslení na lyžích se používalo již

dříve, avšak jen v omezeném rozsahu a jen na určitých krátkých úsecích tratě, např. při startu a ve finiši. Teprve tratě upravované pomocí mechanismů, dostatečně tvrdé a široké, vytvořily základní předpoklady pro využití bruslení ve větší míře, eventuálně po celé délce trati.

Ukázalo se, že bruslení je rychlejší než běh klasickou technikou, tj. způsobem běhu, který je charakteristický odrazem z plochy lyže. Práce paží je buď střídavá nebo soupažná, zhruba ve vyrovnaném poměru co do použití při jízdě po trati nebo v terénu. Podle práce paží je pak i uplatňován v odpovídajícím poměru jednooporový nebo dvouoporový skluz.

U bruslení je odraz značně jednodušší, je veden z vnitřní hrany lyže. Skluz je prováděn důsledně po ploše lyže v jednooporovém postavení. Práce paží, odpích holemi je převážně soupažná, tedy účinnější, protože tímto způsobem se více uplatňuje práce horních končetin a trupu. Střídavá práce paží se používá jen ve velmi strmých stoupáních.

Současná technika běhu na lyžích se rozděluje na **klasickou techniku**, kde se používá dvou způsobů běhu — běh střídavý dvoudobý a běh soupažný jednodobý a **bruslení** způsobem jednostranným a oboustranným.

Bruslení na lyžích, jako nová technika běhu, se od techniky klasické odlišuje:

- skluz probíhá v jednooporovém postavení na lyži v odvratu po její ploše,
- odraz se provádí z vnitřní hrany odrazové lyže, která je v odvrátne postavení, tj. směřuje šikmo vpřed pod úhlem 20° až 30° od směru pohybu,
- odrazová lyže je při odrazu neustále ve skluzu, nedochází k jejímu zastavení,
- práce paží, odpích holemi je převážně soupažná, tedy účinnější, může být i střídavá,
- impuls síly je větší, odvíjení odrazu je po delší dráze a tím i pů-

sobnost svalové síly dolních končetin je delší,

- efektivita odrazu není limitována mazáním lyží pro odraz, lyže jsou bez stoupacích vosků, tedy určitého brzdivého elementu, skluznice lyže je upravována a mazána parafíny pouze pro co nejdokonalejší skluz.

Základní pohybové prvky bruslařského kroku:

- Příprava na odraz (základní postavení)
- Boční odraz z vnitřní hrany lyže
- Přenašení váhy těla (těžiště) přes osu směru jízdy na skluzovou lyži v odvratu
- Skluz v jednooporovém postavení na ploše lyže v odvratu
- Práce paží, odpích holemi
- Přenos paží a dolní končetiny do základního postavení

Průběh pohybu při bruslení

- z pokrčené odrazové nohy se odrazíme ve směru výpadu odvrácené lyže, přičemž odraz se uskutečňuje z vnitřní hrany odrazové lyže,
- odvrácenou lyži klademe na sníh, přeneseme na ni váhu těla a provádíme skluz jen po jedné lyži po její ploše,
- stojná noha se při dokočení skluzu pokrčuje, těžiště těla se snižuje a pohybuje se vpřed, nastává překlopení lyže z plochy na vnitřní hranu a k odrazu z ní,
- po skončení odrazu se odrazová noha připojuje k noze stojné a po přinožení — lyže přitom zůstává nad sněhem, špičkou vytočena do nového odvratu — se opět připravuje k dalšímu kroku,
- odraz probíhá do napnuté dolní končetiny, váha těla se přenáší na odvrácenou lyži do skluzu,
- pohyby paží, odpích holemi jsou dynamické, mohutné a po dlouhé dráze, snížený postoj (nastavení trupu) umožňuje lepší působení na hole, pod výhodnějším úhlem,
- odpích soupaž začíná současně s odrazem nohy, případně o něco později a končí přenesením váhy těla na skluznou odvrácenou lyži.

Způsoby bruslení

JEDNOSTRANNÉ BRUSLENÍ s odpichem soupaž (Siitonenův krok)

OBOUSTRANNÉ BRUSLENÍ (skating)

Oboustranné bruslení jednodobé s odpichem soupaž

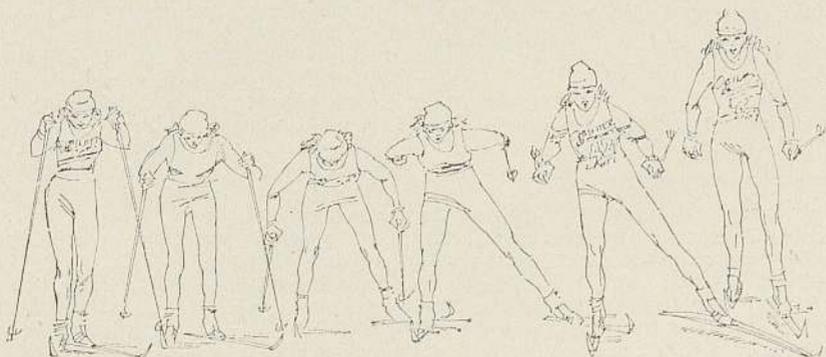
Oboustranné bruslení dvoudobé s odpichem soupaž

Oboustranné bruslení střídavé se střídavou prací paží

Oboustranné bruslení prosté bez odpichu holemi

Jednostranné bruslení

Při jednostranném bruslení na jeden odraz nohy připadá jeden soupažný odpích holemi. Odraz se provádí opakovaně jednou končetinou.

Oboustranné bruslení jednodobé

Skluzová lyže jede ve stopě a váha těla zůstává převážně na ní. Důležité je postavení odrazové nohy před odrazem. Musí být blízko stejné nohy špičkou vytočena vně stopy, tzn., že pata odlehčené nohy je za patou stejné nohy. Lyže přitom zůstává nad sněhem. Odraz se provádí z vnitřní hrany lyže v odvratu, na kterou se přenáší jen část váhy těla. Odraz probíhá v dvouoporovém postavení. Důležité je postavení bérce odrazové končetiny vůči podložce.

Nastavení úhlu odvratu odrazové lyže je již v přípravě na odraz v základním postavení. Odrazová lyže od brusluje po vnitřní hraně od samého začátku odrazu.

Odraz nohy a odpích holemi probíhá současně. Směřuje do běžecké stopy s úplným přenosem těžiště bérce nad skluzovou lyží a do přepadu. Těsně po odrazu je odrazová končetina natažena ve všech kloubech, lyže je nad sněhem.

Skluz probíhá v jednooporovém postavení na jedné noze, na kterou je plně přenesena váha těla.

Jednostranné bruslení se využívá tam, kde je vyjetá stopa, ve které jede skluzová lyže. Používá se na rychlém sněhu na rovinách, v mírných sjezdech a stoupáních. Slouží i jako způsob odpočinkový.

Opakované odrazy jednou končetinou vedou k extrémnímu zatížení skluzové končetiny a proto je nutno v určitých časových úsecích střídát končetiny pro odraz a skluz.

Oboustranné bruslení jednodobé

Tento způsob je z hlediska návčívku a charakteristikou pohybové struktury **způsobem základním**. Obsahuje pohybové prvky, které se uplatňují i v dalších způsobech a jsou vlastně jeho modifikacemi.

U oboustranného bruslení jednodobého připadá na každý odraz nohy jeden soupažný odpích holemi.

Odraz vychází ze základního postavení, pata odlehčené nohy je za patou nohy stejné, váha těla je plně na odrazové lyži šikmo postavené ve směru jízdy v odvratu. Odlehčená lyže je přinožena k noze odrazové, přičemž je nad sněhem špičkou vytočena do odvratu.

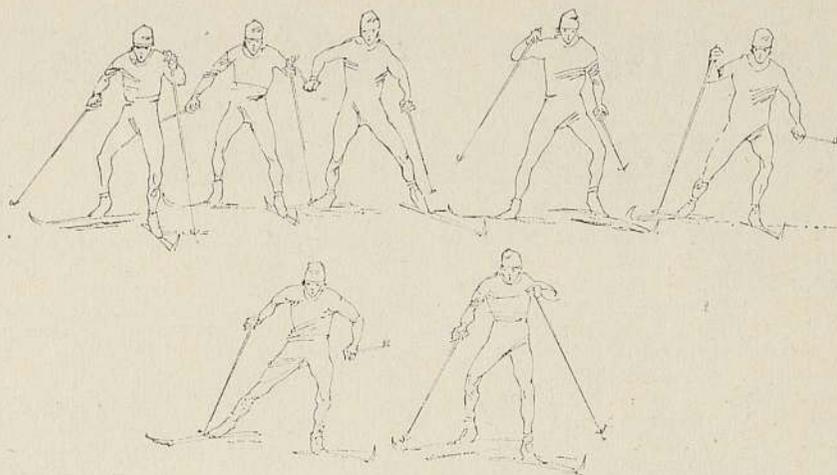
Boční odraz je proveden z vnitřní hrany lyže. Důležité je správné nastavení úhlu bérce odrazové končetiny vůči podložce.

Odraz začíná z pokrčené odrazové končetiny ve směru výpadu odvrácené lyže skluzové a končí napnutím ve všech kloubech. Následně je přenesena váha těla na druhou odvrácenou lyži do skluzu na její plochu.

Skluz je uskutečňován v důsledném jednooporovém postavení po ploše lyže v dynamické rovnováze, v přepadu.

Těžiště těla je střídavě přemisťováno ze strany na stranu, jeho dráha má esovitý tvar.

Soupažná práce, odpích holemi probíhá ve velkém rozsahu do krajních poloh. Začíná současně, případně

Oboustranné bruslení střídavě

o něco později s odrazem nohou a končí přenesením váhy těla na skluzovou lyži, trup je pro lepší práci paží mírně předkloněn.

Uplatnění tohoto způsobu bruslení jako běhu na trati vyžaduje dobrou fyzickou připravenost. Používá se na rovinách, v mírných stoupáních a při přechodech z roviny do sjezdu.

Oboustranné bruslení dvoudobé

U oboustranného bruslení dvoudobého s odpichem soupaž připadají na jeden soupažný odpích dva odrazy a skluzy dolními končetinami.

Tento způsob bruslení vyžaduje vyšší frekvenci pohybu, skluzy jsou kratší, postoj je celkově vyšší.

Nohy jsou v základním postavení, více od sebe, úhel odvratu je větší.

Zásady odrazu jsou stejné jako u bruslení oboustranného jednodobého. Změna postavení lyže z plochy na hranu a zpět je rychlejší. Ve dvou za sebou následujících odrazech se projevuje určitá asymetrie co do síly odrazů a délky následných skluzů. Obvykle první ze dvou odrazů je mohutnější a další, druhý kratší.

Práce paží, odpích holemi jsou rovněž nesouměrné. Po přenesení váhy ve skluzu dokončuje souhlasná paže odpích dříve. Paže na straně končetiny právě odlehčené je výše a vytočena vpřed se souhlasným natočením trupu. Hůl této paže je svisle k podložce, druhá je mírně šikmo od těla vzad.

Oboustranné bruslení střídavě

Oboustranné bruslení střídavě je bruslení se střídavou prací paží. Na každý odraz nohy připadá jeden odpích souhlasnou paží.

Použití bruslení střídavého ve strmých stoupáních vyžaduje v přípravě na odraz široké postavení chodidel. S tím souvisí i postavení většího odvratu lyží. Čím je stoupání strmější,

tím musí být i úhel odvratu lyží větší.

Střídavá práce paží musí být sladěna s odrazy nohou. Z hlediska koordinace jde o stejnostrannou práci souhlasné paže a dolní končetiny.

Nejdůležitější část odpichu holemi je za tělem, poslední impuls dává zápestí tlakem do poutka hole.

Koordinace stejnostranné práce paže a dolní končetiny je poměrně obtížná a vyžaduje pečlivý návčív v přiměřeném stoupání.

Tento způsob se používá ve velmi strmých stoupáních, při pomalé rychlosti nebo při únavě. Je méně efektivní než ostatní způsoby bruslení.

Oboustranné bruslení prosté

Oboustranné bruslení prosté je bruslení bez odpichu holemi. Provádí se ve sníženém nebo i vzpřímeném postoji podle toho jsou-li paže fixovány u těla nebo vyžadují-li pohyb dolních končetin.

Odrazová končetina je více pokrčena a úhel bérce s podložkou je menší. Bruslení prosté vyžaduje mohutný a důsledný odraz z vnitřní hrany, protože pohyb vpřed není podporován odpichem holei. Po odrazu se snažíme o dlouhý skluz přesně na ploše lyže.

U oboustranného bruslení prostého platí všechny zásady pro odraz a skluz jako u oboustranného bruslení jednodobého. Je to vlastně jeho přímá modifikace bez práce paží a odpichu holemi.

Tento způsob vyžaduje dokonale zvládnutou rovnováhu v jždě ve skluzu na jedné lyži. Snížený postoj klade velké nároky na statickou svalovou sílu dolních končetin. Je tedy technicky i fyzicky velmi náročný. Používá se na rovině nebo z mírného klesání.

U prostého bruslení se uplatňuje rozdílná poloha paží, buď jsou fixovány v nízkém postoji, nebo doprovázejí pohyb dolních končetin a trupu bérce.

[Pokračování]

PhDr. FRANTIŠEK DVOŘÁK, CSc.
FTVS — odd. lyžování

Světové poháry

SJEZDOVÉ DISCIPLÍNY MUŽI

Thredbo, Austrálie 12. 8. slalom (převýšení 205 m, v prvním kole 74, ve druhém 72 branek): 1. Bittner (NSR) 2:01,93 (1:02,52 a 59,41), 2. Furuseth (Nor.) — 0,31 (1:03,65 a 58,59), 3. Gstrein — 0,42 (1:02,98 a 59,37), 4. Stangassinger (oba Rak.) — 0,87 (1:03,20 a 59,60), 5. Girardelli (Luc.) — 0,88 (1:03,32 a 59,49), 6. Grigis (It.) — 1,63 (1:04,19 a 59,37), 7. Zurbriggen (Švýc.) — 1,84, 8. Mader (Rak.) — 1,93, 9. Accola (Švýc.) — 2,35, 10. Roth (NSR) — 2,70, 11. Gerosa (It.) — 2,93, 12. Ormsby (USA) — 3,06, 13. Okabe (Jap.) — 3,31, 14. Pramotton (It.) — 3,56, 15. Nierlich (Rak.) — 3,83.

13. 8. obří slalom (převýšení 390 m, v prvním kole 50, ve druhém 53 branek): 1. Eriksson (Švéd.) 2:29,80 (1:14,49 a 1:15,31), 2. Furuseth — 0,25 (1:14,44 a 1:15,61), 3. Mader — 0,37 (1:13,90 a 1:16,27), 4. Girardelli — 0,39 (1:13,12 a 1:17,7), 5. Tomba (It.) — 0,42 (1:13,73 a 1:16,49), 6. Zurbriggen — 0,69 (1:13,97 a 1:16,52), 7. Gaidet (Fr.) — 0,93, 8. Mayer (Rak.) — 1,25, 9. Bittner — 1,27, 10. Stuffer (NSR) — 1,34, 11. Roth — 1,46, 12. Piccard (Fr.) — 1,62, 13. Strolz (Rak.) — 1,78, 14. Knöri — 1,99, 15. Pieren (oba Švýc.) — 2,14.

ŽENY

Las Lenas, Argentína 8. 8. sjezd (délka tratě 2162 m, převýšení 550 m): 1. Gergová (NSR) 1:30,48, 2. Zellerová (Švýc.) — 0,75, 3. Wallingerová (Rak.) — 0,99, 4. Figiniová — 1,01, 5. Walliserová (obě Švýc.) — 1,14, 6. Merleová (Fr.) — 1,16, 7. Mösenlechnerová (NSR) — 1,70, 8. Sadlederová — 1,77, 9. Kronbergerová (obě Rak.) — 1,82, 10. Dedlerová (NSR) — 1,99, 11. Gintherová — 2,02, 12. Schusterová (obě Rak.) — 2,04, 13. Emonetová — 2,09, 14. Chedalová (obě Fr.) — 2,13, 15. Larocheová (Kan.) — 2,21.

9. 8. superobří slalom (délka tratě 1787 m, převýšení 465 m): 1. Wachterová (Rak.) 1:19,50, 2. Chedalová — 0,93, 3. Kronbergerová — 0,95, 4. Quittetová (Fr.) a Mösenlechnerová obě — 1,17, 6. Figiniová — 1,18, 7. Compagnoniová (It.) — 1,35, 8. Dedlerová — 1,40, 9. Thysová (USA) — 1,64, 10. Gergová — 2,05, 11. Wallingerová — 2,06, 12. Merleová — 2,17, 13. Schneiderová — 2,30, 14. Zurbriggenová (obě Švýc.) — 2,31, 15. Terzianová (USA) — 2,62.

SKOKANI NA UMĚLÉ HMOTĚ

Titovo Velenje, Jugoslávie 1. 7. P 60 m: 1. Podzimek 216,6 (74,5 a 76), 2. Zupan (Jug.) 213,8 (73 a 73), 3. Wiegele (Rak.) 206,6 (73 a 72,5), 4. Hauswirth (Švýc.) 205,9 (73 a 72), 5. Teješ (Jug.) 204,5 (70,5 a 73,5), 6. Sambugaro (It.) 201,4 (71 a 71,5), 7. Lotrič (Jug.) 201,3 (69 a 72), 8. Polák 200,4 (71 a 69), 9. Lunardi (It.) 199,9 (71,5 a 71), 10. Lehman (Švýc.) 198,9 (71 a 71,5). — 21. Vaško 185,2 (66 a 68,5), 22. Porty 183,3 (66 a 67,5), 23. Daněk 183,1 (65 a 68), 25. Kovač 177,5

(64,5 a 64,5), 42. Soldát 157,0, 52. T. Ploc 68,1, 66. Kučera 58,6, 87. Viktorin 44,7.

Bischofsgrün, NSR, 2. 7. P. 49 m: 1. Bauer 218,6 (59 a 59,5), 2. Herrmann (oba NSR) 215,4 (59 a 60), 3. Malec 214,6 (58 a 60,5), Göllner 211,7 (58 a 59), 5. Winterhalder (oba NSR) 210,9 (57 a 59), 6. Dolar (Jug.) 209,0 (56,5 a 58,5).

Závod mládeže: 1. Sudek 205,0 (57 a 58), 2. Kukačka 204,5 (57,5 a 57,5), 3. Schulz (NSR) 203,0 (57,5 a 57,5). — 6. Reichl 188,1 (54 a 54,5).

Berchtesgaden, NSR, 6. 8. P 70 m: 1. Schuster 237,9 (94 a 95), 2. Felder (oba Rak.) 229,4 (95 a 89), 3. Ploc 223,1 (91 a 90), 4. Vettori (Rak.) 220,4 (93 a 86), 5. Klausner 219,3 (90 a 88), 6. Bauer (oba NSR) 217,3 (93 a 85), 7. Dluhoš 215,7 (90 a 87), 8. Debelak (Jug.) 214,8 (89 a 89), 9. Stranner (Rak.) 213,1 (89 a 87), 10. Tepeš (Jug.) 213,1 (89 a 87). — 50. Jež 167,9 (76 a 78).

Premanon - Les Rousses, Francie 13. 8. P 69 m: 1. Jež 114,4 (77), 2. Mollard (Fr.) 108,0 (73,5), 3. Hauswirth (Švýc.) 107,5 (73,5), 4. Petek (Jug.) 106,5 (73,5), 5. Treves (Fr.) 106,3 (73), 6. Müller (Rak.) 104,7 (74). — 12. Parma 99,7 (69), 22. Dluhoš 91,0 (76). Skákalo se jen jedno kolo. — Soutěž zemi: 1. ČSSR 324,0,

2. Španělsko 281,4, 3. Rakousko 279,4. **Hinterzarten, NSR**, 26. 8. P 70 m: 1. Jež 219,0 (90 a 85), 2. Dufner (NSR) 215,5 (91 a 89), 3. Normann 208,4 (84,5 a 87,5), 4. Nordgren (oba Švéd.) 208,2 (88 a 83), 5. Pertile (It.) 206,8 (86 a 83).

27. 8. P 70 m: 1. Kuttin (Rak.) 224,6 (89 a 89), 2. Thoma (NSR) 221,1 (90 a 85,5), 3. Weissflog (NDR) 216,0 (86,5 a 86), 4. Jež 208,2 (84 a 84,5), 5. Vettori (Rak.) 207,6 (85 a 82), 6. Dluhoš 207,4 (85 a 82), 7. Hakala (Fin.) 206,5 (86 a 84), 8. Boklöv (Švéd.) 204,4 (84 a 85,5), 9. Felder (Rak.) 204,1 (85,5 a 82,5), 10. Lehmann (Švýc.) 203,2 (81 a 85). — 12. Parma 202,4 (84,5 a 80), 21. Sakala 195,0 (82 a 80,5), 28. Švagerko 192,9 (81 a 81), 45. Podzimek 174,8 (80,5 a 71), 50. Ploc 153,4 (82 a 60).

Velká cena Frenštátu, GP 89, 9. 9.: 1. Švagerko 216,3 (89,5 a 84,5), 2. Sakala 212,2 (90,5 a 83), 3. Ploc 211,9 (91,5 a 80,5), 4. Župan (Jug.) 208,5 (86 a 84), 5. Weissflog (NDR) 208,3 (85,5 a 83,5), 6. Jež 205,7 (84,5 a 84), 7. Jim Holland (USA) 205,5 (88 a 82), 8. Neulandtner (Rak.) 203,1 (86 a 79,5), 9. Parma 201,2 (83 a 80,5), 10. Vaško 200,9 (85,5 a 79), 11. Dluhoš 197,7 (81,5 a 82), 12. Richards (Kan.) 196,3 (84,5 a 82), 13. Daněk 192,7 (83,5 a 77,5).

Majstrovstvá sveta na trávě

V dnech 28. augusta až 3. septembra konali sa v Kindbergu v Rakúsku (Steiermark) 6. majstrovstvá sveta v lyžovaní na trávě. Pretože pred dvomi rokmi sa MS na trávě konali v Japonsku a ich usporiadanie bolo úspešné, nechceli pozadu zostať aj rakúski organizátori, ktorí mali na prípravu MS len jeden rok, pretože pôvodní usporiadatelia Taliani od tohoto ustúpili.

Hneď v úvode treba povedať, že rakúski organizátori pripravám venovali veľa času a pripravili ich na vysokej organizačnej a technickej úrovni. MS boli spoločensko-kultúrne-sportovou udalosťou nielen päťtisícového mestečka Kindbergu, ale aj spolkovéj zeme Štajerska, ba celého Rakúska, čoho výrazom bola osobná účasť predsedu zemskej vlády dr. Krajnera na otvorení týchto MS a ministerky školstva, kultúry a telovýchovy Havlíčkovej na záverečnej časti.

Slávnostné otvorenie, zakončenie a ceremonial rozdeľovania cien, ktoré sa konali na námestí v Kindbergu, sa konali za veľkej účasti obecnstva a divákov a boli výrazom radosti z konania tohto veľkého podujatia v miestach. K perfektnému organizačnému zabezpečeniu nechýbali dobre vybavené kancelárie, tlačové stredisko, osobitná miestnosť pre čestných hostí, miestnosť pre zasadnutie vedúcich družstiev a pre poradu komisie FIS pre lyžovanie na trávě.

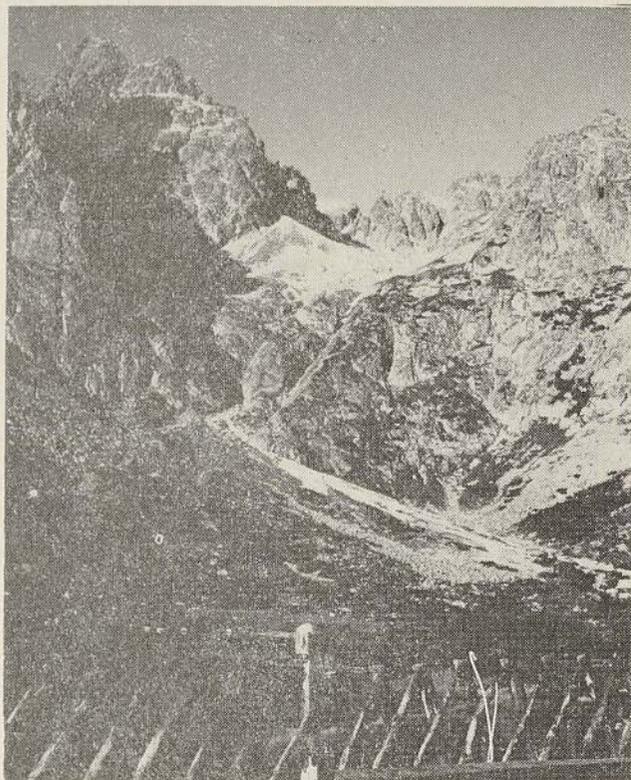
MS sa zúčastnilo 12 štátov vto aj

„exotické“ krajiny Japonsko, Austrália, Tajvan. Zo socialistických štátov Poľsko, Maďarsko a Československo. Tón MS udávali silné štáty NSR, Rakúsko, Taliansko, ale aj Francúzsko a Švajčiarsko.

Technicky boli MS usporiadané tiež na vysokej úrovni, aj keď v príprave a tréningoch nepriala počasie, keďže niekoľko dní na tratiach výdatne pršalo. Preteky v Super-G, obrovskom slalome mužov i žien mali už pekné počasie, pršalo však opäť v nedeľu 3. septembra pri oboch kolách slalomov mužov a žien. Vtedy boli aj ťažké podmienky najmä pre pretekárov, ktorí štartovali s vyššími číslami. Rakúska televízia vysielala každý večer záznamy a v nedeľu MS aj priamo prenášala (vždy prvých 15 pretekárov a pretekárk). Na MS sa prihlásilo vyše 80 pretekárov a skoro 30 žien.

Majstrovstiev sveta sa zúčastnilo aj 6 pretekárov a 1 pretekárka z ČSSR. Tých nadšení vyznávači lyžovania na trávě si pobytové výlohy hradili sami, pretože zatiaľ v ČSTV lyžovanie na trávě a akrobatické lyžovanie sa vykonáva len na úrovni národných lyžiarskych zväzov. Zaslúžili by si iste už jak „federálne zastrešenie“ vzhľadom na vzrastajúcu popularitu týchto športov. Najlepšie umiestnenie dosiahli naši pretekári v kombinácii: Ondrejková 8., Lubomír Masár 16., aj keď ide o umiestnenie v druhej polovici štartovných miest.

6. majstrovstvá sveta v lyžovaní na trávě v Kindbergu boli veľmi úspešné a znamenali veľkú propagáciu tohto športu vo svete. **JÁN MRÁZ** predstaviteľ FIS na MS

Na letním sněhu

Lyžování, to znamená sníh, buď čerstvě padlý prašan, nebo taky tvrdou krustu, rozmoklou břečku, nebo led sluncem mnohokrát přestavěný. Ale hlavně sníh, který seslala na zem příroda a který dosud žádná umělá hmota nedokázala plně nahradit. Ideální skluz a cit pro sníh pod lyžemi se naučíš zase jenom na sněhu. To tvrdí zkušený lyžaři a není důvod jim nevěřit.

Jenomže žijeme ve střední Evropě, pořádné sněhové nádlky se nám v posledních letech pomalu nedostává ani v zimě. Co si tedy má počít lyžař, který nemá možnost využívat letní přípravy na alpských ledovcích? Takových je naprostá většina! Zdánlivě nezbývá nic jiného, než upírat zraky k nebi a od dubna do listopadu netrpělivě čekat na sníh.

A přesto existuje v naší zemi jedno místo, malé a skromné, kde sníh po celý rok pokrývá kamenitou zem — Velká zmrzlá dolina ve Vysokých Tatrách. Malý „ledoveček“, letní útočiště nadějí, několik minut pochodu od známé Brnčálové chaty, která stejnou měrou vábí taky horolezce. (Odtud se vychází k nejvyšší stěně našich hor, téměř devět set metrů vysoké stěně Malého Kežmarského štítu.)

Jsmo na dolním okraji tohoto našeho malého ledovce a hovoříme s Gabrielem Jamnickým, trenérem mládeže Slávie Gymnázium Kežmarok. Gabo uděluje poslední pokyny před tréninkem. Přestože jeho svěřenci museli absolvovat prudký výstup s těžkou lyžařskou výstrojí na zádech, panuje mezi nimi doslova slunečná nálada.

Jamnický: „Jezdíme sem pětkrát za léto, vždy na týden a lyžujeme i v době, kdy to jinde není možné. Ledovec le-

tos není velký. Horní partie pod Baranními rohy je přerušena kamenitou sutí, ale pořád je lepší lyžovat tady než na umělé hmotě.“

Táhnout sem každý den z Brnčálky všechnu výstroj a večer zase zpátky? Nedalo by se to tady někde uložit? Ušetřila by se dřina i více času by zbylo na trénink.

Jamnický: „Je to už několik let, chtěli jsme postavit mezi balvany malý přístřešek, aby se do něj vešlo jen to nejnnutnější a nejtěžší — lyže a boty. Případně, že by tu mohli dva až tři lidé přespat a trénovat už hned po svítání. Postavili jsme dokonce základy, rodiče mladých lyžařů obětovali tehdy dovolenou a nosili sem z údolí potřebný materiál. Šla však tudy na túru jedna novinářka z Bratislavy. Viděla v těch místech pracovní ruch a nastala obrovská kampaň na ochranu přírody.“

Vy jste tady chtěli ničit přírodu, ptali jsme se.

„Chtěli jsme postavit ten přístřešek tak, že by tři jeho stěny tvořily velké balvany, které tu tak navršila příroda. Stačilo pouze dotvořit čtvrtou stěnu. Objekt by určitě okolní přírodu nerušil.“

Ta je ovšem nádherná a kdo má hory rád, ocení nádherné výhledy Medenou dolinou k Lomnickému štítu nebo na druhou stranu k štítu Čiernému, jehož masiv dělí Velkou zmrzlou dolinu od Malé zmrzlé doliny. Nevede tudy žádná turistická cesta, potkáte tu jen horolezce a lyžaře. Žádné odpadky, žádné obaly od sušenek či pohozené plechovky, jaké na jiných místech „zdobí“ turistické chodníčky i dna tatranských ples. Sportovci si umějí vážit přírody, umějí se v ní pohybovat.

„Vypravila se sem tehdy zvláštní komise, aby posoudila vhodnost našeho projektu. Když přišli poprvé, nemohli v těchto obrovských kamenných prostorách „chaloupku“ ani najít. Teprve na druhý pokus s naším průvodcem byli úspěšní. Přístřešek nám však přesto nedovolili dostat.“

A tak, když vidíme, jak na jedné straně přivaly turistů bezohledně ničí měkkou půdu tatranských chodníčků, zde by se mělo — podle našeho názoru — poněkud rozlišovat.

„Ve Velké zmrzlé dolině se taky každoročně pořádá letní mezinárodní závod ve slalomu. Konalo se zde asi patnáct ročníků. V létě vítané zpestření přípravy. Přijížděli sem zahraniční závodníci z osmi zemí. Tento závod se taky už nesmí konat.“

V hovoru s Gabem Jamnickým však jdeme ještě trochu dál.

„Měli jsme u nás v Kežmarku vytvořený dobrý systém, který fungoval do té doby, než došlo k přerozdělení sportovních škol. Sportovci, kteří vyšli před léty z našeho gymnázia, se uplatnili nejen ve sportu, ale později i v praktickém životě. Mnozí z nich vystudovali vysokou školu. Příklad za všechny: Jana Soltýsová-Ganterová, vítězka Světového poháru a inženýrka ekonomie. Měli jsme nejlepší lyžařskou mládež na Slovensku. Dnes je většina mladých soustředěna do větších měst. (Zastihl jsem v Tatrách například studenty sportovní školy z Banské Bystrice.) Jenom ty náklady na cestovné! Podstatně se nám zkrátila roční dotace od SÚV ČSTV. Nyní musíme vystačit s částkou desetkrát menší a bez pomoci a nadšení rodičů by pokračovat v práci vůbec nešlo.“

Můžeme dodat, že loňské třetí místo v soutěži družstev Slovenského poháru bylo pro studenty z Kežmarku jistě povzbuzením do další závodní činnosti.

MANFRED STRNAD

Krakonošův běh!

Třetí veřejná lyžařská padesátka, kterou pořádá Spartak Vrchlabí za spolupráce Inářských podniků, se bude konat v sobotu 17. února 1990! Start ve Vrchlabí. Trať mužů měří 50 km, žen 25 km, běží se volnou technikou. Trať vás zavedou nejen na známá místa Krkonoš, ale i na nově vzniklé běžecké tratě v okolí Vrchlabí. Přihlášky a informace: Ladislav Pilař, lyž. odd. Autoškoda, 543 01 Vrchlabí. Těšíme se na vaši účast!

Testy před sezónou

SDRUŽENÁŘI: Z minulé sezóny našich sdruženářů připomeňme 5. místo Miroslava Kopala a 6. místo družstva na mistrovství světa v Lahti. V dosavadním trendu by chtěli sdruženáři pokračovat a tomuto cíli je podřízen i plán jejich přípravy. Zatím tento plán proběhl (včetně účasti na ledovci na Dachsteinu) podle představ trenérů Ladislava Seidla a Tomáše Kučery. Určité problémy byly pouze se zdravotním stavem Radomíra Skopka, Jaroslava Kerdy a Miroslava Kopala. (Ladislav Petráš z osobních důvodů ukončil závodní činnost.)

Součástí nového diagnostického subsystému v závodě sdruženém, který je v právě probíhající olympijském cyklu zabezpečován laboratoří vrcholového sportu Univerzity Palackého v Olomouci, jsou i centrální výkonnostní testy. Letos, vzhledem k tomu, že není žádná významná vrcholová světová soutěž, probíhal test jenom jeden (místo původních dvou). Uskutečnil se na atletickém stadionu v Rožnově pod Radhoštěm. Vlastní náplň výkonnostních testů byla zaměřena na postihnout úroveň vytrvalostních a silově-vytrvalostních pohybových schopností. Současně nové tendence v oblasti sportovního tréninku a samotný vývoj vlastní disciplíny (nová soutěž sprint) si vyžádaly úpravu skladby testů a upřesnění metodiky jednotlivých testových položek. Šlo o tyto položky: Běh na 100 m, běh na 800 m, shyby, leh-seď (v 1 min na lavičce o sklonu 30°), běh na 3900 m (na silnici do mírného kopce). Výsledek každé disciplíny se převáděl na testové body a jejich celkový souhrn vytvořil pořadí závodníků. Přinášíme tabulku jednotlivých výkonů podle pořadí v kategoriích seniorů a juniorů (junior Radek Skopek je zařazen do družstva seniorů). Po jménu následují výkony v těchto položkách: 100 m, 800 m, shyby, leh-seď, běh, 3900 m a celkové body.

Seniori

1. František Repka [12,95 — 2:05,85 — 14 — 44 — 41 — 17:54,0] 61,53
2. Vladimír Repka [12,24 — 2:03,80 — 12 — 38 — 34 — 19:12,0] 57,20
3. Michal Pustějovský [12,60 — 2:08,86 — 16 — 37 — 36 — 19:24,0] 55,72
4. Peter Vrbíčan [12,60 — 2:08,18 — 14 — 38 — 33 — 19:55,0] 53,67
5. Josef Kovařík [13,00 — 2:11,34 — 15 — 36 — 33 — 19:04,0] 51,66
6. František Máka [12,89 — 2:10,10 — 11 — 38 — 35 — 20:16,0] 49,97
7. Miroslav Kopal [13,00 — 2:21,02 — 16 — 42 — 35 — 21:20,0] 49,22
8. Radek Skopek [12,75 — 2:17,95 — 6 — 37 — 23 — 20:40,0] 41,12

Juniori

1. Rostislav Kraus 49,65, 2. Josef Kečka 48,45, 3. Martin Nedvěd 48,40, 4. Michal Giacko 48,23, 5. David Salaba 35,18.

**PaedDr. JAROSLAV LUŇÁK
VLADIMÍR SEIDL**

BĚŽCI: Koncem srpna se sešli v Novém Městě na Moravě lyžaři-běžci, reprezentanti a další běžci ze středisek vrcholového sportu k testům fyzické připravenosti. Teploměr u vchodu Ski-hotelu ukazoval osm stupňů a nedaleké tenisové kurty nebyly pro hustou clonu deště chvílemi ani vidět. Ladislav Švanda, Luboš Buchta, Václav Korunka, Pavel Benc, Radim Nyč, Martin Petrásek a další. Korunka a Nyč stávali jen v roli diváků, protože je trápila drobná zranění. Na Harusův vrch se běželo nejpříjemší a nejpříkřejší cestou. Od úpatí na vrchol měří trať 750 metrů a každý ji musí v desetiminutových intervalech zdat pětkrát. Testy pak doplňovala třetí den prověrka obecné vytrvalosti, terénní běh na 20 kilometrů. Běh na 500 metrů: 1. Jebavý, 2. Karlík, 3. Petrásek. Kolečkové lyže — soupaž: 1. Benc, 2. Buchta, 3. Švanda. Přespolní běh na 20 km: 1. Švanda 1:06,22, 2. Jebavý —9, 3. Lisičan —56, 4. Teplý —58, 5. Benc —1:27. Výběh na Harusův vrch (5X 700 m): 1.—2. Teplý a Švanda, oba 17:11,0, 3. Benc —21, 4. Majliš —28, 5. Jebavý —32. Běh na 1500 m na dráze: 1. Jebavý 4:05,4, 2. Karlík —3,8, 3. Petrásek —5,1, 4. Švanda —5,8, 5. Teplý —8,5.

-ERB-

● **V POLOVINĚ SRPNA** se vrátila **REPREZENTAČNÍ DRUŽSTVA** běžců, běžkyň a sdruženářů z dvanáctidenního rehabilitačního pobytu v Jugoslávii. Všechny tři kolektivy se u moře v Makarské tvrdě připravovaly na novou sezónu. Na programu byly ranní výběhy, jízda na kolečkových lyžích, plavání, tenis a kolektivní hry. Kromě několika drobných oděrek a puchýřů bylo jediným stínem zranění Pravečkové. Poslední den pobytu upadla na kolečkových lyžích v prudkém sjezdu a utrpěla bolestivé odřeniny. Po návratu se lyžaři připravovali individuálně ve svých oddílech. Koncem měsíce srpna odcestovali k tréninku na ledovcový sněžný do Rakouska na Dachstein.

● **SOUČÁSTI** sportovního areálu v **NĚMČICKÁCH** na Břeclavsku je i lyžařský svah. Aby jeho využití bylo maximální, zakoupila zdejší tělovýchovná jednota Sokol umělou hmotu, kterou na svah položila. Nyní svah také pronajímá pro lyžování na trávě.

● **25 KILOMETRŮ** od jihomoravské metropole a patnáct minut z centra Tišnova, se v kdysi samostatné obci **PŘEDKLÁŠTĚŘI** na brilantně upraveném kopci na Klínku nejen lyžovalo, ale i závodilo na trávě. Obětavý pořadatel ze Sokola Tišnov II zde pro téměř osmdesát závodníků sedmi kategorií organizovali **PŘEBOR ČSR** a zároveň boj o pohár Porta Coeli. V něm se mohli účastnit také závodníci ze Slovenska i skvělý Maďar Etre Tóth, exmistr Evropy v juniorské kategorii. Ten byl opravdu vynikající. Vyhrál tři disciplíny a samozřejmě i kombinaci. Byl středem zájmu i vzorem mimo jiné i pro benjamínka závodu, sedmiletou Silvíi Hladíkovou z místního Sokola. O plných 31 roků více má Václav Kuneš, nejen nejstarší, ale také jako tišnovská jednička jeden z nejlepších závodníků. V superobřím i obřím slalomu skončil hned za skvělým Maďarem. Ve slalomu však vypadl.

-ERB-

● **V BREITENBERGU (NSR)** dosáhli nečekaně dobrých výsledků mladí skokani MEZ Frenštát. Na můstku K 75 s umělou hmotou s norskou keramickou nájezdovou stopou zvítězil v sobotu 16. září v kategorii ročník 1975 Roman Myslikovjan výkonem 186,4 b. (69 a 66). V kategorii 1971—72 byl Tomáš Bartoš třetí: 193,4 (67,5 a 68,5). V neděli 17. září před více než 6 tisíci diváky zvítězil v konkurenci 32 nejlepších juniorů z NSR, Itálie, Jugoslávie a Rakouska s převahou Tomáš Bartoš ziskem 221 bodů, když v prvním kole pokořil kritický bod můstku skokem 76 m a v druhém kole dosáhl nejdelšího skoku 74 m.

-JS-

● **V POLOČASE** přípravy skokanů na novou sezónu tvrdí jejich nový trenér Rudolf Höhn, že se snad nebudou opakovat loňské potíže s materiálním zabezpečením. Spolupráce byla navázána s Fischerem. S výjimkou Malce (Atomic) už na lyžích této firmy naši skokani skákali poté, co Kneissl skončil s jejich výrobou a Elan skočky vyrábět nechtěl. Předpokládá se, že reprezentanti budou oblékat kombinézy firmy Meinger. Potíže se očekávají jen s obutím, protože Adidas omezuje výrobu skokanových bot.

Václav Raban - 80

Bývalý všestranný sportovec a dlouholetý tělovýchovný funkcionář Václav Raban, stále činný v STK, oslavil v plné svěžesti 22. září již 80. narozeniny. Nositel státního vyznamenání Za zásluhy o výstavbu, Tyršovy medaile a Veřejného uznání za zásluhy o rozvoj čs. tělovýchovy všech tří stupňů má velké zásluhy na rozvoji a dobré organizaci pražského lyžování, jehož byl dvanáct let předsedou. Zakládající člen TJ Slovan Praha Zdravotník má zásluhu na založení Ligy dálkových běhů VSL ČUV ČSTV, o jejíž organizaci stále pečuje. Je také stále činný v kanoistice a atletice. Obětavost a pečlivost Václava Rabana, jeho schopnosti pro vytvoření dobrého kolektivu a příkladný elán jsou velkým vzorem pro mladší funkcionáře.

-tr

Druhého září zemřel ve věku nedožitých 65 let **Miloš Špaček**, který dlouhá léta působil ve funkci předsedy HS na Šumavě. Školní a lyžařská veřejnost ho znala především jako organizátora lyžařských kursů a besed a jako hlavního rozhodčího či ředitele domácích a mezinárodních závodů.

SVĚTOVÝ POHÁR — SJEZDAŘI

(SJ - sjezd, SL - slalom, OS - obří slalom, SG - superobří slalom, K - kombinace, P - paralelní slalom)

MUŽI

Srpen

11.—12. — AUS — Thredbo — SL, OS

Listopad

23.—26. — USA — Park City — SL, OS

29. — USA — Waterville Valley — OS

Prosinec

1.—3. — KAN — Mount St. Anne — SL, OS

9.—10. — FRA — Val d'Isère — SJ, SG

12. — ITÁ — Sestriere — SG

16. — ITÁ — Val Gardena — SJ

17. — ITÁ — Madonna di Campiglio — SL

21. — RAK — Saalbach — SJ

Leden

6.—7. — JUG — Kranjska Gora — SL, OS

13. — NSR — Garmisch-Partenkirchen — SJ

14. — NSR — Bad Wiessee — SL

20.—21. — RAK — Kitzbühl — SJ, SL, K

23. — ŠVÝ — Adelboden — OS

27.—28. — ŠVÝ — Wengen — SJ, SG

Únor

3.—4. — FRA — Chamonix — SJ, SG

6. — ITÁ — Courmayeur — SG

11. — ŠVÝ — Laax — SJ

Březen

3.—4. — ČSSR — Chopok-Jasná — SL, OS

8. — NOR — Geilo — SL

10. — NOR — Hemsedal — SG

12. — ŠVĚ — Sälen — SL

17.—18. — ŠVĚ — Aare — SJ, P

ŽENY

Srpen

10.—11. — ARG — Las Leñas — SJ, SG

Listopad

23.—26. — USA — Park City — SL, OS

Prosinec

2.—3. — USA — Vail — SL, OS

9.—10. — USA — Steamboat Springs — SJ, SL

16.—17. — KAN — Panorama — SJ, SJ

Leden

6.—7. — ITÁ — Piancavallo — SL, OS

9. — RAK — Hinterstoder — SL

13.—14. — RAK — Haus/Ennstal — SJ, SL, K

16. — RAK — Kitzbühl — SG

20.—21. — JUG — Maribor — SL, OS

23. — NSR — Berchtesgaden — OS

27. — NSR — Pfronten — SJ

28. — NSR — Langgries — SG

Únor

3.—4. — ŠVÝ — Brigels — SJ, OS

10.—11. — JUG — Maribor — SJ, SG

Březen

3.—4. — ŠPA — Candanchau — SL, OS

10.—11. — NOR — Stranda — SJ, SL

13. — ŠVĚ — Vemdalen — SL

14. — ŠVĚ — Klövsjö — OS

16.—18. — ŠVĚ — Aare — SG, P

SVĚTOVÝ POHÁR 1989—90 — SDRUŽENÁŘI

(S - střední můstek, V - velký můstek)

16.—17. 12.	Sv. Mořic, Švýc.	15 km, S
29.—30. 12.	Oberwiesenthal, NDR	15 km, S
6.—7. 1.	Schonach, NSR	15 km, S
13.—14. 1.	Randa-Täsch, Zermatt, Švýc.	1,5 km, sprint
20.—21. 1.	Murau, Rak.	15 km, S
10.—11. 2.	Kavgolovo, SSSR	15 km, S
13. 2.	Moskva, SSSR	sprint
16.—18. 2.	Štrbské Pleso, ČSSR (Tatranský pohár)	15 km, S
14.—25. 2.	Predazzo, It. (závody před MS)	3×10 km družstva, S
2.—4. 3.	Lahti, Fin.	15 km, S
9.—11. 3.	Falun, Švéd.	15 km, S
15.—18. 3.	Holmenkollen, Nor.	15 km, V

SVĚTOVÝ POHÁR 1989—90 — SKOKANI

(S - střední můstek, V — velký můstek)

2.—3. 12.	Thunder Bay, Kanada	S, V
9.—10. 12.	Lake Placid, USA	S, V
16.—17. 12.	Sapporo, Jap.	V, S
30. 12.	Oberstdorf, NSR (Intersportturné)	V
1. 1.	Ga-Pa, NSR (Intersportturné)	V
4. 1.	Innsbruck, Rak. (Intersportturné)	V
6. 1.	Bischofshofen, Rak. (Intersportturné)	V
12.—14. 1.	Harrachov, Liberec (Bohemia Crystal turné)	V
20. 1.	Zakopané, Pol.	V
7.—11. 2.	Sv. Mořic, Gstaad, Engelberg (Svýc. skok. turné)	S, V
16.—18. 2.	Predazzo, It. (závody před MS)	S, V
2.—4. 3.	Lahti, Fin.	S, V
7. 3.	Oernsköldsvik, Švéd.	V
9.—11. 3.	Falun, Švéd.	V
15. 3.	Bårum, Nor.	V
15.—18. 3.	Holmenkollen, Nor.	V
24.—25. 3.	Planica (finále SP), Jug.	V, S

EVROPSKÝ POHÁR — SJEZDAŘI

SJ SL OS SG

MUŽI

Prosinec

5.—6.	ITÁ Oberreggen		X		X
10.—11.	ITÁ Alba di Canazei				XX
14.—15.	ITÁ Arinsal		X	X	
17.—18.	FRA Font Romeu			XX	
20.—21.	ŠPA La Molina	XX			

Leden

6.—7.	ŠVÝ Laax		X	X	
12.—14.	ŠVÝ Davos	XX			X
19.—20.	FRA Valloire	XX			
21.—22.	FRA Les Carroz		XX		
26.—29.	FRA Chamonix	XX			

Únor

2.—3.	RAK Igls	XX			
4.—5.	RAK Hallein		X	X	
9.—10.	NSR Zwiesel		X	X	
11.	ČSSR Železná Ruda		X	X	
27.—28.	BUL Borovec		X	X	

Březen

2.—3.	JUG Sarajevo			X	X
5.—6.	JUG Velenje/Rogla		X	X	
8.—9.	ITÁ Tarvisio		X	X	
11.	ITÁ Ratschings				X
16.—17.	ŠPA Sierra Nevada		X	X	

ŽENY

Prosinec

11.	NOR Oppdal			X	
13.—14.	ŠVĚ Aare		X	X	
16.	ŠVĚ Sälen		X		
16.—19.	NOR Lillehammer		X	X	

Leden

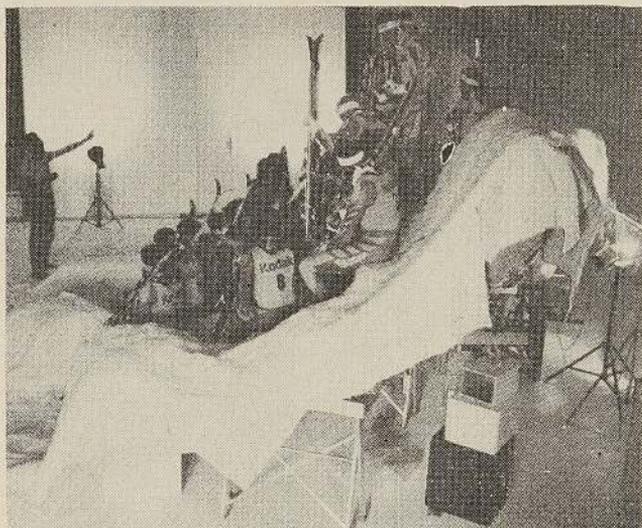
4.	ŠVÝ Lancharnalp				X
6.—7.	ŠVÝ Goldau/Rigi		XX		
8.—9.	ŠVÝ Schwyz			XX	
13.—14.	ŠVÝ Chateau-Oex	XX			
16.	NSR Oberstaufen			X	
18.—19.	ITÁ Pila		X	X	
21.	RAK Steinbach am Bre Vi				X
24.—25.	RAK Haus/Ennstal	XX			
27.	RAK St. Sebastian			X	
28.	RAK Kriglach		X		

Únor

7.—8.	BUL Bansko			X	X
27.—28.	ITÁ Monte Amiata		XX		

Březen

1.	JUG Bled		X		
2.—3.	FRA Lans en Vercors			XX	
3.—4.	JUG Kamnik		X	X	
7.—9.	FRA Avron	XX			X
11.—12.	FRA Les Karellis				XX
15.—17.	ŠPA Sierra Nevada		X	X	

„Sníh“ na židličkách ve Wildbolzově studiu

Kýč na plyši

Před pozoruhodným úkolem stál curyšský fotograf Jost Wildbolz, když za ním přišli, aby vyfotil skupinový snímek švýcarského sjezdářského týmu, jehož počet obnáší (muži i ženy dohromady) 38 členů. Tahat se za lyžaři do kopců? Čekat až vyjde sluníčko? Reklama prý však na snímky nepočká a těch sponzorů švýcarského sjezdářského týmu je celá řada: Adidas, Amag, Helena Rubinstein, Kodak, Mäser a Wella (srovnáno podle abecedy). Hlavním sponzorem je ovšem Kodak, jehož žluto-oranžové barvy a nápis zdobí dres závodníků. Ale vraťme se k fotografu Wildbolzovi. Problém vyřešil jednoduše. Lyžaře si pozval k sobě do studia a aby se cítili „jako doma“, nakaširoval „trochu zimní krajinky“. Přes židle, lavice a stojany natáhl bílý plyš, nasvítit „východ slunce“ i „západ slunce“ a aby vzbudil zdání „drsného alpského povětří“, přitáhl fukar, kterým na závodníky chrlil „mlhu“. Sjezdářům a sjezdářkám z toho bylo spíš horko než zima. Byli nabalení v kombinézách, s přezkáci a lyžemi, jako za dvacetistupňového mrazu. Snímky vyšly báječně. Byly krásné až neskutečně krásné. Přesněji řečeno, až neskutečně kýčovitě. Ale reklama si to prý žádá, reklama to chce, tak proč ne?!

Došlo na naši adresu

Píše vám člen sportovního oddílu odborářského klubu VDFSO ve městě Salavat v Baškirské ASSR. V našem městě lyžuje hodně lidí. Každým rokem se konají na začátku sezóny velké závody, na jejichž pořádání se podílejí všechny společenské organizace města. Běží se na tratích 3, 5, 10 a 20 km. V letošním roce chlapci z našeho oddílu, včetně mne, se zúčastnili maratónu Asie—Evropa—Asie, který je dlouhý 70 km a který se pořádá v Čeljabinské oblasti. Všichni jsme závod zvládli dobře. Na jaře jsme se vypravili do Murmańska na tamní maratón na 50 km. Nyní jsme už v plném tréninku na příští sezónu. — V Sovětském svazu vychází časopis Lyžnyj sport, který však málo píše o zahraničních závodnících. Navíc, vychází jenom dvakrát do roka. Váš časopis vychází měsíčně a přináší mnoho zajímavých článků. Lyžaři v Sovětském svazu by uvítali, kdyby časopis Lyžařství vycházel také v ruštině.

EMIL GUMEROV, 20 let
Salavat, Baškirská ASSR

Co dělá Gantnerová?

Vyslali jsme našeho redakčního „zvěda“, aby zjistil, co dělá nyní Jana Soltýsová-Gantnerová, první naše vítězka závodu Světového poháru (Altenmarkt 1980). Zvěd rázným krokem vykročil z Tatranské Lomnice a došel k Brnčálové chatě na břehu Zeleného plesa, v úpatí tří tatranských dolin. Zastavil se u dveří, kde stálo: VEDOUCÍ CHATY ing. JANA GANTNEROVÁ. Plenky kolem chaty, třepetající se v mocném tatranském větru napovídají, že u Gantnerů mají druhý přírůstek (po tříleté Petře nyní Janku). Několikadenní pobyt zvěda utvrdil v tom, že někdejší naše nejlepší sjezdářka vládne chatě se svým manželem pevnou rukou, všude pořádek, prostředí útulné. V kanceláři třicetileté inženýrky ekonomie už jenom vlny napovídají, že tu sídlí druhdy slavná sjezdářka. A ještě něco. Aspoň podle toho, co se vypráví mezi turistickým lidem: Z někdejší převážně horolezecké chaty se stává chata lyžařská, sjezdářští nadšenci využívají celoročního sněhu ve Velké zmrzlé dolině. Vitáni jsou však všichni a ceny rozumné. Např. poplatek za noc ve společné noclehárně: 7 Kčs. -red-

Josef „Bowi“ Bradl 100 m

Bradl byl skokan, který jako první na světě dosáhl ve skoku na lyžích hranice 100 metrů. Stalo se tak 15. března 1936 v Planici. Bylo mu tenkrát osmnáct let. Úspěšně závodil ještě i dlouho po válce. Pocházel z rakouského Bischofshofenu, ze kterého udělal jedno z center světového skoku. Každoročně se zde konají závody Intersportturné. Na těch posledních pořídil Jaroslav Potměšil snímek pomníku, který na paměť Bradlova historického skoku postavili vděční obyvatelé Bischofshofenu.

Startuje za Lucembursko

Marc Girardelli, výrazná individualita závodního sjezdového sportu, narozený 10. června 1963 v Lustenau v Rakousku, státní příslušník Lucemburska, byl neúspěšnějším sjezdařem 1988—89.

Velký soupeř Pirmina Zurbriggena, zvítězil třikrát v soutěži o Světový pohár (1985, 1986 a 1989). Jen tři další jezdci, Ingemar Stenmark, Phil

Mahre a Pirmin Zurbriggen získali největší trofej SP třikrát a jen Gustavu Thönimu se podařilo zvítězit čtyřikrát. Pokud jde o počet vítězství v závodech SP, stojí Girardelli (30 vítězství) ještě daleko za Stenmarkem (86), od Zurbriggena (34) však jich dělí pouhá čtyři vítězství. Ve své sbírce trofejí má také 4 malé glóbusy.

Na MS 1982 ani na ZOH 1984 nestartoval pro neshody s funkcionáři rakouského lyžařského svazu. Na MS 1985 v Bormiu (už s lucemburskou licenci) získal stříbro ve slalomu a bronz v obřím slalomu, na MS 1987 v Crans Montaně tomu bylo obráceně, stříbro — obří slalom, bronz — slalom. Ve Vailu 1989 se stal mistrem světa v kombinaci a ve slalomu získal bronz. Marc Girardelli spolu s Pirminem Zurbriggenem jsou v současné době jedinými všestrannými jezdci Světového poháru, kteří mohou vítězit ve sjezdu právě tak, jako v závodech kterékoli disciplíny.

Během sezóny 1988—89 a také po ní přinesl zahraniční sportovní tisk několik článků o Marcu Girardelli a jeho otci Helmutovi, které předstávaly duo Girardelliů v poněkud jiné podobě, než je zasvěcená lyžařská veřejnost dosud znala. Je známo, že mezi oběma neexistuje běžný vztah otce a syna, ale poměr trenéra a závodníka. Méně známo je, že otec-trenér se svými ideami a tvrdohlavostí je častokrát popisován jako krutovládce nad svým synem a mimořádně talentovaný Marc je líčen jako „neoblíbený samotář“ bez kontaktu se svými soupeři.

Byl jednou jeden... malý, silácký blondáček, který vyhrával všechny lyžařské závody své věkové kategorie a snil o velkých vítězstvích. Nastoupil trnitou cestu, po které kráčel dlouhá léta, aby svůj sen mohl uvést ve skutek. Již v 11 letech se projevil jako mimořádný talent, převážně sjezdovalec, ale nezastavil se ani před skokem na lyžích. Záhy padl do oka funkcionářům ze zemského lyžařského svazu ve Voralbergu, kteří chtěli, aby se talentovaný záček zdokonalil v lyžařské škole ve Schruns. Přísný otec nesouhlasil a posílal kluka dál do normální školy v místní obci. To rozložilo funkcionáře svazu a začali mladému adeptovi vytvářet překážky kde a jak mohli. Chlapec však nepřestával vítězit a porážel i žáky lyžařské školy. Propast mezi funkcionáři a otcem se prohlubovala, až se stala

nepřeklenutelnou. V roce 1976 požádal otec Helmut Girardelli pro svého syna Marca o lucemburskou licenci.

Velmi brzo začal otec vychovávat syna k samostatnosti. Od svého desátého roku absolvuje Marc svůj kondiční trénink sám. Starostlivý a přísný otec dodnes usměrňuje jeho soukromý život a dbá o zdárný rozvoj volných vlastností. Serge Lang, zakladatel SP, známý mimo jiné také pro svůj zlobný až urážlivý jazyk, se svého času vyjádřil: „Ani na okamžik nespouští ctižádostivý otec svého syna z očí a bičem jej vede k vítězství.“ Náročným tréninkem se Marc naučil systematicky dbát o fyzickou kondici, 15 roků nebyl nastydlý. Spoléhá se jen a jen na vlastní sílu: „K tomu, abych byl nejrychlejší, nepotřebuji soupeře, jako jiní jezdci. Mým soupeřem je trať, na kterou se pokouším útočit a zdolat ji.“

V roce 1982 se začalo používat kloubových tyčí. Prvním jezdce, který dokázal přizpůsobovat svou techniku jízdě kloubovým tyčím, nebyl nikdo jiný, než Ingemar Stenmark. Jeho styl jízdě se pokoušela kopírovat řada vynikajících jezdců, mezi nimi i 21letý Girardelli. Dařilo se mu to a v roce 1983 ve slalomu v Gällivare poprvé poznal hřejivý pocit z vítězství. Krátce na to se velmi vážně zranil a musel se podrobit v USA komplikované operaci kolena. Po krátké době lakonicky komentoval: „Potkalo mne štěstí v neštěstí. Rozbité koleno mi přineslo úřední potvrzení o invaliditě s prvými 300 tisíci švýcarských franků a osvobození od vojenské služby.“ Snil o účasti na ZOH 1984 v Sarajevu. Otec Helmut se dohodl s předsedou rakouského lyžařského svazu Arnoldem Kollerem na vstupu ztraceného syna do lůna rakouské reprezentace. Leč dohoda ztroskotala na sponzorských smlouvách, sponzoři Girardelliho nebyly zastoupeni v poolu rakouského svazu. V Bormiu 1985 dostal Girardelli poprvé právo startu na MS. Za svého budoucího poddaného se zaručil sám velkovévoda Lucemburska. Uběhly však ještě další dva roky, než se na MS 1987 mohl prokázat lucemburským pasem.

Helmut Girardelli dovedl svého syna Marca bez finanční a odborné podpory lyžařského svazu do světové sjezdařské špičky a k tomu, že se z něho stal nejlépe honorovaný závodník v historii závodního lyžařského sportu. Tolik nezávislostí a úspěšností plodí ovšem mnoho zlých krve. Těžce nesou profesionální trenéři úspěchy „samouka“. Velkou závist budí finanční příjmy. Smlouva, kterou před lety otec Helmut uzavřel s firmou Atomic, působí jako výsměch: sponzor honoruje jen prvá a druhá místa. Za horší umístění platí Girardelli sponzorovi! Obtíže má dvojice

i s funkcionářským aktivem. S oblibou referují média o častých výstupech cholerického otce, o jeho nekompromisních postojích v debatách s organizátory, se zástupci poolů, s funkcionářskou hierarchií. Víme ale, že to byl on, který v Kitzbühlu poukázoval na nedostatečnou výšku záchranné sítě na sjezdovce Streif v místě, kde pak v závodě došlo k onomu nešťastnému pádu a těžkému zranění Briana Stemmlého. Nejvíce se na Helmuta Girardelliho zlobí Rakušané, kteří mu vytýkají, že ač Rakušan, nechává syna vítězit za Lucembursko. Marc ovšem říká: „Žil jsem dvacet roků v Lustenau, na rakousko-švýcarsko-německých hranicích, z otcovy strany mám italské, z matčiny švýcarské předky. Cítím se více jako Evropan než jako Rakušan.“ Zdá se, že se Marc již zařídil na osamocení život. Zadosťučněním mu je, že spolu se svým otcem dovedl malé Lucembursko, zemi bez sněhu a s nejvyšším kopcem Huldange 559 m (výběžek Arden) mezi neúspěšnější sjezdařské země světa.

V posledních letech se s Girardelliho výmrami drkotal světem Rakušan Egon Schöpf, držitel bronzové medaile na MS 1950, dlouholetý vedoucí bouřliváka Karla Schranze ve SP (1959 až 1972). Jeho primárním posláním bylo postrčit Marca ve sjezdu. S ním poznal nejen všechny sjezdové tratě světa, ale prakticky i soutěže. Otec Helmut Marca ve sjezdu brzdil, po zranění se stal velice senzibilní na možná rizika. Působení Schöpfa bylo korunováno úspěchem: na počátku roku zvítězil Marc během jednoho týdne ve třech sjezdech na nejtěžších tratích světa, na Hahnenkammu a Lauberhornu, což nedokázal žádný sjezdař před ním. K velké lítosti otce i syna ukončil 54letý Egon Schöpf konec sezóny své působení v lucemburském minitýmu. Zůstává s ním jen mladý servisman Werner Frehnsner, synovec známého trenéra švýcarského družstva Karla Frehnsnera, odpovědný za preparaci lyží pro slalom a obří slalom. Frehnsner je ovšem zaměstnancem firmy Atomic a nikoliv Girardelliho.

Girardelliho nepoživají zvláštní oblíbenosti aktérů SP. Na škále oblíbenosti figurují na nejspodnějším stupínku. Nikdo se neotáčí, když Marc prochází davem diváků. Dav má své oblíbence. Před rokem k nim patřil například ještě Tomba, při Zurbriggenovi se rozezvucí švýcarské zvonce, při Mahlerovi se ozve volání jména atd., atd. Kdo ale by se chtěl identifikovat se sjezdařem, který vede nepohodlný, náročný život neoblíbeného samotáře?

Na závěr krédo 26letého Marca Girardelliho: „Pomáhá mi jedno, vědomí, že dovedu být takový jaký jsem a že se mám smířit s tím, že nejsem každému sympatický. Nemusím se měnit, abych se líbil každému.“

Názory na duo Girardelliů mohou být rozdílné, faktem však zůstává, že Marc Girardelli je silnou, obdivuhodnou individualitou. Teď se pokouší dokončit svou doktorskou práci.

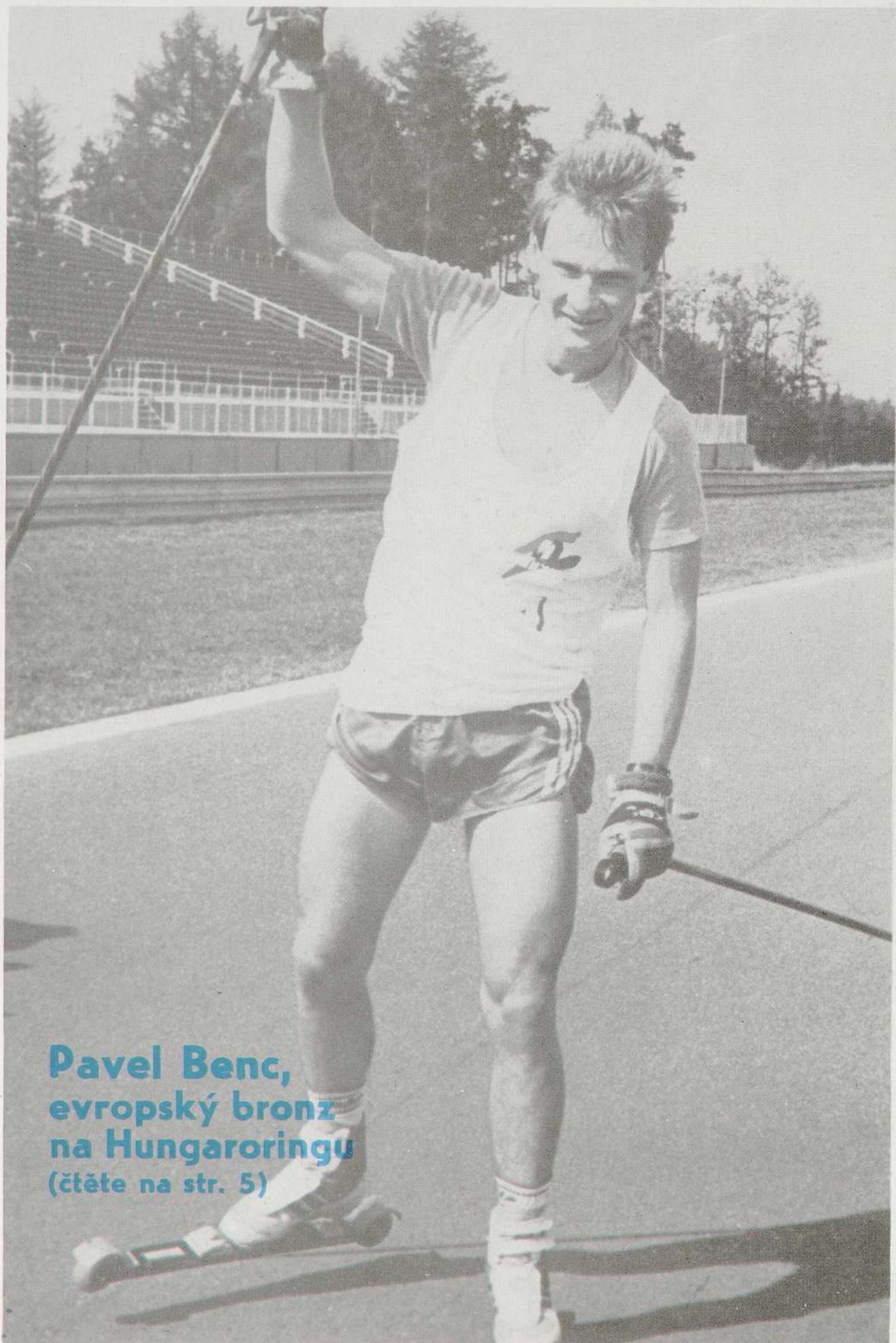
OTTO KULHÁNEK

Premiérová kolečka

Přinášíme další snímky z Velké ceny Moravy, premiérového závodu na kolečkových lyžích, který se uskutečnil 2. září na autodromu v Brně. Na momentce ze závodu mužů (vpravo) vede Leoš Jebavý, závodník ASVS Dukla Liberec. Na dolním snímku se o čestné ceny dělí (zleva) Anna Janoušková (2.), Alžběta Havrančíková (1.) a Iveta Zelingerová.

Snímky (také na zadní straně obálky): Igor Zehl

Pavel Benc,
evropský bronz
na Hungaroringu
(čtěte na str. 5)

**Václav Korunka
&
Jari Räsänen
(nejtěsnější závod-
str. 4-5)**

Santa Klaus

nebo chcete-li děda Mráz přijel na saních tažených soby (snímek dole) k závěrečnému ceremoniálu na mistrovství světa v klasickém lyžování ve finském Lahti. K tomuto mistrovství se ještě vracíme citacemi z Oficiální knihy, reprezentativní závěrečné zprávy o mistrovství. Na snímku vlevo je Japonec Kazunari Sasaki, kterému se jako jedinému mimoevropskému závodníkovi dařilo narušovat hegemonii lyžařů starého kontinentu. Zúčastnil se všech individuálních běhů, nejhůř byl patnáctý, nejlépe sedmý, snímek je z lyžařského maratónu, kde skončil jedenáctý. Pro úplnost však musíme dodat, že Sasaki žije a trénuje ve Švédsku.

ČTĚTE:

Nejtěsnější závod	4-5
Bruslení (metodika)	7-8
Lyžařské školy	11
Stoletý kalendář	14
Tomba — profil	16

NA TITULU: „V zoufalém spurtu přes cílovou čáru Václav Korunka (vlevo) z Československa a Jari Räsänen z Finska, oba v domnění, že vybojovali stříbrnou medaili. Až cílová kamera ukázala, že Fin byl o desetinu sekundy (o 15 cm) rychlejší.“ Fotografie a tento podpis jsou vybrány z Oficiální zprávy o MS 1989 v Lahti (viz str. 4–5).

Kompletujete si celý ročník

LYŽAŘSTVÍ

a chybí vám ještě nějaké letošní číslo? Je možné si o ně napsat na adresu: nakl. Olympia, obch. odd., Klimentská 1, 115 88 Praha 1.

Bude vám zasláno na dobírku!

Uzávěrka tohoto čísla:

1. listopadu 1989

lyžařství

Ročník 75

Číslo 12

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělovýchovných časopisů a vedoucí redaktor Ing. Alexandr Žurman. Redaktor časopisu Michael Lohňský. Grafická úprava Zdeněk Köhler. Redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, PhDr. T. Broda, CSc., P. Bušta, P. Honzl, PaedDr. A. Horáček, A. Jedlička, Ing. J. Jech, CSc., J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, J. Lánský, M. Lohňský, PaedDr. J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil, CSc., P. Zelenka. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská 1, Tel. 231 37 81. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Cena 3 Kčs. Rozšiřuje PNS. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá administrace PNS a doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice a dovoz tisku Praha, závod 01, administrace vývozu tisku, Kafkova 19, 160 00 Praha 6. Neobjednané příspěvky se nevracejí.

ISSN - 0323 - 1445

MSJ 1989 Hamar: bronzová štafeta Martin Koucký, Karel Raabe, trenér Stanislav Henych, Martin Hušek a Tomáš Čáslavský

O masovém rozvoji, o vrcholovém lyžování

Masový rozvoj lyžování a opatření ke zvýšení úrovně vrcholového sportu a státní reprezentace byly hlavními body dvoudenního zasedání představenstva výborů svazu lyžování ÚV, ČÚV a SÚV ČSTV 6. a 7. října v Nitře (triangl). Toto setkání, které se konalo již potřetí, znamená cennou výměnu zkušeností, projednávání všech problémových záležitostí a napomáhá k jejich úspěšnému řešení ve všech třech svazech.

Předseda VSL ÚV ČSTV MUDr. Milan Jirásek informoval účastníky zasedání o činnosti představenstva, diferenciaci sportu, investiční výstavbě, jednání se zástupci firmy MBD k zajištění sponzorů a o hlavních úkolech pro rok 1990. Referát k problémům masového rozvoje lyžování měl předseda komise masového rozvoje VSL ÚV ČSTV Ing. Alexandr Čegan, CSc. Ocenil úspěšnou činnost veřejných lyžařských škol a stále stoupající počet závodů a akcí pro nejširší veřejnost. V ČR v současné době pracuje 164 VLŠ, které i při špatných sněhových podmínkách uplynulé sezóny měly 24 575 absolventů výuky (o 3528 více než před rokem). Na Slovensku je 75 VLŠ. Jsou neustále problémy s vydáváním termínové listiny veřejně přístupných lyžařských akcí. Není spokojenost s úpravou většiny sjezdových i běžeckých tratí a s malou kapacitou lyžařských vleků.

O připraveném zkvalitnění systému vrcholového lyžování hovořil předseda vrcholové komise ústřední trenér dr. Jaroslav Potměšil. Seznámil činovníky s návrhem určení lokalit, článků, počtu sportovců a trenérů. Náročnost úkolů vrcholového lyžování byla předmětem obsáhlé diskuse se snahou úspěšně vyřešit všechny problémy.

Zasedání trianglu se dohodlo na závěrečných doporučeních pro nejbližší období. Komise masového rozvoje VSL ÚV ČSTV ve spojení s ROH, SSM, Svazem turistů, ZRTV a Horskou službou má specifikovat spolupráci v masovém lyžování. Prosazovat požadavky na zrychlení výstavby lyžařských sportovišť, vleků a běžeckých tratí ve vhodných lokalitách. Usilovat o zabezpečení finančních prostředků na podporu masových soutěží, veřejně přístupných akcí a nově vznikajících oddílů. Aktivně působit při organizování spartakiádního dne lyžařů, spartakiádního lyžařského odznaku a dalších spartakiádních masových akcí. Využívat aktivity mládeže ke zvyšování členské základny svazu. Při propagaci organizovaného masového lyžování v podhorských a městských oblastech se zaměřit na běžecké disciplíny. Zpracovat celostátní kalendář veřejně přístupných masových akcí v sezóně 1989–1990 a zavést soutěž o odznak Lyžař ČSSR (dosud jen Lyžař ČR).

Další úkoly čekají na komise masového rozvoje sportu federálního i republikových svazů. Je to podpora rozvoje VLŠ a dalších placených služeb provozovaných lyžařskými oddíly. Vydání obecného statutu VLŠ s celostátní platností, vydávání metodických materiálů pro výuku základního lyžování, spolupráce s oddělením ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy při zkvalitňování výuky lyžování na základních, středních a vysokých školách.

Komisi výstavby a PVK bylo doporučeno, aby aktivně sledovaly otázky ekologické sféry a adekvátně reagovaly na situaci, která brání rozvoji lyžařského sportu.

K řešení otázek dalšího rozvoje vrcholového sportu a návrhu určení lokalit, článků, počtu sportovců a trenérů zasedání podpořilo požadavek zvýšení počtu členů v SVS ČSTV o devět na 108.

Lyžaři na Jadranu...

Letitou tradicí běžců i sdruženářů je začátkem září dvoutýdenní rehabilitační pobyt v Jugoslávii u moře. Soustředění v Makarské má napomoci získat po první etapě přípravy na suchu síly do rozhodujícího období ladění formy na sezónu.

Samozřejmě, nikdy se nedal pobyt lyžařů u moře ztožňovat s rekreací, na kterou se celý rok těší každý turista. Žádné vylehávání na pláži a večerní posezení v malebných hospůdkách. Sluneční paprsky se dají nabírat i při aktivním odpočinku a blahodárné účinky moře naopak při pořádném plaveckém tréninku. Postupem času rehabilitační prvek jugoslávského pobytu ustupoval do pozadí a nahrazovala jej stále větší tréninková dřina. Tak dlouhý výpadek a nečinnost si prostě vrcholoví lyžaři nemohou dovolit. Proto také letos slovo rehabilitační zůstalo pouze v názvu soustředění, lyžaři hned od slunka východu do slunka západu dřeli, až se z nich kouřilo.

Stačí se jen podívat na každodenní program běžkyň. V šest hodin budíček, o čtvrt hodiny později startovala první fáze na kolečkových lyžích. Na lačno, bez „make up“. Teprve v devět se šlo na snídani. A po ní další trénink, tenis, plavání — v jednom kole od rána do večera. Kromě puchýřů a prasklých mozolů bylo jediným stínem pobytu zranění Pravečkové. Ve sjezdu na ni začala při jízdě na kolečkových lyžích dotírat vos. Pravečková jí sice zahnila a vyhnula se žihadlu, jenže ztratila rovnováhu a po pádu vstávala s bolestivými odřeninami a pomohoděninami sedací části. Nehoda jí potkala při posledním tréninku, takže si vytrpěla své i při zpáteční cestě v autobusu. Pravečková je smolačkou letošního léta, neboť v červnu měla pro změnu havárii na kole, z níž vyvázla s tržnou ránou na hlavě a pochopitelně i odřeninami.

Zdůrazňovat, že muži i sdruženáři měli ještě větší tréninkové porce než ženy, je snad zbytečné. Trenér Rázl

Alžběta Havrančíková, snímek Otto Šajář

postrádal Korunku, který po zranění dal přednost přípravě v domácím prostředí.

A ještě dovětek lékařky výpravy dr. Mirky Plochové: „Rehabilitace, to znamenalo, že lyžaři mohli dýchat mořský vzduch a koupat se v mořské vodě. Jinak to byl výcvikový tábor jako každý jiný, jenže v poněkud odlišnějších podmínkách než u nás. Ubytování i jídlo byly vynikající, každý si mohl vybrat podle chuti. Nechyběla bezmasá jídla, ovoce, zelenina, ryby. Snídaně byla formou švédského stolu. A přálo nám i počasí, neboť na jeden škaredý den připadly dva krásné.“

JIRÍ POSVÁR

...a na Dachsteinu, na prašanu

Lyžovat v září na tvrdých voscích a na prachovém sněhu zní možná trochu jako sen, nebo jako utopie. Něco podobného se však poštětilo našim běžcům při jejich pobytu na Dachsteinu v Rakousku poslední tři dny před odjezdem. Babí léto vynikalo letos rozmary nejen u nás, ale i v Alpách.

Ojedinelé místo v Evropě se dvěma ledovcovými platy, halstadské má zhruba 10 km tratí a ramsauské o polovinu méně, je každoročně koncem léta v plné permenenci. Všichni běžci ze světové elity přijíždějí do Rakouska ladit formu. V sezóně jsou tyto letní kilometry přípravy cenné, protože žádná jiná náhražka nedokáže přesně napodobit právě lyžařské běžecké podmínky.

A tak se na tratích ledovcových plat ozývá kromě němčiny i finština, švédština, norština, ruština a pochopitelně i čeština a slovenština. Kolotoč Světového poháru postupně semknul nejlepší závodníky do jedné velké rodiny. A v ní se pochopitelně nic neutají, zvláště mezi ženami. Proto také běžkyň přivezly nejvíce drbů. „Hned tři sovětské lyžařky budou v letošní sezóně chybět pro mateřské povinnosti,“ poznamenala Alžběta Havrančíková, které tím na první pohled možná ubyl soupeřky. „Už druhé dítě čeká Julia Šamsurinová, a těhotná je i Nina Gavrilyuková, která má za manžela Igora Badamšina, pátého závodníka v maratónu na mistrovství světa v Lahti. Třetí matkou bude Vida Venceneová. Všechny se prý chtějí vrátit znovu do stopy. Mateřství zřejmě sovětským běžky-

ním svědčí a dodává jim sílu i chuť do další přípravy.“

Aktivní činnost zřejmě jen tak hned neukončí ani 37letá Raisa Smetaninová, která se v Rakousku připravovala na další sezónu. V ní naopak bude podle ohlášení chybět nejspěšnější závodnice z mistrovství světa v Lahti Finka Marjo Matikainenová, zatímco Marja-Liisa Kirvesniemiová sice 10. září oslavila své 34. narozeniny, ale běžkám ještě zdaleka nechce dát vale. I když zářijový trénink v Rakousku vynechala.

Čs. běžci se více než v minulosti zaměřili tentokrát na klasiku. „Všichni se technicky zlepšili, nemůžeme tuto stránku opomíjet, protože se ve Světovém poháru střídají pravidelně oba styly,“ dodal Bohuslav Rázl, trenér reprezentantů. Jeho kolega z ženské části čs. reprezentace Jiří Bartoš si pochvaloval nejvíce závěrečné tři dny: „Zejména na prašanu při teplotě —9 stupňů to bylo jako v pravé zimě. Holky dostaly na Dachsteinu pořádně zabrat, organismus se po vyčerpání až na dno a regeneraci lépe přizpůsobuje dalším tréninkovým dávkám. Naběhanými parametry se blížíme sovětským lyžařům. Jen pro srovnání. Za rok sověští běžci mají v nohou 10 000 km, z toho 6000 km na sněhu. A naše děvčata by měla letos mít 8000 km a z toho 4000 km na sněhu. Škoda, že chyběla Petra Šimůnková, která si těsně před odjezdem vykloubila ruku po pádu na kolečkových lyžích. Všechny ostatní lyžařky už jsou zdravotně v pořádku.“ Když tato slova Jiří Bartoš vyřkl, netušil, že ještě týž den to nebude úplně pravda. Při tréninku na kolečkových lyžích v Tatrách Havrančíková upadla, bolestivě se odřela a zejména si narazila jedno z letos tak zlobících kolen. JIRÍ POSVÁR

MUKAČEVSKÁ TOVÁRNA na lyže začala v lednu 1989 vyrábět v licenci rakouské firmy Fischer běžky i sjezdovky. Úvodní produkce byla určena pro reprezentační týmy SSSR. Desetina výrobků je pak určena na export. Celková produkce továrny má v letošním roce dosáhnout úctyhodného čísla — 213 tisíc párů lyží.

SILNĚ OMLAZEN je tým sovětských skokanů. Trenéři i funkcionáři věří, že závodníci nové generace přinesou potřebné oživení ve výsledcích. První výcvikový tábor absolvoval tento kolektiv v rakouském Ramsau.

PIOTR FIJAS, dlouholetý polský reprezentant, absolvoval symbolický „poslední skok“ na umělé hmotě. V dubnu 1989 oznámil zakončení své sportovní kariéry. A svůj záměr potvrdil. U lyžařských můstků však zůstává. Od 1. října převzal místo trenéra juniorů v Bialsku Biale. Právě tam, kde vyrůstal.

AMERICANKA MCKINNEYOVÁ, jedná z nejlepších světových sjezdaček, si 18. října při tréninku na švýcarském ledovci Saas Fee zlomila holení kost. Bylo to dva dny po oslavě 27. narozenin. Její start v nadcházejícím Světovém poháru je ohrožen. Připravovala se na svůj dvanáctý ročník SP, po němž se chtěla se závodním sportem rozloučit.

„**NECHCI OPAKOVAT CHYBY**“, řekl italský lyžař Alberto Tomba před vstupem do letošní sezóny. Dvojnásobný olympijský vítěz z Calgary zůstal v loňské sezóně k lítosti svých příznivců daleko za očekávanými výkony. V nadcházejícím seriálu Světového poháru chce však být opět jedničkou. „V přípravě jsem absolvoval mnohem náročnější trénink, našel jsem opět sebevědomí a schopnost koncentrace. Kdysi jsem vyhrával, i když jsem dělal hlouposti, nyní chci vítězit po důkladné přípravě. Prvořadý je pro mne slalom. Chci však vyhrát i nějaký závod v super-G.“

Z LAUSANNE bylo oznámeno, že americká televizní společnost CBS získala za částku 300 milionů dolarů přenosová práva na ZOH 1994 v norském Lillehammeru.

ALBERTVILLE, dějiště zimních olympijských her 1992, se představilo v Paříži první sérií olympijských mincí, které mají v příštích dnech přijít do prodeje. Současně využili organizátoři tohoto setkání k tomu, aby odmě-

Naši běžci už několik let jezdí na lyžích zn. Kneissl (zleva Lisičan, Švanda, Svub). Snímek Juraj Bobula

Tiskovka Kneissla

Rakouská firma Kneissl, která v letošním roce oslavila 70. výročí svého trvání, uspořádala 9. října v konferenčním sále ve 24. patře pražského hotelu Forum tiskovou konferenci, připravenou ve spolupráci s Pragosportem. Výrobky firmy Kneissl jsou v bílé stopě a na sjezdových svazích dostatečně známé a není třeba jim dělat přílišnou reklamu. Továrna, která se po finančních problémech začátkem osmdesátých let, kdy se stala součástí amerického koncernu Tri Star, se vrátila letos v únoru zpět do rukou rakouských podnikatelů. Ročně produkuje 240 000 párů sjezdových lyží, 80 000 běžek, a 100 000 tenisových raket. Na lyžích této firmy jezdí fenomenální Švéd Gunde Svan, švédské běžkyňe Westinová a Wallinová, sovětská závodnice Smirnov a Prokurorov a také českoslovenští závodníci — 12 členů reprezentačního lyžařského běžeckého družstva, včetně druhé ženy loňského SP Havrančíkové. Mimochodem, s velkým ohlaselem se v zahraničním tisku setkala Švandovo vítězství na „kneisslích“ na populárním Engadinu.

Z výrobního programu zmizely již před časem skočky, protože pro firmu dnes již tato oblast není příliš výhodná, zvláště když se objevily rychlé, černé skluznice bez reklam.

Kneissl v současné době hledá cesty na náš trh. O tom, že se to podaří, je přesvědčen i vedoucí závodního oddělení Kneissla Jindřich Malý, který pomáhá vybírat pro naše reprezentanty ty nejkvalitnější lyže. Lze si jen přát, aby lyže uvedené firmy našly v dostatečném počtu a v rozumné ceně cestu i do našich obchodů.

-ERB-

nilí zasloužilé pracovníky pamětními medailkami za pomoc při přípravě ZOH.

pochopitelně chybí stabilita v tréninkových výkonech.

JENS WEISSFLOG, jeden z velkých mužů světových skokanských můstků, pomýšlí ve svých 25 letech na zadní kolečka. Rád by se v budoucnu stal trenérem. Začal proto čtyřleté studium na DHK — vysoké škole tělovýchovné v Lipsku. Spolu s ním zasedli do lavic i jeho lyžařští kolegové Findeisen a Bellmann.

INGO ZÜCHNER, jeden z nejmladších členů reprezentačního týmu skokanů NDR, se začal specializovat na práci trenérů na styl Boklöva. Zkušební testy a speciální měření ve větrném tunelu ukázaly, že k tomu má všechny předpoklady. Zatím mu však

OLE SJETNE, dosavadní předseda organizačního výboru ZOH v Lillehammeru 1994, oznámil 4. října v Oslo svou rezignaci. Jako důvod uvedl přetrvávající problémy v organizačním výboru a rozdílné názory na řešení některých detailů.

ZIMA NA HORÁCH je týdenní lyžařská akce (s dalšími sporty), kterou pro rodiče a děti pořádá Jiskra Harrachov. Děti 670 Kčs, dospělí 805 Kčs. Přihlášky na telef. 0432/92 93 49.

Efektívny záběr na Tronda Einar Eldena z Norska, mistra světa v závodech sdruženém, jak zatáčí na závěrečném toboganu před vjezdem do cíle

O čem psala Oficiální zpráva

Byl to nejtěsnější závod!

V polovině letošního roku došla z Finska sekretářka lyžařského svazu Stanislavu Henychovi výpravná publikace. Ve svém záhlaví nese titul: OFICIÁLNÍ KNIHA (rozuměj Oficiální zpráva) a podtitul: Mistrovství světa v klasickém lyžování, Lahti 1989. Vskutku výpravná publikace tištěná na křídovém papíře a bohatě dokumentovaná (jenom) barevnými fotografiemi. Některé z těchto fotografií jsme pro dokreslení použili na obálku tohoto čísla a jako doprovod k této dvoustraně. Kniha přináší na 184 stranách kompletní výsledky a popis všech soutěží, případně dalších významných událostí spadajících do programu světového šampionátu. Samozřejmě, o mistrovství už toho bylo na stránkách našeho časopisu napsáno dost a dost. Domníváme se však, že nebude na škodu, když se — jaksi v rámci sentimentálního loučení s letošním rokem a jako bonbónek pod vánoční stromeček — podělíme s našimi čtenáři o několik zajímavých informací o šampionátu jako celku a také se seznámíme s tím, co Oficiální zpráva psala o našich závodnících.

Nejprve k obecným faktům: Lahti bylo dějištěm již několika mistrovství světa, a to konkrétně v letech 1926, 1938, 1965, 1978 a 1989. Letošní šampionát zajišťovalo 25 organizátorů „na plný úvazek“, 200 dalších organizátorů a 2500 dobrovolníků, kteří vypomáhali během vlastního šampionátu. O Lahti jako dějišti MS se rozhodlo na kongresu FIS v červnu 1985 ve Vancouveru. Hlavně bylo třeba postavit novou „olympijskou vesnici“, což je sídliště, kde nyní našlo bydlení 357 rodin.

O mistrovství světa byl mimořádný zájem. Akreditovalo se 1300 pracovníků hromadných sdělovacích prostředků. Televizní přenosy přý sledovalo 500 miliónů diváků. Rozhodně rekordní byl počet diváků v samotném dějišti mistrovství. 460 tisíc je číslo, které dosud na žádné lyžařské soutěži nebylo zaznamenáno.

Pochopitelně, že se ve zprávě píše nejvíce o finských závodnících. Nikoliv snad proto, že byli doma, ale že do-

sáhli ze všech zemí nejlepších výsledků: 6 zlatých, 5 stříbrných a 4 bronzové medaile. Druhý Sovětský svaz 3 — 3 — 2, sedmé Československo 0 — 0 — 2. „Medailových národů“ bylo osm z třiceti zúčastněných.

Nás reprezentovalo 23 závodníků a 25 funkcionářů. Rozsah zmínek v Oficiální zprávě o našich reprezentantech odpovídá výsledkům, jakých jsme v té které disciplíně dosáhli. Začneme od zmínek nejmenších:

Například je zde dvakrát připomenuta Alžběta Havrančíková. Nejprve v souvislosti s jejím startem na 10 km volně a pak v premiérovém závodech na 30 km volně. V obou závodech Alžběta získala jenom „bramborovou“ medaili. Z popisu závodu na 30 km je v knize o ní následující zmínka (v souvislosti s bojem Finky Marjo Matikainenové): **Zrychlení (Matikainenové) na posledních 7,5 kilometru (na 22,5 km byla ještě pátá) sice nestačilo na to, aby ohrozila druhou sovětskou závodnici (Lazutino-**

vou), ale stačilo, aby se dostala před Havrančíkovou (kte-
rá na 22,5. km byla ještě třetí) a to o 9,3 sekundy.

Další strohá zmínka se týká Ladislava Dluhoše a jeho
účasti v soutěži na velkém můstku. Ohrožoval bronzovou
medailí Matti Nykänena. Za jeho (Dluhošova) letu dav
ztichl, ale pak si ulehčeně vydechl. Dluhoš dopadl na
značku 103,5 metru (celkově skončil na 6. místě).

Je zde také fotografie Pavla Ploce ze soutěže na velkém
můstku a u ní podpis: Pavel Ploc má už dvě olympijské
medaile, ale v Lahti to bylo s jeho stylem špatné. Osmý
na velkém můstku, to nebylo umístění, na které byl zvyk-
lý. (Připomeňme Plocův bronz na OH 1984 a stříbro na
OH 1988).

Více se ovšem píše o Čechoslovácích v souvislosti s je-
jich bronzovou medailí v soutěži družstev na velkém
můstku:

Díky vynikajícím skokům 111,5 a 116 m Ladislava Dlu-
hoše se Československo vyšplhalo k třetímu místu. Byla
to pro něj první medaile na mistrovství světa. Posilou
týmu byl i Jiří Parma, který v soutěži jednotlivců (na
velkém můstku) skončil 21. a který za Československo
skákal jako první. V obou kolech se mu započítávaly sko-
ky, jež měl dlouhé 103 a 103,5 metru.

Nejdelší citace stojí za to a proto jsme si ji nechali až
na konec: týká se boje naší štafety, která, jak známo, zís-
kala bronzovou medaili. Literární styl Oficiální zprávy
je sice věcný, o nic však nesnižuje dramatickosti popisova-
ného závodu štafet mužů.

Závod, který se uskutečnil v pátek (24. února), v osmý
den mistrovství... byl nejtěsnějším a nejnapínavějším
štafetovým závodem v historii světových šampionátů. Od
startu do cíle byla vedoucí skupinka na sebe namačkána
jako při zácpě aut na helsinské silnici v době dopravní
špičky. A závěr závodu byl — jako vystřižený z filmového
scénáře.

Po téměř dvě hodiny žádný divák — a bylo jich podél
desetikilometrového okruhu a na stadionu na 60 tisíc —
neopustil své místo. Lidé byli strženi závodem tak, že pro-
davačům parků a horkých polévek v té době notně vážly
obchody.

Stříhem se přenesme před podrobné líčení jednotlivých
kol ke kolu posledního. Doslovně se pak ve zprávě praví:

Mezi čtyřmi finišmany, kteří jeli volnou technikou,
byli Jari Räsänen z Finska (23 let, 5. místo na 15 km vol-
ně), Torgny Mogren ze Švédska (držitel stříbrné medaile
na 15 km volně, čtvrtý ve Světovém poháru), Vegard
Ulvang z Norska (druhý ve Světovém poháru a stříbrný
na MS na 30 km), Václav Korunka z Československa,
který byl z této skupiny nejméně známým závodníkem (na
15 km volně se umístil na 14. místě) a Alexej Prokurorov
ze Sovětského svazu (šestý v SP a čtvrtý na 15 km
volně).

Zdálo by se, že v tak rychlé společnosti Räsänen a Ko-
runka neuspějí a že to nejspíš budou oni, na které medaile
nezbyde.

Závodníci jeli, jako by byli k sobě přilepeni kličem.
Na začátku posledního úseku se vedení ujal Korunka, kte-
rého vystřídal Räsänen. Toho pak Ulvang.

Švédská štafeta se dlouho držela vzadu. Mogren byl
před mistrovstvím světa nemocný, ani se nezúčastnil mis-
trovství své země, které se konalo tři týdny před světo-
vým šampionátem. Tady se však probudil k životu. Bylo
to před posledním stoupákem u značky 7,8 km. Ani se
na vedoucího Ulvanga neotočil, pouze uhnul vlevo a dí-
voce bruslil do mírně stoupajícího kopce. Mohutnými zá-
běry se pomalu, ale jistě posouval vpřed.

Mogren proletěl kolem překvapeného Ulvanga, překvape-
ný byl i Räsänen. Rada závodníků se srovnala do skandi-
návského řetězce: Švédsko — Norsko — Finsko. Českoslo-
vensko a Sovětský svaz za nimi. V tomto pořadí se pak
závodníci dostali na vrchol kopce a následovalo klesání
ke stadionu.

„Najednou jsem cítil, jako bych měl více sil,“ říkal po
závodě Mogren. V té době však lehce zvýšil vedení a
udržoval ho až do příjezdu na stadion. Zde už diváci byli
vybíčovani k úplnému šilenství. Všude se to hemžilo fins-
kými, norskými a švédskými vlaječkami, povzbuzovalo se
ve všech skandinávských jazycích. V těchto okamžicích
se rozhodovalo, který stát bude vládnout světovému lyžo-
vání do doby příštího mistrovství světa.

Na světelném ukazateli naskakuje jedna hodina a čtyři-
cet minut. Vedoucí Mogren měl dostatek prostoru k brus-

lení, o to lépe se mu dařilo držet se v čele, nikdo mu ne-
překážel. Tak přešel cílovou čáru jako první, zvedaje při
tam ruce do vzduchu jako dikuvzdání za zlatou medaili,
která ho už nemohla minout. Před ostatními měl náskok
celé sekundy.

V těch okamžicích však za ním prožívali Korunka, Räs-
sänen a Ulvang „dopravní problémy“, kdo komu dá před-
nost v jízdě? Nikdo se k tomu neměl, ale nikdo z nich
neměl dostatek místa na volné bruslení. V souboji se
však lépe dařilo Räsänenovi a Korunkovi, Ulvang se leh-
ce opožďoval. Bruslil sice divoce, aby si přece jenom ještě
vybojoval výhodnější pozici, ale do cíle už zbývalo jenom
80 metrů. Také Korunka bojoval ze všech sil. Musel tro-
chu uhnout, aby se nezapletl do Ulvangových lyží. Vychý-
lení pomohlo Räsänenovi, jenž byl navíc štván zběsilým
povzbuzováním finského davu. Vpadl do cílové čáry,
kterou mezitím přejížděl taky Korunka.

Rozhodčí běželi k videozáznamu, aby se vrátili s tím,
že: zatímco lyže obou závodníků překřížily cílovou čáru
naprosto současně, Finovo tělo se dostalo přes tuto čáru
o něco dřív. Finsko tak získalo stříbrnou medaili, Česko-
slovensko bronzovou, Norsko skončilo čtvrté. Závodník
Sovětského svazu, který dost ztratil v polovině tohoto
závěrečného kola, dorazil jako pátý.

Čtyři národy v cíli oddělovalo poutých 1,8 sekundy!
První Švédsko 1:40:12,3, druhé Finsko 1:40:13,6 (—1,3),
třetí Československo 1:40:13,7 (—1,4) a čtvrté Norsko
1:40:14,1 (—1,8).

Tolik tedy Oficiální zpráva z mistrovství světa 1989
k našemu největšímu letošního lyžařskému úspěchu.

MICHAEL LOHNISKÝ

Chlapáckého vzezření je Vladimír Smirnov ze Sovětského
svazu, mistr světa na 30 km klasicky

Kam s vepříkem?

Letos na jaře se 32letý MILOŠ BEČVĚR rozloučil s čs. lyžařskou běžeckou reprezentací. Po celá osmdesátá léta patřil k hlavním pilířům kolektivu. Startoval na olympijských hrách 1980 v Lake Placid i o čtyři roky později v Sarajevu. Jeho největším úspěchem je 5. místo v běhu na 50 km na mistrovství světa 1985 v Seefeldu. Zdobí ho i sedm titulů mistra ČSSR. První získal v roce 1981 v maratónu a poslední 1987 na třicetkilometrové trati.

Do sportovního důchodu se „Mildovi“ po ukončení reprezentační kariéry nechtělo. Cítil, že má z party trenéra Rázla v zásobě fyzickou ještě na nějakou sezónu. Prodat by chtěl svou výkonnost v běžích na dlouhých tratích. Přes léto ale zvolil pro lyžaře poněkud neobvyklou přípravu: vrhl se na triatlon. A ostudu lyžařům určitě nedělá. Chut mu dodala i vydařená premiéra: loni proměnil svůj první start v malém triatlonu ve Strakoncích ve vítězství.

Letos už mám za sebou osm triatlonů. Mám na přípravu také více času. Největší potíže mi dělá plavání, při svém letošním startu ve Zlivě to byla strašná dálka. Myslel jsem, že se utopím. Na mistrovství ČSSR jsem z vody vylezl až jako 46. Ovšem na kole mi nadělil vítězný Kočař jen minutu a v běhu jsme na tom byli stejně. Výsledkem bylo sedmé místo.

Velký triatlon vás neláká?

Dostal jsem sice přihlášku, ale letos jsem jej ještě neabsolvoval. Bolela mě achilovka a raději jsem nechtěl pokoušet osud.

Jaké překvapení vám přinesl triatlon?

Největší zřejmě po závodě v Táboře, kde jsem vyhrál a za odměnu dostal živé sele. Vznikl problém, co s ním? Jezdil jsem po okolních vesnicích a vepřička za tři stovky nabízel případným zájemcům. Nakonec jsem za něj dostal dokonce čtyři sta korun a po zabijačce mám přísliby ještě jitrnice.

Jak se připravujete na triatlonové závody?

Pracuji ve strojírně ve Strakoncích. Změna oproti životu vrcholového sportovce je v tom, že vstávám ráno v 5 hodin. Trénuji po práci jednou denně a na závody se opravdu těším. Když jsme trénovali v Dukle několikrát za

Snímek Bohumil Hynek

den, zejména v létě mě sport už přestával bavit. K něčemu je ta změna dobrá.

Prý vás chtějí do svých řad i cyklisté?

Na kole jezdím rád. Jel jsem i několik závodů s cyklisty. K získání I. výkonnostní třídy mi chybí pouze jeden závod. Ale co bych s výkonnostní třídou dělal? Jízdu na kole mám hlavně jako trénink pro triatlon.

Nejvíce ztrácíte na soupeře v plavání. Dá se manko odstranit?

Na specialisty plavce, kteří ze své disciplíny přešli k triatlonu, nikdy mít nebudu. Plavání jsem trénoval třikrát na rybníku a výsledky se lepší. Při závoděch v Brně jsem vylézal z vody už na 15. místě.

Co si slibujete od nadcházející lyžařské sezóny?

Mám příslib od firmy Fischer, že mi zaplatí účast na 4–5 dlouhých běžích. Společně se Švandou chceme kromě závodů na severu objet všechno. Mohu si vybrat, které závody chci jet. Zatím ale nemám oddíl, za který budu jezdit a nesehnal jsem nikoho na refundace. V zimě mě bude asi muset tři měsíce živit manželka. Pokud nebude termínová listina kolidovat s dlouhými běhy, tak chci startovat i na všech celostátních kvalifikačních závodech a mistrovství ČSSR. Za jedenáct let v reprezentaci se mi zdálo být všechno příliš stereotypní. Na letošní zimu se ale těším.

JIRÍ POSVÁR

Na snímku Ludvíka Valíčka je Jan Holický, který se stal nejúspěšnějším starším žákem ložské sezóny mezi sjezdaři.

Zeptali jsme se

ústředního trenéra JAROSLAVA POTMĚŠILA, proč je proti závodům na kolečkových lyžích.

POTMĚŠIL: Pokud jsou tyto závody jenom součástí přípravy našich reprezentantů, tak proti nim nic nemám. Rozhodně jsem však proti specializaci na další lyžařskou disciplínu a proto jsem i proti tomu, abychom vstupovali do mezinárodní federace kolečkových lyží. Vyvolalo by to jenom další reakci: hon za lepším a rychlejším materiálem, narušování tréninkové přípravy u závodníků na normálních lyžích a hlavně, docházelo by k trřštění sil. A my nemáme tak širokou základnu, abychom si to mohli dovolit. Bronzová medaile na kolečkovém mistrovství Evropy je sice hezká, ale naším cílem jsou medaile na normálních mistrovstvích světa a hlavně na olympijských hrách.

VÝUKA TECHNIKY BRUSLENÍ

Dokončujeme práci o technice a metodice bruslení na lyžích otištěnou v minulém čísle našeho časopisu.

STRUKTURA VÝUKY BRUSLENÍ

Struktura výuky bruslení na lyžích je zpracována na základě systémového přístupu vyučování senzomotorickým dovednostem. Jedná se o relativně přirozenou pohybovou strukturu, kde cílem je účelná, racionální a ekonomická technika bruslení. Hodnotícím kritériem takto pojaté techniky je pohybová činnost s co nejmenším výdajem energie při dosahování relativně absolutního tělesného výkonu, to znamená i s co nejzazším nástupem únavy.

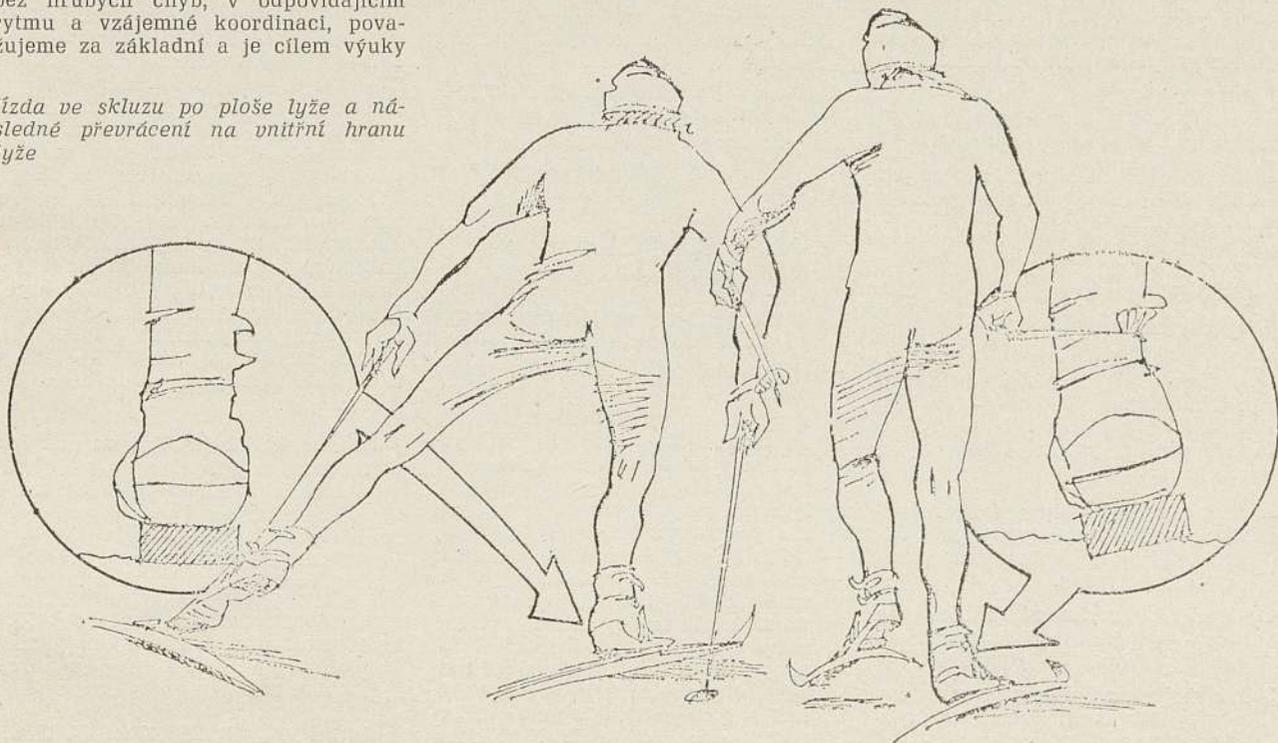
V etapě základního lyžování vyučujeme celý obsah a rozsah bruslařské techniky tak, aby byl běžec vybaven širokým rejstříkem pohybových dovedností nutných pro bruslení na lyžích všemi způsoby. Takto vedený nácvik by měl vyústit do etapy závodního lyžování. Získaná technika musí být pak dále účelově propracována z hlediska vrcholového výkonu, důsledně individualizována a formována v osobním stylu.

Výuka techniky bruslení je členěna na dvě části:

I. ČÁST

Technická úroveň, pohybový projev v I. části etapy výuky bruslení, je charakterizována jízdou ve skluzu ve vyváženém postoji s těžištěm nad opornou plochou. Takovouto úroveň techniky, kde celý pohybový cyklus je ve svém celku i částech proveden bez hrubých chyb, v odpovídajícím rytmu a vzájemné koordinaci, považujeme za základní a je cílem výuky

Jízda ve skluzu po ploše lyže a následně převrácení na vnitřní hranu lyže

I. částí etapy základního lyžování v bruslení na lyžích.

II. ČÁST

Cílem II. části je zdokonalování a rozšiřování základní techniky. Jde o kvalitativní změny ve struktuře pohybu. Základním požadavkem je jízda v dynamické rovnováze. Kvalitativní změna jízdy v bruslení je v aktivním posunu těžiště běžce v průběhu bruslařského kroku z polohy nad opornou do polohy před opornou plochu, do tzv. přepadu nad skluzovou lyží.

OBSAH STRUKTURY VÝUKY TECHNIKY BRUSLENÍ NA LYŽÍCH SPECIALIZOVANÁ BRUSLAŘSKÁ PŘÍPRAVA

Nácvik odrazu z hrany lyže.

Nácvik jednooporového skluzového postoje v odvratu, volba úhlu odvratu.

Nácvik práce paží, soupažně, střídavě.

I. ČÁST:

Jízda ve skluzu ve vyváženém postoji s těžištěm nad opornou plochou

BRUSLENÍ
OBOUSTRANNÉ JEDNODOBÉ.
BRUSLENÍ JEDNOSTRANNÉ.
BRUSLENÍ
OBOUSTRANNÉ DVOUDOBÉ.
BRUSLENÍ OBOUSTRANNÉ STŘÍDAVÉ
(se střídavou prací paží).

II. ČÁST:

Jízda ve skluzu v dynamické rovnováze s těžištěm před opornou plochou (v přepadu)

BRUSLENÍ PROSTÉ (bez práce paží, odpíchu holemi).

ZDOKONALOVÁNÍ ZÁKLADNÍ TECHNIKY JEDNOTLIVÝCH ZPŮSOBŮ BRUSLENÍ S DŮRAZEM NA EKONOMIČNOST A ÚČELNOST JÍZDY.

NÁCVIK SPOJOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH ZPŮSOBŮ BRUSLENÍ PODLE CHARAKTERU BĚŽECKÉ TRATI.

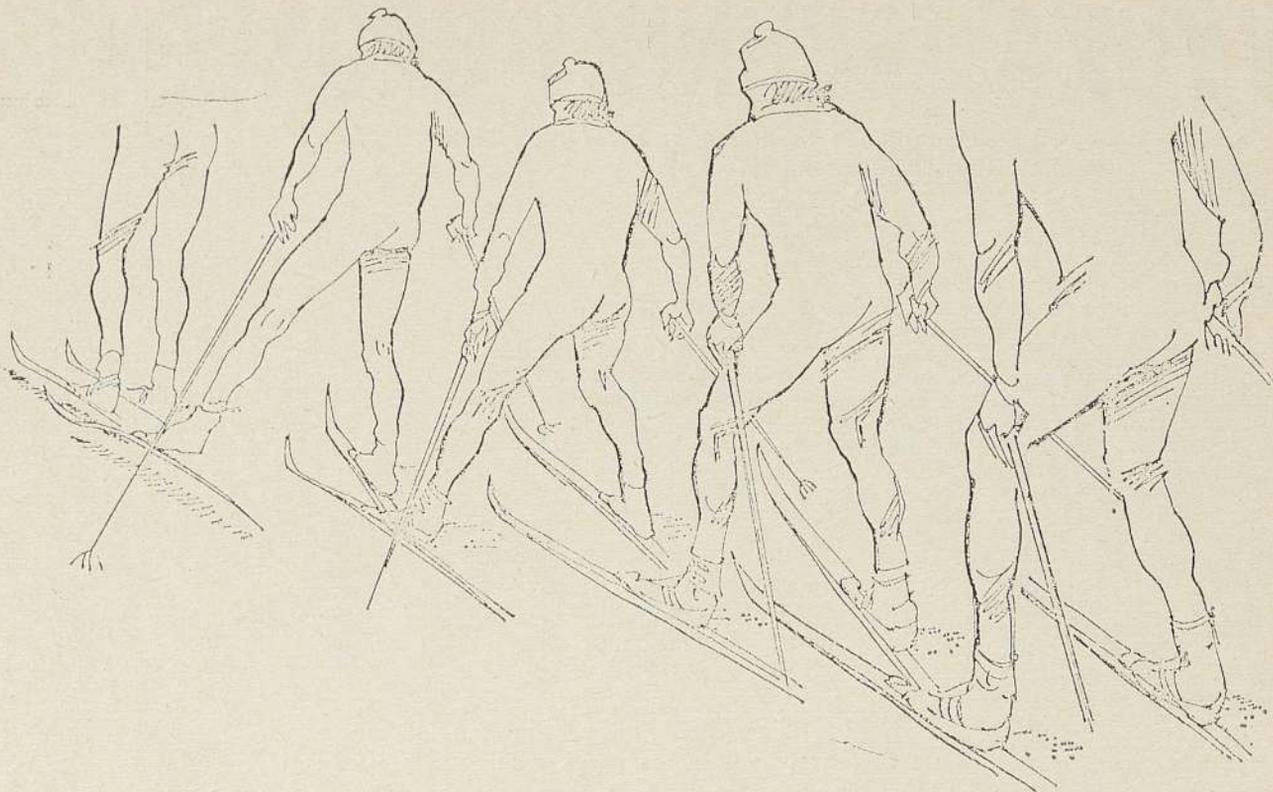
NÁCVIK BRUSLENÍ

Bruslení vyžaduje dobře upravenou plochu dostatečně širokou s pevným podkladem. Pokud není k dispozici mechanizace na úpravu, můžeme nácvik provádět i na rovných cestách, které k tomuto účelu částečně upravíme.

Před vlastním nácvikem bruslení je potřeba dokonale zvládnout všeobecnou lyžařskou přípravu s prohloubením nácviku rovnováhy, přenášení váhy těla z lyže na lyži a získání pocitu plocha — hrana lyže.

Po přípravě nacvičujeme základní pohybové dovednosti, které jsme již v přehledu uvedli, jsou součástí specializované bruslařské přípravy.

Při dokonalém zvládnutí rovnováhy a vychylování těžiště z přímého směru nacvičujeme vlastní techniku odbruslování lyže, nastavování odvratu lyže pro skluz a následný odraz s cit-

livým překláněním lyže z plochy na její vnitřní hranu.

Důležitá je i koordinace odrazu nohou s prací paží a odpichem holí.

Všechny cviky nacvičujeme napřed bez práce paží, později přidáme odpích holemi.

Základem je **rovnováha na jedné lyži v odratu** a **odraz z vnitřní hrany lyže** šikmo postavené ke směru jízdy.

Jako velmi účinné komplexní cvičení v průpravě pro nácvik techniky bruslení je **odšlapování** s měněním se směrem při jízdě např. do kruhu nebo do osmičky.

Všechny cviky začínáme na mírně se svažující trati nebo na rovině.

Základní technika bruslení a její modifikace vyžadují určitou posloupnost v nácviku.

Stručný postup výuky bruslení

Po dokonalé lyžařské průpravě s prohloubením nácviku rovnováhy, přenášení váhy těla z lyže na lyži a získání pocitu plocha—hrana lyže, nacvičujeme:

1. Nácvik skluzu v dynamické rovnováze, vyjždění lyže po ploše v odvrátném postavení na mírně se svažujícím terénu.
2. Nácvik vychylování těžiště do stran — přestupování z lyže na lyži do odvrátného postavení.
3. Nácvik základního postavení pro odraz, nastavení odrazové lyže při jízdě ve svažující stopě.

4. Nácvik odrazu z vnitřní hrany lyže bez práce paží, se soupažným odpichem holí — jednostranně.

5. Nácvik oboustranného bruslení (odrazu) bez práce paží, s odpichem soupaž — jednodobě, dvoudobě.

6. Upevňování koordinace paží s odrazem nohou, nácvik střídavé práce paží s odrazem nohou, nácvik soupažného odpichu s delšími holemi.

7. Aplikace jednotlivých způsobů v různém profilu terénu.

8. Napojování jednotlivých způsobů bruslení.

9. Nácvik prostého bruslení bez práce paží ve sníženém postoji.

10. Uplatnění jednotlivých způsobů bruslení v podmínkách závodní trati.

Nejčastější chyby u začátečníků:

- příliš široký postoj v základním postavení před odrazem
- velký úhel lyže při odrazu, velký odvrát
- v důsledku nedokonalé rovnováhy na jedné lyži dochází k přešlapování z lyže na lyži do stran
- nedůsledné překlopení odrazové lyže z plochy na vnitřní hranu, odraz je veden z plochy lyže
- přisedávání při odrazu
- po odraze při přenášení lyže do základního postavení pokrčování dolní končetiny v koleni, zvedání nohy vysoko nad podložku
- soupažná práce paží v malém rozsahu, odpích holemi končí u boků, což má za následek menší účinnost práce paží a je i příčinou

špatné koordinace pohybů paží a dolních končetin.

Pro nácvik základní techniky bruslení můžeme použít lyží i holí pro klasickou techniku (lyže jsou namazány po celé délce pouze pro skluz). Pro další zdokonalování bruslení a jeho uplatnění v oblasti závodního běhu na lyžích, již doporučujeme speciální výzbroj, tj. lyže na bruslení, dlouhé hole nad úroveň ramen a boty, které s vázáním (nepřesahuje šířku lyže) tvoří jeden mechanický systém.

Technika bruslení si následně vyžádala i změny v konstrukci lyží, holí, vázání a běžeckých bot. Nová běžecká technika reprezentovaná změnou odrazu z plochy lyže na odraz z vnitřní hrany lyže, vyloučila mazání stoupacími vosky pro odraz. Proto do popředí zájmu v oblasti mazání vstoupila problematika zvyšování skluznosti běžecké lyže. Uplatňují se nové materiály na skluznice, propracovává se nová technologie její úpravy a přípravy pro mazání. Rychle pokročil i vývoj nových parafinů a dalších látek (např. CERA systém). Vše směřuje k docílení co největší skluznosti bruslařské lyže.

Běh na lyžích prožívá ve své historii snad největší revoluční změny ve všech oblastech — technice, metodice, tréninku, ale i ve sféře materiálové (lyžařská technologie, tratě) a organizační (organizace sportovních soutěží, cvičitelské činnosti).

Tento příspěvek má být reakcí na tento tvořivý proces s cílem pomoci konkrétní praktické činnosti v našem lyžařském hnutí.

PhDr. FRANTIŠEK DVOŘÁK, CSc.

Pro „znevýhodněné“ sportovce

Lyžařští cvičitelé se v mnoha zemích snaží umožnit lyžování i pro lidi nějakým způsobem znevýhodněné buď svým věkem, zraněními nebo špatným fyzickým stavem. Příkladem je západoněmecký handicap-program, jehož autoři, Erhard Gattermann a dr. Walter Kuchler, popsali techniku a vytvořili metodiku výuky jízdy na sjezdových lyžích pro tyto kategorie lyžařů. Se svolením autorů uveřejňujeme hlavní myšlenky tohoto programu.

Autoři jsou toho názoru, že různé módní trendy v lyžařské technice, některé inovace a zajímavý vývoj v oblasti závodní techniky nesmějí vést k tomu, aby se všichni lyžaři snažili o sledování cílů, které jsou mnohým nedostupné. O sjezdovém lyžování se říká, že má vedle pozitivních i negativní vlivy na lidský organismus, ale k nepříznivému zatěžování srdečních orgánů a cévního systému a k přetěžování pohybového aparátu nemusí vůbec docházet.

Hledá se řešení, jak vyučovat v lyžařských školách netrénovanou veřejnost, která přichází na hory bez předchozí fyzické přípravy. Jde o lyžování pro starší generaci, která nechce zanechat svého oblíbeného sportu, ale provádí jej doposud nevhodným a nepřiměřeným způsobem. Lidé, kteří mají různé kloubní potíže a problémy s páteří, chtějí také ještě lyžovat, ale musí provádět tento sport opatrněji. Někteří lyžaři se vrací ke svému koníčku i po těžkých úrazech. I pro ty je třeba najít určitou techniku a taktiku. Ale ani lidé s koronárními potížemi nemusejí úplně zanechat sportu. Pod vedením speciálně vyškolených cvičitelů mohou i tito zájemci dále lyžovat.

Takovým sportovcům nejde o nějaké výkony, ale spíše o radost z pohybu a z okolní přírody, o možnost provádět lyžařský sport, byť s určitými omezeními. Tomu je přízrůbena i technika, která se vyznačuje širší stopou, vzpřímenějším postojem, rotací ve fázi oblouku, zatáčením pomocí zatěžování lyží, zatěžováním a hraněním vnější lyže. Otáčení nohou ve fázi vedení oblouku vychází z kyčlí.

Tato technika se obejde bez extrémních pohybů těla včetně zdůrazněného přiklání kolena ke svahu, bez komplikovaných mechanismů pro zahájení oblouku. Šetří se pohybový aparát a nevyužívá se mezích poloh kloubů, torzní i tlakové zatížení kolena a páteře je malé. Lyžuje se ekonomicky, zapojují se velké svalové skupiny. Jde o pohyby plynulé a přirozené s měkkými přechody z jednoho pohybu do druhého.

Při tomto způsobu lyžování se používá pro zatáčení spíše vnějších sil a terénu, jezdí se kratší úseky mírnějším tempem a s pomalejší frekvencí. Nelyžuje se na ledu a v boulovatém terénu.

Hodnocení kladů a záporů této techniky:

Širší stopa je někdy hodnocena záporně z hlediska estetického. Nespornou výhodou širší stopy je ovšem lepší rovnováha lyžaře, možnost nezá-

vislé práce dolních končetin, snadnější hranění. Jízda v širší stopě má dokonce blízko k závodní technice.

Vzpřímený postoj: Vzpřímenější postoj šetří celý pohybový aparát včetně kloubů.

Rotace: Návlek rotace ztěžuje výuku zatáčení pomocí jiných pohybových principů, je však pro tuto skupinu lyžařů nevyhnutelný. Rotace zvyšuje nebezpečí přetočení oblouku, ale při správné výuce je tato chyba dobře kontrolovatelná. Varianta s protinaťčením ve fázi vedení oblouku je možná. Nedá se lyžovat s vysokou frekvencí zatáčení. V oblouku se hraní méně a později, což je kompenzováno širším vedením lyží. Zahájení oblouku je snadné, pohyby jsou přitom naprosto přirozené. Zatížení kolenního kloubu je malé.

Zatáčení se zatíženými lyžemi: Vedení zatížené lyže je jistější a dokonalejší. Kombinace rotace ve fázi zahájení oblouku a zatěžování vnější lyže je ideální pro tuto skupinu lyžařů.

Zatěžování a hranění lyže: Tento způsob jízdy v širší stopě a ve vzpřímenějším postojí umožňuje zapojení kyčelního kloubu do mechanismu zatáčení.

Otáčení dolních končetin ve fázi vedení oblouku vychází z kyčlí. Rozsah pohybů je při popisovaném způsobu provádění oblouků omezen, redukována je rovněž pohybová přesnost, ale pro příslušnou skupinu lyžařů to má jen podřadný význam. Tato pohybová dovednost dovoluje poměrně vehementní zatáčení s odlehčenými kolenními a nepřetěžovanými kyčelními kloubu.

V zájmu bezpečného a zdravého lyžování se především dbá na:

Správné dávkování zatížení:

- využívání vnějších sil pro lyžování
- rytmický a nikoliv statický způsob jízdy
- využívání terénních nerovností pro změny směru
- jízda po kratších úsecích
- střední rychlost jízdy
- střední frekvence oblouků

Nedoporučuje se používání některých nepotřebných technických prvků, jako např.:

- příliš úzká stopa
- řezané oblouky (ve fázi vedení)
- krátké oblouky o vysoké frekvenci
- obtížné způsoby zahájení oblouku („vystřelované“ oblouky, oblouky s přestoupením do odvratu)
- některá postavení lyží (pluh)
- extrémní záklon či předklon
- extrémní polohy při torzi, rotaci, jízdě v nízkém sjezdovém postojí

Je nutné se vyvarovat riskantních situací při lyžování, jako jsou např.:

- příliš rychlá jízda
- jízda po ledě
- jízda po velmi příkrých svazích
- jízda na boulovatých tratích
- jízda v těžkém sněhu

Respektovat únavu lyžaře, která je obvykle provázena:

- záklonem
- nepovedenými pokusy o zatáčení
- zatěžováním a zařezáváním vnitřní lyže
- omezeným vertikálním pohybem
- pomalou reakcí
- pády

Respektovat příznaky přetížení, jako např.:

- zrychlený puls
- zrychlený dech
- silné pocení
- bolesti v dolních končetinách
- „měkká kolena“ — snížený svalový tonus
- pocity závratě

Učitel musí vést žáka k tomu, aby správným způsobem překonával pocity strachu. Strach nám může bránit v jisté a bezpečné jízdě, strach zveličuje možná rizika, ale strach nás také brání před přílišným přeceňováním svých schopností a podceňováním nebezpečí. Je třeba na sobě rozpoznávat známky strachu, uvědomovat si objektivní i subjektivní riziko. Učitel musí dávat možnost individuálního rozhodování jednotlivým lyžařům v družstvu.

Každý žák v lyžařské škole pro „handicapované“ obdrží formulář, kde jsou obsažena jednak všeobecná doporučení, jednak osobní rady cvičitele. Na začátku kursu se formuláře rozdají, během školení vysvětluje učitel jednotlivá doporučení a při ukončení kursu si žáci zapíší jednotlivé rady cvičitele, důležité pro jejich další samostatné lyžování.

V NSR existují tři kvalifikační cvičitelské třídy pro výuku handicapovaných lyžařů a také tři druhy lyžařských škol pro tyto zájemce. Cvičitel s nejnižší kvalifikací může vyučovat jen netrénované nebo starší lyžaře. Vyšší kvalifikace opravňuje již k výuce sportovců po zranění nebo s vadami na pohybovém aparátu. Cvičitelé s nejvyšší kvalifikací mohou vyučovat i zájemce se srdečními potížemi, přičemž takováto lyžařská škola musí mít k dispozici odborného lékaře a příslušnou ordinaci i vysílačku nebo telefon přímo v terénu, kde se vyučuje lyžování. Nadmořská výška nesmí přesahovat 2000 metrů.

Tyto trendy se budou stále více uplatňovat i u nás. Vidáme okolo sebe hodně starších lyžařů. Fyzicky netrénovaných je také dost a mezi mladými lyžaři je hodně těch, kteří mají kloubní či jiné potíže. Proč by však nemohl každý lyžovat úměrně svému věku a zdravotnímu stavu pod odborným vedením. Pokud víme, touto oblastí lyžování se u nás zatím nikdo příliš vážně nezabývá, i když by si pozornost jistě zaslouhovála. Vždyť zvyšování pohybové aktivity u lidí

středního a vyššího věku patří také do oblasti masového rozvoje tělesné výchovy.

Dodejme, že autoři „handicap-programu“ Erhard Gattermann a Walter Kuchler nejsou v lyžařském světě neznámí. Gattermann je předsedou západoněmecké Komise pro techniku a metodiku lyžování. Kuchler je jejím místopředsedou. Oba jsou spoluautory mnoha prací z oblasti výuky lyžování. E. Gattermann bývá pravidelně vedoucím západoněmecké delegace na Interski, byl i u nás ve Vysokých Tatrách v roce 1975. Sám je ve svých bezmála šedesáti letech stále ještě výborný lyžař, jeho synové se věnují špičkovému lyžování — Klaus patřil mezi patnáctku nejlepších sjezdařů ve Světovém poháru, Rainer byl donedávna jedním z trenérů západoněmeckého národního družstva sjezdařů. Zajímavostí je, že Erhard Gattermann a Walter Kuchler nežijí v Alpách, ale v Bavorském lese nedaleko našich hranic.

ing. PAVEL BARTOVSKÝ
dr. VĚRA ZAJÍCOVÁ

Snímek Ota Mrákota

VÝSLEDKY

Skokani na hmotě

5. ročník Poháru osvobození Banské Bystrice — 8. července, pořadatel Dukla Banská Bystrica: 1. Podziměk (Dukla Liberec) 222,2 (62,5 a 63), 2. Lesser (NDR) 213,4 (60 a 62,5), 3. Raška 212,9 (62 a 60,5), 4. Daněk (oba Dukla Liberec) 202,2 (58,5 a 59,5), 5. Číž 200,1 (62 a 55) a Švagerko (oba Dukla Banská Bystrica) 200,1 (57,5

Pavel Ploc, snímek Zdeněk Šrubař

a 59,5), 7. Vaško 199,1 (58 a 59), 8. Parma (oba Dukla Banská Bystrica) 199,0 (59 a 57), 9. Krejča (MEZ Frenštát pod Radhoštěm) 198,8 (57 a 57), 10. Karetnikov (SSSR) 198,0 (57,5 a 58,5). — Starší dorostenci: 1. Raszka 220,4 (62,5 a 62,5), 2. Krejča (oba MEZ Frenštát) 210,1 (60,5 a 59), 3. Bayer (ČH Štrbské Pleso) 198,5 (59,5 a 56,5). — Mladší dorostenci: 1.

Liga dálkových běhů

- 14. 1. Jablonecký maratón (Elitex Jablonec)
- 20. 1. Březinská padesátka (Sokol Březiny)
- 28. 1. Jizerská padesátka, závod FIS (Lokomotiva Liberec)
- 4. 2. Orlický maratón (Spartak Skuhrov a Spartak Rychnov)
- 11. 2. Krušnohorská padesátka (Lokomotiva Teplice)
- 17. 2. Šumavskou stopou (Šumavan Vimperk)
- 24. 2. Veteráni bílé stopy (TJ Nové Město)
- 4. 3. Jesenická sedmdesátka (OV ČSTV Šumperk)
- 11. 2. Biela stopa SNP
- 3. 3. Po hřebenech Krkonoš, mem. Miroslava Hlaváčka — závod hlídek

Schípke (NDR) 197,9 (57,5 a 57,5), 2. Kučera (Dukla Liberec) 195,7 (58 a 57,5), 3. Bojda (MEZ Frenštát) 191,0 (55,5 a 55,5).

Pohár SČSP v Liberci — 7. října, pořadatel Ještěd Liberec: 1. Polák (Jiskra Harrachov) 183,2 (72,5 a 74,5), 2. Podziměk 181,9 (77,5 a 73), 3. Sakala (oba Dukla Liberec) 179,9 (74 a 71,5), 4. Švagerko (Dukla Banská Bystrica) 172,7 (65,5 a 76,5), 5. Raška (Dukla Liberec) 172,0 (71,5 a 72), 6. Dluhoš 165,4 (66 a 72), 7. Parma 161,6 (57 a 79,5), 8. Jež (všichni Dukla Banská Bystrica) 161,2 (61 a 76), 9. Portyk (Dukla Liberec) 159,3 (69 a 68,5), 10. Vaško (Dukla Banská Bystrica) 157,3 (72,5 a 62,5). — Dorostenci: 1. Rydval (Dukla Liberec) 160,1 (69,5 a 69,5), 2. Bartoš 149,9 (62 a 68,5), 3. Raszka (oba MEZ Frenštát) 148,5 (65 a 68,5).

19. ročník Poháru Národní fronty — 14. října ve Frenštátu pod Radhoštěm, pořadatel MEZ Frenštát: 1. Parma 225,4 (87,5 a 89,5), 2. Jež 222,7 (91,5 a 87), 3. Dluhoš (všichni Dukla Banská Bystrica) 222,6 (90 a 88), 4. Ploc (Dukla Liberec) 220,6 (86 a 92), 5. Švagerko (Dukla Banská Bystrica) 218,7 (87 a 89), 6. Sakala 217,8 (89,5 a 87), 7. Malec (oba Dukla Liberec) 210,4 (86,5 a 87).

KOLEČKOVÉ LYŽE

Velká cena Moravy (2. 9., Brno) — **Muži a junioři** (31,5 km): 1. Benc (Dukla Liberec) 1:05:28,0, 2. Nečas (Nové Město na Mor.) —1:21,3, 3. Koucký (D. Liberec) —1:34,8, 4. Buch-

ta (RH Štrb. Pleso) —2:15,0, 5. Kvapil (ČZ Strakonice) —2:40,0, 6. Lichoň (RH Štrb. Pleso) —2:52,5, 7. Hartman (RH Jablonec) —2:54,4, 8. Časlavský —2:56,7, 9. Raabe —3:02,6, 10. Švandá —3:04,0, 11. Kunc (všichni D. Liberec) —3:04,5, 12. Petruch (RH Štrb. Pleso) —3:05,0, 13. Janoušek (Elitex Jablonec) —5:06,0, 14. M. Petrásek (SVS Jablonec) —5:16,0, 15. Jebavý (D. Liberec) —5:44,0.

Zeny a juniorky (21 km): 1. Havrančíková (Tesla Lipt. Hrádok) 48:56,2, 2. Janoušková (RH Štrb. Pleso) —1:13,3, 3. Zelingerová (Lok. Česká Třebová) —1:22,3, 4. Bucharová (Dolní Branná) —1:22,4, 5. Mihoková (Tesla L. Hrádok) —1:29,6, 6. Sobková (Elitex Jablonec) —2:00,3, 7. Šimčáková (Tesla L. Hrádok) —2:02,5, 8. Knížková —2:31,0, 9. Zuryňková (obě Elitex Jablonec) —2:56,8, 10. Pravečková (RH Štrb. Pleso) —3:23,8, 11. Petra Šimůnková —4:20,9, 12. Sůvová (obě Elitex Jablonec) —4:52,8.

Starší dorostenci (5,25 km): 1. Chlum (Elitex Jablonec) 11:17,3, 2. Křupka —18,7, 3. Petřík (oba Tesla Lipt. Hrádok) —18,9. **Starší dorostenci**: 1. Brožová (Elitex Jablonec) 14:11,0, 2. Nováková —6,0, 3. Grusová (obě Ski Jilemnice) —31,4. **Mladší dorostenci**: 1. Verner 12:57,8, 2. Martin Raabe (oba Elitex Jablonec) —0,2, 3. Havlík (Nové Město na Mor.) —31,5. **Mladší dorostenci**: 1. Bendová 13:50,0, 2. Čillerová (obě Elitex Jablonec) —28,2, 3. Suchomelová (Letohrad) —54,9.

Sněhu málo, výsledky slušné

V říjnu — po velmi pracném shromažďování podrobných informací — byla předsednictvu VSL ČÚV ČSTV předložena zpráva o činnosti veřejných lyžařských škol v minulém zimním období. Vyplývá z ní řada zajímavých čísel a užitečných poznatků.

Faktorem, který ovlivnil činnost VLŠ v tomto období, byly znovu mimořádně nepříznivé sněhové podmínky. Ale po zkušenostech s tímto problémem z minulých několika let se VLŠ přece jen podařilo vynalézavějšími organizačními formami a pohotovějším přesunem těžiště činnosti na sněhově příznivější období sezóny nejea zabránit dalšímu poklesu celkového počtu absolventů výuky, ale jejich celkový počet proti předcházející sezóně zvýšit o 3528 žáků, tedy na celkem 24 575 absolventů výuky, což se téměř rovná průměrnému stavu z posledních sněhově příznivějších sezón. Celkový počet zapojených aktivních cvičitelů sice proti loňsku o něco poklesl (z 2666 na 2596), ale je to dáno i zvýšením počtu cvičitelů, kteří ve VLŠ působí celou sezónu, takže škola s menším počtem cvičitelů může zajistit výuky většího počtu žáků.

Nejhůře se s nepříznivými sněhovými podmínkami vyrovnaly veřejné lyžařské školy v Severočeském a Jiho-moravském kraji, kde počet absolventů proti předcházejícímu období výrazně klesl, zatímco v ostatních krajích — s výjimkou Západočeského kraje, kde se jejich počet v podstatě nezměnil — došlo ke zvýšení. Toto zvýšení bylo nejvýraznější v Praze (1714), v Severomoravském kraji (1476) a ve Východočeském kraji (781).

Ve statistickém přehledu v závěru této zprávy rozdělujeme poprvé absolventy na ty, kteří prošli výukou 36 a více lekcí (hodin), což pokládáme za objem odpovídající ucelenému základnímu výukovému cyklu, a na ty, kteří absolvovali méně než 36 lekcí. Toto rozlišení zaznamenáváme navíc na přání České státní pojišťovny, která z hlediska případné dotace pro jednotlivé VSL bere v úvahu jen počet absolventů úplného výukového cyklu. Při porovnání výukové náplně obou těchto kategorií v minulém období jsme zjistili, že z hlediska výukového procesu jde o rozdíl celkem nepodstatný. Z celkem 3429 žáků, kteří nedosáhli plných 36 lekcí, absolvovala většina výuku jen nepatrně kratší.

Proti loňskému stavu 158 VLŠ vzrostl jejich počet v okamžiku zpracování této informace na 164 (z tohoto počtu však VLŠ TJ Technika Brno přechodně zastavila svou činnost). Vzhledem k trvalému brzdicímu faktoru, kterým zůstává i nadále saturace cvičných prostorů a stagnace už beztak velmi zaostávající infrastruktury (doprava, ubytování, stravování, občerstvení, možnosti odpočinku, úschovny, půjčovny a řada dalších služeb) lze v budoucnu počítat jen s velmi pomalým nárůstem VLŠ. Ale i současný počet VLŠ lze poklá-

dat za úctyhodný. Pokud jde o další zvýšení počtu VLŠ, je třeba zaměřit pozornost na bílá místa, kde přes příznivé objektivní podmínky dodnes žádné VLŠ zřízeny nebyly, a tam, kde je neuspokojená poptávka po výuce stále ještě příliš vysoká.

Ani při konstatování celkových dobrých výsledků však nelze pominout, že téměř v každém kraji několik málo škol nezahájilo činnost. Výjimečná byla v tomto směru situace v Severočeském kraji, kde zůstalo v nečinnosti plných 15 VLŠ z celkového počtu 27, tedy většina, přičemž za hlavní příčinu lze sotva pokládat sněhové podmínky, které v tomto kraji nebyly horší než v jiných.

Trvá požadavek většiny VLŠ umožnit školení většího počtu cvičitelů na vyšší kvalitativní stupeň. Příležitosti v krajích k vyškolení cvičitelů 3. třídy i příslušné kvóty jsou často příliš omezené, takže i počet přijatých uchazečů, o jejichž vyškolení mají zájem především VLŠ, je příliš nízký. Usilujeme ve spolupráci s metodickými orgány o zlepšení této situace. Na druhé straně je u některých přihlášených cvičitelů překážkou dosažení vyšší kvalifikace i to, že mnohdy nevyhovují nárokům, které se na ně při tomto školení kladou, a to nejdříve už v přijímací fázi. Proto je třeba, aby se i v našich VLŠ zvýšila náročnost při výběru kandidátů vysílajících na toto školení.

Vzhledem k dnešnímu rozsahu systému VLŠ a k počtu osob, jimž VLŠ poskytují výuku, ale také vzhledem k charakteru této tělovýchovné služby jako služby placené se všemi nároky na kvalitu, jež z toho vyplývají, se stále negativněji projevuje skutečnost, že tuto práci vykonávají zatím téměř výlučně dobrovolní pracovníci ve svém volném čase. Podstatně změnit tuto skutečnost nebude v dohledné době možné pro nedostatek profesionálních pedagogických kádrů. Významně by však veřejným lyžařským školám pomohlo, kdyby alespoň pro úsek organizační, provozní a ekonomický získaly určitý počet profesionálních pracovníků a mohly

tak soustředit dobrovolné cvičitele na vlastní výukovou práci. Řešení této otázky je v moci TJ provozujících VLŠ. Z hlediska perspektivního pak bude třeba postupně vytvářet možnosti pro zvýšení podílu profesionálních pracovníků i ve vlastní výukové činnosti VLŠ.

V uplynulé sezóně se poněkud zlepšila vybavenost VLŠ zařízeními, rekvizitami a vlastní technikou. Nejobtížnější je tento vývoj u VLŠ s větších městech, která jsou od hor vzdálenější a v místech výcviku nemají k dispozici vlastní cvičné svahy a možnosti skladování vlastního inventáře. Přitom jde často o VLŠ s velkým počtem žáků, kteří cvičí na často přeplněných svazích a bez přednosti na vlecích. Na druhé straně VLŠ se sídlem v horských a podhorských oblastech a dobrým materiálním a personálním zázemím (umí si bez problémů zařídit i přednost na vlecích) poskytují zase výuku jen zcela minimálnímu počtu 30—50 žáků. Ale i všechna tato zlepšení je třeba vítat. Jako příklad za řadu dalších lze uvést významné zdokonalení ve vybavení vlastního výukového areálu VLŠ TJ Sokol Deštné v Orlických horách, kterou vede ing. Václav Večeřa. Škola má zde k dispozici dvě mobilní buňky OKAL, vlek pro děti, oplocený cvičný prostor s cvičnou dráhou (kolotoč, tobogan, příčná mulda, „šlapacky“, můstek atd.) a poskytuje výuku 362 žákům. JZD Humburky vyrábí pro VLŠ různé výukové pomůcky. K mnohému z toho dopomohla škole dotace ČSP.

Vzdálenost od vyšších horských poloh způsobila v uplynulém období značné potíže zejména VLŠ v Jiho-moravském kraji, které organizují výuku obvykle v terénech Českomoravské vrchoviny, která však prakticky byla bez sněhu. To vysvětluje také absolutní pokles počtu absolventů v tomto kraji.

Číselné údaje v následující tabulce jsou nejvýmluvnějším dokladem úspěšné práce VLŠ v uplynulém období. Nyní se celá naše síť VLŠ připravuje už na období příští. Lze si jen přát, aby i v další etapě kvalitativně i kvantitativně vzestupný trend v práci VLŠ pokračoval.

Ing. PAVEL BORSKÝ
předseda úseku VLŠ KMR
VSL ČÚV ČSTV

PŘEHLED O ČINNOSTI VLŠ V SEZÓNĚ 1988—1989

Kraj	Počet VLŠ	Absolventů (rozdíly proti min. sezóně)	Z toho s výukou 36 a více lekcí	Počet cvičitelů	Udělené odznaky	Útrazy (%)
Praha	20	6 529 (+1714)	5 405	494	757	0,01
StřČ	7	903 (+235)	820	91	180	0,00
VČ	21	4 251 (+781)	3 259	468	721	0,14
ZČ	21	2 738 (-46)	2 708	407	734	0,51
SČ	27	2 883 (-314)	2 690	305	574	0,06
JČ	10	773 (+54)	728	118	140	0,00
SM	30	3 709 (+1476)	3 536	417	702	0,16
JM	27	2 789 (-372)	2 000	296	1015	0,11
Celkem	163	24 575 (+3528)	21 146	2596	4823/2327	0,12

Jednadvacetiletá běžkyně z Jablonce, IVANA RÁDLOVÁ, ač i pro letošní sezónu zařazena do reprezentačního „áčka“, po dohodě s trenéry a lékařkou běžkyň sama požádala o uvolnění z reprezentace. Jaký k tomu měla důvod?

Ve znamení blíženců

Celou loňskou sezónu naplňoval promařil. Vyšetřující lékaři se domnívali, že potíže vyřeší operace slepého střeva. Té se Ivana začátkem června podrobila, ale do úplné spokojenosti a tréninkové pohody bylo stále daleko. Koncem srpna písemně požádala o uvolnění z družstva s tím, že se bude připravovat individuálně.

Ztratila se tudíž ze zorného úhlu reprezentačních trenérů, věříme však že se neztratí ze zorného úhlu lyžařských fanoušků.

Dodejme, že Ivana patří k našim nejkrásnějším lyžařkám. Kdyby se volila Miss bílé stopy, jistě by kandidovala na nejvyšší příčku. Díky své kráse se stala známou i v zahraničí. Do oka prý padla i slavnému běžci Norska Paalu Gunnarovi Mikkelsplasovi (MS 1989; stříbro na 15 km K), dokonce se o vztahu Paal — Ivana šuškal v Lahti na mistrovství světa, třebaže Rádlová na mistrovství nebyla. Dohadům bylo třeba hned zkraje učinit přítrž, Ivana prohlásila, že se nic z toho nezakládá na pravdě.

Z jejího soukromého života však můžeme prozradit několik jiných za-

jmavostí. Například to, že se oddává krajinomalbě a že své obrázky maluje doslova levou rukou. Věnuje se i umění slovesnému. Levou rukou píše také básně. Proslavený je její rýmovaný dopis, který jménem celého družstva lyžařek napsala brněnskému zpěvákovi Bobu Frídlvi (onehdy skončil třetí ve Zlatém slavíku). Frídl pak agenturám sdělil, že tak romantické psaní dosud nedostal a i když je časově velmi zaneprázdněn, je ochoten přijít lyžařkám znovu zazpívat kdykoliv a třeba i o půlnoci.

K její sportovní kariéře: po začátkách v Karlových Varech se prosadila na mezinárodní scéně roku 1986. V soutěži Družba v Harrachově získala stříbrnou medaili ve štafetě. O rok později již startovala na mistrovství světa v Oberstdorfu. Tehdy obsadila na 20 km jako nejlepší z našich děvčat 27. místo. Na téže trati v tomtéž roce získala na mistrovství ČSSR bronz. Účastnila se také olympijských her v Calgary, kde však výraznějšího umístění nedosáhla.

Potom se začal její zdravotní stav zhoršovat. Ke zmíněné letošní operaci nám řekla: „Samotná operace sice dopadla dobře, po uzdravení jsem zase začala trénovat. Při tréninku jsem však jednou náhle omdlela, což neby-

Snímek Arpád Kováč

lo normální. Dva dny jsem se cítila dobře, chodila běhat, třetí den mi bylo zase špatně. Psychicky jsem byla z toho na dně. Vzala si mě do práce naše psycholožka. Zjistila, že jsem narozena ve znamení blíženců (12. června). Lidé narození v tomto znamení prý nemají rádi nečinnost, stále musí být v pohybu. Uvidím, co se mnou předepsaná pohybová terapie udělá. Trochu jsem přibrala, nyní musí kila dolů. Do reprezentace bych se chtěla co nejdříve vrátit.“

Ivana Rádlová studuje v Jablonci školu cestovního ruchu.

JIRÍ POSVĚR

O výchovné práci

Politickovýchovná komise VSL ÚV ČSTV připravila 14. října zajímavý aktiv o výchovné práci ve vrcholovém lyžování za účasti vedoucích realizačních týmů reprezentačních družstev, zástupců středisek vrcholového sportu, vybraných oddílů a členů PVK VSL ÚV, ČÚV a SÚV ČSTV. Účastníci zasedání v Obecním domě v Praze vylechli referát předsedy federální politickovýchovné komise svazu prof. ing. Jána Jecha, CSc., o zaměření politickovýchovné práce v olympijském cyklu do roku 1992 a ústředního trenéra Jaroslava Potměšila o připravovaném novém systému vrcholového sportu a náročných cílech reprezentačních družstev na ZOH 1992 v Albertville.

Josef Kuthel hovořil v diskusi o zlepšení podmínek přípravy reprezentačního družstva sdruženářů, dobrých zkušenostech při sledování studijních povinností členů mládežnického družstva a nutnosti sociálního zabezpečení členů reprezentačního týmu po skončení závodní činnosti. Vedoucí realizačního týmu běžců Petr Honzl připomenul, že na úspěšném výsledku štafety na MS 1989 v Lahti měla podíl také dobrá politickovýchovná práce. Potvrdilo to i 38 besed, které reprezentanti uskutečnili po mistrovství světa.

-tr-

Jak v Jeseníkách

Zimní sezóna v Jeseníkách začíná velmi brzy. Například vloni napadl první sníh už koncem října a od počátku listopadu bylo možné trénovat na tratích v okolí Pradědu. Právě vzhledem k těmto podmínkám a ke zlepšeným ubytovacím možnostem vzrůstá mezi lyžaři zájem o Jeseníky. Důležitá je také skutečnost, že běžecské tratě nejsou v Jeseníkách ve všedních dnech přetíženy, jako tomu bývá v jiných horských oblastech. I pro letošní rok si sem naplánovali přípravu na prvním sněhu SVSM Nové Město n. M., SVS a SŠ Jablonec n. N. a reprezentační družstvo žen.

Lyžařské oddíly Slavoj Bruntál a TJ Švýčárna ve spolupráci s TZ Ostrava se chystají, podobně jako v minulých sezónách, na úpravu tratí a na zajišťování dalších potřebných podmínek pro naše lyžaře. Hlavním úkolem je dobudovat stadión před Kurzovní chatou, dokončit prostory pro mazání lyží a regenerační linku při této chatě. Po dokončení těchto zařízení budou tratě pod Pradědem patřit k nejlépe vybaveným u nás. Po sněhových zkušenostech z minulých let se naskytá otázka, kam by bylo nejvýhodnější zaměřit případnou další investiční činnost.

Zatím se ovšem, přes veškerou snahu oddílu lyžování RD Jeseník, nepodařilo získat sněžné pásové vozidlo Lavina. Věříme, že ještě letošního roku toto vozidlo do Jeseníků dorazí. Budeme tak moci upravovat běžecské tratě a turistické cesty ještě lépe než dosud sněžnými skútry.

Rádi přivítáme v Jeseníkách nejlepší lyžaře z celé naší vlasti na výcvikových táborech i vrcholných soutěžích. Pro letošní sezónu je však do Jeseníků plánován jenom CKZ dorostu, který se má uskutečnit 17. a 18. března na tratích pod Pradědem.

Dr. ZDENĚK KREJČÍ

Ve vodě „na suchu“

Skiakrobaté, podobně jako ostatní lyžaři, ani v létě nezahálejí. Po skončení jarního přechodného období začínají s tréninkem na suchu. Výraz „na suchu“ je ovšem zcela nepřesný pro akrobatické skokany. V létě sice trénují na můstcích s umělou hmotou stejně jako klasičtí skokani, ale jejich můstky jsou pokryty umělou hmotou pouze na nájezdu. Dopad tvoří vodní hladina. Ze zasněžených svahů se tedy skokani v létě stěhují ke břehům rybníků nebo přehradních nádrží. Akrobatické skoky na vodě jsou nutným předstupněm skoků na sněhu. Nad vodní hladinou je nutno absolvovat první pokusy nového cviku, které nezdířka končí ztrátou kontroly nad skokem. To ale v případě dopadu do vody nevadí.

Používaná výzbroj a výstroj je stejná jako na sněhu. Jen místo teplé kombinézy neopren s plovací vestou a lyže pro jistotu starší, neboť nárazy na vodu jsou lyže dost namáhány. Vše ostatní se používá stejně jako v zimě. Vždyť sníh je přece jenom taky voda. Po zvládnutí skoku získává závodník od rozhodčích „předkvalifikaci“. Ta ho opravňuje k tomu, že může v zimě na sněhu žádat o udělení kvalifikace na nový skok. Teprve s kvalifikací je závodník připuštěn v zimě k závodu. Trochu složitě, že? Ale právě tento systém společně s přesně (a přísně) normovanými můstky úspěšně zajišťuje bezpečnost v akrobatických skocích.

Na vodě skokani nejen trénují a získávají předkvalifikace, ale také se utkávají v mnoha soutěžích na různých úrovních. Od závodů příchozích (ano i takové lze v akrobatických skocích na vodě pořádát) až po mistrovství Evropy a Světovou sérii. V Československu se poprvé závodilo na vodě v roce 1985. Dějištěm našeho historického prvního závodu byl můstek ve Stránčicích u Prahy. Od té doby se uskutečnila celá řada letních závodů s mezinárodní účastí. Dosavadním vrcholem byl předloňský závod v Desné v Jizerských horách. Zúčastnil se jej totiž sám mistr světa v akrobatických skocích Sandro Wirth, velký přítel československých skiakrobatů.

V letošním roce dozrála situace do stavu, kdy bylo možno vyhlásit první ročník Československého poháru v akrobatických skocích na vodních můstcích. Zařazeny do něj byly hlavní závody sezóny, celkem pět závodů mládeže a čtyři dospělých. Jak se již stalo tradicí, zahajovalo se opět ve Stránčicích. Bohužel tomu tak bylo letos naposledy. Stránčický můstek během let již zastaral. Vyšší úrovní akrobatických skoků již nevyhovuje a v příštích ročnících se Československý pohár přesune do jiných míst. Následoval závod mládeže v Ostravě-Vrbici, prázdninovou štafetu převzaly Karlovy Vary (zde se v krásném prostředí krušnohorských hvozdu závodí na břehu řeky Ohře), rozlučku s prázdninami obstaral závod v Šumperku a finále Čs. poháru se uskutečnilo opět v Ostravě.

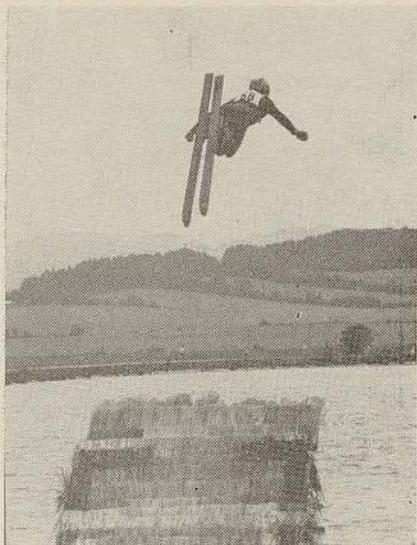
A jak letošní sezóna probíhala? Zde je hodnocení z úst odborníka, ing. Tomáše Sudy, zodpovědného trenéra za disciplínu akrobatické skoky: „V proběhlé sezóně došlo

● **TRÁVA OFICIÁLNĚ.** V předvečer zasedání ČUV ČSTV (18. 10.) předsednictvo ČUV ČSTV schválilo zařazení lyžování na trávu do činnosti výboru svazu lyžování ČUV ČSTV jako sportovní disciplínu.

● **V MATERSKÉ ŠKOLE** ve Veselí nad Moravou se již devět let daří lyžařské škole dětí předškolního věku. Mají k dispozici uměle navržený „mínisvah“ přímo ve školním areálu.

Dvacetimetrová sjezdovka pokrytá umělou hmotou z Nisasportu slouží dvakrát týdně — ať je sníh, nebo není. K plné spokojenosti dvaceti záčátečnicků a dvaceti pokročilých žáčků mateřské školy.

● **UMĚLÝ LYŽAŘSKÝ SVAH** na Máchalce v Praze 9 se připravil na novou sezónu. Přes léto doznal řadu úprav. Především celá funkční plocha je pokryta novou hmotou. První lyžaři

*Snímek
Miroslav Bém*

opět k nárůstu členské základny skokanů. Je potěšitelný zejména vzrůstající počet mládeže. Při trénincích i závodech je zřejmý jednotný postup trenérů v metodice jednoduchých skoků. Horší je situace ve složitějších skocích. Není dosud jednoznačně určena a odzkoušena metodika. Rada nejkvalifikovanějších skokanů se v této oblasti snaží sjednotit své názory, ale úroveň v obtížnosti stagnuje. Pokusy o trojná salta jsou zatím bez výraznějších úspěchů. Bohužel se příliš nerozšířil okruh skokanů zabývajících se vrutovými skoky. Zde mnozí závodníci a trenéři zapominají, že skoky do vody jsou především přípravou na zimu. Na úkor vrutů preferují v létě vícenásobná salta, což může v zimě vést ke stagnaci. Přestože letošní zima zaznamenala postup vpřed, nelze v žádném případě odpočívat na vavřínech, neboť výkonnostní rozdíl mezi naší a světovou špičkou je i nadále velký.“

Československý pohár je otevřený i pro mezinárodní konkurenci a zúčastňovali se jej závodníci z NDR a Polska. Především němečtí závodníci překvapili vysokou úrovní. Předčili naše skokany dokonalými odrazy. Akrobatické skoky jsou totiž u našich severních sousedů ze všech tří skiakrobatických disciplín nejoblíbenější a na nejvyšší úrovni. Z našich týmů poutalo pozornost družstvo Červené hvězdy Poprad. I přes všechnu snahu se v Popradu dosud nepodařilo najít místo pro postavení vlastního tréninkového můstku. Trénovat proto mohou pouze na závodech nebo na soustředěných organizovaných u svých sportovních kolegů. Přesto svěření Fridricha Leincze dosáhli až na stupně nejvyšší v soutěži družstev. Podařilo-li se jim vybudovat vlastní areál, má Československý pohár v dalších ročnících o favority postaráno.

Ing. VÁCLAV MATOUŠEK

Čs. pohár 1989 „na vodě“. **Žákyně:** Kašpárková (Ostrava), Vobořilová (Karlovy Vary), Schejbalová (Ostrava). **Záci:** Korger (Šumperk), Šivec, Majdán (oba Poprad). **Dorostenky:** Mauleová (Karlovy Vary), Koleková (Poprad), Zatloukalová (Olomouc). **Dorostenci:** Leincz, Legnavský (oba Poprad), Vacek (Jablonec n. N.). **Ženy:** Turková (Sokol Špičák), Šmoldasová (Šumperk), Zdražilová (Ekonom Praha). **Muži:** Matoušek (Karlovy Vary), Werner (NDR), Suda (Jablonec n. N.). **Družstva:** Červená hvězda Poprad, Lokomotiva Karlovy Vary, Lokomotiva Pramet Šumperk.

se v této nové sezóně objevili na svahu již v polovině října. Zároveň zahájil činnost servis pro montáž a seřizování bezpečnostního vázání.

ORLICKÝ MARATÓN bude odstartován v neděli 4. 2. 1990 v 9 hodin v Deštném. Běží se klasickým způsobem, muži 40 km, ženy 20 km. Přihlášky do 15. 12. na adresu: Ivana Ehlová, STS, k. p., 516 11 Rychnov nad Kněžnou.

Stoletý kalendář pro lyžaře

V ŘÍJNU mrazy a větry, leden i únor teplý.

KDYŽ MÁ začátkem listopadu dub nebo buk suchou dřevinu, bude mírná zima. Vlhká dřevina ohlašuje tuhou zimu.

KDYŽ MARTIN (11. listopadu) se sněhem přiběhl, bude v něm celý měsíc ležet.

JAKÝ DEN 21. listopadu, taková celá zima.

JAKÉ POČASÍ tři dny před Martinem, tak bude v březnu příští rok.

KDYŽ LISTÍ dlouho nepadá, tuhá zima se přikrádá.

KDYŽ V PROSINCI brzy ochabnou mrazy, přijde mírná zima.

KDYŽ V PROSINCI mléčná dráha jasně svítí, přijde dobrý rok.

KDYŽ JE V LEDNU málo sněhu, sníh přijde obyčejně v březnu a dubnu.

ZELENÉ VÁNOCE — bílé velikonoce.

LEDNOVÉ MLHY věští mokré jaro.

KDYŽ V ÚNORU pořádně nemrzne, lze očekávat studené jaro.

DOROTA (6. února) bývá na sníh bohatá.

SNÍH NA HROMNICE hlásí ústup zimy.

NENÍ-LI KONEC ledna studený, únor to dvakrát nahradí.

KDYŽ JE V ÚNORU TEPLA, přijde jaro pozdě.

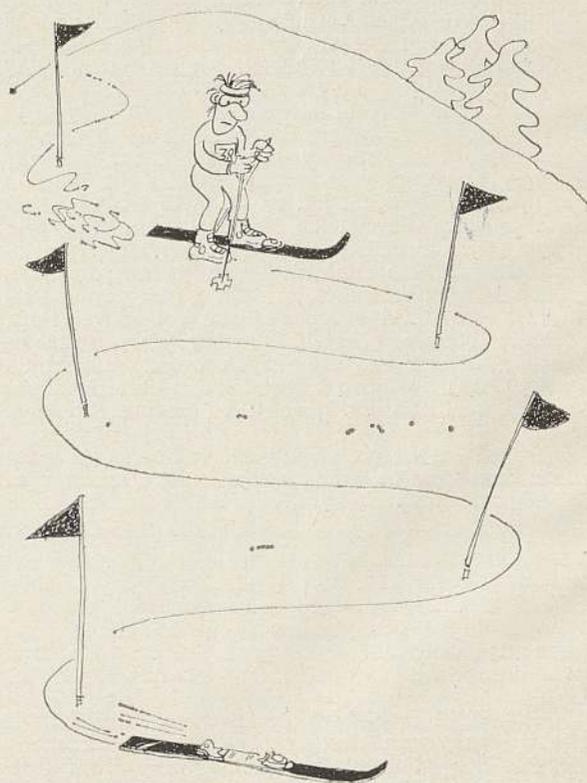
MRZNE-LI 23. ÚNORA, bude mrznout čtyřicet dní.

KDYŽ JE V BŘEZNU teplo, bude v dubnu chladno.

MRZNE-LI 17. BŘEZNA, bude mrznout celý měsíc.

TEPLÉ A SUCHÉ LÉTO přináší tuhou zimu.

edy

SMĚJEME SE S DOSTÁLEM

Že neumí slalom?

V nesmyslných debatách o tom, kdo je nejlepší sjezdář světa, zda Zurbriggen či Girardelli, až do letoška rozhodovala trefná poznámka: Zurbriggen nedokáže vyhrát slalom, kdežto Girardelli ano. Girardelli je lepší.

Tohle ovšem neplatí od soboty 28. října 1989, kdy Zurbriggen zvítězil v paralelním slalomu na ledovci v Söldenu. Říci zvítězil je ovšem málo, musíme ještě uvést, koho postupně porazil. Po lehkém prvním kole proti sjezdářskému specialistovi Heinzrovi vyřadil: Hangla, Bittnera, Nierliha a ve finále si poradil s Gstreinem. V poli poražených postupně zůstávali i další slalomoví specialisté — Helmut Mayer, Paul Accola a další. Marc Girardelli se pořadatelům omluvil.

Královské lyže

Každý rok na podzim vypuknou po celém světě testovací akce, které mají posoudit, které lyže, nabízené pro letošní zimu lyžařskými firmami jsou ty nej. A uprostřed té hojnosti testů se chudák spotřebitel musí cítit jako na kolotoči. Pročítali jsme letošní testovací servery lyžařských ča-

sopisů a zjistili, že tentokrát většina testů zaznamenala malou novinku — hodnotí se nově i vlastnosti lyží v rychlostech nad 70 km/h. Ale nena-pínejme už a sděleme raději, které lyže budou letos „nej“. Podle našich informací nejlépe z testů vycházejí lyže firmy K2, a to Modell UVO. Jejich designéři na to asi mysleli předem a opatřili tento model výstižným nápisem unlimited. K tomu není co dodat. K výrobě modelu K2-UVO použila americká firma laminátu, kevlaru, fiberglasu, polyuretanů a keramických komponentů.

Každého to asi zajímat nebude, ale přesto doplníme, že nejdražšími lyžemi letošní zimy budou modely Rossignol 1992 a Völkl P 9 SX Super. Cena se pohybuje nad hranicí 700 marek. Ale to většinu z nás opravdu nemusí zajímat...

Když se praší od lyží

nemusí to být zrovna prašan. Hitem letošního léta nebylo jen lyžování v Argentině a na Novém Zélandu, ani pouhé lyžování po písečných dunách. Letos bylo v módě sjíždět sopky.

Západoevropské cestovní kanceláře se chytily nápadu několika potřeštěných „vynálezců“ a rozjely velkou kampaň za lyžování po sopečném popelu. Ukázalo se, že sopečný popel je ještě jemnější než saharský písek, nijak nepoškozuje skluznice a lyžař na něm může dosáhnout i vysokých rychlostí přes 50 km/h. A aby nezůstalo jen u nezávazného hraní, ko-naly se i první závody v lyžování po sopečném prachu. Stalo se na svazích nejvyhlášenějšího evropského centra tohoto lyžařského stylu, na italské sopce Stromboli.

Těžko říct, co nás čeká příště, kde se bude lyžovat v létě napřesrok. Zbývají snad už jenom hory odpadků na okrajích velkoměst.

Cvičení s lyžaři

Kdybyste pravidelně sledoval programy západoněmecké televize ARD,

viděli byste to. A viděli byste i jináč věci. Ve třináctidílném seriálu Teleski '90, který poběží během zimy, cvičí a zkušenosti předávají ještě Christa Kinshoferová-Güthleínová, Maria Walliserová, Hans Hinterseer a další špičkoví lyžaři. Program je zaměřen jednak na přípravu gymnastickou, silovou a regenerační, jednak na rady týkající se techniky sjezdového lyžování. Tvůrci seriálu jsou toho názoru, že tohle je poslední možnost, jak přesvědčit veřejnost o správnosti myšlenky: lyžování nezačíná až ve chvíli, kdy se odpíchne hůlkami. Větší autority, které by to mohly tvrdit, totiž už po světě nechodí.

Prohrajete v ruletě,

opustí vás přátelé či blízcí, přijde-te o všechno; ať už se vám stane cokoli, nepropadejte zoufalství a nesahejte po revolveru. Ještě vám zbývá Degre 7; pokud vám nezáleží na životě, zkuste to.

Takhle nějak by mohl začínat reklamní slogan firmy Degre 7, kterou založil a šéfuje Francouz Patrick Valencant, specialista na extrémní sjezdářský sport. Nabízí zákazníkům možnost sjet si ze slavných horských štítů, řídit se do údolí sráznými žleby a mezi skalami. V programu jeho nabídky jsou lyžařské sjezdy Mont Blancu, Monte Rosy, štítů na Lofofských ostrovech, Kilimandžára, Elbrusu, Grande Casse a dalších vrcholů. Zájemci musejí být nejméně 18 roků staří a musí se podrobit testům lyžařského umění. Ovšem i potom zůstanou jejich sjezdy spíš dobrodružstvím s notnou dávkou rizika než rekreačním sportem.

Všechno má jedinou podmínku — ty sjezdy musíte uskutečnit výhradně v oblečení firmy Degre 7... Reklamní nápady rojící se v kolotoči přesyceného lyžařského trhu zřejmě neznají hranic. O tom, zda firma obleče zdarma i nebožtíky lyžaře na jejich poslední cestě, Patrick Valencant zatím duchapřítomně mlčí.

1 OTÁZKA ODPOVĚD

ODPOVÍDÁ
MARIÁN
BÍREŠ

Jsi sjezdář specialista. Ale jel bys takzvaný letmý kilometr, kde se závodí o rychlostní rekordy a sjíždí rychlostí přes 210 km/h?

„Dokonce jsme o tom s trenérem Hermanem Harmathou uvažovali, chtěli jsme jet do Les Arcs, kde se to jezdí. Ono nejvíc záleží na tom, jaké je okolí trati. To platí i pro normální sjezd. Když jedu po volné pláni, ani mi to nepřijde tak rychlé. Když je trať úzká, pak člověk nikdy neví, co ho může potkat. Určitě bych si chtěl rychlostní sjezd aspoň zkusit.“

Milionářovo dítě

ALBERTO TOMBA (nar. 19. prosince 1966 v Bologni) vzlétl v sezóně 1987—88 do samé špičky světové sjezdařiny. Vedle Zurbriggena se stal nejuspěšnějším sjezdařem sezóny a idolem italských fanoušků. Velmi brzy však, hned v následné sezóně 1988—89, totálně selhal, z Vailu odejel bez medaile a v soutěži o SP zvítězil v jediném ze tří desítek závodů. Jaké byly příčiny tak náhlého pádu znamenitého sjezdaře? Povězte si o něm trochu více:

Na rozdíl od svých soupeřů ve SP, z nichž většina přišla z podhůří Alp, strávil Tomba své dětství v italské rovině Lazzaro di Savenna, v předměstí Bologně. Vyrůstal v milionářské rodině v absolutním blahobytu. Od raného věku lyžoval a v jinošském věku věnoval lyžování více času nežli studiu. Jezdívával s rodiči do Cortiny d'Ampezzo, kde pod odborným vedením začal pilně cvičit. Stal se členem místního lyžařského klubu. Lyžařina se stala jeho velkou láskou. Rodiče mu fandili a aby mohl lépe a systematicky trénovat, přestěhovali se do hor. Již v sezóně 1983—84 začal synáček závodit. 1985 byl zařazen do reprezentačního družstva a jeho velkým příznivcem se stal i předseda lyžařského svazu Arrigo Gattaia, dnes prezident národního olympijského výboru Itálie. Prvního většího úspěchu, bronzové medaile v obřím slalomu, dosáhl na MS 1987 v Grans Montaně; byla to tehdy jediná medaile pro Itálii.

Olympijská sezóna 1987—88 se překvapivě stala sezónou Tombovou. V Calgary zvítězil fyzicky mimořádně disponovaný Tomba zcela suverénně. Nejdříve v obřím slalomu a poté také ve slalomu. V obřím slalomu se ještě na startovní plošince ohlédl po svých soupeřích, čekajících na start a sebevědomě zvolal: Auguri tutti! Blahopřejte mi! Zajel obě kola bravurně a odsunul své protivníky o celé sekundy: H. Strolz (2.) měl ztrátu 1,04 s, P. Zurbriggen (3.) 2,02 s. Věděl, že jel maximálně útočně a technicky perfektně. Projevila se i jeho pýcha. Krátce po vítězství vykřikoval: „Jsem největší!“ Obtížnější to bylo se slalomem. Prvé kolo zajel ve 4., druhé kolo v 2. čase a zvítězil s předstihem pouhých 6 setin sekundy nad mistrem světa 1987 F. Wörndlem. Riskoval vše a tento jeho dosud nejtěžší závod jej korunoval na nejuspěšnějšího sjezdaře ZOH 1988. Také ve SP slavil úspěchy, zajel 10 vítězných závodů, získal dva malé glóbusy, ve slalomu a v obřím slalomu a v celkové klasifikaci se zařadil na druhou pozici za vítěze Pirmina Zurbriggena. Vysloužil si přezdívku „La Bomba“

Dvě zlaté medaile si přivezl Alberto Tomba za zimní olympiády v Calgary!

a přes noc se stal miláčkem italského publika, které mu blahosklonně odpouštělo různé nectnosti: zálibu pro sličné dívky, whisky a diskotéky, nevadily hlučné projevy radosti ani sklony k hazardérství. To vše mu bylo odpuštěno dokud vítězil. Naposled vzdali italská diváci hold svému idolu při slalomu SP na domácí půdě, v Madonně di Campiglio, v prosinci minulého roku. K euforii fanoušků úryvek z amerického Ski Racingu (číslo 7/88): „Dav asi 30 tisíc Tomba-maniaků zaplnil severoitalské městečko a jeho přístupové silnice, slalomová trať byla lemována hustým kordonem fanoušků, holdujících svému miláčkoví. Byl to nesporně nejhlučnější slalom, který se kdy jel. Byl to však také jediný závod v sezóně 1988—1989, ve kterém Tomba zvítězil.“

Ve Vailu přišlo vystřízlivění. Svě vystoupení na mistrovství světa si „La Bomba“ jistě představoval jinak: 6. místo v superobřím slalomu a 7. místo v obřím slalomu bylo sklíčující. Ve styku se zástupci médií zaměřoval rozhovory místo na průběh a výsledek závodu raději na komerci. Bylo ale jasné, že stupňující tlak sedmá velmocí nevydrží, neudělá-li výsledek v posledním závodě mistrovství, ve slalomu. Byl stále ještě řazen mezi favority: Zurbriggen, Girardelli, Tomba, Bittner. Mínění odborníků mu lichotilo, již jednou, před rokem, vychutnal pocit slávy. Nejdříve však bylo nutno zvládnout těžkou trať, jet perfektní technikou a totálně útočit. Tyto kvality Tomba bezesporu měl, jenže svým chováním

během mistrovských bojů ztratil nutnou koncentraci. Místo kontaktů se svými sportovními přáteli Zurbriggenem nebo Girardellim, se dal raději fotografovat ve společnosti s Michaelem Jacksonem nebo Diegem Maradonou. Místo, aby se věnoval bezprostřední přípravě na mistrovské boje, dal se propagačně využívat Johnem Waynem: v jednom z barů se před kamerou předváděl v roli hrdiny westernu, který platil pivo „Tomba-autogramem“.

Na slalomovém svahu ve Vailu Tomba poznal, že zapomínat na asketický svět vrcholových sportovců a žít v představě, že bude obdarován úspěchy bez tvrdé práce, bylo falešnou iluzí a hazardováním s talentem. Již v prvním kole, po 47 s jízdy, ztroskotal v jednoduché dvojbrance, zabodl nos do studeného sněhu, zlomil pravou lyži, vleže sjel po svahu až těsně před cíl, který projel na jedné lyži. Pak odpovídal novinářům na otázky a zdůvodňoval svůj neúspěch. Když odešel poslední novinář, rozplakal se velký Tomba jako malé dítě. Zlomeného jej odvedli bratr Marco a přítel Robert Brunner do hotelu.

Celou scénu zachytila italská televize a ještě večer — bylo to v neděli 12. února 1989 — ji vysílala přednostně před fotbalem. S Tombovou prohrou se rozpadla i celá Squadra Azzura a to nejen proto, že se vracela bez medaile. Na Tombovi a jeho eskapádách v posledních měsících před a během mistrovství ztroskotali další talentovaní jezdci squadry, jako Oswald Tötsch, Richard Promotton, Ro-

Náš profil

bert Erlacher nebo Marco Tonazzi. Drama bylo dokonáno.

Tombovo selhání mělo dalekosáhlé následky, které ani funkcionářům. Odstoupil Sepp Messner, který v italském družstvu úspěšně působil 20 let, od roku 1969 jako kondiční trenér, 1980 převzal funkci šéftrenéra sjezdového družstva mužů. S Messnerem odstoupil také trenér slalomu Gabrielli. Erik Demetz se vzdal funkce zástupce trenérů a závodníků, zůstal však dále viceprezidentem svazu. Několik závodníků ostře protestovalo proti přijetí Messnerovy demise.

O příčinách Tombova fiaska ještě citace tří stanovisek pronesených bezprostředně po MS. Generál Valentino, předseda lyžařského svazu: „Odsouhlasil jsem složení družstva i technické dispozice. Věřil jsem mu, ale Tomba stále vše komplikoval. Je třeba jej vést železnou rukou.“ Sepp Messner: „Tomba je neuvěřitelně milý hoch. Vést ho je však obtížnější než vést celou Falangu Azzuru z dřívější doby se Strickerem, Crosem, Plankem a oběma Thöniiovými. Tomba měl kolem sebe své lidi, nikdy se neintegroval do národního družstva.“ Mario Cotelli, známý trenér italských sjezdařů 70. let: „Případ Tomba je organizačním problémem lyžařského svazu. Je nutno ho izolovat od jeho průvodců a přátel. Jsou to vesměs milí a dobří lidé, ale je jich trochu moc.“

Tomba uzavřel spojenectví s několika agenturami, mezi nimi s International Managing Group (IMG), která je vedená Markem McCormackem, věhlasným manažerem, známým i v jiných sportech. McCormack zamýšlí ovládnout sjezdové lyžování založením firemní profesionální skupiny. Další smlouvou je Tomba vázán na Alberta Marchiho z Modeny, zvaného „Paletta“, který Tombovi velice pomohl, zejména v lyžařském svazu v době, kdy mezi funkcionáři se ještě nevěřilo v budoucího olympijského vítěze. Paletta byl odpovědný za mnohé nesnáze ve Vailu. Také on měl v úmyslu založit „republiku Tomba“ vně lyžařského svazu. Z hlediska finančního mělo selhání pro Tombu dalekosáhlé následky. Místo očekávaných šesti milionů švýcarských franků za jednu zlatou medaili a vítězství ve SP dostal necelou desetinu této částky.

Přes všechny chyby a nedostatky je třeba říci, že Tombu nelze ještě odepisovat. Technicky je stále na výši, jak ostatně dokazují výsledky ve SP 1989: ve slalomu se zařadil rozdílem pouhých 5 bodů na 2. místo za Bittnera, v celkové klasifikaci figuruje na 3. místě, i když velkým rozdílem 218 bodů na vítěze Girardelliho. Bittner o něm ve Vailu prohlásil: „Tomba se nezhoršil, my, jeho soupeři, jsme se ale zlepšili.“

OTTO KULHÁNEK

Z loňského paralelního slalomu v Saalbachu: vítěz Tomba (vpravo) s druhým Zurbriggenem

**Stenmarkovo loučení
se starým rokem**

P. F. 1990!